

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

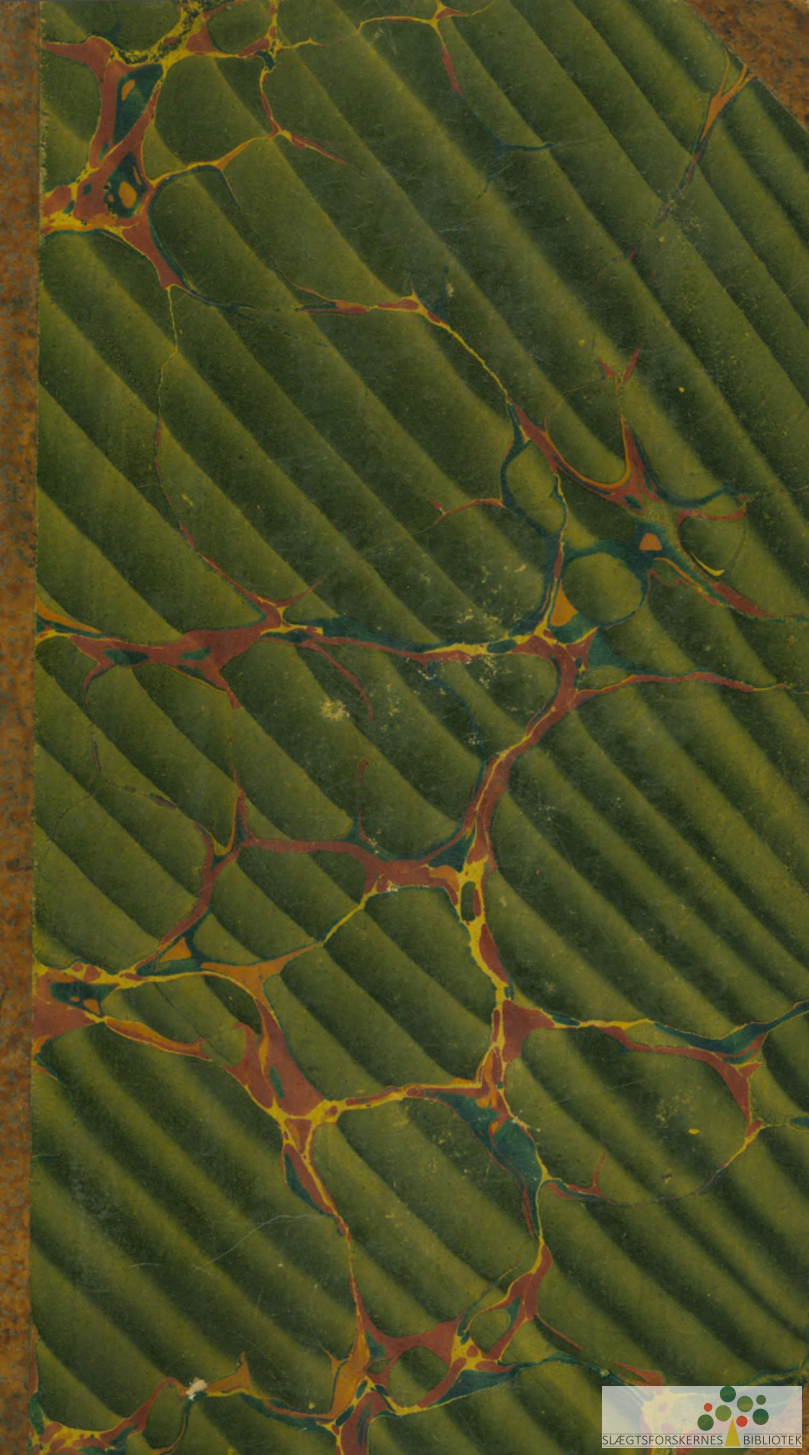
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Akademiske Tidender,

eller

Samling af Efterretninger

vedkommende

Kjøbenhavns Universitet, Sorø Akademi,
og de lærde Skoler,

samt dermed forbundne Anstalter.

Udgivne af

Mannibal Peter Selmer,

Kancellist under den Kongelige Direction for Universitetet
og de lærde Skoler.

1te Hæft, 1833.

Kjøbenhavn.

Trykt paa den Gyldendalske Boghandels Forlag
i det Brünnichske Bogtrykkeri.

Lund, hos E. W. K. Gleesup. Christiania, hos J. Dahl.

I n d h o l d.

	Side
Den nyeste Lovgivning angaaende de akademiske Værdigheder ved Kjøbenhavns Universitet, tilligemed Fortegnelse over dem som der have promoveret i Aarene 1824—1832.	1.
Overfigt over samtlige ved Kjøbenhavns Universitet i Aarene 1824 — 1833 afholdte Examina. Første Stykke, 1824—1827.	30.
Efterretning om Tilendebringelsen af den foreskrevne Inddragelse i en fælles Fond af de akademiske Corpora.	113.
Om Professorernes Embedsboliger og de i disses Sted i den senere Tid traadte Huslejeportioner.	119.
Efterretning om de Konkurrencer, som i de senere Aar have fundet Sted til Besættelse af ledige Professorater ved Universitetet.	135.

Befordringer og Afgang ved Universitetet i Årerne 1824—

1833. 149.

(I. Dødsfald S. 149. II. Anden Afgang S. 158.

III. Ansættelser og Befordringer S. 160.)

Overfigt over alle de i den senere Tid givne Lovbestemmelser
eller trufne Foranstaltninger angaaende de forskjellige
Examina ved Universitetet. 170.

(I. Examen Artium S. 171. II. Anden Examen

S. 182. III. Theologisk Embeds-Examen S. 192.

IV. Juridisk Embeds-Examen S. 200. V. Me-

dicinsk Embeds-Examen S. 206. VI. Pharma-

centisk Examen S. 208.)

Efterretning om det lærde Skolevæsens Tilstand i det siden

1823 forløbne Tidrum. 217.

(I. Økonomisk Forfatning S. 220. II. Stipendier

S. 237. III. Bibliotheker S. 251. IV. Skole-

bygninger S. 254. V. Discipelantal S. 259.

VI. Undervisningsgjenstande, Timestfordeling, Lære-
og Læsebøger S. 265. VII. Indførelse af Under-

visning i Gymnastik S. 271. VIII. Lærerpersonalet

S. 281. IX. Indbydelsesfrister S. 318. X.

Legater S. 327.)

Fortegnelse over de ved Universitetet i Årerne 1824—1833 udsatte Præissspørgsmaal, og de Forfattere, hvis Afhand- linger er tilkjendt Præmie eller Accessit. Første Stykke, 1824—1828.	332.
Examen Artium i Oktober 1833.	345.
Fortegnelse over Præissspørgsmaal, o. s. v. Andet Stykke, 1829—1833.	361.
Promotioner ved Universitetet i 1833.	382.
Befordringer og Afgang ved Universitetet i sidste Halvdel af 1833.	387.
(A. Dødsfald S. 387. B. Anden Afgang og Be- fordringer S. 389.)	
Oprettelse af et nyt Professorat i Historien og de nordiske Un- tigiteter ved Hjælp af det Klostgaardske Legat	391.
Examen Artium i December 1833.	394.
Fortsættelse af Oversigten over Lovbestemmelser og Foranstalt- ninger vedkommende Examina.	396.
(Præliminær-Examen for akademiske Borgere fra fremmede Universiteter, der i Kjøbenhavn ville tage Embeds-Examen, m. m.)	
Efterretning om Sorø Akademi's Tilstand og Virksomhed i det siden 1823 forløbne Tidsrum.	405.
(I. Forberedende Foranstaltninger S. 407. II. Ske-	

lens Udvidelse og Akademiets Åbning i Efteraaret
1826. Højtidelig Indvielse. Statuter. S. 420.
III. Specielle Reglementer, m. m. S. 438. IV.
Generelle Bestemmelser og Foranstaltninger S. 468.
V. Blandede Efterretninger angaaende Stiftelsens
Virksomhed S. 504.)

R e t t e l s e r :

- Side 16 Linie 6 have læs: havde.
- 23 — 9 f. n. P. J. I. P. P.
 - 27 — 13 f. n. creerede l. creerede eller proklamerede.
 - 31 — 5 f. n. 1816 l. 1818.
 - 47 — 1 f. o. Ved Navnet Fabricius tilføjes: Har underkafstet sig ny Examen i April 1827.
 - 52 — 14 f. o. ved Navnet Schæffer tilføjes: Har underkafstet sig ny Examen.
 - 53 — 12 f. o. ved Navnet Christensen ligeledes.
 - 87 2den P. L. 4 f. n. ved Navnet Thorup tilføjes: se S. 107.
 - 88 — 7 f. o. Præliminær l. Præliminær-Examen.
 - 108 Linie 11 f. n. } ved Navnene Hansen, Sids og Stub bemær-
 - 109 2den P. L. 8 og 10 } kes, at de have underkafstet sig ny Examen.
 - 145 nederste Linie 1831 l. 1832.
 - 150 øverste Linie En lugent Musæ nimium properantia fata, læs: En lugent Musæ, nimium properantia fata osv.
 - 152 Linie 13 og 14 f. n. 1802 blev han Professor extraordinarius i det latinste Sprog læs: 1802 blev han Professor extraordinarius i Græsk, 1803 Pr. ordin. i det latinste Sprog.
 - 156 — 7 f. o. 1780 l. 1778.
 - 171 — 2 f. n. mundtlige l. skriftlige.
 - 264 — 1 f. n. 1457³/_{TT} l. 1460²/_{TT}.
 - 280 — 8 f. o. daglig læs: ugentlig.
 - 307 — 14 f. o. } 1797 læs: 1799.
 - 308 — 7 f. o. }
 - 395 — 3 f. n. N. contemnendi læs: N. contempendus.
-

Den nyeste Lovgivning angaaende de akademiske Værdigheder ved Kjøbenhavns Universitet, tilligemed Fortegnelse over dem, som der have promoveret i Aarene 1824—1832.

Faculteterne ved Kjøbenhavns Universitet havde for længere Tid siden andraget paa en nærmere Bestemmelse af Betingelserne for Udgang til og Erhvervelse af akademiske Grader, og tillige yttret Ønske om Fastsættelsen af de Rettigheder, som skulde tilkomme de graduerede Lærde, da de forhen gjeldende Love om denne Gjenstand dels savnede Fuldstændighed, dels syntes mindre svarende til Videnskabernes nærbærende Tarv. Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler ansaae ligeledes en almindelig ny Lovgivning angaaende de akademiske Grader og de med samme forbundne Rettigheder for nødvendig, og afsatte foreløbig en Plan angaaende bemeldte Gjenstand, hvorover senere brevveledes saavel med det danske Kancelli som med Konsistorium og de fire Faculteter.

De Hovedpunkter, om hvilke den ny Lovgivning skjønnedes at burde indeholde Bestemmelser, vare:

- 1) de akademiske Værdigheders Antal og Bessaffenhed,
- 2) de Betingelser, under hvilke Videnskabsmænd bør have Udgang til samme,
- 3) Maaden, hvorpaa de erhverves,

akademiske Tidender.

(1)

- 4) de Rettigheder, som de skulle medføre, og
- 5) de ny Lovbestemmelser's Indflydelse paa de allerede erhvervede akademiske Grader.

I.

Efter Universitetets Fundats af 7de Maj 1788 og allerhøjeste Resolution af 1ste Novbr. 1808 gaves tvende akademiske Grader i Theologien, Lovkyndigheden og Medicinen, men i Philosophien kun een, nemlig Magister- eller Doktorgraden i Philosophien, hvilke Benævnelser i nysnævnte Fundats Kap. V. §. 4 bruges som ligebetydende. Den større Lethed, hvormed man hidtil havde kunnet opnaae Doktorgraden i Philosophien, eftersom der ikke deri gaves nogen lavere Grad, men Doktorgraden i de andre Faculteter ordentligvis først kunde opnaaes efter Erhvervelsen af den lavere, eller Licentiatgraden, medførte, at hin Grad var i ringere Anseelse, end den efter sin Natur, som Mærke paa grundig og bekjendt Lærdom, burde være, og den blev ogsaa i Lovgivningen forsaavidt sat ved Siden af de lavere Grader i de andre Faculteter, at den ligesaa lidet som disse medførte nogen Rang. Det maatte imidlertid, da de philosophiske Videnskaber ere af ikke mindre Værd og Vigtighed end Theologi, Lovkyndighed og Medicin, ansees rigtigst, at Doktorgraden i Philosophien, naar Udgangen dertil underkastedes de samme Betingelser, som Udgang til andre Doktorgrader, ogsaa medførte Rang. Det blev derfor bragt i Forslag, i Analogi med hvad i de andre Faculteter finder Sted, ogsaa i det philosophiske Facultet at indføre tvende Grader, en lavere og en højere, og saaledes at adskille Magistergraden i Philosophien fra Doktorgraden heri, for at denne højere Grad kunde naae sin tilbørlige Anseelse, og til at betegne den lavere Grad beholdtes Navnet Magistergrad, som dertil var mere passende end enten Benævnelserne Licentiatgrad i Philosophien, eller Baccalau-

reigrad, af hvilke den første aldrig har været brugt, og den sidste, efter hvad den, førend den ved Forordningen af 11te Maj 1775 §. 17 blev affaffet, var, betegnede noget andet og mindre, end der tilsigtedes. Titelen Doktor i Philosophien vilde da ikke længere være at forbinde med Navnet Magister Artium, men udelukkende betegne den højeste akademiske Værdighed i Philosophien.

II.

Efter Universitetsfundatsen af 31te Marts 1732 var det, for at have Udgang til Licentiatgraden i Theologien og Lovkyndigheden, nødvendigt at være i anseeligt Embede, eller at have gjort sig bekjendt ved Lærdom og andre Meriter. Men Forordningen af 10de Febr. 1736, Post II. §. 3 tillod at konferere Licentiatgraden i Lovkyndigheden til velstuderede juridiske Kandidater efter en foregaaende Examen rigorosum og offentlig Disputation, ligesom det med Licentiat og Doktorer i Medicinen var bleven Brug ved Universitetet. Fundatsen af 1732 gav fornemme Embedsmænd udelukkende Udgang til Doktorgraden i Theologien og Lovkyndigheden, og disse vare da hverken underkastede Examen, eller forbundne til at disputere pro licentia for at blive Doktorer, men skulde alene disputere offentlig enten sine præside eller under Decani præsidio. Derimod fordrer Fundatsen af 7de Maj 1788, Kap. V. §. 2, at de som begjere Doktorgraden i Theologien og Lovkyndigheden, uden at være i de betydelige Embeder, som foruden deres bekjendte Lærdom kunde give dem Udgang til disse Værdigheder, skulde være forbundne til først at forsvare en Disputats pro licentia, og efter at have opnaaet Licentiatgraden være berettigede til ligeledes at skrive og disputere for Doktorgraden. Af denne Bestemmelse fulgte, at Embedsexamen, eller, endog uden denne, erkjendte Fortjenester som Skribent, maatte give Udgang til Licen-

tiatgraden i Theologi og Lovfyndighed. I Medicinen var efter Fundatsen af 1732 §. 50 og den af 1788 Kap. V. §. 3 medicinsk Embedsexamen og en Disputats tilstræffelige til at opnaae Doktorgrad, og først ved allerhøjeste Resolution af 1ste Novbr. 1808 bestemtes, at de der ikke endnu vare i offentlige Embeder skulde bane sig Vej til Doktorgraden i Medicinen ved først at tage Licentiatgraden. Ungaende Doktor- eller Magistergraden i Philosophien var hidtil Fundatsen af 1788 Kap. V. §. 4 den gjeldende Lov; og for at have Udgang til samme udfordredes enten den i bemeldte Fundats Kap. IV. §. 24, 25 omhandlede Examen, i hvis Sted senere er traadt den for overordnede Lærere ved de lærde Skoler ved Frd. af 24de Okt. 1818 anordnede Prøve, eller en saakaldet Magisterkonferents.

Desuden blev det ved allerhøjeste Resolution af 1ste Nov. 1808 fastsat, at ingen akademisk Grad kan meddeles førend kongelig Tilladelse, efter Forestilling fra Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, dertil er allernaadigst meddelt.

Smidlertid tilstodes Dispensation fra Magisterkonferentsen, hvor Fundatsen kræver samme, naar derom blev ansøgt, og Ansøgeren enten lovformelig var dimitteret fra det forhenværende pædagogiske Seminarium, eller med Ære havde udstaaet en videnskabelig Embedsexamen, eller kunde anføre positive og uimodsigelige Beviser paa at han i Fag, hvor Embedsexamen ej er anordnet, foruden tilbørlige Fremskridt i Humaniora, havde gennemgaaet sin Videnskab i al dens Omfang med Strengthed og Methode.

Da Universitetets Hæder og det Offentliges Lær fordrøde, at Udgangen til de samme Værdigheder i de forskjellige Faculteter burde saavidt muligt være betinget af lige videnskabelige Fordringer, burde ogsaa Reglerne for Udgang til de akademiske Grader i alle Faculteter være lige, forsaavidt ingen særdeles Grunde krævede Undtagelse.

De højeste akademiske Grader burde, til Videnskabernes Fremme, forbeholdes Lærde, der ere i anseelige Embeder, eller have gjort sig bekjendte ved videnskabelige Skrifter af udmærket Værd, i Kundskabsfag, som henhøre under det Facultet, i hvilket Doktorværdigheden attraaes; hvilke Fordringer i det væsentlige indeholdes i Universitetets ældre Fundats. Men da Licentiatgraden havde givet i og for sig Udgang til at disputere for Doktorværdigheden, og Licentiatgraden stod aaben for unge Videnskabsdyrkere, i det mindste naar de havde taget Embedsexamen med bedste Karakter, maatte for at hævde Doktorværdighedernes tilbørlige Anseelse, enten Licentiaters Ret til at disputere for Doktorgraden ophæves, eller Udgangen til de lavere Grader gjøres vanskeligere end forhen. Det første var imidlertid at foretrække for det sidste Alternativ. Det kunde ikke andet, end være til Fordel for den videnskabelige Stand ved Universitetet, naar de Kandidater, som ved at tilendebringe en Videnskabs Studium i det ved Embedsexamen fordrede Omfang paa en fuldkommen tilfredsstillende Maade havde forskaffet sig et hæderligt Vidnesbyrd om gode Kundskaber, fandt en Opmuntring til videre Fremskridt i Lejligheden til at aflægge ny offentlige Prøver paa fortsat Fremstræben og til at forsøge deres egen Ugtelse og tildrage sig hædrende Opmærksomhed ved saadanne Beviser paa grundige Kundskaber og paa Talent.

Som et særdeles fortrinligt Middel til Opnaaelsen af dette Djemed maatte man ansee Udgang til de lavere akademiske Grader, fornemmelig naar disse gave Ret til at holde Forelæsninger ved Universitetet, hvilken Rettighed i Forordningen af 10de Febr. 1736 Post II. §. 4 udtrykkelig tillægges Licentiat i Lovkyndigheden, men i Universitetets senere Fundats er forbigaaet, og derfor i den senere Tid var bleven anseet for bortfalden.

Med Hensyn til de medicinske Licentiatere havde imidlertid vedkommende Facultet andraget paa, at Ret til at disputere for Doktorgraden fremdeles maatte tilkomme dem som saadanne, da medicinske Embedsmænds praktiske Virksomhed sjeldnere lever dem fornødent *otium literarium* til ved lærde Afhandlingers Udarbejdelse at erhverve Doktorgraden, hvorfor det var sædvanligt, at saavel Licentiatgraden som Doktorgraden i Medicinen toges af dem, der ikke endnu havde opnaaet Embedsansættelse, hvorimod dette ikke var Tilfældet med Doktorgraderne i andre Videnskaber, hvilke oftest erhvervedes af Embedsmænd. Paa den anden Side kunde forøget Banskfelijkheid for Opnaaelsen af denne Grad synes noget ubillig, da Doktornavn i en Række af Aar almindeligen gives de praktiserende Læger.

I Betragtning heraf ansaaes en Undtagelse fra Reglen tilraadelig, og den var derhos analog med de ældre Bestemmelser, ifølge hvilke Udgang til Doktorværdigheden umiddelbar stod aaben for medicinske Kandidater, hvori først ved allerhøjeste Resolution af 1ste Nov. 1808 skede saadan Forandring, at Licentiatgraden som oftest først maatte erhverves for at bære Udgang til Doktorgraden.

Da den Regel, at Embedsexamen i vedkommende Facultet med bedste Karakter giver Udgang til den lavere Grad, ikke i den ældre Lovgivning er klart fremsat, blev en udtrykkelig Bestemmelse derom agtet fornøden. Med Hensyn til Magistergraden maatte det imidlertid anses rigtigst, at Udgang til samme stod aaben for theologiske, juridiske og medicinske Kandidater med bedste Karakter, da grundig Indsigt i Theologi, Lovkyndighed og Medicin forudsætter et Grundlag af filosofiske Kundskaber. At de, der havde taget en Embedsexamen i det filosofiske Facultet med bedste Karakter, havde saadan Udgang, vilde være en Selvfølge. Den i Fundatsen for Universitetet angaaende

Magisterkonferents fastsatte Regel maatte udvides til alle dem, der ikke havde taget nogen Embedsexamen med beste Karakter, eller havde studeret et Fag, i hvilket ingen Embedsexamen er anordnet, fordi det ikke ved nogen bestemt Regel kunde angives, hvad der udfordres til ved Skrifter at bevise grundige Kundskaber i enkelte Fag eller in Humanioribus overhovedet. I de passende Tilfælde vilde derfor rigtigst Dispensation være at meddele.

Uagtet den Udgang, Licentiaten, som saadanne, havde til at disputere for Doktorgraden, burde ophæves, maatte naturligvis de ældre Licentiaten, som allerede vare i Besiddelse af Ret til at disputere for Doktorgraden, beholde samme, da de ny Bestemmelser ikke burde have nogen skadende tilbagevirkende Kraft.

Ligesaa lidet fandt Man Grund til at ophæve den Udgang for Fremmede til at promovere ved Universitetet, som Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. V. §. 6. har givet.

III.

Med Hensyn til Maaden, hvorpaa de akademiske Grader erhverves, fandtes ingen væsentlig Forandring i den gjeldende Lovgivning fornøden.

IV.

Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788 Kap. V. §. 7 tilfagde i almindelige Udtryk Magistre og Doktorer deres hidtilværende Rettigheder. Denne Regel var hverken saa bestemt, eller i Forhold til de foregaaende Love om graduerede Personers Rettigheder saa omfattende, at jo disse Rettigheders Antal og Bessaffenhed kunde være tvivlsom; hvortil det ogsaa bidrog, at der fra Begyndelsen ikke havde været det samme Forhold imellem Licentiatgraderne og Doktorgraderne, som senere var fremkommet. De ældre Bestemmelser indeholdes i Fundatsen af 31te Martz 1732 §. 47, 49, 50, Frd. af 10de Febr. 1736 Post II. §. 2. (sammenholdt med Reskript 31te Maj 1743, For-

ordningen af 20de Jan. 1783 §. 7., Forordn. af 15de Juni 1771) og 4, og angaaende Doktorers Rang isærdeleshed i Frdn. af 10de Febr. 1736 Post II. §. 2. (jevnført med Rancelli-Skrivelsen af 28de Okt. 1803), Reskript 24de Aug. 1736 og 20de Juli 1742, samt Resolution af 10de Marts 1779. Den væsentligste Ret, som maatte, efter disse Lovgivninger, ansees at tilkomme Licentiaten, var Udgang til Doktorgraden, thi om juridiske Licentiaters jus docendi var det antaget at den var ophørt. Doktorgraden medførte utvivlsomt Ret til at holde akademiske Forelæsninger, og denne Grad tillige for Doktorer i Theologien Rang efter Forordn. af 14de Okt. 1746 i 6te Klasse No. 3, for Doktorer i Lovkyndigheden i 9de Klasse No. 1 og for Doktorer i Medicinen i 8de Klasse No. 2; for Magistre derimod ingen Rang, men Dimissionsret efter Frdn. 7de Nov. 1809 §. 98. c.

Endvidere blev det af ovenanførte Grunde anseet for rigtigst, at Ret til at holde akademiske Forelæsninger over de enkelte Discipliner, som henhøre under det Facultet, af hvilket en Grad er meddelt, tillagdes saavel Licentiaten og Magistre, som Doktorer.

Da alle Hovedvidenskaber ere lige vigtige og værdige, havde det vel været passende, at den Rang, der er tillagt Doktorer i Theologien, ogsaa kunde været forundt Doktorer i andre Faculteter, forsaavidt de havde fyldestgjort lige saa strenge videnskabelige Fordringer; men herved mødte Banfæligheder i den store Forskjellighed paa de theologiske, juridiske og medicinske Doktorers ved Lovgivning bestemte Rang, og disse Doktorers Forhold til andre Rangspersoner, for hvilke en Forhøjelse af juridiske og medicinske Doktorværdighedens Rang blev anseet at ville blive til Præjudits, hvorfor man maatte opgive den Tanke, at tilvejebringe en saadan Lighed, og indskrænke sig til, med den

philosophiske Doktorværdighed nu at forbinde Rang, hvilken man antog mest passende at kunne bestemmes lige med den der er tillagt medicinske Doktorer.

Angaaende den Rang, som var tillagt Doktorer i Lovkyndigheden, lige med Konsistorialassessorer, havde det hidtil været antaget, at den i Forordn. 10de Febr. 1736 Post II. §. 2 indeholdte Bestemmelse, paa Grund af at den senere Rangforordning af 14de Okt. 1746 kun tillod dem at anses for virkelige Konsistorialassessorer, i hvis Rangbestalling Ordet "virkelig" var tilføjet, maatte forklares derhen, at Doktorer i Lovkyndigheden rangerede med titulære Konsistorialassessorer, altsaa i 9de Klasse No. 1, men det kongelig danske Kancelli var enigt i at det var passende, at den modsatte Fortolkning, der altid havde været den gjeldende i Hertugdømmene (hvor de Doctors juris, som ere creerede i Kiel, efter allerhøjeste Resolution af 10de Marts 1779 have lige Rang med de her ved Universitetet creerede) ogsaa gjordes gjeldende for de ved Kjøbenhavns Universitet promoverede Doctors juris.

Til Ceremonierne ved Doktorcreationen hører, at Doctoranden paasættes en Fingerring som Symbol paa nøjere Forbindelse mellem ham og Videnskaberne, hvilken Ring forhen efter Promotionen tilbageleveredes. Konsistorium foreskillede, at en saadan Ring kunde beholdes og bæres som akademisk Hæders tegn, fælles for alle Doktorer, og dette ansaaes passende.

V.

Forsaauidt forsøgede Rettigheder for gradverede Personer bleve bragte i Forslag, ansaaes det passende, at disse ogsaa maatte tilkomme dem, som allerede havde erholdt Graden; dog med den Indskrænkning, at de allerede creerede Magistri Artium & Doctors Philosophiæ, som ikke endnu vare ansatte i anseligt

Embede, beholdt alene de Rettigheder, af hvilke de vare i Besiddelse.

Denne Plan blev allerunderdanigst forelagt Hans Majestæt Kongen, og da det i Overensstemmelse med de i det Foregaaende udviklede Grundfætninger udarbejdede Forslag havde vundet allerhøjeste Bifald, behagede Hans Majestæt at lade igjennem Direktionen under 9de Jan. 1824 udfærdige en Forordning af følgende Indhold:

Vi Frederik den Sjette af Guds Naade Konge til Danmark, ic. ic. Gjøre vitterligt: Da de nu gjeldende Bestemmelser i Henseende til de akademiske Grader ved Bort Universitet i Kjøbenhavn, og de med disse forenede Rettigheder og Fortrin ikke have den tilbørlige Fuldstændighed, og de desuden kunne modtage adskillige til Videnskabernes Fremme og Anseelse gavnlige Forandringer, have Vi allernaadigst fundet for godt at lade sammendrage i een Anordning alle de Bestemmelser, som Vi ville have herefter iagttagne med Hensyn til disse Værdigheder; og skulle de derom hidtil gjeldende Regler, som ikke ved denne Forordning ere stadfæstede, herefter være ophævede.

Thi byde og befale Vi, som følger:

§. 1.

Med Bort Universitet i Kjøbenhavn skal herefter saavel af det philosophiske, som af de andre Faculteter, kunne meddeles baade en højere og en lavere akademisk Værdighed. Den højere er Doktorgrad eller Doktorværdighed i Theologi, Lovkyndighed, Medicin og Philosophi; den lavere er Licentiatgrad i Theologi, Lovkyndighed og Medicin, Magistergrad i Philosophi.

§. 2.

Udgang til Licentiatgraden i det theologiske, juridiske og medicinske Facultet staaer aaben for dem, der have erholdt bedste Karakter i vedkommende Facultets Embedsexamen ved Bort

Universitet i Kjøbenhavn, eller have opnaaet saadan Karakter i Hertugdømmene ved at underkaste sig Examen paa den der befalede Maade. Udgang til Magistergraden have umiddelbart:

- a) De som have erholdt bedste Karakter i nogen af ovennævnte Examina;
- b) De som med bedste Karakter have absolveret den for overordnede Lærere ved de lærde Skoler ved Forordningen af 24de Oktbr. 1818 anordnede Embedsexamen;
- c) De som i sin Tid hæderligen ere dimitterede fra det forhenværende pædagogiske Seminarium.

Men saafremt Noget, uden at være i noget af ovennævnte Tilfælde, attraaer Magistergraden, bør han, for at opnaae Udgang til samme, underkaste sig en Magisterconference i Overensstemmelse med Universitetets Foundation af 7de Maj 1788 Kap. V. §. 4.

§. 3.

Til at erhverve Licentiat- eller Magistergraden udfordres, at Kandidaten over et Emne, hvilket han selv kan vælge, forfatter, og til vedkommende Facultet indsender en Afhandling i det latinske Sprog; at Facultetet antager denne; samt at Forfatteren offentlig, efterat Afhandlingen er bleven trykt tilligemed Facultetets Dom derover, forsvaret den i samme Sprog og absque præsidio saaledes, at Facultetet finder ham værdig til den Grad, som han attraaer, hvorefter Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler derom har at gjøre allerunderdanigst Indberetning til Vor allerhøjeste Resolution, forinden hvis Meddelelse Gradene ikke kan konfereres.

§. 4.

Udgang til Doktorgraden i det theologiske, juridiske og filosofiske Facultet skal være forbeholdt Mænd af bekjendt Lærdom, der ere i anseelige Embeder, eller ved videnskabelige Skrif-

ter have udmærket sig, hvad enten disse forhen have erholdt Licentiat- eller Magistergraden, eller ikke. Men ingen af disse sidstnævnte Grader skal, naar den senere end denne Forordning er erhvervet, medføre i og for sig nogen Udgang til den theologiske, juridiske eller filosofiske Doktorgrad. I det medicinske Facultet derimod maa Licentiatgraden fremdeles give Udgang til Doktorgraden.

§. 5.

Doktorgraden i alle Faculteter erhverves paa samme Maade, i samme Orden og under samme Betingelser, som angaaende Licentiat- og Magistergraden i §. 3 er foreskrevet. Dog ville Vi fremdeles have Universitetet tilladt, saavel at indbyde Videnskabsmænd, der ere i anseelige Stillinger, eller ved Skrifter have udmærket sig, til at erhverve Doktorgraden ved en latinsk Afhandlings offentlige Forsvar, som ogsaa, efter Meddelelse af Vor allernaadigste Tilladelse, at konferere samme Grad ved Hæresdiplom uden foregaaende Disputat.

§. 6.

Ligeledes maa den Udgang, som ved Universitetets Fundation af 7de Maj 1788 Kap. V. §. 6 er tilstaaet fremmede Lærde til at erhverve akademiske Grader paa samme Maade og under samme Betingelser, som for Indfødte ere bestemte, fremdeles vedblive.

§. 7.

Licentiat og Magistre, saavel de nu værende, som de tilkommende, have Ret til at holde akademiske Forelæsninger over de Discipliner, som henhøre under det Facultet, i hvilket de ere promoverede, hvorhos de Sidstnævnte beholde den i Forordn. af 7de Nov. 1809 §. 98 omtalte Dimissionsret, dog saaledes, at de inden eet Aar før de ville benytte denne Rettighed, bør

anmelde Dimittendens Navn for det philosophiske Facultets Decanus.

§. 8.

Doktorer i Theologien have Rang i 6te Klasse No. 3, Doktorer i Lovkyndigheden i 8de Klasse No. 1, Doktorer i Medicinen og Philosophien, de sidste med den i §. 11 fastsatte nærmere Bestemmelse, i 8de Klasse No. 2 efter Rangforordningen af 14de Oktbr. 1746. Derhos medfører enhver Doktorværdighed samme Rettigheder som den lavere Grad i vedkommende Facultet, og endvidere Ret til at bære, som akademisk Hæderstegn, en Doktorring med et for alle Faculteter fælles Emblem, lig den, som bruges ved Doktorers Creation.

§. 9.

Med Anmeldelsen af akademiske Forelæsninger have Doktorer, Licentiat og Magistre at forholde sig efter Plakaten af 25de Juli 1821 anden Post.

§. 10.

Med Promotionen til Doktorværdigheder og Meddelelsen af Licentiat- og Magistergraden skal fremdeles forholdes som hidtil, forsaavidt denne Forordning ikke deri medfører nogen Forandring.

§. 11.

De i §. 6 ommeldte Rettigheder skulle ogsaa tilkomme Doctores Theologiæ, Juris og Medicinæ, som allerede have erholdt saadan Grad.

Ligeledes skulle de nuværende Magistri Artium & Doctores Philosophiæ, som ere i anseeligt Embede, saasom Professorat eller Rektorat, nyde de i denne Forordnings §. 8 bestemte Rettigheder. Men andre Magistri Artium & Doctores Philosophiæ beholde alene de Rettigheder, af hvilke de nu ere i Besiddelse; dog naar Nogen af dem herefter maatte indtræde i

anseligt Embede, eller have gjort sig bekendt ved lærde Skrifter, kunne ham, naar han dertil af Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler allerunderdanigst for Os indstilles, blive forundte lige Rettigheder med de heræfter creerede Doktorer i Philosophien.

Dem, som før denne Forordning have erhholdet Licentiatgraden, skal deres Ret til at melde sig for at disputere for Doktorgraden være forbeholdt, forsaavidt det ikke ved Gradens Meddelelse er anderledes bestemt.

Hvorefter alle Bedkommende sig allerunderdanigst have at rette.

Da Universitets-Directionen ved allerhøjeste Resolution af 9de Jan. 1824 var bleven bemyndiget til at foranstalte det Fornødne i Henseende til den Doktorring, som det ved Forordningen er tilladt Doktorer at bære som akademisk Hæderstegn, approberede Direktionen ved Skrivelse til Konsistorium af 28de Febr. næstefter en af de af Konsistorium foreslaaede Tegninger, forestillende et Minervahoved, hvilket Emblem saaledes nu anbringes i disse Ringe *).

I en Skrivelse til det philosophiske Facultet af 17de April 1824 har Direktionen forment, at i de Tilfælde, hvor Ind-

*) Den Første, ved hvis Promotion den ny Doktorring blev brugt, var Licentiatus juris (nu overordentlig Professor i Lovkyndigheden ved Universitetet i Kiel) P. Dr. Ch. Paulsen, som i Marts 1824 tog den juridiske Doktorgrad.

holdet af en for en akademisk Grad udarbejdet Afhandling er af saadan Besskaffenhed, at den passende kunde give Udgang til Graden i flere Faculteter, den naturligeste og rigtigste Fremgangsmaade vilde være denne, at det Facultet som har modtaget den fra Forfatteren, først ved de fleste Stemmer afgjør, om den henhører under samme Facultet eller ikke, og kun i sidste Tilfælde tilstiller et andet Facultet den indsendte Afhandling til Bedømmelse, om hvilken Foranstaltning Forfatteren da vilde blive forud at underrette.

En Landphysikus havde forespurgt, om han ikke, paa Grund af sin Embedsstillings, ifølge Forordn. af 9 Jan. 1824 kunde anses berettiget til at disputere for Doktorgraden, uden først at tage Licentiatgraden; i hvilken Henseende det blev bemærket, dels at den i Forordningens §§. 4 og 5 hjemlede Udgang til umiddelbart at disputere for Doktorgraden i de øvrige Faculteter, formentlig ogsaa burde gjælde for det medicinske Facultet, saa meget mere som det er kjendeligt, at man ved denne Forordning snarere har villet lette Udgangen til Doktorgraden i Medicinen fremfor i de andre Faculteter, end villet gjøre den sværere, dels at Landphysikater upaatvivlelig burde henføres til de i Forordningen omtalte anselige Embeder.

Direktionen antog ogsaa i Skrivelse til det medicinske Facultet af 20de Sept. 1825 at Land- og Stiftsphysikater passende kunde henføres under Begrebet af de i Forordn. af 9de Jan. 1824 §. 4 ommeldte anselige Embeder, og at Ansøgeren saaledes ifølge sin Embedsstilling maatte anses berettiget til umiddelbart at disputere for Doktorgraden.

Ved en i Aaret 1826 afholdt Disputations=Ukt for Magistergraden i Philosophien havde saavel de tvende Opponentes ordinarii indbyrdes, som Facultetets øvrige Professoreer ikke været enige i, hvorvidt Forfatteren med Hensyn til den mundtlige Disputationsakt kunde ansees kvalificeret til at erholde Graden, eller ikke, hvorhos Nogle have istemt for, at den vel burde meddeles ham, men saaledes, at han for sin upaßende, lidet anstændige Opførsel under denne Ukt erholdt en Trettesættelse.

Med Hensyn til Forholdet af Professoreernes ved denne Lejlighed afgivne Vota, og da den af Nogle foreslaaede Trettesættelse som Betingelse i dette Tilfælde for Gradens Meddelelse hverken er hjemlet ved Anordningerne, eller i sig selv forenelig med det Bevis paa Ugtelse som Gradens Meddelelse indeholder, samt da denne vilde give Forfatteren Rettighed til at optræde som Docent i et Facultet, af hvis Medlemmer saa mange ikke dertil havde fundet ham værdig, ansaae Direktionen sig, i Henshold til Forordn. af 9de Jan. 1824 §. 3, ikke besøjet til allerunderdanigst at indstille ham til at erholde Graden, hvilket ifølge Forordningen forudsætter, at Facultetet finder Vedkommende værdig til den attraaede Grad. Dette blev ved Skrivelse af 7de Marts 1826 tilmeldt Konsistorium.

Da Direktionen ved de Den forelagte Exemplarer af nyseævnte Forfatters Prøvekrift var bleven opmærksom paa, at sammes med Facultetets Censur forsynede Titelblad, istedetfor at anmelde som forestaaende det offentlige Forsvar, for hvilket bemeldte Censur havde erklæret den kvalificeret til at vorde Gjenstand, i en tilføjet Annotation tilkjendegav, at samme af Forfatteren paa vedkommende Dag var bleven offentlig forsvaret; en Form, der, foruden at den i Henseende til Tiden indeholdt en Modsigelse med den paatrykte Censur, derhos

maatte ansees for lige saa uoverensstemmende med Hensigten, som usædvanlig og vilkaarlig; og da Direktionen ligeledes var kommen til Kundskab, om at af bemeldte Prøveskrift ikke var forinden Disputations=Akten bleven uddelt ved Universitetet det Antal Exemplarer, som af slike Prøveskrifter baade plejer at uddeles og efter Hensigten bør uddeles, blev det philosophiske Facultet under 11te s. M. anmodet om, herefter at paasee, dels at det vedkommende Prøveskrifts med Facultetets Censur paategnede Titelblad altid paa hidtil sædvanlig Maade indeholder Anmeldelsen af den forestaaende til en vis Dag berammede Disputations=Akt, dels at af ethvert saadant Prøveskrift i det mindste 200 Exemplarer uddeles ved Universitetet, saaledes som ved Direktionens Skrivelse til Konsistorium af 28de Februar 1818 foreløbig er bestemt.

I ny nævnte Skrivelse har Direktionen i Anledning af et af Konsistorium indsendt Forslag angaaende en Foranstaltning til at bringe akademiske Disertationer i Boghandelen m. v. bifaldet, at der tages følgende Bestemmelser:

- 1) at Enhver, som disputerer for nogen akademisk Grad, forpligtes til at lade trykke i det mindste 250 Exemplarer af sin Disputat, og af disse at afgive de 50 til Universitetets Rektor;
- 2) at af bemeldte 50 Exemplarer de 10 deponeres paa Universitetets=Bibliotheket, for at være til Universitetets Naadighed, saasom til at meddele fremmede Universiteter, men de 40 afleveres til den Boghandler her i Staden, som Konsistorium har overdraget, og som har paataget sig Udsalget af samme for en vis billig Pris;
- 3) at denne Boghandler halvaarligen aflægges Regnskab til Konsistorium for hvad han i Halvaarets Løb har solgt, Akademiske Tidender.

med Opgivelse af hvormange Exemplarer endnu ere tilbage af enhver Disputats; hvorhos han har at aflevere det ved Disputatsernes Salg i samme Tid indkomne Pengebeløb, efter Fradrag af den Procent hvorom Konsistorium med ham er bleven enig;

- 4) at hvad saaledes ved Disputatfers Salg indkommer, særskilt opsamles, for efterhaanden at anvendes til at lette Omkostningerne ved interessante akademiske Prøveskrifters Trykning, forsaavidt disses Forfattere maatte være trængende til saadan Lettelse.

I Anledning af et af Konsistorium indsendt Forslag fra de fire Faculteters Decani betræffende nogle nærmere Bestemmelser med Hensyn til det Formale ved Meddelelsen af Licentiat- og Magistergraden m. v., har Direktionen ved Skrivelse til Konsistorium af 6te Decb. 1828 bifaldet, at følgende Regler i denne Henseende for Fremtiden iagttages:

- 1) Naar den for Licentiat- eller Magistergraden udarbejdede Disertation af vedkommende Facultet er antagen, have tvende af samme Facultets Medlemmer ex officio at opponere ved den offentlige Disputations=Ukt.
- 2) Disse Opponentes ordinarii gjøre efter afholdt Disputation Indberetning derom til Direktionen, med mindre Universitetet ved foregaaende allerhøjeste Resolution maatte være allernaadigst bemyndiget til, umiddelbart efter Disputatsernes Afholdelse at konferere Vedkommende de akademiske Grader, hvortil de have erhvervet sig Udgang.
- 3) Naar Universitets=Solennitet maatte finde Sted umiddelbart efter Disputatserne, blive Licentiaterne og Magisterne af vedkommende Decani offentlig at proklamere, men naar

ingen Solennitet finder Sted, bortfalder saadan Prokla-
mation.

- 4) Enhver Licentiat og Magister erholder et Diplom, hvori nævnes Titelen paa den Disertation, ved hvilken han har erhvervet Graden.
- 5) Diplomet udfærdiges af Decanus i vedkommende Facultet efter en af Professor Eloquentiæ i Analogi med Doktor-diplomerne redigeret Formular, hvoraf et Antal Blanketter foranstaltes trykte blandt Universitetets Fri=Ark. Disse Blanketter udfyldes siden skriftlig med vedkommende Rectors, Decani, og Licentiats eller Magisters Navne, samt forsynes med Universitetets Segl.
- 6) For saadant Diplom erlægger enhver Licentiat eller Magister 10 Rbd. Sølv til vedkommende Decanus, 4 Rbd. Sølv til Universitetets Rector, og 2 Rbd. Sølv til enhver af Pedellerne, ialt 18 Rbd. Sølv.

En Magister Artium, der var ansat som Adjunkt ved en af de lærde Skoler havde forlangt Direktionens Resolution for, hvorvidt han i Egenkab af Adjunkt kunde udøve den ham som Magister Artium tilkommende Dimissionsret. Han formentede nemlig, at da Forordningen af 9de Jan. 1824 i Indledningen erklærer, at de om de akademiske Værdigheder hidtil gjeldende Bestemmelser, forsaavidt som de ikke ved den ere stadfæstede, herefter skulle være ophævede, og da den ved Frd. af 7de Nov. 1809 §. 102 gjorde Indskrænkning i Magisters Dimissionsret, at de ikke kunne udøve den naar de ere ansatte som faste Lærere ved de lærde Skoler, ikke er stadfæstet ved Forordningen af 1824, der uden saadan Indskrænkning tillægger

(2*)

Magistre denne Ret, maatte Indskrænkningen nu ansees som bortfalden.

Direktionen har i denne Anledning, i Skrivelse af 4de April 1829 antaget, at Frd. af 9 Jan. 1824 ikke i denne Henseende har gjort nogen Forandring i de hidtil gjeldende Regler, og at altsaa Magistri Artium, der ere ansatte som faste Lærere ved lærde Skoler, ligesaa lidet nu som forhen kunne udøve saadan Dimissionsret, saalænge de ere og forblive i fornævnte Embedsstilling.

S o r t e g n e l s e

over dem som have promoveret ved Kjøbenhavns Universitet
i Aarene 1824 — 1832.

I disse 9 Aar have 52 Promotioner fundet Sted, eller med et Middeltal aarligen $5\frac{2}{3}$, hvortil endnu kommer en ved Ceresdiplom meddelt Doktorgrad, altsaa ialt 53. Af disse 52 Promotioner falde 14 paa det theologiske, 5 paa det juridiske, 17 paa det medicinske og 16 paa det philosophiske Facultet. Førstnævnte Facultet har nemlig creeret 7 Doktorer og 7 Licentiatier, det juridiske 3 Doktorer og 2 Licentiatier, det medicinske 7 Doktorer og 10 Licentiatier, og det philosophiske Facultet 1 Doktor og 15 Magistre. Af de 7 theologiske Doktorer disputerede 6 umiddelbart for den højere Grad, 1 havde forhen taget Licentiatgraden, men førend Forordningen af 1824 udkom. De tre juridiske Doktorer havde alle først taget Licentiatgraden, ligeledes førend Forordningen udkom. Af de 7 Doctores medicinæ disputerede En umiddelbart, de øvrige havde først disputeret for Licentiatgraden og henhøre tillige blandt de 10 Licentiatier.

tiater. Den Ene som har disputeret for Doktorgraden i Philosophien havde først taget den lavere Grad og er indbefattet under de anførte 15 Magistre.

Ialt ere altsaa 19 Doktorgrader meddelte, nemlig:

1 (i Philosophien) ved Eresdiplom.

7 (6 i Theologien, 1 i Medicinen) til Videnskabsmand i ansete Stillinger, der ikke først havde erhvervet den lavere Grad, og

11 (1 i Theologien, 3 i Lovfyndigheden, 6 i Medicinen, 1 i Philosophien) efterat Vedkommende først havde disputeret for den lavere Grad.

Af de lavere Grader ere meddelte 34.

Antallet af dem, der have promoveret enten en eller tvende Gange er 45, eller med et Middeltal aarligen 5. Det juridiske Facultet har uddelt de færreste Grader, i de øvrige Faculteter er Antallet omtrent lige.

I det foregaaende Aaar 1814=1823 bleve, foruden de ved Eresdiplom meddelte, ialt konfererede 56 akademiske Grader, hvoraf 42 Doktorgrader, nemlig 6 i Theologien, 8 i Lovfyndigheden, 6 i Medicinen og 22 i Philosophien, og 14 Licentiatgrader, nemlig 1 i Theologien, 8 i Lovfyndigheden og 5 i Medicinen. I det Forordningen foregaaende Tidrum ere altsaa meddelte tre Gange saa mange af de højere, som af de lavere Grader, i det nærmest efterfølgende Tidrum derimod næsten dobbelt saamange af disse som af hine. Men dette er ogsaa ganske naturligt, da baade i et af Faculteterne er indført en lavere Grad, som før ikke eksisterede, og Udgangen til de højere Grader gjort vanskeligere end forhen. Det hele Antal af de konfererede Grader er næsten aldeles lige i det foregaaende og i det efterfølgende Tidrum, i hint med et Middeltal aarligen $5\frac{3}{4}$, i dette aarligen $5\frac{3}{4}$. Forholdet i det foregaaende Tidrum

er fordelagtigst for det philosophiske (22) og juridiske Facultet (16), hvorimod det medicinske (11) og især det theologiske (7), have uddelt færre Grader.

Følgende er en kronologisk Fortegnelse over dem som have promoveret senere end Frd. af 1824, med Angivelse af Indholdet af den Disputats, Enhver har forsvaret.

1824.

9de Juli. Lic. jur. P. Dt. Ch. Paulsen for Doktorgraden i Lovfyndigheden: de antiqui populorum juris hereditarii nexu cum eorum statu civili, speciatim juris Scandinavici, Germanici et Romani ratione habita. Sect. post. jus Romanum continens. (Creeret 22 Sept.)

1825.

19de Martz. Leutenant H. G. v. Schmidten, senere Professor ved Universitetet (efter foregaaende Magisterkonferents) for Magistergraden: de seriebus et integralibus definitis, med tilføiede 12 Thefes.

14de Maj. Kand. jur. E. P. N. Petersen (nu Auditor) for Licentiatgraden i Lovfyndigheden: de collatione honorum ad heredes ab intestato restricta secundum jus romanum et patrium.

15de Juli. Residerende Kapellan til Rjøbeløv og Windeby Menigheder paa Laaland, H. U. Møller, for Magistergraden: de authentia oraculorum Esaiaæ capp. 40 — 66.

2den Aug. Kand. med. H. B. Hornbeck for Licentiatgraden i Medicinen: annotationes in dysenteriam cum descr. epidemix navalis hujus morbi in India occid. observatæ.

15de Sept. Kand. medic. S. M. Frier for samme Grad: de ictero Prt. pr.

6. Okt. Landphysikus paa Bornholm Dn. Fr. Eschricht (nu Pro-

fæssor ved Universitetet) for Doktorgraden i Medicinen: de functionibus nervorum faciei et olfactus organi.

1826.

Efter at det ved allerhøjeste Resolution var bestemt, at den 1000aarige Jubelfest for Christendommens Indførelse i Danmark skulde højtideligholdes ved Kjøbenhavns Universitet blandt andet ved theologiske Doktor=Promotioner, og efter at det theologiske Facultet var allernaadigst bemyndiget til, umiddelbart efter Disputatsernes Afholdelse at konferere Bedkommende de theologiske Doktorgrader, hvortil de havde erhvervet sig Udgang, disputerede (foruden Profæssor Clausen) følgende 5 Lærde, efter sseet Indbydelse fra Facultetet, for bemeldte Grad:

- 24de Maj. Profæssor Clausen: Aurelius Augustinus Hippo-
nensis, pars pr.
- 25de Maj. Dr. Phil. J. E. G. Johannsen, Sognepræst til
St. Petri Menighed i Kjøbenhavn: Veterum Hebræo-
rum notiones de rebus post mortem futuris ex fon-
tibus collatæ, prt. pr. librum בראשית complectens.
- 26de Maj. Provst Fr. Schmidt, Sognepræst til Himmelsø
Menighed i Sjælland, Ridder af Dannebrog: Historia
Paulicianorum orientalium.
- 27de Maj. Amtsprovst P. J. Mønster, Sognepræst i Ring-
sted, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, (død 1830
som Biskop i Aarhus): de Dionysii Alexandrini circa
apocalypsin Johanneam sententia hujusque vi in se-
riorem libri æstimationem.
- 29de Maj. Dr. Phil. N. Faber, Præst i Allested i Fyen, (nu
Stiftsprovst i Fyen): de recta methodo, fidem religio-
sam construendi, ratione inprimis habita mutui reli-
gionem inter et ethicam nexus.

30te Maj. Lic. Theol. N. Fogtman, Lektor ved Sorø Akademi,
(nu Biskop i Ribe): de Jesu Christi adscensu in coelum.

De sex ny Doktorer creeredes ved en med Universitetets sædvanlige Rectorsskifte forbunden Solennitet, der affholdtes i Trinitatis Kirke, af Facultetets daværende Decanus, Professor J. Møller, med de sædvanlige Ceremonier, og efter en latinff Tale, der handlede om Doktorværdighedens Uundværlighed i Kirkens modne Alder.

Endvidere disputerede i dette Aar:

10de Juni. Kand. Chirurg. & medic. samt Professor ved Universitetet E. Sviizer, for Licentiatgraden i Medicinen: annotationes in Colotomiam.

28de Juni. Kand. medic. og Bataljonschirurg ved H. M. Kongens Livkorps, J. L. Dreier, for samme Grad: de retroversione uteri p. pr.

15de Juli. Kand. Philol. J. N. Madvig, (nu Professor ved Universitetet) for Magistergraden: emendationes in Ciceronis libros de legibus et academica.

1827.

12te Marts. Licent. Med. og Reservemedicus ved Frederiks Hospital, S. M. Trier, for den medicinske Doktorgrad: de ictero pt. post. (Erceret 26de Juni).

14de April. Adjunkt ved Sorø Akademi's Skole, Kand. jur. og Theol. E. F. E. Wilster, (nu Lektor ved Akademiet) for Magistergraden: de religione et oraculo Apollinis Delphici.

29de Nov. Adjunkt ved Helsingør lærde Skole, E. A. Thortsen, for Magistergraden (efter at være allernaadigst fritaget for Magisterkonferents): de conjunctivi modo ejusque usu in lingua latina.

1828.

- 16de Jan. Kand. Theol. E. E. Scharling, (nu Lektor ved Sorø Akademi), for Magistergraden: de Stedingis.
- 19de Jan. Adjunkt ved Metropolitanaskolen, Kand. Philol. N. S. Fr. Henriksen, (nu Lektor ved Sorø Akademi), for Magistergraden: de carminibus Cypriis.
- 19de Mai. Kand. Theol. J. F. Fenger, for Licentiatgraden i Theologien: de Celso, Christianorum adversario, Epicureo.

Saa snart det var bleven bekjendt, at Deres Kongelige Højheders Prindsesse Wilhelmine Maries og Prinds Frederik Carl Christians Formåling i dette Aar forestod, lod Universitetet med Direktionens Samtykke udgaae Indbydelse til saadanne Videnskabsmænd, der maatte ønske, ved denne Højtidelighed at erhverve sig akademiske Grader, om til den Ende at indsende Prøveskrifter. Det blev derhos ved allerhøjeste Resolution tilladt Universitetet, ved denne Lejlighed uden foregaaende Indberetning at konferere Bedkommende de akademiske Grader, for hvilke de havde disputeret. 15 havde modtaget Indbydelsen og disputerede i følgende Orden:

- 29de Okt. Kammerraad og Bureauchef under Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, m. m. (nu Byfoged osv. i Bordingborg) Lic. jur., J. E. Kall, for den juridiske Doktorgrad: Observationes de jure non scripto inter cives subditos secundum rei naturam vigente.
- 31te Okt. Auditor, Lic. jur. E. F. Normann, (nu Udsætsfor i Landsøverretten) for samme Grad*): de jure repræsenta-

*) efter at den Indskrænkning, hvormed Licentiatgraden i Aaret 1823 blev ham konfereret, at den nemlig ikke skulde give ham Afgang til at disputere for Doktorgraden, efter indgIVEN Ansøgning var bleven allernaadigst ophævet.

tionis secundum jus patrium tam antiquum quam hodiernum. Adjungitur delineatio principiorum in legum externarum illustrioribus de eodem argumento.

Samme Dag. Kand. jur. L. Abrahams (nu Professor i det franske Sprog ved Universitetet) for Magistergraden: de Roberti Wacii carmine, quod Brutus inscribitur.

5te Nov. Licent. medic. S. L. Drejer for den medicinske Doktorgrad: de retroversione uteri prt. post.

Samme Dag. Kand. Theol. M. N. Schmidt (nu Sognepræst i Jylland) for Magistergraden: de sacrificiis religionis Indo-Brahmanicæ.

5te Nov. Kand. Theol. S. E. Rørdam (nu Sognepræst i Jylland) for Licentiatgraden i Theologien: de authentia epistolæ Barnabæ prt. pr.

Samme Dag. Kand. Medic. E. L. Speyer for Licentiatgraden i Medicinen: Toxicologia acidi nitrici.

Samme Dag. Kand. Philol. E. B. Elberling (nu Overlærer ved Slagelse lærde Skole) for Magistergraden: observationes criticæ ad Caji Julii Cæsaris commentarios de bello civili.

7de Nov. Auditor Ant. B. Scheel (nu Uæssor i LandssOverretten) for den juridiske Licentiatgrad: de limitibus inter civilem jurisdictionem et militarem exercitui terrestri demandatam secundum jus patrium p. pr.

Samme Dag. Adjunkt ved Metropolitanstolen, Kand. Theol. S. E. Lindberg, for Magistergraden: de inscriptione Melitensi Phoenicio-græca.

Samme Dag. Kand. Theol. L. N. Boisen (nu Sognepræst paa Laaland) for samme Grad: carmen Maksura dictum Abi Becri Muhammedis, Ibn Hoseini Ibn Doreidi Azdiensis, cum scholiis integris nunc primum editis Abi Abdallah Ibn Heschami, collatis codicibus Parisiensibus,

Havniensibus nec non recensione Ibi Chaluvix, editum, interpretatione latina prolegomenis et notis instructum.

8de Nov. Lektor i den latinske Philologi, Mag. J. N. Madvig, for den filosofiske Doktorgrad: de Qv. Asconii Pediani et aliorum veterum interpretum in Ciceronis orationes commentariis disputatio critica.

Samme Dag. Kand. Theol. P. T. Hald for Licentiatgraden i Theologien: de summa amimi perfectione specimen exegeticum.

10de Nov. Professor i Theologien, Dr. Phil. M. S. Höhlsberg, for den theologiske Doktorgrad: Commentatio de capite decimo libri geneseos, p. pr.

Samme Dag. Professor ved Universitetet Lic. med. E. Switzer for Doktorgraden i Medicinen: conspectus instrumentorum, quæ ad trepanationem sunt adhibita, accedente novo trepanationis apparatu.

Ved en den 11te Nov. i Trinitatis Kirke afholdt Universitetets Solennitet i Anledning af den høje Formaling bleve de som havde disputeret af vedkommende Faculteters Decani creerede med de sædvanlige Ceremonier og efter afholdte Taler.

1829.

26de Maj. Kand. Theol. B. Kothe (nu Sognepræst i Sjælland) for Licentiatgraden i Theologien: ad psychologiam librorum Veteris Testamenti canonicorum symbolarum series.

27de Aug. Kateket i Nakskov, (nu Sognepræst i Thyland) G. P. Brammer for samme Grad: De Christianis Sancti Johannis Baptistæ prt. pr.

1830.

Den berømte Astronom, Dr. Medic., Ridder af Dannebrog, Olbers i Bremen (Opdager af Planeterne Ceres, Vesta og Pallas) blev i Slutningen af dette Aar, i Anledning af

hans Doktor = Jubilæum, fra det philosophiske Facultet tilskillet
 Ceresdiplom som Doctor Philosophiæ.

1831.

4de Martz. Cand. Med. og Chir. F. E. Haugsted for Licentiatgraden: *Thymi in homine ac per seriem animalium descriptionis anatomico-physiologicæ part. pr.*

28de Martz. Kand. Theol. H. M. Belschow for Magistergraden: *commentatio de institutis militaribus Danorum regnante Valdemaro secundo p. pr.*

24de Sept. Kand. Theol. E. T. Clausen for Licentiatgraden i Theologien: *de Synesio Philosopho, Libyæ Pentapoleos Metropolita.*

1832.

8de Martz. Licent. Med. F. E. Haugsted for Doktorgraden: *Thymi &c. pr. post.* (Exeret 26de Maj).

12te Maj. Læge ved det kongelige Baisenhüs, Kand. Chir. og Med. E. P. M. Hansen, for den medicinske Licentiatgrad: *conspectus remediorum et operationum hæmorrhagiis extèrnis coërcendis inservientium pr. pr.*

19de Maj. Kand. Chir. og Med. F. F. Mourier for samme Grad: *de inflammatione corneæ transparentis scrofulosa pr. pr.*

2den Juni. Kand. jur. E. Sürgensen for Magistergraden: *de certo quodam serierum summabilium genere, med tilføjede Theses.*

29de Sept. Kand. Theol. E. T. Engelstoft for Licentiatgraden i Theologien: *historia populi Judaici biblica usque ad occupationem Palæstinæ ad relationes peregrinas examinata et digesta.*

- 1ste Okt. Kongelig Physikus paa de Bestindiffe Der, Lic. Med. H. B. Hornbeck, for Doktorgraden i Medicinen: de sanguine, dissertatio physiologica, adjectis annotationibus pathologicis. (Creeret 29de Decr.)
- 17de Nov. Lic. med. E. P. M. Hansen for samme Grad: conspectus remediorum &c. pr. pst. (Creeret 29de Decr.)
- 3die Decbr. Kand. med., Reservemedicus, E. J. Ballin for den medicinske Licentiatgrad: observationes de Cholera Asiatica, Cracoviæ, Viennæ, Pragæ aliisque in locis institutæ.
- 22de Decbr. Kand. med. og chir. M. M. Levy for samme Grad: de balneis russicis.
- Samme Dag. Konstitueret Lærer i Mathematik ved den polytekniske Lærestiftelse, Kand. Philos. E. Kamus, for Magistergraden (efter at være allernaadigst fritaget for Magisterkonferents): tentamen de functionum formis, originibus et variationibus, una cum thesibus e philosophia matheseos petitis.
-

O v e r s i g t

over samtlige ved Kjøbenhavns Universitet i Aarene
1824—1827 afholdte Examina.

I.

1824.

1) Theologisk Embedsexamen

absolverede i 1824 55 Studerende, men da En af disse paa ny underkastede sig Examen det følgende Aar, og altsaa bør regnes med blandt dette Aars Kandidater, bliver Antallet kun 54, uagtet Antallet af de meddelte Karakterer endog er 56, idet en Anden af Kandidaterne blev examineret tvende Gange. Af disse 54 erholdt

4	—	Karakteren Laudabilis et quidem egregie.
25	—	Laudabilis.
23	—	Haud illaudabilis.
2	—	Non contemnendus.

Kandidaterne vare følgende:

Jan Sde.	Nagaard, Pd. *)	Deichmann, indskr. 1819.	Laud.
—	Dvistgaard, Id. Em.,	indskr. 1817.	Laud.

*) Det bemærkes engang for alle, at Fornavnene, for at vinde Plads, saavidt muligt, skrives med Afkortninger, men saaledes at enhver Afkortning har sin bestemte Betydning, saa at man dog med Nøjagtighed vil kunne erfare Enhvers Fornavn. Saaledes betyder A. Adam (Ad. Adolf), C. Carl, Ch. Christian (Chn. Christen), D. David, E. Erik, (Er. Ernst), F. Frans, G. Georg, H. Hans, J. Jens, L. Lars, M. Mads (Mt. Mikael, Mff. Mikkel), O. Ole, P. Paul, N. Niasmus, S. Søren, W. Wilhelm (W. William) osv. osv.

- Jan. 8de. West, Fr. Ch., indskr. 1819. Laud.
- 9de. Nothe, W., indskr. 1818. Laud.
- Koch, Th. Pt., indskr. 1814. Laud.
- 12te. Ingerslev, H. Ch., indskr. 1818. Laud.
- Grüner, Pt. Valentin, indskr. 1817. Haud ill.
- April 21de. Holst, Th. Fr., indskr. 1820. Laud. et qu. egr.
- Garde, S. G., indskr. 1818. Laud.
- Madelung, Th. Hn., indskr. 1816. Haud ill.
- 22de. Baumann, Pt. Hn. Barthold, indskr. 1819. Laud.
- Steenberg, H. Buhl, indskr. 1817. Haud ill.
- Santzen, Arn. Svr., indskr. 1818. N. cont.
- 23de. Hage, Thn. Dam, indskr. 1817. Laud. spec. scr.
egr. l. dign.
- Stephensen, Thn. Stephani, indskr. 1819. Haud ill.
- Fritz, Fr. Ch., indskr. 1819. Haud ill.
- 26de. Paasche, H. Fr. Andr. Barner, indskr. 1820. Laud.
- Jørgensen, Pt. Andr. Heiberg, indskr. 1819. Laud.
- Thonboe, S. Andr., indskr. 1817. Haud ill.
- 27de. Wolff, Ejl. Eph., indskr. 1818. Laud.
- Brorson, Mgð. Kathar, indskr. 1819. (see 4de Nov.)
N. cont.
- Brorson, Thn., indskr. 1816. Haud ill.
- 29de. Langhorn, Pd. Ot., indskr. 1816. Laud. impr.
ob. sp. scr.
- Santzen, Christfrid Ebergott, indskr. 1811. Haud ill.
- 30te. Henningsen, Hn. Gtf., indskr. 1817. Haud ill.
- Selchjer, H. Hm., indskr. 1818. Haud ill.
- Juli 15de. Luplau, Pd. Fdn. indskr. 1819. Laud.

- Juli 15de. Holm, Cl., indskr. 1817. Laud.
 16de. van Bylich, Pt. Bl., indskr. 1820. Laud.
 — Tetens, N. Aug., indskr. 1819 (see 17de Jan. 1825) Haud ill.
 — Christensen, N. E. Behr., indskr. 1811. Haud ill.
 19de. Clausen, Em. Id., indskr. i Jan. 1820. Laud. et qu. egr.
 — Boisen, L. Rannestad, indskr. 1819. Laud. et qu. egr.
 — Langøe, Svr. Elm., indskr. 1811. Haud. ill.
 20de. Laurrup, Fr. Hjort., indskr. 1815. Ld. et qu. inpr. egr.
 — Ebeling, H. Pt., indskr. 1818. Haud ill.
 — Rasmussen, N. Pt., indskr. 1818. Haud ill.
 Oktober 25de. Plum, Pt. Andr., indskr. 1818. Laud.
 — Winther, N. Blids. Ch. Fdn. indskr. 1815. Haud ill.
 — Carstens, Fr. E., indskr. 1819. N. cont.
 26de. Michelsen, Mf. Ch. W., indskr. 1820. Laud. sp. scr.
 egr. l. dign.
 — Rosenkilde, Th. Hn., indskr. 1820. Haud ill.
 27de. Rørdam, H. Ch., indskr. 1820. Laud.
 — Bang, Soaf. W., indskr. 1820. Laud.
 — Plochrosø, Fr., indskr. 1809. Haud ill.
 28de. Bruun, Hm. Pt. Gudme, indskr. 1820. Laud.
 — Bruun, Br., indskr. 1820. Laud.
 — Herø, S. Mf., indskr. 1819. Haud ill.
 29de. Dahlerup, Mf. Hn. Id., indskr. 1819. Laud.
 — Friis, H. Mf. Tranberg, indskr. 1819. Haud. ill.
 — Gudmundsen, Thorg., indskr. 1819. Haud ill.
 Nov. 3die. Tranberg, S. Møller, indskr. 1820. Laud.
 — Bendtsen, Andr. Fr., indskr. 1818. Haud ill.
 — Dreier, Fr. Sanken Blicher, indskr. 1819. Haud ill.
 4de. Bojesen, Er. Fr. Ch., indskr. 1820. Laud.

Nov. 4de. Brorson, Mgd. Kth. (see 27 Apr.)

Haud. ill.

2) Juridisk Embedsexamen.

Den fuldstændige juridiske Embedsexamen afsløvede i Maret 1824 19 Kandidater, af hvilke dog to, der senere paa ny underkastede sig Examen, ikke regnes med. Af de øvrige 17 opnaaede 15 Karakteren Laudabilis og 2 Haud illaud.

Juridisk Examen for Ustuderede underkastede sig 49, hvorfra af nysansførte Grund frearegnes 1, altsaa 48. Deraf erholdt 38 bedste, 10 anden Karakter.

Til den ved Frd. 26 Jan. 1821 §. 13 anordnede præliminære Prøve for dem der ville forberede sig til den juridiske Examen for Ustuderede indstillede sig i 1824 ialt 36, af hvilke 5 ikke bleve antagne, 31 bleve antagne, og deriblandt 3 med Ros. De der underkastede sig de juridiske Examina vare Følgende:

A. Fuldstændig juridisk Embedsexamen.

Soraaret 1824.

a) Theoretisk Prøve.

Apr. 10de. Aschlund, Ejn. Svr., indskr. 1810. H. ill. Pr. Laud.*).

— Lange, E. B., indskr. 1819. (see 21 Apr. 1825). Haud. ill.

13de. Hillerup, H. Jr., indskr. 1819. Laud. Pr. Haud. ill.

*) For at opnaae en ikke ubetydelig Besparelse af Plads, anføres Karakteren for den praktiske Prøve ved Siden af den for den theoretiske for dem som i samme Examenstermin have underkastet sig begge Prøver, og kun de som have taget den praktiske Prøve alene, efter at have i en tidligere Termin afsløvet den theoretiske, anføres særskilt under den praktiske Prøves Rubrik.

13de.	Larsen, P. Pt., indskr. 1819.	Laud. Pr. Laud.
14de.	Rjør, Pt. B., indskr. 1817.	Laud. Pr. Laud.
—	Lindhard, Fr. Sommer, indskr. 1819.	Laud. Pr. Laud.

b) Praktisk Prøve (den 3die Maj).

Feddersen, Pt., (th. Ex. 11 Apr. 1821 Laud.)	Haud ill.
Erone, Ch. Mart., (th. Ex. 13 Apr. 1821 H. ill.)	Haud ill.
Rafn, Sm. Dft., (th. Ex. 18 Dft. 1822 Laud.)	Laud.

Efteraaret 1824.

a) Theoretisk Prøve.

Dft. 18de	Dannestjold Samsøe, Ch. En. Sph., Greve, Hofjægermester, indskr. 1818.	Laud. Pr. H. ill.
—	Hoppe, Trk. Abr., indskr. 1818.	Laud.
19de.	Harthausen, Ch. Hlg. Ld., indskr. 1820.	Laud. Pr. Laud.
—	Classen, Pt. Hersleb, indskr. 1820.	Laud. Pr. Laud.
21de.	Wessely, Abr., indskr. 1818.	Laud. Pr. H. ill.
—	Pritzel, Fr. C., indskr. 1818. (see 15 Apr. 1826).	Non cont.
22de.	Rung, Ad., indskr. 1817.	Haud. ill.
—	Petersen, E. Af., indskr. 1820.	Laud. Pr. Laud.
23de.	Easpe, Andr. Lor., indskr. 1820.	Laud. Pr. Laud.
25de.	Lillienstjold, H. Chf., indskr. 1818.	Laud. Pr. H. ill.
—	Drewsen, Ad. Ld., indskr. 1820.	Laud. Pr. H. ill.
26de.	Wichfeld, Fr., indskr. 1818.	Laud. Pr. H. ill.
—	Zimm, Fr. U., indskr. 1820.	Laud. Pr. Laud.

b) Praktisk Prøve (6 Nov.).

Sekretær Pt. Hersleb Graah (th. Ex. 30 Dft. 1820 Laud)	H. ill.
Hillerup, H. Fr. (th. Ex. 13 Apr. 1824 Laud.)	H. ill.

B. Juridisk Examen for Ustuderede.

Soraaret.

a) Theoretisk Prove.

Apr, 17de	Borch, N. Gylding	Bekvem	Pr. Vel.
—	Schytte, Fr. B.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Lund, Maur. Mendberg	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Møller, Pt. Dd.	Bekvem.	Pr. Vel.
20de.	Plesner, H. Sovr. Steenstrup	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Beder, Pt.	Bekvem.	Pr. Im. B.
—	Knudsen, O. Ploug	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Jørgensen, Jr. Pd.	Bekvem.	Pr. Vel.
21de.	Ollgaard, Ch. Pt.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Thalbitzer, E. B.	Bekvem.	Pr. Im. B.
—	Begener, Pt. Engbr. Kellinghusen,	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Jørgensen, E. U.,	Bekvem.	Pr. Vel.
22de.	Koefoed, Ad., Leutenant	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Birch, Ch. Fr.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Dons, Hn. Kjøbing	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Ehrenreich, Ch. Gu.	Bekvem.	Pr. Im. B.
23de.	Kruse, Aug. Wll.	Bekvem.	Pr. Im. B.
—	Koppen, Ad. Id.	Bekvem.	Pr. Im. B.
—	Westergaard, Ch. Nf.	Ej ubekvem.	
—	Obel, J. Berlin	Bekvem.	Pr. B.
24de.	Hansen, P. Fr.	Bekvem.	
—	Blinkenberg, Andr.	Ej. ubekv.	Pr. Vel.
—	Gjæc, N. Andr.	Ej ubekvem.	
—	Nebel, J. Pt.	Ej ubekvem.	
26de.	Stephansen, Urb. Jf.	Ej ubekvem.	
—	Framery, B.	Bekvem.	Pr. Im. B.
—	Martini, E. Aug.	Bekvem.	Pr. Vel.

(3*)

27de. Nielsen, H. G.	Bekvem. Pr. Vel.
— Lybekker, H. Ferøsløv	Bekvem. Pr. Im.B.

b) Praktisk Prøve (4de og 5te Maj).

Lund, Mf. (th. Ex. 29de Okt. 1823 Befv.)	Vel.
Stenersen, Gdm. Stener (th. Ex. 2den Maj. 1822 Befv.)	Vel.
Nielsen, N. Pt. (th. Ex. 25de Okt. 1823 Befv.)	Im. Vel.
Møller, Ant. (th. Ex. 26de Apr. 1823 Befv.)	Vel.
Secher, Anf. Fr. (th. Ex. 20de Apr. 1822 Befv.)	Vel.
Wilsøbech, Andr. Blts. (th. Ex. 23de Okt. 1823 Befv.)	Im. Vel.

Efteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Okt. 27de. Hoffmann, Ch. Fr.	Bekvem. Pr. Vel.
— Hansen, Th. Fr.	Bekvem. Pr. Vel.
— Krarup, N. Bygom	Bekvem. Pr. Vel.
— Henke, Th. Hn. Ed.	Bekvem. Pr. Im.B.
28de. Horneman, Freet Em. (see 2 Maj 1825)	Ej ubefv. Pr. Vel.
— Erone, Hl.	Ej ubefvem.
— From, Andr.	Bekvem. Pr. Vel.
— Love, E. Schulzberg	Bekvem. Pr. Vel.
29de. Olsen, O. Th.	Bekvem. Pr. Im.B.
— Hjort, F.	Ej ubefv. Pr. Im.B.
— Müller, And.	Bekvem. Pr. Im.B.
— Levring, Chn.	Ej ubefvem.
30te. Moldenhaver, B. Fdu.	Bekvem. Pr. Im.B.
— Prom, Th. Olivarius	Ej ubefvem.
— Form, H. Fr.	Bekvem. Pr. Vel.
— Thygesen, F.	Bekvem. Pr. Im.B.
Nov. 1ste. Simonsen, Kj. H. B.	Ej ubefvem.
— Johnsen, K. Hm. Laßsen	Bekvem. Pr. Vel.

Nov. 1ste. Ballin, En. Iff.	Bekvem. Pr. Im. B.
—, Halling, Ch. U. Westen	Bekvem. Pr. Bel.

b) Praktisk Prøve (9de Nov.).

Drevsen, E. Ld. (th. Ex. 2 Maj 1822 Befv.)	Bel.
Kaaschou, Th. Ch., (th. Ex. 22 Apr. 1823 Befv.)	Im. Bel.
Wilsbech, Andr. Blstf. (th. Ex. 23 Okt. 1823 Befv.)	Im. Bel.
Nielsen, N. Pt. (th. Ex. 25 Okt. 1823 Befv.)	Bel.
Beder, Pt. (th. Ex. 20 Apr. 1824 Befv.)	Bel.
Framery, B. (th. Ex. 26 Apr. 1824 Befv.)	Bel.

3) Medicinsk Embedsexamen.

underkastede sig følgende Trende:

Juli 9de. Klem, N., indskr. 1818.	Laud.
Nov. 18de. Hübertz, J. Rasmussen, indskr. Jan. 1820.	Laud.
20de. Marfer, H. Kofod, Kand. chir., indskr. 1815.	Laud.

4) Examen Artium.

Til Examen Artium vare i dette Aar anmeldte 165, hvoraf dog 10 traf sig tilbage førend Examen's Begyndelse. 2 bleve syge før eller under Examen. 2 forlode Examen. 3 bleve erklærede umodne paa Grund af deres skriftlige Udarbejdelser (latinske Stil) og 1 ved Censuren over den mundtlige Prøve; disse 4 vare alle Privatister. Indskrevne som akademiske Borgere bleve altsaa 147, hvortil endnu komme 3, der bleve stedede til en overordentlig Examen i Julen, nemlig Tvende, som under den ordentlige Examen havde været syge, og En fra Bessestads Skole. En anden fra samme Skole, som ogsaa indstillede sig til den overordentlige Examen, blev, paa Grund af sin danske Udarbejdelse, erklæret umoden. Af det hele Antal, 150, erholdt følgende 6 Karakteren *Laudabilis et publico encomio ornatus*:

Laub, Hardenach Dt. En., fra Roeskilde Kathedralskole.

Fribert, Th. En., fra Borgerdyds-skolen i Kbhvn.

Berliin, Ch., fra Metropolitan-skolen.

Funch, Esp. Gh. Elm., dimitteret af Institutbest. J. Keineche

Müller, Ot. Fr., fra Metropolitan-skolen.

Lunding, H. Mt. B., dim. af Kand. Philos. F. Lange.

87 erholdt Karakteren Laudabilis, 55 Haud ill. og 2 Non cont.

Følgende er en alfabetiff Fortegnelse paa dem der efter overstraaet Examen Artium i Efteraaret 1824 bleve immatrikulerede, med tilføjet Underretning om hvorfra de vare dimitterede og hvilken Karakter de erholdt.

Dimitterendes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Hagaard, Ch. N.	Metropolitan-skolen	Haud ill.
Agerup, J.	Marhus Kathedralskole	Laud.
Ahlefeldt-Laurvig, C. Hn., Greve,	Herlufsholms Skole	Haud ill.
Ahrensens, Arn. Andr. Bull,	Borgerdyds Skolen i Kbhvn.	Laud.
Ammigbøll, L. Eb.	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Bagger, Ch. Erh.	Borgerdyds-skolen paa Chhvvn.	Haud ill.
Bagger, Fr. B.	Metropolitan-skolen	Haud ill.
Bagger, Hm.	Stud. Thl. J. K. Bagger	Haud ill.
Balle, C. Ch. Nf.	Horsens Skole	Laud.
Bang, Andr. Kreuzfeldt,	Metropolitan-skolen	Laud.
Bech, N. Nl.	Aalborg Kathedralskole	Laud.
Bechmann, Mort.	Horsens Skole	Laud.
Behrmann, Hn. Ch.	Institutbst. J. Keineche	Laud.
Bendz, Hn. C. Bang,	Odense Kathedralskole	Haud. ill.
Berg, Blts. Sinai,	Kanders Skole	Laud.
Bergh, Pt. Thn. G.	Stud. Thl. P. T. Hald	Haud ill.
Bjerring, Ch. Pt.	Borgerdyds-skolen i Kbhvn.	Laud.
Blankensteiner, Pt. Ant.	Kand. Thl. C. Thorildsen	Haud ill.
Blichfeldt, H. Fr.	Marhus Kathedralskole	Haud ill.
Bonney, Ed.	Herlufsholms Skole	Haud ill.
Borch, Ove Hn.	Kanders Skole	Haud ill.
Borgen, Br. Holm,	Studios. B. A. Bergen	Laud.
Brandt, Mx. Thn. Hn.	Kolding Skole	Haud ill.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Bretteville Louis le Normand de	Kand. Th. og Philol. Flemmer	Laud.
Broager, Pd. Dorph	Køebilde Kathedralskole	Laud.
Bruun, Pt. Th. B.	Kand. Theol. N. S. Reichmann	Haud ill.
Budz, Jf. Mf.	Randers Skole	Laud.
Bøgh, Nf. Seidelin	Køebilde Kathedralskole	Haud ill.
Bøjesen, N. Bruun	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Castenskjold, Joak.		
Melch. Greventkop	Stud. U. B. Elod	H. ill.
Castenskjold, Lor. B.	Kand. Theol. Bøving	Laud.
Christensen, D. Chr.	Stud. Philol. B. Borgen	H. ill.
Dame, Th. Hn.	Århus Kathedralskole	Laud.
van Deen, Jf. Abrahamsen,	Sek. K. G. Groth	Laud.
van Deurs, E. Ed.	Kd. Theol. D. S. Trojel	H. ill.
van Deurs, Hm. Ed.	Slagelse Skole	Laud.
Dewhurst, Fdn. Augustus,	Sekr. K. G. Groth	Laud.
Djørup, Ch.	Biborg Kathedralskole	Laud.
Drieser, Joak. Jf., Kopiist,	Kand. Th. og Philol. Flemmer	Laud.
Due, And.	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Ehrenreich, E. Pd.	Bordingborg Skole	Laud.
Fangel, Hlg.	Kand. Theol. J. Hansen	Laud.
Fischer, Er. Ch.	Herlufsholms Skole	H. ill.
Fischer, J. Mt.	Prof. Thoring	N. cont.
Fribert, Th. En.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Ld. pb. enc. orn.
Fugl, U. Nf.	Herlufsholms Skole	Laud.
Funch, Esp. Gh. Elm.	Institutbest. J. Reinecke	Ld. pb. enc. orn.
Funch, Th. Ch. B.	Herlufsholms Skole	H. ill.
Fonss, Hlg. Lor.	Århus Kathedralskole	Laud.
Gad, Hn. Ch.	Herlufsholms Skole	H. ill.
Gad, Jf. Marius Bendsen,	Frederiksborg Skole	Laud.
Giesing, H. Pt.	Kand. Theol. L. P. Buhl	H. ill.
Gjorling, B. Aug.	Frederiksborg Skole	Laud.
Gyberg, Hct. Fr. Jansen	Århus Kathedralskole	H. ill.
Halling, Wl.	Nyborg Skole	Laud.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Harthausen, Fr. B.		Laud.
Aug., Ridejunker,	Kand. Theol. L. P. Buhl	H. ill.
Hersom, S. Ch.	Stud. jur. B. M. Christensen	
Hindberg, Ed. Gudm.		
Aug.	Frederiksborg Skole	Laud.
Hjorth, Jhn.	Nakskov Skole	Laud.
Holm, Andr.	Nanders Skole	H. ill.
Hunderup, N.	St. Theol. D. Hunderup	H. ill.
Hübner, Ch. Teron.	Frederiksborg Skole	H. ill.
Jensen, S. Ch.	Koeskilde Kathedralskole	Laud.
Jesperen, Jk. B.	Viborg Kathedralskole	Laud.
Jpfen, Ed.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Jürgensen, J.	Stud. C. U. Thortsen	Laud.
Kjeldahl, Jr. Pedersen	Ribe Kathedralskole	Laud.
Knudsen, Udr. Benoni		
Benzon,	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Krarup, Enof Ch.	Kolding Skole	Laud.
Krarup, N. B.	Odense Kathedralskole	H. ill.
Krieger, Jh. Ch. Geor-		
gianus Marinus	Ribe Kathedralskole	H. ill.
Krieger, Mk. Dt.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Lacour, Pt. Ch.	Århus Kathedralskole	Laud.
Langhoff, Brg. Ni-		
brigh,	Fredericia Institut	Laud.
Langhoff, J. S.	Stud. Philol. B. Borgen	H. ill.
Laub, Hardenach Dt.		
En.	Koeskilde Kathedralskole	Ld.p. e. orn.
Leerbeck, Jn. E.	Borgerdydsskolen paa Kbhvn.	Laud.
Lehn, K. Ch.	Nyborg Skole	Laud.
Lemvig, Hn. Ch.	Frederiksborg Skole	Laud.
Leuning, Thorald	Metropolitanskolen	Laud.
Lichtenberg, Fr.	Herlufsholm Skole	Laud.
Linstov, C. Ad.	Helsingør Skole	H. ill.
Lorck, Lor.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Lunddahl, Jk. Andr.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Lunding, S. Mt. B.	Kand. Philos. F. Lange	Ld.p. e. orn.
Lyngbye, S. Pt. Jh.	Kand. Th. og Philol. Flemmer	H. ill.
Lovenskjold, C. G.	Kand. juris Dest	Laud.
Lovenskjold, Hm. Fr.	Samme	Laud.
Madsen, Sam. Mk.	Horsens Skole	Laud.
Melchior, C. Fr. Ch.	Viborg Kathedralskole	Laud.

Dimitterendes Navne.	Hverfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Meyer, H. Vegelskrog	Metropolitanskolen	H. ill.
Michelsen, Ch. G.	Slagelse Skole	H. ill.
Michelsen, Fr. Nf. Svr.	Bordingborg Skole	H. ill.
Müller, Ot. Fr.	Metropolitanskolen	Ld.p. e. orn.
Mygind, Hellen Ed.	Narhøus Kathedralskole	H. ill.
Mygind, Stie Hlg.	Samme Skole	H. ill.
Nielsen, Andr. Jr.	Dr. phil. Amtsprovst Vedel	H. ill.
Nielsen, Ed. Aug.	Nykjøbing Kathedralskole	H. ill.
Nielsen, N.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Nørgaard, Engel C. Er.	Sognepræst J. Thune	H. ill.
Orskov, Jr. Fenger	Helsingør Skole	Laud.
Pape, Th. Fr.	Viborg Kathedralskole	H. ill.
Petersen, Jr. Gtf.	Frederiksborg Skole	Laud.
Petersen, N. Pt.	Samme Skole	H. ill.
Petræus, Besty Mart.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Posselt, Hn.	Herlufsholms Skole	Laud.
Pryk, Pt. Ch.	Bordingborg Skole	Laud.
Randrup, Mt. Schwarzkopf	Nykjøbing Kathedralskole	Haud ill.
Rasmussen, Th.	Odense Kathedralskole	Laud.
Rasmussen, N.	Samme Skole	Haud ill.
Reimer, Ch. Ed.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Rung, G. Fr. Frelsen,	Herlufsholm Skole	Laud.
Salchow, H.	Metropolitanskolen	Laud.
Sarauy, C. Fr. B.	Frederiksborg Skole	Laud.
Schierning, Ed. Jenz- senius Nf.	Fredericia Institut	Laud.
Schou, Ch. Mandig	Slagelse Skole	Laud.
Schow, Ch. Fr.	Metropolitanskolen	Laud.
Schæffer, Er. B.	Narhøus Kathedralskole	Haud ill.
Schæffer, Mrc. Andr.	Samme Skole	Haud ill.
Secher, Mt. Paulsen	Horsens Skole	Haud ill.
Selchau, H. Frantsen	Borgerdydsskolen paa Chvn.	Laud.
Selchau, Ed.	Samme Skole	Laud.
Simony, C. Fr.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Sivertsen, Ogmund	Besøftad Skole	Haud ill.
Smith, H. Paludan	Metropolitanskolen	Laud.
Smith, J. Ch.	Roeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Sonnensøn, K. Bille	Frederiksborg Skole	N. cont.
Stangerup, Pt. Fr.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.

Dimitterernes Navne.	Svorstra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Stigaard, H.	Aalborg Kathedralskole	Haud ill.
Storm, Pt. Mart. Malling,	Ribe Kathedralskole	Laud.
Stricker, G. Alg. Kø- meling,	Borgerdydsskolen paa Eshvn.	Laud.
Strøm, E. U.	Dr. phil. Lekt. J. H. Bredsdorff	Haud ill.
Sørensen, En. Dt.	Rakskov Skole	Haud ill.
Topp, Kb. Fdn. Lynck,	Dr. phil. G. F. Ursin	Haud ill.
Tryde, A. Gbr.	Borgerdydsskolen paa Eshvn.	Laud.
Wandall, E. Ud.	Odense Kathedralskole	Laud.
Weisner, Kf. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhn.	Laud.
Werlin, Ch.	Metropolitanskolen	Ld.p. e. orn.
Wesenberg, Em.	Aalborg Kathedralskole	Laud.
Wessel-Brown, Pt.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Westergaard, Pt. G. Ch.	Høeskilde Kathedralskole	Laud.
Willumsen, B. Barth.	Aalborg Kathedralskole	Laud.
Wilnan, Ph.	Nyborg Skole	Laud.
Winstrup, J. Fr.	Fredericia Institut	Laud.
Wittrogh, Fr. Ch.	Nanders Skole	Haud ill.
Voigt, E. Fr.	Kand. Theol. J. Fabricius	Haud ill.
Woss, Fr. Dt.	Kd. Theol. og Philol. Flemmer	Laud.

I Julen examineredes:

Bungen, Th. Sk.	Borgerdydsskolen i Kbhn.	Laud.
Sonasen, Thorder	Beskestad Skole	Laud.
Langeland, Fr. Nør- regaard,	Kand. Theol. Gudmundsen	Laud.

Bed at gennemgaae Fortegnelsen erfares det, at blandt de 150 Individer, som bestode Examen, 96 vare dimitterede fra offentlige Skoler, 20 fra Privatinstiteter og 34 af Privatdimittoerer. Af de lærde Skoler var Kønne Skole den eneste, som Ingen havde dimitteret, ligesom heller Ingen var dimitteret fra det v. Vestenske Institut. Det største Antal var dimitteret fra Hovedstadens Skole, Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, Aarhus og Frederiksborg Skoler, det mindste Antal fra Helsingør, Kolding og Rakskov Skoler. Højskjede Tabel A fremstiller Forholdet af de enkelte Skolers Dimissioner og Examens Udfald for de-

res Dimittender, saavel som for Privatisterne. Skolerne ere her opstillede efter det Held, hvormed de have dimitteret, hvorover i Tabellens sidste Rubrik er foretaget en Beregning, ved nemlig at reducere alle de givne Karakterer til Karaktererne Laud. og Haud, saaledes at et Laud p. c. regnes for 3 Laud., et Non for 3 Haud og en Rejection for 3 Non eller 9 Haud. Det sees da, at Bessøstads Skole har været den mindst heldige, og at Privatisterne faae det næstsidste Nummer. En Sammenligning mellem alle Privatinstuturterne og alle de offentlige Skoler falder ud til stor Fordel for hine, ligesom og Fordelen er paa de Kjøbenhavnse Skoler (og Instituters) Side i Sammenligning med dem udenfor Hovedstaden. Derimod giver en Sammenligning mellem de offentlige Skoler og Instituter og Privatisterne et for hine meget gunstigt Resultat. Tabellen B viser Forholdet af de for de enkelte Videnskabssfag tildelte Specialkarakterer. Rubrikerne for Latinsk Stil, Arithmetik og Geometri give det mindst tilfredsstillende Resultat, i det Antallet af de ringere Karakterer her ere overvejende; i alle de andre Rubriker derimod ere de bedre Karakterer (Laud og Laud p. c.) de overvejende, isærdeleshed i Rubrikerne for Græsk, Fransk og Tysk.

Tabel A.

	De Dimitteredes Antal.	Deraf have er- holdt Karakter.				Rejcerede.	Prof. der udryk- ter Dimiss. Udslag.
		Ld. p. c.	Laud.	Haud ill.	Non ont.		
1 Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn	11	1	10	"	"	"	$\frac{13}{53}$
2 { Fredericia Institut	3	"	3	"	"	"	$\frac{3}{5}$
2 { Nyborg Skole	3	"	3	"	"	"	
3 Aalborg Skole	7	"	6	1	"	"	$\frac{6}{11}$
4 Borgerdydsskolen paa Eghvn.	6	"	5	1	"	"	$\frac{5}{11}$
5 Metropolitanskolen	10	2	5	3	"	"	$\frac{13}{11}$
6 Koeskilde Skole	7	1	4	2	"	"	$\frac{3}{2}$
7 { Horsens Skole	4	"	3	1	"	"	$\frac{3}{1}$
7 { Ribe Skole	4	"	3	1	"	"	
7 { Viborg Skole	4	"	3	1	"	"	
8 { Slagelse Skole	3	"	2	1	"	"	$\frac{2}{1}$
8 { Bordingborg Skole	3	"	2	1	"	"	
9 Frederiksborg Skole	9	"	6	2	1	"	$\frac{6}{5}$
10 { Nykjøbing Skole	4	"	2	2	"	"	$\frac{1}{1}$
10 { Helsingør Skole	2	"	1	1	"	"	
10 { Kolding Skole	2	"	1	1	"	"	
11 Næstved Skole	2	"	1	1	"	"	
11 Herlufsholm Skole	9	"	4	5	"	"	$\frac{4}{5}$
12 { Aarhus Skole	10	"	4	6	"	"	$\frac{2}{3}$
12 { Randers Skole	5	"	2	3	"	"	
13 Odense Skole	6	"	2	4	"	"	$\frac{1}{2}$
14 Privatister	38	2	14	17	1	4	$\frac{5}{4}$
15 Bøstøt Skole	3	"	1	1	"	1	$\frac{1}{10}$
I alt *)	155	6	87	55	2	5	$\frac{105}{108}$
Skoler og Privatinstituter	117	4	73	38	1	1	$\frac{17}{10}$
Offentlige Skoler alene	97	3	55	37	1	1	$\frac{64}{49}$
Privatinstituter alene	20	1	18	1	"	"	$\frac{2}{1}$
Kjøbenhavnske Skoler og Instituter	27	3	20	4	"	"	$\frac{29}{4}$
Skoler og Instituter udenfor Kjøbenh.	90	1	53	34	1	1	$\frac{28}{3}$
Fønlændere	3	"	1	1	"	1	$\frac{1}{10}$

*) Antallet bliver større end ovenfor er angivet, da de rejserede her ere medregnede.

Label B.	Udbr. i Modn.	Latin.	Latin Stil.	Gresk.	Gr. f. Hebr.	Hebraisk.	Religion.	Geographi.	Histori.	Arithmetik.	Geometri.	Tysk.	Fransk.
Laud. p. c.	10	21	5	31	13	19	6	33	27	9	9	16	40
Laud	94	77	49	89	28	45	78	73	72	49	60	90	68
Haud ill.	46	49	77	28	7	29	63	40	42	75	70	40	40
N. cont.	=	3	19	2		9	3	4	9	15	9	2	
0	1		3										

5) Anden Examen.

Til denne Examen's første Prøve indstillede sig i Foraaret 1824 fra 1—21de April 130, af hvilke dog 10 ikke udholdt Examen. Af de 120 som absolverede den havde 77 opgivet Hebraisk, 43 Naturhistorie. Desuden indstillede sig den 6te og 9de s. M. til denne Examen's 2den Prøve følgende 14, som dels i denne, dels i en tidligere Examen's Termin havde underkastet sig den første Del af Examen. 7 af disse erholdt Karakteren Laud., 7 Haud ill.

Mhlefeldt Laurv., Fr. B. Greve	H. ill.	Nicolaisen, N.	H. ill.
Fuglsang, Hm. Ch.	Laud.	Paludan, Elm. Ch. Fogh	H. ill.
Hellemann, Eld. Bnj.	Land.	Niegels, F.	Laud.
Holm, P. Ch.	Laud.	Kosted, Br. Mf.	H. ill.
Hornemann, Aug. Fdn.	Laud.	Satterup, Jf. B.	H. ill.
Laasen, Gthf. Fdn. *)	H. ill.	Schumann, Andr. Fdn.	Laud.
Lund, Ch. Hn. B.	Laud.	Stilling, Dd.	H. ill.

Særskilt Prøve i Hebraisk afslagde 4, 1 med Karakteren Laud., 3 Haud. ill.

Til den philosophiske Examen's anden Prøve indstillede sig i Efteraaret 1824 122 Studerende, hvoraf 3 forlode Examen og 1 ingen Karakter kunde tilkjendes, fordi han ikke bestod i

*) Dimitteret 1821, de øvrige ere alle fra 1822.

Examens første Del, hvortil han til samme Tid havde indstillet sig. De øvrige 118 bestode Examen med følgende Karakterer.

Publicum encomium erholdt følgende 21 i den Orden hvori de her ere anførte: Bjerregaard, Viberg, Kemp, Kragerop, Blume, Ch. Friis, Moßsin, Markusen, Jørgensen, Jr. E. Schjødte, Nißen, Hald, Poulsen, Johansen, E. Em. Mohl, Rordam, Thaning, Markmann, R. Ch. Bjerring, Thune og Boy.

Laudabilis erholdt 56, Haud illaudabilis 39, Non contemnendus 2.

Følgende er en alfabetiff Fortegnelse over dem, der afslørede Examen:

Uagaard, Andr. Jacobi		Bonderup, Chn.	H. ill.
Crucau	Laud.	Borchsenius, Th. Ant.	
Uagaard, Jf. Fr.	Laud.	Storm,	Laud.
d'Aluchamp, F. Alb. Sn.	Laud.	Borgen, D.	Laud.
Bache, J. Ußsenius	H. ill.	Boy, En. Fr. Sl.	Ld. p.
Bang, Mf. Em.	H. ill.		enc. orn.
Bardenfleth, E. Enr.	Laud.	Bruun, E.	Laud.
Berthelsen, Ant. Chf.	Laud.	Büllov, Ejl. Fr. B.	Laud.
Bjerregaard, Jan. Bagge		Carlsen, Th. Fdn, Seb.	H. ill.
Friis,	Ld. p. enc. orn.	Castenskjold, Th. B.	
Bjerring, R. Ch.	Ld. p.	Greventop	H. ill.
	enc. orn.	Christensen, Chn.	Laud.
Bjerring, B. Jf.	Laud.	Dahl, Th. Mt.	Laud.
Birch, Fr. Snedorf	Laud.	Ditzel, Ch. Andr.	Laud.
Bloch, H. E.	Laud.	Einersen, Hald.	Laud.
Bloch, Fr. Ch.	Laud.	Engelhardt, Em. Fa-	
Blume, Utfer Hansen	Ld. p.	bricius,	H. ill.
	enc. orn.	Effildsen, E. R. Pt.	Laud.
Bolbroe, Mf. Hm.	H. ill.	Es-march, Fr. Ch.	H. ill.

Fabricius, Fdn. E. Ch. N. cont.	Johansen, Th. E. Ld. p. enc.
Feilberg, Af. Prnt. Laud.	orn.
Feilberg, Pt. Dd. Laud.	Jermischer, Ch. Fr. H. ill.
Friis, Ch. Ld. p. enc. orn.	Jørgensen, Ch. Ld. p. enc. orn.
Friis, Ch. Krarup Laud.	Kemp, Pt. Ld. p. enc. orn.
Gudenrath, Schach Just Laud.	Kjerfing, N. Bartholin H. ill.
Goriske, Pd. Fr. Aug. Laud.	Kiech, Bd. Gf. Jf. H. ill.
Gotje, E. Fr. Ant. Laud.	Klingberg, Bd. Laud.
Hald, Ch. Hlg. Ld. p. enc. orn.	Knudsen, K. Lauritzen Laud.
* Hansen *), Ug. Bagge	Kofod, En. Jf. H. ill.
Friis H. ill.	Krag, Ch. Er. Laud.
v. Haven, Fr. Ch. Laud.	Kragerup, Ch. Fr. Ld. p.
Hegelund, J. Jf. H. ill.	enc. orn.
Heger, J. Fr. Laud.	Krajberg, Andr. Laud.
Heiberg, Urve Ch. Linde Laud.	Krarup, Thura Laud.
Heilman, Ch. B. H. ill.	Kühnel, Aug. Gtl. Laud.
Helgesen, Thorstein H. ill.	Leunbach, Ant. Fr. Laud.
Henrichsen, Pt. Laud.	Lind, Dines Pt. H. ill.
Holck=Winterfeldt, Gu.	Lind, J. Laud.
Ch., Greve, H. ill.	Lyken, Jhn. Haberdorf H. ill.
Holm, Th. Pt. Laud.	Markmann, Tr. B. Ld. p.
Holm, S. Jhn. Laud.	enc. orn.
Holst, Th. Pt. H. ill.	Marcusfen, H. Ch. Mur. H. ill.
Høeg=Guldberg, Dve Laud.	Markusen, E. N. Edo. Ld. p.
Høst, Chf. Andr. H. ill.	enc. orn.
Høst, G. Laud.	Meyer, S. Pd. Jgn. Laud.
Højbroe, Chf. Sølling H. ill.	Mosfin, Ch. Fr. Ld. p. enc. orn.
Jensen, Th. H. ill.	Munch, Mog. Pt. Laud.

*) De som ikke have taget Artium det foregaaende Aar, betegnes med *, **, ***, efterfom de for 2, 3 eller 4 Aar tilbage ere blevne dimitterede.

Münster, Ch. Pt. Gudson	Laud.	Scheffedt=Zuel, Ch.	H. ill.
Möhl, C. Em.	Ld.p. enc. orn.	Sibbern, Ar. Jhn. Ch.	H. ill.
Möhl, Ch. Patermann	H. ill.	Springborg, J. Ch.	H. ill.
Nielsen, Halv. Frode	Ld. p.	Stabel, Pt. Eyr. Fønø	H. ill.
Høegh	enc. orn.	Steenfeldt, H. Ejl.	H. ill.
Oluffen, Pd. Holberg	Laud.	Stender, Ad. Schoubye	H. ill.
Ovenbeck, Jan Belgicus	H. ill.	Stendrup, Gu. Pd. Fr.	
Petersen, Nf. Falkmann	H. ill.	Janson	H. ill.
Petersen, Pt.	Laud.	Storch, Fr. Pd.	Laud.
Plesner, Chn. Bagge	H. ill.	Sølling, Sam. Ant.	Laud.
Post, Pt. Fr.	H. ill.	Thanning, Andr.	Ld. p. enc.
Poulsen, C. Pd.	Ld.p. enc. orn.		orn.
Prætorius, Sp.	Laud.	Thanning, G.	Laud.
Radoor, Ch.	H. ill.	Thorlacius, St. Pt. Ch.	H. ill.
Rathje, Fr. Ch.	Laud.	Thune, Pd. G.	Ld. p. enc. orn.
Regenburg, Jes	N. cont.	Weith, G. Fr.	Laud.
Rottbøl, Ch. Nf.	Laud.	Wesenberg, Thychø Fr.	Laud.
Rørdam, Pt.	Ld. p. enc. orn.	Wiberg, Alb. Ch.	Ld. p. enc.
Schjødte, Jr. C.	Ld.p. enc. orn.		orn.
Schjøt, St. Manderup	Laud.	Winther, Pt. Joak.	H. ill.
Schmidt, N. Malling	Laud.	Ølgaard, B.	Laud.

Examenens første Del underkastede sig i Okt. 1824 15. 9 af disse havde opgivet Hebraisk, 6 Naturhistorie.

Særskilt Prøve i Hebraisk underkastede sig En og erholdt Karakteren N. cont.

II.

1825.

1) Theologisk Embedsexamen

underkastede sig efternævnte 49, eller, da En senere tog Examen om igjen, 48 Studiosi med følgende Karakterer: 3 med

Laud. et qu. egregie., 22 med Laudabilis, 17 Haud illaudabilis, 6 Non contemnendus.

- Jan. 13de. Graae, Chr., indskr. 1819, Laud.
 — Schaarup, Gu. Jf., indskr. 1820, Haud ill.
 — Nørgaard, P. Moth Tjestrup, indskr. 1820, Laud.
 14de. Wiedemann, D., indskr. 1820, Laud.
 — Sørensen, Jhn. Angel, indskr. 1819, Haud ill.
 — Hempel, Jh. Ch., indskr. 1819, Haud ill.
 17de. Cramer, E., indskr. 1814, Laud.
 — Tetens, Jf. Aug., (see 16 Juli 1824), Laud.
 — Jedrosky, Jh. Ch., indskr. 1818, Haud ill.
 18de. Scharling, E. Em., indskr. 1820, Laud. et qu. egr.
 — Lyhne, S., indskr. 1817, Laud.
 — Lange, Fr. Claus., indskr. 1815, Laud.
 Mart's 17de. Esmann, Mgn. B., indskr. 1819, Non cont.
 April 25de. Buchhave, Hn. Nd., indskr. 1820, Haud ill. spec.
 scr. l. dign.
 — Sørensen, S. Møller, indskr. 1819, Haud. ill.
 — Hansen, Em. Frdn., indskr. 1817, Haud ill.
 26de. Rohmann, Jr. Lindegaard, indskr. 1821, Laud.
 — Nielsen, Lasse, indskr. 1817, Non cont.
 28de. Wörhen, E. Dd. Lor., indskr. 1819, Laud.
 — Rjødt, Jr. Val., indskr. 1819, Haud. ill.
 — Møller, H., indskr. 1820, Haud. ill.
 Maj 2den. Glod, Mef., indskr. 1815, Laud.
 — Briem, Jh. Gnl. Gunløgsen, indskr. 1820, H. ill.
 Juli 18de. Barfoed, Andr. Mt., indskr. 1820, Laud.
 — Barfoed, Mgn. Kruse, indskr. 1820, Haud ill.
 — Jürgensen, Jr., indskr. 1816, Haud ill.
 19de. Kruse, Pt. Dn., indskr. 1820, Laud.

19de.	Petersen, J. Ch., indskr. 1820,	Laud.
—	Jensen, Th. Ch., indskr. 1810,	Haud ill.
21de.	Gede, Chf. Oct., indskr. 1820 (tog Examen paa ny i 1828),	Haud ill.
—	Jespersen, N. Fr., indskr. 1818,	Haud ill.
—	Jürgensen, Ch. Aug., indskr. 1819,	N. cont.
22de.	Jøngerølev, Ch. Fr., indskr. 1820,	Laud.
—	Lindhard, Mt., indskr. 1816,	Haud ill.
—	Bergmann, N. Andr., indskr. 1821,	Laud.
Oft. 18de.	Stochholm, Pt. Wandet, indskr. 1821,	Laud.
—	Børresen, Ch. Pd., indskr. 1819,	Laud.
—	Boesen, Jr. Fr., indskr. 1817,	N. cont.
20de.	Schmidt, J. Ch., indskr. 1821,	Laud. et qu. egr.
—	Fenger, Th. Fdn., indskr. 1821,	Laud. et qu. egr.
24de.	Winding, Andr., indskr. 1821,	Laud.
—	Brass, Andr., indskr. 1820,	Laud.
—	Lund, Em. Wißing, indskr. 1819,	N. cont.
25de.	West, Th. W., indskr. 1819,	Laud.
—	Fønss, Pt. Svr., indskr. 1820,	Laud.
—	Mechlenburg, Lor. Fr., indskr. 1819,	Haud ill.
Nov. 4de.	Clausen, Nf. Edinger Valle, indskr. 1820,	Laud.
—	Rasbech, Jr., indskr. 1815,	N. cont.
—	Glud, H. Sk., indskr. 1821,	Haud ill.

2) Juridisk Embedsexamen.

Den fuldstændige juridiske Examen toge 21, hvoraf Tvende, der senere toge Examen paa ny, blive at fræregne, altsaa 19: nemlig 1 med Karakteren Laud. et qu. egregie, 12 Laudabilis, 5 Haud illaud, 1 Non contemnendus.

Juridisk Examen for Ustuderede afsløvede 29, eller, efter

Trædrag af 8, der ellers vilde blive regnede 2 Gange, 21, nemlig 17 med Karakteren Bekvem, 4 Ej ubekvem.

Til den præliminære Prøve for dem, der ville forberede sig til juridisk Examen for Ustuderede havde meldt sig 53, af hvilke 2 udebleve og 2 ikke bleve antagne. 49 bleve antagne og deriblandt 12 med Ros.

Følgende er Fortegnelsen paa dette Aars Kandidati og Examinati juris:

A. Suldstændig juridisk Embedsexamen.

Soraaret 1825.

a) Theoretisk Prøve.

Apr. 16de, Krag, B. Huth, indskr. 1820. Haud ill. Pr. Laud.

— Tillisch, Fr. Fdn., indskr. 1820. Laud. Pr. Laud.

18de. Scheel *), Ant. B., Lieutenant, indskr. 1821. Laud. et qu. egr. Pr. Laud.

*) Ved den juridiske Embedsexamen var det forhen ikke brugeligt at tilkjende højere Karakter end Laudabilis, hvorimod, naar en Kandidat havde viist ualmindelige Kundskaber, derom af Facultetet blev gjort Indberetning og Kandidaten meddelte en Anbefaling til det kongelige danske Kancelli. En saadan Udmærkelse er itkun bleven ialt Treende til Del, nemlig nuværende Generalprocurør og Kancellideputeret Konferentsraad Ørsted (examineret 23de Jan. 1799, nuværende Lands Over- samt Hof- og Stads-Rets Hæfessfor Justitsraad N. M. Spandet (10de Juni 1811), og nuværende Højesteretsadvokat og Søkrigsprocurør Justitsraad P. E. Sporon (13de Jan. 1815). Fdn. 26de Jan. 1821 §. 9 tillod derimod Censurerne, naar en Examinand særdeles udmærkede sig, at tilkjendegive dette ved en passende Tilføjelse til bedste Karakter, og Facultetet har nu dertil antager samme Tillæg, som bruges ved theologisk Embedsexamen. Ka:

18de.	Petersen, Thorald, indskr. 1820,	Laud. Pr. Laud.
19de.	Barner, En. B., indskr. 1818,	Laud.
—	Römer, H. Bergshagen Hincheldey, indskr. 1819,	Laud. Pr. Laud.
20de.	Berner, Ch., indskr. 1817, No. 2 forlod Examen.	Non cont.
21de.	Lange. E. B., (see 10de Apr. 1824),	Laud. Pr. Laud.
23de.	Schelten, Fr. Jost Ch., indskr. 1816,	H. ill. Pr. H. ill.
—	Meyer, Aug. Hn., indskr. 1820,	Laud.
25de.	Larsen, Jhn. Ephr., Politifuldmægtig, indskr. 1819,	Laud. Pr. Laud.
—	Rughorn, Andr. Andersen, indskr. 1818,	Haud ill.
26de.	Blechingberg, Olaus G., indskr. 1820,	Laud. Pr. Laud.
—	Schæffer, Hn. Aug., indskr. 1820,	Haud. ill.
28de.	Dvistgaard, Mort. Chn., indskr. 1819,	H. ill. Pr. H. ill.
—	Boalth, Hm., indskr. 1819,	Laud. Pr. Laud.
30te.	Herb, Hn., indskr. 1817,	Haud ill.

b) Praktisk Prøve (den 9de Maj).

H. Ex. Hofjægermester Grev Ch. En. Sph. Danneffjold Samsøe, (th. Ex. 18 Okt. 1824 Laud.)	Laud.
Dr. jur. P. Dt. Ch. Paulsen, (Colloquium 22 Nov. 1823 admissus cum laude)	Laud.

rakteren er iøvrigt ikke senere tilkjendt Nogen. Man seer altsaa, at det juridiske Laud. egregie, eller den forhen brugelige Anbefaling til Kancelliet, betyder mere end Theologernes Laud. egregie, der ialmindelighed tilkjendes flere Gange aarlig; det maa derfor snarere sammenlignes med det, Theologerne udtrykke ved Laud et qu. in primis egregie, hvilken Karakter, foruden den S. 32 anførte J. H. Laurup, ifkun er bleven 5 andre før ham tilkjendt og som heller Ingen senere har opnaaet.

Sekretær Pt. Hersleb Graah (th. Ex. 30 Okt. 1820 Laud)	Haud ill.
Hoppe, Erf. Abr., (th. Ex. 18 Okt. 1824 Laud.)	Laud.
Hillerup, H. Fr. (th. Ex. 13 Apr. 1824 Laud.)	Haud ill.
Drevsen, Ad. Pd., (th. Ex. 25 Okt. 1824 Laud.)	Laud.
Wessely, Abr., (th. Ex. 21 Okt. 1824 Laud.)	Haud ill.
Wichfeld, Fr., (th. Ex. 26 Okt. 1824 Laud.)	Haud ill.
Lillienskjold, H. Chf., (th. Ex. 25 Okt. 1824 Laud.)	Haud ill.

Efteraaret 1824.

a) Theoretisk Prøve.

Okt. 20de. Raben, Sl., Greve, indskr. 1821,	Laud. Pr. H. ill.
— Sinding, Pt. Marinus, indskr. 1820,	Laud. Pr. Laud.
21de. Christensen, Blts. Mt., indskr. 1819,	Haud ill.
— Larsen, L. Ch., indskr. 1821,	Laud. Pr. Laud.

b) Praktisk Prøve (7 Nov.).

Wichfeldt, Fr., (th. Ex. 26 Okt. 1824 Laud.)	Haud ill.
Lillienskjold, H. Chf., (th. Ex. 25 Okt. 1824 Laud.)	Laud.
Herg, Sn., (th. Ex. 30 Apr. 1825 H. ill.)	Laud.
Friess, Fr. Ch., (th. Ex. 16 Jan. 1815 H. ill.)	Non cont.
Prikel, Fr. E., (th. Ex. 21 Okt. 1824 N. cont.)	Laud.
Barner, En. B., (th. Ex. 19 Apr. 1825 Laud.)	Laud.
Hansen, Pt., (th. Ex. 18 Okt. 1822 H. ill.)	Laud.

B. Juridisk Examen for Ustuderede.

Soraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Maj 2den. Horneman, Freeß Em. (see 28 Okt. 1824)	Bekvem.
— Gradman, Th. Fr. (see 27 Okt.)	Ej ubekvem.
— Thygesen, S. Svr.	Bekvem.

2den.	Bojesen, Boe,	Bekvem.
3die.	Lange, Fr. E. Aug.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Gronbek, H. Sn.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Fries, H. Lund (see 22 Okt.)	Ej ubekvem.
—	Kangel, Jf. Christinus (see 22 Okt.)	Ej. ubek. Pr. Im.B.
4de.	Rosenkilde, Jf.	Bekvem.
—	Lindemand, Pt. Winter (see 22 Okt.)	Ej ubekvem.
—	Hedemann, Th. Fr. E.	Ej ubekvem.
—	Harboe, Th. Rubring	Bekvem. Pr. Vel.
—	Albeck, Mart. Ant. Fr.	Ej ubek. Pr. Im. B.

b) Praktisk Prøve (11te Maj).

Byrthing, Ot. Nf. (th. Ex. 26de Okt. 1822 Befv.)	Vel.
Laurent, Aug. Ed. Nf. (th. Ex. 22de Apr. 1822 Befv.)	Vel.
Bøggild, Bltj. Gbh. (th. Ex. 26de Apr. 1822 Befv.)	Vel.

Efteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Okt. 22de.	Fries, H. Lund (see 3 Maj)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Lindemand, Pt. Winther (see 4 Maj)	Bekvem. Pr. Vel.
—	Kangel, Jf. Christinus (see 3 Maj)	Bekvem. Pr. Vel.
—	Rühou, Ot.	Bekvem. Pr. Vel.
24de.	Gradman, Th. Fr. (see 2 Maj)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Møller, E. Jonathan	Bekvem. Pr. Im.B.
	No. 3 blev afvist.	
—	Hass, Nf. Bontin B.	Ej ubekvem.
25de.	Bindfeldt, N. Seested	Bekvem. Pr. Vel.
—	Storm, E. Ch. (see 24 Apr. 1826)	Ej ubekvem.
—	Neergaard, Danqvart	Ej ubekvem.
—	Essildsen, Ed. (see 31 Okt. 1826)	Ej ubekvem.
26de.	Falsen, N. Pt. (see 24 Apr. 1826)	Ej ubekvem.

- 26de. Ollgaard, H. Fr. (see 22 Apr. 1826) Ej ubekvem.
 — Nellesmann, Fr. Bekvem. Pr. Im. B.
 — Haugaard, And. Pedersen Frederiksen Bekvem. Pr. Im. B.
 — Bloch, C. Ch. Bekvem. Pr. Bel.

b) Praktisk Prøve (4de Nov.).

- Petersen, Im. Bisping, (th. Ex, 21de Apr. 1820 Bekv.) Im. B.
 Rosenkilde, J., (th. Ex, 4de Maj 1825 Bekv.) Im. B.

3) Medicinsk Embedsexamen.

Følgende 6 bleve examinerede, de 4 erholdt Laud., de 2 Haud illaud.

- Febr. 1ste. Hornbeck, H. Blts., Kand. chir., indskr. 1819, Laud.
 3die. Ingversen, M. Pagh, indskr. 1818, Haud ill.
 13de Maj. Groening, C. Fr., indskr. 1817, Laud.
 16de. Gjellerup, C. Ad., indsk. 1818, Haud ill.
 Nov. 14de. Wagner, Hrtv. Ph., indskr. 1819, Laud.
 16de. Fogverd, Ant., Kand. chir., indskr. 1818, Laud.

4) Embedsexamen for overordnede Lærere ved de lærde Skoler *).

Følgende 4 Kandidater, af hvilke 3 erholdt bedste og 1 anden Karakter, indstillede sig i 1825 til denne Examen.

- Febr. 7de. Madvig, Th. Nf., indskr. 1820, Laud. unanimi
 (Prakt. Prøve 26 Maj Laud.) consensu **).

*) Til denne Examen havde i Maret 1824 Ingen indstillet sig.

**) Ifølge Fdn. af 24de Okt. 1818 S. 11 gives ved denne Examen ifkun tvende Karakterer, Laudabilis og Haud illaudabilis, hvilken sidste endog ikke tilkjendes Kandidaten, med mindre han viser gode Kundskaber. Ovennævnte Tillæg, der ogsaa anven-

- Juli 16de. Henrichsen, Nd. Jhn. Fr., indskr. 1818. Laud.
(Prakt. Pr. 2den Martz 1826 Laud).
- Sept. 17de. Elberling, E. B., indskr. 1819. Laud.
(Prakt. Pr. 16de Martz 1826 Laud.).
- 27de. Borgen, Bonaparte, indskr. 1815. Haud ill.
(Prakt. Pr. 27de Apr. 1826 Laud. unanimi consensu).

5) Examen Artium.

Antallet af de Anmeldte var 170, af hvilke dog 4 ikke ndsandt sig, 1 forlod Examen, 3 bleve rejicerede, En for den latinske Stil, En for den danske Udarbejdelse, og En, som ogsaa havde underkafstet sig de mundtlige Prøver. Disse 4 vare alle privat dimitterede. 162 bleve altsaa om Efteraaret indskrevne som akademiske Borgere, og i den paafølgende Januar Maaned endnu 3 andre, som under den ordentlige Examen havde været syge, og derfor havde erholdt Tilladelse til i Julen at underkaste sig en overordentlig Prøve. Af disse 165 bleve 5 erklærede Laudabiles et publico encomio ornati, nemlig:

Nl. Jhn. Wegener fra Herlufsholm Skole.

J. Pt. G. Jensen, dimitteret af Stud. Theol. Edsberg.

Lf. Fr. Scavenius fra Sorø Akademi's Skole*).

des ved den medicinske Embedsexamen, og som tilkjendegiver, at Karakteren er tilkjendt uden nogensomhelst Indvending fra nogen af de Examinerende, eller i nogen Rubrik, er den eneste Udmærkelse, som her finder Sted.

*) Da Akademiet endnu ikke var traadt i Virksomhed, men Tvende af Akademiets Skole allerede vare modne til Dimission, blev det, efter at derom af Direktionen var nedlagt allerunderdanigst Forestilling, allernaadigst tilladt, at der for denne Gang maatte gjøres en Undtagelse fra den fastsatte Bestemmelse, at der fra Akademiets Skole alene dimitteres til Akademiet, og at ovennævnte Disciple saaledes maatte dimitteres til Universitetet.

Er. B. Kolthoff, dimitteret af Kand. Theol. Plum.

Pd. Tetens Zahrtmann fra Viborg Kathedralskole.

Karakteren Laudabilis opnaaede 98, Haud illaudabilis 60,
Non contemnendus 2.

Følgende er en alfabetisk Fortegnelse over dem, der efter
affholdt Examen bleve immatrikulerede:

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimittterede.	Hovedkarakter.
Arctander, Er. Hn.	Frederiksborg Skole	Haud ill.
Bachmann, Halg.		
Johnsen,	Beskestad Skole	Haud ill.
Bangert, Pt. Pd.	Kand. Th. og Philol. Flemmer	Laud.
Baudisk, Fr. Chf. Høst,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Becher, Abr.	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Becker, Pt. Villemoes,	Frederiksborg Skole	Laud.
Beckmann, N. Kirke-		
moe,	Horsens Skole	Laud.
Begtrup, Th. Hn.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Bendtsen, Pd.	Frederiksborg Skole	Haud ill.
Bergenshammer, Pt.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Bergsøe, Ud. Fr.	Metropolitanskolen	Laud.
Beyer, Alf.	Kand. Theol. Brammer	Laud.
Bilsted, E. Jf. Fr.	Kand. Thl. G. H. Zahrtmann	Haud ill.
Bocatius, Fr. Ch.	Århus Kathedralskole	Haud ill.
Boeck, Ot. Nd. Buch-		
have,	Kand. Th. og Philol. Flemmer	Haud ill.
Boesen, U.	Overlærer ved Vassenhufsets Skole Gindrup	Haud ill.
Boisen, Fr. Engelhard,	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Borup, E. B. Vulf,	Borgerdyds Skolen i Kbhvn.	Haud. ill.
Budde, Chf.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Böttger, N. Hansen,	Metropolitanskolen	Laud.
Camradt, Jr. Ch. Pd.	Stud. Theol. Vellejus	Haud ill.
Cantor, Jf. Nat.	v. Westens Institut	Laud.
Carstensen, Jr. Fr.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Christensen, Th. Dn.	Pastor M. G. Bering	Laud.
Christensen, M.	Kand. Thl. P. H. B. Baumann	Haud ill.
Clausen, N. Brinck		
Holst,	Nakskov Skole	Laud.
Colding, J. Ch.	Nyborg Skole	N. cont.
Collin, Ed.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.

Dimitterendes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Collin, Mf. Grl. Birchner, de Coninck, Fr. Jean Edg.	Borgerdydsskolen i Kbhvn. Stud. Theol. Edsberg Frederiksborg Skole	Haud ill. Laud. Laud.
Dahlerup, Ch. G. Deramm, Honor. Bonnevie, Ellebye, And. Jensen, Engelsted, J.	Overlærer Gindrup Køne Skole Nyborg Skole	Haud ill. Laud. Laud.
Emert, Fr. Ch. Fabricius, N. G. Fallefen, Pd. Sph. Faye, Pd. Othar Ch. Fiedler, Fr. Jl.	v. Bestens Institut Nibe Kathedralskole Metropolitanskolen Stud. Theol. Hunderup Sorø Akademi's Skole	Haud ill. Laud. Laud. Haud ill. Laud.
Finchenhoff, Pt. Fohl- mann,	Biborg Kathedralskole	Haud ill.
Foersom, Pt. Thuun,	Borgerdydsskolen paa Chhvvn.	Haud ill.
Fortling, Jf. Fr. Em.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Frederiksen, Hn. Fr. Ch.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Haud ill.
Frendrup, B. Pd.	Slagelse Skole	Laud.
Fribert, L. Jf.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Glahn, Hother Chf.	Samme Skole	Laud.
Gottlieb, Ed. Em.	Kand. Philos. H. Krøyer	Laud.
Gulstød, CharlesLouis	Helsingør Skole	Laud.
Herbst	Borgerdydsskolen paa Chhvvn.	Haud ill.
Haderup, Er. Jl.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hahn, Bct. Jl. Flo- rentin	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hald, Lr. Mt. Em.	Aarhus Kathedralskole	Laud.
Halse, Ch. Fr.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Hambro, C. Joak.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Haud ill.
Hansen, C. B.	Kand. Theol. Brammer	Haud ill.
Hansen, Fr. Andr.	Odense Kathedralskole	Laud.
Hansen, H. Pd.	Kand. Theol. J. L. Rohmann	Haud ill.
Hansen, Lr. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hansen, Pt. Fr.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Heineth, Antoinin,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hermansen, Chn.	Pastor Jungersen	Laud.
Hertel, Aug. Wolfgang,	Metropolitanskolen	Laud.
Hesselsberg, Pt. Ny- borg,	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Haud ill.

Dimitterendes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Hjort, H. Smith,	Nibe Kathedralskole	Laud.
Holst, Pt. Ch. Dt.	Stud. Theol. Jürgensen	Haud ill.
Holtén, E. Romer,	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Hundrop, E. B.	Slagelse Skole	Laud.
Hvidt, N. Ed.	Borgerdyds-skolen i Kbhvn.	Laud.
Jacobsen, Jf.	Kand. Philol. Henriksen	Laud.
Jelstrup, Mort. Kirke-		
terp,		
Jensen, Jf.	Nalborg Kathedralskole	Haud ill.
Jensen, J.	Rønne Skole	Laud.
Jensen, J. Fr. Em.	Viborg Kathedralskole	Laud.
Jensen, J. Pt. G.	Kand. Theol. Brammer	Laud.
Jørgensen, Andr.	Stud. Theol. B. Edsberg	Ld. p. e. orn.
Jørgensen, Fr. Dn.	Kand. Theol. E. H. Boesen	Haud ill.
Jørgensen, Hn. Kamp-	Samme Dimisfor	Haud ill.
mann,		
Jørgensen, S. Hille-	Stud. Thl. H. P. J. Storm	Haud ill.
rup		
Kaufmann, Mf.	Nyborg Skole	Haud ill.
Kellermann, Olaus	Sek. K. G. Groth	Haud ill.
Ch.		
Kielsen, Olf Hn.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Kirchheiner, E. Ch. Pd.	Bordingborg Skole	Laud.
Koch, H. Pt. Gyl-	Pastor Kirchheiner	N. cont.
lembourg,		
Koefoed, Ch.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Koefoed, Gh. Jf.	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Koefoed, Pd.	Nalborg Kathedralskole	Haud ill.
Kolthoff, Er. B.	Samme Skole	Laud.
Kornerup, Ch. Fr.	Kand. Theol. P. A. Plum	Ld. p. e. orn.
Lassen, J. Rimb.	Kand. juris D. G. Blechingberg	Haud ill.
Levy, Mor. Mef.	Kand. Theol. J. E. Balslev	Laud.
Lind, Bernt Chf. Wil-	Borgerdyds-skolen i Kbhvn.	Laud.
sen,		
Lund, H. Andersen,	Nibe Kathedralskole	Laud.
Lund, Joak. Dt. From,	Rønne Skole	Laud.
Lundsteen, E. Mgn.	Rolding Skole	Laud.
Maack, Pt. Hn. E.	Helsingør Skole	Laud.
Magens, Jhn. Fr.	Kand. Theol. P. A. Plum	Laud.
Markmann, Ch. Ph.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Mourier, Pd. Edjar	Rønne Skole	Haud ill.
Allegis,		
	Prof. Pastor Mourier	Laud.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Mourier*), Villaume	Stud. Med. F. Mourier	Laud.
Courtonne,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Münter, Fr.	Viborg Kathedralskole	Laud.
Møller, Ch. Ed.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Møller, Frits,	Pastor Bering	Laud.
Mølmark, Ch. Abr.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Nielsen, Hn. Ch.	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Nyeborg, Cl. Gtl.	Pastor Jørgensen	Haud ill.
Nbel, H. Fr.	Ådense Kathedralskole	Haud ill.
Opitius, E. Fr. Fdn.	Stud. Theol. Vellejus	Haud ill.
Petersen, Pt. Ch.	Ådense Kathedralskole	Laud.
Poulsen, Eb. Andr. Fr.	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Prior, Andr. Pt.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Ramus, Ch.	Kand. juris U. L. Casse	Laud.
Raphael, Pt. B.	Ådense Kathedralskole	Haud ill.
Rasmussen, F. Cl.	Samme Skole	Laud.
Rasmussen, Ed. Aug.	Ryborg Skole	Laud.
Fr.	Kolding Skole	Haud ill.
Rasmussen, Pt. E.	Samme Skole	Haud ill.
Tun.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Rasmussen, P. Dd.	Horsens Skole	Haud ill.
Muth.	Ålborg Kathedralskole	Haud ill.
Rasmussen, Sv. Fel-	Samme Skole	Haud ill.
ding,	Sors Akademi's Skole	Ld.p. e. orn.
Kathje, Ant. Fdn.	Ryborg Skole	Laud.
Kofing, Sv.	Ålborg Kathedralskole	Haud ill.
Kübner, Mrt. Em.	Samme Skole	Haud ill.
Kømer, H. Pt.	Sors Akademi's Skole	Ld.p. e. orn.
Scavenius, Lf. Fr.	Ryborg Skole	Laud.
Schalburg, E. Fr. Aug.	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Schibbye, J. Mogen-	Ryborg Skole	Laud.
sen	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Schmidt, Ch. Fr.	Frederiksborg Skole	Laud.
Schmidt = Phiseldack,	Kolding Skole	Haud ill.
Er. Fdn.	Marhus Kathedralskole	Haud ill.
Schou, Fr. Pr.		Laud.
Schouboe, Aug. B.		Haud ill.
Schouboe, J. Ch.		Laud.

*) Denne er i listerne over Examen Artium ved en Fejl anført som Haudillaudabilist, see Noten ved Dimittenden Naaschou i Listen for 1826.

Dimitterendes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Schoussoc, Pt. Sol- ling,	Narhus Kathedralskole	Laud.
Schulz, D. Thuesen, Sidenius, Chf. Nr. Holm,	Nykjøbing Kathedralskole	Haud ill.
Siemsen, Th. Ch. Pingel,	Kand. Theol. J. C. Balslev	Haud ill.
Silfverberg, Ant. Fr.	Kønne Skole	Laud.
Simmelfjær, Fdn.	Borgerdydsffkolen i Kbhvn.	Laud.
Skulesen, Sigfus,	Helsingør Skole	Haud ill.
Sletting, F.	Besfestad Skole	Haud ill.
Smidth, Ed. Ph.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Sommer, Mrt. G. Andr.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Steenberg, Fr.	Overlærer Gindrup	Haud ill.
Strøm, Mgn.	Kand. Theol. C. Nørdam	Haud ill.
Studsgaard, Stf. Gertsen,	Kand. Theol. Brammer	Laud.
Synskind, Mr.	Narhus Kathedralskole	Laud.
Tetens, C. Ud.	Borgerdydsffkolen paa Eshvn.	Haud ill.
Theilade, Pt. Andr. Fr.	Kand. Theol. Tetens	Haud ill.
Thorup, N.	Kolding Skole	Laud.
Tillisch, P. Ch.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Trampe, Fr. Dt.	Noeskilde Kathedralskole	Laud.
Tørseff, Fr.	Kand. Theol. E. Thorildsen	Haud ill.
Uldall, Fr. Ud.	Narhus Kathedralskole	Laud.
Utke, Fr. Ch.	Borgerdydsffkolen i Kbhvn.	Laud.
Valentiner, Hn.	Kand. Chir. P. C. Larsen	Haud ill.
Walsøe, Andr. Ch. Lindemann	Stud. Philol. E. W. Elberling	Laud.
Begener, H. Hn.	Kand. jur. A. H. Schæffer	Haud ill.
Bellejus, H. Bang,	Herlufsholm Skole	Ld.p. e. orn.
West, Ed. Hanning,	Ribe Kathedralskole	Haud ill.
Whitte, C. Ed. Ed.	Borgerdydsffkolen i Kbhvn.	Laud.
Wisbye, B. Hn. Hahn,	Metropolitanskolen	Laud.
Withusen, D.	Frederiksborg Skole	Laud.
Würh, Ch. Fdn.	Slagelse Skole	Laud.
Zahrtmann, Pd. Te- tens	Kand. Theol. Brammer	Haud ill.
Zingelmann, C.	Biborg Kathedralskole	Ld.p. e. orn.
Ogmundsen, Jn. Eg.	Stud. Theol. J. K. Bagger	Haud ill.
	Borgerdydsffkolen paa Eshvn.	Haud ill.

I Julen examineredes:

Hammerich, Pt. Fr.	Borgerdydsskolen paa Eshavn.	Laud.
Jeeger, Mt. Ph.	Biborg Kathedralskole	Laud.
Müller, Ch.	Metropolitanskolen	Laud.

Af de 165, som bestode Examen, vare 86 dimitterede fra offentlige Skoler, 27 fra Privatinstituter og 52 af Privatdimitisorer. Randers Skole var i dette Aar den eneste af de lærde Skoler, som Ingen havde dimitteret. Fra Fredericia Institut var heller ikke dimitteret. Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, Aalborg og Ribe Skoler havde affendt det største Antal, Nakskov, Bordingborg, Herlufsholm, Horsens og Bessøstads Skoler, samt v. Westens Institut, det mindste Antal. De højsføjede Tabeller A og B ere indrettede ligesom de for 1824. Bessøstads Skole har atter i dette Aar været den mindst heldige, efter den Borgerdydsskolen paa Christianshavn; efter disse følge Privatisternerne. Men det maa bemærkes, at de dimitteredes Antal ved en saadan Beregning egentlig burde tages med i Betragtning; thi naar en Skole kun har dimitteret en eller to, kan man af Dimissionens Udfald for det enkelte Aar saa godt som intet slutte. For det her omtalte Aar kunde der med Hensyn til Dimissionernes Antal vistnok være Grund til at sætte Privatisternerne al-lernederst, og maaske Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn øverst. Ved at sammenligne de offentlige Skoler med Privatinstitutterne faaer man et omtrent lige Resultat, dog noget til Fordel for Skolerne; ved at sammenligne de Kjøbenhavnske Skoler og Instituter med dem udenfor Hovedstaden, seer man at hine ogsaa for dette Aar have Fortrinet for disse. Privatisternerne i Sammenligning med de fra Skolerne og Institutterne dimitterede staae derimod atter langt tilbage; af hine have over Halvparten faaet Haud ill. eller N. cont., af disse ikkun en Trediedel til en Fjerde-

del ($\frac{2}{3}$). Ifølge Tabellen B have Rubrikerne for Geometri og Arithmetik atter været de uheldigste. I Latinsk Stil er dog denne Gang de bedre Karakterer det større Antal. Rubrikerne Fransk, Hebraisk, Græsk og Tysk ere de heldigste.

Tabel A.

	De Dmitteredes Antal.	Deraf have erholdt Karakter.				Rejterede.	Prof det udrygte for Dimitte. Udfag.
		Ld. p. c.	Laud.	Hand ill.	Non ont.		
1 Metropolitan skolen	6	=	6	=	=	=	$\frac{6}{6}$
2 Sorø Akademi's Skole	2	1	1	=	=	=	$\frac{1}{2}$
3 { Roeskilde Skole	3	=	3	=	=	=	$\frac{3}{3}$
{ Slagelse Skole	3	=	3	=	=	=	$\frac{3}{3}$
4 { Nakskov Skole	1	=	1	=	=	=	$\frac{1}{1}$
{ Bordingborg Skole	1	=	1	=	=	=	$\frac{1}{1}$
5 Ribe Skole	8	=	7	1	=	=	$\frac{7}{8}$
6 Viborg Skole	5	1	3	1	=	=	$\frac{4}{5}$
7 Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn	20	=	17	3	=	=	$\frac{17}{20}$
8 Aarhus Skole	6	=	5	1	=	=	$\frac{5}{6}$
9 { Nykjøbing Skole	5	=	4	1	=	=	$\frac{4}{5}$
{ Rønne Skole	5	=	4	1	=	=	$\frac{4}{5}$
10 Herlufsholm Skole	2	1	=	1	=	=	$\frac{2}{2}$
11 { Frederiksborg Skole	6	=	4	2	=	=	$\frac{4}{6}$
{ Helsingør Skole	3	=	2	1	=	=	$\frac{2}{3}$
12 Aalborg Skole	9	=	5	4	=	=	$\frac{5}{9}$
13 { Nyborg Skole	6	=	4	1	1	=	$\frac{4}{6}$
{ Odense Skole	6	=	3	3	=	=	$\frac{3}{6}$
{ Horsens Skole	2	=	1	1	=	=	$\frac{1}{2}$
v. Bestens Institut	2	=	1	1	=	=	$\frac{1}{2}$
14 Kolding Skole	5	=	2	3	=	=	$\frac{2}{5}$
15 Privatister	55	2	20	29	1	3	$\frac{26}{55}$
16 Borgerdydsskolen paa Eghavn.	5	=	1	4	=	=	$\frac{1}{5}$
17 Bøstøftad Skole	2	=	=	2	=	=	$\frac{2}{2}$
I alt	168	5	98	60	2	3	$\frac{113}{168}$
Skoler og Privatinstituter	113	3	78	31	1	=	$\frac{87}{113}$
Offentlige Skoler alene	86	3	59	23	1	=	$\frac{67}{86}$
Privatinstituter alene	27	=	19	8	=	=	$\frac{19}{27}$
Kjøbenhavnske Skoler og Instituter	33	=	25	8	=	=	$\frac{25}{33}$
Skoler og Instituter udenfor Kjøbenh.	80	3	53	23	1	=	$\frac{57}{80}$
Føglændere	2	=	=	2	=	=	$\frac{2}{2}$

Zabel B.	udarb. i modm.	Latin.	Latinsk Stil.	Greff.	Gr. f. Hebr.	Hebraisk.	Religion.	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Tyff.	Stanf.
Laud. p. c.	11	22	4	29	5	27	19	45	39	14	15	22	51
Laud.	103	93	89	103	35	66	81	59	72	59	55	108	94
Haud ill.	49	49	60	32	12	16	60	56	45	69	73	33	18
N. cont.	2	1	12	1	1	2	5	4	9	21	20		
	1		1					1			1		

6) Anden Examen.

Til sammes første Prøve indstillede sig fra 5te til 22de April 1825 144 Studerende, hvoraf 8 forlode Examen og ifkun 136 afsløverede den. 83 af disse havde opgivet Hebraisk, 53 Naturhistorie.

Til anden Examens anden Del indstillede sig den 6te April 9, hvoraf 2 forlode Examen og ifkun følgende 7 afsløverede den:

Brandt, H.	H. ill.	Nyholm, Jhn. Chf.	Laud.
Fischer, Lnh. Ch.	H. ill.	Schleyer, Andr. Glb.	H. ill.
***Hübertz*), Mef. Ch. N. cont.		Thjellesen, Pd.	H. ill.
Meyer, Hm. Id.	Laud.		

Desuden blev J. G. Schjødte, som i Okt. 1824 havde underkastet sig Examens sidste Prøve, men for hvem sammes første Prøve da mislykkedes, nu, efter at have den 11te April underkastet sig ny Prøve i de til Examens første Del hørende Videnskaber, tilkjendt Karakteren Laudabilis. Særskilt Prøve i Hebraisk aflagde 5, alle med bedste Karakter.

*) For dem, der afsløvere anden Examen om Foraaret, betyder *, ** eller *** naturligvis, at de for $2\frac{1}{2}$, $3\frac{1}{2}$ eller $4\frac{1}{2}$ Aar tilbage have taget første Examen. Den ovennævnte blev saaledes dimitteret 1820 (Jan. 1821), de andre ere alle fra 1823.

Sil den filosofihiske Examen's anden Prøve indstillede sig fra 17de Okt. til 5te Nov. 1825 143 Studerende, hvoraf 2 forlode Examen. Af de øvrige 141 erholdt 95 Karakteren Laudabilis og blandt dem bleve følgende 9 indkaldte for Konsistorium og roste: C. Werliin, H. D. C. Laub, C. P. Bjerring, D. F. Müller, H. M. B. Lunding, C. F. Schow, E. Wesenberg, E. C. Krarup og C. G. C. Funch.

Haud illaudabilis erholdt 44, Non contemnendus 2.

Følgende er en alfabetisk Fortegnelse over dem, der afslørede Examen, med Angivelse af Enhvers Hovedkarakter.

Uagaard, Ch. N.	Laud.	Bonnez, Ed.	Laud.
Ugerup, J.	Laud.	Borch, Ove Hn.	H. ill.
Uhlefeldt=Laurvig, C.		Borgen, Br. Holm,	Laud.
Hn, Greve,	H. ill.	Brandt, Wg. Jhn. Hn.	Laud.
Uhrensen, Arn. Andr.		Broager, Pd. Dorph,	Laud.
Bull,	Laud.	Bruun, Pt. Jh. B.	Laud.
Ummitsbøll, L. Eb.	Laud.	Budz, Jf. Mf.	Laud.
Ugger, Ch. Erh.	Laud.	Bunken, Jh. Jf.	Laud.
Ugger, Fr. B.	Laud.	Bøgh, Mf. Seidelin,	H. ill.
Ugger, Hm.	H. ill.	Bøjesen, N. Bruun,	Laud.
Ualle, C. Ch. Mf.	Laud.	Castenstjold, Joak.	
Uang, Andr. Kreuzfeldt,	Laud.	Melch. Grevenkop,	Laud.
Uech, N. Jf.	H. ill.	Castenstjold, Lor. B.	H. ill.
Uechmann, Mort.	Laud.	Christensen, D. Ch.	H. ill.
Uehrmann, Hn. Ch.	Laud.	Dame, Jh. Hn.	Laud.
Uendz, Hn. C. Bång,	Laud.	van Deen, Jf. Abra-	
Uerg, Blts. Sinai,	Laud.	hamsen,	Laud.
Uergh, Pt. Jh. G.	H. ill.	van Deurs, C. Ed.	H. ill.
Ujerring, Ch. Pt.	Ld. p.	van Deurs, Hm. Ed.	Laud.
	enc. orn.	Dewhurst, Fdn. Aug.	Laud.
Ulichfeldt, H. Fr.	H. ill.	Djørup, Ch.	Laud.
		Drieser, Joak. Jf.	Laud.

Duc, And.	Laud.	Jürgensen, J.	Laud.
Ehrenreich, E. Pd.	Laud.	Kjeldahl, Jr. Pedersen,	Laud.
Fangel, Hlg.	H. ill.	Knudsen, Aldr. Beno=	
Fischer, Er. Ch.	H. ill.	ni Bençon,	H. ill.
Fugl, H. Nf.	Laud.	Krarup, En. Ch.	Ld. p.
Funch, Esp. Gh. Elm.	Ld. p.		enc. orn.
	enc.orn.	Krieger, Th. Ch. Geor=	
Funch, Th. Ch. B.	Laud.	gianus Marinus,	H. ill.
Fønss, Hlg. Lor.	Laud.	Krieger, Mf. Dt.	H. ill.
Gad, Hn. Ch.	Laud.	Lacour, Pt. Ch.	Laud.
Gad, Sf. Mar. Bendtsen,	Laud.	Langhoff, Brg. Niis=	
Gjesfing, H. Pt.	H. ill.	brigh,	H. ill.
Gyberg, Hct. Fr. Sansen,	Laud.	Langhoff, J. S.	H. ill.
Hage*), J. Fridenreich		Laub, Hardn. Dt. En.	Ld. p.
Em.	Laud.		enc. orn.
Halling, Wll.	Laud.	Leerbeck, John E.	Laud.
Hersom, H. Ch.	H. ill.	Lehn, N. Ch.	H. ill.
Hildach**), Sam. Nf.		Lemvig, Hn. Ch.	Laud.
Madsen,	Laud.	Leuning, Thorald,	H. ill.
Hindberg, Ed. Gdm.		Lichtenberg, Fr.	Laud.
Hug.	H. ill.	Linstov, E. Ud.	H. ill.
Hjorth, Thn.	Laud.	Lorck, Lor.	Laud.
Holm, Andr.	H. ill.	Lunddahl, Sf. Andr.	Laud.
Hunderup, N.	Laud.	Lunding, H. Mt. B.	Ld. p.
Hübner, Ch. Jeron.	H. ill.		enc. orn.
Jensen, J. Ch.	Laud.	Lyngbye, H. Pt. Th.	H. ill.
Jespersen, Sf. B.	Laud.	Lovensfjold, E. G.	H. ill.
Jonasen, Thorder,	Laud.	Lovensfjold, Hm. Fr.	H. ill.
Jpsen, Pd.	H. ill.	Melchior, E. Fr. Ch.	Laud.
		Meyer, H. Begels Kroq,	Laud.

*) Indskr. 1818.

**) Dimitteret (1824) under Navnet Madsen.

Michelsen, Ch. G.	H. ill.	Schæffer, Msk. Andr.	H. ill.
Michelsen, Fr. Nk. Svr.	H. ill.	Secher, Mt. Poulsen,	H. ill.
Mygind, Hellen Id.	H. ill.	Selchau, H. Fransen,	Laud.
Mygind, Stig Hlg.	H. ill.	Selchau, Id.	Laud.
Müller, Dt. Fr.	Ld. p.	Simony, E. Fr.	Laud.
	enc. orn.	Sivertsen, Dgm.	H. ill.
Nielsen, Andr. Jr.	Laud.	Smith, H. Paludan,	Laud.
Nielsen, Id. Aug.	H. ill.	Smith, J. Ch.	N. cont.
Nielsen, N.	Laud.	Sonnesen, K. Bille,	H. ill.
Nørgaard, Engel E. Er.	Laud.	Stangerup, Pt. Fr.	Laud.
Nrif, Jr. Fenger,	Laud.	Stigaard, H.	H. ill.
Pape, Th. Fr.	Laud.	Storm, Pt. Mrt.	
Petersen, N. Pt.	H. ill.	Malling,	Laud.
Petersen, Jr. Gtf.	Laud.	Stricker, G. Mj. Rom=	
Petræus, Westy Mrt.	Laud.	ling,	Laud.
Posselt, Hn.	Laud.	Sørensen, En. Dt.	Laud.
Prydk, Pt. Ch.	Laud.	Top, Nb. Fdn. Lynck,	H. ill.
Randrup, Mt. Schwarz=		Tryde, N. Gbr.	Laud.
fopf,	Laud.	Wandall, E. Nd.	Laud.
Rasmussen, Th.	Laud.	Weisner, M. Ch.	Laud.
Rasmussen, N.	H. ill.	Berlin, Ch.	Ld. p.
Reimer, Ch. Id.	Laud.		enc. orn.
Rung, G. Fr. Frelsen,	Laud.	Besenberg, Em.	Ld. p.
Salthov, H.	Laud.		enc. orn.
Sarauv, E. Fr. B.	Laud.	Wessel=Brøvn, Pt.	Laud.
Schierning, Id. Jense=		Bestergaard, Pt. G. Ch.	Laud.
nus Nk.	Laud.	Willumsen, B. Bart.	Laud.
Schou, Ch. Mandig	Laud.	Winstrup, J. Fr.	Laud.
Schom, Ch. Fr.	Ld. p.	Wittrog, Fr. Ch.	N. cont.
	enc. orn.	Voigt, E. Fr.	Laud.
Schæffer, Er. B.	H. ill.	Woff, Fr. Dt.	H. ill.

Den 24de og 25de Okt. underkastede 15 sig Examen's første Del. 13 af disse absolverede i samme Efteraar Examen's anden Prøve. 9 af dem havde opgivet Hebraisk, 6 Naturhistorie.

III.

1826.

1) Theologisk Embedsexamen.

Antallet af de theologiske Kandidater var i dette Aar 51, af hvilke Ingen har taget Examen paa ny. Udmærkelse blev ikke tilkjendt Noget. 29 opnaaede Karakteren Laudabilis, 20 befandtes Haud illaudabiles og 2 Non contemnendi. De der underkastede sig Examen vare Følgende:

Jan. 10de.	Jensen, J., (1821*)	Laud.
—	Zeuthen, Fr. Ed. Bang, (1822)	Laud.
—	Bøgh, Pt. Herschend, (1820)	Haud ill.
12te.	Nielsen, Imr. Nf., (1821)	Laud.
—	Koch, Th. Bungen, (1821)	Laud.
—	Gad, Sn. Thomsen, (1820)	Laud.
13de.	Paludan, Jan. Aug., (1821)	Laud.
—	Borch, Gu. Ch. Nf., (1820)	Haud ill.
16de.	Plum, N. Munk, (1821)	Laud.
—	Christensen, Mf. Paludan Thorning, (1820)	Haud ill.
—	Timm, Sm. Andr., (1820)	Haud ill.
17de.	Brasen, J. Aug., (1820)	Laud.
—	Nabye, Pd. Høy, (1819)	Laud.
Apr. 17de.	Oldenburg, Ed. B., (1822)	Laud.
—	Kierkegaard, Pt. Ch., (1822)	Laud.
—	Hertel, H. B., (1820)	Haud ill.

*) Indskrivningsaaaret vil herester blive tilføiet i Paranthese uden videre Forklaring.

Apr. 18de.	Hald, Pt. Tetenø, (Jan. 1822)	Laud. spc. scr. egr. l. dign.
—	Jürgensen, Pt., (1821)	Laud.
20de.	Jespersen, H. Anf., (1821)	Laud.
—	Müller, N., (1820)	Haud ill.
25de.	Jacobsen, Jf. Ch., (1822)	Laud.
—	Smith, D. Harestrup, (1820)	Haud ill.
27de.	Hassfager, E., (1816)	Haud ill.
—	Bagger, Ch. Fr., (1819)	N. cont.
—	Christiansen, Ch., (1820)	Haud ill.
Juli 13de.	Kalkar, Ch. Andr. Hm., (1819)	Laud
—	Ballentin, Jf., (1821)	Laud.
14de.	Boisen, E. Ch., (1821)	Laud.
17de.	Nielsen, E., (1822)	Laud.
—	Formann, Jf. Ch., (1818)	Haud ill.
18de.	Schmidt, Ch. Christiansen, (1821)	Haud ill.
—	Edsberg, J. Fr. B., (1820)	Haud ill.
—	Telfstrup, Jf., (1820)	Haud ill.
20de.	Krarup, Ot. Ch., (1820)	Laud.
—	Bang, Laur. Pt., (1819)	Laud
—	Baleur, Jhn. Neller, (1820)	Haud ill
21de.	Schjødte, Mog., (1817)	Laud.
—	Nielsen, Pt. Fr., (1820)	Laud.
—	Koed, Dd. Müller, (1814)	Haud ill.
22de.	Wißing, Pt. Manderup Due, (1818)	Laud.
—	Kaahauge, Mtf., (1821)	Haud ill.
—	Tetenø, Hn. Wederfinch, (1820)	Haud ill.
Okt. 16de.	Henneberg, N. Pt., (1819)	Laud.
—	Andresen, Andr. Dn., (1821)	Laud.
—	Kornerup, H. Jf., (1821)	Haud ill.
17de.	Koch, H. Pt. Ch., (1821)	Laud.

Okt. 17de.	Randsbøl, Jr. Christensen, (1820)	Laud.
—	Petersen, Jr. Sn., (1821)	Haud ill.
19de.	Lund, Th. Ch. Nesen, (1822)	Laud.
—	Cramer, H. Ch., (1820)	Haud ill.
—	Christiansen, Ch. *),	Non cont.

2) Juridisk Embedsexamen.

36 Studerende underkastede sig den fuldstændige juridiske Embedsexamen, deraf blive dog 4 af den oftere anførte Grund at fraregne. Af de øvrige 32 blev bedste Karakter tilkjendt 22, Karakteren Haud illaudabilis 14.

Den juridiske Examen for Ustuderede afsløvede 41, eller efter den sædvanlige Berigtigelse 37 Individuer, hvoraf 30 tilkjendtes bedste, 7 anden Karakter.

Til præliminær Prøve for ustuderede Jurister indstillede sig 55 Personer. 7 af disse bleve afviste; antagne 48, hvoriblandt 6 med Nos.

Følgende afsløvede de juridiske Examina:

A. Fuldstændig juridisk Embedsexamen.

Soraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Apr. 8de.	Togverdt, Nf. Pt., (1821)	Laud. Pr. Laud.
—	Bojesen, Svr. Udr., (1821)	Laud. Pr. Laud.
10de.	Selmer, Hnb. Pt., (1820)	Laud. Pr. Haud ill.

*) Denne har ikke her ved Universitetet taget Examen Artium, og det findes ikke, at han har taget nogen Præliminærexamen istedetfor; derimod har han i April og Novb. 1821 underkasted sig anden Examen.

Apr. 10de. Meyer, Ch. Ud., (1821)	Laud. Pr. Laud.
11te. Dvigt, Th. Mf., (1821)	Laud. Pr. H. ill.
— Tang, Chn. Roe, (1821)	Laud. Pr. Laud.
12te. Suenfon, Jean Mf., (1817)	H. ill. Pr. H. ill.
— Sangen, Sl. Fdn., (1819)	H. ill. Pr. Laud.
13de. Ostrif, Jf. Baden, (1821)	Laud. Pr. Laud.
— Esbensen, Fr. Aug., (1821)	Laud Pr. H. ill.
14de. Uldall, Pt. Th., (1822) (se 23 Apr. 1827)	Haud ill.
— Uldall, E. B., (1822) (se 21 Apr. 1827)	Haud ill.
15de. Pritzel, Fr. E., (se 21de Okt. 1824)	Haud ill.

b) Praktisk Prøve (den 5te Maj).

Grev Sl. Raben, (th. Ex. 20 Okt. 1825 Laud.)	Haud ill.
Berner, Ch., (th. Ex. 20 Apr. 1825 Non cont.)	Haud ill.
Wichfeldt, Fr., (th. Ex. 26 Okt. 1824 Laud.)	Laud.
Feddersen, Pt., (th. Ex. 11 Apr. 1821 Laud.)	Haud ill.

Æfteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Okt. 16de. Holck, Pt. E. Ch. (1821)	Laud. Pr. Laud.
— Harboe, Ch., (1821)	Laud. Pr. H. ill.
17de. Liebenberg, E. Ch. Birch, (1822)	Laud.
— Siemroth, Ch., (1818)	Laud.
19de. Stampe, Sn., (1821)	Laud.
— Stolpe, Sl. Mf., (1820)	Haud ill.
20de. Erone, Ch. Mart., (1817) (forhen examineret 13de Apr. 1821)	Laud. Pr. H. ill.
— Ring, Fr., (1822) (se 29 Okt. 1827)	Haud ill.
21de. Smidt, E. Ch., (1818)	Haud ill.
— Schjerbeck, N. Pt., (1821)	Haud ill.
23de. Holsten, Fr. Ch., Baron, (1822)	Laud.

Oft. 23de.	Bornemann, Csm., (1822)	Laud. Pr. Laud.
24de.	Bang, Oluf Sn. N., (1822)	Laud.
—	Martensen, Gh. Jf., (1819)	Laud.
25de.	Ployen, Gh., (1821)	Laud. Pr. N. cont.
—	Gether, J. Jh., (1821)	Laud.
26de.	Schönauf, B., (1821)	Haud ill. Pr. H. ill.
—	Jordening, Fr. Gh., (1821)	Haud ill.
27de.	Holm, Ed. Bartholdus Ghf., (1821)	
	(tog Examen paa ny i 1828),	Haud ill.
—	Funder, Sm., (1821)	Laud.
28de.	Hoffmeyer, N. West, (1819)	Haud ill.
—	Westengaard, J. Wet. Gh., (1821)	Haud ill.
30te.	Flensborg, Gh. Alexis, (1822)	Laud.

b) Praktisk Prøve (18 Nov.).

Christensen, Blts. Mt., (th. Ex. 21 Oft. 1825)	Haud ill.)	Haud ill.
Jeddersen, Pt., (th. Ex. 11 Apr. 1821)	Laud.)	Haud ill.
Schæffer, Sn. Aug., (th. Ex. 26 Apr. 1825)	Haud ill.)	Haud ill.
Rughorn, Andr. Andersen, (th. Ex. 25 Apr. 1825)	H. ill.)	Haud ill.

B. Juridisk Examen for Ustuderede.

Soraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Apr. 17de.	Friis, Gh. Sn.	Befvem.
—	Monrath, Gh. E.	Ej ubefvem.
—	Watt, Bl.	Ej ubefvem.
—	Petersen, Pt.	Befvem. Pr. Vel.
20de.	Frydensberg, Gh. Offer,	Befvem. Pr. Vel.
—	Andersen, Mrt.	Befvem. Pr. Vel.
—	Worm, Gh. Jf.	Befvem. Pr. Vel.
—	Thorn, & Mogensen,	Befvem. Pr. Sm. B.
22de.	Olgaard, H. Fr. (se 26 Oft. 1825)	Befvem. Pr. Vel.

Apr. 22de.	Gunløfsen, Txf.	Bekvem. Pr. Bel.
—	Copmann, Stf. Jørgensen,	Bekvem.
—	Lykkegaard, Andr.	Bekvem. Pr. Im.B.
24de.	Falsen, N. Pt., (se 26 Dft. 1825)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Storm, E. Ch., (se 25 Dft. 1825)	Ej ubekv. Pr. Bel.
—	Panum, J., (se 3 Nov.)	Ej ubekvem.
—	Hjort, Andr. Jensen	Bekvem.

b) Praktisk Prøve (29de Apr.).

Røbbe, Em. Chn. Pram, (th. Ex. 24de Apr. 1823 Ej ubekvem)	Im. Bel.
--	----------

Efteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Dft. 31te.	Effildsen, Pd., (se 25 Dft. 1825)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Gunløfsen, Stf.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Lange, Fdn. Aug.	Bekvem. Pr. Bel.
—	Ritter, Stf. En., (se 1 Maj 1827)	Ej ubekvem.
Nov. 1ste.	Faye, E. Bg. Bergelsen,	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Ryeborg, J.	Bekvem. Pr. Bel.
—	Buchhave, Jr. Pr., (se 1 Maj 1827)	Ej ubekvem.
—	Rasmussen, N. Hrtv., (se 8 Maj 1827)	Ej ubekvem.
2den.	Lidemand, Thn.	Bekvem. Pr. Bel.
—	Bjerregaard, Th. Jf.	Ej ubekvem.
—	Matthiasen, H. Ch. Koest,	Bekvem. Pr. Bel.
—	Nørregaard, Th. Ch.	Bekvem. Pr. Bel.
3die.	Panum, J., (se 24 Apr.)	Bekvem. Pr. Bel.
—	Brix, J. Nf.	Ej ubekvem.
—	Lausen, Fr. Stl.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Høegh, H. Jr. Ch.	Bekvem. Pr. Bel.
4de.	v. Støcken, E. Ch.	Bekvem. Pr. Bel.

Nov. 4de. Hvidberg, J. Madsen	Bekvem. Pr. Vel.
— Michelsen, S.	Bekvem. Pr. Im.B.
— Christensen, And.	Bekvem. Pr. Vel.
6te. Hansen, Maur.	Bekvem. Pr. Vel.
— Gjorling, H. Fdn.	Bekvem. Pr. Vel.
— Høegh, N.	Bekvem. Pr. Vel.
— Ugerfkov, Svr.	Ej ubekvem.
— Nielsen, Ch. M.	Ej ubekvem.

b) Praktisk Prøve. (16 Nov.).

Lil denne indstillede sig ingen Andre end de allerede Anførte.

3) Medicinsk Embedsexamen

absolverede følgende 4, alle med bedste Karakter.

Maj 6te. Siebbye, Vulf Isacker, (1819)	Laud.
— 8de. Ballin, Jff. Sal., (1819)	Laud.
— 11te. Ballin, Sam. Jf., (1820)	Laud.
Nov. 13de. Hoftved, Andr., Kand. Chir., (1819)	Laud.

4) Embedsexamen for overordnede Lærere ved de lærde Skoler

har i Aaret 1826 Ingen underkastet sig.

5) Examen Artium.

Af 164 Individder, som vare anmeldte, bleve allerede før Examen 16 af forskjellige Aarsager afmeldte. 2 udebleve aldeles. Under Examen bleve 3 formedelt misligt Forhold afviste. For den latinske Stil rejceredes 4, alle Privatister; 1 forlod Examen, og 1, fra Aarhus Skole, blev ved Censuren over den mundtlige

Examen erklæret umoden. De indskrevnes Antal blev altsaa 137, men 11 andre, som dels havde været syge, dels vare nedkomne for sildigt fra Island, bleve efter en afholdt overordentlig Prøve, indskrevne i Januar Maaned. Det hele Antal var saaledes 148, af hvilke følgende 4 bleve offentlig indkaldte og roste:

E. Pd. Müller fra Metropolitanaskolen.

J. Nielsen Hornbeck fra Horsens Skole.

Andr. P. Ud. Harbou fra Rendsborg Skole.

H. E. Sager fra Borgerdydsaskolen i Kjøbenhavn.

70 tilkjendtes Karakteren Laudabilis, 70 Haud illaudabilis og 4 Non contemnendus.

Følgende er en Fortegnelse paa dem der bleve optagne som akademiske Borgere:

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Andresen, H. Pt.	Helsingør Skole	Haud ill.
d'Auchamp, Fr. Pd. F.	Metropolitanaskolen	Laud.
Bagger, J. Ot.	Viborg Kathedralskole	Laud.
Balslev, N. B.	Kand. Theol. J. E. Balslev	Haud ill.
Bang, J. Henningsen,	Fredericia Institut	Laud.
Baumann, Fdn. i	Herlufsholm Skole	Laud.
Begtrup, E. Worm,	Frederiksborg Skole	Laud.
Bergenhammer, Fr.		
Kastbjerg,	Kolding Skole	Haud ill.
Bjerring, Ch. Sn.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Blach, N. Møllerup,	Aarhus Kathedralskole	N. cont.
Boesen, Sn. Jacobi,	Vordingborg Skole	Haud. ill.
Borgaard, E. Pt.	Stud. juris Møhl	Laud.
Bornemann, Ph. J.	Kand. Philos. Thaarup	Haud ill.
Brandt, Ch. Pt. Nk.	Kolding Skole	Laud.
Bremer, Andr. Fr.	Metropolitanaskolen	Laud.
Brown, S. Møller,	Kand. Theol. J. E. Balslev	Haud ill.
Bruun, M. Pagh,	Fredericia Institut	Laud.
Cantor, Pd. Ed.	Stud. Theol. Langballe	Laud.
Christensen, Andr. Pt.	Kand. Philol. E. B. Eiberling	N. cont.
Christensen, Pd. Pt. Ch.	Metropolitanaskolen	Laud.
Christensen, S. Sn.	Kand. Theol. J. L. Rohmann	Haud ill.
Clemensen, Th. Lor.	Borgerdydsaskolen paa Chryhon.	Laud.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Courlænder, Jhn.	Kand. Philol. Elberling	Laud.
Gu. G.	Aalborg Kathedralskole	Laud.
Cramer, Fr.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Dall, P.	Rakstov Skole	Laud.
Dorph, Fr. Keimer,	Kand. Philol. Elberling	Haud ill.
Elberling, Fr. Em,	Nibe Kathedralskole	Laud.
Feddersen, Ingv. Ch.	Aarhus Kathedralskole	Laud.
Flensborg, Th. Nr.	Samme Skole	Laud.
Flensborg, D.	Kand. Theol. Benzien	Haud ill.
Flindt, Sigv. Theo=	Bordingborg Skole	Haud ill.
dorus Decimus,	Dim. af Aarhus Skoles Rektor efter afholdt Tentamen over= ensstemmende med Frd. 7 Nov. 1809 §. 103 *)	Laud.
Fraas, H. Jf. Nr. Jr.		Haud ill.
Gähler, Chf. Ud. Hm.	Kand. Theol. Benzien	Haud ill.
Gemzøe, Mgn. Ln.	Kand. Th. og Philol. Flemmer	Laud.
Gjellerup, E. Ud.	Aalborg Kathedralskole	Haud ill.
Gleerup, Jr.	Rønne Skole	Haud ill.
Gram, Esp. Fr.	Kand. Theol. Wiedemann	Haud ill.
Grüner, Ch. Em.	Fredericia Institut	Haud ill.
Gylding, Jan. Fry=	Metropolitanskolen	Haud ill.
densberg,	Fredericia Institut	Haud ill.
Gørh, Fr. Ch. Dt.	Borgerdydsfakolen paa Chhv. n.	Laud.
Gøtsche, Gtf. Em.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Hagen, Fr. Ch.	v. Bestens Institut	Laud.
v. Halle, Jff. Levin,	Slagelse Skole	Haud ill.
Hansen, E. Aug.	Rendsborg Skole	Ld. p. e. orn.
Hansen, Pt. Ch.	Metropolitanskolen	Haud ill.
Harbou, Andr. P. Ud.	Rønne Skole	Haud ill.
Hafø, Ed. Dn.	Frederiksborg Skole	Haud ilk
Hasselriis, Fr. G. Bl.	Kand. Theol. Buhl	Laud.
v. Haven, Pt. Nf.	Slagelse Skole	Laud.
Haxthausen, Fr. Sl.	Kand. Theol. Brammer	Haud ill.
Henrichsen, A. B.		
Henrichsen, Th. Hn.		

*) Denne er i Examenlisterne urigtigen anført som dimitteret af Adjunkt Blache, hvilken som Adjunkt ogsaa var uberettiget til at dimittere. Paa nedenstaaende Label er denne Dimittend derimod, som forberedet af Privatlærere, regnet blandt Privatisterne.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Hjaltelin, N. Melsted,	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Hjort, Ch. Fr. C. Em.	Ribe Kathedralskole	Haud ill.
Holst, Ch. Linde,	Frederiksborg Skole	Haud ill.
Hornbech, J. Nielsen,	Horsens Skole	Ld.p. e. orn.
Hviding, Hn. C. Meiz- ning,	v. Bestens Institut	Haud ill.
Hviid, J.	Helsingør Skole	Laud.
Høst, G.	Kand. Theol. Brammer	Haud ill.
Jacobi, G. W. Arn- holdt,	Kand. Theol. Hage	Laud.
Jerichau, Er. Bh.	Kand. Theol. Børresen	Haud ill.
Jespersen, Christia- nus Mgd.	Biborg Kathedralskole	Laud.
Johnsen, Jn.	Provst Helgesen paa Island	Haud ill.
Just, Dn. Andr. C.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Jørgensen, P. Hn. Schaunburg,	Biborg Kathedralskole	Laud.
Jørgensen, Dt. Fr. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Jørgensen, Stf. Lin- demann,	Statsraad Jørgensen	Haud ill.
Kaalund, Esp. Er.	Aarhus Kathedralskole	Haud ill.
Kallenbach, Th. C. Fdn.	v. Bestens Institut	Laud.
Kjerstrup, W. Ed.	Kand. juris Lindhard	Haud ill.
Kjerumgaard, C.	Stud. Theol. J. R. Bagger	Haud ill.
Klee, Fr. Wg. Gtl.	Samme Dimissor	Laud.
Kofod, Bl.	Ronne Skole	Laud.
Kraft, H. Nd.	Herlufsholm Skole	Laud.
Krarup, Hn. Stampe,	Ribe Kathedralskole	Laud.
Krebs, Gn. Pt. Pl.	Horsens Skole	Laud.
Krogsh, N. Simony,	Nalborg Kathedralskole	Haud ill.
Lacouv, C. G.	Kand. Tbl. M. R. Barfoed	Laud.
Laurent, Hr. Ant.	Borgerdydsskolen paa Eshvn.	Laud.
Lerche, Hn. G. Flem- ming,	Kand. Philos. C. Thaarup	Haud ill.
Leth, J. Nicolaus Fa- bricius,	Biborg Kathedralskole	Laud.
Lichtenberg, C. Gh.	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Lindberg, Hn. Fr.	Slagelse Skole	Laud.
Lund, Mort. Fr.	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Lütken, Fr. Tekla,	Kand. Theol. Hage	Laud.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Love, Andr. Pd.	Kolding Skole	Haud ill.
Melby, Th. Ch. Fr. Wet.	Metropolitanskolen	Laud.
Meulengracht, Har- boe,	Kand. Theol. Børresen	Haud ill.
Munch, Mfr. Jes- persen,	Rønne Skole	Laud.
Müller, C. Pd.	Metropolitanskolen	Id.p.e. orn.
Müller, Gu. Ud.	Samme Skole	Laud.
Møller, Andr. Dt.	Nyfjøbing Kathedralskole	Laud.
Møller, Ch.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Møller, Fr. Madsen,	Metropolitanskolen	Laud.
Mølsted, J. Andr.	Viborg Kathedralskole	Laud.
Neufirch, Herb. Sm.	v. Westens Institut	Laud.
Nielsen, B.	Nyfjøbing Kathedralskole	Haud ill.
Nyrop, Chf.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Nyrop, Th. Er.	Samme Skole	Haud ill.
Olsen, Em. Unt. En.	Kand. Theol. H. Bruun	Laud.
Olsen, Pt. Ch.	Borgerdybskolen paa Eghvn.	Laud.
Overgaard, Thøger N. Em.	Fredericia Institut	Laud.
Raaschou*), Pt. Aug.	Kolding Skole	Laud.

*) I Listen over Examen Artium er denne anført med Hovedkarakteren Haud illaud., fordi det ved Censuren blev antaget, at de ham tildelte Specialkarakterer maatte give dette Resultat. Han havde nemlig faaet Haud illaud. i fem af de enkelte Rubriker, men da to af disse vare blandt de tre — for Udarbejdelse i Modersmaalet, Latin og Græsk — der med Hensyn til Karakterens Nedsættelse regnes for dobbelte *), og de to deri tilkjendte Haud altsaa maatte regnes for fire, saa at han ialt fik syv Haud, som naturligvis ellers — naar de komme imod 5 (eller 6) Laud, — maa give Haud ill. til Hovedkarakter, blev denne ham tilkjendt; men man oversaaer, at de 7 Haud i dette Tilfælde ikke kunde have den sædvanlige Virkning, da Kandidaten i de 7 øvrige Rubriker havde Laud. eller Laud. pr. e. og da ellers lige Antal af begge Karakterer, (f. Ex. 6 Laud. mod 6 Haud, med mindre noget af disse maa regnes for dobbelt) giver til Ho-

*) Se Engelstofts Efterretninger v. s. v. S. 5.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Kandrup, H. Weinholdt,	Ribe Kathedralskole	Haud ill.
Kehders, Fr. Gleerup,	Pastor Jungersen	N. cont.
Keith, C. B.	Frederiksborg Skole	Haud ill.
Sager, H. E.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Ld.p. e. orn.
Sally, N. Hnn. Ch. W.	Borgerdydsskolen paa Chhvn.	Haud ill.
Sannom, Frits,	Frederiksborg Skole	Laud.
Schade, N. E. Pl.	Hertufsholm Skole	Laud.
Schaper, Ch. Gtf.	Kand. Theol. Briem	Laud.
Secher, Mt. Poulsen,	Pastor Jungersen	Haud ill.
Seidelin, Pt. Fr.	Koeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Smidth, H. J.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Spanggaard, Pt. Ch.	Pastor Jungersen	Laud.
Spies, H. Pt.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Steenfeldt, Hr.	Helsingør Skole	Laud.
Stub, C. Fr.	Metropolitanskolen	Laud.
Suhr, C. Bloch,	Bordingborg Skole	Laud.
Sølling, H. Ad.	Frederiksborg Skole	Laud.
Søltøft, D. Th.	Horsens Skole	Haud ill.
Tegder, J. Ad.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Laud.
Thomsen, H. Benzen,	Koeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Thomsen, Pd.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Tilemann, Th. G.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Tørsløff, Sk. Nøsborg,	Stud.. Theol. Krarup	Haud ill.

vedkarakter Laudabilis. Paa Bedkommendes Andragende blev derfor ogsaa Fejlen senere af det philosophiske Facultet i Examen's-Protokollen rettet. Den her omtalte Fejl er indløbet i endnu to andre Tilfælde af selvsamme Natur, hvor der ligeledes urigtigen er givet tvende Dimittender Hovedkarakter Haud ill. istedetfor Laud., nemlig B. E. Mourier, dimitteret 1825 af Stud. Med. Mourier, og L. N. Sommerfeldt, dimitteret 1827 fra Randers Skole. Disse havde ligesom den ovennævnte 5 Haud, som vare at regne for 7, men i de øvrige 7 Rubriker Laud. eller Laud. p. c. og Hovedkarakteren maatte altsaa blive Laudabilis. Herom kan ogsaa saameget mindre være nogen Tvivl, som to Dimittender i 1824, med hvilke samme Tilfælde ligeledes er indtruffet, nemlig L. B. Eastenskjold og Sarauy, er givet Laudabilis.

Dimittendernes Navne.	Svorfra eller af hvem dimitteredes.	Hovedkarakter.
Wagner, Fr. Aman- dus,	Kand. Theol. Husum	Laud.
Walsøe, E. Fdn.	Kand. Theol. Briem	Haud ill.
Weis, C. Mettus,	Aarhus Kathedralskole	Laud.
Weis, Fr.	Samme Skole.	Haud ill.
Whitte, Hm.	Roeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Wiborg, H. Andr.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Wibroz, U. Ch. Snell,	Aalborg Kathedralskole	Haud ill.
Wichfeldt, C. W.	Nykjøbing Kathedralskole	Haud ill.
Winther, E. Ud.	Raskov Skole	Haud ill.
Winther, Fr.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	Laud.
Wolle, Em.	Metropolitansffolen	Laud.

I Julen examineredes:

Busch, E. Chf.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Damm, Jes Hansen,	Haderslev Skole	N. cont.
Einarson, Bld.	Stiftsprovst Helgesen i Jylland	Haud ill.
Lassen, Fr. Svr.	St. Philol. C. H. U. Bendtsen	Haud ill.
Schlotfeldt, Ph. Mf.	Roeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Sevel, Fr. Jr.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Siek, D. Dt.	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Tostman, Pt. Dt.	Kand. Thl. og Philol. Flemmer	Haud ill.
Thorarensen, In.	Biskop Geir Vidalin	Haud ill.
Whitte, Ud. Sph.	Pastor Michelsen	Haud ill.
Ovre, Hm.	Herlufsholm Skole	Haud ill.

Af ovennævnte 148 vare 89 dimitterede fra offentlige Skoler, 17 fra Privatinstituter, og 42 af Privatdimissorer. Fra Randers, Nyborg og Bessøstads Skoler var ikke dimitteret; derimod fra tvende Skoler i Hertugdømmene. Metropolitansffolen, Bordingborg og Herlufsholm Skoler staae øverst med Hensyn til de Dimitteredes Antal, Raskov Skole derimod (af de danske Skoler) nederst. Af Tabellen A sees, at Roeskilde, Odense, Bordingborg og Aarhus Skolers Dimissi have været endnu uheldigere end Privatisternes, og at Wiborg Skole og alle de Kjøbenhavnske Skoler have været de heldigste. Privatinstitutterne have i dette Aar været langt heldigere end de offentlige Skoler, idet af disse Dimissi det halve Antal har faaet Haud illaud. eller ringere

Karakter, af hine derimod ikke engang en Fjerdepart har faaet anden Karakter og slet Ingen ringere Karakter; sammenligner man de Kjøbenhavnſke Skoler og Inſtituter med dem udenfor Kjøbenhavn, bliver Forſkjellen endnu ſtørre: af hine har neppe mere end en Sjettepart faaet anden og Ingen ringere Karakter, af diſe har over Halvparten Haud ill. eller Non cont. og En er blevet rejiceret. Sammenligning mellem de offentlige Skoler og Inſtituters og Privatdimisſorernes Dimiſſi giver derimod atter et fordelagtigt Reſultat for hine.

Af Tabellen B fremgaaer atter for dette Aar det Reſultat, at Arithmetik og Geometri ere de Fag, hvori de Dimitterede have ſtaaet ſig ſteſteſt, dog er Rubriken for Latiniſt Stil, uagtet de bedre og de ſlettere Karakterer ere lige i Antal, maaske ligesaa uheldig ſom hine med Henſyn til de mange, der have faaet Non cont. eller 0; ogſaa Rubriken for Hebraiſk er dennegang uheldig. Rubrikerne for Franſk, Latin og Tyſk ere de heldigſte.

Af de 148 Kandidater vare med Henſyn til Forældrenes Stand:

Sønner af gejſtliche Embedsmænd (herunder ikke indbegrebne Kirkebetjente, heller ikke Profeſſorer i Theologien, men kun egentlige gejſtliche Embedsmænd)	29
— Profeſſorer ved Univerſitetet (ſamt Lektorer og Skolemænd)	1
— civile Embedsmænd (ogsaa Soldvæſenets Embedsmænd indbegrebne ſamt de ved Militær=Etaten anſatte civile Embedsmænd, Landinspektører o. fl.)	34
— mediciniſke Embedsmænd (enten de ere anſatte i Civil= eller Militær=Etaten) ſamt praktiſerende Læger og Apothekere	10
— militære Embedsmænd (foruden Officerer ikkun de, der i egentligſt Forſtand kunne kaldes militære Embedsmænd	

f. Ex. Sø- og Land-Krigskommissærer, Indrullerings- Chefer o. s. v.)	7
Sønner af underordnede Betjente (Soldatbetjente i Kjøben- havne og regnede blandt civile Embedsmænd)	3
— Proprietærer og andre Landboer udenfor Bondestanden	9
— Handlende, Haandværkere og andre Næringsdrivende	32
— Bønder og til Bondestanden henhørende	3
For 20 Dimittender var Faderens Stand ikke opgivet*).	

*) Denne Efterretning har Udgiveren ikke kunnet levere for de to foregaaende Aar eller for 1827, fordi de fornødne Materialer ikke længere have. Uagtet Angivelsen heller ikke for dette Aar er fuldstændig, har han dog troet det rigtigst at meddele den som den var. For 1828 og fremdeles vil en saadan Opgivelse stadig og mere fuldstændig blive meddelt.

Label B.	Udarb. i Modn.	Latin.	Latin. Stil.	Græsk.	Gr. f. Hebr.	Hebraisk.	Religion.	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Tryk.	Stranf.
Laud. p. c.	4	22	2	23	4	4	8	16	22	12	15	27	28
Laud.	93	94	74	88	24	45	75	64	59	58	56	83	86
Haud ill.	49	27	48	35	16	43	63	47	49	64	59	35	29
N. cont.	2	5	24	2	1	11	2	21	18	11	16		2
0			4							1			

Label A.

	De Dimitterede Antal.	Deraf have er- holdt Karakter.				Rejterede.	Bref der udre- fter Dimis. tilslag.	
		Id. p. c.	Laud.	Handill.	Nonont.			
1 { Wiborg Skole	5	=	5	=	=	}	$\frac{5}{5}$	
1 { Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn	3	1	2	=	=			
2 Kendsborg Skole	1	1	=	=	=		$\frac{3}{5}$	
3 Metropolitanaskolen	11	1	8	2	=		$\frac{1}{5}$	
4 { Borgerdydsskolen paa Chrhyon.	5	=	4	1	=	}	$\frac{4}{5}$	
4 { Horsens Skole	3	1	1	1	=			
5 v. Bestens Institut	4	=	3	1	=		$\frac{3}{4}$	
6 { Helsingør Skole	3	=	2	1	=	}	$\frac{2}{3}$	
6 { Slagelse Skole	3	=	2	1	=			
7 { Fredericia Institut	5	=	3	2	=	}	$\frac{3}{5}$	
7 { Nykjøbing Skole	5	=	3	2	=			
7 { Nibe Skole	5	=	3	2	=			
8 { Aalborg Skole	6	=	3	3	=	}	$\frac{1}{6}$	
8 { Frederiksborg Skole	6	=	3	3	=			
8 { Kolding Skole	4	=	2	2	=			
8 { Rønne Skole	4	=	2	2	=			
9 Raskov Skole	2	=	1	1	=			
9 Herlufsholm Skole	8	=	3	5	=		$\frac{3}{8}$	
10 Privatister	46	=	16	24	2	4	$\frac{8}{46}$	
11 Marhus Skole	7	=	3	2	1	1	$\frac{3}{7}$	
12 Bordingborg Skole	8	=	1	7	=	=	$\frac{1}{8}$	
13 { Haderslev Skole	1	=	=	=	1	=	}	$\frac{0}{1}$
13 { Odense Skole	3	=	=	3	=	=		
14 Roeskilde Skole	5	=	=	5	=	=	$\frac{0}{5}$	
I alt	153	4	70	70	4	5	$\frac{82}{153}$	
Skoler og Privatinstituter	107	4	54	46	2	1	$\frac{66}{107}$	
Offentlige Skoler alene	90	3	42	42	2	1	$\frac{57}{90}$	
Privatinstituter alene	17	1	12	4	=	=	$\frac{1}{17}$	
Kjøbenhavnske Skoler og Instituter	23	2	17	4	=	=	$\frac{2}{23}$	
Skoler og Instituter udenfor Kjøbenh.	84	2	37	42	2	1	$\frac{47}{84}$	
Fjælændere	3	=	=	3	=	=	$\frac{0}{3}$	

6) Anden Examen.

Examens første Prøve afholdtes fra 1ste til 24de Apr. 1826. Af 160 som havde meldt sig udebleve 7, og 10 andre forlode Examen, saa at iffun 143 absolverede den. Af disse havde 88 opgivet Hebraïff, 55 Naturhistorie. Den 22de s. M. indstillede sig følgende 6 til Examens anden Del, hvorfor de opnaaede de vedføjede Hovedkarakterer, nemlig de 4 Laud., de to Haud ill.

Blankensteiner, Pt. Ant. H. ill		Langeland, Fr. Nørre-	
Bretteville, Louis le Nor-		gaard,	Laud.
mand,	Laud.	Suhr *), Gu. Ad. Zoaf.	
Fribert, Th. En.	Laud.	Od.	H. ill.
		Wilnau, Ph.	Laud.

Særskilt Prøve i Hebraïff afslagde 10, af hvilke 7 tilkjendtes Laudabilis, 3 Haud ill.

Af de 150 Studerende, som i 1824 toge Examen Artium, havde i Efteraaret 1825 140 absolveret anden Examen; lægger man nu hertil de nybnævnte 5, seer man, at af hine 150 5 endnu ikke havde taget anden Examen.

Paa samme Maade vil det ved Eftersyn befindes, at af de 133, som i 1823 bleve indskrevne som akademiske Førgere, vare der 10, som ikke havde taget anden Examen. En af disse findes dog i nedenstaaende Liste for Okt. 1826.

I Efteraaret 1826 havde 154 meldt sig til Examens anden Prøve, som afholdtes fra den 17de Okt. til den 3die Nov. 3 udebleve imidlertid, 3 forlode Examen og 2 bleve befundne immaturi. Af de øvrige 146 tilkjendtes 87 Laudabilis og af disse bleve følgende 14 offentlig indkaldte og roste:

E. W. Kolthoff, P. A. F. Naasmussen, H. A. Lund, E. Herz-

*) Indskreven 1819.

mansen, L. C. Hansen, F. A. Uldall, P. F. A. Hammerich, F. A. Hansen, H. P. G. Koch, P. H. E. Maack, L. F. Scavenius, A. F. Silfverberg, E. P. Smidth, J. H. Wegener.

Haud illaudabilis tilkjendtes 58, Non contemnendus 1.

Til Examen's første Del meldte sig desuden i dette Efteraar 33, af hvilke dog kun 27 udholdt Examen. Af disse opgave 15 Hebraisk, 12 Naturhistorie. 4 afslagde særskilt Prøve i Hebraisk, hvorfor de alle erholdt Laudabilis.

Følgende er en alfabetisk Fortegnelse over dem, som i Efteraaret 1826 afsløvere de denne Examen's 2den Prøve.

Bachmann, Halgr.		Christensen, M.	Laud.
Johnsen,	H. ill.	Colding, J. Ch.	H. ill.
Bangert, Pt. Pd.	Laud.	Collin, Ed.	Laud.
Bauditz, Fr. Chf. Høst,	H. ill.	Collin, M ^r . Olb. Birck-	
Becher, Abr.	H. ill.	ner,	Laud.
Becker, Pt. Willemoes,	Laud.	de Conink, Fr. Jean Edg.	H. ill.
Beckmann, N. Kirkemo,	H. ill.	Dahlerup, Ch. G.	H. ill.
Bendtsen, Pd.	H. ill.	**Davidson, Secher Ud-	
Bergenshammer, Pt.	Laud.	ser,	H. ill.
Bergsøe, Ud. Fr.	Laud.	Deramm, Honor. Bon-	
Beyer, Alf.	Laud.	nieve,	H. ill.
Bocatius, Fr. Ch.	Laud.	Ellebøe, And. Jensen,	Laud.
Boeck, Ot. Nd. Buthave,	H. ill.	Engelsted, J.	Laud.
Boesen, U.	H. ill.	Fabritius, N. G.	Laud.
Boisen, Fr. Engelhardt,	Laud.	Fallesen, Pd. Sph.	Laud.
Borup, C. B. Wulf,	Laud.	Faye, Pd. Othar Ch.	H. ill.
Budde, Chf.	Laud.	Fiedler, Fr. Nl.	Laud.
Bottger, N. Hansen,	Laud.	Finchenhoff, Pt. Fohl-	
Camradt, Jr. Ch. Pd.	H. ill.	mann,	H. ill.
Cantor, Jf. Nath.	Laud.	Foersom, Pt. Thuun,	Laud.
Carstensen, Jr. Fr.	Laud.	Fortling, Jf. Fr. Em.	H. ill.
Christensen, Jh. Dn.	Laud.		

Frederiksen, Hn. Fr. Ch.	H. ill.	Zeeger, Mt. Ph.	Laud.
Frendrup, B. Pd.	Laud.	Zelstrup, Mort. Kirke=	
Fribert, P. Jf.	Laud.	terp,	H. ill.
Gottlieb, Ed. Em.	Laud.	Zensen, Jf.	H. ill.
Gulstad, Chel. Louis		Zensen, J.	H. ill.
Herbst,	Laud.	Zensen, J. Pt. G.	Laud.
Haderup, Er. Sl.	H. ill.	Zorgensen, Andr.	H. ill.
Hahn, Vct. N. Florentin,	Laud.	Zorgensen, Fr. Dn.	H. ill.
Hald, Fr. Mt. Em.	Laud.	Zorgensen, Hn. Kamp=	
Halse, Ch. Fr.	H. ill.	mann,	H. ill.
Hammerich, Pt. Fr. Ud.	Ld. p.	Zorgensen, S. Hillerup,	Laud.
	enc. orn.	Kaufmann, Mf.	H. ill.
Hansen, E. B.	H. ill.	Kellermann, Claus Ch.	Laud.
Hansen, H. Pd.	H. ill.	Kielsen, Oluf Hn.	H. ill.
Hansen, Fr. Andr.	Ld. p.	Kirkheiner, E. Ch. Pd.	H. ill.
	enc. orn.	Koch, H. Pt. Gyllem=	
Hansen, Fr. Ch.	Ld. p.	bourg,	Ld. p. enc. orn.
	enc. orn.	Koefoed, Ch.	Laud.
Hansen, Pt. Fr.	Laud.	Koefoed, Gh. Jf.	H. ill.
Heineth, Antoinin,	Laud.	Koefoed, Pd.	Laud.
Hermansen, Chn.	Ld. p.	Kolthoff, Er. B.	Ld. p.
	enc. orn.		enc. orn.
Hertel, Aug. Wolfgang,	Laud.	Kornerup, Ch. Fr.	H. ill.
Heßelberg, Pt. Nyborg,	Laud.	Laßsen, J. Nimb,	H. ill.
Hjort, H. Smith,	Laud.	Levy, Mor. Mrf.	Laud.
Holst, Pt. Ch. Dt.	Laud.	Lind, Berent Chf. Bil=	
Holten, E. Romer,	Laud.	fens	H. ill.
Hundrup, E. B.	Laud.	Lund, H. Andersen,	Ld. p.
Hvidt, Sl. Ed.	H. ill.		enc. orn.
Jacobsen, Jf.	Laud.	Lund, Joak. Dt. From,	Laud.

Lundsteen, E. Mgn.	H. ill.	Schalburg, E. Fr. Aug.	Laud.
Maaek, Pt. Sn. E.	Ld. p.	Schibbye, J. Mogensen,	Laud.
	enc. orn.	Schmidt, Ch. Fr.	H. ill.
Markmann, Ch. Ph.	H. ill.	Schmidt=Phiseldack, Er.	
Mourier, Ed. Edzar		Fdn.	Laud.
Alexis,	Laud.	Schou, Jr. Fr.	H. ill.
Mourier, Guillaume Cour=		Schousboe, J. Ch.	Laud.
tonne,	Laud.	Schousboe, Pt. Sølling,	Laud.
Münter, Fr.	Laud.	Schulz, D. Thuesen,	H. ill.
Møller, Ch. Ed.	Laud.	Sidenius, Chf. Ar.	
Møller, Frits,	H. ill.	Holm,	H. ill.
Mølmark, Ch. Abr.	Laud.	Siemsen, Th. Ch. Pin=	
Nielsen, Sn. Ch.	Laud.	gel,	H. ill.
Nyeborg, El. Stl.	Laud.	Silfverberg, Ant. Fr.	Ld. p.
Obel, H. Jr.	H. ill.		enc. orn.
Opitius, E. Fr. Fdn.	H. ill.	Simmelfjær, Fdn.	H. ill.
Petersen, Pt. Ch.	Laud.	Skulesen, Sigfus,	H. ill.
Poulsen, Ib. Andr. Fr.	Laud.	Sletting, Jf.	H. ill.
Prior, Andr. Pt.	H. ill.	Smidt, Ed. Ph.	Ld. p.
Ramus, Ch.	Laud.		enc. orn.
Raphael, Pt. B.	H. ill.	Sommer, Met. G.	
Rasmussen, Jf. El.	H. ill.	Andr.	H. ill.
Rasmussen, Ed. Aug. Fr.	Ld. p.	Strøm, Mgn.	Laud.
	enc. orn.	Studsgaard, Stf. Bert=	
Rasmussen, Pt. E. Jun.	Laud.	fen,	Laud.
Rasmussen, P. Dd.		Tetens, E. Ud.	Laud.
Ruth,	N. cont.	Theilade, Pt. Andr. Fr.	Laud.
Rathje, Ant. Fdn.	Laud.	Thorup, R.	H. ill.
Rosing, Sv.	H. ill.	Tillisch, P. Ch.	Laud.
Scavenius, P. Fr.	Ld. p.	Trampe, Jr. Dt.	H. ill.
	enc. orn.	Torsleff, Jr.	H. ill.

Uldall, Fr. Ad.	Ld. p.	West, Ed. Hanning,	Laud.
	enc. orn.	Whitte, C. Pd. Ed.	Laud.
Valentiner, Hn.	Laud.	Wisby, W. Hn. Hahn,	Laud.
Begener, Sl. Hn.	Ld. p.	Wihusen, D.	Laud.
	enc. orn.	Würg, Ch. Fdn.	H. ill.
Vellejus, H. Bang,	H. ill.	Zahrtmann, Pd. Tetenß,	Laud.

7) Præliminær for akademiske Borgere ved fremmede Universiteter, som her ville tage Embeds-Examen *).

Til en saadan Examen indstillede sig, efterat den fornødne Tilladelse dertil var meddelt, den 6te Decb. 1826.

Studiosus Theologiæ Fr. Aug. Clasen fra Meldorf, akademisk Borger i Kiel.

Han examineredes i Latin, Græsk, Hebraisk, Historie og Physiologi. Ham tilkjendtes Hovedkarakteren admissus.

IV.

1827.

1) Theologisk Embedsexamen.

50 Kandidater afsløverede Examen, men deriblandt var En, hvis Navn forekommer 2 Gange. En Anden har senere igjen taget Examen. Af det berigtigede Tal 48 erholdt 1 Laudabilis et quidem egregie, 24 Laudabilis, 20 Haud illaudabilis, 3 Non contemnendus.

Kandidaternes Navne vare følgende:

Jan. 11te.	Engelstoft, Ch. Thorning, (1822)	Laud. et qu. egr.
—	Bredsdorff, Ch. Hornemann, (1821)	Laud. inpr. ob. spec. scr.

*) Denne Examen, der træder istedetfor første og anden Examen, vil blive nærmere omhandlet i et af de følgende Hefter. 3 Narene 1824 og 1825 har Ingen underkastet sig en saadan.

Jan. 12te.	Neergaard, Pd., (1822)	Laud.
—	Petersen, Andr. Aug., (1822)	Haud ill.
15de.	Paludan-Müller, Esp. Pt., (1822)	Laud.
—	Lynge, Pt. Andr., (1818)	Haud ill.
16de.	Müller, Ed. Ch., (1822)	Laud. sp. scr. egr. l. dign.
—	Holberg, Dd. Aug., (1822)	Laud.
—	Fahnøe, H. Ch., (1817)	Haud ill.
17de.	Husum, Pt. Laurentius, (1820)	Laud.
—	Schmidth, U. Kjerulf, (1818)	Haud ill.
—	Sørensen, Fr., (1821)	Haud ill.
Apr. 20de.	Hahn, Th. Stf. B., (1822)	Haud ill. sp. scr. ld. dgn.
—	Potter, H. Sk., (1820)	Laud.
—	Potter, Em., (1820)	Haud ill.
23de.	Grove, En. Hauser, (1820)	Laud.
—	Schmidt, Mf. Nielsen, (1820)	Laud.
—	Garde, Ch. Benediktus, (1821)	Haud ill.
24de.	Meldal, Even Chf., (1822)	Laud.
—	Petersen, Ch. Svr., (1822)	Laud.
—	Holmer, Hn. Ch., (1819)	Non cont.
26de.	Funch, Th. Esp. Ed., (1822)	Laud.
—	Deft, Dt. Ed., (1822)	Laud.
—	Hornemann, Aug. Fdn., (1822)	Haud ill.
27de.	Bisted, H. Pt., (1822) (see 18de Oktbr.)	Haud ill.
—	Thygesen, Ed. Ch. Thn., (1820)	Haud ill.
—	Poulsen, Sigv., (1818)	Haud ill.
30te.	Stibolt, Andr. Hn., (1821) (har senere taget Examen paa ny)	Non cont.
—	Bollempse, H., (1822)	Haud ill.
—	Obel, Hlg. Andr. Bondorff, (1822)	Haud ill.

Juli 16de.	Storm, H. Pt. Ingerslev, (1821)	Laud.
—	Hansen, Ch. E. Ed., (1822)	Laud.
—	Schou, Dt. Rodsteen, (1821)	N. cont.
17de.	Drejer, Th. Sk., (1822)	Laud.
—	Galsfjot, Thn, (1822)	Laud.
19de.	Appeldorn, Fr. Ch., (1813)	Haud ill.
—	Storm, Fr., (1820)	Haud ill.
—	Holm, Ad. Ch., (1821)	N. cont.
20de.	Mahl, K. Est., (1822)	Laud.
—	Bagger, J. Klint, (1821)	Haud ill.
—	Møller, H. Msk., (1820)	Laud.
21de.	Bache, J. Afsenius, (1823)	Laud.
—	Wolff, Sk. B., (1820)	Haud ill.
—	Krohn, Ludolf Th., (1821)	Haud ill.
Okt. 15de.	Balslev, E. Fr., (1822)	Laud.
—	Schjødte, Fr. E., (1823)	Laud.
—	Benson, Ed. Bl. Aug., (1821)	Haud ill.
18de.	Bisted, H. Pt., (se 27de Apr.)	Laud.
—	Dwistgaard, Chn. Schou, (1822)	Laud.
—	Stampe, Sk., (1821)	Haud ill.

2) Juridisk Embedsexamen.

Antallet af de juridiske Kandidater var 40, men dette Tal bliver at berigtige til 34. Af disse tilkjendtes 19 Laudabilis, 15 Haud illaudabilis.

Den mindre fuldstændige juridiske Examen underkastede sig 52, hvorfra 2 blive at fraregne. 34 af disse tilkjendtes bedste, 16 anden Karakter.

Til Præliminærexamen for ustuderede Jurister indstillede sig i dette Aar 50 Individuer, hvoraf 10 bleve afviste; de øvrige 40 bleve antagne, 3 af disse med Nød.

Følgende er Fortegnelsen paa dem der afsløvere de enten den fuldstændige eller den mindre fuldstændige juridiske Examen:

A. Fuldstændig juridisk Embedsexamen.

Soraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Apr. 11te.	Rosenkrantz, Olb. Em. Fr. C., Ba-	
	ron, (1822)	Laud. Pr. Laud.
—	Neergaard, Pt. Ch. Joak. Bruun, (1822)	Laud. Pr. Laud.
14de.	Bardenfleth, C. Em., (1823)	Laud.
—	Schmidt=Phiseldack, Ad. Sm. Ch., (1820)	Haud ill.
17de.	Barnekov, Ad. Goth. Joak., (1822)	Laud.
18de.	Castenskjold, Ad. Fr. Holten, (1822)	Laud.
—	Dahlerup, Sn. Levegow, (1822)	Laud. Pr. H. ill.
19de.	Feddersen, H. Ditmer Fr., (1822)	Laud. Pr. H. ill.
—	Faith, H. A. Stofmann, (1822)	Laud. Pr. Laud.
20de.	Manthey, Ad. Ed., (1822)	Laud. Pr. Laud.
21de.	Uldall, C. B., (se 14de Apr. 1826) (har	
	senere taget Examen paa ny)	Haud ill.
—	Clausen, Andr. Ch., (1820)	Haud ill.
23de.	Uldall, Pt. Th., (se 14de Apr. 1826) (har	
	senere taget Examen paa ny)	Haud ill.
—	Hansen, Th. Ch., (1821)	Haud ill.
24de.	Sølling, C. Norden, (1820)	Haud ill.
	No. 2 forlod Examen.	
26de.	Dinesen, Mgn. Ch., (1821)	Haud ill.
27de.	Voigt, Th. Chf., (1822) (har senere un-	
	derkastet sig ny Examen)	Haud ill.
28de.	O'Ferral, Ab., (1820)	Haud ill.

Apr. 28de. Skod, U. B., (1822)	Laud. Pr. H. ill.
30te. Rod, Ot. Ch., (1822) (se 18de Dft.)	Haud ill.

b) Praktisk Prøve (den 14de Maj).

Grev St. Diaben, (th. Ex. 20 Dft. 1825 Laud.)	Haud ill.
Baron Fr. Ch. Holsten, (th. Ex. 23 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Kaptajn Ir. Jeron. Wiimh, (th. Ex. 19 Juni 1798 Laud.)	Haud ill.
Stampe, Hn., (th. Ex. 19 Dft. 1826 Laud.)	Haud ill.
Copiist Th. G. Dibbelt, (th. Ex. 16 Jan. 1817 Laud.)	Haud ill.
Funder, Im., (th. Ex. 27 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Gether, J. Th., (th. Ex. 25 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Holm, Ed. Bartholdus Chf., (th. Ex. 27 Dft. 1826 H. ill.)	H. ill.
Flenøborg, Ch. Alexis, (th. Ex. 30 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Pløyen, Ch., (th. Ex. 25 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Vestengaard, J. Vct. Ch., (th. Ex. 28 Dft. 1826 H. ill.)	Haud ill.
Hoffmeyer, N. Vest, (th. Ex. 28 Dft. 1826 H. ill.)	Haud ill.
King, Ir., (th. Ex. 20 Dft. 1826 H. ill.)	Laud.
Ziemroth, Ch., (th. Ex. 17 Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Martensen, Gh. Jf., (th. Ex. 24 Dft. 1826 Laud.)	Haud ill.
Erone, Ch. Mart., (th. Ex. 20 Dft. 1826 Laud.)	Haud ill.
Bang, Oluf Hn. N., (th. Ex. 24 Dft. 1826 Laud.)	Haud ill.
Feddersen, Pt., (th. Ex. 11 Apr. 1821 Laud.)	Haud ill.
Liebenberg, E. Ch. Birch, (th. Ex. 17de Dft. 1826 Laud.)	Laud.
Jordening, Fr. Ch., (th. Ex. 26 Dft. 1826 H. ill.)	Haud ill.

Efteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Dft. 18de. Rod, Ot. Ch., (se 30te Apr.)	Laud. Pr. Laud.
— Hjort, Sigf. Ch. Fr., (1820)	Laud. Pr. H. ill.
19de. Stendrup, Mg. E. Nf. Chf., (1820)	Haud ill.

Oft. 19de.	Rassenberg, Mf. Kjør, (1822)	Laud. Pr. H. ill.
20de.	Neergaard, Pt. Johansen, (1821) (har senere underkastet sig ny Examen)	Haud ill.
—	Soldenfeldt, Jff. C., (1822)	Laud.
22de.	Farsen, Fr. Dn. Jf. Ed. Ulg. (1820)	Haud ill.
—	Halling, Pt. Hm., (1821)	Haud ill.
23de.	Bronlund, N. Ch., (1821)	Laud. Pr. H. ill.
—	Christensen, K., (1822)	H. ill. Pr. H. ill.
24de.	Romer, Fr. C. F. Dn., (1822)	H. ill. Pr. H. ill.
—	Jorgensen, E. B., (1818)	Laud. Pr. Laud.
25de.	Masbmann, Ed. Ud., (1822)	Haud ill.
—	Meyer, S. Ed. Jgn., (1823)	Laud.
26de.	Clemens, Th. D., (1822) (har underka- stet sig ny Examen)	Haud ill.
—	Hartmann, Th. Pt. Em., (1822)	Laud.
27de.	Thomsen, Ed. Fr., (1820)	Haud ill.
—	Einarsen, Haldor, (1823)	Laud.
29de.	King, Fr., (se 20 Oft. 1826)	Haud ill.
—	Kofod, Th. Gbr., (1821)	Haud ill.

b) Praktisk Prøve (12 Nov.).

Knuken, Fr. Ch., (th. Ex. 13 Jan. 1821)	H. ill.	Haud ill.
Grev H. Raben, (th. Ex. 20 Oft. 1825)	Laud.	Laud.
Esbensen, Fr. Aug., (th. Ex. 13 Apr. 1826)	Laud.	Laud.
Stampe, Hn., (th. Ex. 19 Oft. 1826)	Laud.	Laud.
Bardenfleth, E. Em., (th. Ex. 14 Apr. 1827)	Laud.	Laud.
Barnefow, Ud. Gothard Soaf., (th. Ex. 17 Apr. 1827)	Laud.	Laud.
Eastenskjold, Ud. Fr. Holten, (th. Ex. 18 Apr. 1827)	Haud ill.	Haud ill.
Feddersen, H. Dtm. Fr., (th. Ex. 19 Apr. 1827)	Laud.	Laud.
Clausen, Andr. Ch., (th. Ex. 21 Apr. 1827)	H. ill.	Haud ill.
Dinesen, Mgn. Ch., (th. Ex. 26 Apr. 1827)	H. ill.	Haud ill.

Glod, H. B., (th. Ex. 28 Apr. 1827 Laud.)	Laud.
Stolpe, Jf. Nf., (th. Ex. 19 Okt. 1826 H. ill.)	N. cont.
Bang, Ol. Hn. N., (th. Ex. 24 Okt. 1826 Laud.)	Laud.

B. Juridisk Examen for Ustuderede.

Soraaret.

a) Theoretisk Prove.

Maj 1ste.	Buchhave, Jr. Fr., (se 1ste Nov. 1826)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Nitter, Estf. En., (se 31 Okt. 1826)	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Erichsen, N.,	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Grønnegaard, Pd. Fdn.,	Ej ubekv. Pr. Im.B.
2den.	Hagesen, Fr. B.,	Ej ubekv. Pr. Im.B.
—	Magnusen, Ch. Schuloniä,	Bekvem. Pr. Bel.
—	Maar, Jf. Pd.,	Bekvem. Pr. Bel.
—	Tørgensen, Jr. For. Aug.,	Bekvem. Pr. Im.B.
3die.	Schmidt, Jh. Fr.,	Bekvem. Pr. Bel.
—	Friis, Dt.,	Ej ubekv. Pr. Bel.
—	Petersen, O.,	Ej ubekv. Pr. Im.B.
—	Andersen, N.,	Bekvem. Pr. Im.B.
4de.	Møller, Pt. Svr.	Bekvem. Pr. Bel.
—	Weisvoigt, Jh. Ch.	Bekvem.
—	Wosö, H. Fr.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Berendsen, Pt. Ch.	Bekvem. Pr. Bel.
5te.	Bay, J.	Ej ubekvem.
—	Rasmussen, Jr.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Holme, Chn.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Rheinländer, H. Pt.	Ej ubekvem.
7de.	Petersen, H. Hn.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Müller, Svr. Lund,	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Carlsen, E. Nf.	Bekvem. Pr. Im.B.

Maj 7de.	Nielsen, H. Andr.	Ej ubekv. Pr. Vel.
8de.	Kasmußsen, N. Hrtv., (se 1 Nov. 1826)	Ej ubekvem.
—	Frederiksen, N. Mgn.	Ej ubekvem.
—	Fasting, H. Pt.	Bekvem. Pr. Vel.
—	Nimb, Hn. C. Aug.	Bekvem. Pr. Im.B.
9de.	Egede, P. Nf.	Ej ubekvem.
—	Munk, Pt. Svr., (har taget ny Examen)	Ej ubekvem.
—	Wemmenhøj, Mrt.	Ej ubekv. Pr. Im.B.

b) Praktisk Prøve (17de Maj).

Copmann, Stf. Jørgensen, (th. Ex. 22de Apr. 1826 Bekv.)	Vel.
Hjort, Andr. Jensen, (th. Ex. 24de Apr. 1826 Bekv.)	Im. Vel.

Efteraaret.

a) Theoretisk Prøve.

Okt. 31te.	Bülow, Fr. Ch.	Bekvem.
—	Schmidt, Pt.	Ej ubekvem.
—	Lunn, C. Fr., (har taget Examen paa ny)	Ej ubekvem.
—	Wolff, J. Ch. Mylius,	Ej ubekvem.
Nov. 1ste.	Borring, J. Andr.	Bekvem. Pr. Vel.
—	Kasmußsen, Pt. Andr.	Bekvem.
—	Levinsen, J.	Bekvem. Pr. Vel.
—	Hejberg, Br. Nf.	Bekvem. Pr. Im.B.
2den.	Permin, D. Hansen,	Bekvem. Pr. Vel.
—	Bull, N. Pt.	Ej ubekvem.
—	Fischer, Fr.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Juul, J. Ch.	Bekvem. Pr. Im.B.
3die.	Jørgensen, N. Pt.	Bekvem. Pr. Vel.
—	Lausen, Fr. Em.	Bekvem. Pr. Im.B.
—	Holm, Er. Hn.	Bekvem. Pr. Im.B.

Nov. 3die.	Højselberg, Ch. Em.	Bekvem.	Pr. Vel.
5te.	Nieper, Fr.	Ej ubekv.	Pr. Em. B.
—	Hofgaard, Pd. Met.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Bergenshammer, Fr.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Zuhler, Egg. Fr. Sl.	Bekvem.	Pr. Vel.
—	Maribo, Ch. B.	Ej ubekvem.	

b) Praktisk Prøve. (13 Nov.).

Friis, Ch. Sn., (th. Ex. 17 Apr. 1826 Bekv.)	Em. Vel.
Hjort, Andr. Sensen, (th. Ex. 24 Apr. 1826 Bekv.)	Vel.
Weisvoigt, Th. Ch., (th. Ex. 4 Maj 1827 Bekv.)	Em. Vel.
Müller, Ewr. Lund, (th. Ex. 7 Maj 1827 Bekv.)	Vel.

3) Medicinsk Embedsexamen

Maj 9de.	Lund, Th. F. G., (Jan. 1820)	Haud. ill.
— 10de.	Klingberg, Pt., (1822)	Laud.
— 15de.	Narestrup, C. Pd. Em., (1819)	Laud.
Juni 12te.	Koefoed, D. Hansen, (1818)	Haud. ill.
Dec. 3die.	Mourier, Fr. Fdn., Kand. Chirurg., (1822)	Laud.

4) Embedsexamen for overordnede Lærere ved de lærde Skoler

Juni 18de.	Olsen, Fr. Ch., (1819)	Laud.
	(Prakt. Prøve 19de Juni 1828 Laud.).	

5) Examen Artium.

Uf 160 som vare anmeldte bleve 7 allerede før Examen's Begyndelse afmeldte. 3 bleve for den Latinske Stil rejserede, nemlig En fra Ryksjøbing Skole, En fra Nakskov Skole og en Privatist. Ved Censuren over de mundtlige Prøver blev endnu En,

dimitteret fra Flensborg Skole, erklæret umoden. Antallet af dem der bleve optagne som akademiske Borgere var altsaa, En iberegnet, som i Tullen blev stedet til en overordentlig Examen, 150. Af dette Antal bleve følgende 5 befundne værdige til offentlig Ros:

Jhn. Leganger Børgelsen Arnesen fra Borgerdydsskolen i Kbhvn.

Fr. Ch. Bornemann fra Metropolitanskolen.

H. Larsen Martensen fra samme Skole.

Pt. Art. Orla Lehmann fra Borgerdydsskolen i Kbhvn.

B. Burchard Poulsen fra v. Vestens Institut.

84 opnaaede Karakteren Laudabilis, 57 fandtes Haud illaudabiles og 4 Non contemnendi.

Følgende er den sædvanlige alfabetiske Fortegnelse:

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Uagaard, Jh. Ch.	Kønne Skole	Haud ill.
Uagaard, Fr. Jk.	Pastor Uagaard	Haud ill.
Uildgaard, Pt. Ch.	Dr. Kudelbach	Haud ill.
Arnesen, Jhn. Leganger Børgelsen,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Ld.p. e. orn.
Baggesen, Mgn. Haagen,	Stud. Theol. Ebeling	Haud ill.
Bang, Jk. Jn.	Odense Kathedralskole	Laud.
Baumann, Kf. Svr.	Kand. Theol. Baumann	Haud ill.
Bay, S. Andr.	Kanders Skole	Laud.
Benzen, H. Ch.	Stud. Theol. N. P. Keith	Haud ill.
Berg, And. Mog.	Kanders Skole	Haud ill.
Berg, Andr. Højer,	Kand. Theol. v. Wyllich	Haud ill.
Berg, Pd. Ch.	Kolding Skole	Laud.
Bjelke, Fr. Hlg. Nd.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Blechingberg, Ed. Ch.		
Pt.	Samme Skole	Laud.
Blicher, Dd. Ch.	Kolding Skole	Haud ill.
Blicher, J.	Samme Skole	Haud ill.
Blume, Fr. Riber,	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Blædel, Pd.	Hertufsholm Skole	Laud.
Bolbroe, Casar Aug.	Kønne Skole	Haud ill.

Academiske Tidender.

(7)

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Bonneseu, Ch. Brandt	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Borgen, D.	Randers Skole	Haud ill.
Bornemann, Fr. Ch.	Metropolitanskolen	Ld. p. e. orn.
Boye, Marck Jk.	Kand. juris J. O. Rafn	Haud ill.
Bramsøn, For. Bertelsen,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Bredberg, Andr.	Stud. Theol. C. Friis	Haud ill.
Brendstrup, Pd.	Randers Skole	Laud.
Bricka, Fr. B. Ed.	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Brodersen, Jr. Pt. Blicher,	Kand. Philol. C. B. Elberling	Laud.
Bruun, Jn. G.	Kapellan N. S. Deichmann	Laud.
Brochner, Jh. Meden,	Kolding Skole	Laud.
Bull, C. Ed.	Kand. Theol. v. Wyllich	Haud ill.
Busch, Jk.	Kand. Theol. J. F. Storch	Haud ill.
Bøegh, Jhn.	Horsens Skole	Laud.
Christensen, Jense- nius Ed.	Kand. Theol. C. F. Ingerlev	Laud.
Colding, Ed. B.	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Dahl, Verk. Ch.	Århus Kathedralskole	Laud.
Damkjær, Jk. N.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Dreyer, Dve Ch.	Randers Skole	Haud ill.
Egede, H. Pt. Ch.	Stud. Theol. J. F. E. Møller	Haud ill.
Ejbe, N.	Ålborg Kathedralskole	Laud.
Erreboe, Jh. Fr.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Faber, Pt. Ch. Fr.	v. Bestens Institut	Laud.
Fejlberg, B. Fdn.	Herlufsholm Skole	Laud.
Folsach, Fr. Jr.	Stud. Theol. Langballe	Haud ill.
Frey, Bernardus Mik.	Kand. Theol. C. Rørdam	N. cont.
Friis, Ch. Begtrup,	Ribe Kathedralskole	Haud ill.
Gad, Jhn. Andersen,	Metropolitanskolen	Laud.
Gad, Theodorius No- nus,	Roeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Gedde, Dve Fr. Chf.	Dim. af Slagelse Skoles Ref- tor efter afholdt Tentamen overensstemmende med Frd. 7 Nov. 1809 §. 103 *)	Laud.

*) Er i Listerne over Examen Artium anført som dimitteret af Overlærer Flemmer.

Dimittendernes Navne.	Hverfra eller af hvem dimitterede.	Hovedkarakter.
Berner, Andr.	Stud. Theol. P. W. Becker	Laud.
Besner, Th. Ed. Sph.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Biede, H. Angel,	Stud. juris Langeland	Laud.
Blerup, A. Sn.	Kand. Theol. E. Nørdam	Haud ill.
Braae, Gomme Fr. Aug.	Nyborg Skole	Haud ill.
Gundorph, H.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Gunløgfen, Stf.	Besfestad Skole	Laud.
Hagen, Mt. Sv.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hansen, H. Ch.	Rønne Skole	Haud ill.
Hansen, Fr. Pr. W.	Borgerdydsskolen paa Eshvn.	Laud.
Hansen, Mort. Pd.	Roeskilde Kathedralskole	Laud.
Harboe, Fr. E. Ch.	Kand. Theol. J. L. Rohmann	Haud ill.
Heger, H. Ch.	Metropolitanskolen	Haud ill.
Heiberg, S. Th.	v. Westens Institut	Laud.
Heilbuth, Ed. Aug.	Kand. Theol. v. Wylich	Laud.
Heilmann, Th. Er.	Nibe Kathedralskole	Laud.
Hesselberg, Vnd. Sal.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Hofman, Ove Mal- ling,	Kand. Theol. J. F. Holst	Laud.
Holck, Hr. Pd.	Metropolitanskolen	Laud.
Holm, Alf. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Holm, Ingv. Bleg- vad,	Stud. Theol. E. Friis	N. cont.
Holm, N. Hansen,	Kanders Skole	Haud ill.
Holst, Manderup Due,	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Holstein, Hr. Hother Ed.	Slagelse Skole	Haud ill.
Hornemann, Cl. Sk. Em.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Hundrop, Fdn. Em.	Slagelse Skole	Laud.
Jacobsen, Ch. Siem- sen,	Kand. Theol. F. Lange	Haud ill.
Jensen, C. Pd.	Frederiksborg Skole	Laud.
Jermin, Oft.	Nalborg Kathedralskole	Laud.
Jessen, F. Chf.	Nytjøbing Kathedralskole	Haud ill.
Jørgensen, Br.	Nyborg Skole	Haud ill.
Jørgensen, Fr. Fr.	Nytjøbing Kathedralskole	Laud.
Kemp, C. Em.	v. Westens Institut	Laud.
Kieler, H. Fr. Fædder,	Stud. Philol. J. Bjerregaard	Laud.

Dimitterendes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Rjær, E. Chr.	Kand. Philol. F. E. Olsen	Haud ill.
Roefod, G. Albr.	Roeskilde Kathedralskole	Haud ill.
Kramer, Ed. Aug.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Kroyer, Ed. Ed.	Samme Skole	Laud.
Lafjer, B. Ch.	Bordingborg Skole	Laud.
Larsen, L. Pt.	Metropolitanskolen	Laud.
Lehmann, Pt. Mrt.		
Orla,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Ld.p. e. orn.
Lev, Ch. Sigf.	Dr. Phil. Rudelsbach	Haud ill.
Lund, E. Ch.	Frederiksborg Skole	Haud ill.
Lund, Pt.	Kolding Skole	Haud ill.
Marcusfen, B. Jhn.		
Ambr.	Metropolitanskolen	Haud ill.
Martensen, G. B.	Nyborg Skole	Laud.
Martensen, H. Larsen,	Metropolitanskolen	Ld.p. e. orn.
Mau, J. Ch. Ed. Ed.	Odense Kathedralskole	Laud.
Melchior, Hn. Em.	Herlufsholm Skole	Haud ill.
Meyer, Fr. Ch.	Metropolitanskolen	Laud.
Michaelsen, Gu.		
Blicher,	Kand. Theol. v. Wyllich	Haud ill.
Mössin, Jh. Nk.	Rønne Skole	Laud.
Møller, E. Aug.	Odense Kathedralskole	Laud.
Møller, E. Ch. B.	Dr. Phil. Amtsprovst Wedel	Haud ill.
Møller, Ch. Jense-		
nius,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Møller, H. Tørgensen,	Ribe Kathedralskole	Laud.
Møller, For. Bertel-		
sen,	Stud. Theol. Djørup	Laud.
Møller, Thorv.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	Laud.
Mørch, Volle Hm.	Frederiksborg Skole	Laud.
Nielsen, Fr.	Metropolitanskolen	Laud.
Nyholm, Sam. Fr. E.	Bordingborg Skole	Laud.
Rørgaard, E. Andr.	Studiofus Svenningsen	Haud ill.
Olivarius, Mt. Ch.	Borgerdydsskolen paa Eshvn.	Haud ill.
Olsen, N.	Bordingborg Skole	Haud ill.
Ortman, Cilius Ch. B.	Kand. Theol. J. L. Rohmann	Haud ill.
Paludan, Hr.	Sek. K. G. Groth	Haud ill.
Paludan-Müller, B.	Odense Kathedralskole	Haud ill.
Pauulli, Just Hn.	v. Bestens Institut	Laud.
Petersen, N.	Stud. Theol. E. Friis	Haud ill.
Petersen, Fr. Sl.		
Rønnemann	Herlufsholm Skole	Laud.

Dimittenderes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Hovedkarakter.
Philipsen, Jk. Ch. Nd.	Kand. Philol. Elberling	Laud.
Poulsen, E. Pt.	Stud. Theol. E. L. Poulsen	Laud.
Poulsen, B. Burchard,	v. Bestens Institut	Ld. p.e. orn.
Dvistgaard, Jr. Mour.	Koeskilde Kathedralskole	Laud.
Raven, Ch.	Rakstov Skole	N. cont.
Ravn, Ch. G.	v. Bestens Institut	Laud.
Rohde, Palle Fdn.	Kand. Thl. P. H. B. Baumann	N. cont.
Rosenkilde, H. Ch.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	Haud ill.
Rosenkrantz, Fr. JI. Baron,	Kand. Theol. Edsberg	Haud ill.
Rosenkrantz, H. Hn. Baron,	Samme Dimissor	Haud ill.
Rottbøll, Fdn. Bct.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	Laud.
Røgind, Pt.	Narhus Kathedralskole	Laud.
Rønne, Mrk. Elod, Saabye, Annius Sph.	Pastor Rønne	Laud.
Schlegel, E. Fr.	Nykjøbing Kathedralskole	Laud.
Schlichtkrull, Oluf Nk. Chf.	Kand. Theol. D. E. Erarup	Laud.
Schwarzkopff, E. Ant.	Studiosus B. A. Borgen	Laud.
Schonau, H. Pt. Svr.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	Laud.
Smidth, Ant. JI.	Pastor Jungersen	Laud.
Smith, Mort. Bl. Ch.	Herlufsholm Skole	Laud.
Sommerfeldt *), Pt. Nk.	Dr. Phil. Bredsdorff	Laud.
Sparrevojn, Jr. Ploug,	Randers Skole	Laud.
Stüger, Jh. Fr. Ch.	Ribe Kathedralskole	Laud.
Sveistrup, Pt.	Metropolitanskolen	Laud.
Sæmundson, Em.	Rolding Skole	Laud.
Theill, Andr. Nk. Urreboe,	Beskestad Skole	Laud.
Tobiesen, Chf. Lebercht,	Pastor Dalhof	Haud ill.
Tynde, Hlg. Konglev,	Bordingborg Skole	Laud.
Wilhelm, Fr.	Dr. Phil. Rudelbach	Laud.
Østrup, Jk.	Nyborg Skole	Haud ill.
	Pastor Uagaard	Laud.

*) Se Noten S. 78.

I Julen examineredes:

de Framery, B. Valere, | Stud. Philol. Bjerregaard | Haud ill.

Uf disse 150 Dimittender vare 76 underviste i offentlige Skoler, 25 i Privatinstituter og 49 af Privatlærere. Viborg og Helsingør Skoler samt Fredericia Institut havde Ingen affendt til Universitetet, og Horsens Skole kun en eneste; Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn og Metropolitan-skolen derimod havde dimitteret det største Antal. Foruden de sædvanlige Tabeller A og B ere endnu tilføjede to Generaltabeller for de fire her gennemgaaede Aar 1824—1827. Uf den første sees baade hvormange Studerende fra enhver Skole ere blevene dimitterede saavel i hele Tidrummet, som i hvert af Aarene efter et Middeltal, og med hvad Held enhver Skole har dimitteret i disse 4 Aar. I Henseende til de Dimittenderes Antal have Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, Metropolitan-skolen, Aalborg, Aarhus og Herlufsholm Skoler den første Plads, hvorimod Nakskov, Bessøstød og Helsingør Skoler samt Institutet i Frederiks have dimitteret de færreste, de to sidstnævnte 2 aarlig, de to første ikkun $1\frac{3}{4}$. Antallet af de fra Skoler eller Instituter dimitterede har i hele Tidrummet forholdt sig til Privatisternes Antal omtrent som 11 : $4\frac{3}{4}$; Antallet af de offentlige Skolers Dimissi til dem fra Privatinstituterne omtrent som 4 : 1. De Skoler, hvis Dimittender have staaet sig bedst, ere Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, Viborg Skole, v. Vestens Institut og Metropolitan-skolen; Nakskov og Bessøstød Skoler have været de mindst heldige og staae endog under Privatdimissforerne. En Sammenligning mellem de offentlige Skoler og Privatinstituterne give et for de sidste meget gunstigt Resultat; hvis man imidlertid heraf vilde udlede, at Instituterne i det Hele have Fortrinet for de lærde Skoler, vilde dette uden Tvivl være en overilet Slutning, thi man maa vel erindre at de private Instituter næsten alle tillige ere Kjøbenhavnske Skoler, og af denne Omstændighed kan man meget vel

forklare Uarsagen til det Fortrin, de synes at have for Skolerne, der næsten alle befinde sig udenfor Hovedstaden. En Sammenligning mellem de Kjøbenhavnske Skoler og Instituter og dem udenfor Kjøbenhavn falder ogsaa ud til ligesaa stor Fordel for hine som Sammenligningen mellem Institutterne og Skolerne for de førstanførte, og sammenstillter man Hovedstadens eneste offentlige Skole med de Kjøbenhavnske Privatinstiuter, vil man see at Udfaldet af begge Dimissioner har været næsten aldeles lige; for Metropolitanaskolen er nemlig Forholdet mellem Laudabilister og Haudillaudabilister som $5\frac{1}{2}$ til 1, for Institutterne som 6 til 1.

Paa Generaltabellen B er ikke angiven Summen af alle de givne Karakterer af ethvert Slags, men derimod det af samme uddragne Middeltal for hvert Art. Resultaterne af denne Tabel ere omtrent de samme som Tabellerne for de enkelte Aar have udvist, nemlig at Rubrikerne Latinisk Stil, Arithmetik og Geometri ere de uheldigste, da de ringere Karakterer i dem have Overvægten. De heldigste Rubriker ere derimod de for Fransk, Græsk, Tysk og Latin.

Tabel B.	udarb. i Modm.		Latinisk Stil.	Græsk.	Fr. f. Hebr.	Hebraisk.	Religion.	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Tysk.	Fransk.
	Latin.	Latin.											
Laud. p. c.	16	36	4	26	11	9	5	32	28	4	13	6	35
Laud.	76	76	63	77	25	56	77	71	80	67	60	92	73
Haud ill.	55	35	58	43	12	32	62	42	40	63	61	50	38
N. cont.	3	3	25	4	1	4	6	5	2	15	15		2
0			3										

Tabel A.

		De Dmitteredes Antal.	Deraf have er- holdt Karakter.				Rejterede.	Brev der udrept- ter Dmiss. Udslag.
			L.d.p.c.	Laud.	Haud ill.	Non ont.		
1	v. Bestens Institut	6	1	5	"	"	"	$\frac{1}{6}$
2	Aalborg Skole	4	"	4	"	"	"	$\frac{1}{4}$
3	Aarhus Skole	2	"	2	"	"	"	$\frac{1}{2}$
	Beskeftad Skole	2	"	2	"	"	"	$\frac{1}{2}$
4	Horsens Skole	1	"	1	"	"	"	$\frac{1}{1}$
5	Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn	17	2	14	1	"	"	$\frac{1}{17}$
6	Metropolitanskolen	10	2	6	2	"	"	$\frac{1}{10}$
7	Ribe Skole	4	"	3	1	"	"	$\frac{1}{4}$
8	Herlufsholm Skole	6	"	4	2	"	"	$\frac{1}{6}$
	Roeskilde Skole	6	"	4	2	"	"	$\frac{1}{6}$
	Frederiksborg Skole	3	"	2	1	"	"	$\frac{1}{3}$
9	Bordingborg Skole	5	"	3	2	"	"	$\frac{1}{5}$
10	Kolding Skole	6	"	3	3	"	"	$\frac{1}{6}$
	Odense Skole	6	"	3	3	"	"	$\frac{1}{6}$
	Borgerdydsskolen paa Eghavn.	2	"	1	1	"	"	$\frac{1}{2}$
	Slagelse Skole	2	"	1	1	"	"	$\frac{1}{2}$
11	Randers Skole	7	"	3	4	"	"	$\frac{1}{7}$
12	Privatister	50	"	19	27	3	1	$\frac{1}{50}$
13	Nyborg Skole	4	"	1	3	"	"	$\frac{1}{4}$
	Ronne Skole	4	"	1	3	"	"	$\frac{1}{4}$
14	Nykjøbing Skole	4	"	2	1	"	1	$\frac{1}{4}$
15	Flensborg Skole	1	"	"	"	"	1	$\frac{1}{1}$
16	Rakflov Skole	2	"	"	"	"	1	$\frac{1}{2}$
I alt		154	5	84	57	4	4	$\frac{33}{154}$
Skoler og Privatinstituter		104	5	65	30	1	3	$\frac{4}{104}$
Offentlige Skoler alene		79	2	45	28	1	3	$\frac{5}{79}$
Privatinstituter alene		25	3	20	2	"	"	$\frac{2}{25}$
Kjøbenhavnske Skoler og Instituter		35	5	26	4	"	"	$\frac{4}{35}$
Skoler og Instituter udenfor Kjøbenh.		69	"	39	26	1	3	$\frac{3}{69}$
Følændere		2	"	2	"	"	"	$\frac{2}{2}$

Generaltabel A.

1824-1827.

	Dimissernes Antal.		Karakteren.				Rejterede.	Stof der udtrængtes for Demis. Skilte.
	Talt.	Varigen med et Middelt.	J.d.p. o.	Laud.	II. ill.	Non cont.		
1 Borgerdydsffl. i Kbhvn.	51	12 $\frac{3}{4}$	4	43	4	"	"	5 $\frac{5}{8}$
2 Viborg Skole	14	3 $\frac{1}{2}$	1	11	2	"	"	7 $\frac{1}{4}$
3 v. Vestens Institut	12	3	1	9	2	"	"	5 $\frac{1}{4}$
4 Metropolitanskolen	37	9 $\frac{1}{4}$	5	25	7	"	"	4 $\frac{0}{7}$
5 Ribe Skole	21	5 $\frac{1}{4}$	"	16	5	"	"	1 $\frac{5}{6}$
6 { Horsens Skole	10	2 $\frac{1}{2}$	1	6	3	"	"	3 $\frac{1}{4}$
Fredericia Institut	8	2	"	6	2	"	"	
7 Slagelse Skole	11	2 $\frac{3}{4}$	"	8	3	"	"	8 $\frac{3}{4}$
8 Aalborg Skole	26	6 $\frac{1}{2}$	"	18	8	"	"	9 $\frac{4}{4}$
9 Helsingør Skole	8	2	"	5	3	"	"	5 $\frac{3}{4}$
10 Borgerdydsffl. paa Ehn.	18	4 $\frac{1}{2}$	"	11	7	"	"	1 $\frac{1}{7}$
11 Koeskilde Skole	21	5 $\frac{1}{4}$	1	11	9	"	"	1 $\frac{4}{9}$
12 Frederiksborg Skole	24	6	"	15	8	1	"	1 $\frac{5}{11}$
13 Rønne Skole	13	3 $\frac{1}{4}$	"	7	6	"	"	7 $\frac{6}{8}$
14 Nyborg Skole	13	3 $\frac{1}{4}$	"	8	4	1	"	8 $\frac{7}{7}$
15 Herlufsholm Skole	25	6 $\frac{1}{4}$	1	11	13	"	"	1 $\frac{4}{13}$
16 Kolding Skole	17	4 $\frac{1}{4}$	"	8	9	"	"	8 $\frac{8}{9}$
17 Nykjøbing Skole	18	4 $\frac{1}{2}$	"	11	6	"	1	1 $\frac{1}{5}$
18 Randers Skole	12	3	"	5	7	"	"	5 $\frac{5}{7}$
19 Bordingborg Skole	17	4 $\frac{1}{4}$	"	7	10	"	"	7 $\frac{0}{10}$
20 Aarhus Skole	25	6 $\frac{1}{4}$	"	14	9	1	1	2 $\frac{2}{3}$
21 Odense Skole	21	5 $\frac{1}{4}$	"	8	13	"	"	8 $\frac{13}{13}$
22 Privatister	189	47 $\frac{1}{4}$	4	69	97	7	12	8 $\frac{1}{2}$
23 Bessetad Skole	7	1 $\frac{3}{4}$	"	3	3	"	1	2 $\frac{6}{7}$
24 Nakskov Skole*)	7	1 $\frac{3}{4}$	"	3	2	1	1	1 $\frac{4}{4}$
Talt	625	156$\frac{1}{4}$	18	338	242	11	16	3 $\frac{9}{4}$
Skoler og Instituter	436	109	14	269	145	4	4	4 $\frac{1}{3}$
Offentlige Skoler alene	347	86 $\frac{3}{4}$	9	200	130	4	4	2 $\frac{2}{7}$
Privatinstituter alene	89	22 $\frac{1}{4}$	5	69	15	"	"	1 $\frac{4}{5}$
Kbhvn'ske Skoler og Instit.	118	29 $\frac{1}{2}$	10	88	20	"	"	5 $\frac{9}{10}$
Skoler og Instituter udenfor								
Kjøbenhavn	318	79 $\frac{1}{2}$	4	181	125	4	4	1 $\frac{9}{17}$
Iølandere	10	2 $\frac{1}{2}$	"	3	6	"	1	1 $\frac{1}{3}$

*) Det bemærkes, at de Skoler, som ikke stadigen dimitterer her til Universitetet paa denne Tabel ere udeladte.

Generaltabel B 1824-1827.		S hvært af de 4 Mar med et Middeltal.	
Laud. p. c.	10 $\frac{1}{4}$	Udarb. i Moderen.	25 $\frac{1}{4}$
Laud.	91 $\frac{1}{4}$		85
Haud ill.	49 $\frac{3}{4}$		40
Non cont.	1 $\frac{3}{4}$		3
0	$\frac{1}{4}$		$\frac{1}{4}$
		Latinsk Stil.	3 $\frac{3}{4}$
			68 $\frac{3}{4}$
			60 $\frac{3}{4}$
			20
			2 $\frac{3}{4}$
		Græsk.	27 $\frac{1}{4}$
			89 $\frac{1}{4}$
			34 $\frac{1}{4}$
			2 $\frac{1}{4}$
		Græsk for Hebr.	8 $\frac{1}{4}$
			28
			11 $\frac{3}{4}$
			$\frac{3}{4}$
		Hebraisk.	14 $\frac{3}{4}$
			53
			30
			6 $\frac{1}{4}$
		Religion.	9 $\frac{1}{4}$
			77 $\frac{3}{4}$
			62
			4
		Geografi.	31 $\frac{1}{4}$
			66 $\frac{3}{4}$
			46 $\frac{1}{4}$
			8 $\frac{1}{4}$
			$\frac{1}{4}$
		Historie.	29
			70 $\frac{3}{4}$
			44
			9 $\frac{1}{4}$
		Arithmetik.	9 $\frac{3}{4}$
			58 $\frac{1}{4}$
			67 $\frac{3}{4}$
			15 $\frac{1}{4}$
			$\frac{1}{4}$
		Geometri.	13
			57 $\frac{3}{4}$
			65 $\frac{3}{4}$
			15
			$\frac{1}{4}$
		Lyf.	17 $\frac{3}{4}$
			93 $\frac{1}{4}$
			39 $\frac{1}{4}$
			$\frac{1}{4}$
		Frans.	38 $\frac{1}{4}$
			80 $\frac{1}{4}$
			31 $\frac{1}{4}$

6) Anden Examen.

Til Examen's første Del, den 2den til den 23de Apr. 1827, indfillede sig 143 Studerende, af hvilke dog 8 forlode Examen og ifkun 135 bestode Prøven. Af disse havde 92 opgivet Hebraisk, 43 Naturhistorie. Til Examen's anden Prøve indfillede sig i samme Termin (den 7de April) følgende 11, hvoraf 4 tilkjendtes Laudabilis, 6 Haud illaudabilis, 1 Non contemnendus.

Arctander, Er. Sn., H. ill. | Begtrup, Th. Sn. H. ill

Clausen, N. Brinck		Thorup, N. (findes ogsaa	
Holst,	Laud.	i Listen for Okt. 1826)	Laud.
**Fabricius, Fdn. E. Ch. H. ill.		Walsøe, Andr. Linde-	
Glahn, Hother Chf.	Laud.	mann,	H. ill.
Magens, Jhn. Fr.	Laud.	Zingelmann, E.	H. ill.
Schouboe, Aug. B. N. cont.		Ogmundsen, Jn. Eg.	H. ill.

Tvende indstillede sig til særskilt Prøve i Hebraisk; den Ene af disse opnaaede Laud. pr. c., den Anden N. cont.

Lægges de her anførte 9 (den Ene bliver naturligvis at fra- regne) der vare dimitterede 1825, til de 145 i samme Aar dimit- terede som absolverede anden Examen i Okt. 1826, seer man at der af de 165, som i det førstnævnte Aar toge Examen Artium, endnu vare 11 tilbage, som ikke havde taget anden Examen.

Til Examens anden Del indstillede sig fra den 20de Okt. til 2den Nov. 1827 137, hvoraf 7 forlode Prøverne. Af de øv- rige 130 blev følgende 6 indkaldte for Konsistorium og roste:

J. N. Hornbeck, P. Thomsen, E. L. Müller, L. M. Jes- perfen, H. C. Sager og E. G. Schaper.

68 erholdt Karakteren Laudabilis, 51 Haud illaudabilis, 3 Non contemnendus og 2 befandtes immaturi.

Andresen, H. Pt.	Laud.	Blach, N. Røllerup	H. ill.
d'Auchamp, Fr. Pd. F.	Laud.	Borgaard, E. Pt.	Laud.
Bagger, J. Ot.	Laud.	Brandt, Ch. Pt. Rf.	Laud.
Balslev, N. B.	Laud.	Bremer, Andr. Fr.	Laud.
Bang, Jk. Henningsen,	Laud.	Brown, S. Møller,	H. ill.
Baumann, Fdn.	Laud.	Bruun, M. Pagh,	Laud.
Begtrup, E. Worm,	Laud.	Cantor, Ed. Ed.	H. ill.
Bergenhammer, Fr.		Christensen, Pd. Pt. Ch.	Laud.
Castbjerg,	H. ill.	Clemensen, Jh. For.	Laud.
Bjerring, Ch. Hn.	H. ill.	Courlønder, Jhn. Gu. G.	H. ill.
*Bilsted, E. Jk. Fr.	H. ill.	Examer, Fr.	Laud.

Dall, P.	H. ill.	Hornbeck, J. Nielsen, Ld. p.	
Dorph, Pt. Keimer,	Laud.		enc. orn.
Einarfen, Bld.	Laud.	Hviding, Hn. C. Mei-	
Elberling, Fr. Em.	Laud.	ning,	H. ill.
Flenøburg, Th. Ar.	Laud.	Hviid, S.	Laud.
Flenøburg, D.	Laud.	Høst, G.	Laud.
Flindt, Sigv. Theodo-		Jacobi, G. W. Arn-	
rus Decimus,	H. ill.	holdt,	H. ill.
Fraas, H. N. Ar. Fr.	H. ill.	Serichau, Er. Bh.	Laud.
Gjellerup, C. Ud.	Laud.	Tespersen, Christianus	Ld. p.
**Gjorling, B. Aug.	N. cont.	Mgd.	enc. orn.
Glerup, Fr.	H. ill.	Johnsen, Jn.	H. ill.
Grüner, Ch. Em.	Laud.	Jürgensen, Stf. Linde-	
Gylding, Jan. Frydens-		mann,	H. ill.
berg,	H. ill.	Jørgensen, Ot. Fr. Ch.	Laud.
Gähler, Chf. Ud. Hm.	Laud.	Kaalund, Esp. Er.	H. ill.
Görz, Fr. Ch. Ot.	H. ill.	Kjerstrup, B. Id.	Laud.
Gøssche, Stf. Em.	Laud.	Kjerrumgaard, C.	H. ill.
Halle, Jff. Levin,	H. ill.	Klee, Fr. Alg. Stl.	Laud.
Hansen, C. Aug.	Laud.	Krarup, Hn. Stampe,	Laud.
Hansen, Pt. Ch.	N. cont.	Krebs, En. Pt. Sl.	Laud.
Harbou, Andr. P. Ud.	Laud.	Krogsh, N. Simony,	H. ill.
Hass, Ld. Dn.	Laud.	Lacour, C. G.	Laud.
Hassfelriis, Pt. G. Bl.	Laud.	Lasfen, Fr. Svr.	H. ill.
Haven, Pt. Nf.	Laud.	Laurent, Hr. Ant.	Laud.
Harthausen, Fr. Sl.	Laud.	Lerche, Hn. G. Flem-	
Henrichsen, A. B.	Laud.	ming,	H. ill.
Henrichsen, Th. Hn.	H. ill.	Leth, S. Nicolaus Fabri-	
Hjaltelin, N. Mølsted,	H. ill.	cius,	Laud.
Hjort, Ch. Fr. C. Em.	Laud.	Lichtenberg, C. Gh.	H. ill.
Holst, Ch. Linde,	H. ill.	Lindberg, Hn. Fr.	Laud.

Lund, Mort. Fr.	H. ill.	Samom, Frits,	H. ill.
Lütken, Fr. Tekla	Laud.	Schade, N. E. Sl.	Laud.
Love, Andr. Pd.	H. ill.	Schaper, Ch. Stf.	Ld. p.
Melby, Th. Ch. Fr. Vct.	Laud.		enc. orn.
Meulengracht, Harboe,	Laud.	Schlotsfeldt, Ph. Mf.	Laud.
Munch, Mtr. Jesper=		Secher, Mt. Poulsen,	Laud.
sen,	Laud.	Seidelin, Pt. Fr.	H. ill.
Müller, C. Pd.	Ld. p.	Sevel, Fr. Fr.	H. ill.
	enc. orn.	Sief, D. Dt.	H. ill.
*Müller, Ch.	H. ill.	Smidth, H. J.	Laud.
Müller, Gu. Ud.	H. ill.	Stub, C. Fr.	H. ill.
Møller, Andr. Dt.	Laud.	Suhr, C. Bloch,	H. ill.
Møller, Ch.	H. ill.	Sølling, H. Ud.	Laud.
Møller, Fr. Madsen,	H. ill.	Soltost, D. Th.	H. ill.
Mølsted, J. Andr.	Laud.	Tegder, J. Ud.	H. ill.
Neukirk, Herz Em.	Laud.	Thomsen, H. Benzen,	H. ill.
Nielsen, B.	H. ill.	Thomsen, Pd.	Ld. p.
Nyrop, Chf.	H. ill.		enc. orn.
Nyrop, Th. Er.	Laud.	Thorarensen, In.	Laud.
Olsen, Em. Ant. En.	Laud.	Tillemann, Th. G.	Laud.
Olsen, Pt. Ch.	Laud.	*Utke, Fr. Ch.	H. ill.
Overgaard, Thog. N.		Wagner, Fredericus	
Em.	Laud.	Amandus,	Laud.
Raaschov, Pt. Aug.	Laud.	Weis, C. Mettus,	Laud.
*Rasmussen, Sv. Fel=		Weis, Er.	H. ill.
ding,	H. ill.	Whitte, Hm.	N. cont.
Reith, C. B.	H. ill.	Wiborg, H. Andr.	Laud.
*Rübner, Mtr. Em.	H. ill.	Wibro, U. Ch. Snell,	H. ill.
Sager, H. C.	Ld. p.	Winther, C. Ud.	Laud.
	enc. orn.	Winther, Fr.	Laud.
Sally, N. Hun. Ch. B.	H. ill.	Wolle, Em.	Laud.

Endvidere underkastede sig den 19de og 20de Okt. 16 Studerende Examenens første Prøve. Af disse havde 9 læst Hebraisk, 7 Naturhistorie.

Særskilt Prøve i Hebraisk underkastede sig En, der fandtes Haud illaudabilis.

7) Præliminærexamen for akademiske Borgere ved fremmede Universiteter.

Til denne Examen indstillede sig, efter dertil erholdt Tilladelse, den 26 November 1827:

Studiosi Theologiæ Carsten Johansen og Jens Hansen, fødte i det Esløvigske og akademiske Borgere i Kiel.

De examineredes i Latin, Græsk, Hebraisk, Philosophi og Historie. Begge erklæredes admissi.

Følgende bedes velvilligt rettet eller tilføjet:

Side 16 L. 6 have, læs: havde.

— 21 - 12 f. n. creerede, læs: creerede eller proklamerede.

— 31 - 6 f. n. (Langhorn) 1816, læs: 1818.

— 52 - 14 ved Navnet Schaffer tilføjes: har underkastet sig ny Examen.

— 53 - 12 ved Navnet Christensen samme Tilføjelse.

I det Udgiveren overleverer Publikum nærværende første Hefte af de akademiske Tidender, troer han at burde gjøre følgende Bemærkninger med Hensyn til den Fremgangsmaade, som i dette Hefte er valgt, og som vil blive fulgt i de følgende. Af den lagte Plan, hvorefter Tidsskriftet skal omfatte et saa betydeligt allerede forløbet Tidrum, er det en naturlig Følge, at de første Aargange, eller idetmindste den første, maa i Indretning blive noget forskjellig fra de senere. For ikke at sammenblende det ny med det gamle, eller levere det nyeste paa samme Tid som det ældre i samme Materie endnu maatte være at indhente, vil Udgiveren nemlig i første Aargang mest beskæftige sig med den ældre Tid, og i Reglen ikke deri meddele Efterretninger fra den løbende Tid, uden for saavidt de valgte Materier strax lade sig føre ned til den nærværende Tid, hvilket han altid, hvor det er muligt, vil bestræbe sig for; men heraf følger naturligvis, at desto færre Gjenstande kunne blive foretagne. Den første Aargang vil saaledes mest være at betragte som en Overgang fra den ældre til den nyere Tid, et Forbindelsesled imellem det ældre Værk, hvortil nærværende Tidsskrift skal slutte sig, og det som det egentlig er bestemt til at være. I anden Aargang, naar endel Materier ville være oparbejdede og flere efterhaanden ville blive det, vil der allerede være Lejlighed til at meddele de løbende Efterretninger, og disse villeda heller ikke savnes. Iøvrigt er for den første Aargang foreløbigen lagt den Plan, at foruden nærværende ogsaa andet Hefte udelukkende, eller mest, vil angaae Universitetet, det tredie Hefte de lærde Skoler, og fjerde Hefte Sorø Akademi. Større Afvejling lader sig neppe tilvejebringe saalænge en enkelt Materie paa Grund af den lange Tid, der er forløben, undertiden vil kunne fylde et helt Hefte.

Med Hensyn til Indholdet af nærværende Hefte har Ud-
giveren blot et Par Ord at tilføje. At Forordningen om de
akademiske Grader af 9de Januar 1824 er indført in extenso,
og Motiverne til samme, som allerede engang have været trykte,
her ere gjentagne, haaber han at Ingen vil finde urigtigt. Sligt
burde efter Udgiverens Formening ikke søges forgjæves i et saa-
dant Tidsskrift. Meget Plads vil heller ikke derved optages, da
denne Forordning er den eneste, som i hele det Tidrum fra 1824
er udgaaet igjennem Universitets-Direktioner. Den anden Arti-
kel, om Examina ved Universitetet, har maattet afbrydes med
1827, da Riksmødet ikke tillod at give mere, men i anden Udgang
første Hefte vil Fortsættelsen blive leveret, og de følgende Aar ind-
til 1832 (iberegnet) og maaske 1833 med, blive gjennem-
gaaede paa samme Maade som i dette Hefte er skeet. Der vil
man ogsaa finde adskillige Efterretninger som egentlig hørte til
nærværende Hefte, men som Udgiveren dels ikke endnu har havt
Lejlighed til at indhente, dels har troet det rigtigst at levere i
Sammenhæng for det hele Tidrum, f. Ex. om de Studerendes
Antal i det Hele, om hvorledes de i hvert Aar Dmitterede have
fordelt sig paa de forskjellige Faculteter, (forsaavidt saadant lader
sig angive) o. s. v.

Med Slutningen af første eller Begyndelsen af anden Udgang vil blive meddelt en Fortegnelse over de ærede Subskribenters Navne.

Kjøbenhavn, i Martz 1833.

Udgiveren.

Efterretning om Tilendebbringelsen af den forestkrevne Iddragelse i en fælles Fond af de akademiske Corpora.

I Universitets- og Skole-Annaler f. 1810 2det Bd. S. 48 ff. og i Efterretninger ang. Kjøbenhavns Universitet o. s. v. S. 39 ff. er meddelt Underretning om den ved allerhøjeste Resolution af 25de Nov. 1796 befalede Iddragelse i en fælles Fond af Professorernes saakaldede Corpora, eller den enhver Professor ordinarius tilkommende Anpart af Universitetets Jordegods og Tiender, hvilket forhen ifølge gammel Skik altsammen var fordelt blandt de ordinære Professorer, saaledes at Enhver af disse, istædetfor anden Lønning, af sin Anpart eller Corpus *), hvilket han selv be-

*) Hvert Corpus bestod af tvende Dele, Præbende og Procuratorium. Præbendet var det oprindelige Corpus; det sidstnævnte var egentlig Benævnelsen for den Del af Universitetetsgodset, som fra først af ikke havde været fordelt blandt Professorerne, men fælles for alle, og hvis Indkomster, ligesom andre almindelige Indtægter (s. Ex. Studiifakten) af Universitetets Rektor, under hvis Bestyrelse det stod, aarliggen uddeltes blandt Professorerne (Distributs). Senere blev Procuratoriet ogsaa uddelt saa at enhver Professor deraf fik sin bestemte Anpart. Se Annalerne anf. St. S. 52 samt 175 ff. Til Corpora hørte ogsaa, foruden Jordegodsset, visse af Universitetets Tiender, sædvanlig 2 Kongetiender og 1 Kirketiende til hvert Corpus. Disse vare dog ikke forenede med bestemte Corpora, men kom under en særskilt Option.

styrede, oppebar alle Indtægter *). Det er paa de anførte Steder forklaret, at denne ved gammel Bedtægt indførte, men ikke ved nogen Anordning sanktionerede, Lønningsmaade ifølge ovennævnte Resolution skulde ophøre efterhaanden som de dalevende og til Corpus berettigede Professorer afgif, og at de senere end Resolutionen ansatte Professorer, ligesom i Tiden, naar alle Corpora vare inddragne, alle Universitetets Lærere sættes paa fast Pengeløn. Det er derhos angivet, hvorvidt det da var kommet med den nævnte Foranstaltning, at nemlig af de fire theologiske Corpora de tvende, Corpus Theologi III^{ti} og IV^{ti}, saavelsom C. Jurisconsulti og C. Medici I^{mi} og II^{di}, allerede vare inddragne, li-

*) Corpora vare i Tallet 13 endskjønt Professorernes Antal var 15, idet tvende af dem, Jurisconsultus primus og den yngste Professor i det philosophiske Facultet, som var tillige Secretarius Consistorii, ikke havde (noget egentligt eller større) Corpus, men vare paa anden Maade forsørgede. I de tre øverste Faculteter fulgte med et vist Professorat et bestemt Corpus, som ikke derfra kunde adskilles; disse benævnedes saaledes Corpus Theologi I^{mi}, II^{di}, III^{ti}, IV^{ti}, C. Jurisconsulti (secundi), C. Medici I^{mi}, II^{di}; i det philosophiske Facultet derimod vare Corpora ikke saaledes forbundne med Professoraterne, men underkastede Option, saa at, naar et Corpus der blev ledigt, den i Anciennitet nærmeste Professor i Facultetet kunde, ifald han vilde, ombytte det han hidindtil havde haft med det som var bleven ledigt. Disse Corpora benævnedes sædvanlig efter det dertil hørende Procuratorium, som igsen plejede at kaldes efter den By som forekom først i Jordebogen; de 6 philosophiske Corpora benævnedes saaledes Torfildstrup Gods (Procuratorium T.), Varup, Akerup, Vejleby, Alby og Sigersløv Gods.

Foruden disse 13 egentlige Corpora vare endnu til Secretarius Consistorii og til Bibliothecarius henlagte to smaa Corpora, -men som kun udgjorde en ubetydelig Del af deres Løn. Ligeledes havde Universitetets første Bogtrykker et eget Corpus, Corpus Typographi.

gesom af det philosophiske Facultets Corpora dette var Tilfældet med følgende fem: Sigerslev, Barup, Agerup, Olby og Torfildstrup Gods, samt Corpus Secretarii; af de egentlige Corpora vare altsaa i 1823 iffun trende tilbage; siden den Tid ere ogsaa disse tre saavelsoom Corpus Bibliothecarii (og Typographi) blevne inddragne, og denne Foranstaltning er saaledes nu ganske tilendebragt. De Corpora, som siden 1823 ere inddragne, ere følgende:

Vejeby Gods, inddraget 1824 i Anledning af Etatsraad N. E. Kalls Død 1823*). Hertil hørte Karlsunde og Kirkerup Sognes Kongetiender, og Eggerslevmagle Sogns Kirketiende.

Corpus Theologi II^{di} (Procuratorium Trønninge) samme Aar, i Anledning af Konferentsraad Moldenhavers**) Død 1823. Hertil hørte Glim og Gundsømagle Sognes Kongetiender og Gladsaxe Sogns Kirketiende.

Corpus Bibliothecarii 1830, i Anledning af Professor Nyerups Død Aaret før. Til dette Corpus hørte ingen Tiender, og det var overhovedet i Forhold til de egentlige Corpora ganske ubetydeligt. Indtægterne af samme ansloges omtrent til 100 Rbd. aarlig.

Corpus Theologi I^{mi} (Frankerup) 1831, i Anledning af Professor E. F. Hornemans Død 1830. Hertil hørte Frue og Himmeløv Sognes Kongetiender og Fagø Sogns Kirketiende.

*) Da Naadensaaret først maatte udløbe, hjemfaldt vedkommende Corpus ikke førend Aaret efter Besidderens Afgang.

**) Da Professor Moldenhaver i 1805 fratraadte sit Embede som Professor Theologiae ordinarius, for at indtræde i Universitets-Direktionen, skete det med Vedbehold af de Indkomster og Emolumenter, han nød som Professor.

Corpus Typographi var allerede tidligere, i Aaret 1821, inddraget i Anledning af Direktør J. F. Schulz's Død. Universitetets første Bogtrykker nyder nu som Erstatning for Corpus af Universitetet visse Landgilde Artikler, hvorimod den Forpligtelse paahviler ham, aarligen for Universitetet at trykke et Antal af 70 Ark uden Betaling.

Med Hensyn til Corpus Theologi IIIⁱⁱ, eller som det og kaldtes C. Archiepiscopi, er endnu at bemærke, at da samme i Aaret 1819 blev inddraget, skete det med den Forpligtelse for den akademiske Fond, til daværende Biskop i Sjælland og tillige tertius Theologiæ Professor at udrede omtrent det Halve af Indtægten som en Del af den ham ved Kongelig Resolution af 25de Marts 1808 allernaadigst tilfagte Godtgjørelse for Affavnet af den Indtægt, hans Formand havde havt af bemeldte Corpus. Denne Forpligtelse er nu bortfalden i Anledning af Biskop Münter's i Aaret 1830 indtrufne Død, og saaledes er den gamle Indretning aldeles ophørt, at Sjællands Biskop tillige skulde være tertius Theologiæ Professor og nyde de til denne Lørestof henlagte Indkomster, en Bestemmelse, man i meget lang Tid havde tænkt paa at ophæve, og ogsaa dermed gjort Begyndelsen, men uden at dette nogensinde forhen er bleven ganske realiseret *).

*) Se Reskripterne 5te Decb. 1693, samt 7de Marts og 14de Juli 1738; ved det førstnævnte Reskript bestemtes, at baade daværende Biskop og hans Estermand skulde være forsaanedede for at forrette Professionem Theologiæ, dog at de skulde nyde den dertil henlagte Indkomst, indtil Kongen maatte vende sig til at antage en Professor til samme Profession; ved Reskr. 7de Marts 1738 blev den daværende Biskop ligeledes dispenseret fra at være tertius Theologiæ Professor, dog at han skulde beholde sin Formands Indtægter; efter

Efterat saaledes nu alle Indtægterne af Universitetets Jordegods og Tiender indflyde i den akademiske Fond, lønnes samtlige dets Lærere ved faste Penge=Gager. Disſes Størrelse bestemmes i ethvert enkelt Tilfælde ved allerhøjeste Resolution, saavel ved en Professors første Ansættelse, som naar han siden erholder Tillæg, og der er altsaa nu ikke længere Tale om bestemte Indtægts=Maasler (Corpora), der ere henlagte til visse Lærestole, (f. Ex. 1ste, 2den og 3die Theolog o. s. v.), eller som ved en Besidders Afgang opteres alene ifølge Anciennitet. Ved den Kongl. Resolution af 5te Maj 1810 bleve dog fastsatte visse Grændser for Professorgagernes Størrelse, saaledes nemlig, at Maximum skulde være 2500 Rdr., Minimum 600 Rdr. aarlig *).

Den ſtete Forandring har isøvrigt været særdeles heldbringende for Universitetet: før den ny Fundats (af 1788) bestod hele Universitetet af 15 Professorer **), hvis Lønninger medtog alle de Universitetet tillagte Indtægter; de ved Fundatsen indførte extraordinære Professorer bleve en Tid lang lønnede af hans Majestæts Kasse, og uagtet Konsistorium gjentagne Gange blev opfordret til at finde Udvej til deres Lønningers Bestridelse af Uni=

Neskr. 14de Juli s. N. var dette saaledes at forstaae, at Biskoppen ogsaa skulde nyde Tiender, uagtet han intet med Universitetet havde at bestille. Se videre Fundatsen 7de Maj 1788 Kap. I. §. 1, samt isøvrigt Efterretninger o. s. v. S. 41-54.

*) En Professor extraordinarius plejer dog nu ikke at ansættes med mindre end 800 Rbd.; 600 Rbd. er den sædvanlige Gage for en Lektor.

**) Der vare vel undertiden flere Professorer, men disse vare de saakaldte Professores designati, som tjente uden Løn indtil de ved foresaldende Balance kunde indtræde blandt de ordinære; extraordinære Professorer bleve først indførte ved ovennævnte Fundats.

versitetets egne Midler, fandtes dette ligesaa ofte umuligt *). Nu derimod ere foruden 18 ordinære Professorer **) ansatte ikke mindre end 19 ekstraordinære Professorer eller Lektorer, som alle nyde Gage af den akademiske Fond ***). Dog maa det bemærkes, dels at Kommunitetets Kasse jævnlig har maattet komme den akademiske Fond til Hjælp med rentefri (endnu ikke tilbagebetalte) Forskud, dels at Uarsagen til at Universitetet nu kan lønne flere Lærere end forhen vel ogsaa maa søges i de Forbedringer, som efterhaanden ere indførte ved Godset; ligesom det ogsaa er isjnefaldende, at en fælles Administration af dette af en fast dertil bestemt Autoritet maa være langt mere frugtbringende, end medens enkelte Stykker deraf bestyredes af forskjellige, ofte veglende, Besiddere, hvis Hovedsynter tillige vare af en saa heterogen Natur, at man hos dem hverken kunde forudsætte den tilbørlige Opmærksomhed eller de fornødne Kundskaber.

*) Se herom Universitetsjournalen for 1793 S. 102 ff. og 145 ff.

**) To af disse ere dog overkomplette og ikke endnu Medlemmer af Konsistorium, fordi det reglementerede Antal af disse (16) allerede er besat. Dog have de Gage som Professores ordinarii.

***) Enkelte af de ekstraordinære Professorer have vel et Annuum fra Finantserne, men dette er kun temporært og udgjør en mindre betydelig Del af deres Gage.

Om Professorernes Embedsboliger, og de i disses Sted i den senere Tid traadte Huslejeportioner.

I ældre Tider ejede Universitetet 12 Professor-Residenser, og desuden var Renten af Kapitalerne for tvende i sin Tid bortsolgte Professorgaarde *) bestemt til Husleje for tre Professorer, saa at altsaa alle Universitetets 15 Professorer enten nøde fri Bolig eller Godtgjørelse til Husleje **). Af Residenserne, som i Ildbranden 1728 alle brændte, vare i 1795 kun 11 tilbage, og af disse brændte i dette Aar atter to, hvoraf kun den ene blev igjen opbyggt, da Besidderen af den anden, Professor Krahenstein, døde kort efter Branden. Begge Gaardes Assurancesummer anvendtes til den enes Opbyggelse, og den Krahensteinske Gaards Grund blev folgt.

Af de 10 Professorgaarde, som endnu vare tilbage, bleve i Bombardementet 1807 de 6 ødelagte, og de Professorer, som havde beboet disse, hvis Antal ifkun var 5, da den før Branden afdøde Konferentsraad Obelisk's Gaard endnu ikke af Rogen havde været taget i Besiddelse, tillagdes Godtgjørelse til Husleje saalænge indtil de kunde erholde Bolig in natura.

Smidlertid blev der ikke længe efter Lejlighed til, foruden i de 4 ikke afbrændte Residenser, endnu at anvise tvende Professorer fri Bolig.

*) Den ene var det nuværende Worsk's Kollegium, som oprindeligt var en Professorgaard; den anden blev af Licentiatus juris Hoppner Aar 1675 skænket til Professorgaard med den Bestemmelse, at den maatte sælges og en anden istædetfor kjøbes, hvilket sidste ikke skete.

**) Disse ældre Huslejeportioner vare dog ganske utilstrækkelige.

I Kommunitetets Hovedbygning til Nørregade var nemlig i sin Tid for daværende Profantsler Pontoppidan *) bleven indrettet en Beboelseslejlighed, hvilken ved et Tilfagn af Kong Frederik den 5te var indrømmet hans Enke for hendes Levetid. Da hun i 1809 ved Døden var afgaaet, blev denne Lejlighed anvist den ældste af de brandlidte Profesforer, Etatsraad Bøldike, og da han døde 1813, efter ham Profesfor Theologiae Horneman. En anden Lejlighed, i den Kommunitetet tilhørende Bygning, som er beliggende i Studiigaarden indenfor Kommunitetets Hovedbygning, havde hidtil været beboet af Stiftelsens Økonomus eller Kasserer og Regnskabsfører m. m., hvilken Post sidste Gang beklædtes af Konferentsraad og Højesterets = Udsesfor Holtermann, efter hvis Afgang den ophørte **). Ved hans Død 1815 blev

*) I Aaret 1755 oprettedes et Profantsler-Embede ved Kjøbenhavns Universitet, hvilken Post (som kun engang senere besattes) blev overdraget daværende Biskop i Bergen, Erik Pontoppidan, som beklædte samme indtil sin Død 1764.

***) Kommunitetets Bygning brugtes i ældre Tider, da Stiftelsens Almunner nødde Spijsning in natura, som Lokale hertil og til de dermed forbundne Dvælses, hvorhos Økonomus, som forestod Spijsningen, havde fri Bolig. Efterat Spijsningen in natura var ophørt i Aaret 1736, fra hvilken Tid Almunnerne gaves Kostpenge istædet, vedblev dog Økonomus' Post, men hans Forretninger bestode nu blot i at indkassere Stiftelsens Indtægter og føre Regnskabet og Brevverlingen. Den ham tillagte fri Bolig blev efterhaanden indskrænket til den ovenomtalte Gaard alene, efterat Universitetets Naturaltheater 1769 eller 1770 var anvist Plads, og senere den naturhistoriske (nu mineralogiske) Profesfor fri Bolig i Hovedbygningen, og den Kabinetet indrømmede Plads efterhaanden udvidedes. Da Konferentsraad Holtermann i Aaret 1813 blev entlediget — Boligen beholdt han til sin Død — blev denne Post inddraget, og istædetfor antaget en Kasserer og Bogholder. Endel Børelser i Kommunitetsbygningen bruges desuden dels til Auditorier — hvoraf de to

denne Lejlighed overladt daværende Professore ordinarius i Theologien (nu Biskop) P. E. Müller, der vel ikke hørte til de brandlidte Professorer, men som Medlem af Kommunitetets Direktion (det theologiske Fakultet) syntes at have nærmere Udgang dertil.

Da der med Hensyn til Universitetets økonomiske Forfatning ikke for det første kunde tænkes paa at opføre Professoregaardene paa ny, og da altsaa Udgangen til Emolumentet af fri Bolig efterhaanden som de brandlidte Professorer afgif eller erholdt Bolig in natura, hvorved den dem tillagte interimistiske Godtgjørelse til Husleje bortfaldt, herefter kun vilde staae aaben for 4 Professorer, eller i alt Fald for 6, naar de to Leiligheder i Kommunitetets Bygninger medregnedes, blev det snart paatænkt, at skaffe Professorene, saavidt Omstændighederne tillode, Erstatning herfor paa anden Maade. Først blev det ved allerhøjeste Resolution af 5te Maj 1810 bestemt, at Renterne af den Kapital (3000 Rdr.), som var indkommen ved Salget af den efter Branden 1795 uopbygte Professoregaards Grund, saavelsom Renterne af samme Gaards Assurancesum (ligeledes 3000 Rdr.), hvilke af Universitetet naturligtvis vare at tilsvare, skulde anvendes dels til at forbedre ovennævnte tre smaa ældre Huslejeportioner, dels til at oprette en fjerde, saaledes at disse fire Huslejeportioner bestemtes til 152 Rdr. aarlig hver, og de bleve da tillagte fire af de andre Professorens consistoriales, som ikke havde Bolig in natura. Senere blev ved allerhøjeste Resolution af 18de April 1817 endvidere bestemt, at saalænge indtil de 6 afbrændte Professoregaarde igjen kunde opbygges, eller paa anden Maade anskaffes, skulde dels de

paa Hjørnet af Nørregade og Krystalgade efter Bombardementet affodes af Fru Pontoppidan mod en Godtgjørelse — dels til Lokale for Universitetets og Kommunitetets Bogholder- og Kasserer-Kontorer, dels til Bolig for en af Universitetets Pedeller.

to ovennævnte Lejligheder i Kommunitetsbygningerne vedblive at være til fri Bolig istædetfor to af de afbrændte Profesør=Residenfer, dels fastsattes 4 passende Huslejeportioner i Penge, med hvilke i Henseende til Profesørens Udgang til samme skulde forholdes paa samme Maade som med Professorgaardene selv. Disse ny Huslejeportioner bleve dannede ved Hjælp af ovennævnte ældre, som bleve forøgede til de Summer, der fandtes passende for de ny, og som med Hensyn til Huslejens daværende Pris i Staden fastsattes til 600 Rbd., 500 Rbd., og for de to laveste til 400 Rbd. aarlig hver, alt Sølvværdi; forsaavidt Summerne oversteg de ældre Beløb, skulde de udredes af Universitetets brand- og skadelidte Bygningers Konto. Da imidlertid senere Huslejen betydelig var falden, og Huslejeportionerne derfor, istædetfor efter Bestemmelsen at være en ufuldkommen Erstatning for Uffavnet af Embedsbolig, vare blevne et større Emolument end Bolig in natura, med hvilken er forbunden Udredelsen af Skatter, samt Udgifter til Gaardens Bedligeholdelse, androg Direktionen, foranlediget af et af Konsistorium indgivet Forslag, i Mæret 1824 allerunderdanigst paa, at disse Huslejeportioner maatte fastsattes til mindre Summer, og det blev da ved allerhøjeste Resolution af 27de Febr. s. A. bifaldet, at for Fremtiden den første Huslejeportion skulde udgjøre 450 Rbd., den anden 400 Rbd., den tredie 350 Rbd. og den fjerde 300 Rbd. Sølv aarlig, dog at de Profesører, som da vare i Besiddelse af Huslejeportioner, ikke skulde lide nogen Uffortning i hvad de ifølge den ældre Bestemmelse allerede da oppebare.

Uf de fire Professorgaarde, som altsaa endnu vare tilbage, have senere de to ophørt at være til Universitetets Disposition, hvorimod i deres Sted ere oprettede tvende ny Huslejeportioner, og den tredie bruges for Djebliffet heller ikke som Professorgaard,

men en extraordinær Huslejeportion udredes istædetfor, saa at for Øjeblikket af de gamle Residenser kun en eneste er tilbage som benyttes, og ifkun tvende, som ville vedblive at benyttes efter deres oprindelige Bestemmelse.

Da det efter de i Aarene 1827 og 1828 foregaaede Forhandlinger blev allernaadigst befalet, at en polyteknisk Læreanstalt skulde oprettes, bestemtes det at de to Professorgaarde, i Studii-stræde No. 97 og i St. Pedersstræde No. 106, hvis Gaardspladser stødte sammen, og som derfor laae særdeles bekvemt til dette Øjemed, skulde af Universitetet, hvis Ejendom de dog skulde vedblive at være, overlades til Anstaltens Brug, imod at denne udredede Beløbet af de tvende aarlige Huslejeportioner, som da for Universitetets Professorer maatte træde i disse Residensers Sted. Disse Huslejeportioner bestemtes til 400 Rbd. Sølvs hver, men da Professor J. Møller, som beboede Gaarden i St. Pedersstræde, for at frastytte den, og med Hensyn til, at han ikke længe iforvejen havde anvendt en betydelig extraordinær Beføstning paa dens Reparation og Forskjønnelse, samt med Hensyn til det Naadensaar, der i sin Tid vilde have tilkommet hans Arvinger, maatte have nogen Erstatning, blev — foruden at en Godtgjørelse engang for alle udbetaltes ham — Huslejeportionen for hans Levetid forhøjet til 500 Rbd. Sølvs aarlig. Af denne Gaard skulde Læreanstalten desuden svare Skatterne og afholde Reparationerne. Gaarden i Studii-stræde beboedes dengang af Etatsraad Ørsted, som havde opteret den i 1824, da den efter Etatsraad N. E. Kalls Død var ledig, og Universitetets physiske og kemiske Instrumentsamling, saavelsom det kemiske Øvelseslaboratorium havde fra samme Tid befundet sig der, ifølge et med Etatsraad Ørsted truffet Arrangement, hvorefter han havde indrømmet Samlingen og Laboratoriet Lokale i Gaarden imod at Universitetet beføstede de dertil fornødne Indretninger ved samme,

og uden derfor at erholde nogen Godtgjørelse indtil Universitetet ved Besparelsen af den aarlige Leje — Plads for Samlingen havde hidindtil været lejet i Byen for 450 Rbd. Sølvs aarlig, og for Laboratoriet for 100 Rbd. — havde indvundet den udlagte Sum med Renter, efter hvilken Tid det, istædetfor at svare Etatsraaden Leje, alene skulde afholde de aarlige Skatter og Reparationer, der ansloges til omtrent 350 Rbd. Da det nu bestemtes, at en af Anstaltens Lærere i denne Gaard altid skal have fri Bolig, saaledes at 400 Rbd. da skulle affortes i den ham som Lærer tillagte Gage, er Etatsraaden vedbleven at beboe sin forrige Lejlighed, der saaledes enten kan betragtes som den ham som Universitetslærer tilkommende fri Bolig, eller som den, der er ham tillagt fra den polytekniske Anstalt, i førstnævnte Tilfælde har Anstalten naturligvis ingen Huslejeportion paa Universitetets Vegne at udrede, men kan da hellerikke bespare de 400 Rbd. som ellers skulde indeholdes for Beboelseslejligheden; i sidste Tilfælde affortes disse 400 Rbd., men udbetales igjen i Egenkab af Huslejeportion fra Universitetet. Skatterne og Reparationerne af denne Gaard udredes ikke af den polytekniske Anstalt, men af Universitetet, som dermed afgjør Lejen for dets physiske og kemiske Instrumentsamling, som fremdeles skal vedblive der at have Plads, da den af Universitetet er overladt til Lærestaltens Benyttelse. Det ansaaes nemlig ikke upassende, at Universitetet, uagtet det overlader Anstalten Samlingens Benyttelse, dog svarer Leje til samme, dels fordi Universitetet, der antoges i flere Henseender at ville vinde ved at den polytekniske Lærestalt med det blev forenet, syntes ogsaa at burde gjøre nogen Opoffrelse, dels med Hensyn til Lærestaltens økonomiske Forfatning. Denne Universitetets Udgift til Leje af Instrumentsamlingens Lokale er imidlertid senere bleven for et betydeligt Tidrum forhøjet. Det befandtes nemlig i Aaret 1831, at en Hoved-

reparation paa den omtalte Gaard var uundgaaelig nødvendig, idet tvende af dens Murpiller vare udvegne. Ved denne Lejlighed androg Etatsraad Orsted tillige, hvad i flere Henseender var særdeles ønskeligt, at Gaardens øverste Stokværk, som hidtil kun havde været en Halv-Etage, maatte udvides til en Hel-Etage, og indrettes til Beboelseslejlighed forsaavidt det ikke allerede var Tilfældet. Da den Udgift, dette vilde medføre, vilde være altfor byrdefuld for den polytekniske Anstalt, fremsatte Etatsraaden et Forslag, hvorefter den skulde udredes af Universitetet paa en saadan Maade, at den dog hellerikke for dette vilde blive meget følelig, og da hans Hans Majestæt allernaadigst bifaldt, at Arbejdet maatte foretages for Universitetets Regning, blev Sagen saaledes arrangeret, at der dels til at dække hvad der endnu stod uafgjort tilbage fra Befoelningen paa det i 1824 foretagne Bygningsarbejde *), dels til den omtalte Reparation og Forbedring af Gaarden blev optaget et Laan af 5000 Rbdlr. af Kommunitetets Midler, hvilket Laan forrentes og afdrages i 28 Aar med 6 Procent eller 300 Rbdlr. aarlig; i ligesaa lang Tid betaler Universitetet aarlig den samme Sum, det forhen (før 1824) havde betalt i Husleje for Instrumentsamlingen, nemlig 450 Rbd. Sølv, hvoraf da de 300 Rbd. Sedler anvendes til ovennævnte Rente og Afdrag; til at udrede Skatter og Reparationsomkostninger (af hvilke de første nu ere blevne endel formindskede, da i Henhold til Forordningen af 1ste Okt. 1802 §. 34 begge det polytekniske Instituts Gaarde ere blevne fritagne for at svare Bygningsafgift af de Lejligheder, som benyttes til Samlingernes Opbevaring, Auditorium o. s. v.) anvendes det Overblevne i Forbindelse med

*) Hertil var beregnet en Sum af 2700 Rbdlr. Sedler, men da nogle Brøstfældigheder først under Arbejdet bleve opdagede, medgik endel mere.

en Professor Physices af et af afdøde Professor Krægenstein stiftet Legat *) tilkommende Gageforbedring af 100 Rbdlr., som Etatsraad Orsted tilbød, hertil at maatte anvendes. Det ny Bygningsarbejde blev foretaget i Aarene 1831 og 1832.

Da Professorgaarden i Store Kannikestræde No. 34 ved Konferentsraad Moldenhavers Død i 1823 var bleven ledig, blev det paatænkt, i denne Gaard at forskaffe Universitetets anatomiske Museum, som hidtil siden Universitetsbygningernes Odelæggelse havde maattet behjælpe sig med et meget indskrænket og ubekvemt Interimsløfale, en mere passende Lejlighed. Denne Gaard var først bleven opteret af Etatsraad Engelstoft **), men denne erklærede sig villig til at overlade Gaarden til Universitetets Raadighed imod en aarlig Godtgjørelse lige med den ringeste af de reglementerede Huslejeportioner, altsaa 300 Rbd. Sølv ***); og Professoren i Anatomien, Etatsraad Schumacher, der ifølge sin Embedsstilling var Inspector Musæi Anatomici, tilbød, naar Bolig i bemældte Gaard maatte indrømmes ham, at ville i aarlig Leje betale 400 Rbd. Sedler til Universitetet saalænge han fungerede som Inspector Musæi og vedblev at behoe Gaarden, samt derhos at modtage det anatomiske Museum hos sig uden Godtgjørelse, naar Universitetet, som naturligvis maatte bekoste den fornødne Indretning til Musæets Lo-

*) Dette Legat var først nylig ved Fru Krægensteins Død traadt i Virksomhed for Universitetet.

***) Da Etatsraad Engelstoft, som Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler ikke tillige kunde være Medlem af Konsistorium, blev det anseet tvivlsomt om han ifølge Reskriptet af 18de Juli 1817 kunde være berettiget til at optere Residens eller Huslejeportion; men ved allerhøjeste Resolution af 14de Febr. 1823 blev Afgång til saadan Rettighed ham forbeholdt.

***) Senere er Etatsraaden dog rykket op til de højere Portioner eftersom de bleve vakante, saa at han nu oppebærer den anden af de reglementerede Huslejeportioner eller 400 Rbd. Sølv.

fale og til Auditorium, hvortil efter indsendt Overflag vilde medgaae omtrent 700 Rbdlr. Sedler, vilde afholde de aarlige Skatter og Reparationer af Gaarden. Da disse Forslag, vare meget fordelagtige for Universitetet, bleve efter dertil erhvervet allernaadigst Tilladelse, de fornødne Indretninger derefter for Universitetets Regning foretagne og Musæet i denne Gaard opstillet. Da Etatsraad Schumacher i Aaret 1830 ved Døden afgik *), ere siden den Tid tre af Bærelserne i den af ham beboede første Sals Etage benyttede til Udvidelse for det anthropologiske Musæum, tre andre Bærelser indrømmede til midlertidig Benyttelse for det grevelig Moltkeske Naturaliekabinetets zoologiske Afdeling, hvorfor af Kabinettets Fond til Universitetet erlægges en aarlig Leje af 100 Rbd. Sølv; hvorimod den øvrige Del af Gaarden bortlejes. Den midlertidige Huslejeportion, der træder istædetfor denne Gaard, udredes nu af Universitetets Kasse, forsaavidt de indkommende Lejesummer ikke ere tilstrækkelige til at dække den. Det anatomiske Musæum vil formentlig erholde et eget Lokale i den ny Universitetsbygning, som nu er under Opførelse, og Gaarden vil da atter komme under Option som Professors-Residens.

Af de tre Professorsboliger, som nu ere i Brug, have de tvende i de seneste Aar modtaget meget betydelige Forbedringer. Ved Etatsraad Hurtigkarls Død befandtens den af ham beboede Lejlighed i Kommunitetets Hovedbygning baade at trænge til en betydelig Reparation, og den kunde desuden ved en forandret Indretning betydeligen udvides; denne Forbedring blev udført for en Sum af ialt 1731 Rbd., som for den største Del blev

*) Der er ikke siden bleven udnævnt nogen Professor i Anatomien, hvortil Marsagen er nogle endnu ikke tilendebragte Forhandlinger. Det er midlertidigen overdraget Professor Dr. Eschricht at holde anatomiske Forelæsninger.

udredet af Kommunitetets Kasse, dog ogsaa for en Del af Eftermanden, Etatsraad Herholdt. Til en Hovedreparation og forbedret Indretning af Profesør=Residensen i Kannikestræde No. 33, som efter Profesør Hornemans Død 1830 blev opteret af Profesør Kolderup=Rosenvinge, blev denne allernaadigst forundt af Universitetets Kasse dels en Godtgjørelse af 500 Rbd. Sølv, dels et Laan af 2000 Rbd. Sølv, hvilket sidste forrentes og afdrages i de 10 Aar 1831—1840 af Gaardens Besidder, uden Hensyn til om Profesør Rosenvinge maatte vedblive at beboe den, eller ikke.

Hvad angaaer Rettigheden til at nyde fri Bolig eller Huslejeportion, er det nu ved Reskriptet af 18de Juli 1817, som gjorde endel Forandringer i Indretningen af Konsistorium m. m. bestemt, at Udgang til fri Bolig og Husleje (ligesom til andre med Plads i Konsistorium forbundne Emolumenter) skal beroe paa enhver Profesør=consistorialis's *) Anciennitet i Konsistorium, uden Hensyn til Facultet, naar ikke hans Majestæt maatte i mødende Tilfælde finde for godt, efter Omstændighederne anderledes at bestemme. Profesørens extraordinarii have altsaa aldeles ingen Udgang til Emolumentet af fri Bolig eller Huslejeportion, og af ordinarii kunne de yngre ikke engang deraf komme i Besiddelse, saalænge nogen af de ældre attraaer samme.

Med Hensyn til Profesørgaardenes Option blev det ved Fundatsen af 1788 Kap. VII. §. 9, paa Grund af at Residensernes hyppige Ombytning ansaaes skadelig med Hensyn til Gaardenes Vedligeholdelse, der paaligger Besidderen, bestemt, at den, som engang havde opteret Residens, ikke skulde have

*) De Profesører, som ikke ere Medlemmer af Konsistorium kunne altsaa næppe antages at have Udgang til dette Emolument, om de endog skulde være ordinarii. (Jof. S. 126 Note. **).

Ret til at optere anden Gang, med Undtagelse af de daværende Besiddere, som det tillodes endnu een Gang at optere *); og ved Kongelig Resolution af 16de Okt. (Kanc. Skr. 24de Okt.) 1795 blev dette forandret saaledes, at alle Professorene for Fremtiden skulde have Ret til at optere Residens til anden Gang, men ikke videre. Hvad angaaer de nu i Residensernes Sted trædende Huslejeportioner, da har Universitetsdirektionen i Skrivelse af 19de Marts 1823 approberet som en med Sagens Natur overensstemmende Regel, at de optionsberettigede Professore, som have opteret Embedsbolig, nyde efter deres respektive Anciennitet samme Udgang til at optere ledigblivende Huslejeportioner, som de, der have opteret disse, have til at optere Residenser. Smidlertid kan man vist næppe sætte Huslejeportionerne med Hensyn paa Udgangen til at optere samme, aldeles i Klasse med Residenserne, og f. Ex. paa dem anvende den Indskrænkning, som ved Fundatsen og den ovennævnte Kongelige Resolution er sat for Optionen af Residenser, eftersom Grunden til denne Indskrænkning aldeles ikke passer paa Huslejeportionerne, hvorimod det ifølge disses Natur, og da Udgangen dertil beroer paa Professorernes Anciennitet, synes at være en Selsfølge, at en Professor maa kunne rykke op fra den laveste til den højeste, eller, om man saa vil kalde det, optere fire Gange, hvilket ogsaa følges i Pragis. Derimod maa det vel antages, at en Professor, som to Gange har opteret Residens, ikke kan derefter optere Huslejeportion, eftersom han ellers, tvertimod ovennævnte Resolution, kunde komme til mere

*) Efter de ældre Bestemmelser (se fEx. Fund. 31te Marts 1732 S. 101) var det Professorene tilladt at optere Residens saa ofte de vilde, dog kun forsaavidt den Bolig, de ønskede at forlade, var vel vedligeholdt, hvilken derfor skulde af vedkommende Professore synes.

end en Gang at forlade en af ham opteret Embedsgaard; men mere trivselst kunde det synes om den, der har nydt Huslejeportion af forskjellig Størrelse (opteret to eller flere Gange) endnu skulde have Ret til at optere Residens, og om den, der først har opteret Residens og derefter Huslejeportion, skulde være berettiget til atter at optere Residens, eller i det omvendte Tilfælde, til at forlade en opteret Residens, for andengang at nyde Huslejeportion.

Besidderne af de oprindelige Residenser vare, som allerede anført, forpligtede til selv at bekoste de paaløbende Reparationer og udrede alle Skatter og Afgifter; dette er derimod ikke Tilfældet med Beboerne af de to Boliger i Kommunitetets Bygninger, som alene betale Bygningsafgift og Fattigskat, hvorimod Kommunitetet udreder de øvrige Skatter og bekoster Gaardens Vedligeholdelse. Ligeledes er det en gammel Vedtægt, (som dog hellerikke gjælder for Boligerne i Kommunitetsbygningerne) at Kaffelovne, Paneler og Betræk ikke ansees som hørende til Professorgaarden, men godtgøres den fratrædende Professor, eller hans Urvinger, forsaavidt som Gaarden afleveres forsvarligen vedligeholdt. Dette gjælder dog nu ikke om den Professorgaard, som beboes af Professor Rosenvinge, da han til Gjengjæld for de Begunstigelser, der bleve ham viste med Hensyn til Gaardens Istandsættelse, frasagde sig for sig og sine Urvinger Ret til den omtalte Godtgørelse.

Professorboligerne og Huslejeportionerne ved Universitetet ere for Djeblikket fordelte blandt følgende Professorer:

Residensen i Kannikestræde No. 33 beboer Professor Kolderup-Rosenvinge, som opterede den efter Professor Theologie Horneman *).

*) Hornemans Formand var Etatsraad (Professor Medicinæ) Wang, dennes Formand Etatsraad Bugge, som fik Gaarden

Boligen i Kommunitetsbygningen i Studiigaarden opteredes af Etatsraad Bornemann 1831, da den blev fraflyttet af nuværende Biskop Müller *).

Boligen i Kommunitetets Hovedbygning beboes af Etatsraad Herholdt, som opterede den efter Etatsraad Hurtigkarls Død 1829 **).

Gaarden i Studiistræde (Huslejeportion af 400 Rbd.) beboer Etatsraad Orsted.

Huslejeportionen istædfor Gaarden i St. Pedersstræde nyder Professor Jens Møller.

De fire reglementerede Huslejeportioner, saavelsom den midlertidige Huslejeportion istædfor Residensen i Kannikestræde No. 34, oppebære Professorerne Konferentsraad Schlegel ***) , Etatsraad Engelstoft, Ohlenschläger, Etatsraad Verlauf og Sibbern.

Endnu staaer tilbage at omtale to Huslejligheder, som Universitetet har for tvende af sine Professorer, men som ikke staae i Klasse med de ovennævnte, men have en anden Natur, da de ikke som hine ere alene bestemte til et Emolument for Professorens consistoriales, og altsaa ikke komme under Option, men ere henlagte til visse Professorater som Emolument

efter Professor Münter, da Samme var bleven Biskop. Bugge var en af de brandlidte Professorer.

*) Denne var den første Professor, som var i Besiddelse af Gaarden, se oven.

**) Den første Professor, som boede i denne Lejlighed, var Etatsraad Boldise, se oven. Ved hans Død 1813 fik Professor Horneman den, som derfra (1821) flyttede til Kannikestræde. Efter ham kom den til Hurtigkarl.

***) Da Konferentsraaden allerede før den Kongl. Resolution af 27de Febr. 1824 var i Besiddelse af den 1ste Huslejeportion, udbetales denne ham endnu, som den oprindelig var reguleret, med 600 Rbd. Sølv.

med dertil knyttet Forpligtelse til at føre et vist Ofsyn, og altsaa ligesaa vel kunne nydes af en Profesør extraordinarius, eller endog en Lektor, som af en ordinarius, forudsat at der ingen ældre Profesør skulde være i vedkommende Videnskab, eller ingen som attraaede Boligen. Disse ere de tvende Boliger, som ere indrettede ved Eiden af Universitetets botaniske Have og mineralogiske Samling til Benyttelse for en Profesør i Botaniken og for Profesøren i Mineralogi. Den førstnævnte Bolig blev tilligemed dertilhørende Auditorium indrettet i en til Charlottenborg Slotsbygning stødende Længde mod Nyhavns Kanal paa samme Tid da den nuværende botaniske Have blev anlagt *), nemlig i Aarene 1778-1788. Denne Bopæl beboes nu af Profesør ordinarius i Botaniken, Etatsraad Hornemann. Ogsaa denne Beboelseslejlighed er nylig givet en betydelig Forbedring og Udvidelse **). Da den nemlig forhen formedelst Fugtighed og Mangel paa Sol var en særdeles usund Bopæl, blev det i Aaret 1830 allernaadigst tilladt, at tvende mod Haven vendende Sale i samme Bygning, der hidindtil havde været benyttede til at overvintre Planter, maatte indrettes til tre Beboelsesværelser i Forbindelse med den botaniske Profesørs øvrige

*) Universitetets ældste botaniske Have befandt sig i Studiigaarden og benyttedes udentviul ligesaa meget til Kjøkkenhave for Kommunitetets Økonomus, som til botanisk Have. I Aaret 1754 bestemte Kong Frederik den femte tvende Stykker Jord ved den yderste Ende af den nuværende Amaliegade til botanisk Have, og det ene af dem blev dertil, af Profesør Deder indrettet i Aaret 1760. Men da denne Have ikke havde nogen fordelagtig Beliggenhed, blev istædetfor samme den nuværende Have, som ligger bagved Charlottenborg Slot, i Aaret 1778 bestemt og derefter indrettet til botanisk Have. Se Reskripterne 22de Juli 1778 og 19de April 1788.

***) Allerede i 1823 blev til samme Øjemed anvendt en Summa af 1100 Rbd. Se Efterretninger o. s. v. S. 306.

Beboelseslejlighed, og derimod to mindre Vægtuse, som da vare i faldefærdig Tilstand, ombygges, saaledes at den fornødne Lejlighed til Planterne der kunde have. Til hele denne Forandring, som udførtes i Sommerne 1830 og 1831, anvendtes en Bekostning af omtrent 3500 Rbd., nemlig 2000 Rbd. til Værelsernes Indretning, og 1500 Rbd. til Vægtusenes Ombygning, hvilken Sum udrededes som Laan dels af Kommunitetets Kasse, dels af den akademiske Fond, og afdrages efterhaanden af den botaniske Haves egne Indtægter.

Den mineralogiske Professors Bolig er indrettet i Forbindelse med Universitetets mineralogiske Samling i den Del af Kommunitetets Hovedbygning som grændser mod Frue Kirke. Her blev nemlig, i Aaret 1770, indrettet Lokale for et Naturaltheater for Universitetet *), og senere indrettedes for den naturhistoriske (nu mineralogiske) Professor Værelser sammesteds. Denne Lejlighed (med hvis Vedligeholdelse, samt Skatter og Afgifter forholderes paa samme Maade, som med de andre Professorboliger i Kommunitetets Bygninger) beboedes af Etatsraad Vad indtil hans Død i 1832, og beboes nu af Professor extraordinarius i Mineralogien, Forchhammer.

Endelig bør det bemærkes at en af Universitetets Professorer har Udfigt til at nyde Beboelseslejlighed i Egenkab af Regensprovst, hvilket Embedets Indtægter for en stor Del bestaae i fri Bolig paa Regensen. Ved allerhøjeste Resolution af 15de Sept. 1829 er det nemlig bestemt, at Udgang til Regensprovst=Embedet skal staae aabent for alle Universitetets Professorer, ene med Undtagelse af Professores ordinarii i det theologiske Facultet, da disse udgjøre Stiftelsens Direktion. Den nuværende Regensprovst er Professor extraordinarius i den græske Philologi, Petersen.

*) Hvormed 1772 forenedes det paa Charlottenborg Slot i Aaret 1759 anlagte Natural- og Husholdningskabinet.

Ogsaa have de medicinske Professorer, Etatsraad Saxtorph, Bang og Eschricht fri Boliger i deres Embedsstillinger, Saxtorph og Eschricht som Accoucheur og Underaccoucheur ved Fødselsstiftelsen, Bang som Overlæge ved Frederiks Hospital; ligesom og Professor ordinarius i Zoologien, Reinhardt, i Egenskab af Inspektør ved det Kongelige naturhistoriske Museum, har fri Bolig i dette Lokale i Stormgaden.

Efterretning om de Konkurrencer, som i de senere Aar have fundet Sted til Besættelsen af ledige Professorer ved Universitetet.

Den Skik, mellem Flere som attraac et ledigt Professorat, at anstille en videnskabelig Bæddestrid, for af de offentlig afslagne Prøver at kunne erfare, hvilken af dem er den dygtigste, og derefter at bestemme Valget, er omtrent et Aarhundrede gammel ved vort Universitet. Det første Spor, man finder til en Konkurrence, er i Aaret 1712. I dette Aar var nemlig ved Professor Schives *) Død Professoratet i Astronomien bleven ledigt. Af Treende, der ansaaes kvalificerede til Posten, tilbød den Ene, Sorgen Rasch, uopfordret, at indlade sig i en Konferents angaaende Mathemata superiora, hvilken ogsaa blev afholdt; da de to Andre derefter indfandt sig til en lignende Konferents, eller "Examen", erklærede de begge, at de ikke vilde "indlade sig i Examen med Monsieur Rasch", men godvillig cedere ham. Da Posten to Aar senere efter Rasch's Død atter var at besætte, og den Ene af hans forrige Medbejlere, Peder Horrebov, havde ansøgt om samme, blev det befaleet, at han skulde lade sig af det ganske Universitet examinere, om han til Professio Mathematicum var dygtig, hvilken Examen dog synes at have forvandlet sig til en Disputats **). Den første egentlige Konkurrent fandt Sted i Aaret 1740, da ved Etatsraad Højers Død Aaret for et juridisk Professorat var bleven ledigt, hvortil mældte sig Kofod Ancher, Stampe og

*) Ole Romers Eftermand.

***) Efter Badens Uttring i Universitets-Journalen for 1794 S. 140, hvor denne Konkurrent findes omtalt.

Målman *), af hvilke den Første sejrede. Denne Konkurrentens var deri forskjellig fra de senere, dels at den bestod baade i Disputatser og Forelæsninger, dels at de sidste ikke vare blot enkelte Prøveforelæsninger, men varede i længere Tid og udgjorde et helt Kursus. Den næste Konkurrence anstilledes i Aaret 1772, da den berømte J. E. Colbjørnsen, da Advokat i Højesteret, konkurrerede med tvende Kandidater, Bang og Nørregaard **) ligeledes om et juridisk Professoreat, som ved Etatsraad Dons's Afgang fra Universitetet var bleven ledigt, og vandt Prisen fra de Andre.

Disse tidligere Exempler have formodentlig givet Anledning til den i Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. I. §. 13 indeholdte Bestemmelse ***), "at dersom til et akademisk Lærembede findes flere Kompetenter, imellem hvilke Valget kunde være tvivlsomt, da haver enhver af dem at holde offentlige Forelæsninger saavel i Modersmaalet, som paa Latin over visse dem forelagte Materier af deres Videnskab; hvilke Forelæsninger i det hele Konfistorii Overværelse skal holdes for kyndige Dommere, som skal være Professorene af det vedkommende Facultet, og 3 à 4 andre i den Videnskab, i hvilken et Professoreat er ledigt, bekjendte Lærde udenfor Universitetet, da derefter bemældte Dommers Betænkning til Kongelig Resolution bliver at forelægge".

*) Baden nævner endnu tre Andre, Wartberg, Gold og N. Horrebov, men i den i Nyrups Kjøbenhavns Universitets Annaler S. 310-11 aftrykte Katalog over de af Konkurrenterne holdte Forelæsninger anføres kun de tre ovennævnte. Formodentlig have de tre Andre deltaget i Disputationerne, men ere ikke blevene antagne til at holde Forelæsninger.

**) Senere Medlem af Facultetet, Konferentsraad og Generalauditor.

***) I den ældre Fundats af 1732 findes ikke nogen lignende Bestemmelse.

Da ifølge Fundatsen flere ny Professorer skulde ansættes ved Universitetet, fandt den givne Forskrift endnu samme Aar Anvendelse, idet tre forskjellige Konkurser bleve anstillede, nemlig om et theologisk, et juridisk og et mathematisk Professurat. For det førstnævnte konkurrerede Mag. (den senere afdøde Biskop) Minter med Candidat Birch *) fra hvem han vandt Prisen; for det juridiske Hof- og Stads-Rets Prokurator Gold (senere Kancelli-Deputeret og død som Gehejmekonferentsraad) med Sekretær Gudenrath og Kandidat Schlegel **), for hvilke hin blev foretrukken, og for det mathematisk Privatdocent Wolf (død 1819 som Professor og Etatsraad) med Landmaaler Warberg ***), ligeledes med heldigt Udfald. 2 Aar senere, i Aaret 1790, da i Anledning af Gehejmeraad Stampes Død Udjunkt-Embedet ved det juridiske Facultet skulde besættes, konkurrerede nu afdøde Professor juris og Etatsraad Hurtigkarl derom med Decanus Lange †) og Kandidat Kottbøl ††), og blev foretrukken for begge. Endelig bleve i Aarene 1798 og 1799 to Konkurrencer afholdte, ligeledes om Udjunkt-Embedet i det juridiske Facultet. Ved den første, som var foranlediget ved at Udjunkt Hurtigkarl var befordret til Professor juris, og hvortil 5 juridiske Kandidater mældte sig, af hvilke dog En formedelst Sygdom maatte trække sig tilbage, sejrede Kandidat Benzou †††). Da denne det føl-

*) Død 1829 som Biskop i Aarhus.

***) Nu Professor og Konferentsraad.

***) Var ogsaa senere Professor ved Universitetet. Død som Etatsraad og Myntdirektor.

†) Senere Byfoged i Vejle.

††) Senere Højesterets Advokat, General-Sifkal og Etatsraad, død 1824.

†††) Siden Regjeringsraad i Vestindien, senere General-Guvernør, og død 1827 som Generalmajor. De øvrige Konkurrencer vare Kandidaterne Bornemann, Lassen og Debes (nu Ubesør i Norges Højesteret).

gende Aar blev befordret til andet Embede, kom det atter til en Konkurs, i hvilken 6 Medsøgende *) deltog, og ved hvilken Prisen blev tilkjendt Kandidat M. H. Bornemann (nuværende Etatsraad og Professor) som derefter blev ansat som Adjunkt **).

I de næste 30 Aar derefter blev ikke anstillet en eneste Konkurrent; nu derimod, som for at den gamle Skik ikke skulde gaae i Forglemmelse, er i ethvert af de sidstforløbne fire Aar, det indeværende iberegnet, afholdt en Konkurrence, og netop en i ethvert af de fire Faculteter.

Da Professor i Lovkyndigheden Etatsraad Hurtigkarl i Slutningen af Aaret 1829 ved Døden var afgaaet, mældte sig om den ledige Post to Mænd, som ikke alene vare i Alder og Anciennitet aldeles lige, men som begge vare ansatte i lige anseelige Embeder, og begge havde saavel ved Disputatser, som andre videnskabelige Arbejder lagt deres Indsigt og Lærdom i Lovkyndigheden for Dagen, nemlig Udsæssor i Landss=Over= samt Hof= og Stads=Retten, Dr. juris P. G. Bang, og Sekretær og Bureauchef under den Kongl. Direktion for Universitetet og de lærde Skoler m. m. Kammerraad og Dr. juris J. E. Kall. Det i ovennævnte Artikel af Fundatsen omtalte Tilfælde syntes altsaa at være indtruffet, og det blev derfor under 5te Jan. 1830 aller-naadigst bestemt, at der med Hensyn til Besættelsen af den ledige Post skulde i Henhold til Fundatsens Bestemmelse aabnes en Konkurrence, baade for de Tvende der havde mældt sig, og for dem

*) Procurator J. Krag Høst, og Kandidaterne Bornemann, Lassen (nu Konferentsraad og Højesteretsassessor), Krogh (død 1828 som Etatsraad i Norge), Bilsted (død 1830 som Kammeradvokat og Etatsraad) og A. S. Drsted (nu Konferentsraad, Generalprokurør m. m.)

***) Nærmere Underretning om alle disse Konkurrencer findes i Vadsens Universitets=Journal I. S. 99 fg. VI. S. 63. fg. og VII. S. 168.

der endnu maatte mælde sig og til Konkurrence findes kvalificerede, ved hvilken Konkurrence, da den ny Docent vilde have at overtage den Forpligtelse at foredrage Kommerretten, fornemmelig skulde tages Hensyn til de Kundskaber Konkurrenterne i denne Gren af Lovkyndigheden lagde for Dagen. Til Censorer, foruden det juridiske Facultets Professorer, udnævntes Konferentsraaderne, Kancellideputeret og Generalprokurør Orsted, Generalauditor i Sø=Staten P. Møller og Højesterets=Udsætsor U. Müller, samt Etatsraad og Højesterets=Udsætsor Lassen *). Da imidlertid Konferentsraad U. Müller frygtede for, paa Grund af sin Helbredstilstand ikke at kunne bivaane alle Forelæsningerne, blev han allernaadigst dispenseret og i hans Sted udnævnt Generalauditøren i Land=Staten, Nagesen.

Forelæsningernes Antal bestemtes til 6, hvoraf den ene skulde være af den almindelige Retslære, de to angaa Kommerretten alene; den ene af disse skulde holdes paa Latin, de øvrige alle paa Dansk; ogsaa skulde i en af de andre Forelæsninger tages Hensyn til Kommerrettens Bestemmelser. Den 6te Forelæsning skulde være extemporal, saaledes at kun tre Timer tilstodes til Forberedelse; til de øvrige tilstodes en Forberedelse af ialt 14 Dage.

Tøvrigt fulgtes saavel ved denne, som ved de senere Konkurrencer følgende nærmere Regler, som derfor her meddeles under eet, saaledes som de af Direktionen til de forskjellige Tider bleve approberede. Opgaverne til de Forelæsninger, som ikke holdtes ex tempore, bleve, efter at være i et Dagen før afholdt Møde af Censorerne bestemte, tilfillede Konkurrenterne 14 Dage førend Forelæsningerne skulde tage deres Begyndelse; efter Udløbet af denne Forberedelsestid bleve Forelæsningerne over samme Æmne holdte paa een Dag, saavidt muligt uafbrudt efter hinanden af

*) Den samme, som havde konkurreret i Aarene 1798 og 1799.

alle Konkurrenterne, og herved iagttaget Omvevling, saaledes at den der læste først paa den ene Dag læste sidst den anden, o. s. v. Umiddelbart efter hver Forelæsning maatte af Konkurrenten leveres en egenhændig læselig Koncept til Forelæsningen, som da strax blev sat i Omløb blandt Censorerne, hvis Domme skulde indleveres forseglede, for ved deres sidste Møde alle at aabnes. Opgaven til de extemporale Forelæsninger blev, efter at være bestemt umiddelbar forud, tilfisllet enhver Konkurrent tre Timer førend hans Forelæsning skulde begynde. Til denne Forelæsning afleveredes ingen Koncept. Konkurrenterne maatte paa Forelæsningsdagene nøjagtigen indfinde sig til bestemt Tid og Sted — nemlig Regens-auditoriet — og ingen Forelæsning maatte vare længere end en Time. Ingen Konkurrent maatte, naar han ikke selv havde læst, høre sin Medkonkurrents Forelæsning.

Da ingen Andre end Dektorerne Bang og Kall mældte sig, bleve Forelæsningerne af dem holdte den 29de Jan. samt den 1ste 2den, 4de, 5te, og 6te Febr. 1830, i Timerne 1—3, over følgende dem opgivne Emner:

1. Hvori er Forældrenes Ret til at opdrage deres Børn grundet, og hvorledes er denne Ret og Statens i Henseende til Opdragelsesvæsenet i Forhold til hinanden begrændset?
2. Hvilke Grunde anbefale Romerrettens Studium i en Stat som vores, hvor den ikke har nogen forbindende Kraft, uden Hensyn til at den maatte være Kilde til visse af de indenlandste Loves Bestemmelser? samt hvorledes bør Romerretten der foredrages, for at dens Studium kan vorde frugtbart til Lovkyndighedens Fremme, og snarere befordre, end standse de fædrenelandste Loves Hovedstudium?
3. (Paa Latin) De damno injuria dato ex lege Aquilia.
4. Hvorvidt kan flere Besidderes Besiddelsestid lægges sammen

til at udgjøre den lovbestemte Tid til at vinde Hævd efter de romerske og danske Love?

5. Udfordres Overleverelse til at stifte Ret i Tingen efter vore Love?
6. Som Extemporal Opgave. Om Kontrastegsmaals Bærning efter de danske Love i Henhold til Hurtigkarls System 4 Dels 1ste Bind S. 305—311 *).

Da Censorerne havde anbefalet Udsætor Bang frem for hans Konkurrent, og denne Dom var bleven Hans Majestæt allerunderdanigst forelagt, behagede det Allerhøjstsamme, under 27de Febr. næstefter allernaadigst at beskikke Udsætor Bang til Professor extraordinarius i Lovkyndigheden med særdeles Forpligtelse til at foredrage den romerske Ret **).

I Slutningen af Aaret 1830 døde Docenten i Pharmakologi og Medicina forensis i det medicinske Facultet, Professor N. C. Møhl. Flere mældte sig om den ledige Lærerpost; af disse havde imidlertid ingen ex professo lagt sig efter de nævnte Grene af Lægekundigheden, og det ansaaes derfor gavnligt, baade at Posten ikke strax besattes, og at den blev bortgivet efter affholdt Konkurs. Efterat Direktionen herom havde nedlagt allerunderdanigst Forsøg, blev det under 2den April 1831 allernaadigst bifaldet, at der i Slutningen af den forestaaende Sommer skulde anstilles en Konkurrence om den ledige Lærerpost for dem som maatte ønske at deltage i samme og befindes at have de fornødne Egenskaber. Til

*) Begge Konkurrenternes Forelæsninger, med Undtagelse af den extemporale, ere udgivne. Professor Bangs findes indrykkede i juridisk Tidsskrift 17de Bind, dog er den latinske Forelæsning udkommen særskilt. Kammerraad Kalls ere særskilt udgivne, Kbhvn. 1830.

**) Kammerraad Kall blev i samme Aar befordret til Byfoged og Byfkriver i Bordingborg, samt Birkefoged og Birkefkriver.

i Forening med det medicinske Facultets Medlemmer at være Censorer ved Prøveforelæstningerne udnævntes derhos Professorene i Physik, Botanik og Chemi, Etatsraad Orsted, Etatsraad Hornemann og Zeise.

Da Chemien spiller saa vigtig en Rolle i de Videnskaber, hvori Konkurrenterne skulde godtgjøre deres Duellighed, og da det mundtlige Foredrag heri vilde være en usikker Prøve, blev for dette særdeles Tilfælde bestemt, at Konkurrenterne, foruden de Forelæstninger de havde at holde, skulde desuden først underkaste sig en praktisk-chemisk Prøve ved at foretage en kvalitativ chemisk Undersøgelse af et givet Legeme *), der enten skulde være et Medikament eller en Giftart, for sig eller med visse Tilfætninger, og derefter udvikle skriftligt hvad det givne Legeme maatte antages at være. Forelæstningerne derimod skulde ifkun være fire, hvoraf den ene skulde være over medicina forensis og holdes paa Latin, de to over Pharmakologi og holdes i Moderemaal; ved at vælge Gjenstandene for disse Forelæstninger skulde tages Hensyn saavel til de Dele af Chemi og Botanik, som Pharmakologen bør kjende og kunne foredrage, som ogsaa og især til Lægemedlernes Anvendelse og den praktiske Medicin. Den fjerde Forelæstning skulde være ex tempore og holdes i Moderemaal over et Emne af den anvendte Pharmakologi.

Til at deltage i Konkursen meldte sig af dem som havde anholdt om Embedet ifkun to, nemlig Licent. Med. F. E. Haugsted og Kand. Med. og Chir. F. F. Mourier **), men foruden disse endnu tvende Andre, nemlig Kand. Med. og Chir. A. G. Sommer, og Kand. Chir. og Reservecirurg ved det chirurgiske Akademi, M. Djerup, hvilken sidste det ved allerhøjeste Resolution af 30te

*) En forskjellig Substans blev efter Lodtrækning overgivet enhver af Konkurrenterne.

**) Nu begge Doctores medicinæ.

Aug. blev tilladt at maatte deltage i Konkursen, uagtet han ikke havde underkafstet sig medicinsk Embeds-Examen, under den Betingelse at han forpligtede sig til, i Tilfælde at han ifølge Konkurrencens Udfald blev indstillet til og erholdt Professoretatet, inden en vis Tid at erhverve sig den medicinske Licentiatgrad ved at disputere over en Gjenstand af Pharmakologi eller medicina forensis *).

Konkurrencen fandt Sted i September Maaned. Efterat den kemiske Prøve var afslagt, holdtes Forelæsningerne den 22de, 24de og 26de Sept. i Timerne 10-12 og 2-4, og den 28de fra 12-4. De opgivne Materier vare følgende:

1. En Indlednings-Forelæsning til et Kursus over Pharmakologien.
2. Om Narcotia ialmindelighed fra botanisk, og om Opium isærdeleshed fra kemisk og therapeutisk Synspunkt.
3. Exponere phaenomena pathologica, quæ tam in homine vivo, quam in cadavere, veneni corrosivi ingesti suspicionem movent, quibusque rationibus et experimentis chemicis natura veneni detegitur?
4. Som cytemporal Forelæsning: Methodus diuretica. Efter en kort Forklaring af hvad ved denne forstaaes, og hvilke almindelige Indikationer og Kontraindikationer der gives for samme, fremsættes den mest hensigtsmæssige Inddeling, og en almindelig Oversigt af de dertil hørende Medikamenter med passende Regimen.

Ingen af Konkurrenterne opnaaede den Post, for hvilken de havde konkurreret. Efterat Censorenes Dom havde været forelagt til

*) Hr. Djørup var just Docent i Pharmakologi ved det chirurgiske Akademi. Iøvrigt er det ikke uden Exempel at En er bleven ansat som Professor i Medicinen, uagtet han ikke har underkafstet sig medicinsk Embedsexamen, hvilket var Tilfældet med Professor Skjelderup.

allerhøjeste Resolution, behagede det Hans Majestæt, under 19de Nov. 1831 allernaadigst at befale, at Besættelsen af den ledige Lærerpost efter Omstændighederne skulde udsættes, og at det skulde overdrages Dr. medic. Otto *) i det da begyndte akademiske Aar at holde Forelæsninger over Pharmakologi og medicina forensis, og at Direktionen efter denne Tids Forløb havde at nedlægge allerunderdanigst Beretning om de af ham holdte Forelæsninger.

Efter Forløbet af den foreffrevne Tid er Dr. Otto under 13de Nov. 1832 allernaadigst bleven beskiftet til Professor extraordinarius i Pharmakologi og medicina forensis.

Dhrr. Djørup og Sommer have udgivet deres Forelæsnings, i Trykken **). Da de ønskede at ledsage disse med Censorerens Dom over samme, anholdt de hos Direktionen om at erholde denne udleveret; men da Direktionen ikke fandt det passende, at Censorerens Dom, der alene var affattet, for igjennem Kollegiet at forelægges Hans Majestæt Kongen, paa anden Maade benyttedes, blev det ved Skrivelse af 14de Januar 1832 tilfjendegivet Konsistorium, at deres Begjæring ikke kunde opfyldes.

Den tredie Konkurrence anstilledes for den mathematiske Lærerpost, som ved Professor v. Schmidts Død 1831 var bleven ledig. Der blev imidlertid først det følgende Aar tænkt paa Postens Besættelse, da det midlertidigen var bleven overdraget Professor Ursin, der ogsaa tidligere havde været konstitueret som astronomisk Docent efter Professor Thunes Død, at besørge de mathematiske Forelæsninger.

*) Dr. Otto havde ansøgt om Professoratet, men ikke deltaget i Konkursen.

***) De ere udkomne Kjøbenhavn 1832.

Med allerhøjeste Resolution af 28de Aug. 1832 blev det, efter derom nedlagt Forestilling fra Direktionen, allernaadigst befaldet, at der for den ledige Læreprøst skulde anstilles en Konkurrent, og ligesom i de foregaaende Tilfælde ikke alene for dem der havde mældt sig som Ansøgere, men ogsaa for dem der endnu maatte mælde sig og befindes egnede til at konkurrere. Til Censurer udnævntes, foruden de tre af det philosophiske Facultets Medlemmer, Etatsraaderne Ørsted og Schumacher, og Lektor Oluffen, endvidere Kommandør = Kaptajn i Sø = Staten Schifter, og Kaptajn i Artillerikorpsen Bendtz. Etatsraad Schumacher, som fraværende, fritoges fra at bivaane det mundtlige Foredrag, men skulde høres i Henseende til Opgaverne for Prøveforelæsningerne, og Manuskripterne til samme ham tilstilles til Bedømmelse.

Forelæsningerens Antal blev fastsat til 5, hvortil Emnet skulde vælges af de mest forskellige Dele af Mathematiken, og de skulde alle holdes paa Dansk, hvilken Ufvigelse fra det Sædvanlige og Fundatsens Forskrift Censurerne for dette særdeles Tilfælde havde foreslaaet, og hvortil Direktionen havde erhvervet Hans Majestæts allerhøjeste Samtykke.

Til at konkurrere mældte sig ingen Andre end tre unge Mænd, som alle havde indgivet Ansøgninger om det ledige Embede, nemlig

Kandidatus juris og Fuldmægtig ved Sportel = Kasserer Embedet ved Sø = Staten, Mag. Artium E. Jürgensen,

Kandidatus juris L. E. Fallesen, og

Kandidatus Philosophiæ og konstitueret Lærer ved den polytekniske Lærestiftelse, E. Ramus.

Forelæsningerne holdtes af disse i Ugen fra 15de til den 20de Okt. 1831, i Timerne 11—2, over følgende Opgaver:

akademiske Tidender. II. S.

(10)

1. At give en sammenlignende Fremstilling af de forskjellige Approximationsmetoder, der ere tjenlige ved Opløsningen af de højere numeriske Equationer.
2. En Klassifikation af de Tilfælde, i hvilke Differentialligningernes Integration kan udføres under endelig Form.
3. Theorien af de krumme Liniers Osculation.
4. Bevis for det virtuelle Hastigheds-Princip.
Og som Extemporal-Forelæsning:
5. Analyse's Anvendelse til at finde Curvernes singulære Punkter.

I Henhold til den af Censorerne afgivne, Hans Majestæt allerunderdanigst forelagte Dom over de holdte Forelæsninger, ved hvilken Magister Kamus*) var tilkjendt Fortrinet, behagede det Allerhøjstnemme under 5te Martz 1833 allernaadigst at beskikke Mag. Kamus til Lektor i Mathematik ved Universitetet**).

Endelig er i indeværende Aar afholdt en Konkurrence om en Docentpost i det theologiske Facultet, i hvilket ved Professor Fogtmann's Forfremmelse til Biskop over Ribe Stift i 1831 var indtraadt en Vakance.

Ved allerhøjeste Resolution af 26de Febr. d. A. blev det allernaadigst bestemt, at der for de Kompetenter, som om den ledige Lærerpost havde mældt sig, eller endnu maatte mælde sig og ved videnskabelige og personlige Egenstaber findes kvalificerede til en

*) Disputerede i Decb. f. A.

***) Magister Jürgensen er senere bleven ansat som Lektor i de mathematiske Videnskaber ved Sø-Etaten. Kandidat Fallesen er nu Magister Artium.

saadan Post, skulde aabnes en Konkurrence ved Universitetet i Henshold til Universitetets Fundats, og i Overensstemmelse med hvad i lignende Tilfælde forhen havde fundet Sted. Til i Forening med det theologiske Facultets Medlemmer at være Censorer ved de Forelæsninger, som af Konkurrenterne vilde blive at holde, udnævntes Biskoppen over Sjællands Stift Dr. Theologia Müller, og Konfessionarius o. s. v. Dr. Theologia Mynster.

Det blev vedtaget, at der skulde holdes 6 Forelæsninger, hvoraf 2 exegetiske, en af det gamle og en af det ny Testamente, hvilke skulde holdes paa Latin, de øvrige alle paa Dansk. Den sidste Forelæsning skulde holdes ex tempore, eller efter tre Døgnes Forberedelse.

Konkursen fandt Sted i den sidste Halvdel af Marts Maaned, idet Forelæsningerne holdtes den 18de, 19de, 21de, 22de, 25de og 26de Marts i Timerne 2 — 3 og 5 — 7, over følgende Opgaver:

1. Kritisk Fremstilling af den katolske Kirkes Lære om Traditionen, og Bedømmelse af Traditionsbegrebets dogmatiske Vigtighed.
2. (Paa Latin) Epist. ad Coloss. c. I., 13—25
3. Historisk Fremstilling af de karakteristiske Forstjelligheder mellem den orientalske og den occidentalske Kirke, fra Konstantin den Store indtil Billedstridens Begyndelse.
4. (Latin) Oracul Joel c. III., 1—IV., 8
5. Hvilket Værd har Philosophernes Stræben efter at udvikle enkelte Beviser for Guds Tilværelse?

Og som extemporal Forelæsning:

6. At udvikle Christendommens Lære om Sanddrøhed som Pligt og som Dyd.

Konkurrenterne vare Licent. Theol. P. T. Hald, nylig kaldet til residerende Kapellan ved Budolphi Menighed i Aalborg, og

Licentiaterne Fenger og Engelstoft (fra hvilke alle Ansøgninger om Lærerposten havde været indgivne). Af disse forenedes Censorerne om at tilkjende den Sidstnævnte Fortrinet for hans Medbejlere, og i Henshold til denne Dom har det behaget Hans Majestæt Kongen, under 13de April sidstleden, allernaadigst at udnævne Licentiat Engelstoft til Lektor i Theologien ved Universitetet *).

*) Licentiat Hald er senere, under 7de Juni d. A. udnævnt til Sognepræst for Frue Menighed i Aalborg, samt Annexet Nørre-Tranders.

Befordringer og Afgang ved Universitetet i Karene 1824—1833.

I. Sortegnelse over de i dette Tidsrum afdøde Embedsmænd.

Næppe, har Universitetet i noget andet Tidrum af lige Udstrækning ved Dødsfald lidt saa mange og smertelige Tab som i det ovennævnte, i hvilket et usædvanlig stort Antal af dets Lærere ved Døden ere afgaaede, og deriblandt ikke Faa, som hørte til Højskolens første Prydelser, og havde erhvervet sig hædrede eller berømte Navne saavel udenlands som indenlands. De lidte Tab have været desto smerteligere, da Flere af de Afdøde bleve bortrevne i deres kraftigste Alder, medens man endnu var berettiget til at vente de modneste Frugter for Videnskaberne af deres Lærdom og Talenter, eller endog førend de havde haft Lejlighed til at opfylde nogen af de Forventninger, man med Rette nærede.

Følgende er en kronologisk Fortegnelse over de afdøde Embedsmænd ved Universitetet, eller saadanne, som forhen havde været ansatte i dets Tjeneste:

1. Den 6te April 1825 døde den ikke alene som udmærket Mathematiker, men og ved sine udbredte Kundskaber i mangfoldige andre Videnskabsfag bekjendte Professor Carl Ferdinand Deegen, 59 Aar gammel (født i Brunsvig 1766, kom til Danmark 1771) efter at have været Professor ved Universitetet siden 1814, da han blev ansat som Professor ordinarius, dog uden Sæde i Konsistorium, hvilket han først erholdt 1823. Han havde forhen været i det lærde Skolevæsens Tjeneste, nemlig fra 1800—1806 Overlærer i Odense, 1806—1814 Rektor for Viborg Kathedralskole. Hans Levnet findes i Literatur Tidenden No. 17. Etatsraad Engelstoft har sat sin Kollega følgende latinske Minde:

En lugent Musæ nimium properantia fata,
 Quis longe præstans cripuere decus!
 En lugent cives, dilecto quos Libitina,
 Ocyus, heu! jussit sæva carere viro.
 Occubuit Degen noster, quem numina cuncta
 Certarunt donis condecorare suis.
 Sic fuit ingenium mirabile, fertile, vivax,
 Sublime et rara dexteritate potens.
 Hunc non una sibi Musarum legit alumnum,
 Malebant omnes posse vocare suum.
 Abstrusas leges numerorum, spatia cœli,
 Quique tenent summis ima ligata, nodos;
 Et fontes veri, sophiæ penctralia sancta,
 Quæque ævum priscum repperit atque novum;
 Res, mores, linguas populorum, gesta per orbem
 Fatorum cursus multiplicemque vicem;
 Quicquid doctarum est sacris affine sororum,
 Perspiciebat mens ingeniosa viri.
 Integer atque probus, placidus, vereque modestus,
 Ingenuos sensus pectoris ore ferens,
 Vixit collegis acceptus, vixit amicis,
 Nunc mœrent demtum. Parcite verba loqui;
 Non eget eloquio, potuit qui condere laudes
 Haud defecturas nominis ipse sui.

2. Professor extraordinarius i de østerlandske Sprog, Dr. Jens Laaben Nathusen, døde den 30te Martz 1826, i sit 41de Aar. Han blev ansat som Lektor 1813, og blev 1815 Professor extraordinarius.

3. Dr. Franz Gotthard Hovitz, Professor extraordinarius i Pharmakologi og Medicinæ forensis, samt Medlem af Sundhedskollegiet m. m., død 3die April s. A. i sit 37te Aar, efter

at have været ansat som Professor siden 1819. Om hans Levnet og literære Virksomhed se Lit. Tid. No. 19.

4. Professor ordinarius i Statsøkonomi, Oluf Christian Oluffen, død 19de Mai 1827 63 Aar gammel. Han var Universitetets første Professor i Statsøkonomien, hvori han i 1815 *) blev ansat som ordinarius, dog uden Sæde i Konsistorium indtil 1825. Hans Levnet i Lit. Tid. No. 25.

Den 19de Sept. 1827 døde Konferentsraad og forhenværende Overberghauptmand ved Kongsbjerg Sølvværk, Morten Thranck Brunnich, i en Alder af 90 Aar. Han var Professor i Naturhistorien ved Universitetet fra 1769 til 1791, da han blev beskikket til sit ovennævnte Embede, hvilket han vedblev indtil Sølvværket i 1805 blev nedlagt. 1814 forlod han Norge og opholdt sig siden den Tid i Kjøbenhavn, hvor han vedblev sin literære Virksomhed indtil sin Død. Endnu Aaret før denne udgav han sit sidste Skrift. Hans Levnet findes i Lit. Tid. No. 40.

Gartner ved Universitetets botaniske Have, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Frederik Ludvig Holbøll, døde den 30te Jan. 1829 i sit 64de Aar. Han blev i Aaret 1793 udnævnt til at succedere daværende Gartner ved den botaniske Have, Bache, og tiltraadte Posten, efter at have foretaget en Udenlandsrejse, i Begyndelsen af 1795. Mere om ham i Lit. Tid. No. 8.

5. Professor extraordinarius i Pharmakologi og Medicina forensis i det medicinske Facultet, m. m., Dr. Med. Conrad Mathias Lundin, døde den 10de Marts s. A., 38 Aar gammel. Han blev Professor i Anledning af Professor Hovits' Død 1826. Se om ham Lit. Tid. No. 16.

6. Den 11te April s. A. døde efter langvarig Sygdom i

*) I Literatur Tidenden staaer urigtigen 1816.

sit 44de Aar Professore extraordinarius i Mathematiken Dr. Phil. Erasmus Georg Fog Thune, ikke mindre elsket som Menneſke, end agtet ſom Videnskabsmand. Anſat ved Universitetet ſiden 1816, forſt ſom Lektor, ſiden 1818 ſom Professore. Hans Levnet i Lit. Tid. No. 21.

7. Den 28de Juni ſ. A. døde Niſmus Nyerup, Professore extraordinarius i Literærhistorien, (hvilken Poſt han forſte Gang beklædte,) Bibliothekar ved Universitetsbibliotheket ſamt Provſt paa Regensen, Ridder af Dannebrog, i en Alder af 70 Aar. Han var ſiden 1796 Professore og Bibliothekar, i hvilken ſidſte Poſt han forſt havde været ſin Formand adjungeret. Siden 1797 konſtitueret og ſiden 1814 virkelig Provſt paa Regensen. Hans Levnet findes i Lit. Tid. No. 32 og 33.

8. Professore ordinarius i den latinſke Philologi, Etatsraad og Ridder af Dannebrog, Børge Thorslacius, døde den 8de Okt. ſ. A. i ſit 54de Aar. Han havde tjent ved Universitetet i 28 Aar, nemlig ſiden 1801, da han blev udnævnt til Lektor i de lærde Sprog; 1802 blev han Professore extraordinarius i det latinſke Sprog. Hans Levnet i Lit. Tid. No. 45. Etatsraad Engelſtoft har ſat denne for ſin udbredte klaſſiſke Lærdom med Dette berømte Mand følgende latinſke Minde:

Ecquis erit finis damnorum, quando recentes

Invida cessabit Vis cumulare rogos?

Heu iterum vulnus grave passa est et sibi raptum

Egregium queritur Dania moesta virum;

Sanctior intravit nullus quo templa sacerdos

Musarum, nec quis munera sacra magis

Puris tractavit manibus, cui rectus honesti

Candidus et veri pectore sedit amor.

Dulce cui semper pulchros agitare labores,

Artibus et doctis vivere vita fuit;

Abstrusi fontis qui non expalluit haustum,
 Nec timuit longa strenuus ire via;
 Quem sibi sacratum Latiae dixere Camoenæ,
 Certarunt Grajæ nec minus esse suum;
 Cujus jam dudum laudes Europæ locuta,
 Æterno meritum nomen honore colet.
 At calidis cineres lacrymis conspergit adempti
 Extremum dicens tristis amicus ave.

Kort efter mistede Universitetet sin øverste Foresatte, den Mand, der i en lang Række af Aar havde deltaget i og ledet Overbestyrelsen af det^s Sager, Gehejme Statsminister, første og bestyrende Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, Kongelig Historiograf m. m., Ridder af Elefanten, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Ove Malling, der døde den 17de Nov. s. A. efter nogle Timers Sygdom i den høje Alder af 82 Aar. 1805, da Direktionen blev oprettet, blev han, der forhen havde beklædt mange andre Embeder, udnævnt til 2det Medlem af samme, og i 1817 til dens første og bestyrende Medlem, i hvilken Egenskab han da allerede i tre Aar, siden Hertugen-af-Augustenburgs Død havde fungeret. For at lægge sin Sorg for Dagen, afholdt Universitetet den 23de Jan. 1830 en Sørgefest i Regensauditoriet, der bearedes med deres Kongelige Højheders Prindserne Christian Frederiks og Frederik Ferdinands høje Nærværelse, og hvortil var indbudet ved et af Etatsraad Engelstoft paa Latin og Dansk udgivet Program, der indeholdt Betragtninger over den Taknemmelighed, hvormed de som have gjort sig vel fortjente af Fædrelandet bør mindes. En latinsk Mindetale over den Afdøde holdt Professor P. E. Müller, og en af Professor Ohlenschläger forfattet Kantate, hvortil Professor Beyse havde sat Musikken, blev affungen af et Antal musikalske Studerende.

9. Den 1ste Decb. 1829 døde af et pludseligt apoplektisk Tilfælde Professore ordinarius i Lovkyndigheden, Etatsraad, Ridder af Dannebrog, Frederik Theodor Hurtigkarl, 66 Aar gammel. Han blev i 1791 ansat som Adjunkt, og var siden 1798 Professor extraordinarius, siden 1804 ordinarius i det juridiske Facultet. Ved at skjænke hele sin betydelige Formue til Understøttelse for de Studerende, især de juridiske, har han erhvervet sig Krav paa, saalænge Universitetet er til, at mindes med Taknemmelighed af dets Borgere. Se nærmere om ham i Lit. Tid. for 1830 N. 6.

10. Den 11te Febr. 1830 døde Universitetets Senior, Professor ordinarius i Theologien, Kommandør af Dannebrog, Dr. Claus Fries Horneman, i en Alder af 79 Aar, efter over 53 Aars Tjeneste ved Universitetet, hvor han blev ansat som Professor 1776. I Aaret 1826 havde han holdt sit Jubilæum.

11. Den 9de April 1830 døde Biskop over Sjællands Stift, Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Frederik Münter, i sit 69de Aar. Han var Professor ved Universitetet fra 1788—1808, siden 1790 som ordinarius. Efterat han i 1808 var udnævnt til Biskop over Sjællands Stift, vedblev han dog stedse i Overensstemmelse med de ældre Bestemmelser i Vinterssemestrene at holde Forelæsninger ved Universitetet, og betragtede sig derfor efter Professor Hornemans Død som dettes Senior. Men han vil være den sidste Biskop, som tillige ifølge sin Embedsstilling er Professor i Theologien. I Erkjendelse af den Ufdødes store Fortjenester, afholdt Universitetet den 3die Juni en Sørgehøjtid i Frue Kirke, til hvilken var indbudet ved et af Professor Theologiae Clausen forfattet Program, der handlede om det bispoppelige Embedes Vigtighed og Værd i den evangeliske Kirke. Professor Theologiae S. Møller

holdt en latinff Mindetale over den Afdøde, og en Kantate af Profefſor Ohlenſchlæger udførtes af muſikaliſke Studerende. Se om Mûnter Lit. Tid. N. 18 og 19.

12. I ſamme Maaned ſom Mûnter (den 22de April) døde den danſke Literaturſ almenagtede og elſkede Veteran, Knud Lyhne Raahbek, Profefſor ordinariuſ i Eſthetik, Etatsraad og Ridder af Dannebrog, i ſit 70de Aar. Han var den forſte ſom ved Univerſitetet beklædte en Lærerpoſt i Eſthetiken, hvori han forſt var anſat ſom Profefſor extraordinariuſ fra 1790—1800, i hvilket Aar han nedlagte ſit Embede, men han blev igjen i 1817 anſat ſom ordinariuſ, dog forſt ſiden 1819 med Sæde i Konſiſtorium. Hans Levnet findes i Lit. Tid. No. 32, 33 og 34.

Kommunitetets Arkivariuſ, Profefſor Odin Wolff, døde den 16de Aug. ſ. A. i ſit 70de Aar. Beklædte ovennævnte Poſt ſiden Aaret 1814.

Forhenværende Profefſor i Arkæologien og det græſke Sprog, Etatsraad Niels Jverſen Schow, døde den 13de Okt. ſ. A. i ſit 77de Aar. Han blev 1805 udnævnt til Profefſor extraordinariuſ i Arkæologi, 1813 tillige til Profefſor ordinariuſ i Græſk, og blev i 1827 entlediget fra begge Embeder. Hans Levnet i Lit. Tid. No. 50.

13. Profefſor i Pharmakologi og medicina forenſis i det mediciniſke Facultet, Nikolaj Chriſtian Møhl, død den 3die Nov. 1830 i ſit 33te Aar, efter ikke fuldt 1½ Aars Tjenefte ved Univerſitetet, hvor han i Juni 1829 blev anſat ſom Lektor, og i Oktober 1830 udnævnt til Profefſor. Han var den tredie Docent i de ovennævnte Videnskaber, der i det her omhandlede Tidſtrum blev bortreven i ſin bedſte Alder, og hvilſ Tab blev højligen beklaget. Mere om ham i Maanedſkrift for Literatur 4de Bind.

14. Professore ordinarius i Anatomien, Etatsraad og Ridder af Dannebrog, Christian Frederik Schumacher, død 7de Decbr. 1830, 73 Aar gammel. Universitetslærer siden 1819, da han blev ansat som Professor i Anatomien med Rang lige med Professores ordinarii og Anciennitet i det medicinske Facultet næstefter daværende Professor Etatsraad Bang. Han havde tidligere (fra 1780) været ansat som Professor ved Universitetet og fejrede desaaarsag i 1828 sit Jubilæum. Senere gjorde han Tjeneste som Professor ved det chirurgiske Akademi, hvilket Embede han havde nedlagt, for at leve som Privatmand, da han blev kaldet til Universitetet. Mere om ham i Lit. Tid. for 1831 No. 4.

Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket, Professor Dr. Otto Diderik Bloch, døde den 15de Juni 1831 i sit 66de Aar. Blev 1813 Amanuensis, 1814 Underbibliothekar ved Bibliotheket. Til 1829 Titel af Professor.

15. Professor extraordinarius i Mathematiken, samt Lærer ved og Medbestyrer af den polytekniske Lærestanstalt, Magister Henrik Gerner v. Schmidt, døde den 16de Juli 1831 i sit 33te Aar paa St. Croix i Vestindien, hvorhen han havde foretaget en Rejse, for om muligt at gjenvinde sit Helbred. Blev Lektor i 1825, i 1827 Professor extraordinarius og i 1829 tillige Lektor ved den polytekniske Anstalt. Universitetet mistede i ham vel en af sine yngste, men tillige en af sine haabefuldeste og mest udmærkede Lærere. Hans Levnet i Maanedsskrift f. Lit. 6 B. Følgende latinske Mindedigt over den Ufdøde er forfattet af Etatsraad Engelstoft:

Fata cur æstivos properant decerpere flores,
 Cur lætas segetes falx metit ante diem?
 Heu te vis superis maturior abstulit auris,
 Ac rapide gnayum linquere jussit opus.

Tristia non valuit pietas decreta morari,
 Crudelem Parcæ nec retinere manum.
 Currere ad extremas quid nunc tibi profuit oras
 Et quæ diverso littora sole tepent?
 Nempe febris tecum conscendit languida puppim,
 Conderet ut cineres terra remota tuos.
 At nos egregium civem lugemus ademtum,
 Ingemit et damno patria moesta suo.
 Quis tibi doctrinæ cultu præcelluit? in quo
 Ingenii major vis fuit atque vigor?
 Quis te sincero recti superavit amore?
 Quis te candidior simpliciorque fuit?
 Unde tuum nostro defixum pectore semper
 Hærebit nomen. Molliter ossa cubent!

16. Professor ordinarius i Naturhistorie, Etatsraad og Ridder af Dannebrog, Gregers Vad, død 25 Marts 1832 i sit 77de Aar. Professor siden 1795, siden 1805 som ordinarius. Se om ham Lit. Tid. N. 19.

17. Det sidste men tillige et af de smerteligste Tab led Universitetet, da Professor extraordinarius i de østerlandske Sprog, samt Bibliothekar ved Universitets-Bibliotheket, Kassemus Christian Rask, den 14de Nov. 1832 ved Døden afgik i en Alder af ikke fuldt 45 Aar. Ved sine overordentlig udbredte Kundskaber i en Mængde saavel nyere som ældre Sprog, især de nordiske Nationers, men ogsaa østerlandske og andre, havde han erhvervet sig en Berømmelse over hele Europa, som ikkun Faa have opnaaet. Rask havde staaet i Universitetets Tjeneste siden 1812 da han blev Amanuensis ved Bibliotheket; i 1814 blev han Underbibliothekar, og 1829 ved Professor Nyerups Død Bibliothekar. Han blev i Aaret 1825 udnævnt til Professor extraordinarius i Litterærhistorien med særdeles Hen-

syn paa den gamle asiatiske Literatur. Aaret før sin Død beholdt han den siden Professor Næbmußens Død ledige Lærerspost i de østerlandske Sprog.

Endvidere ere ved Døden afgaaede:

Den 21de Aug. 1827 Universitetets og Kommunitetets Rådsrerer, Kammerraad Johan Traugott Otto. Han var Universitetets Rådsrerer siden 1806, og beklædte siden 1813, da en lignende Post blev oprettet ved Kommunitetet, ogsaa denne.

Den 18de Febr. 1829 forhenværende Bogholder ved Universitetet, Herman Baagøe. Var Bogholder fra 1806 til 1827, da han formedelst Svagelighed blev entlediget.

II. Sortegnelse over de Embedsmænd, som paa andre Maader have forladt Universitetet.

Under 16de Aug. 1825 blev den Professor ordinarius i Astronomien, Etatsraad, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Dr. juris H. C. Schumacher i Aaret 1821, i Anledning af de ham overdragne Forretninger i Hertugdømmene, af Hans Majestæt forundte Dispensation fra hans Forretninger ved Universitetet allernaadigst indtil videre forlænet, saaledes at hans Gage samt hans Anciennitet i Konsistorium og Ret til ved indtræffende Vakance i samme at indtræde fremdeles ligesom hidtil blev ham forbeholdt.

1. Under 10de Juli 1827 blev ligeledes Professor extraordinarius i den græske Philologi, Gehejmelegationsraad og Ridder

af Dannebrog, Dr. Phil. P. D. Brøndsted's temporære Udtredelse fra Universitetet, hvortil han i Aarene 1818, 1820 og 1823 havde erholdt allerhøjeste Samtykke, allernaadigst indtil videre forlænget.

2. Den 10de Nov. s. A. blev Professore ordinarius i den græske Philologi, samt Professor i Arkæologien, Justitsraad (senere Etatsraad) N. J. Schow, i Raade og med Pension entlediget fra ovennævnte Embeder.

Den 1ste Decb. s. A. blev Universitetets Bogholder, Herman Baagøe, af Konsistorium med Direktionens Samtykke entlediget fra sit Embede med Pension.

3. Den 19de Febr. 1828 blev Professor extraordinarius i det juridiske Facultet, Konferentsraad og Højesterets Assessor, Ridder af Dannebrog, Christian Bagger Brorson, i Raade og med Pension entlediget fra førstnævnte Embede.

Under 8de Aug. 1829 blev Professor og Lærer ved den polytekniske Lærestanstalt, Dr. Phil. G. F. Ursin, som under s. D. blev allernaadigst konstitueret til at holde astronomiske Forelæsninger, tillige entlediget fra sin Post som Observator ved Universitetets Observatorium.

4. Professor ordinarius i det theologiske Facultet, Dr. Theol. Peter Erasmus Müller, Ridder af Dannebrog, som under 16de April 1830 blev udnævnt til Biskop over Sjællands Stift, afgik saaledes fra Universitetet.

Ligeledes afgik 2den Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket, N. M. Petersen, fra denne Post, da han under 27de Okt. 1830 blev udnævnt til Registrator i Gehejmearkivet.

5. Docent i det juridiske Facultet, Assessor J. D. Hansen, afgik fra Universitetet, da han under 21de Sept. 1831 var bleven udnævnt til Kommitteret i det Kongelige Rentekammer.

6. Ligeledes Professor ordinarius i det theologiske Facultet, D. Theol. N. Fogtmann, der under 30te Sept. s. A. blev udnævnt til Biskop over Ribe Stift.

7. Ligeledes afgik Professor Rask fra det ham hidindtil overdragne Professurat i Litterærhistorien, da han under 3die Decb. s. A. blev beskikket til Professor i de østerlandske Sprog.

Under anden Maj 1832 blev Professor, Etatsraad L. Engelstoft, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, i Raade entlediget fra sit hidtilværende Embede som (2det) Medlem af den Kongl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler.

Da Lektor Slussen den 13de Nov. s. A. blev udnævnt til Professor i Astronomien, blev han tillige entlediget fra sin Post som Observator.

Under 7de Juni 1833 er Professor i Lovkyndigheden, Konferentsraad S. F. W. Schlegel, Kommandør af Dannebrog, i Egenkab af Universitetets Senior og i Henhold til Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. I. §. 16, efter indgiven Ansøgning, allernaadigst bleven dispenseret fra at holde Forelæsninger, dog at han vedbliver de ham iøvrigt som Medlem af det juridiske Facultet paaliggende Forretninger.

III. Ny Ansættelser og Befordringer.

Den 1ste Nov. 1823 stadfæstede Directionen det af Konsistorium truffne Valg af Professor Theologiæ J. Møller til i afg. Etatsraad N. C. Kallø Sted at være Inspector quæsturæ.

Under 12te Okt. 1824 blev Dr. Phil. (senere Professor ved Kunstakademiet) Georg Frederik Ursin beskikket til

Observator ved Universitetets Observatorium, i hvilken Post han allerede siden 1819 havde været konstitueret. Den 25de Sept. næstforhen havde Direktionen approberet Untagelsen af Studiosus E. F. N. D u s s e n til Assistent (eller som det forhen kaldtes anden Observator) ved Observatoriet i afgangne Observator Pihls Sted.

1. Under 14de Maj 1825 blev Underbibliothekar ved Universitetets = Bibliotheket Professore Na s m u s C h r i s t i a n R a s s e udnævnt til Professor extraordinarius i Literærhistorien med særdeles Hensyn til den gamle asiatiske Literatur.

2. Den 27de Sept. f. A. Løjtnant ved Artilleri = Korpset Mag. H e n r i k G e r n e r v. S c h m i d t e n til Lektor i Mathematiken.

Under 4de Okt. f. A. Professor ordinarius i Statsøkonomien D. E. D u s s e n forundt Sæde (tillige som Sekretær) i Konfistorium (i Anledning af Professor Degens Død).

3. Den 11te Marts 1826 udnævntes Dr. Phil. M a t h i a s H a g e n H o h l e n b e r g til Lektor i Theologien, og under 26de Aug. f. A. blev det ham allernaadigst overdraget, midlertidigen at holde Forelæsninger og examinere i det hebraiske Sprog. (Denne Konstitution blev igjen ophævet da Professor Rasmussen i 1831 udnævntes til Professor i de østerlandske Sprog.)

4. Den 4de Juni f. A. blev Landphysikus i Sjællands nordre Distrikt Dr. Med. C o n r a d M a t h i a s L u n d i n g udnævnt til Professor extraordinarius i Pharmakologi og medicina forensis i det medicinske Facultet.

Under 26de Aug. f. A. Mag. J. N. M a d v i g til Docent og Examinator i den latinske Philologi i Etatsraad Thorlacius' Fraværelse.

Den 27de April 1827 Lektorerne H. G. v. S c h m i d t e n og M. H. H o h l e n b e r g til Professores extraordinarii.

Den 30te Maj s. A. antog det juridiske Facultet Kand. juris (nu Kancelli-Sekretær og Kancellist i det danske Kancelli) Tage Mgren-Ussing til Notarius ved Facultetet (istædetfor Lic. juris B. H. Dreyer, der var bleven udnævnt til Udsætor i Hof- og Stads-Retten).

Den 14de Aug. s. A. blev Professor extraordinarius i Esthetiken, Ridder af Dannebrog, M. Ohlenschlæger udnævnt til Professor ordinarius og Udsætor (samt Sekretarius) Konsistorii (i Anledning af Professor Oluffens Død).

Den 13de Nov. s. A. approberede Direktionen Konsistorii og det theologiske Facultets Valg af hidtilværende Grosferer Hans Ludvig Friis til i den afdøde Kammerraad Ottos Sted at være Universitetets og Kommunitetets Kasserer.

Den 1ste Decb. s. A. ligeledes Konsistorii Valg af Kopiist Jens Hansen Schmidt til Universitetets Bogholder i den entledigede H. Baagæs Sted. (Har senere erholdt Titel af Kammer-Udsætor).

Under 22de Jan. 1828 blev Professor extraordinarius i Historien og de nordiske Antiquiteter, Bibliothekar ved det Kongl. Bibliothek, Justitsraad E. E. Verlauff udnævnt til Professor ordinarius og Udsætor (samt Sekretarius) Konsistorii (i Anledning af Etatsraad Schovs Afgang).

5. Under 5te April s. A. Udsætor i Landsøver- samt Hof- og Stads-Retten Jens Claus Hansen til tillige at være Docent og Examinator i den danske Ret i det juridiske Facultet.

6. Den 16de Sept. s. A. Mag. Johan Nikolaj Madvig til Lektor i Philologien.

Den 21de Febr. 1829 Lærer ved den polytekniske Lærestift Lektor G. Forchhammer forundt Titel af Professor.

Den 18de April s. A. blev Konsistorii Valg af Gartner ved den botaniske Have i Lund Otto Josias Nikolaj Mørch

til Gartner ved Universitetets botaniske Have allernaadigst aprobe-
 roberet.

7 og 8. Den 6te Juni s. A. bleve forhenværende Landphy-
 siku paa Bornholm Dr. Med. Daniel Frederik Eschricht,
 og Adjunkt ved Stadsphysikatet i Kjøbenhavn Nikolaj Chris-
 stian Møhl, beskikkede til Lektorer i det medicinske Facultet, Først-
 nævnte i Physiologi, Sidstnævnte i Pharmakologi og medicina
 ferensis.

Den 8de Aug. s. A. blev hidtilværende Observator Professor
 G. F. Ursin allernaadigst konstitueret til at besørge de astron-
 omiske Forelæsninger (hvilket hidindtil havde været overdraget af-
 døde Professor Thune). (Denne Konstitution ophørte da Obser-
 vator Oluffsen i 1831 blev udnævnt til Lektor i Astronomien.)
 Samme Dato blev Assistent E. F. N. Oluffsen beskikket til Ob-
 servator.

9. Den 15de Sept. s. A. udnævntes Mag. Levin Abra-
 ham til Lektor i det franske Sprog og dets Litteratur.

Den 17de Nov. s. A. Professor extraordinarius i Philosophien
 Dr. Phil. F. E. Sibbern til Professor ordinarius og Assessor
 (samt Sekretarius) Konsistorii (i Etatsraad Thorlacius' Plads).

S. D. Lektor J. N. Madvig til Professor extraordinarius
 i det latinske Sprog og dets Litteratur.

10. S. D. 1ste Sekretær ved det Kongl. Bibliothek Ju-
 stitsraad Christian Molbech til Professor extraordinarius i
 Litterærhistorien med særdeles Hensyn til den fædrelandiske og eu-
 ropæiske Litteratur.

S. D. Professor F. E. Petersen til Provst paa Regensen*).

*) Dette Embede blev forhen, ifølge Fundatsen for Kommunitet
 og Regensen af 25de Juni 1777 §. 3, bortgivet af det the-
 ologiske Facultet, men ligesom allerede i 1814 Prof. Myrup
 blev udnævnt til virkelig Provst ved Kongl. Resolution, saale-

S. D. Underbibliothekar ved Universitetsbibliotheket Dr. Phil. D. D. Bloch forundt Titel af Professor.

Den 21de Nov. s. A. approberede Direktionen Konsistorii Valg af hidtilværende Underbibliothekar Professor R. C. Rask til i afg. Professor Nyerups Sted at være Bibliothekar ved Universitets-Bibliotheket, samt af Professor D. D. Bloch til første og Studiosus N. M. Petersen til 2den Underbibliothekar.

Den 27de samme Maaned blev 2det Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler Konferentsraad (nu Geheimekonferentsraad), Storkors af Dannebrog og Dannebrogsmænd, Andreas Bjørn Nothe udnævnt til første og bestyrende Medlem af Direktionen, ligesom hidtilværende 3die og 4de Medlemmer af Direktionen, Professor Dr. Phil. L. Engelstoft, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, og Konfessionarius Dr. Theol. J. P. Mynster, Kommandør af Dannebrog og Dannebrogsmænd, til respektive 2det og 3die Medlem af Direktionen.

Den 8de Decb. s. A. approberede Direktionen Kand. Theol. Peder Pedersens Antagelse som Assistent ved Observatoriet.

des er det nu ved allerhøjeste Resolution af 15de Sept. 1829 bestemt, at dette fremdeles skal være Tilfældet. Samme Resolution bestemte ogsaa at Notariatet ved det theologiske Facultet ikke længere, som hidtil, skulde være forenet med Regensprovste-Embedet, men at der dertil af Facultetet skulde antages en duelig Kandidat, som derfor skal nyde visse Indtægter i Forhold til det Antal Studerende; der underkaste sig theologisk Embeds-Examen. Facultetet antog efter Prof. Nyerups Død Kandidat L. Bindesbøll til Notarius, og, da denne fratraadte, i Okt. 1831 Kandidat E. Rabell. Denne fratraadte Aaret efter, og i Juni 1832 udnævnte Facultetet Licentiat J. F. Fenger til den ledige Post, men ogsaa han er i indeværende Aar fratraadt, og der er ikke endnu udnævnt Noget i hans Sted.

Den 29de s. M. ligeledes Konsistorii Valg af Professor i Lovkyndigheden Etatsraad M. H. Bornemann til Inspector quæsturæ i afg. Etatsraad Hurtigkarls Sted.

Under 5te Jan. 1830 blev Professor extraordinarius i Lovkyndigheden, Ridder af Dannebrog, J. L. A. Kolderup Rosenvinge udnævnt til Professor ordinarius og Udsættor (samt Referendarius) Konsistorii (i Etatsraad Hurtigkarls Plads).

11. Den 27de Febr. s. A. Udsættor i Landsover= samt Hof= og Stadsretten Dr. jur. Peter Georg Bang til Professor extraordinarius i det juridiske Facultet med særdeles Forpligtelse at foredrage den romerske Ret (efter afholdt Konkurs).

Den 13de Martz s. A. Professor extraordinarius i det theologiske Facultet Dr. Theol. H. N. Clausen til Professor ordinarius og Udsættor Konsistorii (i Prof. Hornemanns Plads).

12. Den 25de Maj s. A. Lektor ved Sorø Akademi Dr. Theol. Nikolaj Fogtman til Professor ordinarius i Theologien og Udsættor Konsistorii (i Biskop Müllers Plads).

Den 24de Juli s. A. Professor extraordinarius i Naturhistorien J. C. H. Reinhardt, Ridder af Dannebrog, til Professor ordinarius og Udsættor (samt Sekretarius) Konsistorii (i Etatsraad Rahbeks Plads).

Den 11te Sept. s. A. blev det allernaadigst overdraget Professor Ohlenschläger at examinere i det tydske Sprog ved Examen Artium. (Dette havde hidtil været besørget af Etatsraad Rahbek.)

13 og 14. Den 12te Okt. s. A. bleve Professor ved Frederiks=Universitetet i Christiania Poul Martin Møller, og Dr. Phil. ved Universitetet i Göttingen Christian Georg Nathan David udnævnte til Professores extraordinarii, Forstnævnte i Philosophien, Sidstnævnte i Statsøkonomien.

S. D. Højeledes Lektorerne D. F. Eschricht og N. C. Møhl til Professorens extraordinarii.

Den 14de Decbr. f. A. Rancelliraad og anden Sekretær ved det Kongelige Bibliothek J. A. Bølling til tillige at være Archivarius ved Kommunitetet.

Den 18de f. M. approberede Direktionen Valget af Kand. Theol. M. K. Thaarup til 2den Underbibliothekar ved Universitetets-Bibliotheket.

15. Den 26de April 1831 blev Professor og Lærer ved den polytekniske Lærestanstalt Dr. Phil. Georg Forchhammer udnævnt til tillige at være Professor extraordinarius i Mineralogien ved Universitetet, med den ham under 17de Nov. 1829 forbeholdte Anciennitet foran Professor Madvig.

Den 20de Aug. f. A. Assistent ved det Kongl. naturhistoriske Museum, Dr. Phil. ved Universitetet i Göttingen, H. Bech til tillige at være Assistent ved det grevelig Moltkeske Naturaliekabinetets zoologiske Afdeling.

Den 3die Sept. f. A. approberede Direktionen det theologiske Facultets Valg af Professor Hohlenberg til Bibliothekar ved Kommunitetets Bibliothek i afg. Prof. Blochs Sted. Da Prof. Hohlenberg kort efter som ordinarius indtraadte i Stiftelsens Bestyrelse, fratraadte han denne Post.

16. Den 13de Sept. f. A. udnævntes Observator Christian Friis Rottbøl Duffen til tillige at være Lektor i Astronomien.

Under 24de Sept. f. A. overdrog Direktionen til Prof. Urfin at holde de mathematiske Forelæsninger i det forestaaende Vintersemester for de unge Studerende, der forberedede sig til 2den Examen.

Den 29de f. M. udnævnte det theologiske Facultet Kopiist ved

det Kongl. Bibliothek F. Fabricius til Viceinspektor paa Regensen *).

Under 29de Okt. f. A. blev Konsistorii Udnævnelse af 2den Underbibliothekar Menz Kynning Thaarup til 1ste Underbibliothekar, og af Kand. Theol. D. M. Schiøtz til 2den Underbibliothekar ved Bibliotheket af Direktionen approberet.

17. Den 8de Nov. f. A. Politi-Assistent, Politi-Sekretær, Johannes Efraim Larsen beskikket til Professor extraordinarius i det juridiske Facultet.

Den 3die Decb. f. A. Professor extraordinarius i Theologien, Dr. Theol. M. H. Hohlenberg til Professor ordinarius og Assessor Konsistorii. (I Biskop Fogtman's Plads).

18. S. D. Professor i Literærhistorien N. E. Næs til Professor extraordinarius i de østerlandske Sprog.

Under 24de Jan. 1832 blev det allernaadigst overdraget Professor Medicinæ Eschricht indtil videre at holde Forelæsninger over Anatomien.

Den 3die Marts f. A. approberede Direktionen det theologiske Facultets Valg af Kand. Theol. L. Bindebøll til Bibliothekar ved Kommunitetets Bibliothek.

Den 31te Marts f. A. blev Kand. Phil. Johan Arndt Dybsfel (tillige antaget som Lærer ved den polytekniske Lærestiftelse,) forundt Titel af Professor.

Den 17de April f. A. udnævntes Lektor L. Abraham til Professor extraordinarius.

*) Ved Skr. af 24de Sept. 1831 bestemte Direktionen, efter Forslag fra Facultetet, at den Lejlighed paa Regensen, med tilhørende Emolument af Brænde, som var tillagt afg. Prof. D. D. Bloch, fremdeles skulde overdrages en ældre Academicus, der i Egenkab af Viceinspektor kunde i Regenspruvstens Forsald føre Opsynet med den daglige Orden paa Regensen.

Den 21de næstefter blev Professor ordinarius i Historien, Etatsraad, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd, *L. Engelstoft*, der hidtil som Medlem af Universitets-Direktionen ikke havde været consistorialis, da han udtraadte af Direktionen, udnævnt til Assessor i Konsistorium med den ham i sin Tid forbeholdte Anciennitet (1 Etatsraad Vads Sted).

Den 2den Maj næstefter udnævntes 3die Medlem af Direktionen Konfessionarius *Dr. Mynster* til 2det Medlem, og Kommitteret i det Kongl. Rentekammer Justitsraad (nu Etatsraad) *J. D. Hansen* til 3die Medlem af Direktionen.

Den 20de Okt. s. A. overdrog Direktionen til Lektor *Oluffsen* i det forestaaende Wintersemester at holde de mathematiske Forelæsninger for de unge Studerende, som forberedede sig til 2den Examen.

19. Den 13de Nov. s. A. blev Gehejmelegationsraad, Ridder af Dannebrog, *Dr. Phil. Peter Oluf Brøndsted* beskikket til Professor ordinarius i Philologi og Arkæologi, dog uden Eæde i Konsistorium indtil en Plads maatte blive ledig.

20. *S. D. Dr. Med. Carl Otto* til Professor extraordinarius (i Pharmakologi og Medicina forensis) i det medicinske Facultet.

S. D. Lektor C. F. N. Oluffsen til Professor extraordinarius, og Assistent *P. Pedersen* i hans Sted til Observator *).

Den 29de Decb. s. A. blev Konsistorii Valg af Professor *J. N. Madvig* til Bibliothekar ved Bibliotheket i afg. Professor *Rass'* Sted af Direktionen stadfæstet.

21. Den 26de Febr. 1833 er Privatdocent og *Dr. Phil.* ved Universitetet i Kiel *Carl Theodor Johannsen* udnævnt til Professor extraordinarius i de østerlandske Sprog.

*) Der er ikke siden antaget nogen Assistent ved Observatoriet.

22. Den 5te Martz næstefter Konstitueret Lærer ved den polytekniske Læreanstalt Mag. Christian Ramus til Lektor i Mathematiken (efter afholdt Konkurs).

23. Den 13de April næstefter Lic. Theol. Christian Thorning Engelstoft til Lektor i det theologiske Facultet (ligeledes efter afholdt Konkurrence).

Ved at sammenholde disse tre Lister erfarer man, at i det foreliggende Tidrum 17 Universitetslærere ved Døden ere afgaaede, og 7 paa anden Maade have forladt Universitetet; men fra de sidste bør imidlertid fraregnes Tvende (Brøndsted og Rasmussen), af hvilke den ene er ansat paa ny, og den anden kun forlod et Professorskat for at modtage et andet. De Afgaaedes Antal bliver saaledes 22. Tilgangslisten viser for samme Tidrum 23 ny ansatte, men hvorfra de ny nævnte to ligeledes bør regnes, altsaa 21. Af disse findes 4 ogsaa paa Fortegnelsen over de Døde, og 2 paa Fortegnelsen No. 2, saa at Antallet af de ny tilkomne og endnu fungerende Lærere bliver 15, hvilket er ikke stort mindre end det halve Antal af hele Universitetets Personale. I Konsistorium ere indtraadte 2 ny Medlemmer af det theologiske, 1 af det juridiske og 5 af det filosofiske Facultet, ialt 8 ny Medlemmer, som netop er Halvparten af det hele reglementerede Antal af Professores konsistoriales.

O v e r s i g t

over alle de i den senere Tid givne Lovbestemmelser
eller trufne Foranstaltninger angaaende de forskjel-
lige Examina ved Universitetet.

Det vil uden tvivl ikke være uden Interesse at erholde en samlet Oversigt over alt hvad der i det siden 1823 forløbne Tidrum er skeet til Forbedring af de forskjellige Examina ved Universitetet, af hvilke der næsten ikke er en eneste, som jo i dette Tidrum, dels ved Kongelige Resolutioner, dels ved Universitets-Direktionens Foranstaltning, har modtaget nærmere Bestemmelser, sigtende enten til at udvide Omfanget, eller befordre Studiet af de Videnskaber, for hvilke ved samme gjøres Rede, eller til at forbedre selve Examen's Indretning, saa at Garantien for Provens Paalidelighed og Kandidaternes Duelighed derved kunde forsøges, eller andre Fordele opnaaes *). Alle de didhørende Bestemmelser ere her meddelte under eet. Hver Examen er givet sin egen Afdeling, hvorunder de vigtigere Bestemmelser først ere anførte, og derefter de mindre vigtige, saa at den kronologiske Orden ikke altid nøjagtigen er

*) Da det i denne Tid er under Ventilation, at fastsætte nærmere Regler for den Præliminær-Examen, som det i endel Aar har været brugeligt at lade akademiske Borgere fra det Kiøske eller fremmede Universiteter underkaste sig istædetfor de to første Examina, naar de her ville tage Embeds-Examen, havde Udgiveren troet, ogsaa herom at kunne meddele Efterretning paa dette Sted; men da Forhandlingerne desangaaende endnu ikke ere tilendebragte, vil denne Meddelelse nu ikke kunne leveres forend i et af de følgende Hefter, formodentlig det næste.

fulgt. Til Slutning ere alle saadanne Direktions=Skriverer anførte, hvorved et eller andet Spørgsmaal er afgjort. Overhovedet har Udgiveren troet, hellere at burde medtage for meget, end for lidet, saa at et og andet maasse vil findes, som uden Fejl kunde været forbigaaet, men for hvis Meddelelse ellers ikke saa let vilde have frembudt sig nogen Lejlighed.

I. Examen Artium.

Bed Examen Artium fordredes tilforn kun een skriftlig Udarbejdelse af Examinanderne, nemlig den latinske Stil. Men da Formen af denne Examen ved Frd. 22de Marts 1805 blev aldeles forandret, bleve ialt 16 skriftlige Udarbejdelser foreskrevne, hvorimod den mundtlige Prøve blev meget indskrænket. Uagtet Antallet af de Dimitterede i de paafølgende Aar som en Følge af Tidsumstændighederne var det mindste, der er haft ved Universitetet, nemlig fordetmeste kun mellem 90 og 100, viste Ulejlighederne ved de mange skriftlige Udarbejdelser sig dog snart saa store, at disse ved allerhøjeste Resolutioner af 9de Okt. 1813 og 7de Aug. 1818 bleve indskrænkede til 9. Men da ogsaa dette Antal af skriftlige Udarbejdelser endnu var stort, og da Ulejlighederne derved vare blevne desto føleligere, jo mere de Dimitteredes Antal er voget, da nemlig i de senere Aar Middeltallet af de ved Universitetet aarligen Indskrevne har været 170, og i nogle Aar endog over 200 anmeldtes, saa androg Konsistorium paa en yderligere Indskrænkning i denne Henseende.

Direktionen fandt ogsaa en saadan Indskrænkning af flere Grunde tilraadelig. Den mundtlige Examination synes i det hele for den Alder, hvori de fleste Dimittender ere, at kunne føre til en sikkrere Dom om disses Kundskaber, end den mundtlige Prøve. Man kan nemlig af denne Alder ikke vente den Modenhed og Sikkerhed, at de ved Besvarelsen af en Op=

gave ikke mangen Gang behøve et vejledende Bink. Et saadant kan Examinator ved den mundtlige Prøve give, ligesom han ogsaa fra et Spørgsmaal, som Examinanden ikke kan besvare fyldestgjørende, kan gaae over til andre, hvilket derimod ikke kan finde Sted ved den skriftlige Prøve. Det har derfor ofte vist sig, at en Examinand, hvis skriftlige Udarbejdelse i en Videnskab var mislykkedes, ved den mundtlige Examen befandt sig at besidde tilbørlige Kundskaber i samme. Fremdeles kan det, uagtet det Tilsyn der føres, ikke forebygges, at jo Nogle hemmeligen benytte medbragte Hjælpemidler. Disſes Udarbejdelser kunne derved erholde et ufortjent Fortrin for deres, som ikke have tilladt sig dette. For Examinatorerne er det ikke blot højst byrdefuldt at gjennemgaae et saa stort Antal Specimina, men da disse i saa Dage maa cirkulere mellem flere Examinatorer, lævnes der, ved det nu saa betydeligen stegne Antal af Examinander, vanskeligen Tid til at overveje hvert især med den Nøjagtighed, Examinatorerne selv ønske. Endeligen mentes ogsaa nogen Tid at kunne spares, saa at den mundtlige Examen tidligere kunde finde Sted, og saaledes de Nyinskriberedes Baabenøvelser tilendebringes i Begyndelsen af November Maaaned, til hvilken Tid Forelæsningerne ved Universitetet skulde begynde.

Men hvorvel disse Grunde efter Direktionens Formening afgjørende taledes for en Indskrænkning i de skriftlige Udarbejdelser ved Examen Artium, saa burde det dog derved paasees, at de skriftlige Prøver, som fremdeles maatte vedblive, beholdt et saadant Omfang, at de unge Studerendes Fremgang derefter med Sikkerhed kunde bedømmes, samt at der ved Indskrænkningen ikke skulde foranlediges, at de skriftlige Øvelser i Skolerne, der ere af saa stor Vigtighed, skulde behandles med mindre Omhu.

De skriftlige Udarbejdelser, som efter de bestaaende Anordninger fordredes ved Examen Artium, vare følgende:

1. en latinsk Stilprøve, hvortil et passende Thema dikteres;
 2. en dansk Oversættelse af et lettere Sted i et eller andet latinsk klassisk Skrift, som ikke plejer at læses i Skolerne;
 3. Besvarelse af et Spørgsmaal af den kristelige Religionslære.
- 4 og 5. Besvarelse af et Spørgsmaal af den ældre og et af den nyere Verdenshistorie.

De skriftlige Besvarelser af Opgaverne af Religionslæren og af den nyere Historie bedømtes først af Professorerne i Theologi og Historie med Hensyn paa de deri udviste videnskabelige Kundskaber, og underkastedes derpaa en egen Bedømmelse af en Kommittee bestaaende af to Professorer, hvilke samtlige Censorer hver Gang udvalgte af dem selv, og med hvilke Professoreren i Æsthetiken sammentraadte, for at bestemme en egen Karakter for Sproget og Stilen i Udarbejdelserne, hvilken Karakter anførtes i Karakter-Bu- brikken for Udarbejdelse i Modersmaalet;

6. en Oversættelse af et tysk Pensum, og
7. af et fransk Pensum, paa Dansk;
8. Besvarelse af en arithmetisk, og
9. af en geometrisk Opgave.

Uf disse Udarbejdelser forment Direktionen, at foruden den latinske Stilprøve ogsaa den under No. 2 anførte skriftlige Oversættelse af et Sted af en latinsk Autor burde vedblive, da det er vanskeligt, ved den mundtlige Examination at finde for enhver Examinand et Sted af en klassisk Skribent, hvori

hverken usædvanlige Udtryk og Talemaader, eller indviklede Konstruktioner forekomme, saa at det kunde fordres af den Unge, at han skulde kunne oversætte det uden at det først var gennemgaaet med ham i Skolen, og da Examinanden behøver længere Tid til at sætte sig ind i et saadant Sted, end der kan tilstaaes ham ved den mundtlige Prøve.

Til Bedømmelse af Examinandens Færdighed i at udtrykke sig i Modersmaalet syntes de hidindtil dertil foreskrevne Udarbejdelser over Opgaverne af Religionslærenog Historier: at være aldeles hensigtsvarende; kun mentes een Opgave af Verdenshistorien, enten af den ældre eller af den nyere, tilstrækkelig til Djemedet. Det kunde endog synes, som om det i denne Hensigt var nok at fordre een Udarbejdelse i Modersmaalet, enten af Religionslæren eller af Historien.

Da imidlertid disse Udarbejdelser ere af forskjelligt Slags, og saaledes give Lejlighed til fra flere Sider at kjende Examinandens Færdighed i at udtrykke sig i Modersmaalet, og da det er af Bigtighed, at Disciplene i Skolerne flittig øves i Udarbejdelser saavel af Religionslæren som og af Historien, saa maatte Direktionen ansee det for rettest, at begge Slags Udarbejdelser fremdeles skulde fordres ved Examen Artium. Derimod forment Direktionen, at den særegne Censur med Hensyn til de i disse Udarbejdelser udviste videnskabelige Kundskaber kunde bortfalde, da denne Censur krævede længere Tid, og da Examinandernes Kundskab dog ikke tilstrækkeligen kunde bedømmes efter hans Besparelse af et enkelt Spørgsmaal. Dog kunde disse Udarbejdelser, efter at være bedømte med Hensyn paa Sprog og Stil, afgives til Examinatorerne i Religion og Historie, for at disse kunde tage passende Hensyn dertil ved Bestemmelsen af den Karakter, som efter den mundtlige Prøve bliver at tildele Examinanden.

Den skriftlige Prøve i Tysk og Fransk havde kun bestaaet i Oversættelse paa Dansk af et opgivet Stykke af en tysk eller fransk Forfatter, og da det samme finder Sted ved den mundtlige Prøve, hvor Examinator tillige har Lejlighed til at prøve Examinanden i Grammatiken, saa skjønnede Direktionen ikke rettere, end at den skriftlige Prøve her ganske kunde bortfalde.

Tviolsommere kunde det synes, om de skriftlige Opgaver i Mathematiken fremdeles skulde bibeholdes. Men naar det betænkes, dels at det efter de ovenfor udviklede Grunde var af Bigtighed, at Antallet af de skriftlige Udarbejdelser ved Examen Artium indskrænkedes, dels at de Unge, som underkaste sig denne Examen, kunne besidde ret god Kundskab i Elementerne af Arithmetik og Geometri, og dog behøve et eller andet vejledende Wink for at besvare en Opgave af disse Videnskaber, og at en Fejltagelse, som maasse i sig selv er af ringe Betydning, kan forhindre dem i at løse en saadan Opgave, og at saaledes den mundtlige Prøve kan lede til et sikkrere Resultat, saa maatte Direktionen være af den Formening, at disse skriftlige Udarbejdelser burde bortfalde.

Saa vel tilforn, som efter Tryd. 22de Marts 1805 §. 14, var det Examinanderne tilladt, ved de skriftlige Oversættelser at benytte en Ordbog, hvilken dog skulde være den samme for alle. Men da det befrygtedes, at Vedkommende i disse Ordbøger kunde medbringe andre Hjælpemidler, saa blev ved allerhøjeste Resolution af 20de Sept. 1805 Tilladelsen til at bruge en Ordbog ophævet, hvorimod vedkommende Examinatorer bemyndigedes til, hvis der i de forelagte Oversættelses-Opgaver skulde forekomme enkelte vanskeligere Ord eller noget usædvanlige Talemaader, da at tilføje nedenunder, eller vedtegne, deres Betydning i det andet Sprog. Men da det ikke er let at bedømme, hvilke Ord og Talemaader

der ere mere fremmede for Examinanderne, efterdi dette ikke er ens for Alle, og da Misbrug mindre er at befrygte, naar de skriftlige Udarbejdelser indskrænkes, saa formentes, at Brugen af en bestemt dansk-latinsk Ordbog burde være tilladt ved Udarbejdelsen af den latinske Stil, men at derimod ingen Ordbog maatte benyttes ved Oversættelsen fra Latin paa Dansk.

Ved Frd. af 22de Marts 1805 §. 14 er for dem, som ved den skriftlige Prøve bruge utilladelige Hjælpemidler, fastsat den Straf, at de uden videre udelukkes fra Examen for denne Gang. Herved sættes imidlertid de Paagældende et Aar tilbage, thi selv naar en extraordinær Examen undertiden nogle Maaneder senere maa afholdes for Gaadanne, som ved Evgdom eller andet uundgaaeligt Forfald ikke have kunnet indstille sig i rette Tid, syntes det betænkeligt at tilstræde de Afviste Udgang til denne Examen, fordi disse endog kunde ønske at vinde saa meget længere Tid til Forberedelse. Da imidlertid hin Straf mangen Gang ikke staaer i Forhold til Forseelsen, saa fandtes der Anledning til at andrage paa allerhøjeste Bemyndigelse til at den, idetmindste i nogle Tilfælde, kunde være at formilde.

Den ovenmældte extraordinære Examen er de fleste Aar fornøden, da det sædvanligen indtræffer, at nogle af de Uvmældte enten kort forinden, eller under, Examen blive syge, og da de fra Island Dmitterede undertiden først ankomme her til Staden efterat Examen er afholdt*). Det fandtes rettest, at en vis Tid

*) For at forebygge dette tilfrev Direktionen i Aaret 1830, ifølge et Forslag fra det philosophiske Facultets Dekanus, Stiftsøvrigheden i Island om at foranledige, at det blev de Dmitterende, som paa een Tid dmitteres fra Besæstads Skole, paalagt, ogsaa paa een Tid at tiltræde Rejsen til Kjøbenhavn. Dette skete ogsaa, men Stiftsøvrigheden gjorde derhos opmærksom paa adskillige, undertiden uovervindelige, Vanskeligheder, der kunne hindre de islandske Dimiæsi i at ankomme til rette Tid.

for denne extraordinære Examen blev bestemt, og at den da blev ansat til de nærmeste Dage før Juleferierne.

Da der ved samtlige foransførte Bestemmelser intet nyt vilde blive at fordre af Examinanderne, saa fandtes intet til Hinder for at de strax kunde træde i Kraft ved Examen Artium i Efteraaret 1832.

Efterat Direktionen herom havde nedlagt allerunderdanigst Forestilling, behagede det Hans Majestæt Kongen under 31te Aug. 1832 allernaadigst at approbere følgende nærmere Bestemmelser for Examen Artium ved Kjøbenhavns Universitet.

§. 1.

De skriftlige Udarbejdelser til Examen Artium ved Kjøbenhavns Universitet skulle herefter indskrænkes til følgende:

- a. en latinssk Stilprøve, til hvilken det tillades Examinanden at medbringe og afbenytte en for samtlige Examinander forud bestemt dansk=latinssk Ordbog;
 - b. en dansk Oversættelse af et Stykke i et eller andet latinssk Værk, som ikke forud har været Gjenstand for Skoleundervisningen, og hvori ikke forekomme usædvanlige Udtryk og Talemaader, indviklede Konstruktioner, fjerne Hentydninger, eller andet, som gjør det vanskeligt at fatte Meningen. Til denne Oversættelse maa ingen Ordbog benyttes;
 - c. Besvarelse af en Opgave i den christelige Religionslære;
 - d. Besvarelse af en Opgave i enten den ældre eller den nyere Verdenshistorie. Og blive begge sidstnævnte Udarbejdelser (c og d) derefter at bedømme med Hensyn til Sproget og Stilen paa den ved allerhøjeste Resolution af 7de Aug. 1818 foreskrevne Maade, hvornæst de afgives til Examinatorerne i Religion og Historie, for at disse kunne tage paasende Hensyn paa samme ved Bestemmelsen af den Karakter, som
- akademiske Tidender. II. 5.

efter den mundtlige Prøve i Religionslære og Historie bliver at tildele Examinanden.

§. 2.

Dersom en Examinand gjør sig skyldig i ulovligt Forhold, ved, under den skriftlige Prøve, enten at benytte sig af en Andens Hjælp, eller ved at benytte andre utilladte Hjælpemidler, eller ved at vise Ulydighed mod Opsynsmændene, da bliver han, saaledes som ved Forordningen af 22de Marts 1805 §. 14 er foreskrevet, at afvise fra Examen for den Gang. Dog bemyndiges Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler til, i Tilfælde at indtræffende særdeles Omstændigheder maatte med Hensyn til den begangne Forsælses Beskaffenhed og Grad give Anledning til en Undtagelse fra foransførte Bestemmelse, da at tilstæde den Bedkommende, efter derom indkommen Begjæring, at underkaste sig en ny Prøve i alle de til Examen Artium nu anordnede skriftlige Udarbejdelser, ved hvilken bliver at forholde i alle Maader efter de ellers i saa Henseende foreskrevne Regler. Men dersom Noget, efter at være, formedelst misligt Forhold, afvist fra een skriftlig Prøve, gjør sig skyldig i en lignende Overtrædelse under en ny Prøve, da bliver Udgang til Examen Artium ikke at tilstæde ham førend til den Tid i det næste Aar, da den sædvanlige Examen Artium holdes.

§. 3.

Den ekstraordinære Examen Artium for dem, som ved Sygdom bevisligen have været forhindrede fra at indstille sig til Examen i rette Tid, samt for de Fælandere, der ankomme her til Staden saa sildigt, at de ikke kunne underkaste sig Examen Artium paa den sædvanlige Tid, skal holdes mellem den 17de og 22de December.

§. 4.

Foranstaaende Bestemmelser skulde træde i Kraft ved den Examen Artium som holdes i dette Efteraar.

Angaaende forbeniældte allerhøjeste Bestemmelser blev fra Direktionen under 8de Sept. s. N. udstædt offentlig Bekjendtgjørelse.

Det havde forhen oftere været Tilfældet, at Dimittender af den mosaiske eller andre fremmede Tro'sbekjendelser ved Examen Artium vare bleven fritagne for at examineres i Religion. Saaledes finder man dette angivet i flere af de ældre Lister over Examen Artium, s. Ex. for 1819, 1820, 1823. Men da Direktionen i Aaret 1824, i Anledning af et fra en saadan Dimittend indkommet Andragende om lignende Fritagelse, var bleven opmærksom paa denne Uregelmæssighed, blev det bestemt og det philosophiske Facultet tilkjendegivet, at Dimittender af fremmede Tro'sbekjendelser for Fremtiden ikke maatte fritages for enten den skriftlige eller den mundtlige Prøve i Religion, men at vedkommende Examinatorer havde at forelægge dem en for dem passende Opgave til skriftlig Besvarelse, og ved den mundtlige Examen indrette Spørgsmaalene paa lignende Maade.

I Anledning af at en fra Bøstestad Skole Dimitteret i Aaret 1824 var bleven nægtet Udgang til den (extraordinære) mundtlige Examen Artium paa Grund af Sletheden af hans danske Udarbejdelse, androg det philosophiske Facultet paa at nogle Bestemmelser maatte tages til Fordel for de Dimittender, hvis Modermaal ikke er dansk. Efter Facultetets Forslag skulde saadanne Demittenders Specimina, naar det var tilkjendegivet at sammes Forfatter ikke var danffød, i Rubriken Dansk

(12*)

censureres med større Lemfældighed; dersom det imidlertid indtraf, at Udarbejdelsen desuagtet maatte erklæres for absolut slet, skulde den Ikkedanske, der erholdt saadan Karakter, vel ligesuldt stædes til mundtlig Examen, men ikke erholde nogen Hovedkarakter, inden han, før han gif op til anden Examen, havde aflagt ny og heldigere Prøve.

Direktionen tilkjendegav i denne Anledning det philosophiske Facultet ved Skrivelse af 16de Juli 1825, at Den ikke fandt det fornødent eller tilraadeligt at give nogen ny Forfæst i denne Henseende, saa meget mindre, som Den holdt sig forvisset om at Censorerne fremdeles vilde tage Hensyn til hvad de maatte finde at være overensstemmende med Billighed.

Senere er det flere Gange, fEx. ved Direktionens Skrivelser af 5te Sept. og 25de Nov. 1826 og 11te Sept. 1830, tilladt enkelte Dimittender at besvare de skriftlige Opgaver paa Tysk, og at den Karakter, som derfor blev dem givet med Hensyn til Sproget, maatte indføres i Rubriken for Udarbejdelse i Modersmaalet. Derimod har Direktionen antaget, at det ikke kunde paalægges Examinatorerne, at anstille de mundtlige Prøver med de paagjældende Dimittender paa Tysk.

Bedkommende Professore af det philosophiske Facultet havde for Direktionen paaanket, at de fra Island Dimitterede hidtil ikke havde angivet Arithmetik og Geometri til Examen Artium, ligesom og, at de hyppigen angave mindre Pensæ i Græsk og Latin, end Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 byder. Foranlediget heraf tilskrev Direktionen under 2den Decb. 1826 Facultetet, at da en Lærer i Mathematik allerede i nogle Aar havde været ansat ved Bessestads lærde Skole, kunde Fritagelse for at examineres i Mathematik ikke længere tilstaaes de fra denne Skole di-

dimitterede Disciple; hvorimod Direktionen fandt det billigt, at disse Dimittender, i Betragtning af at Skolegangen i Island ifølge lokale Grunde er indskrænket til kortere Tid end Tilfældet er med de lærde Skoler i Danmark *), fremdeles forundtes nogen Moderation i Henseende til de Pensa af de gamle Autorer, som de ellers overensstemmende med Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 vare pligtige at angive. Med Hensyn til dem som fra Island privat dimitteres, overlod Direktionen det til Facultetet, i de enkelte Tilfælde at bestemme hvad der efter Omstændighederne bør præstere i de mathematiske Examinations-Fag.

Dette blev ogsaa tilskrevet Stiftsøvrigheden over Island til Bekjendtgjørelse for Bessfestad Skoles Lærere, hvorhos det blev disse indffærpet at drage Omforg for, at de Pensa, som de Dimitterede angive ved Examen Artium, ikke staae for langt tilbage mod dem, der fordres af andre Dimitterede.

I det følgende Aar modtog Direktionen derefter en Skrivelse fra den første Lærer ved Bessfestad lærde Skole, Lector Theologiae Johnsen, hvori han oplyste, at de som vare dimitterede fra Skolen efter Aaret 1823 **) ikke havde nogen gyldig Grund til at undslaae sig for Examination i Arithmetik og Geometri, hvorfor det ogsaa var anført i deres Testimonia, at de ved Dimissions-Examen ved Skolen vare prøvede i disse Videnskaber, men at derimod de, som i Foraaret 1823 dimitteredes, med Føje kunde begjære Moderation i denne Henseende, eftersom de kun i det sidste

*) Skoleaaret i Bessfestad Skole gaaer fra 1ste Okt. til Udgangen af Maj Maaned; i Maanederne Juni — Sept. gives Disciplene Ferier.

**) Det er undertiden Tilfældet at de som dimitteres fra Skolen ikke strax begive sig til Universitetet, men opholde sig, endog i flere Aar, paa Embedsmænds Kontorer eller i andre Stillinger i deres Fødeland, for at fortjene en Sum Penge til Hjælp ved deres Ophold ved Universitetet.

Halvaar, de vare i Skolen, nøde Undervisning i Mathematik. Med Hensyn til de befalede Pensa i det græske og latinske Sprog tilføjede Lektor Johnsen, at det efter Besskestad Skoles Indretning og dens Lokale vilde falde vanskeligt, at opfylde det i den Henseende Forestkrevne, dog haabede han, ved de ny Forandringer, han agtede at indføre i Undervisningen, at dette kunde finde Sted efter tre Aars Forløb.

En Student, som i Efteraaret 1827 havde underkafstet sig Examen Artium med Karakteren *Haud illaudabilis*, anholdt hos Direktionen om Tilladelse til, i det paafølgende Efteraar paa ny at indstille sig til denne Examen, uden at han behøvede, der til af Nogen at dimitteres.

Det filosofiske Facultet, hvis Betænkning blev indhentet, fandt intet at erindre imod at han underkastede sig ny Prove, da den samme Tilladelse tilstaaes ved andre Examina, og da Direktionen hellerikke herved fandt nogen Betænkelighed, ligesom ogsaa Spørgsmaalet om paa ny at dimitteres maatte bortfalde for den der engang var optagen som akademisk Borger, blev det ved Skrivelse af 8de Martz 1828 Ansøgeren igjennem Facultetet tilkjendegivet, at der var intet imod at han i det paafølgende Efteraar indstillede sig til ny Prove *).

II. Den philologisk-philosophiske Examen.

Uagtet det ved den Kongelige Resolution af 11te Oktober 1816 **) med Hensyn til denne Examen — der som bekjendt be-

*) Den givne Tilladelse blev iøvrigt ikke benyttet.

**) Se om denne i Engelstofts Efterretninger S. 138 fg.

staaer af tvende Dele, den philologiske eller Examenens første Prøve, og den philosophiske eller dens anden Prøve — var fastsat, at ingen Studerende maatte stædes til sidstnævnte Prøve førend han havde bestaaet i Examenens første Del, og uagtet det hermed upaatvivelig var Meningen, at det idetmindste skulde være ordinarium, at de unge Studerende et halvt Aar efter Examen Artium skulde underkaste sig anden Examenens første Del, og i den paafølgende Oktober dens anden Prøve, til hvilken Ende det ogsaa var bestemt, at der i Winterhalvaaret ene skulde holdes Forelæsninger over de Discipliner der henhøre til den første Prøve, og i Sommerhalvaaret alene over de philosophiske Discipliner, havde Resolutionen dog hidindtil ikke været saaledes forstaaet, at det skulde være de Studerende absolut forment, i samme Examenens Termin, April eller Oktober, at underkaste sig begge Prøverne, naar det kun ikke skete før Udløbet af deres første akademiske Aar, og naar de kun bleve examinerede i de Discipliner, der henhøre til Examenens første Del, førend de indstillede sig til sammens anden Del; og ligesom dette ikke ved Resolutionen var udtrykkelig forbudt, saaledes talende Billighed ogsaa i høj Grad for, at de der ved lovligt Forfald havde været forhindrede i, ved Enden af deres første akademiske Halvaar at underkaste sig Examenens første Prøve, ikke derfor skulde være nødte til at opsætte denne endnu et helt Aar, og som Følge deraf Examenens anden Del indtil 2 Aar efter Examen Artium vare forløbne, og at ligeledes de der bleve forhindrede fra i rette Tid at tage Examenens anden Del, ikke skulde bie et helt Aar længere inden de kunde absolvere Examen, i hvilket Tilfælde ogsaa halvandet Aar vilde forløbe imellem Aflæggelsen af begge Examenens Prøver; begge disse Prøver have derfor altid været afholdte baade i April og Oktober Maaned, nemlig om Efteraaret, foruden den ordinære anden Prøve, tillige en overordentlig philologisk Prøve for saadanne, der i April ved Sygdom eller andet lovligt Forfald havde været for-

hindrede fra at indstille sig til samme, og om Foraaret tillige en extraordinær philosophisk Prøve for dem, der ligeledes det foregaaende Efteraar ikke havde kunnet underkaste sig en saadan; men da nu engang disse Examina afholdtes til de extraordinære Tider, kunde det ikke vel undgaaes, og det har ogsaa altid været Tilfældet, at Flere dertil mældte sig, som ikke ved lovligt Forfald havde været hindrede i at underkaste sig samme til ordinær Tid, men som enten af Mangel paa Flid i deres første akademiske Halvaar, eller af andre Uarsager, havde forsømt i rette Tid at indstille sig til Proverne, eller som vel havde indstillet sig til dem i ordinær Tid, men efter at have faaet slet Karakter i enkelte Rubriker havde forladt samme for derefter i den paafølgende Examens Termin at absolvere begge Prøverne paa engang. Denne Misbrug, der vistnok maatte ansees som meget skadelig for de Studerende, da den baade fristede mange til slet Anvendelse af deres første akademiske Halvaar, idet de vidste, at de i værste Fald dog kunde opsætte den philologiske Prøve til om Efteraaret, eller tage den om igjen, og stod i Bejeh for en grundig Forberedelse ikke alene til anden Examens første, men ogsaa til dens anden Del, naar Vedkommende nemlig i Sommerhalvaaret maatte beskæftige sig med samtlige til begge Prøverne henhørende Discipliner, havde i de senere Aar efterhaanden i den Grad tiltaget, at den tillige blev til en Byrde for Professorene, der saaledes bleve nødte til at anvende en ikke ubetydelig Tid paa disse extraordinære Prøver. I Efteraaret 1831 havde saaledes ikke mindre end 55 Studerende, eller omtrent en Trediedel af dem der det foregaaende Aar toge Examen Artium, indstillet sig til den philologiske Prøve. Dette var isærdeleshed for de Professore, der ved denne examinere, besværligt, da den indtraf omtrent paa samme Tid da de havde fuldt op at bestille med Examen Artium.

Det syntes saaledes at være høj Tid at heri skete en Foran-

dring, og, efterat Sagen i Efteraaret 1831 af et af det philosophiske Facultets Medlemmer var sat i Bevægelse, blev af en af Konsistorium dertil nedsat Komitee udarbejdet et Forslag til nogle forandrede Lovbestemmelser i denne Henseende, hvilket Forslag gik ud paa at det vel ikke skulde forbydes dem, der ved Sygdom eller andet bevisligt lovligt Forfald have været forhindrede i, ved Enden af deres første akademiske Halvaar at underkaste sig den philologiske Prøve, senere at underkaste sig den i Løbet af deres første akademiske Aar, dog saaledes, at Prøven da ikke skulde holdes samtidig med den philosophiske Prøve, men, for saavidt muligt at befordre en grundig Forberedelse til begge Prøverne, nogle Maaneder iforvejen; men at en saadan Tilladelse derimod ikke skulde kunne meddeles dem der formedelt slet Anvendelse af det første Halvaar, eller af andre Aarsager, forsumme at indstille sig i rette Tid; og at det derimod skulde være Saadanne tilladt at indstille sig til den philologiske Prøve til sædvanlig Tid, og først siden efter at underkaste sig den philologiske Prøve; kun forment Komiteen, at det i dette Tilfælde burde paalægges de Studerende, ligeledes nogle Maaneder iforvejen at underkaste sig den Prøve i Mathematik, som ellers hører til Examen's første Del, for at godtgjøre, at de besidde de Forkundskaber som ere nødvendige for med Nytte at høre Forelæsninger over Physik og Astronomi. Konsistorium fandt ved Komiteens Forslag intet andet at bemærke, end at det ved denne Lejlighed vilde være rigtigt at indsfærpe den i Reglementet af 30te Juli 1818 §§. 4 og 17 givne Bestemmelse med Hensyn til Udgangen til Kommunitets- og Regensbenificierne.

Da Universitets-Direktionen heller ikke kunde andet end finde Forslaget hensigtsmæssigt, indgik Den i denne Anledning med allerunderdanigst Forestilling, og følgende Bestemmelser bleve derefter under 4de Maj 1832 allernaadigst fastsatte:

1. Det skal herefter ikke være nogen Studerende ved Kjøben-

havn's Universitet tilladt, ved Enden af sit første akademiske Aar at indstille sig til den philosophiske Examen's tvende Prøver paa engang i samme Examen's-Termin.

2. De som bevisligen formedelst Sygdom eller andet lovligt Forfald ere blevne forhindrede fra, i det første Foraar efter overstaaet Examen Artium at underkaste sig bemældte Examen's første Prøve, kunne, efter derom til det philosophiske Facultet indgiven Begjæring og derfra erholdt Tilladelse, stædes til denne Prøve i Slutningen af den næstpaafølgende August Maaned.
3. De som, uden at kunne behørigt oplyse saadant Forfald, ikke til rette Tid i det første akademiske Aar have underkastet sig den philosophiske Examen's første Prøve, have derved tabt Udgang til at indstille sig til denne Prøve tidligere end i det næstpaafølgende Foraar; det skal imidlertid være dem tilladt, endnu i deres første akademiske Aar, til sædvanlig Tid at underkaste sig bemældte Examen's anden Prøve, dog saaledes, at de forinden, i August Maaned's Slutning, indstille sig til særskilt Prøve i Mathematik, og derved erholde Karakter.
4. De som i deres første akademiske Aar til rette Tid have indstillet sig til den første Prøve af Examen philosophicum, men have forladt den efter at have erholdt Nul, eller Karakteren Non contemnendus, i en Rubrik, eller Haud illaudabilis i to Rubriker, skulle være underkastede den i næstforegaaende 3die Post givne Bestemmelse, uden at noget Slags Forfald i dette Tilfælde kan ventes antaget for gyldigt.
5. Det vil isøvrigt med Hensyn til de Studerendes Udgang til at nyde Kommunitetsstipendium og Regensbeneficium have sit Forblivende ved Bestemmelsen i Reglementet af 30te Juli 1818 §§. 4 og 17, saaledes at de Studerende, som ikke i deres første akademiske Aar have absolveret den philosophiske

Examens tvende Prover idetmindste med Hovedkarakteren *Haud illaudabilis*, tabe Udgang til at erholde ovennævnte *Stipendium* og *Beneficium*; samt Ret til fremdeles at nyde samme, forsaavidt de allerede i det første akademiske Aar ere komne i Besiddelse deraf.

6. Foranførte Bestemmelser træde i Kraft saaledes, at de blive at anvende paa de Studerende, som i Aaret 1831 have underkastet sig Examen *Artium*.

Herom blev under 4de Juni 1832 udstædt Bekjendtgjørelse fra Direktionen.

Da det ikke er en Forpligtelse for de Studerende, ved de to første Examina at lade sig prøve i Hebraisk, men det ofte er Tilfældet, at Studerende, som ikke ved nogen af disse Examina have opgivet dette Sprog, senere bestemme sig for det theologiske Studium, have Saadanne efter gammel Vedtægt, ved en af de senere enten i April eller Oktober afholdte philologiske Prover, maattet underkaste sig særskilt Prøve i Hebraisk, før end det blev dem tilladt at indstille sig til den theologiske Embeds-Examen. Denne Prøve i Hebraisk blev forhen anseet som en Del af anden Examen, Karakteren derfor indførtes i denne Examens Protokol, og regnedes med til Bestemmelsen af Hovedkarakteren for samme. Ligesom dette i og for sig var en Uregelmæssighed, da saaledes den engang tilkjendte Hovedkarakter ved en saadan senere, maaste længe efter aflagt, speciel Prøve kunde forandres, saaledes blev dette endnu mere Tilfældet, efterat det ved Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 §. 5 var bleven de Studerende som ikke opgave Hebraisk til Examen *Artium* paalagt, i deres første akademiske Halvaar at høre en Forelæsning over Naturhistorien, og deri at lade sig examinere ved anden Examens første Prøve; thi denne

maatte nu ogsaa for disse ansees som aldeles fuldendt, og naar Karakteren for Hebraisk senere blev tillagt, vilde de altsaa faae flere specielle Karakterer til Beregning af Hovedkarakteren, end de Studerende ialmindelighed, ligesom og den Anomali let kunde indtræffe, at en Forøgelse af Kundskaber kunde have en Forringelse i Karakteren til Følge.

I Aaret 1828 modtog Direktionen derfor igjennem Konsistorium et af vedkommende Examinator i det Hebraiske indgivet og af det philosophiske Facultets øvrige Medlemmer bifaldt Forslag om at denne særskilte Prøve ikke længere skulde staae i nogen Forbindelse med anden Examen, uden forsaavidt den fremdeles vilde blive at aflægge til de samme Examens-Terminer som hin, og at Bedømmelsen af den, ligesom Tilfældet er ved andre Examina af lignende Art, ved hvilke der, uden nogen Grad i Karakteren, blot gives Udgang eller Rettighed til noget, maatte udtrykkes, ikke ved de ellers sædvanlige Examens-Karakterer, men ikkun ved "admissus" eller "non admissus".

Ligesom Konsistorium havde tiltraadt dette Forslag, saaledes fandt ogsaa Direktionen, at den omhandlede Prøve for dem der underkaste sig samme nu ikke kan henføres til de Prøver, hvoraf den philologisk-philosophiske Examen for disse har bestaaet, eftersom de da allerede i Overensstemmelse med Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 §. 5 have istædetfor Hebraisk underkastet sig Prøve i Naturhistorie, og at Udfaldet af en saadan senere Prøve hellerikke burde have nogen Indflydelse til Forandring af den Hovedkarakter til anden Examen, som disse Studerende tidligere maatte have opnaaet,

Bed Skrivelse til Konsistorium af 7de Okt. 1828 bestemte Direktionen derfor, at den særskilte Prøve i Hebraisk, som de der til anden Examen ikke deri have været prøvede, aflægge for den theologiske Embeds-Examens Skyld, for Fremtiden skulde være

at betragte uafhængig af anden Examen og alene som en saadan Prøve, hvorved aabnes Udgang til sidstnævnte Embeds-Examen, og at ved saadan Sprogprøve derfor ogsaa Udfaldet bør tilkjendes gives ved Betegnelserne "admissus cum laude", eller "admissus", eller "non admissus", hvilket Resultat ikke bør indføres i Protokollerne for de Karakterer, der gives ved den sædvanlige philologisk-philosophiske Examens Prøver, men derover føres en egen Protokol; ligesom ogsaa, for at oplyse Vedkommendes Udgang til at fremstille sig til saadan Sprogprøve, Beviser for Fuldendelsen af begge den philosophiske Examens Prøver bør fremlægges for det philosophiske Facultets Decanus, forinden en Studerende dertil admitteres, hvorefter Decanus har at antegne saadant i Censurprotokollen for anden Examen.

De for saadan Prøve i Hebraïss hidtil gjældende Regler skulde isøvrigt forblive uforandrede.

En Student androg for Direktionen, at han, efter at have til ordinær Tid underkastet sig den philosophiske Examens 1ste Prøve, besluttede, for at erhverve sig bedre Karakterer, i det paafølgende Efteraar at underkaste sig denne Prøve paa ny, men efter at være examineret i tredje Fag undlod at fremstille sig i de tvende andre, fordi han forudsaae, at det ikke vilde lykkes ham at opnaae en bedre Hovedkarakter, og han anheldt nu om at han med Forbehold af de første Gang erhvervede Karakterer maatte stædes til den philosophiske Examens anden Prøve.

I denne Anledning tilskrev Direktionen under 31 Okt. 1826 det philosophiske Facultet, at Den ikke skjønnede rettere, end at, da han ikke havde tilendebragt den af ham gjentagne Prøve, maatte den forhen i lovlig Orden fuldførte Prøve forunde ham.

Udgang til den philosophiske Examen's anden Prøve, ligesaa fuldt som om han intet nyt Forsøg havde gjort, og de Karakterer, han ved den første fuldendte Prøve havde erhvervet sig, vedblive at være gjældende, saaledes som dette vilde være Tilfældet, hvis en Kandidat, efter at have taget sin Embedsexamen med en ringere Karakter, indstillede sig til en ny Prøve for at opnaae en bedre Karakter, men forlod samme uden at fuldføre den.

Fra en Student, som i Efteraaret 1829 med utilfredsstillende Udfald havde aflagt anden Examen's philologiske Prøve, og derfor i det paafølgende Foraar ønskede paa ny at underkaste sig samme i Forbindelse med Examen's anden Prøve, hvortil han endnu ikke havde indstillet sig, indkom Begjæring om at han, for at vinde mere Tid til Forberedelse, maatte først aflægge den philosophiske Prøve, og derefter, i en af de sidste Examen's-Dage, den philologiske Prøve.

I denne Anledning blev ham under 3die April 1830 igjennem Facultetet tilkjendegivet, at da han allerede engang havde underkastet sig den omtalte Prøve, kunde intet være imod det Ansøgte at erindre.

Gjennem Konsistorium modtog Direktionen i Aaret 1825 et af begge Universitetets Pedeller indgivet Andragende om, at dem i Fremtiden maatte tillægges noget vist af enhver Studerende som fremstillede sig til den philologisk-philosophiske Examen. Dette fandt allerede forhen Sted ved alle de øvrige akademiske Examina — saaledes nyde Pedellerne ved Examen Artium 3 Rbd., ved den theologiske Embeds-Examen 1 Rbd.,

ved den juridiske 2 Afd., af enhver Kandidat — ved anden Examen derimod, der bestaaer af to særskilte halvaarlige Prøver, havde de hidtil ingen anden Sportel haft, end den frivillige Kjendelse, som gaves dem af de Examinerede der ansøgte Udskrift af Examenens=Protokollen angaaende de dem tilkjendte Karakterer, og det var i denne Anledning bemærket, at ialmindelighed kun de Fattigere blandt de Studerende, hvilke, for at opnaae Kommunitetsstipendiet, Regensen eller andre Beneficia, maae oplyse, hvorledes de have bestaaet i denne Examenens to Prøver, lode sig meddele de Attester derom, som Pedellerne ere beføjede til at udstæde, og hvorfor disse da efter gammel Sædvane nødte en Godtgjørelse, medens derimod de mere Formuende, som ikke ansøgte om akademiske Beneficia, sædvanligen hellerikke indløste de saakaldte Karaktersedler. Konsistorium anbefalede dette Andragende som billigt og derhos analogt med hvad ved de øvrige akademiske Examina finder Sted, og foreslog, at der for enhver af den philosophiske Examenens Prøver maatte tillægges Pedellerne idetmindste 4 Rimbk. r. S. af hver Kandidat, saaledes at Betalingen ved Indtegningen blev erlagt og siden af Decanus til Pedellerne udbetalt.

Da Universitetens=Pedellernes faste Løn kun er ubetydelig, kunde Direktionen hellerikke andet end finde det billigt, at en lignende Regel blev gjort gjældende med Hensyn til den her omhandlede Examenens tvende Prøver, som allerede forhen gjaldt for de øvrige Examina, saa meget mere, som de trængende Studerende ikke derved foraarsagedes nogen ny Udgift, da disse, som oven anført, allerede hidtil havde været nødte til, mod en Kjendelse at lade sig meddele Karaktersedler af Pedellerne.

Direktionen indgif derfor med allerunderdanigst Indstilling om:

at Universitetets Pedeller herefter maatte, istædetfor de hidtil

haft uvisse Indtægter for Udstødelse af Karakteredler ved den philologisk=philosophiske Examen, allernaadigst tillægges en fast Betaling af 4 Rigsbankmark rede Sølv for enhver af denne Examens to Prøver, saaledes at af Enhver, som hos det philosophiske Facultets Decanus mælder sig for at antegnes til nogen af disse Prøver, strax ved Indtegningen erlægges 4 Rbmk. r. S., og disse derefter af Decanus udbetales til Universitetets Pedeller til lige Deling imellem dem.

Denne Direktionens Indstilling behagede det Hans Maje=stæt, under 10de Febr. 1825 allernaadigst at approbere.

III. Theologisk Embeds=Examen.

Ifølge gammel Skik havde ved den theologiske Embeds=Examen ifkun tre af Professorene hver Dag deltaget i Examinationen, hvorimod en af de fire Docenter stiftetvis havde været borte. Dette havde og Hjemmel saavel i Fundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV. §. 2, der siger, at idetmindste 3 af Professorene hver Gang skulde være tilstæde, som i det theologiske Facultets Instrux af 3die April 1789, hvorefter tre Profesorer hver Dag skulde examinere, dog saaledes at det ogsaa stod de øvrige Examinatorer frit for, om de vilde, at tilføje nogle Spørgsmaal. Men for at baade den theologiske Examen kunde blive mere conform med den juridiske Embeds=Examen efter dennes nyeste Organisation, og Udfaldet af denne vigtige Prøve blive desto mere paalideligt, androg Facultetet i Aaret 1826 paa at det maatte bestemmes, at for Fremtiden ved examen theologicum fire Docenter efter Reglen skulle examinere, dog saaledes at, saa ofte en af disse maatte have lovligt Forfald, det da maatte anses tilstrækkeligt, at de andre tre examinerede. Denne

Foranstaltning troede Facultetet imidlertid, da den kunde ansees som en Skjerpelse af Examen, først at burde tage sin Begyndelse i det følgende Aar.

Direktionen ansaae det ogsaa saavel overensstemmende med den ovennævnte allernaadigste Instrux og det Kongelig danske Rancelli's Skrivelse af 19de Sept. 1771 *), som ogsaa analogt med de seneste allerhøjeste Bestemmelser angaaende den fuldstændige juridiske Embeds-Examen, og derhos i sig selv hensigtsvarende, at samtlige Medlemmer af det theologiske Facultet, forsaavidt de ikke enten af specielle Grunde ere fritagne for den Embedspligt at examinere, eller ved Sygdom derfra forhindrede, hver Gang alle paa samme Maade deltage i den mundtlige Examination. I Skrivelse af 16de Sept. 1826 bifalddt Direktionen derfor det theologiske Facultets Forslag, at for Fremtiden i Reglen fire theologiske Docenter, hver i sine specielle Fag, examinere ved bemældte Prøve, dog at, naar en Docent maatte have lovligt Forfald, eller af nogen særlig gyldig Grund ønske sig fritagen, Examen ikke desto mindre kan afholdes af 3 af Facultetets Medlemmer. Imidlertid ansaae Direktionen det med Facultetet for passende, at denne Regel først traadte i Anvendelse ved den theologiske Examen, som afholdtes i April Maaned 1827, for at de Studerende nogen Tid isorvejen derom kunde være underrettede.

Efter Fundatsen af 1788 Kap. IV. §. 1, der bestemmer at ved alle Embeds-Examina skulle, foruden Professorene af vedkommende Facultet, tilige tvende andre Tilforordnede udenfor Univer-

*) Som antog, at en afholdt examen theologicum kunde være gyldig, uagtet en af Examinatererne ved lovligt Forfald blev hindret fra at deltage deri.

fitetet være tilstæde, som tilligemed Professorene skulle votere om Kandidatens udviste Duellighed, og den Karakter, som ham kan tilkomme, var det med Hensyn til den theologiske Embeds-Examen alene den Kongl. Konfessionarius og de øvrige Hofpræster, samt Sognepræsterne i Kjøbenhavn, der vare forpligtede til at møde som extraordinære Udseesforer. Men da dette med Hensyn til det indskrænkede Antal af de geistlige Embedsmænd, der saaledes efter Tur skulde være tilstæde ved den theologiske Examen, var en temmelig bekværlig Byrde for disse, og da flere Grunde talte for at ogsaa andre af Stadens geistlige Embedsmænd deltog i denne Forretning, ligesom allerede efter kongelig Resolution af 23de Nov. 1792 Hovedstadens residerende Kapellaner deltog i Censuren ved den kateketiske Prøve, indkom i Aaret 1830 fra Biskoppen over Sjællands Stift, efter Overlæg med det theologiske Facultet, et Forslag til det Kongl. danske Kancelli om at saadant maatte vende bestemt. Efter at Kancelliet desangaaende havde brevvevlet med Universitetsdirektionen, som fandt at burde anbefale Forslaget, blev af førstnævnte Kollegium nedlagt allerunderdanigst Forestilling, og det behagede derefter Hans Majestæt Kongen, under 12te Maj 1830 allernaadigst at bestemme:

at det skal paaligge Hofprædikanterne, de residerende Kapellaner her i Staden, Præsten ved Bartov Hospital, og Præsten i Citadellet Frederikshavn, at møde som Medcensorer ved den theologiske Embeds-Examen, hvilke, saavel som de i Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV. §. 1 nævnte geistlige Embedsmænd, skulle alternere med hinanden, saaledes at der fremdeles, ligesom hidtil, steds skulde være tvende Tilforordnede tilstæde ved bemeldte Examen, for tilligemed Examinatorerne at votere om Kandidaternes udviste Duellighed, og den Karakter, som enhver derefter kan tilkomme, hvorhos det dog, saafremt Noget skulde beklæde flere geistlige Embeder, hvortil hin Forretning

hører, ej skal paaligge en Saadan, oftere at tage Del deri, end om han blot beklædte det ene af hine Embeder.

I Anledning af nysnævnte allerhøjeste Resolution, der ikke omtaler den homiletiske Prøve, havde det theologiske Facultet forespurgt, om ikke alle Gejstlige, som i Fremtiden skulde møde ved den theologiske Embeds-Examen, tillige vare at indbyde som Medcensurer ved Kandidaternes Prøveprædiken. I Skrivelse af 4de Sept. 1830 tilfrev Direktionen Facultetet, at saadant maatte ansees som en Følge af Bestemmelsen i Universitetsfundatsen Kap. IV. §. 11, sammenholdt med samme Kapitels §. 1.

Det er en ældgammel Indretning, at de theologiske Kandidater, efter at være af Professorene examinerede, ogsaa skulde afgive Prøver paa deres Gaver paa Prædikestolen ved en eller flere Gange at holde en Prædiken for en af Professorene, hvorimod de skulde erhverve attestatum ligesaa vel som om deres Kundskaber. Se Frd. 9 Jun. 1635, Lovens 2-20-5, Frd. 1 Aug. 1707 §. 3, Fundatsen 31te Marts 1732 §. 40 osv. Ved Fundatsen af 1788 Kap. IV. §. 11 blev denne Forskrift gjentaget saaledes, at Kandidaterne skulde, i det seneste en Maaned efter Examen, holde i Regenskirken for idetmindste tvende af de theologiske Professorene en af dem udarbejdet Prøve- eller saakaldet Dimisprædiken, hvilken af Facultetet skulde bedømmes og Kandidaten derfor tilkjendes Karakter ligesaa vel som for hans Examen. Ved Frd. af 5te Okt. 1792 blev det endvidere befalet, at ingen theologisk Kandidat maatte kaldes til Præst, førend han havde underkafstet sig en kateketisk Prøve, til Bevis om hans Duellighed i dette Fag. Denne Prøve skal holdes offentlig i en af Hovedstadens Kirker med den til samme hørende Ungdom, i Overværelse af Biskoppen, en af de theologiske Professorene og Kirkens Sognepræst, som derfor skal

(13*)

tilfjende Kandidaten en af de ved Embeds-Examen brugelige Karakterer. Imidlertid kan, efter derom indgiven Ansøgning til Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, erhverves Tilladelse til at aflægge begge Prøverne uden for Hovedstaden for en af de andre Biskopper, naar vedkommende Kandidat ikke har haft Lejlighed til efter sin Examen at opholde sig i Hovedstaden, og han godtgjør at have der, hvor han har opholdt sig, flittigen øvet sig i at prædike og katekisere.

Men i den senere Tid er endnu mere bleven sørget for de theologiske Kandidaters praktiske Forberedelse for Religionslærer-Embedet, idet efter et af daværende Biskop Mønter indgivet Forslag, ved allerhøjeste Reskript af 13de Jan. 1809, er oprettet et Pastoralseminarium, hvis Hensigt er at komme de fra Universitetet dimitterede theologiske Kandidater til Hjælp ved deres videre Forberedelse, hvortil en Mængde praktiske Kundskaber, forbundne med Ovelse i deres Anvendelse, ere saa nødvendige.

Pastoralseminariet, hvis Medlemmer bestaae af Biskoppen over Sjællands Stift, tvende gejstlige Embedsmænd, og en Lovkyndig, søger dels ved theoretiske Foredrag over de Videnskaber, som nærmest kunne komme den gejstlige Embedsmand til Nytte, dels ved praktiske Ovelser at fremme sit Djemed. De Videnskaber, over hvilke i Seminariet holdes Forelæsninger, ere Psykologi, Homiletik og Kateketik, Pastoraltheologi og Kirkeret. Alumnernes praktiske Ovelser bestaae dels i at udarbejde og holde Prædikener, og at udarbejde Dispositioner til saadanne, dels i at censurere de af de øvrige Alumner udarbejdede og holdte Prædikener, dels endelig i at katekisere. Seminariets Forelæsninger og Ovelser ere saaledes indrettede, at et Aar anses tilstrækkeligt til at erhverve den fornødne Modenhed.

Ved Reskriptet af 1809 var det imidlertid ikke paalagt de theologiske Kandidater at indtræde i Seminariet; Udgang til at

deltage i dets Øvelser omtales tvertimod som et Beneficium, der egentlig var forbeholdt Kandidater med bedste Karakter, dog saaledes, at Seminariets Direktion heri kunde gjøre en Undtagelse til Fordel for en eller anden Haudillaudabilist, der skjønnedes at besidde særdeles Ansøg til at drage Nytte af dets Undervisninger og Øvelser. Men efter at det allerede ved Kongelig Resolution af 6te August 1810 var befaleet Kancelliet, ved ledigværende gejstlige Embeders Besættelse at bringe i Erindring de af Pastorsseminariet fortrinligst anbefalede Kandidater, naar Noget af disse fandtes blandt de Ansøgende, blev det ved allerhøjeste Resolution af 25de Nov. 1811 fastsat, at enhver Kandidat, som tager theologisk Examen ved Kjøbenhavns Universitet, skal enten strax naar han har taget Embeds-Examen, eller siden efter, deltage i Seminariets Øvelser i et Aar, og at ikke nogen Ansøgning om gejstligt Embede vil blive taget i Betragtning, forinden Ansøgeren beviser, at han i et Aar har nydt saadan Undervisning paa Seminariet, og af Direktionen for samme erhvervet anbefalende Vidnesbyrd, samt at Undtagelse herfra alene vil finde Sted, naar Noget med sikke Beviser godtgjør, enten at han formedelst Fattigdom eller andre Omstændigheder ikke har kunnet opholde sig her i Staden efter sin Embeds-Examen, og ejheller siden har kunnet rejse her til Staden for at benytte sig af Seminariet, eller at han paa anden Maade har erhvervet sig den praktiske Duellighed, som Seminariet kan give ham Lejlighed til at erhverve. Endnu stod det imidlertid Kandidaterne frit for, om de vilde, først efter at have aflagt de homiletiske og kateketiske Prøver, at indtræde i Seminariet, forsaavidt de ikke vare i det Tilfælde, at de derfor kunde fritages; men da dette maatte ansees for en urigtig Fremgangsmaade, efterat man havde erholdt en offentlig Anstalt, hvor den fornødne praktiske Dannelselse og Øvelse, som ved

disse Prøver skal godtgjøres, først burde søges, blev det ved allerhøjeste Resolution af 8de Nov. 1817 bestemt, at naar en Kandidatus Theologie melder sig, enten hos vedkommende theologiske Professorer for at holde Dimisprædiken, eller hos Biskoppen for at underkaste sig den kateketiske Prøve, bør han, hvis han efter sin theologiske Examen har opholdt sig i Kjøbenhavn, medbringe fra Direktionen for Pastoralseminariet en Attest for at han deri har været i et Aar; hvis han derimod efter sin Examen ikke har havt Lejlighed til, enten et helt Aar, eller idetmindste dog i Wintermaanederne, at opholde sig i Kjøbenhavn, da et paalideligt Vidnesbyrd fra en gejstlig Mand om, hvor udenfor Kjøbenhavn han har tilbragt sin Tid som Kandidat, og at han der, hvor han har opholdt sig, flittigen har øvet sig i at prædike og katekisere, uden hvilket fremlagte og af dem for gyldigt erkjendte Vidnesbyrd han ikke kan antages enten til at holde Dimisprædiken eller Prøvekatekisation.

Uagtet det nu vel af nysnævnte allerhøjeste Resolution kunde synes at flyde, at der i Henseende til de Kandidater, som opholde sig paa Landet, og som istædetfor Attest fra Pastoralseminariets Direktion kunne ved at fremlægge paalideligt Vidnesbyrd fra en gejstlig Embedsmand blive antagne til at holde Dimisprædiken og Prøvekatekisation, maatte være en lignende Tidbestemmelse anvendelig, som den, Resolutionen fastsætter for de Kandidater der opholde sig i Kjøbenhavn og indtræde i Seminariet, vedblev der dog herom at være Tvivl, da der ikke udtrykkelig var fastsat en saadan Tidbestemmelse, og det indtraf oftere, at theologiske Kandidater, som efter at have taget Examen ikke havde havt Leilighed til at opholde sig i Hovedstaden, mældte sig for at aflægge begge de foreffrevne Prøver en kort Tid efterat have taget Attestats. Dette foranledigede Direktionen for Pastoralseminariet til i Aaret 1830 at indstille til det Kongl. danske Kancelli, at der maatte

bevirkes en allerhøjeste Resolution, hvorved en saadan Tidsbestemmelse som den omtalte blev fastsat, og hvorved tillige blev givet en bestemt Forskrift om Paalideligheden af det Vidnesbyrd fra en gejstlig Embedsmand, hvormed vedkommende Kandidater skulle være forsynede. Kancelliet var imidlertid af den Formening, at de af Pastoralseminariet foreslaaede Bestemmelser maatte ansees for, ligefrem at følge af de ovennævnte forhen afgivne allerhøjeste Resolutioner, og at det altsaa vilde være tilstrækkeligt, at de af vedkommende Kollegier bleve bekendtgjorte til Efterretning for samtlige Vedkommende. Da Universitetsdirektionen heri med Kancelliet var enig, blev det under 14de Sept. 1830 fra sidstnævnte Kollegium tilkjendegivet samtlige Biskopper til Sagttagelse, naar nogen Kandidat stædes til for dem at aflægge homiletisk og kateketisk Prøve, og under 2den Okt. s. A. blev det samme fra Direktionen tilskrevet det theologiske Facultet til Sagttagelse og Bekjendtgjørelse for de theologiske Kandidater:

1. at ingen theologisk Kandidat, som er i det Tilfælde, at han kan fritages for at besøge Pastoralseminariet, maa tilstædes Udgang til at holde Dimisprædiken, eller underkaste sig kateketisk Prøve førend i det mindste efter et halvt Aars Forløb fra den Tid, han har taget theologisk Embeds-Examen;
2. at den Attest fra en gejstlig Embedsmand, hvormed de Kandidater, som ikke have frequenteret Pastoralseminariet, skulle være forsynede, bør indeholde, at de i det mindste i et halvt Aar slittigt have øvet sig i at prædike og katekisere; og at denne Attest tillige skal være forsynet med Provstens Vidnesbyrd;
3. at den nybnævnte Attest skal følge med vedkommende Kandidaters Ansøgninger om Befordring til gejstlig Embede.

IV. Juridiff Embeds-Examen.

Allerede ved Forordningen af 10de Febr. 1736, der først indførte juridiff Embeds-Examen ved Universitetet, blev det foreskrevet, at de som havde underkafstet sig den befalede Prøve i de forskjellige Grene af Lovkyndighedens Studium, skulde desuden underkafte sig en praktiff Prøve, ved efter det juridiffe Facultets Forskrift at udarbejde et Indlæg og en Dom over en dem forelagt Casus. Ved Universitetetsfundatsen af 7de Maj 1788 og Frd. om det juridiffe Studium af 26de Jan. 1821 blev denne Bestemmelse gjentaget og nøjere bestemt, hvorhos det ved sidstnævnte Forordnings §. 4 blev Facultetet paalagt, at give de unge Studerende, saavelsom dem der agte at tage juridiff Examen for Ustuderede, Anledning til praktiff Anvendelse af Videnskabens Theori ved juridiff-praktiffe Øvelser, hvilke skulle indrettes saaledes, at de der bivaane samme erholde Undervisning og Vejledning af de vedkommende Universitetslærere, dels til Udarbejdelse af skriftlige Betænkninger over Retsopgaver, dels til Retsfagers processuale Behandling i Overensstemmelse saavel med den ordinære som med den extraordinære Processus Forskrifter. Flere Bestemmelser ere derhos fastsatte for at gjøre disse Øvelser saa frugtbringende som muligt. Men det blev senere paatænkt, at tilvejebringe en endnu større Garanti for de unge Lovkyndiges praktiffe Dannelse, ved paa en lignende Maade at sætte det her i Staden værende juridiff-praktiffe Selskab i Forbindelse med Universitetet, til Opnaaelsen af det omtalte Djemed, som ved Pastoralseminariet er føjet Foranstaltninger til det theologiffiske Studiums Befordring.

Dette Selskabs nærværende Organisation gaaer ud paa, ved en Esterligning af de danske Domstoles Organisation og af de vigtigere praktiffe Justitsbetjentes Embedsstillinger, at skaffe Selskabets Medlemmer Øvelse i alle Arter af processuale For-

handlinger og Embedsfunktioner, der maatte kunne forefalde for dem ved Ansættelse i Justitsbetjeninge og i Retterne. Ved disse Qvælses paaligger det Bedkommende, selv at forfatte Sagens Dokumenter, endog saadanne, der i virkelig Rettergang udfærdiges af de kongelige Kollegier, i Overensstemmelse med de ved Lovgivningen fastsatte Bestemmelser, forsaavidt saadanne Dokumenter ikke allerede indeholdes i virkelige Retssakter som lægges til Grund for Selskabets Forhandlinger. Dette skeer saa ofte som muligt, og kun i det Tilfælde, at saadanne Akter mangle, blive Themat, der indeholde tvivlsomme Retsskæftninger, Gjenstand og Grundlag for Qvælsene, især ved Selskabets Underretter, efter at være bedømte og bifaldte af Selskabets Generalprokurør. Den Qvelse, hvortil Udgangen uden videre staaer ethvert indtrædende Medlem aaben, er Sagsførelse ved Underretterne, hvilken skeer skriftlig. Denne Forretning kan, efter Andragende for Forstanderskabet, forenes med Sæde som Assessor Auscultans i Selskabets Overret, men sidstnævnte Stilling fritager ikke fra Sagsførelse ved Underretterne. Udgang til Sagsførelse ved Overretten, der stedse er mundtlig, vindes kun efter foregaaende Prøve, hvilket og gjælder om Plads som Assessor i Overretten, eller som Protokollsekretær og Justitssekretær ved samme. Ansættelse som Embedsmand i Selskabet beror isørigt paa Generalforsamlingens Valg. Selskabet bestyres af et Forstanderskab, der bestaaer af dets Generalprokurør og Generalfiskal, og tre Forstandere. Forstandernes Embede er det at have Tilsyn med Qvælsene og Vedligeholdelsen af den med Selskabets Djemed passende indvortes Orden, samt at meddele de Medlemmer, der forlange det, Vejledning ved Udførelsen af de Forretninger, de have paataget sig. Deres Funktioner varer et Aar, og de vælges blandt Selskabets ordentlige Medlemmer, hvilke alle erlægge et ringe Kontingent. Sel-

skabet giver saaledes Anledning ikke alene til alle de Øvelser, hvortil, ifølge Frd. 26de Jan. 1821 §. 4, de Studerende ved Universitetet modtage akademisk Vejledning, men og til adskillige andre, som ikke kunne finde Sted ved en akademisk Lærestalt. Saaledes giver Selskabets Overret en ønskelig Lejlighed til paa den ene Side at øve sig i mundtlig Procedure for dem, der agte at fremtræde for Højesterets Ekranke, og paa den anden Side at erhverve Færdighed i af de Procederendes mundtlige Foredrag at opfatte en Retsfags faktiske Omstændigheder, og derefter uden lang Forberedelse at fremføre og motivere et Votum i Sagen. Det kan og være en gavnlig Forberedelse for dem der attraae Ansættelse som Sekretærer ved Protokollerne i Højesteret, i Selskabet at føre den Protokol, der indeholder Overrettens Medlemmers Vota.

Det blev derfor anseet for særdeles tjenligt til at befordre de juridiske Studerendes praktiske Dannelse, at træffe en saadan Forbindelse mellem det juridisk-praktiske Selskab og Universitetet, at det blev paalagt de Studerende, forinden de underkastede sig den juridiske Embedsexamens praktiske Prøve, at deltage en vis Tid i Selskabets Øvelser. Men det maatte, ved Tværkættelsen af en saadan Forbindelse, især med Hensyn til Selskabets Underretter, ansees ønskeligt, om der kunde træffes en Foranstaltning, hvorved Deltagelse i Selskabets Øvelser blev gjort mere frugtbringende for de Studerende, end efter den hidtilværende Organisation. Da det ved denne havde været en Hovedmangel, at de af Selskabets Medlemmer, som procederede ved Underretterne, savnede den Vejledning, hvortil de som Begyndere fornemmelig kunde trænge, blev det anseet for særdeles gavnligt, om der af det Offentlige kunde lønnes en Mand af erkjendte Indsigter, praktisk Dømmekraft og Interesse for Sagen, der kunde sørge for at sætte de nævnte Medlemmer af Selskabet i

en større og mere frugtbringende Virksomhed end den, hvori de hidindtil havde været, dels ved at tilvejebringe Thematata og Akter, som kunde give de unge Mænd Lejlighed til at sætte sig ind i det virkelige Livs Forviklinger, dels ved at gennemgaae deres Arbejder, gjøre dem opmærksomme paa Manglerne og vejlede dem til disses Afhjælpning.

Efterat der om denne Sag havde været brevveglet mellem det Kongl. danske Kancelli og Universitetsdirektionen, saavel som med Selskabets Forstanderskab, blev det, paa en af førstnævnte Kollegium nedlagt allerunderdanigst Forestilling, ved allerhøjeste Resolution af 7de Febr. 1826 paalagt de Studerende, forinden de underkaste sig den fuldstændige juridiske Embeds-Examens praktiske Prøve, at indtræde i det juridisk-praktiske Selskab, og flittigen og stadigen at deltage i Selskabets Øvelse, der herefter bør finde Sted ogsaa om Sommeren*), idetmindste i et halvt Aar fra den Tidspunkt at regne, da de have bivaanet et fuldstændigt Kursus af de befalede Øvelser ved Universitetet; og at de, som en Følge af det Foranførte, ikke maa stødes til den juridisk-praktiske Examen, forinden de med Attester godtgjøre, at de have deltaget i bemeldte Øvelser, med mindre de med troværdige Vidnesbyrd godtgjøre, at de, enten forinden de underkastede sig den theoretiske Prøve, eller efter at have aflagt denne, paa anden Maade have tilstrækkeligen sørget for at erhverve den Duelighed i juridiske Forretninger, hvortil Selskabets Øvelser sigte, ved at arbejde i den virkelige Praxis.

Der blev derhos med en fast aarlig Løn af Justitsfondens, ansat en praktisk Lovkyndig til paa orenomtalt Maade

*) Selskabets Øvelser havde forhen været indskrænkede til Wintermaanederne.

at yde de Studerende Hjælp og Vejledning ved deres Øvelser i Selskabet *).

Bed ovennævnte Resolution blev det tillige bestemt, at Vidnesbyrd fra det juridisk-praktiske Selskabs Forstanderskab om stadig Deltagelse i dets Øvelser ville, ligesaavel som de der erholdes fra de akademiske Lærere, blive tagne i Betragtning ved Juristers Ansættelse i offentlige Forretninger.

Da en Kandidat fra Slesvig, som i Kiel havde studeret og med Held underkæstet sig den for Hertugdømmene anordnede juridiske Embeds-Examen, ønskede Udgang til Ansættelse som Auditor i Hertugdømmene, hvilke Poster ifølge allerhøjeste Resolution af 13de April 1804 ogsaa staae aabne for saadanne Kandidater, opstod Spørgsmaal om, hvorledes han havde at legitimere de Kundskaber i danske Ret, som Enhver, der skal kunne opnaae saadan Ansættelse, maa besidde, eftersom de danske Love ifølge Forordningen af 11te Maj 1798 ere gjældende for de Militære i Hertugdømmene.

Efterat Universitetsdirektionen i denne Anledning havde brevvekslet med det juridiske Facultet og med Generalauditoren for Land=Etaten, indgik Den under 1ste Juni 1826, med allerunderdanigst Førefilling angaaende denne Sag, ved hvilken Den indstillede: 1) at de i Hertugdømmene paa den der anordnede Maade examine-rede juridiske Kandidater, som i Overensstemmelse med den allerhøjeste Resolution af 13de April 1804 ville søge Ansættelse

*) Dette Hverv blev først overdraget til daværende Kancellist i Kancellier, (nu Statsraad og Medlem af Universitetsdirektionen, samt Kommitteret i Rentekammeret) J. D. Hansen, og efter ham (i 1828) til daværende Assessor i Lands= Over= samt Hof= og Stads=Retten, nu Højesteretsassessor, E. F. Wilsø.

som Auditorer i Hertugdømmene, dertil skulle qualificere sig, dels ved den anordnede Prøvelse af Generalauditøren i Landstaten, dels ved at tilvejebringe Attest fra det juridiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet om at de have underkafstet sig et Tentamen i den almindelige danske Ret med saadant Udfald, at Facultetet anseer dem duelige til at forestaae et Auditoriat i Hertugdømmene; 2) at dette Tentamen skal bestaae, dels i en mundtlig Prøve i danske Ret ialmindelighed, med Udelukkelse af de i Fdn. af 26 Jan. 1821 §. 3. nævnte til dansk Ret hørende specielle Discipliner, og af de sammesteds nævnte andre Hoveddele af Lovkyndigheden og juridiske Hjælpevidenskaber, hvori ved den fuldstændige juridiske Examen Prøve finder Sted; dels i Udarbejdelsen af et Specimen practicum, paa den i Frd. 26de Jan. 1821 §. 10. nævnte Maade; uden at det dog udkræves, enten at Kandidaten først immatriculeres ved Kjøbenhavns Universitet, eller at han tilvejebringer de i Forordningen af 26de Jan. 1821 §. 8. og Resolutionen af 7de Febr. 1826 omhandlede Bevisligheder, førend han stædes til saadant Tentamen; hvorimod dette ikke skal give Udgang til nogen Ansættelse i juridiske Embeder i Danmark, men alene til at opnaae en Post som Auditor i Hertugdømmene.

Det behagede Hans Majestæt Kongen, ved allerhøjeste Resolution af 2den Juni næstefter at bifalde disse Indstillingspunkter, og under 10de s. M. blev derom meddelt de Bedkommende Underretning.

Det omhandlede Tentamen afholdes ikke til nogen bestemt Tid, men saa ofte Noget dertil mælder sig. Der examineres ikkun af tre af Facultetets Professoreer hver Gang. Facultetet har antaget to forffjellige Karakterer: Uqualificeret, og Udeles qualificeret, hvilke Udtryk i den af samme ud-

stødte Attest bruges til at betegne Prøvens Udfald *). 7 Kandidater have ialt underkafstet sig dette Tentamen, af hvilke 4 ere befundne kvalificerede, 3 aldeles kvalificerede

V. Medicinsk Embeds-Examen.

Med Direktionens Skrivelse af 3die Juni 1820 bifaldtes nogle nærmere Bestemmelser angaaende de Prover, som i Henhold til Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788 Kap. IV. §§. 20 og 21 ved den medicinske Embeds-Examen skulde fordres paa Kandidaternes praktiske Duellighed i Anatomien: at nemlig Ingen maatte stædes til Examen førend han havde afgivet til Universitetets anatomiske Musæum et af ham selv forfærdiget anatomisk Præparat, og at Kandidaten forinden den mundtlige Prove skulde dissekere en opgiven Part af det menneskelige Legeme, eller optage en Obduktion efter Medicinæ forensis Forskrifter **). Men ved den førstnævnte af disse Bestemmelser mødte Vanskeligheder, da saadanne Præparater udfordrede saa megen Tid — idetmindste flere Dage, ofte hele Uger eller Maanedes — at det var umuligt, at Professoren under deres Forfærdigelse bestandig kunde have det Tilsyn med Kandidaterne, som var nødvendigt for at forviise sig om, at de virkelig af disse selv bleve præparerede. I Praxis fulgtes derfor i nogen Tid den Fremgangsmaade, at det overlodes til Kandidaternes eget Valg, enten selv at forfærdige det Præparat, de havde at aflevere til Musæet, eller at lade det præparere af Andre, hvor-

*) I det Bedkommende af Facultetet ansees "qualificeret eller (aldeles qualificeret) til Ansættelse som Auditor i Her- tugdømmene."

***) Se Engelstofts Efterretninger o. s. v. S. 125.

imod den praktisk-anatomiske Prøve skjærpedes, saaledes at der opgaves Kandidaten tre forskjellige Præparationer, som han under Professorens Opsigt efter hinanden maatte udføre; og denne Fremgangsmaade blev derefter af vedkommende Professor i Anatomien indstillet til Direktionens Approbation. Det medicinske Facultet, hvis Betænkning i denne Anledning blev indhentet, og som iøvrigt tiltraadte Forslaget, formentede imidlertid at Aflevering af Præparat til Musæet rigtigst aldeles kunde bortfalde, da dette, skjønt til Fordel for Musæet, ikke var nødvendigt til at prøve Kandidatens Duellighed i at præparere, men tværtimod berøvede ham enten Penge eller megen Tid just mod Slutningen af hans Forberedelse til Examen.

Da Direktionen efter Omstændighederne ogsaa maatte ansee den omtalte Aflevering af et anatomisk Præparat mindre hensigtsmæssig, men derimod den skjærpede Prøve i den praktiske Anatomi syntes at afgive tilstrækkelig Garanti for de medicinske Kandidaters praktiske Duellighed i dette Fag, bestemte Direktionen ved Skrivelse til det medicinske Facultet af 24de Okt. 1829, at den hidtil brugelige Aflevering til det anatomiske Musæum af et Præparat, som Kandidaten ikke havde været forpligtet til selv at forfærdige, for Fremtiden skulde bortfalde. Derimod approberedes følgende Regler til at gjælde for den foreskrevne Prøve i den praktiske Anatomi:

at nemlig Professorens i Anatomien opgiver Kandidaten, naar denne efter Tilfældet indfinder sig hos ham om Morgenen, tre forskjellige Præparationer i Anatomiens forskjellige Dele; at enhver Opgave er i en dobbelt forseglet Seddel, hvoraf kun en ad Gangen maa aabnes, den nemlig som Kandidaten vælger først at præparere efter, men at de andre for det første blive uaabnede; at Kandidaten derpaa indsluttes i Præparationsværelset, og imidlertid Ingen tilstædes Udgang til ham; undtagen ved-

fommende Professor anatomiae selv, under hvis Ofsyn Præparationen skeer; at paa lignende Maade enhver af de andre Præparationer anstilles, og, naar Præparationerne ere tilende, Professor anatomiae i Forening med de øvrige Medlemmer af det medicinske Facultet derover foretager Censur til Bedømmelse af hvad Duclighed og Færdighed Kandidaten derved har bevist.

VI. Pharmaceutisk Examen.

I Anledning af et Forslag, som et af det philosophiske Facultets Medlemmer havde indgivet, angaaende en forandret Indretning af den pharmaceutiske Examen, blev det imellem det kongelige danske Kancelli og Universitets-Direktionen omventileret, om de hidtil gjældende Bestemmelser med Hensyn til bemeldte Examen kunde anses at fyldestgjøre de Fordringer, som efter Videnskabernes nærværende Tilstand og med Hensyn til de nuværende akademiske Indretninger med Foje kunne gøres, eller om Forandringer, og i saa Fald hvilke, maatte anses hensigtsmæssige for yderligere at fremme det pharmaceutiske Studium. Pluraliteten af en af Konsistorium, hvis Betænkning af Direktionen var bleven indhentet i denne Anledning, nedsat Kommitter af nogle af det medicinske og philosophiske Facultets Medlemmer, var enig i at denne Examen burde skærpes og adskillige Forandringer ved samme foretages, og saavel Konsistorium som Universitetsdirektionen tiltraadte det af Kommitteens i Overensstemmelse hermed indgivne Forslag. Det var unægteligt, at de pharmaceutiske Kandidater hidtil, om de end havde forstaaet hvad der var absolut nødvendigt til at forestaae et Apothek,

havde savnet saadanne mere udvidede Kundskaber, hvorved de i deres Fag kunde virke til større Gavn for Staten. Det var saaledes at ønske, at de selv forarbejdede en Mængde Lægemidler, istædetfor, som hidtil sædvanligt, at forskrive dem i forarbejdet Tilstand, at de vidste at foretage deres Tilberedelser efter de rigtigste og mest besparende Methoder, og at de med Indsigt samlede de Produkter, især af Planteriget, som Fædrenelandet leverer til medicinsk Brug. In specie med Hensyn hertil var det i en af de botaniske Professorer afgiven Erklæring bleven bemærket, at de danske Pharmaceuter i botaniske Kundskaber stode langt tilbage for hvad man med Føje kunde forlange. Det maatte og være indlysende, at Pharmaceuterne, udrustede med grundige Indsigter i deres Fag, ved flere Lejligheder vilde kunne gavne Samfundet, f. Ex. ved at vejlede Fabrikanter og Haandværkere, og ved at afgive Betænkninger og Oplysninger, som det Offentlige maatte behøve til en eller anden Sags Bedømmelse. Det blev saaledes anseet gavnligt at bestemme, at den pharmaceutiske Examen, som hidtil kun havde bestaaet i en mundtlig Prøve, tillige kom til at indbefatte en praktisk Del, hvorved Examinanden skulde godtgjøre saavel sin Indsigt i Chemien, som Færdighed i chemiske Operationer, samt at udvide Omfanget af de Gjenstande, hvori ved den mundtlige Prøve skulde examineres, i hvilken Henseende Professorerne i de forskjellige Videnskabsfag vilde være at meddele en nærmere Instruktion.

Den pharmaceutiske Examen var hidtil i Overensstemmelse med Fdn. af 4de December 1672 — som først foreskrev denne Examen — bleven afholdt af det medicinske Facultets Professorer og en af Hovedstadens Apothekere. Men da flere af de Videnskaber, som burde være Gjenstand for Examen, f. Ex. Chemi, Botanik og Physik (i de to førstnævnte blev der allerede forhen, i Overensstemmelse med den ældre Forordning, examineret) paa hin

Lid bleve betragtede alene som Hjelpevidenskaber for Medicinen, og ikke havde egne Lærestole, hvilket nu derimod er Tilfældet, anfaaes det rigtigt at Professorerne i disse Videnskaber tiltraadte Examen, hvorimod det medicinske Facultets Medlemmer ikke alle behøvede at deltage i samme.

Endelig troede Kancelliet at der burde gjøres noget for at give den bedre Karakter Fortrin for den ringere, og saaledes opmun- tre Pharmaceuterne til at erhverve sig større Indsigter, hvilket kunde skee naar Apothekerne i de større Stæder, eller idetmindste i Hovedstaden, bleve udelukkende forbeholdte dem der havde opnaaet bedste Karakter, hvilket og i sig selv var passende, da der vel bør fordres større Indsigter af dem der forestaae de større Apotheker, end af dem der nedsatte sig paa de mindre Stæder. Det er ogsaa alene af Hovedstadens Apothekere at der tages Assessores pharmaciae, et Embede som fordrer fortrinlige Kundskaber.

Istædetfor at den pharmaceutiske Examen hidtil havde været afholdt saa ofte Nogen dertil havde maeldt sig, fandt Man det rigtigt, ved denne Lejlighed at bestemme at den, ligesom de fleste andre Examina, blev afholdt i bestemte Terminer.

Efterat det Kongl. danske Kancelli havde i Overensstemmelse med det Foranførte nedlagt allerunderdanigst Forestilling, udfom under 2den Juni 1828 en allerhøjeste Forordning angaaende den pharmaceutiske Examen, hvorved følgende Bestemmelser ere fastsatte *):

1. Den pharmaceutiske Examen i Kjøbenhavn afholdes to Gange om Aaret, nemlig i April og Oktober Maaneder, og skal bestaae af en praktisk og en mundtlig Prøve.

*) Da Forordningen ikke er udgaaet igjennem Universitetsdirektionen, indføres den ikke her in extenso.

2. Ved den praktiske Prøve fordres: 1) Udførelsen af en chemist-pharmaceutisk Operation. 2) Tillavelsen af et reagens; 3) en let chemist Analyse af en Gjenstand, som har Hensyn paa Pharmaciaen; over disse Operationer føres en Journal, hvori Fremgangsmaaden og Grundene for samme forklares. Spørgsmaalene bestemmes af Professorerne i Chemi og Pharmakologi, samt af den examinerende Apotheker, og Operationerne selv foretages i det chemiske Laboratorium under Tilsyn af Professorens i Chemien. Skulde Kandidaten ikke kunne udføre No. 2 og 3, er han dog ikke derfor udelukket fra videre Prøve, men derimod maa han bestaae i No. 1 for at kunne kjendes antagelig til den mundtlige Prøve.
3. Ved sidstnævnte Prøve examineres i Receptlæsning, Pharmakologi, Chemi, Botanik, og i de for Pharmaceuten vigtigste Dele af den mekaniske Physik og physiske Chemi, i pharmaceutisk Bærekundskab og Beregning, samt i mekaniske Præparationer. Prøven afholdes i Receptlæsning og Pharmakologi af to Professorer af det medicinske Facultet, af hvilke den ene skal være Professorens i Pharmakologien, og den anden Decanus, eller hvem Facultetet dertil maatte udnævne; i Chemi, Botanik og Physik af Professorerne i disse Videnskaber, og i pharmaceutisk Bærekundskab og Beregning samt mekaniske Præparationer af en af Apothekerne i Kjøbenhavn, som enten skal være en af Assessores pharmaciæ i Sundhedskollegiet, eller hvem dette Kollegium ellers maatte udnævne til stedse at udføre denne Forretning.
4. Ingen, som ej har erholdt bedste Karakter til den pharmaceutiske Examen, maa herefter forundes Privilegium som Apotheker i Kjøbenhavn, hvilket dog ikke gjælder med Hensyn til dem som ere examinerede førend Forordningens Kundgjørelse.

Da det ved Forordningen var fastsat, at Examinatorerne nærmere skulde instrueres angaaende det Omfang, hvori Kundskab i de nævnte Videnskaber skal fordres, og en Liste forfattes over de reagentia, hvis Tillavning ved den praktiske Prøve kan forlanges, og efterat et af en Kommittee, bestaaende af nogle af det medicinske Facultets Medlemmer og andre Examinatorer ved den pharmaceutiske Examen, udarbejdet Forslag til en saadan Instruy var bleven Hans Majestæt allerunderdanigst forelagt, behagede det Allers høijstamme, under 9de Decb. 1828, allernaadigst at bifalde, at Omfanget, hvori Kundskab i de forskjellige Discipliner skal kræves af Kandidaterne ved oftnævnte Examen, fastsættes saaledes:

Ved Prøven i R e c e p t l æ s n i n g maa Kandidaten vise Færdighed i at læse Recepter med og uden Abbreviaturer og de endnu hyppigt forekommende chemiske Tegne, lægge for Dagen, at han forstaaer sproget og Indholdet af Recepterne, kjender de enkelte Ingrediensers forskjellige paa Recepter forekommende Navne, deres chemiske Beseffenhed, Ordenen hvori og Maaden hvorpaa de bør sammensættes, samt veed Besked med den største Dosis, hvori de farligste Medikamenter kunne indgives.

Hvad P h a r m a k o l o g i angaaer, maa Kandidaten kunne kjende og med de almindeligst brugelige forskjellige Navne benævne de Medikamenter, saavel simplicia som composita, der ere officinelle efter Pharmacopoea Danica, vise Kundskab om deres chemiske Bestanddele, gjøre Rede for Kjendetegnene, hvoraf deres gode eller slette Beseffenhed maa bedømmes, for Tillavelsesmaaden og Grundene for samme ved composita, for de systematiske Navne ved simplicia, samt den Klasse og Orden i Systemet, hvortil de henhøre, deres Fødeland, Maaden hvorpaa de der indsamles og tilberedes, samt de Forfalskninger og Forveglinger, de pleje at være underkastede. Hvad disse Kundskabers Udstrækning angaaer, lægges Pharmacopoea Danica til Grund ved Exami-

nationen, dog uden at denne, med Hensyn til de siden bemældte Pharmacopoeas Udgivelse foregaaede Forandringer i de Videnskaber, hvorpaa Læren om materia medica bygges, bliver en ubetinget Norm. Som Skrifter der foreløbigen kunne tjene til at bestemme Omfanget og Besskaffenheden af de Kundskaber, der i Henseende til materia medica skulle kunne fordres ved den pharmaceutiske Examen, anføres "Fromsdorffs pharmaceutische Waarenkunde" og "Møllers pharmaceutiske Haandbog," hvilke dog ej heller for Examinator foreskrives som en ufravigelig Norm.

Bed den befalede praktiske Prøve i Chemien bliver at iagttage følgende:

Bed Udførelsen af den kemisk-pharmaceutiske Operation indskrænkes Valget til de efter Pharmacopoea Danica officinelle kemiske Kompositioner. Forsaavidt Kandidaten skal tillave et reagens, bliver Valget af et saadant at indskrænke til den approberede Fortegnelse over reagentia, og til saadanne, som tillige ere officinelle composita efter Pharmacopoea Danica.

Den foreskrevne kemiske Analyse af en Gjenstand, som angaaer Pharmaciaen, bør fornemmeligen angaae de officinelle Stoffe; dog at andre, som sandsynligen kunne forekomme ved kemiske Undersøgelser med Hensyn til Medicina forensis, ikke ganske udelukkes. Dog bør ialmindelighed kun fordres qualitative og ikke quantitative Bestemmelser. I den skriftlige Journal, som Kandidaten har at føre over disse Operationer, bør han give Beretning om Maaden hvorpaa han har udført dem, og Theorien af den brugte Fremgangsmaade, og ved den analytiske Undersøgelse tillige udvikle Grundene for de Bestemmelser, han har givet om det undersøgte Legems kemiske Besskaffenhed.

Den mundtlige Prøve maa vel for en Del angaae Gjenstande af samme Art som den praktiske, men Kandidaten maa derved ogsaa aflægge Prøve paa grundig Kundskab om den kemiske

Beskaffenhed ialmindelighed, baade ved de officinelle Medikamenter, og ved saadanne Legemer, som staae i nøje Forbindelse med disse. Dernæst bør Kandidaten ved denne Prøve ogsaa vise Kundskab om saadanne Stoffe, hvis Egenskaber og Forhold ere af fortrinlig Vigtighed med Hensyn til Chemiens Grundtheorier, med hvilke han ogsaa maa være nogenslunde bekendt. Til Exempel paa Omfanget af de chemiske Kundskaber, der kunne fordres af Kandidaten, anføres: "Orfila's Handbuch der medicinischen Chemie, aus dem Französischen von Tromsdorff."

Ved den botaniske Prøve bør Kandidaten kjende ikke alene de indenlandiske officinelle Planter, og dem hvis Forvejling med disse kunde befrygtes, samt Giftplanterne, men ogsaa de vigtigste exotiske officinelle Planter. Fremdeles maa Kandidaten være bekendt ikke alene med den botaniske Terminologi, men og med det Linneiske System; og endeligen bør han af det naturlige System kjende de vigtigste Familier, især dem som ere rige paa officinelle Planter.

Ved Prøven i Physik maa Kandidaten kunne gjøre Rede for Physikens Grundbegreb og Inddeling, samt Forhold til hele Naturvidenskabens, Legemernes almindelige Egenskaber, de enkelte Maskiner, og i Forbindelse hermed Vægtstaaalens og Vejningens Theori, Grundlovene for de draabeflydende Legemers Ligevægt, Legemernes Vægtfylde og de dertil hørende Forsøg, Haarrørvirkningens Theori, Luftens Grund-Egenskaber, Barometret og Luftpumpen, Læren om Varmen, de chemiske Virkninger almindelige Theori, og den derfra uadskillelige Lære om Elektricitet, Galvanisme og Magnetisme. Iøvrigt bør Examinator holde sig blot til det vigtigste af de anførte Videnskabsgrene.

Examinationen i pharmaceutisk Varekundskab og Beregning bør, forsaavidt den sidste betræffer, fornemmeligen angaae Recepters Taxation, og i Henseende til den første fornem-

melig indskrænke sig til den merkantilste Del af samme, skjønt det iøvrigt ligger i Sagens Natur, at Examinator ikke vil kunne undgaae, ofte at berøre denne Disciplin's videnskabelige Side.

Den Hans Majestæt forelagte Liste over de reagentia, hvilke, foruden de efter Pharmacopoea Danica officinelle Præparata, skulde kunne fordres tillavede af Kandidaterne ved den pharmaceutiske Examen's praktiske Prøve, behagede det Allerhøjstsamme ligeledes at approbere *).

*) Udgiveren agter blandt Fortegnelsen over de akademiske Examina, herefter ogsaa at optage den pharmaceutiske Examen fra den Tid, dens ny Indretning er traadt i Kraft, altsaa fra Okt. 1828.

Efterretning om det lærde Skolevæsens Tilstand i det siden 1823 forløbne Tidrum.

Antallet af de offentlige saakaldte lærde Skoler, og af de private til lærd eller højere Undervisning bestemte Instituter, har i dette Tidrum ikke undergaaet nogen Forandring, undtagen forsaavidt Sorø Akademi's Skole, der dog allerede tidligere (i 1822) var aabnet, først i denne Periode er traadt fuldkommen i Virksomhed, ligesom ogsaa det lærde Institut i Fredericia, som i 1818 blev oprettet, i 1824 første Gang dimitterede. Men da Sorø Akademi's Skole i flere Henseender er væsentlig forskjellig fra de egentlige lærde Skoler, vil samme blive særskilt omhandlet i Forbindelse med Akademiet, og paa dette Sted ikkun forsaavidt werde berørt, som der kan blive Spørgsmaal om almindelige Resultater. De lærde Skoler i det egentlige Danmark ere, foruden Herlufsholms Skole, der ogsaa her maa forbigaaes, da den ikke staaer under samme Overbestyrelse som de øvrige Skoler, i Tallet 18, af hvilke 1 befinder sig i Hovedstaden, 5 udenfor denne i Sjælland, 1 paa Bornholm, 1 paa Laaland, 1 paa Falster, 2 i Fyen og 7 i Jylland. Lægges hertil den lærde Skole i Island, og de to ovennævnte Skoler i Sorø og Herlufsholm, udkommer det fulde Antal af 21 offentlige Forberedelses-Anstalter for den højere Dannelse.

Endvidere ere der 4 private Instituter, der have samme Djemed, af hvilke de trende befinde sig i Hovedstaden, det fjerde i Fredericia i Jylland. Det sidstnævnte, der er en Levning af den offentlige Skole sammesteds, som i Maret 1817 blev nedlagt*), nyder endnu nogen Understøttelse af det Offentlige, eller af de øvrige lærde Skolers Midler. De private Instituter staae ligesaa vel som de offentlige Skoler under Universitets=Direktionens Overtilsyn.

De lærde Skoler have deres egen Økonomi, og bestaae alene ved de til de enkelte Skoler i ældre eller nyere Tider skjænkede kongelige eller private Gaver, der ere saa betydelige, at Indtægterne deraf, i Forbindelse med de Skolepenge, som Disciplene ialmindelighed have at erlægge, men hvilke dog ere lavere end Betalingen i de private lærde Instituter, ere tilstrækkelige til ikke alene at lønne det fornødne Antal Lærere, og affholde de øvrige nødvendige Udgifter, men ogsaa aarligen at uddele betydelige Summer til Stipendier for de mest Trængende blandt Disciplene, af hvilke desuden stedse et Antal i hver Skole nyder fri Skolegang eller Undervisning mod nedsat Betaling. Hvorledes Finansskassen i de senere Aar har maattet komme Skolevæsenet til Hjælp, skal nærmere omtales i det Følgende; den bevilgede Hjælp er imidlertid kun temporær og aftager stedse mere.

Da de forskjellige Skoler ere mere eller mindre rigelig doterede, herskede i ældre Tider, førend det lærde Skolevæsenes Reform i Begyndelsen af dette Aarhundrede blev foretaget, den største Forskjellighed i de enkelte Skolers Tilstand, idet nogle kunde lønne sine Lærere endog bedre end der var nødvendigt, og uddele betydelige Stipendier til alle Disciplene, hvorimod

*) Se Engelstofts Esterretninger c. s. v. S. 332—346.

andre ikke havde Evne til at lønne de fornødne Lærere, og saa eller ingen Stipendier kunde uddele; men ved Reformen bleve alle Skolerne i det Hele satte paa lige Fod, saaledes at de Fornødenheder, som de fattigere Skoler ikke af egne Midler kunne afholde, nu bekostes af de rigere Skolers Overskud, hvilket saaledes ikke længere anvendes for vedkommende Skole selv. For nærmere at regulere dette Skolernes indbyrdes Hjælpe-system, oprettedes ikke længe efter Reformen, i Marts 1807 (Resolution 22de Maj), en saakaldet almindelig Skolefond, bestemt til at modtage Overskudet fra de rigere Skoler — der saaledes dog vedbleve at beholde de dem tillagte Ejendomme, Kapitaler o. s. v. — saavelsom Indtægterne af de Stiftelser eller Fonde, der ere henlagte til det lærde Skolevæsen, samt andre for samme almindelige Indtægter, og fra hvilken igjen udbetales de Tilskud, som de fattigere Skoler Tid efter anden behøve, samt andre Udgifter, der vedkomme det lærde Skolevæsen i det Hele. Saaledes udredes f. Ex. Lønningerne til Direktionen og dens Kontorer for den største Del af den almindelige Skolefond. Denne Fond skulde derhos opsamle en Kapital, der i Tiden kunde blive dels en Hjælpekilde, dels under uheldige Omstændigheder en Reservefond for Skolevæsenet. I Skolefonden, som i 1807 blev grundlagt med en Sum af 25,000 Rdlr. af Odense Kommunitets Midler, indflyde, foruden Overskudet fra de Skoler, der kunne afgive saadant, alle Indtægterne af Ringsted og Rjøge nedlagte Latinskoler og af Odense Kommunitet, hvoraf dog forhen udrededes en aarlig Afgift af 2000 Rbdlr. Sølvs til det Brahetrolleborgske Skolelærer-Seminarium. Indtægterne af Kallundborg nedlagte Skolekomme ogsaa middelbar ind i Skolefonden, da Slagelse Skoles Raad, hvori de ifølge Anordn. 9 Okt. 1739 indbetales, giver et aarligt Overskud.

Med Regnskabsføringen for Skolefonden er tillige forbunden Revisionen af samtlige lærde Skolers Regnskaber.

Udgiveren gaaer nu over til nærmere at forklare

I. De lærde Skolers og den almindelige Skolefonds økonomiske Forfatning.

Da Skolernes Midler for en stor Del bestaae i Jordegods og Tiender, og en betydelig Del af de aarlige Indtægter altsaa erlægges i Korn, indsees det let, at Kornpriserne's Falden og Stigen maa have den største Indflydelse paa Skolernes økonomiske Forfatning. Da nu Kornpriserne i endel Aar vare sunkne saa særdeles betydeligt og langt mere end Nogen kunde have forud beregnet, under det de forhen vare, maatte Skolevæsenet som Følge deraf lide en meget betydelig Formindskelse i sine aarlige Indtægter; hvilket naturligvis havde Indflydelse paa den almindelige Skolefond, idet de fattigere Skoler fordrede større Tilskud paa samme Tid som de rigere Skolers Overskud formindskedes eller aldeles ophørte. Dernæst har ogsaa Skolernes Kapitalformue — foruden den Formindskelse i samme, der fandt Sted ved Omskrivning ifølge Forordningen af 5te Jan. 1813, og som beløb sig til næsten 100000 Rdlr. eller henimod en Femtedel af det Hele*) — ved de uheldige Tidsomstændigheder lidt en ikke ubetydelig Formindskelse, idet mange Kapitaler ere ganske eller tildels gaaede tabte formedelst Panterne's sunkne Værdi og Debitorernes forarmede Tilstand, der ofte ikke gjorde det tilraadeligt at realisere Panterne eller bruge strænge Midler til Restancers og andre Gjælds=Summers Inddrivelse. Endelig have ogsaa enkelte Skoler ved Misligheder i Regnskabsføringen lidt Tab, saaledes som Tilfældet har været med Odense, Kjøb=

*) Se Efterretninger c. f. v. S. 359—361.

Kilde og Viborg Kathedralskoler. Tager man endvidere i Betragtning, at de lærde Skolers Kasser, eller den almindelige Skolefond, havde en særdeles betydelig aarlig Udgift at udrede, idet alle Pensioner ikke alene til afgaaede Embedsmænd under Skolevæsenet, hvilke ellers pleje at afholdes af den almindelige Pensionskasse, men tildels ogsaa til Enker og Børn, maatte bæres af hine Kasser selv, vil det indsees, at de lærde Skolers økonomiske Forsatning i det her omhandlede Tidrum ingenlunde kunde være blomstrende. Det var i Særdeleshed i Aarene 1820 til 1826 at Kornpriserne efterhaanden dalede saa overordentlig lavt, og Skolevæsenets Indtægter derved aftog i den Grad, at efterat den ved den almindelige Skolefond opsparede Reservefond var for største Delen udtømt, selve Skolernes Existens syntes at blive truet, idet det uden Tvivl vilde blevet en Nødvendighed at nedlægge enkelte af de bestaaende Skoler, dersom ikke den kongelige Gævmildhed havde forebygget dette sørgelige Middel ved at bevilge en overordentlig Hjælp fra Finanskassen. I de siden 1826 forløbne Aar derimod, da Kornpriserne i det Hele have været højere, og efterat den allernaadigst bevilgede Lettelse af nysnævnte Byrde var indtraadt, har Skolevæsenets Tilstand dog igjen høvet sig saaledes, at den almindelige Skolefond nu atter har indvundet ligesaa stor en Kapital som den var i Besiddelse af, førend de ovenomtalte uheldige Aar indtraf*).

*) Til Sammenligning mellem Skolevæsenets Indtægter og Kornpriserne, hidfættes her følgende Liste over Kapitelstarterne (for Sjællands Stift) for Aarene 1818—1832:

	1818.	1819.	1820.	1821.	1822.
Rug .	7. R. 48 $\frac{1}{2}$	3. R. 50 $\frac{1}{2}$	2. R. 64 $\frac{1}{2}$	2. R. 19 $\frac{1}{2}$	2. R. 45 $\frac{1}{2}$
Byg .	6. 29.	2. 57.	1. 71.	1. 89.	2. 19.
Havre .	3. 93.	1. 85.	1. 45.	1. 33.	1. 50.

Da den nysnævnte Fond staaer i den næste Forbindelse med Skolevæsenet i det Hele, eftersom alt det Overskud, de forskjellige Skoler og Fonds afgive, forsaavidt det ikke udfordres som Tilskud til andre Skoler, eller benyttes til Bedste for Skolevæsenet paa anden Maade, anvendes til Fremvæxt af Skolefondens Formue, og denne paa den anden Side af sine Midler maa dække den Underbalance, som i et enkelt Aar har fundet Sted i det Hele, maa en Fremstilling af Skolefondens Tilstand tillige indeholde tilstrækkelig Forklaring om selve Skolevæsenets Tilstand i økonomi Henseende, og Udgiveren vil derfor her indskrænke sig til for det meste at omtale førstnævnte Fond alene.

Skolefonden, som lige siden dens Oprettelse bestandig havde haft et aarligt Overskud, der kunde gjøres frugtbringende — alene med Undtagelse af de to Aar 1813 og 1816, da den havde en Underbalance af 6,385 og 9,603 Rbd. Ropr., hvilken Underbalance dog ikke havde fundet Sted, dersom ikke Metropolitan-skolens Gjenopførelse just i hine Aar var bleven iværksat, hvilken fordrede langt betydeligere Summer end de nysnævnte — og som endnu i 1819 havde haft en Overbalance af 3,840 Rbd. 28 f. r. S. og 20,037 Rbd. 91 f. Ropr., havde i de

	1823.		1824.		1825.		1826.		1827.	
Rug .	2.	9.	1.	93½.	2.	59½.	5.	7.	3.	2.
Byg .	1.	59.	1.	62½.	2.	6.	4.	60.	1.	86.
Havre .	1.	20.	1.	25.	1.	46.	3.	66.	1.	46.
	1828.		1829.		1830.		1831.		1832*.	
Rug .	4.	5.	4.	34.	5.	42.	5.	75.	3.	83.
Byg .	2.	62.	2.	28.	3.	2.	3.	54.	2.	50.
Havre .	1.	82.	1.	69.	1.	79.	2.		1.	73.

* De her anførte Skapitelstaxter ere de som ere satte for Afgroden for de vedkommende Aar, og som altsaa først sættes i de paafølgende Aars Begyndelse. De ere her angivne, som de ere satte, i Sølv.

derefter følgende Aar, som Følge af de ovenfor angivne Aarsager, bestandig Underbalance, nemlig i 1820 af omtrent 10,000 Rbd., i 1821 omtrent 31,000 Rbd., i 1822 noget over 29,000, i 1823 over 23,000, og i 1824, uagtet et af Finanskaasen alernaadigst bevilget Tilskud af 10,000 Rbd., henimod 15,000 Rbd. Kepr., og Fonden havde saaledes i disse fem Aar af sin opsavede Kapitalformue dækket en Underbalance af omtrent 108,000 Rbd. Kepr., men hvorved den ogsaa for største Delen var udtømt. Under disse Omstændigheder, efterat alle Besparelser havde vist sig utilstrækkelige til at bringe Skolevæsenets Indtægter og Udgifter til nogenlunde at balancere, og da Konjunkturerne ikke gave Udsigt til at sammes Forfatning for det Første skulde forbedres, maatte der alvorligen tænkes paa overordentlige Udveje, dersom de lærde Skoler skulde vedblive at bestaae i samme Omfang som hidindtil. Ved allerhøjeste Resolution af 27de Maj 1824 blev det derfor befalet, at en Kommittee bestaaende af en af de Deputerede for Finanserne, en Deputeret af det Kongelige Rentekammer og to af Universitetsdirektionens Medlemmer, skulde sammentræde, for at tage det lærde Skolevæsens økonomiske Forfatning under Overvejelse og nedlægge allerunderdanigst Forslag desangaaende.

Den første Lettelse, som derefter blev Skolevæsenet allernaadigst forundt, var den, at Odense Kommunitet fra 1ste Oktober 1824 blev fritaget for den Afgift af 2,000 Rbd. Sølv, som det hidtil aarligen havde maattet svare til det Brahetrolleborgske Skolelærer-Seminarium. Endvidere blev, medens Sagen stod under Forhandling, for Aaret 1824 et Tilskud af 10,000 Rbd. Sedler og for 1825 et Tilskud af 25,000 Rbd. Sedler, allernaadigst tilstaaet fra Finanskaasen. Og efterat Kommitteens Forhandlinger vare bragte til Ende, og dens Betænkning allerunderdanigst foredraget, blev det ved allerhøjeste Resolution

af 9de Aug. 1826 bestemt, at den største Del af de paa de lærde Skolers Fonds dengang hvilende Pensioner og Wartpenge, til et omtrentligt Beløb af 9,000 Rbd. Sølv aarlig, skulde fra 1ste Juli s. Aar overtages af Finanskaassen. Fremdeles blev et Tilskud af 12,000 Rbd. Sølv for Aaret 1826 allernaadigst bevilget den almindelige Skolefond; hvorhos det blev forbeholdt nærmere allerhøjeste Bestemmelse; hvor stor en Sum for Fremtiden aarligen skulde tiltraaes bemeldte Fond, dog saaledes, at der ved Forvaltningen af de lærde Skolers Pengevæsen skulde tages stadigt Hensyn paa at dette Tilskud kunde Aar for Aar formindskes og det snarest muligt aldeles ophøre.

Men lykkeligvis behøvedes ikke mere noget umiddelbart Tilskud fra Finanskaassen. De højere Kornpriser, som nu igjen indtraadte, i Forbindelse med de omtalte to betydelige Lettelser, der vare Skolevæsenet bevilgede, vare tilstrækkelige til at hæve sammed Indtægter saaledes at Skolefonden i de senere Aar for det meste har haft endog betydelig Overbalance. Istedetfor at Aarene 1825 og 1826, uagtet de bevilgede Tilskud, havde givet, førstnævnte en Underbalance af næsten 1700 Rbd., sidstnævnte kun et Overskud af henimod 300 Rbd. Sedler, havde Fonden i 1827, uden Tilskud, en Overbalance af over 31,000 Rbd. og i 1828 af næsten 11000 Rbd. Diepr. I de to paafølgende Aar havde en Underbalance af ialt henimod 8600 Rbd. Sedler, men dette foranledigedes for en stor Del ved en overordentlig Udgift, der udfordredes til Opførelsen af en ny Bygning for Bordingborg lærde Skole. I Aaret 1831 har Fonden haft et Overskud af henimod 18000 Rbd. og i 1832 af over 22000 Rbd. Sedler, ligesom ogsaa for indeværende Aar kan ventes et ikke ubetydeligt Overskud. Iøvrigt maa det bemærkes, at Skolevæsenet i de senere Aar har haft flere ikke ubetydelige Udgifter i Anledning af den allernaadigst befalede Indførelse af Gym-

nastikundervisning i de lærde Skoler, som i de fleste af disse allerede er iværksat og i de øvrige efterhaanden iværksættes, hvorom nedenfor nærmere skal forklares.

Højsføjede Tabel A. viser den almindelige Skolefonds Indtægter og Udgifter, samt Overskud eller Deficit, saavel i r. S. som i Repræsentativer, for ethvert af Aarene 1819—1832, begge iberegne.

Tabellen B. viser Skolefondens Balance-Konto ved Udgangen af hvert af Aarene 1815, 1820, 1825 og 1830. Af denne erfares, at den Del af Fondens Formue, som indestaaer i Obligationer og Aktier, og som ved Udgangen af 1815 udgjorde henimod 60,000 Rbd. og i 1820 var stegen til over 100,000, i 1825 igjen var formindsket til omtrent 23000 Rbd. derimod i 1830 havde høvet sig til omtrent 43,000 Rbd. I følge Balance-Kontoen ved Udgangen af 1832 udgjorde Obligationerne et Beløb af over 77,000 Rbd. Fondens Overbalance i det Hele, som ved Udgangen af 1815 udgjorde omtrent 160,000 Rbd. (hvilket Beløb — hvoraf dog over 14000 Rbd. indestod i Bøger til Skolebibliothekerne — fort efter formindskedes med de betydelige Summer, som Metropolitan skolens Gjensopførelse udtrævede, hvilke bleve forskudsviis udredede af Skolefonden og senere Skolen estergivne) og i 1820 henimod 130,000, var i 1825 ifkun omtrent 30,000 Rbd., men var i 1830 igjen stegen til 70,000 Rbd. Ved Afsluttelsen af Regnskabet for 1832 udgjorde hele Overbalancen omtrent 106,000 Rbd. Det sees altsaa, at Aaret 1825 var Kulminationspunktet for Skolefondens, eller Skolevæsenets, uheldige Periode, hvorefter sammes Tilstand igjen gradviis har høvet sig.

Til Oplysning om de enkelte Skolers og Fonds' Forfatning i de senere Aar ere tilføjede Tabellerne C. og D., der angive, for Aarene 1821—1825 og for 1826—1830, de Tilskud,

som enhver enkelt Skole i ethvert af disse Aar. har behøvet fra den almindelige Skolefond, eller det af samme til Fonden indsendte Overskud. Et Blik paa disse Tabeller vil vise, at Skolefondens vigtigste Indtægtskilde er Odense Kommunitet, der har givet et aarligt Middels-Overskud, i det første af de nævnte Tidrum af henimod 8000 Rbd., i det sidste af over 12,000; ligesom Koeskilde Kathedralskole, Landets rigeste Skole, i det første Tidrum har afgivet over 4500, i det sidste over 8000 Rbd. med et Middeltal aarlig. Den Skole, som næst efter Koeskilde har afgivet det meste Overskud, er Slagelse, nemlig i det første Tidrum 520, i det sidste derimod over 3400 Rbd. aarlig, eller i det Hele et Middels-Overskud af henimod 2000 Rbd. aarlig. Foruden disse have Ringsted og Kjøge nedlagte Latinskoler's Fonde, samt Odense og Aarhus Kathedralskoler givet aarlige Overskud. Viborg Skole har i det sidste Tidrum givet ligesaa stort Overskud, som den i det første krævede Tilskud, saa at den i det Hele har haft Ligevægt; Ursagen til den Underbalance, Skolen i det ældre Tidrum havde, er for en Del at søge i de Misligheder i Regnskabsføringen, som en Tidlang fandt Sted, hvilke nu derimod ere afhjulpne. Metropolitanaskolen har i det første Tidrum for det meste behøvet Tilskud; i det senere Tidrum have dens Indtægter og Udgifter balanceret. Alle de øvrige Skoler have krævet mere eller mindre betydelige Tilskud. Helsingør, Raskov, Frederiksborg og Kolding Skoler have behøvet de mindste Tilskud, de to førstnævnte i det Hele 850 Rbd. aarlig med et Middeltal, Frederiksborg omtrent 1100 og Kolding henimod 1800 Rbd. *) De Skoler, som have krævet de

*) Det maa erindres, at ved Nedlæggelsen af Fredericia Skole i Aaret 1817 bleve de Kapitaler, Ejendomme og andre aarlige Indtægter, som denne Skole var i Besiddelse af, med Undtagelse af et Legat, som for dette Tilfælde havde en anden Bestemmelse, henlagte til Kolding Skole. Se Efterretninger osv. S. 343.

største Tilskud, ere Randers (i det Hele over 3000 Rbd. aarlig), Nykjøbing og Aalborg (begge henimod 3,000 Rbd. aarlig), og efter disse Horsens, Nyborg, Rønne og Ribe Skoler, (2500 til 2300 Rbd.) Bordingborg Skole har vel krævet et Tilskud af i det Hele over 3000 Rbd. aarlig med et Middeltal, men da herunder er indbefattet hvad der medgik til den i Aaret 1829 opførte ny Skolebygning, bliver det egentlige Tilskud betydelig at nedsætte. Iøvrigt maa ved disse Tabeller bemærkes, at da en Skoles Kasse for en Tid kan være bebyrdet med Pensioner, og da Skolepengenes Størrelse naturligvis retter sig efter Disciplenes Antal, som til forskellige Tider kan være meget forskjelligt, kan Resultatet for saa indskrænket et Tidrum som det nærværende ikke være aldeles paalideligt.

De to sidstnævnte Tabeller ere paa Tabellen E. fortsatte for Aarene 1831 og 1832. De vigtigste Punkter, hvori denne giver et fra hine forskjelligt Resultat, ere, at Aarhus og Viborg Skoler have givet meget betydelige Overskud, og endnu større end det fra Slagelse Skole, som dog ogsaa har været betydeligt; at Helsingør, Bordingborg og Randers Skoler have behøvet større Tilskud end forhen, hvilket, hvad sidstnævnte Skole angaaer, er foranlediget af den Pension, som af Skolens Kasse blev tilstaaet den afskedigede, nu afdøde, Rektor Professor Lund at Aalborg, Horsens og Nykjøbing Skoler derimod have behøvet langt mindre Tilskud, hvilket for Nykjøbing Skole hidrører fra et nu afgjort Tilgodehavende, ved hvis Hjælp Skolen i 1831 endog kunde indsende Overskud; endelig at Metropolitan-skolen i 1832 har modtaget et Tilskud, som behøvedes til at dække Omkostningerne ved den Gymnastikbygning, som nylig er bleven opført*).

*) Tabellen E. har, for ikke at spille Plads, maattet anbringes for Tabellerne C. og D., hvilket bedes undskyldt.

Udsigt over den almindelige Skolefonds Indtægter og Udgifter i Aarene 1819—32.

		Indtægt og Udgift.				Overskud.				Deficit.			
		R. Sølv.		Repr.		R. Sølv.		Repr.		R. Sølv.		Repr.	
		Rbd.	Stk.	Rbd.	Stk.	Rbd.	Stk.	Rbd.	Stk.	Rbd.	Stk.	Rbd.	Stk.
1 8 1 9.	Indtægt.	11,645.	80.	69,460.	9.								
	Udgift.	7,805.	52.	49,422.	14.	3,840.	28.	20,037.	91.				
1 8 2 0.	Indtægt.	17,731.	64.	37,622.	=								
	Udgift.	13,138.	14.	52,697.	68.	4,593.	50.					15,075.	68.
1 8 2 1.	Indtægt.	7,309.	80.	20,293.	54.								
	Udgift.	8,685.	10.	49,778.	28.					1,375.	26.	29,484.	70.
1 8 2 2.	Indtægt.	6,252.	=	20,693.	75.								
	Udgift.	6,487.	27.	47,577.	65.					235.	27.	26,883.	86.
1 8 2 3.	Indtægt.	4,826.	=	20,879.	71.								
	Udgift.	5,931.	63.	42,811.	63.					1,105.	63.	21,931.	88.
1 8 2 4.	Indtægt.	7,352.	65.	30,057.	31.*								
	Udgift.	8,649.	86.	43,422.	26.					1,297.	21.	13,364.	91.
1 8 2 5.	Indtægt.	5,800.	92.	34,573.	71.*								
	Udgift.	8,213.	12.	33,700.	36.			873.	35.	2,412.	16.		
1 8 2 6.	Indtægt.	21,309.	22.	17,318.	70.*								
	Udgift.	8,103.	19.	32,039.	86.	13,206.	3.					14,721.	16.

Økonomisk

1 8 2 7.	Indtægt.	12,857. 48.	52,263. 36.
	Udgift.	5,039. 49.	29,803. 72.
1 8 2 8.	Indtægt.	18,486. 15.	29,440. 1.
	Udgift.	8,570. 69.	29,258. 82.
1 8 2 9.	Indtægt.	14,230. 74.	27,014. 53.
	Udgift.	9,527. 50 $\frac{1}{2}$.	34,146. 69.
1 8 3 0.	Indtægt.	14,255. 90.	22,086. 30.
	Udgift.	13,959. 8.	28,753. 35.
1 8 3 1.	Indtægt.	14,075. 5.	40,757. 50.
	Udgift.	11,518. 56.	25,506. 86.
1 8 3 2.	Indtægt.	14,213. 6.	46,966. 45.
	Udgift.	10,115. 51.	28,944. 67.

* Under disse Indtægtssummer ere de Tilskud indbefattede,

7,817. 95.	22,459. 60.
9,915. 42.	181. 15.
4,703. 23½.	
296. 82.	
2,556. 45.	15,250. 60.
4,097. 51.	18,021. 74.

	7,132. 16.
	6,667. 5.

Sorfattning.

fom fra Finanska'ssen bleve allernaadigt bevilgede.

Tabel B.

Den almindelige Skolefonds Balance-Konto ved Udgangen af Aarene 1815, 1820, 1825, 1830.

a. Balance-Konto 1815.

	Species	Skil.	Skil.	Rbd.	Skil.	Rbd.	Skil.	
Kassebeholdning	595.	32.	S. B.	=	=	R. B.	8,593.	54 $\frac{1}{2}$.
Obligationer og Aktier	=	=	—	47,500.	=	—	10,000.	=
Indestaaende i Bøger, Kor- ter m. m.	11.	80.	—	9,435.	54.	—	4,633.	33.
Som er udestaaende mod Diskonto Rente	=	=	—	=	=	—	20,000.	=
Tilgode og staaer i Forskud for*)	2,584.	80.	—	14,420.	24.	—	70,921.	61 $\frac{1}{2}$.
	3,192.	=	—	71,355.	78.	—	114,148.	53.
Bortskyldig.....	=	=	—	17,248.	73.	—	14,838.	77 $\frac{1}{6}$.
Overbalance for de forløbne 9 Aar.....	3,192.	=	—	54,107.	5.	—	99,309.	71 $\frac{5}{6}$.

b. Balance-Konto 1820.

	r. S.	Rbd.	Skil.	Selv	Rbd.	Skil.	Repr.	Rbd.	Skil.
Kassebeholdning	6,686.	94.	=	=	=	=	7,950.	54.	
Obligationer og Aktier	10,850.	=	=	60,313.	32..	=	30,800.	=	
Indestaaende i et Fallitbo	=	=	=	=	=	=	8,000.	=	
Tilgode og staaer i Forskud for	6,305.	5.	=	2,144.	16.	=	7,191.	11.	
	23,842.	3.	=	62,457.	48.	=	53,941.	65.	
Bortskyldig.....	2,454.	32.	=	6,572.	83.	=	1,088.	12.	
Overbalance for de forløbne 14 Aar.....	21,387.	67.	=	55,884.	61.	=	52,853.	53.	

c. Balance-Konto 1825.

	r. S.	Rbd.	Skil.	Solo Rbd.	Skil.	Repr. Rbd.	Skil.
Kasbeholdning		753.	95.	=	=	8,861.	21.
Obligationer til Beløb		700.	=	12,193.	32.	10,000.	=
Udlagt og staaer i Forskud for		9,136.	31.	1,426.	64.	6,978.	41½.
		10,590.	30.	13,620.	=	25,839.	62½.
Bortskuldig.....		87.	64.	6,572.	83.	13,815.	86½.
Overbalance for de forløbne 19 Aar.....	10,502.	62.		7,047.	13.	12,023.	72.

d. Balance-Konto 1830.

	r. S.	Rbd.	Skil.	Solo Rbd.	Skil.	Repr. Rbd.	Skil.
Kasbeholdning		6,239.	32.	=	=	6,695.	56.
Obligationer til Beløb		21,600.	=	15,993.	32.	5,500.	=
Tilgodehavende Renter		2,917.	80.	=	=	1,811.	77.
Udlagt og staaer i Forskud for		7,407.	48.	200.	=	955.	86.
		38,164.	64.	16,193.	32.	14,963.	27.
Bortskuldig.....		55.	32.	409.	83.	654.	67.
Overbalance for de forløbne 24 Aar.....	38,109.	32.		15,783.	45.	14,308.	56.

*) Disse betydelige Forskud vare for største Delen Summer, der medgik til Metropolitan-Skolens Gjenopførelse, og som senere bleve Skolen eftergivne, saa at de udgik af Skolefondens Regnskab.

Ufgivne Overskud og modtagne Tilskud i 1831 og 1832.

	1 8 3 1.		1 8 3 2.	
	Overskud Rbd.	Tilskud. Rbd.	Overskud Rbd.	Tilskud. Rbd.
Metropolitansskolen . . .				1,500.
Roeskilde Skole	9,990.		12,000.	
Frederiksborgs Skole . . .		1,000.		1,211.
Helsingørs Skole		1,800.		2,000.
Slagelse Skole	4,295.		3,868.	
Vordingborg Skole		2,950.		3,300.
Rønne Skole		2,000.		2,000.
Nykjøbing Skole.	1,318.			2,314.
Nakskov Skole		405.		800.
Odense Skole	—	—	—	—
Nyborg Skole		3,000.		3,100.
Viborg Skole	1,000.		4,894.	
Aalborg Skole		1,246.		400.
Aarhus Skole	3,394.		5,000.	
Randers Skole		5,400.		3,505.
Horsens Skole		1,600.		405.
Ribe Skole		1,666.		1,591.
Rolding Skole		2,110.		2,107.
Odense Kommunitet.	17,334.		15,521.	
Ringsted nedlagte Skole . .	2,685.		3,355.	
Rjøge do.	943.		1,437.	
Salt.....	40,960.	23,178.	46,075.	24,234.

Nogle med det lærde Skolevæsen's Regnskabsføring m. v. i den senere Tid foretagne Forandringer bør paa dette Sted omtales.

Med Hensyn til Skolernes aarlige Regnskaber, som af vedkommende Regnskabsfører igjennem Forstanderskabet indsendes til Universitets-Direktionen, for i Overensstemmelse med allerhøjeste Resolution af 19de Febr. 1809 at revideres i Direktionens Bogholder- og Revisions-Kontor, og derefter af Direktionen at decideres, var det ved Frd. 7de Nov. 1809 §. 128 bestemt, at et hvert Aars Regnskab skulde være forfattet og til Skoleforstanderne afgivet i det seneste tre Uger efter Aarets Forløb, og at hvad som i Aarets Løb var forfaldet til Indtægt, men ikke indkommet, skulde føres til Restance. Men da Skolernes Regnskabsføring siden den Tid er bleven meget vidtløftigere, fornemmelig ved de Forandringer, som ved afsluttede Foreninger og afsagte Kjendelser som oftest ere foregaaede med Oppebørselen af Tiendeafgifterne, og da en saa betimelig Afslutning af Regnskaberne maatte medføre, at næsten alle Tiendeafgifter, der tilkomme Skolerne for det forløbne Aar, maatte anføres som resterende, fordi de i de fleste Tilfælde betales med Penge efter Kapitelstaxten, der først senere sættes, blev det anset hensigtsmæssigt at forlænge den foreskrevne Frist for Skoleregnskabernes Afslutning saaledes at den samme Termin blev sat for disse, som ved Frd. 30te Jan. 1793 er sat for Amtstjuernes Regnskaber, nemlig den paafølgende 31te Marts efter Aarets Udløb, hvori mod de senere end Aarets Udgang indbetalte Indtægter, der vedkom Regnskabsaaret, da burde i Regnskabet anføres til Indtægt. Men det vilde da blive nødvendigt at der, foruden de Kvartal-Extrakter, som ifølge Frd. 7de Nov. 1809 §. 119 indleveres til Direktionen ved hvert Kvartals Udgang, af hvilke den

for Aarets sidste Kvartal nu ikke længere vilde kunne stemme med Regnskabet, maatte, saaledes som ogsaa i Frd. 30te Jan. 1793 §. 27 er foreskrevet, forfattedes en Kontinuations-Extrakt, der tilligemed Regnskabet blev at afgive. Ogsaa ansaaes det gavnligt, at der, i Lighed med hvad ved Forordningen af 1793 er bestemt for Amtstuerne, blev fastsatte visse Mulkter, forsaavidt Regnskaberne ikke bleve indleverede i rette Tid.

Efterat denne Sag havde været allerunderdanigst foredraget, og da Direktionens Indstilling vandt allerhøjeste Bifald, blev det ved Resolution af 17de Juli 1829 bestemt, at Regnskabsførerne ved de lærde Skoler maa forundes Henstand med Afslæggelsen af det aarlige Regnskab indtil næste Aars Marts Maanedes Udgang, imod at de da afgive saadanne Kontinuations-Extrakter, som Amtsforvalterne ifølge Frd. af 30te Jan. 1793 have at afgive, og underkastes de Mulkter, som ved samme Forordning ere bestemte for Forsømmelighed i Regnskabernes Afgivelse, nemlig for den første Maaned 4 Rbd., for den anden 8 Rbd., for den 3die 12 Rbd., for den 4de 16 Rbd., for den femte 20 Rbd. og for den 6te 40 Rbd. Sølv, eller ialt for Forsømmelsen af 6 Maaneder en Mulkt af 100 Rbd. Sølv.

Med Bestyrelsen og Regnskabsføringen for Odense Kommunitet er i de senere Aar foregaaet en ikke ubetydelig Forandring. Denne Stiftelse — hvis oprindelige Bestemmelse var, at alle Disciplene i Odense latinske Skole skulde der have fælles Bespisning, skjønt dens Indtægter undertiden havde været anvendte til ganske andre Djemed — blev ved Skolernes Reform henlagt til Skolevæsenet i det Hele, og udgjør nu, som man har seet, den almindelige Skolefondes vigtigste Indtægtskilde. Da det maatte være af Vigtighed, saavidt muligt at betrygge en saa betydelig Stiftelse mod alle Tab, blev det taget under Overvejelse, om ikke den ved samme indførte Regnskabs-

orden og Bestyrelse kunde modtage forbedret Indretning. Under den i denne Anledning førte Brevvevling blev af Stiftsøvrigheden over Fyens Stift, under hvis Tilsyn Stiftelsen, ligesaa vel som de lærde Skoler i Stiftet, er henlagt, andraget paa at den umiddelbare Bestyrelse af Kommunitetet, hvis Kasserer og Regnskabsfører hidindtil havde staaet umiddelbar under Stiftsøvrigheden, istædetfor at Skolernes Kasserere og Regnskabsførere staae under Skolernes Forstandere, af hvem og paa hvis Ansvar de ogsaa antages, for Fremtiden maatte overdrages til en Autoritet der kunde svare til Skolernes Forstanderskaber, og bestaae af de Medlemmer af Odense By's Magistrat og Gejstlighed, som ikke have Sæde i Kathedralskolens Forstanderskab, og som da igjen, ligesom Forstanderskabet, maatte sortere under Stiftsøvrigheden og Universitets = Direktionen. Fremdeles androg Stiftsøvrigheden paa, at Revisionen af Kommunitetets Regnskaber, der hidindtil, ligesom Skoleregnskaberne, ifølge de kongelige Resolutioner af 19de Febr. 1809 og 6te Febr. 1810 havde været foretaget i Direktionens Revisionens-Kontor, for Fremtiden maatte henlægges under Stiftets Revisor, for at Stiftsøvrigheden stedse kunde af Revisor paa Stedet erholde de fornødne Oplysninger om Stiftelsens Tilstand til enhver Tid. Da Direktionen maatte finde de foreslaaede Forandringer hensigtsmæssige, blev et nyt Regulativ for Odense Kommunitets lokale Bestyrelse, samt Regnskabs- og Kassevæsen allerunderdanigst forelagt Hans Majestæt, hvilket, da det havde vundet allerhøjeste Bisfald, under 8de Febr. 1828 allernaadigst blev approberet. Ved dette er blandt andet bestemt, at den specielle Bestyrelse af Stiftelsen skal føres af en Inspektion, bestaaende af Byfogden i Odense samt Sognepræsterne til Frue og St. Hans Kirker sammesteds, under Stiftsøvrighedens og Direktionens Overtilsyn, og at Re-

visionen af Stiftelsens Regnskaber, for at lette Stiftsøvrigheden det den paaliggende Overopsyn, skal foretages af Stiftsrevisor, hvorimod Regnskaberne fremdeles af Direktionen decideres og Kvittance derfor udstædes. Kommunitetets Kasserer og Regnskabsfører skal fremdeles, ligesom med den nuværende Kasserer har været Tilfældet, udnævnes af Hans Majestæt selv, dog saaledes at Stiftsøvrigheden herefter har Ret til, ligesom ved allerhøjeste Resolution af 24de Sept. 1822 er bestemt angaaende Høspitalsforstanderskaber, Stiftsrevisorer osv., at bringe en duelig Person dertil i Forslag, som da beskikkes paa Stiftsøvrighedens Ansvar.

Angaaende Viborg Kathedralskole er at bemærke, at dens Pengevæsen for Djeblikket ikke, som de andre Skoler, bestyres af et Forstanderskab, men af en Kommission*), til hvem Forstanderskabets økonomiske Forretninger ere overdragne. Da nemlig Skolens Regnskabsvæsen ved Misligheder i Regnskabsføringen i endel Aar var bragt meget i Uorden, blev en Kommission nedsat til Undersøgelse af Sagen og af det Tab, Skolen vilde lide, og til denne Kommission bleve de nævnte Forretninger tillige overdragne. Efterat Undersøgelsen var tilendebragt (uden at dog Sagen endnu er endelig afgjort), er Kommissionen fremdeles vedbleven at fungere i Forstanderskabets Sted.

Det lærde Institut i Fredericia nyder ifølge Kongl. Resolution af 24de Februar 1818 en aarlig Understøttelse af 800 Rbd. Sølvs fra den almindelige Skolefond. Iøvrigt er i Institutets i Aaret 1818 allernaadigst approberede Plan senere ved allerhøjeste Resolution af 28de Oktbr. 1825 foretaget den Forandring, at Institutets Bestyrer nu i alle Sager, istædetfor forhen kun i dem der angik Undervisningen, har Sæde i Kommissionen for

*) Bestaaende nu af Lands-Over-Rets-Assessorerne Licentiat Bruun og Baron Bretton.

Instituttet; ligesom det heller ikke er noget af dennes Medlemmer tilladt, paa egen Haand at inspicere i Institutet, hvorimod, saa ofte dette ansees fornødent, Kommissionen har dertil at udvælge og bemyndige et eller flere af sine Medlemmer.

Foruden Herlufsholm og Sorø Akademi's Skoler har ogsaa Bessæsted Skole paa Island sin Økonomi aldeles adskilt fra de andre Skoler, eller fra den almindelige Skolefond, fra hvilken denne Skole ikke modtager Tilskud. Dens Midler indstaae endnu i den kongelige Islandske Fordebogskasse, af hvilken Skolens Fornødenheder udbetales efter Anvisning af Stiftamtmanden, dog hvad de større Summer angaaer paa Renteskammerets Approbation, forinden hvis Meddelelse Universitetsdirektionens Betænkning plejer at indhentes.

II. Om Skolepengene og Beneficierne i de lærde Skoler.

Ved Frd. 7de Nov. 1809 §§. 66, 67 samt 71 ff., og ved den senere allerhøjeste Resolution af 29de Nov. 1816 ere fastsatte nærmere Regler saavel for Størrelsen af de Skolepenge som Disciplene i de lærde Skoler ialmindelighed have at erlægge, som angaaende de Beneficier, der tildeles de mere trængende iblandt dem, samt øvrige Bestemmelser vedkommende Skolepenge og Beneficier og de Fonds, hvorfra disse skulle udredes m. m. Da disse Bestemmelser ere udsørligen fremsatte i Efterretninger osv. S. 104 ff., skal ikkun det vigtigste deraf her kortelig berøres. Skolepengene, som oprindelig vare 30 R. aarlig i Kjøbenhavns Skole og 20 R. i de øvrige, bleve ved Resolutionen af 1816 forhøjede til 50 Rbd. Sølv i hin og 30 Rbd. i de andre Skoler; hvilken Betaling for det Tilfælde at flere Brø-

dre paa en og samme Tid besøge Skolen modereres, i Metropolitanaskolen til 40 Rbd. for den anden og 20 Rbd. for den tredie Broder, i de andre Skoler til 20 Rbd. for den anden og 15 Rbd. for den tredie Broder. For den fjerde Broder betales intet. Skolepengene skulle ifølge Frd. af 7de Nov. 1809 §. 66 betales kvartaliter og forud, saaledes at de blive indkrævede i Begyndelsen af hvert Kvartal, og de betales i intet Tilfælde tilbage. Ved Direktionens Cirkulære af 17de Marts 1821 er bestemt, at dersom Kontingentet for en Discipel ikke maatte være indkommet inden Slutningen af det Kvartal, ved hvis Begyndelse det burde været erlagt, bliver Disciplens Skolegang at suspendere indtil Restancen er afgjort, dog at vedkommende Forældre eller Bærger iforvejen behørigen advares. Antallet af de Disciple der kunne nyde Beneficier, hvilke efter Forordningen af 1809 bestode enten i blot fri Undervisning, eller foruden denne tillige i Stipendier af 3 forskjellige Grader, paa 20, 35 og 50 Rbd. Solv, og hvortil ved Resolutionen af 1816 endnu blev føjet et nyt Beneficium, nemlig af Moderation i Skolepengene eller Undervisning imod lavere Betaling (den samme Betaling, som forhen var bestemt), er i de forskjellige Skoler saaledes reguleret, at i Metropolitanaskolen kunne aarligen uddeles indtil ti Stipendier af hver af de tre Grader, ti Gratistpladser og femten Pladser af Undervisning mod nedsat Betaling, i hver af Kathedralskolerne indtil 7 Stipendier af hver Grad, 9 Gratistpladser og 10 af det laveste Beneficium, og i hver af de andre Skoler indtil 4 Pladser af hvert af de to højere Stipendier, 6 af laveste Grad, 6 Gratistpladser og 5 Pladser mod lavere Betaling. Det højeste Antal af de Disciple, der kunne fritages for at betale Skolepenge (til hvilke naturligtvis Stipendiaterne ogsaa ere at regne) er altsaa for Hovedstadens Skole 40, for hver af Kathedralskolerne 30 og for hver af de andre Skoler 20, el-

ler ialt, for alle Skolerne, 450 Disciple — hvilkke imidlertid dog, selv Stipendiaterne ikke undtagne, have at erlægge Lys- og Brændepenge — og Maximum af hvad der aarligen maa uddeles i Stipendier, er for Metropolitanfsolen 1050 Rbd., for hver af Kathedralfsolerne 735 Rbd. og for hver af de øvrige Skoler 460 Rbd. Sølv, eller for samtlige Landets 18 Skoler en Sum af ialt 10795 Rbd. Sølv. Men ligesom det bestemte Maximum ikkun kan uddeles, forsaavidt der findes et tilstrækkeligt Antal Disciple i hver Skole, der have de foreskrevne Betingelser, og ligesom Forordningen af 1809 i §. 75 udtrykkelig bestemmer at enhver Skoles Stipendiefond — eller Samlingen af de Privatlegater, der udtrykkelig ere henlagte til trængende Disciples Understøttelse, og de derfra opsparede Kapitaler — hvor samme ikke er tilstrækkelig til at besfride det reglementerede Antal Stipendier, ikkun efterhaanden og forsaavidt Omstændighederne tillade det, skal suppleres andetsteds fra til den fornødne Sum, saaledes maatte det ved Skolevesenets mere og mere mislige økonomiske Forfatning ansees nødvendigt, indtil videre at tilbageholde de Tilskud, som hidtil, da Privatlegaterne ved de fleste Skoler ikke ere tilstrækkelige til at udrede de bestemte Stipendiesummer, havde været tilstaaede til dette Djemed fra vedkommende Skoles Kasse, eller den almindelige Skolefond, og at indskrænke Pengestipendierne til det Beløb, som af Privatlegaterne for enhver Skole kunde udredes. Ved Cirkulære af 2den Juli 1825 anmodede derfor Direktionen samtlige Stiftsøvrigheder om at tilkjendegive vedkommende Skolers Forstanderskaber, at de havde, tilligemed det Forslag, som af Rektor aarligen indsendes til Fordeelingen af Skolens Beneficier i det forestaaende Skoleaar, at indsende en af Skolens Regnskabsfører affattet Beregning over Skolens Stipendiefonds Indtægter i samme Aar, da Rektor maatte indrette Forslaget saaledes, at Stipendiesummerne kunde

Overfigt over de af de lærde Skoler og hertil hørende Sonds afgivne Overfud og modtagne Tilfud i Aarene 1826—1830.

	1826.		1827.		1828.		1829.		1830.		Middeltal for disse 5 Aar.	
	Dverfud.	Tilfud.	Dverfud.	Tilfud.	Dverfud.	Tilfud.	Dverfud.	Tilfud.	Dverfud.	Tilfud.	Dverfud.	Tilfud.
Metropol. Sk.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koeskilde do.	6,000.	—	14,995.	—	7,000.	—	7,995. 60.	—	4,895. 48.	—	8,177. 22.	—
Frederiksb. do.	—	1,227. 24.	—	1,000.	—	1,000.	—	1,500.	—	—	—	945. 43.
Helsingør do.	—	1,763. 48.	—	—	—	—	—	—	—	1,100.	—	572. 67.
Slagelse do.	800.	—	6,000.	—	4,000.	—	4,233. 39.	—	2,000.	—	3,406. 65.	—
Wordingb. do.	—	1,850.	—	2,100.	—	2,216. 32.	—	9,140. 63.	—	3,813. 48.	—	3,824. 9.
København do.	—	113. 60.	—	4,000.	—	2,000.	—	2,104. 36.	—	2,200.	—	2,083. 58.
Nykjøbing do.	—	2,788.	—	1,884.	—	2,376.	—	2,665. 58.	—	3,108. 68.	—	2,564. 44.
Natflov do.	—	500.	—	—	—	200.	—	462. 60.	—	1,200.	—	472. 50.
Odense do.	—	—	3,000.	—	—	108. 16.	—	100.	—	1,500.	258. 35.	—
Ryborg do.	—	2,480. 12.	—	2,300.	—	2,400.	—	1,100.	—	2,100.	—	2,076. 2.
Viborg do.	—	—	4,000.	—	2,510. 78.	—	1,000.	—	1,000.	—	1,702. 16.	—
Kalborg do.	—	3,000.	—	1,800.	—	1,708. 16.	—	934. 43.	—	1,204. 48.	—	1,729. 41.
Aarhus do.	—	1,000.	2,000.	—	1,040. 80.	—	1,000.	—	1,000.	—	808. 16.	—
Kanders do.	—	3,100.	—	1,300.	—	3,200.	—	2,900.	—	3,753. 17.	—	2,850. 61.
Horsens do.	—	2,300.	—	2,375.	—	2,758. 16.	—	2,455.	—	2,300.	—	2,437. 61.
Nibe do.	—	2,334. 6.	—	1,589. 42.	—	2,704. 16.	—	835.	—	1,254.	—	1,743. 32.
Kolding do.	—	1,590. 72.	—	672. 72.	—	1,189. 80.	—	1,878. 72.	—	2,821. 48.	—	1,630. 69.
Odense Kom- munitet	7,863. 29.	—	17,245. 48.	—	16,122. 11.	—	10,439. 36.	—	9,809. 48.	—	12,295. 92.	—
Kingsted nebl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Latinsk. Fond.	1,665. 92.	—	4,357. 14.	—	1,691. 54.	—	2,211. 27.	—	2,008. 7.	—	2,386. 77.	—
Rjøge do. do.	426. 26.	—	1,815. 22.	—	487. 66.	—	973. 55.	—	1,032. 46.	—	947. 5.	—
Salt.....	16,755. 51.	24,047. 30.	53,412. 84.	19,021. 18.	32,853. 1.	21,860. 80.	27,853. 25.	26,076. 44.	21,745. 53.	26,355. 37.	29,982. 40.	22,930. 57.

Overfugt over de af lærde Skoler og dertil hørende Sonds afgivne Overskud eller modtagne Tilskud i Aarene 1821—1825.

	1821.				1822.				1823.				1824.				1825.				Middeltal for disse 5 Aar.					
	Overskud.		Tilskud.		Overskud.		Tilskud.		Overskud.		Tilskud.		Overskud.		Tilskud.		Overskud.		Tilskud.		Overskud.		Tilskud.			
	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.	Rbd.	Stn.		
Metropol. Sk.			3,800.				1,100.					12. 48.														
Noeskilde do.					7,000.			7,200.							5,600.						3,000.				1,000.	
Frederiksb. do.			390. 72.				1,451. 12.					2,487. 48.			2,000.						3,000.				4,560.	
Helsingør do.			4,500.								1,000.															
Slagelse do.	1,000.							800.													800.				520.	
Bordingb. do.			2,660. 48.				2,880.				1,800.				2,500.										2,000.	
Rønne do.			2,000.				4,000.				2,000.				4,000.										2,000.	
Nyfkøbing do.			3,220.				3,975.				3,520.				3,468. 54.										2,768.	
Rasklov do.			1,600.				1,500.				1,300.				1,100.										700.	
Odense R. do.	1,820.													4,032. 2.											2.	
Nyborg do.			3,657. 33.				2,738. 86.				3,036. 90.				2,628. 18.										2,217. 43.	
Viborg do.			4. 25.				1,000.				1,300.				3,692. 24.										2,600.	
Valborg do.			4,230. 24.				3,500.				4,400.				4,800.										3,500. 16.	
Aarhus do.	1,900.				1,400.																				660.	
Nanders do.			4,200.				4,200.				3,900.				3,450.											3,100.
Horsens do.			3,020.				2,800.				2,600.				2,600.											2,400.
Ribe do.			2,288. 60.				3,826. 6.				2,375.				3,139. 47.											3,046. 60.
Rolding do.			1,151. 48.				2,256. 72				1,800.				2,146. 12.											2,433. 84.
Odense Kom- munitet	10,984. 58.				6,629. 12.			8,150.						8,900.							4,257. 26.					7,784. 19.
Kingsted nebl.																										
Latinsk. Fond	1,560. 67.				1,471. 23.			2,184. 30.						1,458. 20.							1,365. 42.					1,607. 94.
Rjøge do. do.	419. 26.				583. 72.			1,350. 38.						1,829. 6.							970. 53.					1,030. 58.
I alt.....	17,684. 55.	36,723. 22.	17,084. 11.	35,227. 80.	19,684. 68.	31,531. 90.	21,819. 28.	35,524. 59.	10,393. 25.	27,768. 11.	17,332. 75.	33,354. 31.														

Det bemærkes, at de fleste saavel Overskuds- som Tilskuds-Summer ere indkomne eller modtagne i Repræsentativer. De enkelte mindre betydelige Summer i røde Sølvs ere her reducerede til S. og L. efter Middels-Børs-Kursen for ethvert af Aarene.

udredes af Stipendiefondens egne Indtægter. Da Metropolitanskolen ikke staaer under Sjællands Stiftsøvrighed, og Cirkulæret ikke afgif til samenes Rektor, gjaldt Bestemmelsen imidlertid ikke denne Skole, hvor endnu, ligesom forhen, den fulde Stipendiesum uddeles.

Da det efter denne Bestemmelse for enhver Skole blev af Bigtighed at udfinde, hvilke de Privatlegater vare, der egentlig vare henlagte til trængende Disciple's Understøttelse, eller hvilke af Skolens Obligationer eller andre Ejendomme der tilhørte disse Legater, men dette for mange Skoler var forbunden med Vanskeligheder, har Direktionen efterhaanden, efter anstillede Undersøgelser, for de fleste Skoler bestemt, hvilke Summer der skulle udgjøre Skolens Stipendiefond, eller ialtfald, hvor Stipendiefonden blev alt for ubetydelig, hvor stort et Tilskud fra Skolens Kasse aarlig maa anvendes til Uddeling blandt Disciplene. Direktionen har herved strengt holdt sig til Grundsætningerne i Forordningen af 7de Nov., at det nemlig kun ere de af Private til saadant Djemed skjænkede Legater, der kunne anvendes til Stipendier, og altsaa ikke Kongelige Gaver, om endog disse maatte oprindelig være bestemte til Disciplenes Understøttelse. Saaledes blev det f. Ex. antaget, at en Kongelig Donation til Frederiksborg Skole, hvoraf efter tidligere Bestemmelse 10 Disciple skulde underholdes, ligesaa lidet som en aarlig Understøttelse af 416 Rbd. Sølv, som Bordingborg Skole oppebærer paa den Kongelige Amtstue istædfor Kosten, som 12 Disciple i ældre Tider nødde in natura paa det forrige Slot i Bordingborg, kunde afgives til vedkommende Stipendiefond.

De eneste af alle Skolerne, i hvilke det anordningsmæssige Antal af Stipendier, forsaavidt Rektor finder Anledning til dertil at foreslaae det fulde Antal af Disciple, uddeles uden Tilskud fra Skolens Kasse, ere Odense's Kathedralskole og Hors-

senes lærde Skole, hvilke begge have en Stipendiefond, der ikke alene er tilstrækkelig til at udrede det reglementerede Antal Stipendier, men endog giver et aarligt Overskud, der i Henhold til Forordningen af 7de Nov. §. 79 kan, efter Direktionens foregaaende Bestemmelse, anvendes til overordentlig Understøttelse for Skolens udmærkede Disciple i deres Skole- og Universitets-Aar. Førstnævnte Skoles Stipendievæsen blev efter anstillet Undersøgelse ved Direktionens Skrivelse af 6te Sept. 1828 saaledes reguleret, at til den egentlige Stipendiefond bleve henlagte Obligationer til et Beløb af 18,375 Rbd. Sølv, hvis Renter udgjøre den reglementerede Sum 735 Rbd. samt til en Stipendie-Overskuds-Fond Obligationer til Beløb 1547 Rbd. Sedler. Sidstnævnte Fond er senere opvojet til 2145 Rbd. Sølv. Til Understøttelse for de fra Odense Skole dimitterede Disciple i deres Universitets-Aar have desuden tvende meget anseelige Legater, nemlig Frøken Ernst's og det Baggereske Legat. Førstnævnte, som uddeles af Biskoppen, Stiftsprovsten og Skolens Rektor, havde ved Udgangen af 1831 en Kapitalformue af 325 Rbd. r. S., 8610 Rbd. Sølv og 325 Rbd. Sedler. Det Baggereske (stiftet af afgl. Etatsraad Bagger til Tullsfov) udgjør ialt 21,350 Rbd. Sølv, af hvis Renter noget over 100 Rbd. aarlig er bestemt til 2 Dimittender. Dette Legat uddeles af Biskoppen over Fyens Stift og Skolens Rektor.

Horsens Skoles Stipendiefond ejede i Maret 1831 en Kapitalformue af henimod 14000 Rbd. foruden betydelige aarlige Indtægter, der ikke bestaae i Kapitalrenter, hvoriblandt et helt Sogns, Dusted Sogns, Kongetiende, der i 1832 blev udbragt til 441 Rbd. 12 §. Nepr., samt det aarlige Overskud af Hanstedgaard's Hospitals Indtægter. Denne Skole er altsaa med Hensyn til Stipendiefonden Landets rigeste Skole. Af Stipendiernes Overskud er uddelt til trængende Disciple og Studerende,

i Aaret 1829 200 Rbd., i 1830 100, i 1831 370, i 1832 340, og i 1833 455 Rbd. Sedler.

Ligesom i Metropolitanskolen, uddeles ogsaa i Roeskilde Kathedralskole det fulde Antal Stipendier, men kun ved Hjælp af Tilskud fra Skolens Kasse. Denne Skoles Stipendiefond blev reguleret ved Direktionens Skrivelse til Forstanderskabet af 6te Maj 1826. Uagtet Skolens Privatlegater efter den strænge Ret burde have deltaget i det Tab, Skolens øvrige Kapitalmasse havde lidt ved Omskrivning efter Forordningen af 5te Jan. 1813, tillod Direktionen dog, at Stipendiefonden maatte, i Forhold til den Valuta, hvori Legaterne vare stiftede, ansees at udgjøre 9050 Rbd. Sølv; men da Skolen desuden ejede en saakaldet Oplagskasse, til Beløb noget over 5200 Rbd. i Sølv og Repræsentativer, bleve disse Kapitaler, i Henhold til Forordningen af 1809 §. 79, endvidere føjede til Stipendiefonden, der saaledes kom til at udgjøre henimod 14,300 Rbd. Da imidlertid Renterne deraf endnu ikke vare tilstrækkelige til at udrede den til Stipendier reglementerede fulde Sum, bevilgede Direktionen med Hensyn til at Roeskilde Skole er rigere doteret end nogen af de øvrige Skoler, og afgiver saa betydeligt aarligt Overskud, at det der manglede i den fulde Sum maatte tilskydes af Skolens Kasse.

Blandt de øvrige Skoler er Aalborg Skole den, som ejer den rigeste Stipendiefond. De Privatlegater, der henhører til denne, udgjøre nemlig en Kapitalmasse af 15,968 Rbd., dels og for det meste Sølv, dels Repræsentativer. Ud over denne Kapitals Renter tilstaaes intet Tilskud fra Skolens Kasse.

Ogsaa Nykjøbing Kathedralskoles Stipendiefond er meget anseelig. Dens Kapitaler udgjøre et Beløb af noget over 7000 Rbd., hvortil kommer en aarlig Indtægt af omtrent 150 Tdr. Korn af forskellige Sorter.

For Slagelse Skole, hvor det formedelst den forenede Bestyrelse af Skolens og Slagelse Høspitals Midler, som i en lang Række af Aar havde fundet Sted, og den Maade, hvorpaa Skolens offentlige og private Legater vare sammenblandede, var umuligt, nøjagtigen at bestemme Stipendiefondens Størrelse, har Direktionen (ved Skrivelse af 18de Marts 1826) bifaldet, at samme maatte antages at udgjøre en Sum af 8000 Rbd. Sølv, hvis Renter, 320 Rbd., saaledes aarligen blive at uddele. Senere, i 1831, er imidlertid af Skolekassens Beholdning endvidere 500 Rbd. Sølv gjorte frugtbringende til Stipendiefondens Fremvæxt, saa at dennes Renter nu udgjøre 340 Rbd.

Ligeledes er Helsingør Skoles Stipendiefond, som det ogsaa var yderst vanskeligt, med Nøjagtighed at udfinde, ved Direktionens Skrivelse af 29de Sept. 1827 antaget at udgjøre 6000 Rbd. Sølv, saa at 240 Rbd. her aarligen uddeles.

Ribe Skoles Stipendiefond bestaar i en Kapitalmasse af noget over 1900 Rbd., foruden andre Ejendomme, hvis Indtægter i 1832 beløb sig til omtrent 150 Rbd., saa at der i bemældte Aar kunde disponere over omtrent 230 Rbd.

For Randers Skole er Stipendiefondens Kapitalmasse efter nøjagtig Undersøgelse udfunden at udgjøre 4510 Rbd. Sølv, eller efter Fradrag af et Legat paa 180 Rbd., hvis Renter uddeles efter en særegen Bestemmelse, 4330. Men da Skolen i Aarene 1785 og 1806 havde laant disse Kapitaler til Skolebygningens Istandsættelse, og ifkun ejede en Kapital af noget over 400 Rbd., der kunde overdrages Stipendiefonden, besvilgede Direktionen (Skrivelse 24de Jan. 1829) at det øvrige Beløb maatte efterhaanden udlægges Stipendiefonden i Rgl. Obligationer fra den almindelige Skolefond. Foruden denne Kapitals Renter har bemældte Stipendiefond desuden en aarlig Indtægt af Jordeje, som i 1832 indbragte 47 Rbd., saa at

der i bemældte Aar kunde uddeles omtrent 220 Rbd. Desuden ere af de Broch-Bredalske Legater Kenterne af 1375 Rbd. bestemte til en trængende Student fra Randers Skole, og Renten af 640 Rbd. til at uddeles som Præmie til de fattigste og ordentligste Disciple.

For Viborg Kathedralskole, hvor det var næsten umuligt at udfinde, hvor stor en Andel Privatlegaterne havde at bære i de Tab, Skolens Kapitaler ialmindelighed havde lidt, har Direktionen (Skrivelse af 4de Febr. 1826) bestemt, at Stipendiefonden indtil videre maa ansees at udgjøre et Beløb af 5000 Rbd. Sølvs, saa at 200 Rbd. nu aarligen uddeles. Ved denne Skole maa bemærkes det Mallingske Legat, der aarligen uddeles til en fra Skolen Dimitteret i hans første Universitets-Aar, hvorom se neden for.

Ved Nyborg Skole udgjør Stipendiefondens Indtægter, som aarligen uddeles, henimod 200 Rbd. Sølvs. Denne Skole ejer desuden det mindre Baggeriske Præmielegat, hvis Kenter, 14 Rbd. Sølvs, aarlig uddeles til 4 Disciple, og det større Baggeriske Legat for Deposituri, 100 Rbd. aarlig, der i to lige Portioner er bestemt at uddeles til tvende af Skolens Disciple ved deres Dimission.

Marhus Skoles Stipendiefond bestaaer af et Kapitalbeløb af 3500 Rbd., dels Sølvs dels Repræsentativer, samt andre Indtægter til Beløb omtrent 30 Rbd. aarlig. Direktionen har for enkelte Gange bevilget at en større Sum, end Stipendiefonden kunde udrede, ved denne Skole maatte uddeles.

Ved Nalskov Skole er Stipendiefonden omtrent af samme Størrelse. Dens Kapitaler beløbe sig til noget over 2900 Rbd., dens andre Indtægter til omtrent 50 Rbd. aarlig.

Stipendiefonden for Bordingborg Skole bestaaer af Kapitaler til Beløb 582 Rbd., og Indtægter udenfor disses Ren-

ter af noget over 50 Rbd., ialt aarlig Indtægt af omtrent 80 Rbd. Men Direktionen har bevilget (Sfr. 15de Apr. 1826) at der indtil videre maa foreslaaes en aarlig Uddeling af Stipendier svarende til Beløbet af et Stipendium af anden Grad og tre af nederste, ialt 95 Rbd., saa at omtrent 15 Rbd. tilskydes af Skolens Kasse. Til denne Skoles Stipendiefond er isøvrigt nu ogsaa at regne det Schouffe Legat (1000 Rbd. Sølv) hvorom se Efterretninger osv. S. 220, fg.

Rolding Skoles Stipendiefonds Indtægter bestaaer alene i Renterne af et Kapitalbeløb der før udgjorde 900 Rbd. Sølv, men nu med Tillæg af det Sahlffe Legat, hvorom se nedenfor, udgjør 975 Rbd. Sølv; men ogsaa her har Direktionen indtil videre bevilget at 95 Rbd. aarlig maa uddeles ved Hjælp af Tilskud fra Skolens Kasse.

Følge en lignende Tilladelse uddeles den samme Sum i Frederiksborg Skole, hvis Stipendiefond alene dannes af to smaa Kapitaler, tilsammen 440 Rbd. Sølv. I denne Skole saavel som i Viborg, Ribe og Bordingborg Skoler pleje de Stipendieportioner, der uddeles, at fastsættes til mindre Summer end de sædvanlige, f. E. 40, 30, 25, 15 og 10 Rbd. Sølv.

I Rønne Skole paa Bornholm er saavel med Hensyn til Skolepenge som Stipendier en fra de øvrige Skoler noget forandret Indretning. Medens Skolepengene ved de lærde Skoler ifølge Frd. 7de Nov. 1809 §. 66 vare bestemte til 20 Rbd. aarlig, blev det efter derom indkommen Ansøgning fra flere af Bornholms Indvaanere, og med Hensyn til de Lettelser, som ere denne Ø bevilgede i Henseende til andre Præstationer til det Offentlige, ved Kongelig Resolution af 23de Jan. 1815 alernaadigt bevilget, at Skolepengene for Disciplene i den da værende Middelskole i Rønne maatte nedsættes til det Halve af hvad ved Forordningen var bestemt. Da Skolepengene ved

den allerhøjeste Resolution af 1816 bleve forhøjede til 30 Rbd. Sølv for hver Discipel, blev for Rønne Skole gjort en Undtagelse i denne Henseende, saa at Skolepengene her ikke bleve forhøjede. Men efterat Direktionen ved det ovenomtalte Cirkulære havde indskrænket Stipendierne for enhver Skole til de Summer der kunde bestrides af de til Skoledisciplees Understøttelse udtrykkelig bestemte Privatlegater, og da aldeles ingen saadanne Legater fandtes ved Rønne Skole, androg Skolens Forstanderskab paa at Skolepengene for Skolens Disciple maatte forhøjes til det ved Førdordningen af 1809 bestemte Beløb, for at en Del deraf da kunde anvendes som Stipendier. Efterat Direktionen havde foredraget Hans Majestæt Sagen, blev det ved Resolution af 14de Oktober 1825 allernaadigst bestemt, at Skolepengene ved Rønne Skole herefter skulde være 20 Rbd. Sølv aarlig for hver Discipel, eller, naar to eller flere Brødre paa engang besøge Skolen, 15 Rbd. for den anden og 10 Rbd. for den tredie, samt at de tre Fjerdedele af Skolepengenes hele aarlige Beløb skulde komme Skolekassen tilgode, den ene Fjerdedel derimod paa anordningsmæssig Maade uddeles som Stipendier. Ved Rønne Skole har i de senere Aar været uddelt 80 til 100 Rbd. aarlig. Der er nu ogsaa her gjort Begyndelsen til en Stipendiefond, idet af Beholdningen af den Del af Skolepengene, som ere bestemte til Stipendier, i 1831 er bleven udsat paa Rente en Sum af 400 Rbd. Sedler.

Paa højskolede Tabel findes en Udsigt saavel over alle de enkelte Beneficiepladser, der ere blevene tilstaaede, som over den samlede Pengesum, der er bleven uddelt til trængende Disciple i alle Landets Skoler i ethvert af Aarene 1823—1833. Det sees af Tabellen, at den fulde Sum, som anordningsmæssig kunde anvendes til Stipendier, i intet af Aarene er bleven uddelt, hvorimod det uddelte Beløb i de senere Aar har været indskrænket til omtrent Halvdelen af hin Sum. Ogsaa Stipendiaternes Antal i det Hele er i de senere Aar bleven endel formindsket, især hvad de højere Stipendier angaaer, hvorimod Gratistpladserne ere noget forøgede, saa at det hele Antal af dem der have nydt Beneficier, omtrent er bleven uforandret i alle Aarene.

Overfigt over de Disciplene i de lærde Skoler i Narene 1822—1832 tildelte Beneficier.

	Antallet af de enkelte tildelte Stipendier af forskjellig Størrelse.								Det hele Antal af Stipendiater	Summen af de uddelte Stipendier for hvert Aar	Antallet af Gratister	Antallet af Stipendiat og Gratister.	Antallet af Halobetalende	Totalsummen af dem, der have nydt Beneficier
	50Rb.	40Rb.	35Rb.	30Rb.	25Rb.	20Rb.	15Rb.	10Rb.						
1822 $\frac{3}{4}$	69.	=	72.	=	=	102.	=	=	243.	8010.	160.	403.	65.	468.
1823 $\frac{3}{4}$	51.	=	69.	=	=	110.	=	=	230.	7165.	170.	400.	80.	480.
1824 $\frac{3}{4}$	44.	=	72.	=	=	107.	=	=	223.	6890.	168.	391.	82.	473.
1825 $\frac{3}{4}$	35.	=	47.	5.	1.	85.	12.	6.	191.	5510.	182.	373.	71.	444.
1826 $\frac{3}{4}$	32.	=	44.	5.	1.	86.	10.	8.	186.	5265.	210.	396.	69.	465.
1827 $\frac{3}{4}$	37.	=	47.	5.	1.	93.	10.	11.	204.	5790.	209.	413.	78.	491.
1828 $\frac{3}{4}$	31.	3.	51.	=	1.	92.	6.	14.	198.	5550.	215.	413.	77.	490.
1829 $\frac{3}{4}$	31.	2.	48.	1.	1.	92.	6.	9.	190.	5385.	201.	391.	60.	451.
1830 $\frac{3}{4}$	36.	2.	53.	2.	=	94.	5.	=	192.	5750.	202.	394.	65.	459.
1831 $\frac{3}{4}$	33.	3.	50.	2.	=	96.	5.	=	189.	5575.	223.	412.	65.	477.
1832 $\frac{3}{4}$	34.	3.	55.	2.	2.	97.	5.	=	198.	5870.	222.	420.	60.	480.

Stipendier.

De Disciplene tildelte Stipendier blive ialmindelighed ikke strax udbetalte, men i Overensstemmelse med Forordningen af 7de Nov. §. 81 oplægges enten det Hele, eller en Del deraf, saaledes som efter Omstændighederne findes mest hensigtsmæssigt, for at komme Disciplen tilgode ved hans Dimission, og i det første Aar, han tilbringer ved Universitetet. Af det saaledes oplagte udbetales en Trediedel ved Dimissionen; den anden Trediedel anvises Stipendiaten af Direktionen til Udbetaling ved Enden af hans første akademiske Halvaar, og den sidste Trediedel ligeledes efter det andet Halvaars Forløb, efterat det ved Attester fra vedkommende Professore, og ved de Præver, han har været underkastet, er bevist, at han hensigtsmæssigen har anvendt sin Tid i begge Halvaar og ført et anstændigt Levnet. Underkaster Stipendiaten sig ikke anden Examen til de foreskrevne Tider, kan Oplaget ikke udbetales, med mindre Direktionen efter Omstændighederne dertil meddeler Tilladelse, hvilken i Sygdomstilfælde ikke plejer at nægtes. Disse to Trediedele af Stipendieoplagene blive derfor fra vedkommende Skolers Kasse indsendte til den almindelige Skolefond, for derfra at udbetales under de anførte Betingelser. Finde disse derimod ikke Sted, eller Stipendiaten forinden forlader den studerende Bane, eller ikke mælder sig for at modtage sine Oplagspenge, kunne disse naturligvis ikke udbetales, men forblive indestaaende i Skolefonden. De Oplags-Summer, som af disse Grunde indestode i den almindelige Skolefond, vare i den siden Skoleforordningens Udgivelse forløbne Række af Aar tilsidst opvoxede til en ikke ubetydelig Størrelse, nemlig for de 18 Aar 1810—1827 til en Sum af ialt 228 Rbd. 55 f. r. S. og 1020 Rbd. 8 f. Ropr.; men da dette baade gav Anledning til en unyttig Widløstighed i Regnskabføringer, og de Oplagspenge, som saaledes

ikke havde kunnet udbetales til de Personer, for hvem de egentlig vare bestemte, syntes at burde gives en anden Anvendelse, indgik Direktionen i Maret 1830 med allerunderdanigst Forestilling i denne Anledning, og det blev derefter ved allerhøjeste Resolution af 19de Nov. s. A. bestemt, at af ovennævnte i Skolefondens indestaaende Beløb skulde dannes en egen Fond, til hvilken de Oplagspenge, som ikke i Løbet af tre Aar efter vedkommende Stipendiateres Dimission have kunnet udbetales disse, herefter skulle hjemfalde, og hvorover Regnskabet bliver at føre under Regnskabet for den almindelige Skolefond, samt at Renterne af denne Fond efter Direktionens Bestemmelse skulle uddeles til trængende og værdige Studerende ved Universitetet.

De hjemfaldne Stipendiateres Fond er senere forøget i 1831 med 35 Rbd. 32 s. r. S. og 122 Rbd. 7 s. Repr., og i 1832 med 14 Rbd. r. S. og 107 Rbd. 44 s. Repr. Fonden ejer nu i Kongl. og Bank-Obligationer et Beløb af 1500 Rbd. Sølv og r. S. Af Fondens Indtægter ere udbetalte ialt 4 Understøttelsesportioner til trængende Studerende, nemlig i 1830 20 Rbd. Sedler, i 1831 20 Rbd. Sedler, i 1832 30 og 20 Rbd. r. S.

En særegen Begunstigelse, som forhen ved Reskript af 4de Maj 1759 var tilstaaet to islandske Disciple, som ifølge Reskriptet aarlig skulde nedsendes, en af hver af Islands daværende to Biskopper, for at indsættes væxelvis i en af de sjællandske Skoler i Kjøbenhavn, Roskilde, Slagelse og Helsingør, hvor de da med Forbigaaelse af det sædvanlige Prøveaar skulde strax nyde et ekstraordinært Beneficium af 30 Rdl. aarlig samt Klæder m. m., er nu, da en saadan Bestemmelse ikke længere påsfede til de nærværende Forhold — ligesom og i en Række af Aar ingen saadanne Disciple vare blevne nedsendte — ved allerhøjeste

Resolution af 10de Marts 1826 forandret derhen, at Biskoppen over Island er bemyndiget til, naar nogen særdeles velbegavet, flittig og sædelig Discipel skulde savne den fornødne Lejlighed til at uddanne sig i Island, da at tilstille Universitets-Direktionen fuldstændige Bevisligheder om Disciplens Værdighed til særdeles Understøttelse, og at Direktionen derefter har at afgjøre, om ham i Kjøbenhavn, Næskilde, Slagelse eller Helsingør lærde Skole kan tilstaaes fri Undervisning tilligemed Skolens højeste Stipendium, under Forpligtelse, at han efter fuldendte akademiske Studier vender tilbage til sit Fædreland for at gavne dette i en offentlig Stilling, da han ellers til den Skole, fra hvilken han har nydt saadan extraordinær Understøttelse, bør tilbagebetale sammes Beløb. Det blev derhos bestemt, at saadanne Disciple efter at være dimitterede, skulde beholde samme Udgang til Beneficierne af Kommunitetet og Regensen, som er tilstaaet de Studerende, der fra Island dimitteres til Universitetet.

I Bessæfted Skole uddeles ingen Stipendier, men de fleste Disciple nyde (hele eller halve) Fripladser, der indbefatte, foruden Undervisning ogsaa Bolig, Kost, Pleje og tildels Klæder og Bøger.

I Sorø Akademi's Skole uddeles ingen Stipendier*), ikke heller tilstaaes nogen af de saakaldte skolesøgende Disciple eller dem, der blot besøge Skolen uden ellers at opholde sig ved Opdragelses-Anstalten, fri Undervisning; derimod ere for de egentlige Elever visse Gratistpladser, hvilke ikke alene indbefatte fri Undervisning, men tillige fri Kost, Pleje og andre Fornødenheder medens de opholde sig ved Opdragelses-Anstalten, ene med Undtagelse af Klæder og Bøger.

Til endel af de lærde Skoler ere henlagte visse Portioner af det

*) Dog med Undtagelse af et af en Privatmand for nogle Aar siden, stiftet Legat for Embedsmænds Sønner.

Moltkeffe Legat for Embedsmænds Sønner der gaac i Skole, hvilke Portioner (hver 40 Rbd. Solv aarlig) saaledes uddeles udenfor de egentlige Stipendier. Disse Skoler ere alle Kathedralskolerne, der have to Portioner hver, Frederiksborg Skole, som ligeledes har to Portioner, og Rønne Skole, som er tillagt en Portion. Endvidere er Institutet i Fredericia tillagt tre Portioner, Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn to og Borgerdydsskolen paa Christianshavn fire Portioner. Men da Legatet endnu ikke er traadt fuldkommen i Virksomhed; hvilket ikke kan skee førend visse Legatarier ere døde, besættes endnu ingen af de for Ribe, Nykjøbing, Frederiksborg og Rønne Skoler, eller for Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn bestemte Pladser, ligesom af de 4 Portioner bestemte for Saadanne der privat undervises, kun de trende uddeles. Angaaende de nærmere Bestemmelser for dette Legat findes Underretning i Efterretninger osv. S. 361—367, hvortil Udgifveren her kan henvise. Det tilføjes blot, at Direktionen i Skrivelse af 19de Marts 1825 har antaget, at intet var til Hinder for at Disciple som næde det Moltkeffe Legat kunde indstilles til ogsaa at nyde Skole-Stipendier.

III. Skolernes Bibliotheker.

Ligesom for enhver Skoles Stipendiefond, er det ved Fred. af 7de Nov. 1809 (§. 118) bestemt, at ogsaa for de Indtægter og Udgifter, der vedkomme Skolens Bibliothek, skal i det aarlige Regnskab gjøres en særskilt Afdeling. Mange af Skolerne have imidlertid aldeles ingen Fond til Bibliothekets Forøgelse, og denne kan altsaa kun skee ved Hjælp af tilfældige Indtægter, f. Ex. Gaver, Mulfter osv., eller ved Tilskud fra Skolens Kasse efter særskilt Bevilling fra Direktionen.

Det betydeligste Legat, der er henlagt til de lærde Skolers Bibliotheker, er den af afgangne Etatsraad H. C. Teilmann

til Nørholm ved Testament af 8de Martz 1790 ffjænkede aarlige Gave af 20 Rbd. Sølv til enhver af de jydste Skolers samt Noeskilde Kathedralskoles Bibliotheker, som aarligen udbetales fra Stamhuset Nørholm. *) Da Fredericia Skoles Ejendomme og Fonds ved dens Nedlæggelse bleve overdragne til Kolding Skole, udbetales Legatet nu til denne med 40 Rbd. Sølv aarlig.

Foruden dette Legat have de fleste jydste Skoler endnu nogle smaa Kapitaler eller Legater, som ere henlagte til Bibliothekernes Førogelse. Saaledes ejer Aalborg Skoles Bibliothek en liden Kapital af 68 Rbd. 72 f. Repr., Aarhus Skoles en lignende paa 75 Rbd. r. S. og Ribe Skoles en Kapital af 180 Rbd. 48 f. Sølv. **) Randers Skoles Bibliothek har, foruden Renten af en Kapital paa 50 Rbd. Sølv, en aarlig Indtægt af 8 Rbd. Sølv af de Broch=Bredalske Legater. Horsens Skoles Bibliothek har en aarlig Indtægt af Jordleje, der i 1832 indbragte 24 Rbd. Sølv, ***) og til Kolding Skoles Bibliothek ere henlagte nogle Legater til Beløb omtrent 300

*) Han ffjænkede endvidere 200 Rbd. til hver af de jydste Skoler engang for alle til Indkjøb af Bøger, men som ogsaa kunde betales med Bøger af hans eget Bibliothek, og med den udtrykkelige Bestemmelse, at denne Sum ikke maatte udsættes paa Rente.

**) Denne Kapital, som før Dmskrivningen udgjorde 226 Rd. D. S., blev for en stor Del tilvejebragt ved frivillige Sammenfud af Skolens forhenværende Disciple, efter en i Aaret 1787 af Skolens Rektor i Henhold til Frd. af 11te Maj 1775 §. 48 udstædt Dpfordring. Se blandede Efterretninger om Ribe Kathedralskole, 2den Fortsættelse S. 20 fg.

***) Denne Skole ejer desuden det Flensborgske Legat, bestemt til Bøger for fattige Disciple, hvis Indtægter bestaae i Jordleje af samme Størrelse som den ovenfor angiene.

Rbd., saa at denne Skole, der som anført har en dobbelt Portion af det Teilmannske Legat, er den af alle Skolerne, som i denne Henseende er rigeligst doteret.

Udenfor Sylland er der, med Undtagelse af Roeskilde Raathedralskole, som nyder Del i det Teilmannske Legat, ikke en eneste Skole, som ejer nogen Fond til Bibliothekets Forøgelse. Derimod har Direktionen for enkelte Skoler bevilget, enten for bestandig, eller indtil videre, en vis aarlig Sum af Skolens Kasse til Bibliothekets Forøgelse. Saaledes er for Roeskilde Skole (siden 1830) bevilget 50 Rbd. Sølv, og en ligesaa stor Sum er indtil videre tilstaaet for Slagelse (siden 1828) og Helsingør Skole (siden 1827). Dette grunder sig egentlig paa Reskriptet af 17de Marts 1774, der tillod at disse tre Skoler, "der havde Evne at anvende noget paa en Bogsamling", aarlig af Skolens Midler maatte kjøbe Bøger for omtrent 50 Rbd., lidet over eller under. For Bordingborg Skole har (siden 1824) gjentagne Gange været bevilget 30 Rbd. Sedler aarlig for visse Aar, og senest er i 1832 for ethvert af Aarene 1832, 1833 og 1834 tilstaaet 40 Rbd. Sedler af Skolens Kasse. For Frederiksborg Skole er i 1831 tilstaaet 40 Rbd. Sedler aarlig indtil videre. Iøvrigt tilstaaes jævnlige, naar for en enkelt Skole en gunstig Lejlighed viser sig til f. Ex. paa Auktioner at gjøre fordelagtige Indkjøb, at en vis ekstraordinær Sum dertil af Skolens Kasse maa anvendes. Endelig forøges Skolernes Bibliotheker derved at Direktionen paa enkelte Bøger eller Tidsskrifter subscriberer i saa stort et Antal Exemplarer, at alle eller visse Skoler dermed kunne forsynes; ligesom og alle de Programmer, som udgives af Skolerne, Universitetet eller Sørs Akademi, hvoraf et vist Antal Exemplarer ere at indsende til Direktionen, stedsom sendes til alle Skole-Bibliothekerne.

Til Bessæsted Skoles Bibliothek blev ved Anordningen af 3die Maj 1743 §. 68 No. 1 henlagt en særegen Indtægt derved at det paalagdes Enhver, som i Skolen havde erlagt fuld eller halv Betaling, ved sin Dimission at udrede en Kronaler til Skolens Bibliothek, ligesom det blev fastsat, at et lige Bidrag kunde forlanges af Enhver som havde haft privat Undervisning, naar han mældte sig hos Rector for af ham at overhæres. Denne Kjendelse, som efter den senere Pengeforandring er bleven erlagt med 68 Rbf. Sølv, er nu ved allerhøjeste Resolution af 26de Sept. 1833 — foranlediget ved et af Skolens første Lærer, Lektor Johnsen, indgivet Forslag — bleven forhøjet til 1 Rbd. Sølv, og derhos dens Udredelse paalagt Enhver som fra Island dimitteres til Universitetet, enten dette skeer privat eller fra Bessæsted Skole, og uden Hensyn til, hvad Beneficium han i samme har oppebaaret, dog saaledes at Stiftsøvrigheden er bemyndiget til at fritage de Enkelte for at erlægge samme, hvilke saadant formedelst yderlig Fattigdom maatte falde besværligt.

Til denne Skole opsendes isøvrigt aarligt et vist Antal Bøger, dels til Skolens Bibliothek, dels til Udsalg til de fattige Disciple til nedsatte Priser, men de Summer, som hertil medgaae, refunderes stedse den almindelige Skolefond af Skolens i den islandske Tordebogskasse indestaaende Midler.

IV. Skole=Bygninger.

Da de Bygninger, som i Anledning af den allernaadigst befalede Indførelse af Gymnastikundervisning i de lærde Skoler i de senere Aar ere blevne opførte eller tilkjøbte ved enkelte af disse (Kjøbenhavn, Roeskilde, Slagelse og Bordingborg) uden tvivl rigtigst omtales længere hen i Forbindelse med de øvrige Foran-

staltninger, som ere trufne til denne Undervisnings Indførelse, er paa dette Sted kun at berette om den eneste egentlige Skolebygning, som i de senere Aar er bleven opført, nemlig for Bordingborg Skole.*) Denne Skoles ældre Bygning, som i 1810 var skjænket og til Skolelokale indrettet af Etatsraad Nyberg, var i den senere Tid bleven saa brøstfældig, at den ikke uden meget betydelige Reparationer kunde været benyttet endnu i nogen Tid, uden at dog Opførelse eller Kjøb af en ny Bygning i Længden kunde været undgaaet. Og da de Gaarde i Byen, som vare tilfals, enten ikke vare saa vel skikkede og bekvemt beliggende, som vilde være Tilfældet naar Skolebygningen blev opført af ny, eller ikke at have til saa taalelig en Pris, blev, efter dertil under 9de Jan. 1829 meddelt allerhøjeste Bemyndigelse, den gamle Bygning nedrevet og igjen paa samme Sted opbyggt, hvortil medgif en Sum af ialt henimod 7,000 Rbd. Sedler, herunder dog indbefattet Lejen for et midlertidigt Skolelokale, nyt Inventarium m. m. Den ny Bygning, som er opført af Grundmur, og som bestaaer af en Etage med Kvist, men som ikke indbefatter Rektorbolig, hvilken befinder sig i en særskilt Gaard, blev endnu i Efteraaret 1829 fuldført, men kunde formedelft det fugtige Vejr ligst forst i det paafølgende Foraar tages aldeles i Brug. Den 12te Juli 1830 blev Bygningen under en talrig Forsamling af Byens og Omegnens Honoratiorens, højtideligen indviet af Hans Højærværdighed Biskop Müller, som ved denne Lejlighed holdt en Tale i det danske Sprog.

*) Opførelsen af Metropolitan skolens nuværende Bygning i Aarene 1811—1816 efterat den ældre Bygning var bleven ødelagt i Bombardementet 1807, saavel som Opførelsen af en ny Rektorbolig for Roeskilde Skole i Aarene 1819—1822, forbigaes her som ældre end det foreliggende Tidrum.

Da Rektorboligen i Bordingborg, der som anført, og saaledes som ogsaa forhen var Tilfældet, ikke befinder sig i Skolebygningen, men i en egen Bygning, ved et mellemliggende Hus var adskilt fra Skolen, og tillige afgav en meget indskrænket Lejlighed for sin Beboer, blev det omtalte Hus med tilhørende Have i 1819 kjøbt af Skolens Rektor og paa egen Bekostning sat i Forbindelse med Rektorboligen, for at benyttes til Beboelse tilligemed denne. For at ikke dette Hus skulde atter komme til en fremmed Besidder, og Rektorboligen saaledes savne den fornødne Plads og miste den store Fordel at staae i umiddelbar Forbindelse med Skolen selv, er samme nu ifølge allerhøjeste Resolution af 14de Sept. d. A. affjøbt Skolens Rektor for en Sum af 600 Rbd. Sølvs af Skolens Kasse, for at det fremdeles kan forblive forbundet med Rektorboligen.

Ungaacende Beboelseslejlighederne ved de lærde Skoler tilføjes endnu Følgende:

Ved de lærde Skoler er ialmindelighed, foruden det egentlige Skolelokale, indrettet Beboelseslejlighed for Rektor med Familie, enten, som paa de fleste Steder er Tilfældet, i selve Skolebygningen, eller i en i Nærheden af denne beliggende Gaard. Ikkun tvende Skoler gjøre herfra Undtagelse, nemlig Aalborg Skole, hvis Rektor nyder en aarlig Godtgjørelse til Husleje, istædetfor Rektorbolig, som her ikke have, og Kolding Skole, hvor Rektorboligen, som var adskilt fra Skolebygningen, da den var saa brøstfældig, at dens Ombygning vilde været nødvendig, ifølge allerhøjeste Resolution af 15de Febr. 1822 blev bortsolgt for en Sum af 1000 Rbd. r. S., der med Rente og Rentens Rente er bestemt til at henstaae som en Fond til Indkjøb af en ny Rektorbolig. Denne Sum var ved Udgangen af 1832 opvoget til 1468 Rbd. 82½ f. r. S. Rektor er imidlertid tillagt en aarlig Husleje af 300 Rbd. Sølvs af Skolens Kasse.

Bed endel Skoler har desuden enten fra ældre Tider været indrettet Beboelseslejlighed for en eller flere af Skolens andre Lærere, eller, hvor Lokalet har tilladt det, er saadant i den nyere Tid skeet. Flere af disse Lejligheder ere imidlertid efterhaanden, enten indtagne til Brug for vedkommende Skole selv, naar f. Ex. Skolens vogende Bibliothek gjorde et større Lokale fornødent, eller anden Lejlighed savnedes, eller formedelst deres flette Forfatning blevne ansete for ubrugelige, saa at de Skoler, hvor Lærerne endnu have et saadant Emolument, ikke ere mange.

Til disse høre isærdeleshed Skolerne i Jylland, af hvilke Randers og Horsens Skoler ere de eneste, som ikke have Beboelseslejlighed for Lærerne. Ved Viborg Skole have desl. en for Skolens ældste Lærer (næst efter Rektor) bestemt større Lejlighed, bestaaende af 5 Værelser med tilhørende Bekvemmeligheder og Have, desl. tvende Lejligheder, hver af to smaa Værelser, for tvende ugifte Lærere. Ved et af Skolens Eforat i sin Tid approberet Neglement for Benyttelsen af disse Lejligheder er det derhos bestemt, at den ældste Lærer, naar han ikke er gift, skal overlade to af Værelserne i den for ham bestemte Lejlighed til Skolens fjerde ugifte Lærer, hvis en saadan findes.

Ved Aalborg Skole have i Skolebygningens nederste Etage 5—6 smaa Værelser, egentlig bestemte for tre Adjunkter, men som formedelst deres Fugtighed og ringe Bessaffenhed aldrig have været beboede af tre Lærere, men enten været tildels ubeboede, eller beboede af to, eller, som i den senere Tid har været Tilfældet, det Hele kun af een Lærer.

Ved Aarhus Skole have i Skolebygningens ene Ende Logi for fire ugifte Lærere, for de to ældste hver tre, for de to yngste hver to Værelser tilligemed fornødent Brændeloft. I ældre Tider havde ogsaa Konrektoren en egen Bolig, men denne

forfaldt og blev solgt eller nedbrudt, og istædetfor fik Konrektorren Huslejhjælp dels af Domkirken, dels af Skolen, hvilket er vedbleven indtil den nærværende Tid, saaledes at Skolens Overlærer endnu oppebærer 200 Rbd. Sølvs aarlig til Husleje.

Ved Ribe Skole er i det ene Fløj af Skolebygningen indrettet 3 Huslejligheder for en gift og to ugifte Lærere, den første bestaaende af 4 smaa Værelser med Kjøkken og tilhørende Bekvemmeligheder, de to andre hver paa to til tre Værelser.

Ved Kolding Skole er i en dobbelt Kvist paa Skolebygningen for en lille Familie indrettet en Lejlighed, bestaaende af tre smaa Værelser med Kjøkken, hvilken nu beboes af Skolens ældste Lærer.

Ved Bordingborg Skole blev i den ny Skolebygning indrettet Bolig for en ugift Lærer, men den af Udjunkterne, som samme blev anvist, har senere paa egen Bekostning ladet de for en gift Familie nødvendige Bekvemmeligheder indrette paa Bygningens Loft.

Ved Nyborg Skole var forhen for to gifte Lærere indrettede to smaa Lejligheder, men da dels disse ikke af vedkommende Lærere benyttedes, dels Skolen behøvede et nyt Læseværelse, blev i 1827 den ene Udjunktbolig indtaget til Brug for Skolen. Senere blev dette Værelse ombyttet med et andet, der forhen havde været brugt som Karlekammer, og som stødte til de andre Læsestuer, hvilket med nogen Bekostning indrettedes til Læseværelse, og begge de forrige Udjunktboliger bruges nu til Lærervehus osv. De to Lærere, som forhen havde benyttet disse Lejligheder, tillagdes for deres Embedstid nogen Godtgjørelse til Husleje af det Baggeriske Legat.

Ved Næskilde Skole havde forhen en af Udjunkterne Bolig i to smaa Værelser paa Skolen, men disse ere nu indtagne til Brug for Skolens Bibliothek.

Det samme er Tilfælde ved *Kønne Skole*, hvor ogsaa forhen en Lærer havde Bolig, men som nu benyttes til Bibliothek.

Bed *Besæstet Skole* har saavel Skolens Bestyrer som de to ældste Udjunkter fri Bolig. Den yngste Udjunkt, med hvem dette ogsaa forhen var Tilfældet, men hvis Bolig blev indtaget til Brug for Økonomus, er flere Gange, senest i indværende Aar, paa en Tid af to Aar bleven tilstaaet en Godtgjørelse af 50 Rbd. Sølvs aarlig til Husleje.

Bed *Sorø Akademi's Skole* have alle Udjunkterne enten fri Bolig eller Godtgjørelse til Husleje.

V. Discipelantallet i de lærde Skoler.

Disciplene ere i de fleste Skoler inddelte i 4 Klasser, og i enkelte af de større Skoler have Klasserne igjen Underafdelinger, saaledes ere i *Kjøbenhavns Skole* de tre øverste Klasser delte i to hver, hvilke dog ikke altid i Læsetimerne ere adskilte; enkelte Skoler have derimod endnu kun tre Klasser, hvilket er Tilfældet i *Nyborg*, hvor dog tredie eller øverste Klasse er delt i to Afdelinger, efterat Skolen i 1827 havde indtaget et af Værelserne i den forrige Udjunktbolig til Læseværelse; fremdeles i *Kolding*, *Rakføv* og *Kønne Skole*, saavel som i Institutet i *Fredericia*. I *Besæstet Skole* ere ifkun to Klasser.

Hvor stort Discipelantallet har været i de forskjellige Skoler i ethvert enkelt Aar lige siden 1822, findes angivet paa omstaaende Tabel G., der fortsætter den i Efterretninger osv. S. 101 leverede Tabel for Aarene 1814—1821, med Tilføjelse af *Sorø Akademi's* og *Herlufsholm Skoler* samt *Privatinstitutterne*, saa at nærværende Tabel omfatter alle de Skoler i Landet uden Undtagelse, hvor der forberedes til højere eller akademisk Undervisning. Angivelserne gjælde for Skolerne i Almindelighed for 1ste Okt., (*Sorø Skole* for 1ste Sept.) paa hvilken Tid det ny Skoleaar begynder, derimod er i Beretningerne fra de to Instituter i *Kjøbenhavn* Antallet opgivet for Midten af Juli Maaned, og for *Borgerdyds-skolen* paa *Christianshavn* for det paafølgende Aars 1ste Jan., hvilken Afvigelse i Tiden dog næppe kan gjøre nogen betydelig Fejl.

Liste over Discipelantallet i de lærde Skoler og Privatinstituter i Norene 1822—1832.

A. Offentlige Skoler	18 $\frac{22}{3}$	18 $\frac{23}{4}$	18 $\frac{24}{5}$	18 $\frac{25}{6}$	18 $\frac{26}{7}$	18 $\frac{27}{8}$	18 $\frac{28}{9}$	18 $\frac{29}{10}$	18 $\frac{30}{11}$	18 $\frac{31}{12}$	18 $\frac{32}{13}$
Metropolitanskolen	100	100	100	100	100	104	109	101	105	103	107
Roeskilde Skole	62	58	55	62	59	66	58	54	53	54	43
Frederiksborg Skole	53	50	51	53	53	48	56	55	57	55	41
Helsingør Skole	41	37	33	43	42	57	52	42	30	26	33
Slagelse Skole	40	41	39	38	41	51	39	36	42	48	44
Sorø Akademi's Skole	51	51	54	65	81	78	77	80	77	71	75
Herlufsholm Skole*)	60	58	62	64	66	61	50	45	46	35	30
Vordingborg Skole	39	48	51	54	50	44	44	42	44	45	46
Rønne Skole	34	40	50	49	48	48	43	40	40	43	43
Nykjøbing Skole	32	31	34	38	41	45	47	39	48	42	37
Nakskov Skole	21	27	31	34	33	27	27	28	22	22	20
Odense Skole	69	62	61	59	63	60	69	70	69	75	75
Nyborg Skole	39	45	40	48	44	46	41	39	34	25	21
Aalborg Skole	63	68	67	61	61	66	65	69	68	69	66
Viborg Skole	41	47	52	63	60	66	60	65	60	61	52
Århus Skole	87	79	79	74	73	72	60	57	61	59	55
Randers Skole	38	54	52	58	58	53	46	28	20	33	57
Horsens Skole	23	25	24	28	25	39	41	49	42	50	66
Ribe Skole	52	51	46	45	46	42	40	40	38	36	35
Rolding Skole.	53	53	48	53	50	43	38	27	29	22	29

Besøstet Skole	31	35	38	37	41	41	40	42	41	41	40
B. Privatinstituter.											
Borgerdyds-skolen i Kjøbenhavn . .	184	184	216	214	224	220	241	241	241	252	241
— — — paa Christianshavn . .	48	52	63	62	77	70	57	62	62	79	108**)
v. Vestens Institut	61	63	63	63	71	74	78	67	70	70	71
Instituttet i Fredericia	24	24	27	33	35	35	31	24	22	22	24

) Hr. Rektor Dichmann, hvis Godhed Udg. fylder Meddelelsen af Antallet for denne Skole, har, med Hensyn til det fra Aaret 1828 af aftagende Antal af Disciple i Skolen, bemærket, at de for nedsat Betaling aabnede Pladser (de saakaldte Halvbetalendes Pladser) der vare traadte istædetfor de i Aaret 1824 ophævede Gratistpladser, bleve fra Aaret 1828 af indbragne, alt som de Disciple, der nød Fordel af de modererede Betalingsvilkkaar, forlode Skolen. De Halvbetalendes Antal var 30, ligesom Gratisternes havde været.

***) Antallet af Disciplene i Handelsklasserne i denne Skole har i de sidste 4 Skoleaar været: 34, 51, 86, 85.

Tager man for alle disse 11 Aar Disciplenes Middeltal for hver Skole, da faaer man med Hensyn til Skolernes Frekvent's følgende Rangfølge:

Borgerdydsff. i Kjøbh. 223 $\frac{4}{11}$	Nanders Skole . . . 45 $\frac{2}{11}$
Metropolitanskolen 102 $\frac{7}{11}$	Kønne Skole . . . 43 $\frac{5}{11}$
Sorø 69 $\frac{1}{11}$	Ribe Skole . . . 42 $\frac{9}{11}$
Aarhus Skole . . . 68 $\frac{8}{11}$	Slagelse Skole . . . 41 $\frac{8}{11}$
v. Vestens Institut . 68 $\frac{3}{11}$	Kolding Skole . . . 40 $\frac{5}{11}$
Borgerdff. paa Christh. 67 $\frac{3}{11}$	Helsingør Skole . . . 39 $\frac{7}{11}$
Odense Skole . . . 66 $\frac{6}{11}$	Nykjøbing Skole . . . 39 $\frac{5}{11}$
Aalborg Skole . . . 65 $\frac{8}{11}$	Beskested Skole . . . 38 $\frac{9}{11}$
Viborg Skole . . . 57	Nyborg Skole . . . 38 $\frac{4}{11}$
Roeskilde Skole . . . 56 $\frac{8}{11}$	Horsens Skole . . . 37 $\frac{5}{11}$
Herlufsholm Skole . 52 $\frac{5}{11}$	Frederiks 27 $\frac{4}{11}$
Frederiksborg Skole . 52	Rakfsv Skole . . . 26 $\frac{6}{11}$
Bordingborg Skole . 46 $\frac{1}{11}$	

Man kunde ifølge dette dele alle Skolerne i tre Afdelinger; i den første høre de, hvor Disciplenes Middeltal har været over 60, og hvor Antallet hellerikke lettelig i enkelte Aar er sunket under dette Tal, i den anden Klasse komme de, hvor Middeltallet er imellem 40 og 60, i den tredje de, hvor Middeltallet ikke har oversteg 40 Disciple. I de to Afdelinger komme 8 i den midterste 9 Skoler. Den mindste Skole er Rakfsv, hvor Middeltallet ifkun udgjør mellem 26 og 27 Disciple, de to største Metropolitanskolen med lidet over 100, og Borgerdydsffskolen i Kjøbenhavn med over 200 Disciple med et Middeltal aarlig.

Endnu tilføjes Tabellen H., der angiver, ligeledes for ethvert af de 11 Aar, Discipelantallet i alle de Kjøbenhavnske Skoler og Instituter, i alle de Sjællandske Skoler udenfor Ho-

vedstaden, saavelsom i Smaasøernes, de Fynske og Jydskke Skoler, og endelig Antallet i alle de offentlige Skoler paa den ene, og alle private Instituter paa den anden Side, samt Totalantallet for samtlige Skoler og Instituter. Ved at betragte denne Tabel vil man finde, at i de Kjøbenhavnske Skoler og Instituter er Frekvensen, paa enkelte ikke betydelige Usvigelser nær, bestandig tiltaget, og det meget betydeligt, da Antallet for Skoleaaret $18\frac{3}{4}$ er 134 større end i $18\frac{2}{4}$, Forholdet er altsaa omtrent som 4 : 3. Næsten det samme Udslag erhoder man for de private Instituter. I de Fynske Skoler har Discipelantallet været temmelig stationært. Derimod i de sjællandske, de jydskke og Smaasøernes Skoler er det steget fra Aaret 1822 til 1827, men er fra denne Tid af atter sunket ned til det Punkt, hvorfra det begyndte, i de sjællandske Skoler endog under. Omtrent det samme Resultat erhoder man for alle de offentlige Skoler, hvor Tallet fra 1827 er aftaget endog under Antallet i 1822. Ved at betragte Totalantallet, finder man atter, at det fra 1822 til 1827 er steget meget betydeligt, derpaa i nogle Aar er sunket, men atter i de to sidste Aar har hævet sig saa meget, at det dog endnu udgjør over 100 flere end i 1822, i Aaret $18\frac{3}{4}$ nemlig 1459, men i $18\frac{2}{4}$ ifkun 1346.

Antallet af de Studerende, som enhver Skole til Universitetet har dimitteret, er dels angivet i nærværende Aargang's første Hefte, og vil dels blive angivet paa sit Sted i det Følgende.

Tabel H.

Antallet af Disciplene i samtlige Skoler i Kjøbenhavn og i de forskjellige Provindser, saavel som i alle de offentlige Skoler og Privatinstituter hver for sig.

	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{2}{3}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{3}{4}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{4}{5}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{5}{6}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{6}{7}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{7}{8}$	18 $\frac{2}{2}$ $\frac{8}{9}$	18 $\frac{2}{3}$ $\frac{9}{10}$	18 $\frac{3}{3}$ $\frac{10}{11}$	18 $\frac{3}{3}$ $\frac{11}{12}$	18 $\frac{3}{3}$ $\frac{12}{13}$	Middeltal.
Kjøbenhavnske Skoler og Instit.	393	399	442	439	472	468	485	471	478	504	527	461 $\frac{7}{11}$
Sjællandske Skoler	346	343	345	379	392	405	376	354	349	334	312	357 $\frac{8}{11}$
Smaasernes Skoler	53	58	65	72	74	72	74	67	70	64	57	66
Fyenske Skoler	108	107	101	107	107	106	110	109	103	100	96	104 $\frac{10}{11}$
Fydsk Skoler (med Frederiks)	381	401	395	415	408	416	381	359	340	352	384	384 $\frac{6}{11}$
Offentlige Skoler alene . . .	1029	1060	1067	1126	1135	1157	1102	1048	1026	1015	1015	1073 $\frac{9}{11}$
Privatinstituter alene . . .	317	323	369	372	407	399	407	394	395	423	444	386 $\frac{4}{11}$
Talt.....	1346	1383	1436	1498	1542	1556	1509	1442	1421	1438	1459	1457 $\frac{3}{11}$

Discipelantal.

VI. Undervisningsgjenstande, Timefordeling, Lære- og Læsebøger.

Hvilke de Sprog, Videnskaber og Færdigheder ere, hvori alle de lærde Skoler i Overensstemmelse med Frd. af 7de Nov. 1809 §. 4 give Undervisning, behøver her næppe at anføres, da det kan forudsættes som almindelig bekjendt. Derimod har Udgiveren, til Oplysning om Forholdet af den Tid, som anvendes paa de forskjellige Undervisningsgjenstande, gennemgaaet for 7 forskjellige Skoler, nemlig Kjøbenhavns, Odense, to sjællandske og 3 jydsk Skoler, de af Direktionen approberede Timetabeller for det nysforløbne Skoleaar (for Odense Skole for Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$) og udarbejdet omstaaende Tabeller I. og K., der angive Antallet af de ugentlige Timer, der i enhver af disse Skoler, den førstnævnte alle Klasserne igjennem, Tabellen K. i de to øverste Klasser, anvendes paa de forskjellige Fag. Da Timetabellerne vel maa forudsættes i de forskjellige Aar at være i det Hele uforandrede, ville disse Tabeller temmelig nøjagtigen vise, hvormegen Tid der anvendes paa Disciplenes Dannelse i enhver af de forskjellige Henseender, saavel for dem der gennemgaae alle Klasserne, som for dem der begynde Skolen i de højere Klasser. Det vigtigste Resultat, som af disse Tabeller lader sig uddrage, er at, saaledes som ogsaa Forordningen af 1809 foreskriver, Studiet af de gamle Sprog og Klassikere tildeles den forholdsmæssig største Del af Tiden, idet dertil er henlagt paa lidet nær ligesaa megen Tid som anvendes paa de levende Sprog og de øvrige Videnskaber tilsammen; i de øverste Klasser endog undertiden mere. Dog varierer Forholdet endel for de forskjellige Skoler; man vil nemlig finde, naar man betragter alle Klasserne, at medens i Randers Skole netop anvendes 14 Timer paa de gamle Sprog imod hver 15 Timer der anvendes paa alle de andre Sprog og Vi-

denskaber (Skjønsskrivning, Tegning, Musik og Gymnastik herunder ikke indbefattede), anvendes i Koeskilde Skole omtrent $13\frac{3}{4}$, i Slagelse lidt over 13, i Horsens næsten 13, i Metropolitansskolen lidt over 12, i Viborg netop 12, men i Odense Skole iffun lidt over 10 Timer paa de gamle Sprog for hver Gang 15 Timer anvendes paa de øvrige Sprog og Videnskaber.

Efter Tabellen K. derimod er Forholdet noget anderledes; for to Skoler (Slagelse og Randers) er det som omtrent 16 : 15, i de øvrige Skoler varierer det fra $13\frac{1}{2}$ (Metropolitansskolen) til noget mindre end 12 Timer (Horsens) anvendte paa de lærde Sprog, mod 15 Timer anvendte paa de øvrige Sprog og Videnskaber.

Betydelige Afvigelser finder man ogsaa med Hensyn til Fordelingen af Timerne mellem Latin og Latinff Stil, Latin og Græff, Historie og Geografi osv.

Antallet af ugentlige Timer, som i Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$ ere anvendte paa de forskjellige Undervisnings-
gjenstande i hosnævnte Skoler.

	Latin.	Latinff Stil.	Gref.	Hebraiff.	Kransf.	Latf.	Danf.	Religion.	Hiftorie.	Geograf.	Regning og Arithmetik.	Geometri.	Sfjenfkrivning	Det hele Antal af ugentligell= undervisnings= timer.	Engelf.	Naturhiftorie og Naturlære.	Begning.	Muff.	Gymnastik.
Metropolitanskf.	48	17	23	7	15	15	13	19	14	11	15	8	8	213	2	5	6	6	4
Roeskilde Skole	37	8	20	4	9	10	8	10	14	8 $\frac{1}{2}$ *	11	4	9	152 $\frac{1}{2}$	"	1 $\frac{1}{2}$	6	4	4
Slagelse Skole	31	13	17	3	6	6	10	8	16	8	10 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$	6	143	"	"	"	ej an= givet.	6
Odense Skole (Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$)	25	13	22	4	9	7	10	15	12	9	10	8	7	151	"	12	5	6	8
Biborg Skole	39	6	10	5	7	5	8	12	12	12	10 $\frac{1}{2}$	9	9 $\frac{1}{2}$	145	"	"	"	ej an= givet.	"
Randers Skole	38	10	18	4	8	8	10	13	12	8	10**	6	16	161	"	"	"	"	6
Horsens Skole	34 $\frac{1}{2}$ ***	7	18 $\frac{1}{2}$	5	5	8	13	13	15	8	9**	5	7	148	"	"	"	"	4

*) Naar paa Tabellen undertiden angives halve Timer, da hidrører det enten derfra, at en Time er angivet at anvendes vexelvis til to forskjellige Gjenstande, eller at to Klasser i samme Time af samme Lærer have været beskæftigede med to forskjellige Gjenstande. Det

bemærkes iøvrigt her, at naar to Partier af en Klasse i een Time have nydt Undervisning, om endog i samme Gjenstand, af to Lærere, er det regnet for to Timer. Heraf kommer det større Timeantal, der er givet i Metropolitan-skolen, hvor de tre øverste Klasser hver have en Underafdeling, saa at der paa en Maade ere 7 Klasser, endskiønt ofte begge Afdelinger af en Klasse undervises i een Time af samme Lærer. Saa ofte to Klasser have været samlede under een Lærer, er det kun regnet for een Time.

- **) Paa Timetabellen for Randers Skole var angivet 4 Timer i Regning, 12 i Mathematik, paa den for Horsens 4 Timer i Regning, 10 i Mathematik. Heraf ere de anførte Tal udbragte.
- ***) Denne halve Time i Latin og Græsk er egentlig en Time ugentlig, der anvendes til Mythologi.

Label K.

Antallet af ugentlige Timer, som i Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$ ere anvendte paa de forskjellige Undervisningsgjenstande i hosnævnte Skolers to øverste Klasser.

	Latin.	Latinf Stil.	Greff.	Hebraisk.	Kransf.	Døst.	Dansf.	Religion.	Historie.	Geografi.	Arithmetik.	Geometri.	Sjønscrivering	Det hele Antal af ugentlige Timer.	Engelsk.	Naturhistorie og Naturlære.	Begning.	Musik.	Gymnastik.
Metropolitanskolen . . .	26	13	15	7	9	8	6	12	9	6	8	7	2	128	2	1	2	ej an-	givet.
Roeskilde Skole . . .	16	5	10	4	6	4	3	6	8	4	5	4	2	77	"	"	"	2	2
Slagelse Skole . . .	16	9	12	3	4	4	4	4	8	4	5 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{4}$	2	80	"	"	"	ej an-	2
																		givet.	2
Odense Skole (Skoleaaret 18 $\frac{3}{4}$)	14	6	14	4	6	5	4	8	6	4	4	4	1	80	"	4	"	4	4
Viborg Skole	18	6	7	5	6	5	5	6	6	6	4 $\frac{1}{2}$	6	2	82 $\frac{1}{2}$	"	"	"	ej an-	"
																		givet.	"
Nanders Skole.	17	7	13	4	5	4	4	8	6	4	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$	4	83	"	"	"	"	ej an-
																		"	givet.
Horsens Skole	15 $\frac{1}{2}$	5	12 $\frac{1}{2}$	5	5	6	6	9	10	4	4	4	1	87	"	"	"	"	ej an-
																		"	givet

Timefordeling.

Foruden de Gjenstande, hvori Undervisning ikke maa savnes ved nogen lærd Skole, nævner Forordningen af 7de Nov. adskillige Videnskaber og Færdigheder, hvori, naar og hvor Omstændighederne tillade det, Undervisning tillige skal gives. Disse ere Naturkundskaber, Anthropologi, det engelske Sprog, Tegning, Vokalmusik og Gymnastik. Af disse Gjenstande læres Naturhistorie (og Naturlære) alene ved Metropolitanskolen, Roeskilde, Helsingør, Bordingborg, Odense og Ribe Skoler; Engelsk kun ved Metropolitanskolen og Helsingør Skole; Tegning ved Kjøbenhavn, Roeskilde, Helsingør, Bordingborg, Rønne, Odense, Nyborg og Aarhus Skoler; forhen ogsaa i Randers Skole, men hvor den i Aaret 1831 ophørte i Anledning af Indførelsen af Undervisning i Gymnastik; Vokalmusik læres i alle Skolerne, med Undtagelse af Helsingør, Frederiksborg, Bordingborg — hvor Sangundervisningen i 1830 ophørte af Mangel paa Lærer — Nakskov, og Horsens Skoler. I Odense og Kolding læres tillige Instrumentalmusik. Hvad endelig Gymnastik angaaer, da skal denne, som i de seneste Aar er indført i de fleste Skoler, og efterhaanden indføres i de øvrige, nedenfor særskilt omtales.

Med de Lære- og Læsebøger, der bruges ved de lærde Skoler, ere i den senere Tid i det Hele kun foregaaet enkelte Forandringer, og Udgiveren har derfor i denne Henseende, ved at henvise til Etatsraad Engelstofts Efterretninger osv. S. 208-215, ifkun at tilføje, at Direktionen under 13de Nov. 1824 har autoriseret til Brug ved Undervisningen i det hebraiske Sprog følgende Grammatiker, nemlig enten Professor *N a s m u s s e n s*, Professor *B l o c h s*, eller Magister *L i n d b e r g s*, af hvilke Rektor, efter Overlæg med vedkommende Lærer, udvælger den, som helst ønskes indført eller bibeholdt ved Undervisningen i dette Sprog. I de aarlige Indberetninger om Dimissionen har Refe-

tor udtryffeligt at anmeldte, hvilke af disse Sproglærer er bleven brugt af Dimittenderne, da disse ved Examen Artium blive at examinere i Overensstemmelse med den Grammatik, som er bleven lagt til Grund ved deres Undervisning.

Ligeledes har Direktionen under 30te Juli 1831, efter derom indkomne Andragender fra flere Rektorer og Lærere ved de lærde Skoler, givet sit Samtykke til, at Langes græske Grammatik maa indføres til Brug ved Undervisningen i det græske Sprog hvor Rektor efter Overlæg med Lærerne maatte finde det hensigtsmæssigt, dog saaledes, at der, for ikke at forvirre Disciplene ved Brugen af flere Grammatiker, og for ikke at forvolde dem ny Bekostning, begyndes dermed efterhaanden fra de nederste Klasser, og at der anvendes den fornødne Skjonsomhed i Henseende til det som kræves af Disciplene, især med Hensyn til Sprogets Syntaxis, ved hvilken denne Grammatik er temmelig udførlig.

Endelig har Direktionen flere Gange fundet sig foranlediget til at indskjærpe den allerede tidligere givne Forskrift at der ved den historiske Undervisning ikke maa gjøres Brug af Dikttering, hvorimod der, hvor det ansees fornødent, kan ved Siden af den autoriserede Lærebog — Kalls almindelige Verdenshistorie fortsat af Etatsraad Verlauff — benyttes en eller anden historisk Haandbog.

VII. Indførelse af Undervisning i Gymnastik.

Som ovenfor anført var det allerede ved Forordningen af 7de Nov. 1809 §. 4 foreskrevet, at Undervisning i Gymnastik skulde gives, naar og hvor Omstændighederne vilde tillade det. Begyndelsen dertil var ogsaa, dels endnu før Forordningen udkom, dels senere, gjort i adskillige Skoler derved at Svømme-

øvelser under Ovsigt eller Vejledning af en af vedkommende Lærere vare anstillede. Dette var først Tilfældet i Frederiksborg Skole (siden 1807), samt i Nykjøbing og Raskov Skoler (siden 1808); senere ogsaa i Vordingborg, Aarhus, Roeskilde og Kolding Skoler. Se Univ. og Sk. Ann. 1808 II. S. 116 f. og 260 ff., 1810 II. S. 120 ff., 1811 II. S. 95, 1813 S. 349. Men da Skolevæsenets slette økonomiske Forfatning i en Række af Aar gjorde alle mulige Besparelser nødvendige, og da Undervisning i gymnastiske Øvelser, selv indskrænkede til Sommermaanederne, eller de Løder, da de kunne anstilles under aaben Himmel, vilde kræve betydelige Bekostninger, til Anskaffelse og Vedligeholdelse af Apparater, til den fornødne Plads, til Lærernes Lønninger osv., kunde der dengang ikke tænkes paa i denne Henseende at træffe ny Foranstaltninger. Men efterat Skolevæsenets finansielle Forfatning, som ovenfor forklaret, igjen havde forbedret sig, og da Hans Majestæt Kongen i 1829 (ligesom tidligere i 1821) havde af Direktionen forlangt Indberetning om, i hvilke Skoler Undervisning i Gymnastik var indført, og i hvilke ikke, samt forsaavidt det ikke var sleet, hvad Aarsagen hertil var, blev Direktionen derefter, ved allerhøjeste Resolution af 3die August 1830 bemyndiget til, efterhaanden, dog saasnart Omstændighederne tillade det, at indføre fuldstændig Undervisning i Gymnastik i samtlige lærde Skoler, enten hele Aaret igjennem, eller, hvor dette af Mangel paa Lokale ikke kan skee, i Sommermaanederne. En af de Vanskeligheder, som forhen havde lagt sig ivejen for Gymnastikundervisningen, var ogsaa i de senere Aar mere og mere forsvunden, thi ved den større Udbredelse af gymnastiske Øvelser, som efterhaanden havde fundet Sted, var det paa de fleste Steder ikke mere vanskeligt at erholde duelige Lærere i Gymnastikken, enten blandt de i de fleste Byer garnisonerende Militære, eller blandt Borger skolernes Læ-

rere; og selve de lærde Skolers egne Lærere kunde ikke savne Lejlighed til, naar de ønskede at paatage sig dette Sag, at gjøre sig bekendte med samme.

Begyndelsen skete endnu i 1829 med de trende Skoler i Kønne paa Bornholm, Aarhus og Horsens. Da i førstnævnte By just var anskaffet et fuldstændigt gymnastisk Apparat til Brug for de Militære, tilbød Kommandanten, Oberstløjtnant v. Hoffmann, den lærde Skole Afbenyttelsen af samme uden Godtgjørelse, og Rektor indstillede da, at i Sommerferien og 14 Dage derefter maatte gives de af Skolens Disciple, som maatte ønske det, Undervisning i gymnastiske Øvelser, hvortil ikke fordredes anden Beføstning fra Skolens Side, end Lønning til Læreren. Direktionen bifaldt dette, men saaledes, at Undervisningen, hvori alle Disciplene skulde deltage, fordeltes paa 6 Maaneder fra 1ste April til 1ste Oktober, 2 Timer om Ugen. Det følgende Aar bleve 40 Kadetgeværer af Hans Majestæt Kongen allernaadigst skjænkede Skolen og i 1831 overlod Kommandanten Skolens Disciple 40 Patrontaster med tilhørende Vandelerer, hvilke paa Skolekassens Regning, med en ubetydelig Beføstning bleve omarbejdede saa at de kunde passe for de større og mindre Disciple.

I Aarhus Skole, hvor allerede siden 1820 Svømmeøvelser havde fundet Sted under Vejledning af siden afdøde Ritmester Lausfen, havde ogsaa Lejlighed til strax at indføre Gymnastik, da den samme Lærer var villig til ogsaa at paatage sig Undervisning deri mod en forhøjet Godtgjørelse. De fornødne Apparater bleve anskaffede for Skolens Regning for omtrent 100 Rbd. Sedler, og Undervisningen tog sin Begyndelse i Sommeren 1829. Øvelserne anstilles 4 Gange ugentlig i Timerne 5 til 6½ eller 7, saaledes at de, saalænge Vårstiden tillader Svømmeøvelser, begynde med disse og ende med Gymnastik. Skolens

Disciple ere inddelte i to Partier, som hver undervises to Gange om Ugen. Da Ritmester Lausfen i indeværende Aar er død, er nu en anden af Garnisonens Officerer antaget til Lærer.

I Horsens begyndte Gymnastikundervisningen den 1ste Nov. 1829. Da ved Skolen ikke fandtes nogen Ovelsesplads, tillod det slesvigske Kyrasferregiment Skolen at afbenytte dets Exer=cerhus, saa at Ovelserne ikke behøve at afbrydes om Vinteren eller i ondt Vejr. Apparater anskaffedes for Skolens Regning for 80 Rbd. Sedler. Undervisningen gives her 4 Timer ugentlig, og om Sommeren anvendes tillige 4 Timer ugentlig til Svømning. Til Lærer blev antaget Premierløjtnant ved Regimentet, Flindt.

I 1830 bleve Gymnastikøvelser indførte i tvende Skoler, nemlig i Noeskilde og Bordingborg. Paa førstnævnte Sted tilbød sig just en Lejlighed til at skaffe Skolen, som ikke engang havde nogen Ovelsesplads under aaben Himmel, et udmærket godt Lokale til Gymnastik, idet et tæt ved Skolebygningen beliggende Hus ved Auktion skulde bortsælges, hvilket, naar de fornødne Indretninger bleve foretagne, vilde hertil være særdeles vel ffikket; det blev derfor foreslaaet at kjøbe dette Hus og lade det indrette til Gymnastiklokale for Skolen. Ved ovennævnte Resolution af 3die Aug. 1830 blev Kjøbet af dette Hus for en Sum af 1490 Rbd. Sedler allernaadigst approberet. De fornødne Indretninger bleve derefter strax foretagne, og da en Huset tilhørende Jordlod, samt nogle Materialier m. m. bleve bortsolgte for en ikke ubetydelig Sum, bleve Omkostningerne ved denne Indretning samt til de fornødne Apparater derved dækkede. Ovelserne toge deres Begyndelse i samme Efteraar. Til Lærer antoges en Officer ved Husarregimentet, men da denne senere har forladt Byen, et det i 1832 bleven overdraget Udjunkt Hansen at lede Gymnastikundervisningen, saavel som, da den hidtilværende

Svømmelærer, Lærelærer Pastor Struch, i 1832 blev befordret til andet gejstligt Embede, tillige Svømmeøvelserne. Til Medhjælper ved Øvelserne er antaget en Korporal ved Husarregimentet. Undervisningen gives her 4 Timer ugentlig. Til Brug ved Svømningen har Direktionen i indeværende Aar (1833) bevilget Anskaffelsen af en Svømmebro med fornødent Skur, saaledes at denne Bro sættes i Forbindelse med Udgangsbroen til de Badehuse, som nu af et Interessentskab i Næstved anlægges i Fjorden; dog under Forudsætning af at Borger-skolen, efter derom gjort Tilbud, deltager i Bekostningen; denne vil efter Overslaget udgjøre 396 Rbd. 30 Sk. Repr., som udredes af Kathedralskolen, mod at Borger-skolen siden erstatter Halvparten.

Da et fra den ældre Skolebygning i Bordingborg tilbagestaaende Sidehus, der var uundværligt til Skolens Brug, dels formedelst sin store Brøstfældighed, dels fordi det var til Bæms for den ny Skolebygning, maatte flyttes og opføres af nyt, blev det af Forstanderskabet foreslaaet, at anvende en noget forøget Bekostning paa dets Opførelse, for at der da tillige deri kunde indrettes et Gymnastiklokale. Dette blev ved den ovennævnte Resolution af 3die August 1830 ligeledes approberet, saaledes at til Bygningen maatte anvendes en Sum af indtil 650 Rbd. Sedler. Efterat saavel Bygningen var opført, som de fornødne Apparater anskaffede tog Undervisningen endnu i Efteraaret 1830 sin Begyndelse, under Vejledning af den dertil antagne Lærer, Møller Lind. Undervisningstiden er ogsaa her 4 Timer ugentlig, og om Sommeren noget mere til Svømning.

I Aaret 1831 indførtes Gymnastikundervisning i Odense, Randers og Kolding Skoler, ligesom og en Begyndelse dertil blev gjort i Metropolitan-skolen.

Da ved Odense Skole endog savnedes en Plads til de gymnastiske Øvelser under aaben Himmel, tilbød Guvernøren over Fyens Stift, Hans Kongelige Højhed Prinds Christian Frederik, naadigst, at indtil videre en Plads i Slotshaven i Odense maatte benyttes til disse Øvelser, og at Skolen maatte lade opføre et Skur til Gjemmested for Louge osv., samt at Haven i den Eftermiddagstime, da Øvelserne foretages, maa være lukket for alle undtagen for de Faa, som have Nøgle til samme. Hans Kongelige Højhed overlod desuden det, som endnu kunde bruges af hans eget gymnastiske Apparat. Til Øvelserne om Vinteren blev Gymnastibygningens Forsal indrettet derved at samme forsynedes med Bræde- istædetfor med Flisegulv. Øvelserne begyndte i Foraaret 1831 under Læreren, Premierløjtnant af Fyenske Dragonregiment, Fencker, som selv antager de fornødne Medhjælpere. Undervisningen gives 6 Timer ugentlig.

I Randers Skole begyndte Øvelserne til samme Tid. Da her intet andet Lokale findes, foretages de i Skolegaarden, som til den Ende er planeret og belagt med Grus, saa ofte Vejrliget tillader det. Ogsaa i Svømning gives Undervisning (af samme Lærer) og til Brug ved denne blev i Sommeren 1831 anskaffet en paa 4 Pæle hvilende Svømmebro, samt desuden en Pram med tilhørende Ror og Arer, for at føre Disciplene til og fra Svømmestedet, hvortil medgif en Beføstning af omtrent 60 Rbd. Sedler. Undervisningen gives 1 Time daglig og til Lærer er antaget en af Officererne ved det jydsk Dragonregiment.

I Kolding Skole toge Øvelserne, efterat det holfstenske Lansenerregiment havde tilladt Skolen at benytte dets Lokale paa den saakaldte Staldgaard, og efterat Apparaterne for Skolens Regning vare anskaffede, deres Begyndelse i Efteraaret 1831. Til Lærer i Gymnastik og Svømning er her antaget Adjunkt

ved Skolen, U. Bryndum, som paa Normalsskolen i Kjøbenhavn havde gjort sig bekendt med Gymnastiken. Til Undervisningen anvendes 4—5 ugentlige Timer.

Ogsaa i Metropolitansskolen blev i dette Aar gjort en Begyndelse med Undervisning i Gymnastik, men da andet Lokale savnedes, maatte man indskrænke sig til at anstille Øvelserne i den meget indskrænkede Skolegaard, som til den Ende blev planeret og belagt med Grus, og hvor de fornødne Apparater i Sommerferien bleve opstillede. Men da det ikke fandtes passende, at Landets første offentlige Skole skulde savne noget af hvad der hørte til fuldstændig Undervisning, indgik Direktionen i det følgende Aar med allerunderdanigst Forestilling om at en egen Gymnastikbygning maatte opføres, hvortil just havde fornøden Plads paa den ved Siden af Skolen beliggende Grund, der tilhørte den almindelige Skolefond. *) Ved allerhøjeste Resolution af 17de August 1832 blev det derefter aller-naadigst bifaldet, at i en Afstand af 12 Alen fra Skolen paa den ved Siden af samme beliggende Grund maatte opføres en Bygning paa 24 Alens Længde, 12 Alens Dybde og 9 Alens Højde, der skulde sættes i Forbindelse med Skolebygningen ved en med en Port forsynet Mur, samt at dertil i det Hele maatte anvendes indtil en Sum af 3850 Rbd. Sedler af Skolens Kasse. **) Bygningens Opførelse overdroges Overbygnings=Di-

*) Denne Grund blev kjøbt i Aaret 1808 i Anledning af Opførelsen af Metropolitansskolens ny Bygning, men benyttedes dog ikke for denne.

**) Ved denne Bygning maatte ogsaa tilbøielig tages Hensyn til den arkitektoniske Skjønhed af denne Del af Frue Kirkes Omgivelser. I samme Tidendes bleve senere indlebede Forhandlinger angaaende Salget af den overblevne paa Hjørnet af Skindergaden beliggende Del af den omtalte Grund, hvilket Salg iværksattes med visse indskrænkende Betingelser med Hensyn til den Bygning, som Kjøberen har forpligtet

rektor Konferentsraad Hansen. Da den ny Bygning just nu er fuldført, ville Dvølskerne fra det ny Skoleaars Begyndelse der kunne anstilles. I 1832 og i indværende Aar er Gymnastiken bleven fortsat i et lejet Lokale i en tet ved Skolen beliggende Gaard. Dvølskerne have været anstillede 4 Gange ugentlig, og Svømmeøvelserne i sidstafvigte Sommer 6 Timer ugentlig under den antagne Lærer, Løjtnant Grøner, som selv har antaget de fornødne Underlærere.

I Aaret 1832 blev Gymnastiken indført ved Slagelse, Nyborg og Frederiksborg Skoler.

Med forstnævnte Skole blev, efter dertil under 4de Maj meddelt allerhøjeste Samtykke, i Rektorboligens Have opført en 20 Alen lang og 11 Alen bred Gymnastikbygning for en Bekostning af omtrent 1100 Rdd. Sedler af Skolens Kasse. Da Bygningen saa tidlig var færdig, at den endnu i Efteraaret kunde tages i Brug, begyndte Undervisningen den 1ste Oktober. Til Anskaffelsen af Apparater og Anbringelsen af et Plankeværk hvorved den Del af Skolens Forfriskningsplads, hvor disse ere opstillede, adskilles fra den øvrige Del, medgik ialt 100 Rdd. Sedler. Til Lærer er antaget Skolens Musifklærer, Schwarz, men da han ikke strax ønskede at tiltræde Undervisningen, gives den midlertidigen (1 Time daglig) af en forhenværende Korporal ved det sjællandske Lansenerregiment. Da ingen Lejlighed til Svømning høves i Slagelse, maa denne naturligvis her bortfalde. Iøvrigt fortjener det at anføres, at ligesom paa mange Steder de militære Autoriteter ere komne Skolerne til Hjælp ved at overlade Brugen af deres Lokaler, saaledes er det Omvendte

fig til der at opføre. Denne skal opføres efter en foreffreven Tegning, og dens Gjer maa ingensinde i samme lade drive nogen Spaandtering der medfører ubehagelig Lugt eller megen Støj.

Tilfældet i Slagelse, hvor den i denne By garnisonerende Eskadron af det sjællandske Lansenerregiment har erholdt Tilladelse til at afbenytte Skolens Gymnastikhus.

I Nyborg Skole havde allerede i flere Aar ved privat Foranstaltning af Skolens Rektor Dr. Bjørn og paa hans Beføstning været givet Skolens Disciple Undervisning i Gymnastik, hvortil det i Byen garnisonerende Militære havde overladt Brugen af sit Lokale og Apparat. I Foraaret 1832 blev for Skolens Regning antaget en Lærer — en Korporal ved det fynske Infanteriregiment — og en vis aarlig Sum bestemt til Vedligeholdelse af de mest opslidelige blandt Apparaterne, da Skolen fremdeles vedbliver at benytte Garnisonens Apparater og Lokale. Til Undervisningen anvendes tre Timer ugentlig, foruden en til to Timer ugentlig til Svømning om Sommeren.

I Frederiksborg Skole, hvor, som ovenanført, Svømmesølvser allerede i mange Aar havde fundet Sted, blev til samme Tid, til Indførelse af de øvrige Dele af Gymnastiken, de fornødne Apparater anskaffede og et Skur til Opbevaring af Louge osv. opført for en Beføstning af 192 Rbd. 48 S. og L., og da Udjunkt ved Skolen, F. Kroßing, i Kjøbenhavn havde erhvervet sig det fornødne Bekjendtskab med disse Øvelser, blev Undervisningen ham overdraget, hvorpaa Øvelserne fra 1ste Juli begyndte. Til disse saavel som til Svømning anvendes $1\frac{1}{2}$ Time daglig, saa ofte Vejret er gunstigt. Efter den konstituerede Rektors, Etatsraad Taubers, Forslag blev tillige i forrige Aar opført et Badehus med tilhørende Svømmebro paa Slotsøen med en Beføstning af 441 Rbd. Repr., og en foran Badehuset værende Plads er endvidere i indværende Aar bleven beplantet med Træer, fuldgravet, planeret og forsynet med Bænke til Befvemmelighed for Disciplene under Badningen, alt med en Udgift af 20 Rbd. Sedler.

Endelig ere i indeværende Aar (1833) Gymnastikøvelser begyndte ved Viborg Kathedralskole. Da end ikke til Øvelserne under gaaben Himmel havde nogen Plads, har Direktionen bifaldet at en Sal, som dertil fandtes bekvem, maa lejes for en aarlig Leje af 30 Rbd. Sedler. De fornødne Apparater ere anskaffede, og til Lærer er antaget Inspektøren ved Viborg Lughus, Major Undall. Til Øvelserne, hvorunder Svømning er indbefattet, anvendes 6 Timer daglig.

I Sorø Akademi's Skole, hvor Gymnastik fra Akademiets første Oprettelse har været optaget blandt Læregjenstandene, meddeles Undervisningen heri af to Lærere og i et større Omfang.

Af de private Instituter har i Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn allerede i længere Tid været givet Undervisning i Gymnastik, og i Borgerdydsskolen paa Christianshavn og det v. Vestenske Institut er den i Aaret 1832 bleven indført.

Af samtlige Skoler ere altsaa nu ingen andre tilbage, hvori Gymnastikundervisning ikke gives, end Aalborg, Ribe, Helsingør, Nykjøbing og Raskov Skoler, i hvilke to sidste dog gives Undervisning i Svømning, samt i Bekkested Skole og i Institutet i Frederiks, og det vil sandsynligvis ikke vare længe, inden de fornødne Foranstaltninger til gymnastiske Øvelser's Indførelse ogsaa i disse Skoler blive truffene. Saaledes vil denne saa saare gavnlige Foranstaltning, hvis store Nytte isærdeleshed for den studerende Ungdom næppe kan være nogen Tvivl underkastet, i saa Aar være almindelig indført. Intetsteds har, saavidt vides, fra Forældres eller Børger's Side mødt Banskfelijkheid med Hensyn til Disciplenens Deltagelse i Øvelserne, der ere almindelige for alle, forsaavidt de ikke ved Sygdom eller Legemsfejl ere forhindrede.

Med Hensyn til Omkostningerne ved Gymnastikens Indførelse bemærkes endnu, at den sædvanlige Lønning, som er bleven forlangt og tilstaaet Lærerne, er 100 a 150 Rbd. aarlig for Undervis-

ning i Gymnastik og Svømning tillige, naturligvis med nogen Variation med Hensyn til det større eller mindre Timeantal, som i de forskjellige Skoler gives.

For at en almindelig Regel kunde fastsættes for hvilke Dele af Gymnastiken der bør læres i Skolerne, og for at bringe en større Ensformighed saavel heri som i Læremethoden, indledede Direktionen en Brevvevling med Direktøren for Gymnastiken, Oberstløjtnant Nachtgall, Ridder af Dannebrog og Dannebrogsmænd. Denne paatog sig velvilligen at udarbejde et Regulativ for Gymnastikundervisningen ved de lærde Skoler, hvilket allerede fra Forfatterens Haand er færdigt og nu med allerhøjeste Tilladelse foranstaltet trykt. Foreløbigen har Direktionen ifølge Direktør Nachtgalls Ytringer tilskrevet enkelte Skolers Rectorer, at de saakaldede Smidigheds=Øvelser, der let kunne blive farlige for Ungdommen, ikke bør finde Sted, ligesom og at den egentlige Baabelære (dog ikke Baabenøvelserne) bør bortfalde.

VIII. Lærerpersonalet og de deri foregaaede Forandringer.

Lærerpersonalet ved de lærde Skoler, der staae under Universitetsdirektionens Næstfort, bestaaer af 18 Rectorer, hvortil kommer Bestyreren af den lærde Skole paa Island, der — med Hensyn paa den Udgang, som er aabnet de af Skolens Studerende der ikke gaae til Universitetet, til at erhverve de fornødne Kundskaber i Theologien — benævnes Lector Theologiæ, og Sors Akademi's Direktor, forsaavidt han tillige fungerer som Rector for Akademiets Skole; samt for Djeblikket af 11 virkelige og 5 titulære Overlærere og 57 Adjunker, til hvilket Tal endnu bliver at føje 11 af Direktionen konstituerede Lærere. For-

uden disse Skolernes egentlige eller faste Lærere, ere ved de fleste Skoler tillige antagne en eller flere Timelærere, hvilke mod Betaling timevis give Undervisning, ialmindelighed ifkun i Kalligrafi, Tegning, Musik, Gymnastik osv., dog undertiden ogsaa i de vigtigere Læregjenstande, Sprog og Videnskaber. Ved den allerhøjeste Resolution af 5te Decbr. 1817 blev det bestemt, at ved enhver Skole skulde efterhaanden som Omstændighederne tillode det ansættes en virkelig Overlærer. Dette er endnu ikke aldeles bragt i Udførelse, da der endnu ere enkelte Skoler, hvor ingen Overlærer er ansat, nemlig Horsens, Nakskov, Rønne og Bessæfted Skoler, og i adskillige andre har kun en af Adjunkterne erholdt Prædikat af Overlærer; ved tvende Skoler, hvis Overlærere nylig ere befordrede til Rektorer, er Overlærerposten i dette Øjeblik vakant. Hvor stort et Antal Adjunkter enhver Skole behøver, maa naturligvis beroe paa Skolernes Frekvens; medens derfor ved Nakskov Skole, der, som man har seet, er den mindst talrige af Skolerne, ifkun er ansat en Rektor og tre Adjunkter, og slet ingen Timelærere, altsaa ialt kun 4 Lærere, er der i Odense Skole, foruden Rektor, en Overlærer, fem Adjunkter og tre Timelærere, altsaa over det dobbelte Personale, og ved Kjøbenhavns Skole bestaaer Lærerpersonalet af Rektor, 2 Overlærere, to virkelige og en konstitueret Adjunkt, en fast Lærer i det tyske Sprog, en Timelærer i Latin og Religion og 5 andre Timelærere, hvoraf en giver Undervisning i Fransk; ialt altsaa 13 Lærere, hvoriblandt 9 i de vigtigere Læregjenstande. Det hele Antal af Lærere var i Begyndelsen af 1824 14 Overlærere og 66 Adjunkter; nu derimod det ovenfor angivne, hvilket, under Forudsætning af at de to omtalte ledige Overlærerposter ville blive besatte, overstiger hint Antal med 6 Lærere.

Angaaende Gageringen for de lærde Skolers Lærere, blev det først ved den Kongelige Resolution af 5te Sept. 1806 be-

stemt, at Minimum af Gagen for en Rektor — der altid tillige har fri Bolig, eller, hvor denne ikke have, Godtgjørelse til Husleje — skulde være 800 Rdl., Maximum 2000 Rdl.; en Konrektors Gage fra 500—1500 Rdl., en Overlærers fra 400 til 1000, og Adjunktgagen fra 300—800 Rdl. Senere blev ved allerhøjeste Resolution af 19de April 1810 Adjunktgagens Minimum fastsat til 400 Rdl., hvilket endnu er den Gage, der plejer at tillægges en Adjunkt ved hans første Ansættelse. En Overlærer ansættes nu ikke med mindre end 800 Rdd. og en Rektor ikke med mindre end 1000 Rdd. Solv. Det sædvanlige Timeantal som en Adjunkt har at besørge, er 24 Timer ugentlig, og naar et større Timeantal bliver Nogen tildelt, bliver ham som oftest for de overskydende Timer tilstaaet særskilt Timebetaling.

Hødsfølgende Fortegnelser A. og B. vise, hvorledes Lærerpersonalet har været ved Begyndelsen af 1824, og hvorledes det er nu, samt hvilke Forandringer deri i dette Tidrum ere foregaaede.

A. Fortegnelse over de ved Døden afgaaede Lærere, eller Embedsmænd, der forhen have staaet i de lærde Skolers Tjeneste.

1. Rektor for den lærde Skole i Slagelse, Thomas Ernst Christian Withusen, død 7de April 1822, *) 48 Aar gammel, efterat han i 20 Aar, fra 1802—1813 som Vi-

*) Udgiveren har troet det rigtigt, paa denne Liste at gaae et Par Skridt tilbage, for at kunne medtage hele det med 1821 begyndte Decennium. Iøvrigt kan han ingentunde indestaae for, at muligen en eller anden forhenværende Skolemand paa Listen kan være forbigaaet.

carius Rectoris, siden 1813 som Rector, havde virket ved denne Skole.

2. Adjunkt ved Helsingør Skole (samt Kaptajn ved det borgerlige Artilleri sammesteds) N i k a r d H a g e r u p L u j a, død 25de Jan. 1823. Han havde allerede før Skolens Reform i 1806 været Hører ved samme Skole.

3. Adjunkt ved Kolding Skole, B o e t i u s B o e s e n, død 25de Martz 1824, 42 Aar gammel. Underkastede sig i 1802 theologisk Embeds-Examen med bedste Karakter, og blev 1806, efter at have været et Aar Adjunkt ved Frederiksborg Skole, ansat i lige Egenskab ved Kolding Skole.

4. Overlærer ved Odense Kathedralskole P e t e r B e r g e n h a m m e r, død 5te Jan. 1825 i sit 57de Aar. Han blev i Aaret 1791 Lærer ved Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, 1802 Adjunkt i Odense, og 1814 Overlærer ved samme Skole.

5. Rector for Helsingør Skole, Professore J e n s B e r t e l M ø l l e r, død 23de August s. A. Efterat han i en Række af Aar havde forestaaet Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn, blev han i 1806 beskikket til Rector ved Helsingør Skole. Blev i 1815 forundt Titel af Professor.

6. Adjunkt ved Rønne Skole, Overlærer S o h a n N i k o l a j B e y e r, død 10de Juni 1826 efterat han i 12 Aar, fra 1814, havde været ansat ved denne Skole som Adjunkt, siden 1824 med Prædikat af Overlærer.

7. Forhenværende Rector for Aalborg Kathedralskole Professor og Dr. Phil. N a s m u s S e v e r i n R i s b y e, død 1ste Sept. s. A. 73 Aar gammel. Han havde, da han 1811 blev entlediget fra ovennævnte Embede med Pension og med Titel af Professor, i henimod 40 Aar staaet i det lærde Skolevæsens Tjeneste.

8. Overlærer ved Nykjøbing Kathedralskole *H a n s H a n=* sen, død 6te Sept. s. A. Han blev i 1812, efterat han i flere Aar havde været Lærelærer ved Kjøbenhavns Skole, beklædt til Adjunkt ved samme, og udnævntes i 1822 til Overlærer ved Nykjøbing Skole, efterat Overlærer Fibiger var bleven befordret til Rektor i Kolding.

9. Overlærer ved Koeskilde Kathedralskole, Dr. Phil. *J o=* han Peter Thrige, død 14de Jan. 1827 i sit 35te Aar. Underkastede sig i 1814 theologisk Embeds-Examen med Udmærkelse og blev i 1815 udnævnt til Adjunkt ved denne Skole. 1819 disputerede han for den filosofiske Doktorgrad og blev Aaret efter forfremmet til Overlærer.

10. Adjunkt ved Odense Skole, *J o h a n K r a g*, død 16de Jan. s. A. efterat han i ikke fuldt 2 Aar havde beklædt dette Embede. Han havde, da han i 1825 blev ansat som Adjunkt, i en Række af Aar staaet som Løjtnant ved Artillerikorpsen, og kunde paa Grund af denne Ansættelse ikke tildeles den Medaille, hvortil en af ham indleveret Afhandling over den af Universitetet i 1812 udsatte mathematiske Prisopgave var funden værdig. Besad ogsaa grundige philologiske Kundskaber og har udgivet flere Oversættelser af det Græske.

11. Forhenværende Adjunkt ved samme Skole, *J o h a n n e s* Peter Bøye, død 15de Aug. 1827. Ansat ved Skolen fra 1815 til 1827 da han formedelsk Svagelighed blev entlediget med Pension. I Aarene 1808 og 1809 havde han underkastet sig de to første akademiske Examina begge med bedste Karakter.

12. Overlærer ved Helsingør Skole, Krigsraad *C h r i s t e n* Schjørring, død 27de Sept. 1828, efterat han i 13 Aar havde beklædt denne Post, hvortil han fra Premierløjtnant ved det sjællandske Rytterregiment i 1815 blev befordret. Sik i samme Aar

Titel af Krigsraad. I 1804 havde han taget juridisk Embeds-Examen med bedste Karakter.

13. Adjunkt ved Odense Skole, August Krejdal, død 28de April 1829, 39 Aar gammel. Han blev i Aaret 1816 Konstitueret til Lærer ved Slagelse Skole, blev det følgende Aar beskiftet til Adjunkt, og i samme Aar forflyttet til Odense. Bekjendt ved udmærkede Kundskaber i Mathematiken, saa at han endog havde vovet at indgive Ansøgning om en Lærerpøst ved Universitetet efterat Professor Thune ved Døden var afgaaet, hvem han imidlertid kun et Par Uger overlevede.

14. Overlærer ved Metropolitansskolen, Hans Anker Rosod, død 30te April s. A. i sit 54de Aar. Han blev 1806 Adjunkt ved Københavns Kathedralskole, 1812 Overlærer. Bekjendt som Udgiver af en Haandbog i Verdenshistorien, der hidtil i de fleste Skoler har været brugt som Læsebog ved Siden af den autoriserede Lærebog. Foruden denne har han udgivet flere geografiske og historiske Skrifter, hvoriblandt en dansk Oversættelse af det tyske Konversationslexikon.

15. Forhenværende Adjunkt ved Noeskilde Skole, Georg Nikolaj Loft, død 21de Marts 1830 paa en Udenlandsrejse i Paris. I Aaret 1818 underkastede han sig juridisk Embeds-Examen med bedste Karakter og blev derefter Underkancellist i det danske Kancelli. I 1821 udnævntes han til Adjunkt i Noeskilde, og blev i 1829 efter Ansøgning entlediget fra denne Pøst.

16. Forhenværende Rektor ved Fredericia Skole, Professor Johannes Boye, død 1ste Febr. 1830 i sit 74de Aar. Blev 1783 Rektor i Raskov, 1806 Rektor for Fredericia Skole, fra hvilket Embede han i 1811 blev entlediget med Pension. Han havde især ved sit Skrift, "Statens Ven" erhvervet sig et hørdet Navn i Fædrelandets Literatur.

17. Forhenværende Rektor for Horsens Skole, Professore og Ridder af Dannebrog Ole Worm, død 12te Sept. s. A. henimod 76 Aar gammel. Han var i den lange Række af Aar i hvilken han beklædte Rektoratet i Horsens, nemlig fra 1788 til 1829, da han efter sit Onske blev entlediget med Pension, agtet som en af Fædrelandets fortrinligste og mest fortjente Skolemænd, ligesom han og ved flere udgivne Skrifter har gjort sig hæderlig bekjendt i Literaturen, ogsaa blandt Fremmede. Han blev i 1800 hædret med Professorefortitelen og i 1809 med Dannebrogordenens Ridderkors. Hans udførlige Biografi findes i nyt theologisk Bibliothek 19de Bind. Et Antal af taknemmelige Disciple — til hvilke Udgiveren sætter en Værdi i at kunne henregne sig — have forenet sig om at foranstalte et Monument oprejst paa den værdige Lærers Grav. Monumentet, hvortil en betydelig Sum er sammenskudt, udføres af Professore Freund og kan i Foraaret 1834 ventes færdigt.

18. Rektor for Frederiksborg Skole, Professore og Ridder af Dannebrog, Bendt Bendtsen, død 16de Decb. s. A. i sit 68de Aar, efter at have været Rektor ved denne Skole siden 1789. Samme Aar havde han erholdt den philosophiske Doktorgrad ved Universitetet i Göttingen. Blev i 1811 titulær Professore, og i 1813 Ridder af Dannebrog. Ogsaa han agtedes som en udmærket Skolemand, og har gjort sig bekjendt ved flere udgivne Skrifter, især Skoleprogrammer.

19. Forhenværende Overlærer ved Horsens Skole, Claus Unger Lund, død 7de Jan. 1832 i sit 64 Aar. Blev i 1806 fra Lærer ved det Skouboeske Institut beffikket til Overlærer i Horsens, fra hvilken Post han i 1812 formedelst Svagelighed blev entlediget med Pension.

20. Adjunkt ved Slagelse Skole Jakob Andresen, død 20de Maj s. A., 54 Aar gammel. Han blev 1820 konstitueret

som Lærer ved Skolen og 1826 udnævnt til virkelig Adjunkt. I Aarene 1814 og 1815 havde han underkafstet sig de to første Examina, begge med Udmærkelse.

21. Forhenværende Rektor for Randers Skole, Professor Lauritz Severin Lund, død 17de Juli 1832 i en Alder af 78 Aar. Han var først Lærer ved Herlufsholm Skole, blev 1791 Konrektor i Randers, og 1806 Rektor sammesteds. I 1815 *) Titul af Professor. Under 28de Sept. 1830 blev han efter Ansøgning og formedelst Alder og Svagelighed entlediget med Pension.

22. Rektor for Kolding Skole, Peter Grib Fibiger, død 8de Aug. 1833 i sit 49de Aar. Havde været i Skolevæsenets Tjeneste siden 1810 da han blev udnævnt til Adjunkt ved Koeskilde Skole, hvorfra han i 1817 blev forflyttet som Overlærer til Nykjøbing Skole. I Aaret 1822 blev han beskikket til Rektor i Kolding. Bekjendt ved udmærkede Kundskaber i Philologien, i hvilket Fag han og har udgivet endel Skrifter, især deleashed Oversættelser af græske Klassikere.

Bed Døden ere endvidere afgaaede følgende tvende fortjente Skolemænd ved Herlufsholm Skole, nemlig:

23. Overlærer ved Skolen, Professor og Dr. Phil. Hans Bøschmann Melchior, død 11te Sept. 1831 i sit 59de Aar. Allerede i Aaret 1791 blev han, 18 Aar gammel, ansat som Lærer i Mathematik og Pysik ved Skolen, ved hvilken han vedblev at virke til sin Død. 1801 disputerede han for Doktorgraden. 1820 forundtes ham Titul af Professor. I Literatu=

*) Iffe 1817 som Literaturlexikonet har.

ren er han især bekendt ved sin Beskrivelse over Herlufsholm, der udkom i 1822.

24. Skolens Rektor, Justitsraad og Dr. Phil. Anders Binding Brorson, Ridder af Dannebrog, død 30te Juni 1833 i sit 78de Aar. Havde været Lærer ved denne Skole i over 48 Aar, fra 1785—1804 som Konrektor, fra sidstnævnte Aar som Rektor. Han havde i Aaret 1782 erhvervet sig Doktorgraden i Philosophien, i 1804 erholdt han Titel af Professor, blev 1811 virkelig Justitsraad og 1817 Ridder af Dannebrog. Ved adskillige udgivne Skrifter, mest henhørende til Philologien, har han erhvervet sig et Navn i Literaturen.

B. Fortegnelse over Lærerpersonalet ved de lærde Skoler som det var i Begyndelsen af 1824, tilligemed de deri foregaaede Forandringer.

Metropolitanskolen.

I Begyndelsen af 1824:

Rektor: Professor Dr. Phil. Niels Lang Nielsen, udnævnt til Rektor 1805. (Blev 1793 Kollega og 1801 Konrektor ved Skolen; 1812 Professor, 1826 Ridder af Dannebrog.)

Overlærere: Hans Anker Kofod, udnævnt 1812, død 1829, se Fortegnelsen A.; og

Jørgen Frederik Lund, udnævnt 1ste Maj 1819. (Blev 1806 Adjunkt og 1817 Overlærer ved Nykjøbing Kathedralskole.)

Adjunkter: Poul Martin Møller, forhen Skibspræst, udnævnt 12te Nov. 1822. Entlediget 19de Sept. 1826. (Samme Aar ansat som Professor i Philosophien ved Frederiks-Universitetet i Christiania. Nu Professor ved Kjøbenhavns Universitet.)

Jakob Christian Lindberg, Kand. Theol., senere Mag. Artium, udnævnt 12te Nov. 1822. 21de Aug. 1830 efter Ansøgning entlediget; og

Ernst Sophus Wilhelm Zahle, Kand. Theol., udnævnt 12te Nov. 1822. 28de Maj 1824 befordret til gejstligt Embede.

Fast Lærer i Religion: Kateket ved Garnisons Menighed Christian Erik Thura, ansat 28de April 1824. 27de April 1825 befordret til andet gejstligt Embede.

Fast Lærer i Lyff: Professor Boy Matthisen, siden 24de Februar 1816. (Blev allerede 1807 antaget som Time- lærer.)

Som Time lærer i Latin, senere ogsaa i Dansk, var desuden siden 1817 antaget Kand. Philos. Carl Ulrik Jakobsen, som 1830 udnævntes til Adjunkt.

Senere tilkomne Lærere:

Bonaparte Borgen, Studiosus, senere Kandidatus Philologiae, antaget som Time lærer i 1824 i Anledning af Pastor Zahles Afgang. 19de Martz 1826 udnævnt til Adjunkt, 10de Apr. 1830 til Overlærer.

Peter Andreas Plum, Kand. Theol., konstitueret som Lærer i 1825 i Anledning af Pastor Thuras Befordring. 19de Martz 1826 udnævnt til Adjunkt. 9de Martz 1832 befordret til gejstligt Embede.

Kudolf Johannes Frederik Henrichsen, Kand. Philol., senere Mag. Art., udnævnt til Adjunkt under 3die Okt. 1826 i Anledning af Professor Møllers Afgang. 18de Nov. 1828 befordret til Overlærer i Helsingør.

Frederik Christian Olsen, Kand. Philologiae, udnævnt til Adjunkt den 23de Decb. 1828 i Nybævnets Sted. 28de Sept. 1830 befordret til Overlærer i Helsingør.

Christian Frederik Ingerslev, Kand. Theol., senere tillige Kandidat i Philologien, konstitueret som Lærer i Efteraaret 1828 i Overlærer Kofod's Sygdom, 6te Juni 1829 udnævnt til Adjunkt. 16de Febr. 1833 befordret til Overlærer ved Randers Skole.

Carl Ulrik Jakobsen, Kand. Philos., hidtil, siden 1817, Lærelærer, udnævnt til Adjunkt under 12te Okt. 1830.

Halvor Frode Høegh Riisen, Kand. Theol., konstitueret i 1829, 12te Okt. 1830 udnævnt til Adjunkt. (I Magister Lindbergs Sted.)

Carl Niels Edvard Marfusen, Kand. Theol., konstitueret i Slutningen af 1830 i Overlærer Olsens Sted, 26de Juli 1831 udnævnt til Adjunkt. 29de Decb. 1832 efter Ansøgning entlediget.

Bernt Frederik Jensen, Kand. Theol., antaget som Lærelærer i Begyndelsen af indeværende Aar 1833 i Anledning af Adjunkt Marfusens Afgang, 22de Okt. 1833 udnævnt til Adjunkt.

Janus Bagge Friis Bjerregaard, Kand. Philol., konstitueret i Marts 1833, i Anledning af Overlærer Ingerslevs Befordring. 22de Okt. 1833 udnævnt til Adjunkt.

Skolens nuværende Lærere ere:

Rektor: Prof. Dr. N. L. Riisen, Ridder, siden 1805 (1793.)

Overlærere: J. F. Lund, siden 1819 (1806)

B. Borgen, — 1830 (1826)

Adjunkter: E. U. Jacobsen — 1830 (1817)

H. F. H. Riisen — 1830 (1829)

B. F. Jensen — 1833

J. B. F. Bjerregaard siden 1833

Lærer i Lyff: Professor B. Matthisen — 1816 (1807)

Lærelærere: Krigsadvokat P. H. Winholt i Fransk og Engelsk.
Studiosus H. Kroyer i Naturhistorie.

Kantor J. A. Wiberg i Sang.

Tegnslærer A. Rosenbergs i Tegning.

1. Løjtnant Grüner i Gymnastik og Svømning.

Roeskilde Kathedralskole.

I Begyndelsen af 1824:

Rektor: Professor Dr. Phil. Søren Nikolaj Johan Bloch, Ridder af Dannebrog, udnævnt til Rektor 29de Aug. 1815. (Skoleembedsmand siden 1793, blev 1806 Rektor i Nykjøbing, 1812 R. af D., 1815 Professor.)

Overlærer: Dr. Phil. Johan Peter Thrige, udnævnt 15de Jan. 1820, død i 1827, se Fortegnelsen A.

Udjunker: Laurits Smith, Kand. Theol., 1818 konstitueret, 3die Nov. f. A. beskikket til Udjunkt. 26de Maj 1830 befordret til gejstligt Embede.

Hans Christian Christensen, Kand. Theol., konstitueret som Lærer ved Nyborg Skole i 1818. 3die Nov. f. A. udnævnt til Udjunkt i Roeskilde. 23de Sept. 1829 befordret til gejstligt Embede.

Claus Vinholt Stybe, Kand. juris, beskikket 22de Maj 1819.

Georg Nikolaj Tost, Kand. juris og hidtil Underfancellist i det danske Kancelli, udnævnt 27de Okt. 1821. 6te Juni 1829 efter Ansøgning entlediget; og

Jens Rudolf Johannes Berg, Kand. Theol., konstitueret i Efteraaret 1822. 26de Sep. 1826 befordret til Udjunkt ved Raskov Skole.

Senere tilkomne Lærere:

Johannes Dam Hage, Kand. Theol., senere ogsaa Kandidat i Philologien, udnævnt til Udjunkt under 31te Marts 1827, i Anledning af Overlærer Thriges Død; 12 Okt. 1830 beskikket til Overlærer.

Adzer Hansen Blume, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt 8de Sept. 1829, i Anledning af Adjunkt Toft's Afgang. 15de Juni 1832 befordret til gejstligt Embede.

Georg Høft, Kand. Theol., konstitueret i 1829 efter Pastor Christensens Afgang, 12te Oktober 1830 udnævnt til Adjunkt.

Peter Martin Malling Storm, Kand. Theol., konstitueret i 1830 efter Pastor Smith's Afgang, 21de Maj 1831 udnævnt til Adjunkt; 3die August 1832 befordret til gejstligt Embede.

Frederik Andreas Hansen, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt 1ste Sept 1832 i Anledning af Adjunkt Blumes Afgang.

Jens Uggerup, Kand. Theol., udnævnt 5te Jan. 1833 i Anledning af Adjunkt Storm's Afgang.

Nuværende Lærere:

Rektor: Prof. Dr. S. N. J. Bloch, Ridder, siden 1815 (1793)

Overlærer: J. D. Hage, siden 1830 (1827)

Adjunkter: E. B. Stybe — 1819

G. Høft, — 1830 (1829)

F. A. Hansen — 1832

J. Uggerup, — 1833

Limelærere: Adjunkt Hansen i Gymnastik og Svømning.

Rantor Hartmann i Sang.

Tegnelærer Ehlers i Tegning.

Helsingør Skole.

I Begyndelsen af 1824:

Rektor: Professor Jens Bertel Møller, Ridder af Dannebrog, Rektor siden 1806; død 23de Aug. 1825, se Fort. A.

Overlærer: Krigsraad Christen Schjørring, død 1828, se samme Fortegnelse.

Adjunkter: Hans Schow, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt

i 1814 med Anciennitet fra 5te Okt. 1813 under hvilket Datum han af Direktionen var bleven konstitueret.

Carl Christian Westphal, Kand. Philos., udnævnt 13de Marts 1819. 9de September 1826 efter Ansøgning entlediget; og Frederik Laurentius Steenberg, Kand. Theol., konstitueret 1823 efter Adjunkt Lujas Død, 6te Jan. 1824 befippet til Adjunkt. 29de December 1826 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Rektor ved Slagelse Skole, Dr. Phil. Simon Meisling, under 2den Maj 1826 befippet til Skolens Rektor. (Blev 1807 Adjunkt ved Højsinger Skole, 1812 forflyttet til Kjøbenhavns Skole, hvor han i 1819 fik Prædikat af Overlærer, og udnævntes 1822 til Rektor i Slagelse.) Fik 1828 Titel af Professor.

Carl Adolf Thortsen, Kand. Philos., senere Mag. Artium, udnævnt til Adjunkt 26de Sep. 1826 i Anledning af Adjunkt Westphals Afgang.

Christian Berlin, Kand. Philos., konstitueret som Lærer i Jan. 1827 efter Pastor Steenbergs Afgang, hvilken Konstitution efter Ansøgning igjen blev hævet ved Udgangen af Juli Maaned s. A.

Christen Thaarup, Kand. Philos., og forhen, fra Sept. 1816 til Jan. 1819, Adjunkt ved Slagelse Skole, udnævnt til Adjunkt 25de Sep. 1827 i nysnævnte ledige Plads.

Mag. Art. N. S. F. Henrichsen, hidtil Adjunkt ved Metropolitanskolen, befippet til Overlærer, efter Krigsraad Schjorings Død, under 18de Nov. 1828. 4de Sep. 1830 befordret til Lektor ved Sorø Akademi.

Fr. Ch. Olsen, hidtil Adjunkt ved Metropolitanskolen, under 28de

f. M. udnævnt til Overlærer i Anledning af Lektor Heinrichsens Befordring.

Nuværende Personale:

Rektor: Prof. Dr. S. Meisling siden 1826 (1807)

Overlærer: F. E. Olsen, — 1830 (1828)

Udjunkter: H. Schow, — 1813

Mag. C. N. Thortsen — 1826

E. Thaarup — 1827.

Timelærere: Kaptajn Arnholz i Mathematik og Naturhistorie.

Batallionschirurg Magnussen i Fransk.

Kaptajn Arnesen i Kalligrafi.

Tegnelærer N. Becker i Tegning.

Frederiksborg Skole:

I Begyndelsen af 1824:

Rektor: Prof. Dr. Phil. Bendt Bendtsen, Ridder, død 1830, se Fortegnelsen A.

Overlærer: Frederik Peter Jakob Dahl (Kand. Theol., forhen, 1815—1817, Docent i Philosophien ved Frederiks-Universitetet i Christiania;) udnævnt 3 Nov. 1818.

Udjunkter: Paul Bendtsen, Kand. Theol., ansat 26de Oktober 1819; 26de Martz 1824 befordret til gejstligt Embede.

Samuel Christian Prahl, Kand. Theol., konstitueret i Okt. 1819, 5te Sept. 1820 udnævnt til Udjunkt. 14de Sept. 1825 befordret til gejstligt Embede; og

Peter Christian Stenersen Gad, Kand. Theol., udnævnt 23de Juni 1821. 12te Jan. 1825 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Carl Wilhelm Langberg, Kand. Philos., konstitueret som Lærer

- i 1824 i Anledning af Pastor Bendtsens Befordring. Konstitutionen blev efter Ansøgning hævet i Begyndelsen af 1829.
- Mikael Henrik Ludvig Dahlerup, Kand. Theol., konstitueret i 1825 i Anledning af Pastor Gads Ufgang, og under 6te Juli 1826 udnævnt til Adjunkt. 26de Nov. 1828 befordret til gejstligt Embede.
- Frederik Christian v. Haven, Kand. Philos., konstitueret i 1825 efter Pastor Prahls Ufgang. Konstitutionen blev igjen hævet i Foraaret 1829.
- Nikolaj Laurentius Feilberg, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt under 24de Jan. 1829 i den ved Pastor Dahlerups Ufgang ledige Plads.
- Frederik Kroßing, Kand. Theol., konstitueret i Efteraaret 1828 i Studiosus v. Havens Sygdom. 16de Febr. 1830 udnævnt til Adjunkt.
- Carl Adolf Balslev, Kand. Theol., konstitueret i 1829 ved Studiosus Langbergs Ufgang, 14de Aug. 1830 beskikket til Adjunkt.
- Forhenværende Direktør for Sors Akademi, Etatsraad Erik Gjørup Tauber, 19de Marts 1831 allernaadigst konstitueret som Skolens Rektor. (Blev 1805 Adjunkt i Aarhus, fik 1814 Prædikat af Overlærer. 1818—1822 Rektor for Rolding Skole. 1822—1830 Direktør for Sors Akademi.)
- Carl Henrik August Bendtsen, Kand. Philos., 26de April 1831 udnævnt til Adjunkt. 22de Okt. 1833 befordret til Overlærer ved Nyborg Skole.

Nuværende Personale :

Rektor: Etatsraad E. G. Tauber, konstitueret, siden 1831 (1805.)

Overlærer: F. P. J. Dahl, siden 1818,

Adjunkter: N. L. Feilberg *)	siden 1829.
F. Kroßing,	— 1830 (1828)
E. U. Balslev,	— 1830 (1829)

Timelærer: Adjunkt Kroßing i Gymnastik og Svømning.

Slagelse Skole.

I Begyndelsen af 1824:

Nektor: Dr. Phil., Simon Meißling, om hvem se oven. 1826 forflyttet til Helsingør.

Overlærer: Jeppe Christensen Øvstgaard, udnævnt 3die August 1819. (Blev 1811 Adjunkt i Aarhus.) 6te Juli 1826 beskikket til Skolens Nektor.

Adjunkter: Jens Peter Snitker, Lærer ved Skolen siden 1793; Christoffer Peter Andersen, udnævnt til Adjunkt ved Helsingør Skole i 1814 med Anciennitet af 18de Okt. 1811, under hvilket Datum han af Direktionen var konstitueret; 12te Jan. 1819 forflyttet til Slagelse; og

Jakob Andresen, 1820 konstitueret, 24de Okt. 1826 Adjunkt. Død 1832, se Fortegnelsen A.

Senere tilkomne Lærere:

Hans Morten Flemmer, Kand. Theol. og Philol., 16de Sep. 1826 beskikket til Overlærer i Anledning af Overlærer Øvstgaards Forfremmelse. 6te Nov. 1830 befordret til Nektor i Randers.

Carl Wilhelm Elberling, Kand. Philol., Mag. Art., 25de Dec. 1830 beskikket til Overlærer i Nydnævntes Sted.

*) Denne er nylig bleven dispenseret paa et halvt Aar mod at hans Forretninger imidlertid paa hans Bekostning besørjes af en dertil antagen theologisk Kandidat, E. L. Jensen.

Jens Hvid, Kand. Philos., konstitueret som Lærer i 1832
 Anledning af Adjunkt Andresens Død.

Nuværende Personale:

Rektor: J. E. Dviftgaard, siden 1826 (1811)

Overlærer: Mag. E. B. Elberling siden 1830

Adjunkter: J. P. Snitker — 1793

E. P. Andersen, — 1819 (1811)

J. Hvid, *) konstitueret, — 1832.

Limelærere: Kand. Philos., P. U. Torst i Dansk, Fransk og
 Tysk.

Musiklærer Schwarz i Sang.

Korporal Pedersen (interimistisk) i Gymnastik og
 Svømming.

Bordingborg Skole.

Å 1824:

Rektor: Sofum Suhr, udnævnt 30te Marts 1819. (Blev 1800
 Overlærer ved Odense Skole, 1806 forflyttet i lige Egenkab
 til Helsingør, og 1815 til Roeskilde Skole.)

Overlærer: Johannes Grønlund, udnævnt 25de Juli 1820. (Blev
 1810 konstitueret som Lærer, 1813 befattet til Adjunkt
 sammesteds.) 10de Sept. 1833 befordret til Rektor i Kolding.

Adjunkter: Laurits Christian Ditlev Westengaard, Kand. Theol.,
 udnævnt 13de Juli 1819. 7de Juni 1827 befordret til
 gejstligt Embede; og

Jens Christian Westengaard, 1819 konstitueret, udnævnt til
 Adjunkt 6te Juni 1820.

Senere tilkomne Lærere:

Christian Severin Petersen, Kand. Theol., 1827, efter Adjunkt

*) Er nødig dispenseret fra sine Forretninger i tre Maaneder, for at
 kunne fuldende sit theologiske Studium.

Bestengaards Ufgang, konstitueret, 13de Sept. 1828 udnævnt til Udjunkt.

Isak Marius Bendtsen Gad, Kand. Theol., konstitueret 1829, 28de Sept. 1830 udnævnt til Udjunkt.

Ferdinand Baumann, Kand. Theol., konstitueret i Sept. 1833, da efter en Simelærers Ufgang en ny Lærer var bleven nødvendig.

Frederik Claus Lange, Kand. Theol., 22de Okt. 1833 udnævnt til Overlærer i Rektor Grønlunds Plads.

Nuværende Lærere:

Rektor: J. Suhr, siden 1819 (1800)

Overlærer: F. D. Lange siden 1833

Udjunkter: J. E. Bestengaard — 1820 (1819)

E. S. Petersen, — 1828 (1827)

J. M. B. Gad, — 1830 (1829)

F. Baumann, — 1833.

Simelærere: Skolelærer Groth i Kalligrafi

Løjtnant Barth i Tegning

Møller Lind i Gymnastik og Svømning.

Kønne Skole.

J 1824:

Rektor: Peter Georg Bøhr, udnævnt 6te Okt. 1818. (1810 Udjunkt ved Raskov Skole, 1816 Overlærer sammesteds.)

Udjunkter: Johan Nikolaj Beyer, ansat 1814, død 1826, se Fortegnelsen A.

Magnus Sommer, udnævnt 6te Okt. 1818; og

Hans Pedersen Westh, konstitueret 1819, 13de Nov. 1821 udnævnt til Udjunkt.

Senere tilkommen:

Christian Frederik Møbsin, Studiosus, senere Kand. Theol., kon-

(20*)

stitueret 1826 i Anledning af Overlærer Beyer's Død, 13de Juli 1830 udnævnt til Adjunkt.

Lærerne ere altsaa nu:

Rektor: P. G. Bohr, siden 1818 (1810)

Adjunkter: M. Sommer — 1818

H. P. Westh — 1821 (1819)

E. F. Møbsin — 1830 (1826)

Time lærere: Løjtnant Siemsen i Gymnastik.

Adjunkt Westh i Sang. *)

Nykjøbing Kathedralskole.

§ 1824:

Rektor: Thomas Trojel, udnævnt 29de Aug. 1815. (Blev 1802 Overlærer i Odense, 1811 Rektor for Fredericia Skole); 1828 forundt Titel af Professor.

Overlærer: Hans Hansen, udnævnt 22de Okt. 1822, død 1826 se Fort. A.

Adjunkter: Hans Jakob Blicher, Kand. Theol., udnævnt 29de Aug. 1815. Under 6te Okt. 1829 forundt Prædikat af Overlærer.

Frederik Julius Schaldemose, 1816 konstitueret, 31te Juli 1817 udnævnt til Adjunkt. 2den Aug. 1825 entlediget; og Jørgen Ludvig Berg, konstitueret 1819, 6te Maj 1823 udnævnt til Adjunkt.

Senere tilkomne Lærere:

Lars Rannestad Boisen, Kand. Theol., konstitueret som Lærer i Efteraaret 1824. Da han i Foraaret 1826 tiltraadte en Udenlandsrejse, blev med Forbehold af hans Plads.

*) Den hidtilværende Lærer i Tegning, Bohn, er nylig efter sit Døfte, formeddelt Alder og Svagelighed fratraadt.

Johan Bungen Koch, Kand. Theol., konstitueret; efter Overlærer Hansens Død blev han under 25de Nov. 1826 udnævnt til Adjunkt. 4de Juni 1830 befordret til gejstligt Embede.

Thomas Nikolaj Nielsen, Kand. Theol., konstitueret i Novbr. 1826. Da forudvante Boisen ikke ønskede at benytte den ham forbeholdte Plads, blev Nielsen under 1ste Sept. 1829 udnævnt til Adjunkt. 23de Okt. f. U. befordret til gejstligt Embede.

Ole Stødt Trojel, Kand. Theol., udnævnt 14de Nov. 1829 i Nydnævntes Plads.

Hans Peter Gyllembourg Koch, Kand. Theol., udnævnt 31te Juli 1830 i Anledning af Pastor J. B. Kochs Afgang.

Nuværende Lærere:

Rektor: Professor L. Trojel, siden 1815 (1811, 1802)

Adjunkter: Overlærer H. J. Blicher — 1815

J. L. Berg — 1823 (1819)

D. S. Trojel — 1829

H. P. G. Koch — 1830

Timelærere: Musiklærer Braase i Sang.

Adjunkt Koch i Svømning.

Rakskov Skole.

I 1824:

Rektor: Johan Jakob Stephansen, udnævnt 10de Febr. 1816.

(Var først Forstander for Borgerdyds-skolen i Kjøbenhavn, 1806 beskikket til Overlærer ved Middelskolen i Rønne, og det følgende Aar i lige Egenskab forflyttet til Rakskov.)

Adjunkter: Soakim Godstte Elod, udnævnt 15de Juli 1820. (Var fra 1817—1819 konstitueret i Slagelse, 1819 konstitueret i Rakskov.)

Christian Frederik Ludvig Petersen, Kand. Theol., udnævnt 27de Aug. 1822. 9de Jan. 1829 befordret til gejstlig Embede; og

Lauritz Wilhelm Monrad, Kand. Theol., udnævnt 27de Aug. 1822. 14de Juli 1826 befordret til gejstlig Embede.

S senere tilkomne Lærere:

Jens Rudolf Johannes Berg, Kand. Theol. og hidtil konstitueret Lærer i Roeskilde, udnævnt til Adjunkt 26de Sept. 1826 i Adjunkt Monrads Sted.

Carl Adolf Hjort, Kand. Theol., konstitueret som Lærer i Begyndelsen af 1829 i Anledning af Adjunkt Petersens Afgang.

Nuværende Lærere:

Rektor: J. J. Stephansen, siden 1816 (1806)

Adjunkter: J. G. Glod, — 1820 (1817)

J. R. J. Berg *) — 1826 (1822)

E. A. Hjort, konst. — 1829.

Timelærere: Adjunkterne Berg og Hjort i Svømning.

Odense Kathedralskole:

3 1824:

Rektor: Professor Jakob Saxtorph, Ridder af Dannebrog, udnævnt 12te Decb. 1818. (Hidtil Forstander og første Lærer ved Skolelærerseminariet paa Tonskrup.)

Overlærer: Peter Bergenhammer, om hvem se Fortegnelsen A. Død 1825.

*) Denne er nylig bevilget Dispensation paa to Aar for at kunne fuldende sit philologiske Studium, imod at Lærerforretningerne imidlertid paa hans Befordring besørgeres af en dertil antagen theologisk Kandidat, E. A. Winther.

Udjunkter: Johan Henrik Truchsbler Hanck, Kand. Theol., ansat ved Skolens Reform i Maret 1802.

Mathias Wilhelm Brohm, Kand. Theol., ligeledes ansat 1802. 1ste Martz 1825 forfremmet til Overlærer.

Johannes Peter Boye, udnævnt 29de August 1815. 10de Martz 1827 efter Ansøgning entlediget med Pension.

August Krejdal, udnævnt 1817, død 1829, se Fortegnelsen A.; og

Jørgen Wilhelm Jørgensen, Kand. Theol., udnævnt 24de August 1819. 24de December 1828 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærer:

Johan Krag, Kand. Philos., udnævnt til Udjunkt 1ste Martz 1825 i Anledning af Udjunkt Brohms Forfremmelse, død 1827, se Fortegnelsen A.

Christian Andreas Herman Kalkar, Kand. Theol., udnævnt 10de Martz 1827 i Anledning af Nysnævntes Død.

Peter Esfildsen, Kand. Philos., udnævnt 3te April s. A. i Anledning af Udjunkt Boyes Entledigelse.

Caspar Peter Paludan-Müller, Kand. Theol., udnævnt 24de Jan. 1829 i Udjunkt Jørgensens Sted.

Christian Holger Hald, Kand. Theol., udnævnt 2den Juni 1829 i Anledning af Udjunkt Krejdals Død. 14de Juli 1830 befordret til gejstligt Embede.

Peter Carl Junius Rasmussen, Kand. Theol., udnævnt til Udjunkt 18de Septbr. 1830 i Anledning af Nysnævntes Afgang.

Nuværende Lærere:

Rektor: Professor J. Saxtorph, Ridder, siden 1818

Overlærer: M. Brohm — 1825 (1802)

Adjunker:	J. H. T. Hanck	siden	1802
	E. A. H. Kalkar	—	1827
	P. Esfildsen	—	1827
	E. P. Paludan-Müller	—	1829
	P. E. J. Rasmussen	—	1830

Timelærere: Løjtnant Fencfer i Gymnastik.
Organist Foersom i Musik.
Adjunkt Hanck i Tegning.

Nyborg Skole.

§ 1824:

Rektor: Dr. Phil. Hans Dutzen Bjørn, udnævnt 17de Maj 1817. (Blev 1802 Adjunkt og 1806 Overlærer ved Odense Skole.)

Overlærer: Dr. Phil. Andreas Faaborg Mühlerh, udnævnt 1ste Maj 1819. (Blev 1810 Adjunkt ved Nyborg Skole og 1814 forflyttet i lige Egenkab til Odense Skole; tog Doktorgraden 1817.) 10de Sept. 1833 udnævnt til Rektor i Horsens.

Adjunker: Eggert Christoffer Guldberg, udnævnt 28de Septbr. 1815; og

Christen Møller Holst, Kand. Theol., udnævnt 18de Martz 1823. (Var fra Efteraaret 1819 til Efteraaret 1821 konstitueret som Lærer i Horsens.) 13de Juli 1827 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Johan Anton Storm Borchsenius, Studiosus, senere Kand. Theol., konstitueret i Sept. 1827 i Pastor Holst's Plads, 4de Juni 1831 befordret til gejstligt Embede.

Hans Christian Funch Lassen, Kand. Philos., konstitueret i Begyndelsen af 1830, da en ny Lærer ansaaes nødvendig, 9de Aug. 1831 udnævnt til Adjunkt.

Hans Peter Bisted, Kand. Theol., udnævnt s. D. i Pastor Borchsenius's Sted. 5te Decb. 1832 befordret til gejstligt Embede.

Hans Nikolaj Langballe, Kand. Theol., konstitueret i Febr. 1833 i Nybævntes Plads.

Carl Henrik August Bendtsen, hidtil Adjunkt i Frederiksborg, 22de Okt. 1833 udnævnt til Overlærer.

Nuværende Lærere:

Nektor: Dr. Phil. H. D. Bjørn, siden 1817 (1802)

Overlærer E. H. U. Bendtsen — 1833 (1831)

Adjunkter: E. C. Guldberg, — 1815

H. C. F. Laßfen — 1831 (1830)

H. N. Langballe, konst. — 1833

Timelærere: Tegnelærer Umbders i Tegning

Korporal Mehlsby i Gymnastik

Musikus Jørgensen i Sang.

Rolding Skole.

I Begyndelsen af 1824:

Nektor: Peter Grib Fibiger, udnævnt 24de Sept. 1822, død 1833, se Fort. A.

Adjunkter: Christian Frederik Ploug, Kand. Theol., Lærer ved Skolen siden 1797. 24de Nov. 1829 forundt Prædikat af Overlærer.

Boetius Boesen, Kand. Theol., ansat 1806, død 1824, se Fortegnelsen A.

Peter Nikolaj Borgen, udnævnt 10de Juli 1807; og

Jens Lund, Kand. Theol., konstitueret 1818, udnævnt til Adjunkt 7de Marts 1820.

Senere tilkomne Lærere:

Andreas Bryndum, Kand. Theol., udnævnt 1ste Maj 1824 efter Adjunkt Boesens Død.

Hidtilværende Overlærer i Bordingborg, J. Grønlund, under 10de Sept. 1833 udnævnt til Skolens Rektor.

Nuværende Lærere:

Rektor: J. Grønlund, siden 1833 (1810)

Adjunkter: Overlærer C. F. Ploug — 1797

P. N. Borgen — 1807

J. Lund — 1820 (1818)

H. Bryndum — 1824

Lime lærere: Adjunkt Bryndum i Gymnastik og Svømming.

Kantor Rasmussen i Musik.

Ribe Kathedralskole.

Lærerne i 1824:

Rektor: Peter Nikolaj Holmbo Thorup, udnævnt 9de April 1814. 1828 forundt Titel af Professor. (Blev i 1804 ansat som Vicekonrektor.)

Overlærer: Hans Jakob Hansen, udnævnt 10de Martz 1818. (I Begyndelsen af 1806 ansat som Adjunkt sammesteds.)

Adjunkter: Peter Tetens Hanssen, Kand. Theol., udnævnt 14de April 1810 efter at have halvtredie Aar undervist som Lime lærer ved Skolen.

Poul Mathias Bildsøe, Kand. Theol., udnævnt 18de April 1818. (1813—1817 Adjunkt ved Fredericia Skole.) 4de Sept. 1833 befordret til gejstligt Embede; og

Niels Schjørring Hjort, Kand. Theol., udnævnt 13de Febr. 1821. 4de Maj 1827 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Peter Adler, Kand. Philos., konstitueret efter Nydnævntes Afgang, i Juni 1827, 20de Decb. 1828 udnævnt til Adjunkt.

Johannes Søren Bloch Suhr, Kand. Theol., konstitueret i Okt.
1833 i Adjunkt Bidsøes Sted.

Nuværende Lærere:

Rektor: Professor P. N. H. Thorup, siden 1814 (1804)

Overlærer: H. S. Hansen — 1818 (1806)

Adjunkter: P. T. Hanssen, — 1810 (1807)

P. Udler, — 1828 (1827)

J. S. B. Suhr, konst., — 1833

Timelærere: Adjunkt Hanssen i Sang.

Høyer i Kalligrafi.

Biborg Kathedralskole.

§ 1824:

Rektor: Frederik Deichmann Hasselbalch, udnævnt 30te Sept.
1814. (Blev 1797 Hører i Roeskilde, 1806 Adjunkt i
Biborg, 1810 forundt Prædikat af Overlærer og 1812 be-
fikket til Rektor for Roeskilde Skole, hvorfra han under
ovennævnte Datum blev forflyttet til Biborg.)

Overlærer: Niels Binding Dorph, udnævnt 10de Marts 1818.
(Adjunkt ved Skolen siden 1809.) 15de Sept. 1827 be-
fikket til Konrektor ved Horsens Skole.

Adjunkter: Andreas Erbslev, Kand. Theol., udnævnt 1814 med
Anciennitet af 31te Juli 1813, 1824 foundt Prædikat af
Overlærer, 20de Okt. 1827 befikket til virkelig Overlærer.

Jakob Frederik Reisz, udnævnt 29de Aug. 1815.

Senere tilkomne Lærere:

Albert Sadolin Besenberg, Kand. Philos., konstitueret 1827 i
Anledning af Overlærer Dorphs Ufgang. 11te Juli 1829
befikket til Adjunkt.

Christian Djørup, Kand. Theol., konstitueret i Slutningen af

1828, da en Lærer mere fandtes nødvendig; 25de Maj
1830 udnævnt til Adjunkt. 15de Juni 1832 befordret til
gejstligt Embede; og

Jens Nicolaus Fabricius Leth, Kand. Theol., konstitueret i 1832
i Adjunkt Djørups Sted.

Nuværende Lærere:

Rektor: F. D. Hasfelbalch, siden 1814 (1812, 1797)

Overlærer: A. Erslev, — 1827 (1813)

Adjunkter: J. F. Reisz, — 1815

A. S. Besenberg, — 1829 (1827)

J. N. F. Leth, konst., — 1832.

Timeførere: Major Undall i Gymnastik og Svømming.
Wiberg i Sang.

Aalborg Kathedralskole.

1824:

Rektor: Professor Immanuel Tauber, udnævnt 7de Maj 1811;
1822 forundt Titel af Professor. (Blev 1793 Lærer ved
Roeskilde Skole, 1805 Konrektor i Aarhus.)

Adjunkter, Jesper Christian Milling, Kand. Theol., udnævnt
1814 med Anciennitet af 24de Juli 1813. 25de Maj
1830 forundt Prædikat af Overlærer.

Peter Holck Eolding, udnævnt 6te Okt. 1818.

Hektor Frederik Jansen Fog, Kand. Theol., udnævnt 22de
April 1820. 24de Oktober 1827 befordret til gejstligt
Embede.

Johan Gothilf Jansen, Kand. Theol., udnævnt 18de Sept.
1821. 19de Maj 1824 befordret til gejstligt Embede; og

Jens Kjerrungaard Bang Frigast, udnævnt 5te Febr. 1822.

Senere tilkomne Lærere:

Peder Deichmann Aagaard, Kand. Theol., konstitueret i 1824 efter Adjunkt Sankens Afgang. 27de Nov. s. A. udnævnt til Adjunkt. 9de Marts 1827 befordret til gejstligt Embede.

Peder Neergaard, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt 10de April 1827 i Nysnævntes Sted. 31te Marts 1830 befordret til gejstligt Embede.

Peter Bandet Stochholm, Kand. Theol., konstitueret i Efteraaret 1827 efter Adjunkt Foges Afgang. 16de Juli 1828 befordret til gejstligt Embede.

Niels Nielsen, Studiosus, senere Kand. Theol., konstitueret i Efteraaret 1828 efter Nysnævntes Afgang. 25de Maj 1830 udnævnt til Adjunkt.

Soakim Otto From Lund, Kand. Theol., udnævnt s. D. i Anledning af Adjunkt Neergaards Afgang. (Harde fra Oktb. 1829, da Rektor Fibiger var allernaadigst forundt Dispensation fra sine Forretninger paa et halvt Aar, været konstitueret som Hjælperlærer ved Kolding Skole.)

Nuværende Lærere:

Rektor: Professor J. Tauber, siden 1811 (1793)

Adjunkter: Overlærer J. E. Milling — 1813

P. H. Gøding — 1818

J. K. B. Frigast — 1822

N. Nielsen, — 1830 (1828)

J. O. F. Lund, — 1830

Timelærere: Rektor Gregersen i Sang.

N. Lund i Kalligrafi.

Aarhus Kathedralskole.

1824:

Rektor: Professor Jens Stougaard, udnævnt 20de Decbr. 1805.

(Blev 1788 Lærer ved Roskilde Skole, senere Konrektor i Aarhus.) 1815 forundt Titel af Professor, 1826 Dannebrogsordenens Ridderkors.

Overlærer: Edvard Christie Fleischer, udnævnt 10de Marts 1818.

(Ansat 1806 som Adjunkt ved Skolen.)

Adjunkter: Jakob Samuel Hertel, Kand. Theol., 5te Oktb. 1816

forflyttet fra Randers Skole, hvor han siden 1813 havde været Adjunkt, i lige Egenskab til Aarhus Skole. 19de Maj 1824 befordret til gejstligt Embede.

Hans Henrik Blache, Kand. Theol., udnævnt 1814 med Anciennitet af 31te Juli 1813, under hvilket Datum han af Direktionen var konstitueret. 26de Okt. 1824 forundt Prædikat af Overlærer.

Peter Christian Usmusfen, Kand. Theol., udnævnt 14de Nov. 1818 efter at have været et halvt Aar konstitueret. 9de April 1828 befordret til gejstligt Embede; og

Hans Peter Møllerup, Kand. Theol., udnævnt 11te Decbr. 1819. 5te Nov. 1830 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Peter Jørgen Stougaard, Kand. Theol., udnævnt 3die Aug. 1824 i Anledning af Adjunkt Hertels Afgang. 6te Nov. 1829 befordret til gejstligt Embede.

Jens Frederik Wilhelm Edsberg, Kand. Theol., udnævnt 31te Maj 1828 i Anledning af Adjunkt Usmusfens Afgang.

Frederik Sneedorf Birch, Kand. Philos., konstitueret 19de Decbr. 1829 efter Adjunkt Stougaards Afgang.

Holger Lorenz Basse Fønss, Kand. Theol., udnævnt til Adjunkt

25de Decbr. 1830 i Adjunkt Møllerups Plads. 6te Sept.
1833 befordret til gejstligt Embede.

Ole Christian Ludvig Arnzen, Kand. Philos., konstitueret i Okt.
1833 i Nysnævntes Sted.

Nuværende Lærere:

Rektor: Professor J. Stougaard, Ridder, siden 1805 (1788)

Overlærer: E. C. Fleischer, — 1818 (1806)

Adjunkter: Overlærer H. H. Blache — 1813

J. F. B. Edsberg — 1828

F. S. Birch, konst., — 1829

D. C. L. Arnzen, konst., — 1833

Simulærere: Tegnelærer Engelbreth i Tegning.

Høegh-Guldberg i Kalligrafi.

Løjtnant Freiesleben i Gymnastik og Svømming.

Nander's Skole.

1824:

Rektor: Professor Laurits Severin Lund, udnævnt 5te Sept.
1806. 28de Sept. 1830 entlediget med Pension, senere
død, se Fort. A.

Overlærer: Peter Daniel Bohnsen, Kand. Theol., udnævnt 10de
Marts 1818. (Blev 1806 ansat som Adjunkt ved Frederica
Skole, 1808 forflyttet i lige Egenkab til Nibe Skole.)
5te Decbr. 1832 befordret til gejstligt Embede.

Adjunkter: Johan Christian Simoni, Kand. Theol., Lærer ved
Skolen siden 1801.

Niels Ulfing, konstitueret i Efteraaret 1818, 25de Juli 1820
udnævnt til Adjunkt; og

Christian Peter Christensen, Kand. Theol., udnævnt s. D. 25de
Nov. 1825 befordret til gejstligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Peter Daniel Kruse, Kand. Theol., konstitueret i Slutningen af 1825 efter Nybænventes Afgang. 28de Jan. 1826 udnævnt til Adjunkt. 18de Jan. 1833 befordret til gejstligt Embede.

Overlærer ved Slagelse lærde Skole, Hans Morten Flemmer, under 6te Nov. 1830 beskiftet til Skolens Rektor.

Frederik Amandus Wagner, Kand. Philos., konstitueret under 29de Sept. 1832, da ved en Timelærers Afgang en ny Lærer var bleven nødvendig.

Adjunkt ved Metropolitanskolen, Christian Frederik Ingerslev, under 16de Febr. 1833 udnævnt til Overlærer i Pastor Bohnsens Sted. Har senere disputeret for Magistergraden.

Jørgen Victor Bloch, Kand. Theol., under 25de Maj 1833 konstitueret i Anledning af Adjunkt Kruses Afgang. *)

Nuværende Personale:

Rektor: H. M. Flemmer, siden 1830 (1826)

Overlærer: Mag. E. F. Ingerslev — 1833 (1829)

Adjunkter: J. E. Simoni — 1801

N. Ulfing — 1820 (1818)

F. A. Wagner, konst. — 1832

J. B. Bloch, konst. — 1833

Timelærere: Løjtnant Klubien i Mathematik.

Løjtnant Børken i Gymnastik og Svømning.

Musikus Simonsen i Sang.

*) Kand. Theol. E. A. Gjellerup, som først var bleven konstitueret, ønskede senere, endnu før han havde tiltraadt sine Forretninger, ikke at modtage Posten.

Horsens Skole.

1824:

Rektor: Professor Ole Worm, Ridder af Dannebrog, beffikket 1788; 21de Febr. 1829 entlediget, siden død, se Fortegnelsen A.

Adjunker: Otto Ludvig Holst, Kand. Theol., udnævnt 1814 med Anciennitet af 27de April 1813. 20de Decb. 1826 befordret til gejffligt Embede.

Bertel Storm, udnævnt 1818 med Anciennitet af 22de Juli 1815, under hvilket Datum han var bleven konffitueret som Lærer; og

Søren Tang Harpøth, Kand. Theol., konffitueret i Slutningen af 1821. 16de September 1825 befordret til gejffligt Embede.

Senere tilkomne Lærere:

Jens Christian Schmidt, Kand. Theol., konffitueret efter Nysnævntes Afgang i Slutningen af 1825; 24de Okt. 1826 udnævnt til Adjunkt. 14de Sept. 1832 befordret til gejffligt Embede.

Peder Høy Aabye, Kand. Theol., konffitueret 24de Martz 1827 efter Adjunkt Holst's Afgang. 13de Febr. 1828 befordret til gejffligt Embede.

Overlærer ved Viborg Skole, N. W. Dorph, under 15de Sept. 1827 beffikket til Konrektor; 21de Martz 1829 efter Professor Worms Afgang udnævnt til Skolens Rektor. 4de Juni 1833 efter Ansøgning og paa Grund af Svagelighed entlediget med Pension.

Jens Nielsen Hornbeck, Stud., senere Kand. Theol., konffitueret

i Marts 1828 efter Pastor Nabyes Afgang, 22de Maj 1832 udnævnt til Adjunkt.

Samuel Nikolaj Madsen Hildach, Kand. Theol., konstitueret i Sept. 1829, da en fjerde Adjunkt blev nødvendig. 14de Decb. 1830 udnævnt til Adjunkt.

Carl Christian Nikolaj Valle, Kand. Theol., som tidligere under en Kandidat Hornbeek bevilget Permissjon havde fungeret som Lærer, i Slutningen af 1832 antaget til at besørge de ved Adjunkt Schmidts Befordring ledige Undervisningstimer.

Overlærer ved Nyborg Skole, Dr. Phil. A. F. Müllers, under 10de Sept. 1833 udnævnt til Skolens Rektor.

Nuværende Lærere:

Rektor: Dr. A. F. Müllers, siden 1833 (1810)

Adjunkter: B. Storm — 1815

S. N. M. Hildach, — 1830 (1829)

J. N. Hornbeek — 1832 (1828)

Simulærere: Kand. Theol. C. C. N. Valle i Latin og Religion.
Løjtnant Flindt i Gymnastik og Svømning.

Besæfted Skole.

I 1824 og i 1833, da ingen Forandring ved denne Skole er foregaaet:

Bestyrer og første Lærer: Lektor Theologiae John Johnsen, udnævnt 5 Okt. 1815. (1805 konstitueret som Adjunkt, 1810 konstitueret som Lektor.)

Adjunkter: Dr. Phil. Halgrim Hansen Scheving, udnævnt 5 Oktober 1815. (1810 konstitueret; tog 1817 Doktorgraden.)

Sveinbjørn Egilfen, Kand. Theol., udnævnt 27 Marts 1819; og
Bjørn Gunløgfen, udnævnt 14 Maj 1822 *).

Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn bestyres endnu som i
1824 af Prof. Mikael Nielsen, Ridder af Dannebrog.

Bestyrer af Borgerdydsskolen paa Christianshavn
er Dr. N. B. Krarup.

Det v. Bestenske Institut, hvis hidtilværende Bestyrer, Kan-
celliraad J. C. v. Besten, af hvem Institutet har sit Navn,
i 1832 frattraadte, bestyres nu af D^{hr}. Kand. Philos.
B. U. Borgen og K. E. Nielsen, til hvem den Kancel-
liraad v. Besten tilstaaede Dimissionsbret ved allerhøjeste
Resolution af 7 Aug. 1832 blev overdraget.

Institutet i Fredericia bestyres endnu af Kand. Philos. Erik
Peter Rosendahl, som ved Institutets Oprettelse i 1818 der-
til blev antaget. Ved allerhøjeste Resolution af 25de Okt. 1825
er ham forundt Det til at søge overordnede Lærerposter ved
de lærde Skoler lige med dem, der have underkastet sig den
ved Forordningen af 24 Okt. 1818 foreskrevne Embeds-
Examen, eller som før Forordningen udkom have været
Embedsmænd i Skolefaget. **)

*) Sorø Akademi's Skole forbigaaes her, da den bedre vil faae sin Plads
i næste Hefte, hvor Akademiet vil blive omtalt. Ved de efterfølgende
Bemærkninger er altsaa ikke taget Hensyn til denne Skole.

**) Eignende Dispensation er ogsaa forundt følgende to Videnskabsmand,
nemlig nuværende Lektor ved Sorø Akademi, Dr. Phil. J. H. Bredsdorff,
ved allerhøjeste Resolution af 25de Okt. 1822, og den S. 299
ansførte Kand. Theol. og daværende Lærer ved Borgerdydsskolen i Kjø-

Uf forestaaende Overstgt *) seer man, at i de 10 Aar 1824 til 1833, forsaavidt de ere forløbne, ere indtrufne 7 Vakancer i Rektorate, 3 nemlig ved Dødsfald, 3 ved Entledigelse, 1 ved Forslyttelse; fraregner man sidstnævnte Tilfælde, have 6 ny Besættelser fundet Sted, hvoraf 2 ved samme Skole, med et Middeltal altsaa $\frac{3}{2}$ aarlig, saa at omtrent hvert andet Aar er ansat en ny Rektor; 6 Skoler ere forsynede med ny Rektorer; af de 6 ny ansatte er 1 igjen afgaaet. I Overlærerposter have 12 Vakancer fundet Sted, 5 ved Dødsfald, 7 ved Befordring, (hvoraf tvende udenfor Skolefaget) dog kun ved 10 Skoler, da ved to af disse Overlærerposten har været to Gange ledig. 11 Overlærere ere udnævnte, hvoraf tvende ere igjen befordrede til andre Embeder. Altsaa er med et Middeltal omtrent hvert Aar ansat en Overlærer. Under det nævnte Antal ere ikke indbefattede 6 Adjunker, der have erholdt Prædikat af Overlærer, af hvilke En senere er død, En er bleven virkelig Overlærer. Uf ovennævnte 11 Overlærere havde de 8 underkastet sig philologisk Embeds-Examen, og af disse er En befordret til Rektor, en Anden til en akademisk Lærerpost.

I Adjunkternes Klasse træffer man paa 4 Dødsfald og 7 Entledigelser, hvorhos 4 konstituerede Lærere have forladt denne Stilling; 8 Adjunker (hvoriblandt 6 philologiske Kandidater) ere befordrede til Overlærere; 39, hvoriblandt 4 som ifkun vare konstituerede, ere befordrede til gejstlige Embeder. Antallet af

benhaan F. D. Lange, som nu er udnævnt til Overlærer ved Bordingborg Skole, ved allerhøjeste Resolution af 6te Sept. 1831.

*) De ovenfor S. 281 og 282 meddelte Bemærkninger, ere blevne noget modificerede ved de efter sammes Trykning stede Udnævnelser af 2 Overlærere ved Bordingborg og Nyborg Skoler og 2 Adjunker ved Metropolitansskolen, hvilke Forandringer iøvrigt paa vedkommende Steder ere blevne indførte.

indtrufne Vakancer i disse 10 Aar bliver saaledes 62 eller lidt over 6 aarlig, hvorimod Antallet af de udnævnte Udjunkter er 56, foruden 17 som af Direktionen ere konstituerede, ialt 73, eller med et Middeltal lidt over 7 aarlig. Denne Uoverensstemmelse hidrører dels derfra at endel Lærere ere ansatte uden nogen egentlig Vakance, naar ved en eller anden Skole et forøget Lærerantal har været fornødent, dels fra at enkelte, som før 1824 vare konstituerede, senere ere blevne udnævnte til virkelige Udjunkter. Af de 73 ny Udjunkter eller konstituerede Lærere have 52 været Kandidati Theologiæ, 5 (ved Ansættelsen) philologiske Kandidater, og 16 havde ikke taget nogen Embeds-Examen. 4 (af de 52) have efter deres Ansættelse underkastet sig theologisk og 2 den philologiske Embeds-Examen. Af de 50 Lærere, som ere blevne entledigede, eller hvis Konstitution er bleven ophævet, eller som ere befordrede til gejstlige Embeder, vil man finde, at 1 havde været Lærer i 20 Aar, 6 i over 10 Aar, 15 imellem 5 og 10 Aar, 13 imellem 3 og 5, og 15 i en Tid af mindre end 3 Aar. 28 have altsaa tjent i kortere Tid end 5 Aar, 22 i længere Tid, og Middeltallet af alle de 50 Læreres Tjenesteaar bliver $5\frac{3}{5}$, eller noget over halvsjette Aar for hver.

Fremdeles vil man finde, at af de nuværende 68 Udjunkter (herunder indbefattede saavel de der have Prædikat af Overlærer, som de konstituerede) ere 39 theologiske Kandidater, 1 philologisk og 1 juridisk Kandidat; 27 have ikke underkastet sig nogen Embeds-Examen. Af disse sidste ere 17 ældre end 1824, og af Kandidaterne 12, blandt hvilke dog de 4 have Prædikat af Overlærer, altsaa ialt 29 som have været ansatte før 1824; 19 af disse ere ansatte i Aaret 1811—1820, 5 i Aaret 1801—1810, og 2 ere endnu ældre, den Eine fra 1797, den Anden fra 1793.

Uf de 13 Overlærere have de 4 været ansatte (i deres nuværende Stilling) før 1824 (1818 og 1819), de øvrige 9 ere yngre (1 udnævnt 1825, 1 1827, 4 1830 og 3 1833). Uf Rektorerne ere 3, hvortil Lektor Johnsen bliver at føje som den 4de, fra Læaaret 1801—1810, 10 fra Læaaret 1811—1820, 3 fra Tidrummet 1821—1830, og 2 ere yngre.

Endelig, naar man betragter alle de nuværende 100 Skole-Embedsmænds Tjenestetid, uden Hensyn til deres nuværende Stilling, da finder man 1 som har begyndt sin Bane 1788, 7 fra Læaaret 1791—1800, 19 fra Læaaret 1801—1810, 23 fra Læaaret 1811—1820, 35 fra Læaaret 1821—1830, og 15 som ere yngre end 1830.

5 af Rektorerne, 2 Overlærere og 2 Adjunkter have taget akademiske Grader. 2 andre Adjunkter, som havde promoveret, have igjen forladt denne Stilling.

IX. Indbydelseskrifter.

Følgende ere de Indbydelseskrifter (eller saakaldede Programmer), som i Henhold til Forordningen af 7de Nov. 1809 §. 89 *) ere blevne udgivne fra de forskjellige Skoler i Anledning af de aarlige offentlige Examina. Man vil see, at Fler-tallet af Skolerne i den her omhandlede Række af Aar have udgivet saadanne Skrifter, om ikke hvert Aar saa dog i de fleste, og at der kun ere nogle faa, som enten slet ingen Programmer have udfædt, eller hvor det kun er skeet i enkelte Aar. De i denne Henseende flittigste Skoler have været Roeskilde, Slagelse, Ribe, Bordingborg og Helsingør. Ved nogle af dem have disse Skrifter i de forskjellige Aar udgjort et sammenhængende Helt,

*) Se Efterretninger osv. S. 371. Sammesteds findes Fortegnelse over de i Efteraaret 1823 udgivne Programmer.

eller en førtløbende Samling undertiden af ikke ubetydeligt Omfang.

Metropolitanskolen.

1825. Nogle Bemærkninger om græske Accenter. Af E. U. Jacobsen, Lærer ved Skolen, 16 S. 4.
1826. Hovedtrækkene af Nygræskens Særkjender. Af N. L. Riisen, Dr. Phil., Rector. 38. S. 4.
1827. Oratio habita in solemnibus scholæ ad tres Collegas muneri suo præficiendos. Scr. N. L. Nissen, Rect. sch. 14 S. 4.
1828. De Centonibus Homericis et Virgilianis ea quæ gravissima sunt illustrare conatus est B. Borgen, Adj. sch. 22 S. 4.
1830. De editoribus Livii nondum satis codicum fidem secutis. Scr. C. F. Jngerslev, sch. adj. 14 S. 4.
1831. Acta solemnia scholastica d. 31 Augusti 1831 celebrata. (2 latinske Taler, den ene af Rector Professor Riisen, den anden af Overlærer Borgen) 20 S. 4.

Roeskilde Skole.

1824. Forsøg til en sikker begrundet og afgjørende Bevismaade for det græske Sprogs rigtige Udtale. Af Rector Prof. Bloch. 46 S. 4.
1825. Bemærkninger i Anledning af en Afhandling i det theologiske Maanedsskrift f. April d. A. om det hebraiske Sprogstudiums Skjæbne i Danmark. Af Samme. 29 S. 4.
1826. In disceptationem vocantur quæ de ira Xerxis, disjecto vi tempestatis ponte, quo Hellepontum junxerat, ab Herodoto (lb. 7. c. 35) sunt prodita. 11 S. 4. Udentvielt af Overlærer Thrige.

1827. Spuria nonnulla in orationibus Ciceronis ex indi-
ciis internis arguuntur. Accedit corollarium de la-
cuna in oratione pro Sxt. R. Am. c. XLV. Af Ref-
tor Profæssor Bloch. 19 S. 4.
1828. Schultzii V. C. indicem latinitatis Ciceronianæ spi-
cilegio ex orationibus præsertim pro Sx. R. Am.,
pro lege Man. et in Catilinam locupletavit S. N.
J. Bloch Dr. etc. 17 S. 4.
1829. Læren om de enkelte Lyd og deres Betegnelse i det gamle
græske Sprog. Af Samme. 40 S. 4.
1830. Læren om de enkelte Lyd osv. (Fortsættelse) Af Samme.
1831. Læren om de enkelte Lyd osv. (3die Hefte om Konso-
nanterne. S. 95—142, 4.) Af Samme.
1832. Om den græske Accentuations Bæsen, Forhold til Qvan-
titeten og Vigtighed til en rigtig Udtale og Læsning af
Sproget. Af Samme.
1833. Prøve af en nyudarbejdet Skolegrammatik i det græske
Sprog. Af Rector Prof. Bloch. 64 S. 8.

Helsingør Skole.

1826. Anakreon's Digte, udgivne, oversatte og oplyste af Dr.
S. Meisling, Rector. 117 S. 8.
1827. Digte fra Oldtiden, oversatte og oplyste ved Dr. S.
Meisling, Rector. 1ste Hefte, indeholdende 1, Hesiodi
Epyler og Dage 2, Første og anden Bog af Martialis
epigrammatiske Digte. 2det Hefte: Virgilius Maros
Digt om Landbrug.
1828. Digte fra Oldtiden osv. 3die Hefte: 1, Callimachi Hym-
ner. 2, 3die og 4de Bog af Martialis epigrammatiske
Digte. 128 S. 8.

1829. Digte fra Oldtiden osv. 4de Hefte: 1, Stjernesyn og Vejrtegn, Digte af Kratus. 2, Dvids Forvandlinger, 1ste Bog. 128 S. 8.
1830. Digte fra Oldtiden osv., 5te Hefte: 1, Kjernesprog og Sandsagn af Theognis fra Megara. 2, Dvids Forvandlinger. 2den Bog. 130 S. 8.
1831. Digte fra Oldtiden osv., 6te Hefte: 1, de Homeriske Hymner. 2, Herkules' Skjold efter Hesiod.
1832. Digte fra Oldtiden osv., 7de Hefte: Lucretius om Tingenes Væsen, 1ste og 2den Sang. 116 S. 8.
Samtlige af Rektor Professor Meisling.

Frederiksborg Skole.

1824. De ratione syntaxeos latinæ in scholarum usum adornandæ. Af Overlærer Dahl. 45 S. 8.
1827. Om det hebraiske Sprogs Simpleshed og Naturlighed, ved F. E. v. Haven, Lærer i Mathematik. 51 S. 4.

Slagelse Skole.

1824. Idylliske Digte af Bion fra Smyrna. Udgivne, oversatte og ophyste, samt med en Udvikling af Adonismythen ledsagede ved S. Meisling, Dr. Philos. og Rektor. 111 S. 8.
1825. Musæi Digt om Hero og Leander, samt Pervigilium Veneris, udgivne, oversatte og ophyste ved Dr. S. Meisling, Skolens Rektor. 111 S. 8.
1826. De basi et fundamento dogmatum christianorum in scholis ad maturiorem juventutis institutionem procurandam conditis justa ratione tradendorum disseruit J. C. Qvistgaard. Rector Scholæ. 39 S. 8.

1827. Den ellefte Bog af Upuleji Metamorphosis, oversat og ledsaget med Indledning og Anmærkninger af E. P. Andersen, Udjunkt. 118 S. 8.
1828. Lucii Annæi Senecæ Herculem furentem versibus danicis exposuit J. C. Qvistgaard, Rector Scholæ. 74 S. 8.
1829. De platoniske Begreber, analytisk behandlede af J. Andresen, Udjunkt. 50 S. 8.
1830. Auctarium Lexici græci Schneideriani. Scripsit H. M. Flemmer, Collega primarius. Prt. 1ma litteram. A continens. 76 S. 8.
1831. Efterretninger om Slagelse By og Skole i ældre Tider. Af Rector Qvistgaard, 81 S. 8.
1832. Fortsatte Efterretninger om Slagelse lærde Skole. Af Samme. 57 S. 8.

Bordingborg Skole.

1824. Historiske Efterretninger om Bordingborg Latinskole i den ældre Tid til dens Reform i 1739. Samlede af J. Suhr, Skolens Rector. 54 S. 8.
1825. Historiske Efterretninger om Skolen fra dens Reform i Aaret 1739 til nyeste Tid. Af Samme. 63 S. 8.
1826. De tre første Kapitler af Quinctilians Beltaalenhedslære, oversatte af J. Grønlund, Overlærer.
1827. Platons Apologi af Sokrates. Anden Halvdel. Oversatte af det Græske ved L. E. D. Westengaard, Udjunkt. *)
1828. Om Skoledisciplinen — efter Mosche — af J. E. Westengaard, Udjunkt. 59 S. 8.

*) Den første Halvdel udkom som Program i Aaret 1822.

1829. En Skoletale og nogle Skolefesterretninger. (Som Tillæg til de i 1824 og 1825 udgivne Programmer.) Af Rektor Suhr. 47 S. 8.
1830. Plutarch's Demosthenes, oversat af Adjunkt E. S. Petersen. 52 S. 8.
1831. Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved Professor Lütken's Afhandling om almindelig Dannelse. Af Rektor Suhr. 58 S. 8.
1833. Enkelte Bemærkninger om det lærde Skolevæsen, foranledigede ved de i de sidste to Aar derom udgivne Skrifter. Tillige med "Kort Skolekronike" for 1829—1833 som andet Tillæg til ovennævnte Programmer. 56 S. 8.

Nykjøbing Skole.

1826. Smaaforetællinger af Herodot's Muser. Oversatte og udgivne af H. Hansen, Overlærer.
1827. Indlæg i Sagen angaaende Modersmaalet og dets Rettskrivning. Af L. Berg, Adjunkt. 31 S. 8.
1828. Cicero's Pælius, en Samtale om Venskab. Oversat af Samme.
1829. Kamplegene ved Anchises' Grav, efter Virgil. Af Samme. 22 S. 8.
1830. Den forladte Dido, efter Virgil. Af Samme.
1832. Tre Legender samt 2 Oder. Af Samme.

Odense Skole.

1825. Spicilegium observationum in Culicem, carmen Virgilianum. Ser. J. Krag, Adj. Sch.
1826. Fragment af Herodot's Historie. (V B. Kap. 1—55. Oversat) af J. Krag, Adjunkt. 25 S. 8.

1827. *Calculens Metaphysik.* Af A. Kreidal, Lærer i Mathematik, Naturhistorie, Hebraisk. 42 S. 4.
1828. *Fragmentariske Betragtninger over nogle Taledeles Oprindelse og Bestaafenhed.* Af E. H. Kalkar, Adjunkt. 65 S. 8.
1829. *Platos Eutyphron.* Oversat og ledsaget med en Indledning. Af Samme. 48 S. 8.
1831. *Om St. Hans Kloster i Odense.* Af Adjunkt E. Paludan-Müller. 40 S. 8.
1832. *Om Harald Blaatands Lovgivning.* En hermeneutisk Undersøgelse. Af Samme. 58 S. 8.

Nyborg Skole.

1824. *Homers Iliades 6te Sang.* Oversat (i Hexametre) af E. C. Guldberg, Adjunkt. 27 S. 8.

Rolding Skole.

1824. *Odysseens 1ste, 2den og 3die Sang,* oversatte af P. G. Fibiger, Skolens Rector. 48 S. 4.
1826. *Vulus Persius Flakus,* oversat med højsøjet Text og ophlysende Anmærkninger af Samme. 82 S. 8.
1828. *Exami publice instituendo versibus Choriambicis præludebat P. G. Fibiger, Rector Sch.*
1830. *Exam. pub. etc. Insunt Odaria duo, græcum & latinum.* 15 S. 4. (Førstnævnte Sang var forfattet (baade paa Græsk og Dansk) i Anledning af Hs. Maj. Kongens og Hs. K. H. Prinds Frederik Carl Christians Nærværelse i Rolding Skole den 25de Juni 1830.)
1831. *Ex. etc. Poëmata duo, græco-latinum,* (Til H. K. H. Prinds Christian Frederik under hans Rejse i Nørre-

Jylland i Sommeren 1831) et latino-danicum (Arx Coldingensis), addita icone arcis Coldingsis æri incisa. 4.

1832. Ex. pb. etc. Carmina græce et latine composita. 20 S. 4.

Alle af Rektor Fibiger.

Ribe Skole.

1824. Blandede Efterretninger angaaende Ribe Kathedralskole. Første Fortsættelse. *) Af Rektor Thorup. Ogsaa under Titel: Bidrag til Kundskab om de Mænd, som ere udgangne fra Ribe Kathedralskole. 88 S. 8.
1825. Blandede Eft. osv. Anden Fortsættelse. Af Adjunkt P. T. Hansen. 49 S. 8.
1826. Blandede Eft. osv. Tredie Fortsættelse. Af Rektor Thorup. 96 S. 8.
1827. Blandede Eft. osv. Fjerde Fortsættelse. Af Samme. 73 S. 8.
1828. Bl. Eft. osv. Femte Fortsættelse, indeholdende Rektor Falsters Biografi. Af Samme.
1829. Jon Jonsen Terchelsens Levnet, forfattet af Biskop S. Jonsen, oversat af Overlærer H. S. Hansen. 30 S. 8.
1830. Bl. Eft. osv. Sjette Fortsættelse. Af Rektor Profesør for Thorup. 55 S. 8.
1831. Efterretninger angaaende Byen Ribe. Første Samling. Af Adjunkt P. T. Hansen. 40 S. 8. (Med en Grundtegnning af Ribe Domkirke.)

*) Det første Stykke af denne Række af Efterretninger blev udgivet (af Adjunkt Hanssen) som Program i Efteraaret 1823.

1832. Bland. Eft. osv. Syvende Fortsættelse. Af Professor Thorum. 48 S. og XXIV. S. Bilage. 8.
1833. Efterretninger ang. Byen Ribe. Anden Samling. Af Prof. Thorum. 38 og 34 S. 8.

Biborg Skole.

1825. Breve angaaende Opdragelsen og Dannelsen i de lærde Skoler af D. K. B. Baumgarten-Crusius. Oversatte og udgivne af Rektor Hasfelbalch.
1830. Annotationum in Ciceronis Tusculanas disputationes specimen primum. Af Adj. N. S. Besenberg. 35 S. 4.

Aarhus Skole.

1824. Om Naturen og Forsynet, et Brudstykke af Ciceros Bøger de natura deorum. Oversat og oplyst med Anmærkninger af H. H. Blache, Adjunkt. 45 S. 8.
1825. Noget om Vigtigheden af Forældres og Læreres forenede Bestræbelser, hvis den i de lærde Skoler studerende Ungdom skal opnaae sin Bestemmelse. Af Overlærer H. H. Blache.

Randers Skole.

1831. Auctarium Lexici græci Schneideriani. Scr. H. M. Flemmer, Rector Sch. Prt. II. litt. B. et I continens. Med tilføjede Efterretninger om Skolen. 80 S. 8.
1832. Auctarium L. gr. S. Prt. III. Med tilføjede Skolefterretninger. Af Samme. 64 S. 8.
1833. Historiske Efterretninger om Randers lærde Skole. 1ste Hefte. Af Samme. 87 S. 8.

Horsens Skole.

1829. *Odyseus' Eventyr i Cyklopens Hule, eller Odyseens 9de Sang, fordansket i Originalens Versemaal af Professor D. Worm. Udgivet af N. B. Dorph, Dكتور.*

Institutet i Fredericia.

1824. *De similitudine lingvarum tanquam optimo eas penitus faciliusque percipiendi præsidio epistola. Conscripsit E. P. Rosendal, sch. Fr. Mag. prim. 11 S. 4.*

X. Legater.

I den siden 1823 forløbne Række af Aar ere kun stiftede tvende egentlige Skolelegater, nemlig det Thura=Falsterske for Ribe Kathedralskole og det Sahlke for Kolding Skole, hvortil dog uidentivt ogsaa bør regnes det Mallingke Legat, der vel tilhører Universitetet, men dog ligesaameget kan siges at henhøre til en af de lærde Skoler (Viborg Skole). Det samme er ogsaa, dog kun til dels, Tilfældet med det af Rancelliraad Groth stiftede Legat for Regensalumner, hvilket derfor paa dette Sted alene skal nævnes.

1. Det Thura=Falsterske Legat.

Da det den 13de Jan. 1827 var Hundredeaars=Dagen siden Ribe Kathedralskoles nuværende Bygning, opført paa ny ved daværende Biskop Lauritz Thuras og Dكتور Christian Falsters fælles Omsorg, var bleven indviet, blev denne Dag højtidelig erindret ved en af Skolens Dكتور foranstaltet Jubelfest. Ved denne Lejlighed vare, ved Sammenskud af endel af Skolens Belyndere og fordums Disciple ifølge en af Dكتور Thorus udstædt Opfordring, begge de ovennævnte Mænds Portræ-

ter blevne anskaffede og skjænkede til Skolen. Men da de her- til indkomne Bidrag oversteg den anvendte Bekostning med 237 Rbd. 86 $\frac{2}{3}$ f. r. S. og 6 Rbd. 40 f. S. og L., og da den af Rektor Thorup ved Festen holdte Tale, som var udgivet paa Subskription, *) endvidere indbragte, efter Fradrag af alle Om- kostninger, 75 Rbd. 70 $\frac{2}{3}$ f. r. S. og 1 Rbd. Sedl., blev af disse Summer, ialt 313 Rbd. 60 $\frac{2}{3}$ f. r. S. og 7 Rbd. 40 f. S. og L., af Rektor Thorup oprettet et Legat til Fordel for Ribe Kathedralskole og til Minde om Biskop Thuras og Rektor Falsters Fortjenester af samme.

Den under 19de April 1828 allernaadigst konfirmerede Fun- dats for bemeldte Legat indeholder blandt andre følgende Be- stemmelser:

Legatet bærer Navn af det Thura=Falsterske og staaer under samme Bestyrelse som Kathedralskolens øvrige Legater og Ejendomme (§. 1.) Legatets Kapital skal udsættes paa Renter og ved oplagte Renter vedblive at voxe indtil den har opnaaet en Størrelse af 500 Rbd. (§§. 2, 3.) Naar denne Sum er opnaaet, kunne Renterne efter Forstanderskabets Beslutning anvendes i Thuras og Falsters Land til Skolens ydermere For- skjønnelse, ved hvilket Udtryk forstaaes 1) saadanne Forbedringer af Skolens Bygninger, som ikke henhøre til den Domkirken paaliggende Vedligeholdelse af Tag og Fag, 2) alt hvad der kunde bidrage til Skoleværelsernes smagfulde Prydelse, dog begge Dele kun forsaavidt den dertil fornødne Udgift ikke af Skolens sædvanlige Indtægter eller den almindelige Skolefond kan udvir-

*) Oratio, quam in schola Ripensi ante hos C. annos ædificata atque restituta, ipsis Idibus Januarii, quo die olim erat de- dicata, ad memoriam restitutionis pie recolendam habuit P. N. Thorup, Rector Scholæ.

kes bevilget (§. 4). Hvad af Renterne ikke paa denne Maade forbruges, anvendes til fortsat Tilvæxt af Kapitalen (§. 5). Dersom det nogenfinde, enten ved Legatets egne Midler, eller i Forbindelse med andre Hjelpekilder, skulde være iværksætteligt at skaffe Skolen en bekvemmere og smukkere Bygning end den nuværende, og Forslaget dertil approberes af de lærde Skolers øverste Bestyrelse, kan hele Legatets Kapital løskyndiges og anvendes til at befordre en saadan Plans Udførelse (§. 6).

Det behagede Hans Majestæt, ved at approbere bemældte Fundats, at paalægge Direktionen at tilkjendegive Rektor Thorup Hans allerhøjeste Tilfredshed med den af ham ved denne Lejlighed udviste Omhu for Skolens Lær- og dens afdøde Velgjøreres Hæder.

2. Det Mallingske Legat.

Til Erindring om den 27de Jan. 1827, paa hvilken Dag 50 Aar vare forløbne siden Hans Excellence Gehejmestatsminister Dve Malling først var bleven kaldet til Embede i Statens Tjeneste, var ved sammensfudte Bidrag af Medborgere bleven præget en Medallie, som overraktes Jubeloldingen paa ovennævnte Dag. De hertil indkomne Bidrag vare imidlertid saa betydelige, at efter Fradrag af alle Omkostninger et Beløb af 1800 Rbd. Sølvs i Kongelige Obligationer havde i Behold, og Man troede ikke at kunne give denne Sum en mere passende Bestemmelse end ved deraf at stifte et Legat til Understøttelse for trængende Studerende der dimitteres fra Viborg Kathedralskole, fra hvilken Skole Statsministeren selv i sin Tid var bleven dimitteret.

Da Legatet mere tilhører Universitetet end Skolen, anføres af den under 14de Marts 1829 allernaadigst konfirmerede Fun-

dats paa dette Sted ifkun Hovedbestemmelserne, at nemlig Kenterne af Legatets Fond — 1800 Rbd. Sølv — aarligen (efter Konsistorii Bestemmelse saasnart Examen Artium er afholdt) uddeles til den mest trængende og værdige af dem, der samme Aare ere blevene dimitterede fra Viborg Kathedralskole, naar han i Skolen har været Gratist eller Stipendiat, og til Examen Artium har opnaaet idetmindste Haud illaud. Halvdelen af den aarlige Understøttelse udbetales strax efter Examen Artium, den anden Halvdel først efterat Bedkommende vel har overstaaet anden Examens første Prøve i det paafølgende Foraar.

3. Det Sahliske Legat.

Med et af afdøde Sognepræst til Haldens Præstegjeld i Bratsberg Amt, Aggershus Stift, i Norge, Henrik Garboe Sahl, den 25de Juni 1796 oprettet og under 20de April 1801 allernaadigst konfirmeret Testament var blandt andet bestemt, at efter hans og Hustru's Død skulde til Kolding Skole, hvorfra Testator i sin Tid var dimitteret, udbetales en Sum af 100 Rdl. d. R. Denne Sum blev ved Skifteslutningen i de Afdødes fælles Bo, i Slutningen af Aaret 1831, udbetalt med 50 norske Species, der udbragtes til 76 Rbd., 41 s. Ropr. Efter Direktionens Resolution blev dette Legat henlagt til Skolens Stipendiefond, idet en Kongl. Obligation paa 75 Rbd. Sølv dertil blev indkøbt for noget over 70 Rbd. og det som blev tilovers anseet som en Del af bemeldte Fonds løbende Indtægter. Dennes Kapitaler ere derved nu forøgede til 975 Rbd.

Det af Rancelliraad K. G. Groth i Anledning af Deres Kongl. Højheders Prindsesse Wilhelmine Mariæ og Prinds Frederik Carl Christians høje Formaling i Aaret 1828 oprettede Legat (af 600 Rbd. Sølv) til Bedste for Alumner paa Regens-

sen, bør paa dette Sted kun forsaavidt nævnes, som det er bestemt, at til at nyde samme*) hveranden Gang skal udnævnes en Alumnus der er dimitteret fra Horsens Skole, eller, saafremt ingen fra denne Skole Dimitteret paa den Tid skulde have Plads paa Regensen, fra Aarhus Skole.

*) Legatet nydes i 3 Aar.

Fortegnelse over de ved Universitetet i Årere 1824
til 1833 udsatte Prisopgøvsmaal, og de Forfattere,
hvis Afhandlinger er tilkjendt Præmie eller
Accessit.

Til de Videnskabsfag i hvilke, ifølge de allerhøjeste Resolutioner af 17de Maj 1791 *) og 8de Marts 1813, **) Prisopgøvsaarligen udsættes for de Studerende ved Universitetet, ere i det ovenanførte Tidrum endnu søjede tvende, den experimentale Naturlære og den orientalske Philologi. Ved Resolution af 27de Jan. 1826 blev det, paa Direktionens ved et Forslag fra vedkommende Professor foranledigede allerunderdanigste Forestilling, allernaadigst tilladt, at ogsaa en Prisopgøvsaarligen i den experimentale Naturlære, eller Physik og Chemi, aarligen maa udsættes for de Studerende, hvilken Foranstaltning endnu samme Åar tog sin Begyndelse. Senere blev det ved allerhøjeste Resolution af 8de September 1829 — ligeledes foranlediget ved et til Direktionen indgivet Forslag fra vedkommende Professor — tilladt, at ogsaa en Prisopgøvsaarligen i den orientalske Literatur maatte i Forbindelse med de øvrige akademiske Prisopgøvsaarligen udsættes, dog ifkun hvert andet Åar, og saaledes at to Åar skulde tilstaaes de Konkurrerende til Prisafhandlingernes Udarbejdelse. En saadan Prisopgøvsaarligen udsættes første Gang i Åaret 1830. Da det imidlertid senere be fandtes, at en saa lang Frist for de Konkurrerende i dette Fag var mindre hensigtsmæssig, blev det under 27de Jan. 1832 allernaadigst bestemt, at i dette, ligesom i de andre Fag, skulde hvert

*) Ved hvilken denne Indretning først indførtes.

**) Hvorved Naturhistorie blev søjet til de øvrige Fag.

Var udsættes en Prisopgave, hvis Besvarelse skulde være at indlevere inden 1ste Decb. i det Var, i hvilket den var udsat. Paa den anden Side er det ved allerhøjeste Resolution af 22de Jan. 1830 bleven bestemt, at der herefter skal gives de Studerende to Var til at besvare den udsatte Prisopgave i Naturhistorien.

De Forfattere, som for indleverede Besvarelser have vundet Medallien, eller opnaaet det saakaldte Accessit, saavel som de udsatte Prisopgaver, ere i kronologisk Orden følgende:

1 8 2 4.

I dette Var uddeltes 5 Medallier, for Besvarelsen af de i 1823 udsatte Opgaver i Lovkyndigheden, Medicinen, Æsthetiken og Mathematiken. *) Over det medicinske Spørgsmaal vare nemlig indkomne tvende Afhandlinger, og da Facultetet ansaae begge lige værdige til Præmien, erholdt med allerhøjeste Tilladelse begge Forfatterne Medallien. Forfatterne vare:

I Lovkyndigheden: Henrik Herh, Stud. juris. (Vandt i 1826 Præmien for en æsthetisk Afhandling.)

I Medicinen: Jakob Christian Johan Henrik Gundelach = Møller, Kand. Chir. (nu Professor ved det chirurgiske Akademi.)

Og Isak Pjerre Larpent, Kand. Medicina.

*) Nemlig i Lovkyndigheden: An et quatenus leges Danicæ veteres et hodiernæ conveniunt circa ea, quæ de infamia ejusque effectu civili statuerunt? et quæ inter eas, quæ hodie vigent, patriæ leges, et Romanas hac ratione discrimen intercedit?

I Medicinen: Exponere historiam ligaturæ arteriarum.

I Æsthetiken: Ut undersøge og med Exempler at opløse, hvorvidt det er nødvendigt at et Digt oversættes i samme Versført, hvori det er skrevet?

I Mathematiken: Parallaxium expositionem ita instituere, ut ad commodum eclipsium calculum habeatur respectus.

§ **Æsthetiken:** Thorleif Gudmundsen Repp, Kandidatus
Philosophiæ.

§ **Mathematiken:** Christian Friis Rottbøl Slussen,
Kand. Philosophiæ. (Nu Professor i Astronomien.)

De udsatte Opgaver vare følgende: *)

§ **Theologien:** *Qværuntur observationes philologicæ ex singulis Veteris Testamenti libris apocryphis ad usum loqvendi Novi Testamenti illustrandum, habita inprimis recentioris sermonis græci atqve dictionis hellenisticæ ratione.

§ **Lovfyndigheden:** Qvænam sententiæ judiciales nullæ ex earum natura et indole censendæ sunt, qvaqve ratione qverela nullitatis ab appellatione differt? qvidqve hac de re cum jus patrium, tum Romanum, Canonicum et Germanicum, juraqve potissima extera statuunt?

§ **Medicinen:** *Exponere sigillatim, qvos fructus cepit Physiologia humana ex vivisectionibus animalium, his ultimis decenniis frequenter institutis.

§ **Historien:** *Cum ex historia constet, Carolum Magnum partem tractus, qvi Albi flumini a Septentrione est

*) Uagtet Opgaverne findes i Literaturtidenden for vedkommende Aar, har Udg. dog troet det rigtigt ogsaa at anføre dem her, ikke alene fordi de i nærværende Tidsskrift høre hjemme, men ogsaa fordi man her vil have den Fordel at finde samlet paa eet Sted, baade hvilke Opgaver i de forskjellige Aar have været udsatte, og hvilke af dem ere bleve besvarede, samt af hvilke Forfattere. For at erfare dette for et enkelt Aar af Literaturtidenden, maa, om endog denne have ved Haanden, eftersees to forskjellige Aargange. Den forøgede Plads, som derved medgaaer, er heller ikke af stor Betydning, da dog i alt Fald de Opgaver, hvis Besvarelser ere bleve kronede, burde paa vedkommende Steder været anførte.

De Spørgsmaal, for hvis Besvarelse er tilstaaet Præmie eller Accessit, betegnes med *.

(Nordalbingiæ), imperio Francorum addidisse, desideratur, ut quam maxima fieri possit accuratione, cum historica tum geographica, explanetur, quomodo et ad quos usque terminos illam regionem armis occupaverit, quibus artibus et institutis eam tueri laboraverit, et quatenus ipsius regionis status illa occupatione mutatus sit.

§ Philologien: Cum Plutarchus longa inter Romanos commoratione uberem mores hujus populi cognoscendi occasionem habuerit, et cognoscere studuerit, sed idem utpote Græcus non potuerit non pleraque græco oculo spectare, ostendatur, illustrando graviora quædam antiquitatum Romanarum capita, quænam auctoritas Plutarcho, de institutis Romanis disserenti, sit tribuenda.

§ Philosophien: *De origine et ratione distinctionis inter notiones et ideas ita disserere, ut varietas sententiarum in scriptis præstantissimorum philosophorum hac de quæstione obvia illustretur.

§ Æsthetifen: Hvilken er Forskjellen mellem den ældre og nyere Veltalenhed?

§ Mathematifen: Si functionem quamlibet ipsius x indicemus caractere Φ_x , nec non per Φ^2_x intelligamus $\Phi(\Phi_x)$, per Φ^3_x i. qv. $\Phi(\Phi^2_x)$, et ita porro, tum, sumtis pro Φ_x formis $A + B_x$ et $A + \frac{B}{x}$, quæritur expressio functionis (gyrantis nomine apud recentiores Anglorum Analystas insignatæ) Φ^n_x ita comparatæ, ut fiat, pro quovis numero integro atque positivo n , $\Phi^n_x = x$, nec non desideratur curva, e qua petendæ sint formæ posterioris constructionis geometricæ.

§ Naturhistorien: *In circulo sanguinis in crustaceis de-

capodibus describendo, præsertim si naturam truncorum vasiferorum cordis, et modum quo circuitus sanguinis per branchias respirationi inservientes continuatur, diligenter spectes, haud parum discrepant scriptores zootomici; postulatur, ut novâ harum partium anatome, quæ in species nonnullas indigenas, et scalpello et siphone injectorio est conficienda, illæ dubitationes quam maxime illustrentur.

1 8 2 5.

For Besvarelse af nyseævnte i 1824 udsatte Opgaver blev i dette Aar 4 Medallier tilkjendte følgende 3 Forfattere:

For det theologiske Spørgsmaal:

Markus Pauli Hvasb, Kandidatus Theologiæ.

For det medicinske:

Peter Wilhelm Lund, Kandidatus Philosophiæ.

For det historiske:

Carl Holger Bisby, Kand. Theol. (Nu residerende Kapellan ved vor Frelseris Menighed paa Christianshavn.)

For det naturhistoriske:

Ligeledes ovennævnte P. W. Lund.

Endvidere tilkjendtes Accessit for Besvarelsen af den filosofiske Opgave: Poul Nitzov, Kand. Theol. (Nu Sognepræst i Sylland.)

I 1825 bleve følgende Opgaver udsatte:

I Theologien: *Instituatur nova crisis de authentia librorum, qui sub nominibus patrum Apostolicorum ad nos pervenerunt.*

I Lovfyndigheden: **Quomodo comparata esse debet ex justitiæ universalis regulis poena causis delictorum mediatis, sive psychologiceis (vulgo moralibus), cum proximis, tum remotioribus, statuenda? quidque hac de re leges patriæ celeberrimæque exterae præcipiunt?*

§ Medicinen: Comparatio anatomica hominis et animalium, nostro ævo tam diligenter instituta, quid ad partium humanarum aut fabricam aut usum illustrandum contulit?

§ Historien: Exhibeatur generalis legionum Romanarum sub Antoninis notitia, ita ut numerus, nomina, armorum genera, disciplina, distributio geographica, nexu militaris etc. ostendantur, atque in stationibus nominatim describendis, cum locorum tum vicinarum gentium singularis respectus habeatur. Quæ omnia non modo ex scriptoribus, sed etiam ex monumentis, quæ sunt inscriptiones, numismata, munimentorum reliquiarum etc. explicentur et illustrentur.

§ Philologien: Authentia operis Platonici, quod inscribitur Leges, critice exploretur: deinde ostendatur, an et quatenus leges singulæ, potiores saltim, quæ in ipso continentur, cum legibus civitatis Atticæ consentiant.

§ Philosophien: Exponere rationem et vim distinctionis jam ab Aristotele propositæ inter memoriam et reminscentiam, atque ostendere, quantum hominis natura hoc quoque nomine a cæteris animantibus differat.

§ Æsthetiken: *Historisk og filosofisk at udvikle, hvorledes Nationerne have virket paa deres Digtere, og disse igjen paa Nationerne.

§ Mathematiken: **Serierum recurrentium indolem explicare, atque inprimis:

- a) methodum generalem assignare, summam n priorum ejusmodi seriei terminorum determinandi, litera n numerum quemlibet positivum et integrum denotante;
- b) pro data qualibet serie singulari, ex unico termi-

no ultimo eandem summam indagare. Ex. gr. seriei a terminis 4, 7, 11, 18, 29, inchoantis datur sequentium terminorum aliquis, puta 1364. Qværitur summa omnium seriei terminorum, qvorum extremi sint 4 & 1364, seu generalius 4 et t, seriem 4, 7, 11, 18, 29. t terminante.

§ Naturhistorien: Structura et functiones bulborum et tuberum ex propriis inprimis observationibus exponantur: deinde eorum ratio ad vitam totius plantæ, et cum gemmis aliisque partibus analogia, nec non in qvibusnam familiis naturalibus hæcce corpora inprimis proveniant illustratur.

1 8 2 6.

Skun tre Forfattere tilkjendtes Præmien for Besvarelser af de juridiske, æsthetiske og mathematiske Spørgsmaale. § Mathematiken, i hvilket Fag 4 Afhandlinger vare indleverede, erholdt den næstbedste Accessit, hvilket derimod ikke kunde tilkjendes en Besvarelse af den æsthetiske Opgave, som foruden den kronede var indkommen. Forfatternes Navne vare:

§ Lovkyndigheden:

Carl Ferdinand Leonhard Mourier, Kandidatus juris. (Nu Udsæstor i Landets Over- samt Hof- og Stadsretten).

§ Æsthetiken:

Henrik Hertz, Kandidatus juris.

§ Mathematiken:

Johan Urnt Dybsel, Kandidatus Philosophiæ. (Nu Lærer ved den polytekniske Anstalt, Profæstor). Accessit erholdt Andreas Ingebert Unsgaard, Kand. Philos.

Prisopgaverne i 1826 vare disse:

§ Theologien: *Dæmonologiæ, qvalis in libris patrum per tria prima ecclesiæ secula descripta est, accurata ex fon-

tibus exhibeatur delineatio, accedente ejus cum doctrina biblica comparatione critica.

§ Lovfyndigheden: An et qvatenus singulis civibus, nec non qvibusdam inprimis vi officii, in civitate bene constituta imponitur obligatio, crimina sive commissa sive committenda eorumqve reos magistratibus indicandi? anqve ad hoc præmiis excitandi sunt? qvidque circa criminum delatores leges cum patriæ tum romanæ potissimæqve exteræ hodiernæ statuunt?

§ Medicinen: *Qvibus rationibus et experimentis illustratur sanguinis vitalitas?

§ Historien: *Exponatur historia eorum, qvæ seculo 14to et 15to usqve ad captam Constantinopolin Imperatoribus Byzantinis cum Christianis occidentalibus acta sunt ad impetrandam contra Turcas auxilium.

§ Philologien: *Ex scriptoribus atqve ex artis monumentis diligentius illustretur, qvalis apud Græcos et Romanos fuerit hospitalitatis honor.

§ Philosophien: Sententiam Platonis, de indole et gravitate poëseos, in libris Platonis de republica propositam, ita enucleare, ut crisi illa subjiciatur, ratione inprimis habita principiorum Platonis philosophiæ.

§ Æsthetifen: Hvori bestaaer det Lunefulde i Tanke og Udtryk, og i hvad Forhold staaer det til det Vittige og Naive?

§ Mathematifen: **Explicare naturam superficiæ, qvæ æqvationem habet partialem differentialem:

$$xy + byz \frac{dz}{dx} + \left(cx^2 - \frac{bc}{2} z^2 \right) z \frac{dz}{dy} = 0$$

cujusqve sectio aliqua data est per æqvationes

$$z = 0$$

$$y^2 = mx.$$

§ Experimentalphysiken: Variis expositis electricitatis generandæ rationibus, ostendatur, quid de hujus natura inde conjicere liceat.

§ Naturhistorien: Quibusnam criteriis discernuntur saxa mechanico, ut dicunt, modo formata sive conglutinata ab illis, quæ chemicis naturæ actionibus originem debent?

1 8 2 7.

Medallien tilkjendtes for Besvarelse af Spørgsmaalene i Theologien, Medicinen, Historien, Philologien og Mathematiken, følgende 5 Studerende:

§ Theologien:

Johan Ferdinand Fenger, Kandidatus Theologiae. (Nu Licentiat og Sognepræst i Sjælland.)

§ Medicinen:

Erik Svitzer, Licentiatus Medicinæ og Professor ved Universitetet.

§ Historien:

Christian Frederik Ingerblev, Kandidatus Theologiae. (Nu Mag. Art., Overlærer ved Randers Skole.)

§ Philologien:

Carl Henrik August Bendtsen, Studiosus Philologiae. (Nu Overlærer ved Nyborg Skole.)

§ Mathematiken:

Christian Jürgensen, Studiosus juris. (Nu Mag. Art. Lektor i Mathematik ved Sø-Etaten). For en anden Besvarelse af den mathematiske Opgave blev derhos Peter Momsen, Studiosus Philosophiæ, tilkjendt Accessit.

Følgende Opgaver udfattedes i dette Aar:

§ Theologien: *Quum in sacro Codice V. Testamenti sæpius mentio facta sit gentis Chaldæorum, ejusdem vero historia, quæ recte cognita, tum pluribus librorum sacrorum locis, tum historiæ populi Judaici lucis haud parum

affunderet, nondum satis, quantum fieri posse videtur, illustrata sit, quaeritur, ut, illis scripturae locis explicatis, et, tam inter se, quam cum relationibus scriptorum exteriorum, et Graecorum et aliorum, quorum fragmenta ad nos pervenerunt, collatis atque conciliatis, ostendatur, quid statui debeat de gentis illius origine et cognatione, de sedibus ejus, de rebus ab ea gestis, de religione, moribus et studiis ejus, lingua denique et literatura.

§ Lovfyndigheden: An et quatenus poenae, quae estimationem sive auferunt, sive minuunt, nomothesia criminalis praecipis conveniunt? quanamque principia, cum leges patriae antiquiores hodieque vigentes, tum Romanae, tum denique potissimae exterae recentissimae in his poenis statuendis sequuntur?

§ Medicinen: ** Qvi artis medicae cultores aevio Regis Frederici tertii (1648—1670) in patria floruerunt, et quid eorum singuli ad illam provehendam contulerunt?

§ Historien: ** Exhibeatur delineatio physica, politica et moralis provinciae, quae dicitur Vendsyssel, qualis erat status ejus sub finem seculi undecimi, habito simul respectu rerum maxime memorabilium, quae usque ad id tempus ibidem gestae erant aut evenerant.

§ Philologien: Qvale fuit, et in quo honore studium grammatices et rhetorices apud Romanos liberae reipublicae tempore?

§ Philosophien: Exposita notione experientiae seu empiriae in universum, disquiratur et exemplis illustretur, quid sit experientia interna.

§ Æsthetiken: Hvilket Begreb om Tragisk og Tragedie kan man uddrage af de græske Tragikere, og stemmer Aristoteles' Definition dermed overens?

§ **Mathematiken:** Conditiones determinare, quibus datae quocumque vires in corpus rigidum agentes, in unam vim, resultantem dictam, componi possint.

§ **Experimentalphysiken:** * Ordinem corporum hydroelectricum, variis adhibitis conductoribus liquidis, definire, nec non investigare, cum hic ordo turbetur rationibus thermoelectricis.

§ **Naturhistorien:** Disquirere, quatenus sententia eorum, qui ex inopia victus aërisque temperie migrationem avium explicari posse statuunt, cum observationibus de hoc phænomeno, ex diversis terræ zonis collectis, consentiat.

1 8 2 8.

§ Dette Aar vandtes 4 Medallier og tvende Forfattere opnaede Accessit, nemlig for følgende Besvarelser:

§ **Theologien:**

Christian Thorning Engelstoft, Cand. Theol. (Nu Licentiat og Lektor i Theologien.)

§ **Medicinen:**

J. G. Jacobsen, Studiosus Medicinæ & Chirurgiæ. Forfatteren til en anden Besvarelse, som tilkjendtes Accessit, blev ifølge sit Ønske ikke nævnet.

§ **Historien:**

Peter Willemoes-Becker, Candidatus Philosophiæ. Accessit opnaede Theodor Wilhelm Oldenburg, Candidatus Theologiæ.

§ **Experimentalphysiken:**

Esack Røster, Candidatus Philosophiæ. (Nu Apotheker i Randers.)

De i dette Aar udsatte Opgaver vare:

§ **Theologien:** Joviniani et Vigilantii res sacras emen-

dandi studia crisi accurata illustrentur, ita potissimum, ut cum principiis et institutis liturgicis reformatorum ecclesiæ comparatio instituatur.

§ Lovkyndigheden: a) * Samme Spørgsmaal som forrige Aar, hvilket med allerhøjeste Tilladelse blev gjentaget, dels formedelst Spørgsmaalets Interesse, dels fordi man vidste, at en Studerende havde begyndt paa dets Besvarelse, men ikke havde haft tilstrækkelig Tid til at fuldende samme.

b) * Qvale momentum ad poenam delicti augendam delicto, sive ejusdem sive alius speciei, ob quod delinquens jam poena mulctatus est, nomothesiæ universalis rationibus convenienter tribui potest? et quænam regulæ tum patriis legibus, tum celeberrimis exteris nostro tempore latis, de hoc argumento continentur?

§ Medicinen: Qvosnam fructus ex disquisitionibus anatomico - pathologicis hujus seculi medicina practica hausit?

§ Historien: Cum monumenta historica testentur, antiquos Germaniæ populos mutuis confoederationibus junctos fuisse, inquiratur in harum confoederationum originem, indolem, ambitum et effectus, maxime quantum hæc ex historia bellorum, quæ isti populi cum Romanis usque ad initium seculi tertii post Christum natum gesserunt, deduci possint.

§ Philologien: Exponatur, quomodo orta et exulta sit ea ratio mythos explicandi, quæ Euhemero adscribi solet; deinde Euhemeri fragmenta collecta et in ordinem, quantum fieri potuerit, redacta illustrentur.

§ Philosophien: Notionem virtutis ita exponere et aliquot virtutum exemplis illustrare, ut intelligatur, quo-

modo ipsa virtus ab eximiis animi dotibus differat, quomodo cum iis cohæreat.

§ *Æsthetiften*: At oplyse, hvorledes ogsaa Malere og Billedhuggere i deres Værker kunne vise sand Digter-aand.

§ *Mathematiften*: Conditiones determinare, quibus corpus ellipsoidicum, fluido immersum, servet æquilibrium.

§ *Experimentalphysiften*: Ostendere incrementa, quibus jam hoc seculo aucta sit nostra vaporum cognitio.

§ *Naturhistorien*: *Ex comparatione librorum botanicorum, aliorumque diversis temporibus conscriptorum, illustrare, quibusnam mutationibus vegetatio Daniæ cursu temporis subjecta fuerit, tum in universum, tum respectu singularium specierum, quæ aut novæ accesserunt, aut nunc non exstant.

(Slutningen følger i næste Hefte.)

Examen Artium i Oktober 1833.

Det var oprindelig ikke Udgiverens Hensigt at levere nogen af de løbende Efterretninger, enten om Examina, eller andre, saalænge der endnu vare ældre Efterretninger af samme Slags tilbage, som ikke vare meddelte. Imidlertid har han troet, da i den nu snart fuldendte første Udgang allerede en betydelig Del af de ældre Efterretninger ere leverede, og for saa hurtigt som muligt at skaffe Tidsskriftet Ryhedens Interesse, at burde gjøre en Undtagelse med Hensyn til Examina. Her meddeles derfor Udfaldet af den nys afholdte Examen Artium, og ligeledes vil, fra Begyndelsen af 1834, blive meddelt Efterretning om de øvrige Examina ved Universitetet, efterhaanden som de blive afholdte. Lovrigt vil den lagte Plan forblive uforandret.

Til Examen Artium var anmeldt et Antal af 219 Studerende, hvorunder de islandske Dimittender ikke vare indbefattede, hvilke formedelst en uheldig Overfart ikke ankom saa betimelig at de kunde stædes til Examen med de øvrige. Af de Anmeldte udebleve 11, og 4 fuldendte ikke Prøverne, blandt hvilke En, som under Examen var bleven syg, siden har anholdt om at maatte stædes til ekstraordinær Examen i December. 7, hvis latinske Stilprøver ikke vare fundne værdige til Karakter, kunde af denne Grund ikke admitteres til mundtlig Examen; 1 fandtes, efter at have gennemgaaet alle Prøverne, immaturus. De tilbageværende 196, der bleve optagne som akademiske Borgere, vare i alfabetisk Orden følgende:

Dimittendernes Navne.	Sporsra og af hvem dimitterede.	Udarbejds- e i Modersmaalet	Latin.
Narsleff, Andr. Thorv.	Bordingborg Skole.	ld.	ld.
Alberg, C. Ed.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	h.il.	ld.
Alberti, Ch. C.	Ribe Kathedralsffole.	h.il.	ld.
Albrecht, Th. Ch.	Roesffilde do.	ld.	ld.
Andersen, Ot. Ch.	Narhuß do.	ld.	ld.
Arfaft, Pt. Jf.	Stud. Theol. J. S. Geßner.	h.il.	n. c.
Baadstrup, Jf. Andersen,	Stud. Theol. N. G. Brasen.	h.il.	h.il.
Bache, E. Afseniuß,	Horsens Skole.	h.il.	h.il.
Bagge, Pt. Fr.	Rakffov do.	ld.	ld.
Balsløv, Et. Ed.	Ryffjøbing do.	ld.	ld.
Bang, Fr. Ed.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Bang, Jacobuß Nicolauß Haß,	Kand. jur. J. A. Gad.	h.il.	ld.
Bangert, En. Esp. Emiliuß,	Kand. jur. P. L. Bangert.	h.il.	h.il.
Bech, Aug. Leoniuß,	Kand. Theol. E. E. Bagger.	h.il.	h.il.
Benßien, Il. Aug.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	ld.	l.p.
Bloch, Hn.	Stud. Theol. A. K. Damgaard	ld.	h.il.
Boesen, Pt. Joak.	v. Vestens Institut.	ld.	ld.
Boßriuß, J. Fr.	Metropolitanffolen.	l.p.	ld.
Bondo, N. Gumme,	Odense Kathedralsffole.	ld.	ld.
Bonßilß, C. Jff. Il.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Boye, Fr. Ch.	do.	ld.	ld.
Boye, Jhn. Fr.	do.	ld.	ld.
Boyßen, Jhn. Em. Il.	do.	ld.	ld.
Bretteville, Nestor Chf. Eu- gen le Normand,	Kand. jur. Bretteville.	ld.	h.il.
Brig, J. Bøgild,	Aalborg Kathedralsffole.	ld.	ld.
Broager, Jhn. Boye,	Roesffilde do.	h.il.	ld.
Brummer, Hnn. Fr.	Odense do.	h.il.	h.il.
Braun, J. Worm,	Narhuß do.	ld.	ld.
Buch, Pt. Ch. Nouvel,	Stud. Theol. H. Gundorph.	ld.	l.p.
Buhl, Pt.	Borgerdydsffolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Bülow, Nr. Eyr.	Odense Kathedralsffole.	h.il.	h.il.
Bunßen, Il. Fr. G.	Borgdydsff. paa Eyrhavn.	ld.	ld.
Bußch, Pt. Fr.	do. i Kbhvn.	h.il.	h.il.
Carßtenßen, Ed.	Kand. Theol. F. B. Bagger.	ld.	h.il.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra og af hvem dimitteret.	Udarbejdelse i Modersmaalet.	Latin.
Casse, E. Ed.	Stud. Theol. P. B. Casse.	h.il.	ld.
Chiewitz, Soak. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Christensen, Chn. Thomsen,	Pastor E. Torfildsen.	ld.	ld.
Christoffersen, Gtf. Mrt.	Stud. Theol. J. E. Geßner.	ld.	h.il.
Collin, Ed.	Kand. jur. H. L. Arnesen.	ld.	h.il.
Dahlerup, Hr. Wld.	Frederiksborg Skole.	ld.	ld.
Dehlholm, L. Ch.	Stud. Theol. N. H. Böhmer	ld.	ld.
Delbanco, Em. B.	Kand. Theol. E. Hermansen.	ld.	l.p.
Drejer, St. Mt. Jhn.	Stud. Med. E. Drejer.	ld.	ld.
Drejer, Cal. Em. Nf.	Wiborg Kathedralskole.	ld.	ld.
Erichsen, Pt. Ch. Corn.	Odense do.	ld.	ld.
Eyermann, E. En. Ch.	Stud. Theol. J. E. Geßner.	h.il.	ld.
Eyermann, Gu. Fr.	Stud. Theol. E. P. Poulsen	ld.	ld.
Fabricius, Ove,	Nibe Kathedralskole.	ld.	ld.
Feilberg, J. Fr.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	h.il.	ld.
Fenger, Nf. Er.	do. paa Chvn.	ld.	h.il.
Fenger, N. Ed.	do.	l.p.	ld.
Fischer, Ch.	Helsingør Skole.	ld.	l.p.
Fog, Fr. Er. Ed.	Nykjøbing do.	h.il.	ld.
Fog, H. Muusz,	Kanders do.	ld.	ld.
Friedenreich, Ph. Chf.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Friis, Env. Ch. Vagaard,	Wiborg Kathedralskole.	ld.	h.il.
Friis, Fr. Egf.	Narhus do.	h.il.	h.il.
From, N. Hofman,	Frederiksborg Skole.	ld.	ld.
Gemzoe, N. Hr.	Kand. Theol. J. M. Gemzoe.	ld.	l.p.
Glahn, H. Egede,	v. Westens Institut.	ld.	ld.
Glæsel, Frits Ed.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Gradmann, H. Pd. Haagen	do.	ld.	ld.
Haastrup, St.	Pastor F. E. Bredsdorff.	h.il.	ld.
Hage, Ed. Ph. Hother,	Noeskilde Kathedralskole.	ld.	ld.
Hagemann, Mrt. Nf.	Wiborg do.	ld.	ld.
Halberg, Nly.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Hansen, Gu. Nf. Fdn.	Stud. Theol. E. N. Meyn.	ld.	h.il.
Hansen, H. Joesen,	Pastor J. E. Riandsbøll.	l.p.	ld.
Hansen, N.	Nykjøbing Skole.	ld.	l.p.
Hansen, Trf.	Nalborg Kathedralskole.	ld.	ld.
Harder, H. Pt.	Stud. Theol. E. B. Prydtz.	ld.	h.il.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra og af hvem dimitteret.	Udarbejdelse i Mødersmaalet.	Latin.
Hasle, Jr. Hn. Id.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Hjorth, Lor. Andr.	Konue Skole.	ld.	ld.
Hjorth, Id. Th. Em.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l.p.
Hoffmann, Sof. Steen- bed,	Konue Skole.	ld.	h.il.
Holbeck, J. Andr. Ch.	Metropolitanskolen.	ld.	ld.
Holstein-Kathlou, Ch. Fr. Em.	Kand. Theol. E. W. Begtrup	ld.	ld.
Hornbeck, H. Ch. Bartho- lin,	Metropolitanskolen.	ld.	h.il.
Hummel, Brnh. Ot. Fdn.	Borgerdydsskolen paa Chvn.	h.il.	ld.
Huus, K. Raahauge,	Rakskov Skole.	ld.	ld.
Høyer, H. Dffe Ch. Pa- num,	Odense Kathedralskole.	ld.	ld.
Janssen, E. Em.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	h.il.
Jensen, E. Ch.	Kand. Theol. E. Berlin.	h.il.	h.il.
Jermiin, Hn. Cyrus,	Aalborg Kathedralskole.	ld.	l.p.
Jermiin, Hn.	do.	ld.	ld.
Jespersen, Andr. Petrus,	Konue Skole.	h.il.	h.il.
Jespersen, Crst. Friis,	Viborg Kathedralskole.	ld.	ld.
Jespersen, Em. Andr.	do.	ld.	ld.
Jessen, H.	Vordingborg Skole.	ld.	ld.
Junge, E. H.	Pastor P. J. Junge.	h.il.	n. c.
Jungersen, And. Ch.	Pastor Valentin.	ld.	ld.
Jørgensen, Frits Ud. H. Erasmii,	Stud. Theol. F. W. Bendz.	ld.	h.il.
Jørgensen, G. Em.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l.p.
Kjellerup, Gu. B.	v. Bestens Institut.	ld.	ld.
Kirketerp, K.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Knudsen, Th. Fr. Em.	Underbibliothekar M. N. Thaarup.	ld.	ld.
Kofod, D. Ed. Sonne,	Konue Skole.	h.il.	ld.
Kohl, Mt. Fr. Gu.	do.	ld.	h.il.
Krieger, Andr. Fr.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l.p.
Krog, Hr. Andr. Ch.	Pastor N. E. Krog.	ld.	h.il.
Lange, Th. Gu.	scand. Philos. E. P. J. Krebs	ld.	ld.

Dimittenderes Navne.	Hvorfra og af hvem dimitteret.	Udarbejdelse i Møbersmaalet	Latin
Lange, Th. Nf.	Roeskilde Kathedralskole.	ld.	h.il.
Larsen, Ch. Andr.	Kand. Theol. B. Friedenreich.	ld.	l. p.
Lembcke, Ed. Ch. Pd.	Metropolitanskolen.	ld.	l. p.
Licht, H. Hn.	Vordingborg Skole.	ld.	l. p.
Liebenberg, Andr. Em.	Roeskilde Kathedralskole.	ld.	ld.
Lindhard, Soak Dr.	Narhus do.	n. c.	h.il.
Listov, Andr. Fr. E.	v. Bestens Institut.	ld.	ld.
Lorck, E. Bernt,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l. p.
Lund, Jhn. Belleius,	Provst J. Thune.	h.il.	h.il.
Lund, Pt. Ch.	Metropolitanskolen.	l. p.	ld.
Læssøe, Fr. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	h.il.	ld.
Marcusfen, Th. Fr. Hen- ckell,	Kand. Philos. E. P. S. Krebs.	h.il.	h.il.
Marzetta, Lorenzo,	Narhus Kathedralskole.	h.il.	ld.
Melchior, Em. Jhn.	Biborg do.	h.il.	ld.
Meyer, Th. Dd. Aug.	v. Bestens Institut.	ld.	ld.
Michelsen, N. Pt.	Rønne Skole.	ld.	ld.
Mikisch, Paulus Chf. Dd.	Horsens do.	ld.	ld.
Mollerup, Em. Soak. Andr.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l. p.
Müller, Dt. Francis,	Kand. jur. B. H. Borgen.	h.il.	ld.
Mynster, Fr. Soak.	Metropolitanskolen.	ld.	ld.
Møller, E. Marcus,	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l. p.
Møller, Ch. Fr.	do.	ld.	l. p.
Møller, Ch. Pd.	Stud. Theol. F. W. Lund.	h.il.	ld.
Møller, Dn. Ch.	Pastor Vallentin.	ld.	ld.
Møller, Fr. Dt.	Narhus Kathedralskole.	h.il.	ld.
Mørch, Andr. Molbeck,	Stud. Philol. B. H. Mørch.	ld.	ld.
Mørch, Mour.	Aalborg Kathedralskole.	ld.	l. p.
Neve, Ch. Ebh. Egm.	Metropolitanskolen.	ld.	ld.
Nielsen, Fr. Ch.	v. Bestens Institut.	ld.	ld.
Obelig, Ebh. Ch. B.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l. p.
Ostrif, Ch. S. Mrf.	do.	ld.	l. p.
Pingues, St. Nathan,	Borgerdydsskolen paa Chvn.	ld.	ld.
Piper, Hlg. Chr. B.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Paulsen, H. Fr.	Randers Skole.	ld.	ld.
Prangca, Fdn. Ch. En.	Slagelse do.	h.il.	h.il.

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitterede.	Udarbejds- et i Modermaalet	Latin.
Prosch, Ch. Gu. Em.	Helsingør Skole.	ld.	l.p.
Qvistgaard, Fr. Fr.	Slagelse Skole.	ld.	ld.
Rasch, Ed. Rogert,	Rønne Skole.	ld.	ld.
Reiersen, Ch. Pt. P. Fr.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Rohde, J. Pt. Env.	v. Westens Institut.	ld.	ld.
Roulund, Fdn. B.	Aalborg Kathedralskole.	ld.	ld.
Romler, Th. Fr. Hinkel,	Kand. Theol. T. Funch.	n. c.	ld.
Saabye, N.	Bordingborg Skole.	ld.	ld.
Sahl, Th. Ch.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.
Saraam, Er.	Frederiksborg Skole.	h.il.	h.il.
Schandorff, N. Pt.	Kand. jur. L. Ipsen.	h.il.	ld.
Schierning, N. Pt.	Nyfjording Skole.	h.il.	ld.
Schiødt, Andr. Fdn.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	l.p.
Schionning, Ch. Pt.	Kand. Theol. H. Martensen.	ld.	ld.
Schlegel, Th. Fr.	Metropolitanskolen.	ld.	ld.
Schleppegrell, Ad. Fr.	Stud. jur. E. Villemoes.	ld.	h.il.
Schmidt, Th. Mt.	Kand. Theol. T. Funch.	h.il.	ld.
Schmidt, Mik. Koedsted,	Horsens Skole.	ld.	ld.
Schreiber, Hn. Reinhardt,	Roeskilde Kathedralskole.	ld.	h.il.
Schrum, Ad. F. Ed.	Ribe Kathedralskole.	ld.	l.p.
Schrøder, P. Aug.	Fredericia Institut.	ld.	l.p.
Secher, C. Andr. Birch,	Narhøus Kathedralskole.	h.il.	h.il.
Secher, Ch. Fr.	Helsingør Skole.	h.il.	ld.
Seidelin, H. Ch. Paulus,	Ribe Kathedralskole.	h.il.	l.p.
de Selbye, Chrl. Er. Mt.	Kand. Theol. E. Hermansen.	n. c.	ld.
W. Val. N. Kb., Baron,			
Seydewitz, C. B. *)	Kand. Theol. E. Berlin.	ld.	h.il.
Simonson, Eb. Levy,	Borgerdydsskolen paa Ehn.	ld.	ld.
Smith, Mort. Fr. Eiler,	Roeskilde Kathedralskole.	h.il.	h.il.
Smith, Fr. Fr. Plum,	Metropolitanskolen.	ld.	l.p.
Staal, Fr. Terpager,	Bordingborg Skole.	ld.	ld.
Steenberg, Ove,	Helsingør Skole.	ld.	h.il.
Suell, F. G.	Borgerdydsskolen paa Ehn.	ld.	ld.
Sølling, Gu. Em.	Frederiksborg Skole.	h.il.	h.il.
Zeilmann, J.	Ribe Kathedralskole.	n. c.	ld.
Zhifsted, Vid. Ad.	Narhøus do.	ld.	ld.
Zhomsen, H. Buhl.	Kand. Theol. P. Sveistrup.	ld.	h.il.
Zhomsen, Jf. Nf. Ed.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.

*) Denne, saavel som de ovennævnte E. E. Jensen, J. G. Lange og

Dimittendernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Udarbejdelse i Moderemaalct	Latin
Unna, Ch. Fdn. Ulsing, Ch. Petersen, Wassard, Mt. Wedege, Pt. Hm. Wedel-Wedellsborg, Fr. Sl. Baron,	Helsingør Skole. Nibe Kathedralskole. Bordingborg Skole. Stud. Theol. H. P. Møller. Dim. af Odense Skoles Ref- tor efter afholdt Tentamen overensstemmende med Frd. 7de Nov. 1809 §. 103.	ld. ld. ld. n. c. ld.	ld. ld. ld. h.il. h.il.
Weis, Andr. Svr. Weis, Ch. Fr. Fdn. Wellejus, S. Mog. Sl. Wendt, Ch. Aug. Wengel, Pt. Em. Westergaard, N. Id. Wiinholdt, Frits E. Bang, Winther, Ch. Ank. Winther, Gr. Hn. With, E. Hn. Wittroch, Th. G. Wolf, Chn. Wolf, Halv. Em. Wolffen, Ch. Leegaard, Worm, N. Tøgen,	Århus Kathedralskole. Odense Kathedralskole. Stud. Med. J. H. B. Møller. Borgerdydsskolen i Kbhvn. Herlufsholm Skole. Borgerdydsskolen i Kbhvn. Provst Jakob Thune. Borgerdydsskolen i Kbhvn. Århus Kathedralskole. Pastor E. C. Krarup. Provst Jakob Thune. Metropolitanskolen. Borgerdydsskolen i Kbhvn. Kand. jur. Rottwitt. Horsens Skole.	ld. h.il. h.il. ld. ld. ld. n. o. ld. ld. ld. h.il. ld. ld. ld. ld. ld.	h.il. l. p. n. c. ld. ld. l. p. h.il. l. p. ld. ld. h.il. ld. ld. h.il. l. p.
Wos, Hn. Id. Wulff, Jff. Zahrtmann, H. Fr. Ch.	Herlufsholm Skole. Kand. jur. Rottwitt. Viborg Kathedralskole.	ld. h.il. ld.	ld. n. c. ld.

J. F. H. Marcusen, have været Disciple i Kancelliraad Gorms Institut,

Følgende 6 opnaaede altsaa Publicum encomium:

- A. F. Krieger fra Borgerdydsffolen i Kjøbenhavn,
 G. S. Jørgensen fra samme Skole,
 E. C. L. Lembcke fra Metropolitanffolen,
 N. L. Fenger fra Borgerdydsffolen paa Christianshavn,
 E. A. Larsen, privat dimitteret fra Kjøbenhavn og
 N. L. Worm — Horsens Skole.

129 erholdt Karakteren Laudabilis.

55 — — Haud illaudabilis.

6 — — Non contemnendus.

De øvrige Bemærkninger, hvortil Examen's Udfald kan give Anledning, skulle i det Følgende paa sit Sted blive meddelte.

Rettelser til andet Hefte:

- S. 145 nederste Linie 1831, læs 1832.
 S. 150 øverste L. En Iugent Musæ nimum properantia fata, — En Iugent Musæ, nimum properantia fata osv.
 S. 152 L. 13 og 14 f. n. er udfaldet en hel Linie af Mansfr.; — 1802 blev han Professor extraordinarius i Græst, 1803 Prof. ordinarius i det latinske Sprog.
 S. 156 L. 7 f. o. 1780 — 1778.
 S. 171 L. 2 f. n. mundtlige — skriftlige.
-

Fortegnelse over de ved Universitetet i Årøene 1824
til 1833 udsatte Prisspørgsmaal, og de Forfattere,
hvis Afhandlinger er tilkjendt Præmie eller
Accessit.

(Slutning. Se forrige Hefte.)

1 8 2 9.

Iffun to Præmier bleve dette Aar tilkjendte, begge for Besvarelser af Opgaverne i Lovkyndigheden, nemlig:

Christian Alexiø Flensborg, Kandidatus juris, (nu Auditor ved Hans Majestæt Kongens Regiment) for Besvarelse af den i 1827 først udsatte men i 1828 gientagne Opgave, og

Frederik Emil Elberling, Examin. samt Studios. Juris, (nu Kand. juris) der havde besvaret det 1828 udsatte Spørgsmaal.

Foruden disse tilkjendtes Kand. Pharmac. og Philos. Olof Nikolaj Christoffer Schlichtkrull (senere død), Accessit for en Afhandling over det naturhistoriske Spørgsmaal.

De i dette Aar udsatte Opgaver vare:

I Theologien: Ratio et consilium Pauli apostoli in libris Veteris Testamenti tractandis illustretur accurata et critica epistolarum ejus recensione.

Academiske Tidender. IV. H.

(25)

§ Lovfyndigheden: Quando pro indole confessionis judicialis statuendum est, confessionem tacitam adesse, et quænam vis huic tribuenda est? Quid hac de re ex legibus patriæ concludere licet, quæque præscripta cum his legibus conferenda cum jus Romanum, tum præcipuæ exteræ leges nostro tempore latæ, continent?

§ Medicinen: a) *Samme Spørgsmaal som forrige Aar, hvilket med allerhøjeste Tilladelse af lignende Grunde som de oven S. 343 anførte i dette Aar blev gientaget. b) **Exponatur anatomia et physiologia renum succenturiatorum.

§ Historien: *Exponantur relationes politicæ et ecclesiasticæ, quæ insulam Rygiam et regnum Daniæ intercedebant, ab illius inde occupatione seculo XIImo usque ad pacem Roeskildensem 1658.

§ Philologien: **Qualis fuit libertinorum in republica Romana libera conditio?

§ Philosophien: Exponatur, quomodo philosophia a mathesi differat, et disquiratur, quonam jure hanc ab illa plane sejunxerint recentiores.

§ Æsthetifen: Nøjagtigen at udvikle Naturen og Væsenet af en Ode; og at undersøge, hvad der dels hos de gamle, dels hos de nyere Nationer, ifølge deres Karakter synes at have været mere eller mindre gunstigt for denne Digteart.

§ Mathematifen: *Exponere functiones, quæ æquationi

$$f(x+z) + f(x-z) = af(x) f(z)$$

satis faciunt, et præcipuas earundem proprietates explicare.

§ Experimentalphysifen: Accurate exponere, quæ de reductione metallorum via humida docuerint experimenta cum antiquiora tum recentiora, nec non opiniones recensere, quas sibi hac de re formarunt chemici; denique, si fieri

potest, quæstionem propositam novis illustrare experimentis.

I Naturhistorien: Saxorum, quæ detrîta (Kullestene, Geschiebe) in Sjællandia reperiuntur, catalogum exhibere systematicum, qui exponere debet tam structuram horum saxorum, quam mineralia, quibus formata sunt.

1 8 3 0.

5 Forfattere tilkjendtes Medallien, og desuden tvende Accessit, nemlig:

I Medicinen:

Frederik Christian Haugsted, Kand. Med. og Chir. (nu Doctor Medicinæ), der havde besvaret saavel den i 1828 udsatte og i Aaret 1829 gjentagne, som den i sidstnævnte Aar udsatte ny Opgave, opnaaede for førstnævnte Besvarelse Medallien, for sidstnævnte Accessit. Medallien for Besvarelse af Opgaven for 1829 tilkjendtes

Moritz Markus Levi, Studios. Med. og Chir. (nu Doctor Medicinæ).

I Historien:

Frederik Alexander Gottlieb Klee, Studios. juris (nu Kand. juris) tilkjendtes Præmien.

I Philologien:

Janus Bagge Friis Bjerregaard, Studios. Philol. (nu Udjunkt ved Metropolitanskolen), nu Kandidatus erholdt Præmien; Accessit tilkjendtes Martin Johannes Hammerich, Studiosus Theologiae.

I Mathematiken:

Ludvig Sophus Falkesen, Studios. juris (nu Kand. juris, Magister Artium) ligeledes Præmien.

(25*)

Følgende Opgaver bleve udsatte:

§ Theologien: Quæ in monumentis antiquis reperiuntur traditiones de factis apostolorum rebusque ab iis gestis ex fontibus colligantur atque crisi historicæ subjiçantur.

§ Lovføndigheden: *An et quatenus actiones culposæ ex justitiæ rationibus ad delictorum numerum referendæ sunt? quæque regulæ in his puniendis servandæ? quidque cum leges patriæ tum potissimæ exteræ hac de re statuunt?

§ Medicinen: Quibus rationibus physiologicis et pathologicis quibusque phænomenis prægressis et præsentibus medicus de absoluta hominis morte ante putredinis accessum ita sibi persvasum reddit, ut salva conscientia, in re saltim forensi, ipse cadaveri cultrum anatomicum adhibere, aut illius humationem sua jurejurando devincta autoritate permittere queat?

§ Historien: *Investigentur quæ a veteribus de transitu Hannibalis in Italiam per Alpes a. 218 a. C. relata sunt, eademque cum recentiorum, qui hæc scrutati sunt, sententiis ita comparentur, ut, quantum fieri possit, verum transitus illius iter monstretur.

§ Philologien: Quæ in mythis fuerit natura et mutua ratio Panum, Satyrorum, Silenorum Faunorumque, e testimoniis scriptorum veterum monumentisque artis exponatur.

§ den orientalske Philologi: Exponatur indoles et character proprius poetici Hebræorum dicendi scribendique generis.

§ Philosophien: Platonis de poësi et artibus imitatoriis sententiam in libris de republica propositam accurate ei plene ad crisin vocare, respectu habito tam ad principia univevsalia, quam ad ipsam summi viri philosophiam.

§ *Æstetikken*: At udvikle de græske og nordiske Mythers Forskjellighed i Lighederne og deres Overenskomst i Forskjellighederne.

§ *Mathematiken*: **Conditiones investigare, quibus præcipuæ series trigonometricæ et logarithmicæ convergant.

§ *Experimentalphysiken*: Varias explicare rationes, quas variis temporibus adhibuerunt chemici in corporibus, cum simplicibus, tum compositis, partiendis ordinandisque; nec non investigare, quænam in præsentî chemiæ statu optima sit habenda.

§ *Naturhistorien*: a) *Samme Spørgsmaal som forrige Aar, gjentaget ligesom i 1828 det juridiske og 1829 det medicinske, fordi en Forfatter, der havde begyndt paa Besvarelsen, ikke havde haft Tid til at fuldende denne. Da man derhos antog at dette som oftest vilde blive Tilfældet med Afhandlinger over det naturhistoriske Spørgsmaal, foranledigedes derved den ovenomtalte allerhøjeste Resolution af 22de Jan. 1830, ifølge hvilken herefter til Besvarelse af denne Opgave gives to Aar. Da Besvareelserne af Spørgsmaalet b altsaa først skulde indleveres d. 1ste Decbr. 1831, var Opgaven a egentlig den eneste for dette Aar. b) Quænam species piscium vel semel vel sæpius singulis annis ad oras Daniæ, tam in mari baltico, quam in oceano septentrionali, migrant et remigrant? quomodo, quibus anni temporibus et quo cursu peregrinantur? quænam est nexus migrationum harum cum propagatione et instinctu victum quærendi piscium? Desideratur etiam comparatio cum observationibus ab aliis, locis diversis, de piscibus ejusdem speciei factis.

1 8 3 1.

Over de nysansførte i 1830 udfatte Opgaver vare indkomne 6 Besvarelser, over den juridiske, historiske, æsthetiske, mathema-

tisse og naturhistoriske Opgaver, men da den æsthetiske Afhandling ikke fandtes værdig til nogen Pris, tilkjendtes kun 4 Medallier, foruden 1 Accessit til den ene af de mathematiske Besvarelser. De af vedkommende Censorer affattede Besvarelser over Afhandlingerne vare følgende*):

Over Afhandlingen i Lovfyndigheden:

Quæstionem anno pristino ab ordine Jurisconsultorum de delictis culposis ex jure universali, patrio potissimisque exteris propositam unus modo solvere conatus est commentatione Danica, hanc tesseram præ se ferente: "tendre à la perfection sans jamais y prétendre". In hac quidem commentatione desideravimus, quod ea pars, quæ in principiis juris criminalis universalis hæc de materia exponendis versatur, rem non satis accurate disquirat, quodque in ea, quæ juris patrii præscripta sistit, non Codici Christianeo potiores partes assignet, sed edictis politiæ aliisque specialibus eandem vim atque auctoritatem ad regulas generales formandas tribuat, quodque denique hinc illinc in singulis sancitis interpretandis autor humani aliquid passus fuerit; sed cum ab altera parte hæc commentatio se justo lucidoque ordine commendet, pluribusque bene observatis sanum judicium spirantibus, assiduaque lectione legum scriptorumque hunc juris locum illustrantium, ob has virtutes auctori præmium propositum decernimus, ne hunc aliosque juniores Themidis cultores nimium exigendo a talibus laudandis conatibus, quibus ad majora efficienda vires parantur, absterreamus.

*) Censurerne for de foregaaende Aar har det ikke været Udg, muligt at erholde.

§ Historien:

De quæstione historica anno superiori proposita:

"Investigentur quæ a veteribus de transitu Hannibalis in Italiam per Alpes a. 218 a. C. relatâ sunt, eademque cum recentiorum, qui hæc scrutati sunt, sententiis ita comparentur, ut, quantum fieri possit, verum transitus illius iter monstretur" — una nobis oblata est commentatio, lingua vernacula elaborata, cui tesseræ loco præfixa sunt verba Ciceroniana: "nec tamen ut certa sint et fixa quæ dixerò, sed ut homunculus unus e multis probabilia conjectura sequens".

Autor insigni studio et diligentia omnia, quæ in scriptis antiquorum ad consilium ipsius facerent, collegit, assidue habita ratione sententiarum in commentariis recentioribus, quæ ei præsto fuere, expositarum. Quemadmodum in rebus disponendis, ad propositum conferendis apteque illustrandis hæud vulgari usus est iudicio, sic nihil, quod ad argumentum pertineret, intactum reliquit, expeditionem Hannibalis a transitu inde Rhodani usque ad descensum de montibus Alpinis accurate persecutus, ipso quoque itinere, quale auctori maxime probabile visum est, per subjunctam mappam geographicam signato. Cæterum, si quid in hac dissertatione adhuc relinquitur incertum, id ipsi rei difficultati, quæ nec in eventis, nec in locis plenam certitudinem admittit, et necessario tribuendum et facile condonandum esse censemus.

Quocirca auctori, in cujus scripto nonnulla forsitan superflua extant, pauca vero desiderantur, præmium decernere non dubitamus.

§ Æsthetiken:

Ad mythos græcos et boreales inter se comparandis

dos, habita ratione tam dissimilitudinum, quæ in eorum consensu, quam similitudinum, quæ in eorum dissensu cernuntur, quod thema in æstheticis anno priori propositum fuit, studiosorum unus tantum sese accinxit, cujus dissertatio in fronte habet verba: "Esse non videri."

Autor ex scriptis celeberrimorum virorum, qui in mythis borealibus explicandis et cum græcis comparandis maxime versati fuerint, multa diligenti studio quæsitæ excerpit, nec sine ardore quodam animi exposuit, quæ ad generalem de caractere et indole utriusque mythologiæ inter se comparandæ sententiam ferendam viam munire possent, adjectis paucis tantum hic illic suis propriis opinionibus. Sed cum in hac observationum copia conquirenda substituerit, nec in ipsis his ad diversitates satis attenderit, ad summam rei vero non accesserit, quippe qui de caractere et indole illa, et de ingenio, quod utrumque mythorum genus spirat, non in universum egerit, auctori, qui dimidia via peracta conquieverit, nec præmium, nec secundas laudes adjudicare possumus.

§ Mathematihfen:

Gratum et nobis jocundum novum documentum bonorum, quos studium mathematicum in hac Universitate fecerit progressuum, præbent disquisitiones de themate anni præteriti mathematico nobis oblata. Alteram enim harum disquisitionum, cujus est symbolum: "quid multa", quæstionem præpositam, qua postulabatur, ut conditiones investigarentur, quibus præcipuæ series trigonometricæ et logarithmicæ convergant, ita solvisse censemus, ut inprimis laudemus diligentiam auctoris et dexteritatem, qua ille varias formulas ad tabulas ad praxin mathematicam et præsertim astronomicam idoneas adaptaverit,

nec quidquam obstitisset, quominus palma fuisset ornatus, nisi alter ad eandem metam concurrisset. Hic enim autor, qui nobis obtulit disquisitionem lingua vernacula conscriptam et tessera francogallica

"L'observation et le calcul sont les deux moyens, qui nous ont été donnés pour trouver la vérité."

insignitam, talem eruditionem in autoribus tum prioris tum nostri ævi evolvendis, talem elegantiam in hac materia vel uberrima disponenda, et tantum ingenium in difficilioribus locis examinandis et illustrandis exhibuit, ut eum præmio utique dignissimum judicare non dubitemus. Huic igitur cum palmam tribuimus, alterum illum ad eam accessisse declaramus.

§ Naturhistorien:

Autor commentationis de saxis detritis Sjællandia, cujus symbolum est: "felix qui potuit rerum cognoscere causas," sectione prima, quæ de formationibus hujus generis in regionibus diversis, præsertim alpinis, tradita et explorata sunt, diligenter collegit, et secunda sectione cura eximia et intelligentia saxa detrita, quæ in Sjællandia occurrunt, exposuit. Optari quidem poterat, in characteribus physicis et chemicis mineralium nonnullorum designandis major accuratio; e contrario vero autor comparisonem inter saxa detrita Sjællandia et massas saxorum solidas regionum adjacentium instituendo, plus exhibuit quam postulavit quæstio. Denique cum in commentatione literaturæ oryctognosticæ recentioris cognitionem et in usu ejus judicium monstraverit, non possumus non ei præmium adjudicare.

Bed de lufte Eedlers Nabning fandtes de frønde Forfattere af vore:

- § Lovkyndigheden: Hans Detmer Frederik Feddersen, Kandidatus juris (nu Auditor i Armeen).
- § Historien: Carl Wilhelm Langberg, Studiosus Theologiae.
- § Mathematiken: Christian Ramus, Kand. Philosophiae (nu Mag. Artium, Professor ved Universitetet og Lærer ved den polytekniske Lærestanstalt). Den Forfatter hvis Afhandling var tilkiendt Accessit, havde for dette Tilfælde frabeudet sig at nævnes.
- § Naturhistorien: Ludvig Holberg Oluffen, Kand. Philosophiae.

Opgaverne i 1831 vare:

§ Theologien: *Exposita biblica justificationis notione, ostendatur, quibus erroribus dogmaticis hæc doctrina obscurata fuerit, quibusque abusibus ecclesiasticis depravata, ac quomodo ad veritatem rectumque usum sit revocanda.*

§ Lovkyndigheden: **Exponantur et solvantur quæstiones juris, quas præbet materia de conjugum divortio nec non de separatione quoad thorum et mensam, ratione cum honorum ad ipsos pertinentium, tum jurium atque obligationum erga liberos, et quoad statum uxoris civilem. In hisce quæstionibus enucleandis præcepta juris universalis Romani, patrii legumque Europæ celeberrimarum explicentur et inter se comparentur.*

§ Medicinen: *Explicare effectum balnei vaporosi, quod Russicum dicitur, in functiones corporis organicas sub varia ejus temperatura, eosque exponere morbos, in quibus utilitatem ejus experientia probavit.*

§ Historien: *Indagetur, quænam in scriptis, monumentis et traditionibus occurrant vestigia, unde colligi possit, Americam mediam et meridionalem jam ante, quam*

sub finem seculi XVti detecta fuit, populis cæterarum orbis partium cognitam vel aditam et ex parte occupatam fuisse, quidque in ea re probabilius sit, singulis sub examen vocatis, ostendatur.

§ Philologien: Investigetur, Plautus quousque Græcos comicos secutus sit, et quo modo quaque libertate in hac imitatione versatus sit.

§ Philosophien: Enucleata notione philosophiæ practicæ, describantur ejus fines, ambitus, et partes essentielles.

§ Æsthetiken: *At undersøge om og hvorvidt der er en grundvæsentlig Forskjel imellem klassisk og romantisk Poësi.

§ Mathematiken: Diversas rationes curvarum in ordines distribuendarum examini subjicere.

§ Experimentalphysiken: Observationes et sententias physicorum de electricitate atmosphærica, quæ ope inventorum nostri ævi multis modis corrigi et explicari possunt, novo subjicere examini; in quo persequendo minime negligendi sunt effectus, quos in se invicem exercent terra ejusque atmosphæra.

§ Naturhistorien: Desideratur Flora medica Daniæ, continens descriptiones omnium plantarum in Dania crescentium, quæ hodie in arte medica in usu sunt, comparatis simul earum et plantarum exoticarum analogarum viribus.

1 8 3 2.

Dette Aar vare kun tre Afhandlinger indleverede, en over det juridiske, to over den æsthetiske Opgave; ifkun den første tilfjendtes Præmien; de to andre kunde ikke komme i Betragtning til denne, men den ene tilfjendtes Accessit. Bedømmelserne lode saaledes:

Over den juridiske:

Ad solvendam juris quæstionem anno pristino propositam: de vi divortii conjugum separationisque quoad thorum et mensam, ratione bonorum, jurium et obligationum erga liberos, statusque uxoris civilis, secundum jus universale, patrium, celeberrimasque leges exteras, unus se modo accinxit, commentationem Danicam exhibens tessera hac insignitam: "le divorce en lui même ne peut pas être un bien, mais c'est le remede d'un mal." Commentatio hæc admodum prolixa prima parte hanc materiam ex jure universali satis leviter pertractat, ad ethicam matrimonii indolem parum attendens. Quanquam in cæteris hujus dissertationis partibus, et potissimum in illa, quæ in jure patrio exponendo versatur, autor nobis magis satis fecerit, judicii acumen subtiliorque sensus practicus in casibus juris sistendis atque solvendis hinc illinc etiam hic desiderantur.

Cum tamen insignem diligentiam in sancitis diversorum jurium hac de re colligendis et accurate proponendis exhibuerit, pluraque in ea parte, quæ de jure patrio agit, bene monuerit, autori præmium propositum decernimus, ut ei sit incitamento ad maturiores ingenii doctrinæque fructus posthac edendos.

Over de to æsthetiske Afhandlinge:

Quæstionem de classicæ et romanticæ, quam dicunt, poëseos inter se differentia, anno priori propositam solvere instituerunt duo juvenes, alter tessera usus: "For at ting vær beffeden, det klæder alle unge Bøger godt;" alter tessera: "Hvo som leder skal finde:" uterque sua laude dignus, uterque ingenii dotibus haud maligne, ut videtur,

instructus, exhortandusque ad vires suas denuo in talibus commentationibus experiendas; neuter vero præmio donandus; eo tamen inter eos discrimine, ut illum, quem secundo loco nominavimus, singulari quadam exhortatione distingvendum esse censuerimus. Quamvis enim in dissertatione sua plura reliquerit corrigenda, plura accuratius et copiosius disquirenda, attamen eum secundis, quas vocant, laudibus ornandum esse putavimus, utpote qui in via, ad scopum propositum attingendum haud infeliciter processerit.

Med Sedlernes Hæbning saacs, at Forfatteren af den juridiske Afhandling var
Otto Frederik Müller, Kandidatus juris (nu Auditor i Armeen).

Den af de to andre Forfattere, som havde opnaaet Accessit, var Carl Emil Højbro, Kand. Philosophia.

De ny Opgaver vare:

§ Theologien: Disquiratur de recta notione canonis Veteris Testamenti, de origine ejus, compositione, eaque autoritate, quæ tributa ei fuerit a Judæis et a Christianis.

§ Lovfyndigheden: *Vera æquitatis notione atque indole ejusque ad justitiam relatione exposita, monstretur, an et quatenus in negotiis juris cum publicis tum privatis æquitatis ratio habenda sit.

§ Medicinen: Ex comparatione progressus medicinæ in variis terris incolarumque sanitatis cum institutis publicis medicorum studiis ibi dicatis, deducere, quænam horum præferenda sint.

§ Historien: Exponatur, quid commercii per sæcula IX—XIV literarum artiumque cultoribus in Europa Chri-

stiana intercesserit cum Arabibus in Hispania, simulque ostendatur, quantum hocce commercium valuerit ad literas artesque in Europa adjuvandas.

§ Philologien: Exponatur, quænam de natura poëseos judicia in literis Romanorum appareant, et ostendatur, quemadmodum eorum causæ ex universo populi ingenio repeti posse videantur.

§ den orientalske Philologi: Investigetur et additis rationibus monstretur, quo modo, quo ordine, quam in finem, quibusque potissimum adminiculis studium lingvarum Orientalium feliciter sit instituendum.

§ Philosophien: Quænam est Logicæ formalis vis et dignitas?

§ Æstethifen: *At udvikle Aanden og Karakteren af de danske Kæmpeviser.

§ Mathematifen: Exponere theoriam illarum solutionum æquationum differentialium, quæ vulgo in calculo integrali solutiones particulares appellantur.

§ Experimentalphysifen: Quomodo quibusque causis varie mutata est in chemia significatio vocis fermentationis?

§ Naturhistorien: Theoriam exponere originis et formationis Limonitis (Myremalm, Raseneisenstein) ex propriis observationibus deductam et ad Limonitis Daniæ rationes applicatam.

1 8 3 3.

Dette Aar tilfjendtes tvende Medallier, nemlig for en jurisdisk og for en æsthetisk Afhandling. Foruden disse var og indleveret en Besvarelse af den philosophiske Opgave, men som ikke engang kunde tilfjendes Accessit.

Censuren over disse tre Afhandlinger var følgende:

Over den juridiske:

Ad quæstionem anno proxime elapso propositam, cujus hæc sunt verba: "Vera æquitatis notione atque indole ejusque ad justitiam relatione exposita, monstretur, an et quatenus in negotiis juris cum publicis tum privatis æquitatis ratio habenda sit." solvendam una nobis oblata est commentatio, cui tessera: "Sa saa maa vi tage Philosophien til Hjælp o. s. v." Hac in commentatione multa quidem laudanda, sed et multa vituperanda reperimus. Autor in sententiis proponendis et explicandis, in argumento operis formando et persequendo haud vulgares ingenii dotes exhibuit; in ordinando sollertia, in argumentando acumine, exemplorum ad rem suam facientium inventionem talem se præstitit, a quo in disciplinis, sive philosophicis, sive ad philosophiam relatis, læta sperare liceat, modo animus in vero scrutando serius et satis ponderis genuinæque materiæ ad vera expromenda habens ei insit. Quem animum in hac commentatione desideravimus, cum autor ad moralitatis in philosophia et in animo humano fundamenta modo obiter respiciens ad cardinem rerum penetrasse minime nobis visus fuerit. Exemplis justo majorem fidem habens, et de argumentis rem ipsam et totam complectentibus parum sollicitus, in notione æquitatis formanda et explicanda iis, quas ipse in medium attulerat, notionibus boni et justi contradixit, et in consequentias, aut æquitatis indoli, aut justitiæ et civitatis finibus aperte repugnantes incidit.

Autor nihilominus ad difficillimam hanc quæstionem solvendam haud parum contulit, cum, quamvis ad plenam æquitatis cognitionem non pervenerit, eam ipsius qualitatem,

quam perspexit, multa circumspectione, subacto iudicio et concinna dictione exposuerit et ad negotia juris, tum publica, tum privata, retulerit; ob quæ merita, simulque ob supra laudatas ingenii dotes, quarum documenta in materia tractanda exhibuit, auctori præmium sine ulla dubitatione decernimus.

Over den philosophiske:

De quæstione in Philosophia anno priori his verbis proposita: "quænam est Logicæ formalis vis et dignitas?" unus tantum commentationem nobis tradidit, quæ Baconis illud: "Intellectum non contemnimus, sed regimus." pro tesserâ præfert. Neque tamen ille satis peritus ad rem tractandam accessit, cum prorsus ignorasse videatur, quæ de illa quæstione nostro tempore jam diu agitentur controversiæ late patentes: quo factum est, ut cardine rei neglecto leviter quæstionem transierit et tantummodo perstrinxerit. Idcirco præmium auctori haud tribuendum esse censemus. Cæterum silentio non est prætermittendum, opusculum illud ordine perspicuo et sano iudicio commendari, et adhortandus est auctor, ut alio tempore paratior tentamen adeo laudabile repetat.

Over den æsthetiske Afhandling:

Ad thema anno priori in æstheticis propositum: "illustrare indolem et genium cantilenarum, quæ vulgo nomine Ræmpeviser feruntur" tractandum unus accessit, qui sibi tesseram optavit: "Dem Guten durch's Wahre zum Schönen". Dissertatio ejus tanta habet diligentioris earum cantilenarum studii specimina, tot fervidioris sensus veri et pulcri indicia, et tam bene rem pluribus de partibus illustrat, ut auctori præmium adjudicare non dubitaverimus, quamvis in singulis nonnulla deprehendantur, quæ si auctor opus

culum publici juris facere voluerit, vel plane omittenda, vel ad severiorem censuram vocanda sint.

Forfatteren til den belønnede juridiske Afhandling fandtes at være:

Sobias Andreas Frederik Paulsen, Kandidatus juris.

Forfatteren til den æsthetiske:

Carl Emil Højbro, Kand. Philosophiæ (den samme som klaret for opnaaede Accessit i samme Videnskabsfag).

Følgende ere de for 1833 udsatte Opgaver:

I Theologien: a) Samme Spørgsmaal, som ferrige Aar, gjentaget med allerhøjeste Tilladelse af lignende Grunde, som de tidligere ved Aarene 1828, 1829 og 1830 omtalte.

b) Quodnam est fundamentum Theologiæ naturalis, quis ejus ambitus, et quæ ejus relatio ad Theologiam Christianam?

I Lovfyndigheden: Disquiratur, utrum processus criminalis inquisitorius, an accusatorius, an ex utroque mixtus, ex veris jurisprudentiæ legislatoriæ rationibus præferendus sit, in qua investigatione modo jurium positivorum et maxime patrii eatenus ratio habeatur, ut melius incholes horum diversorum processuum eorumque commoda sive incommoda illustrentur.

I Medicinen: Quales fructus ex alcaloidibus nuperioribus temporibus detectis in medicinam practicam redudarunt?

I Historien: Præmissis generalibus observationibus, quatenus antiquiori tempore relationes politicæ inter regna Daniæ et Poloniæ exstiterint, inquiratur et explanetur, quæ ejus generis necessitudines sub Principibus Daniæ a Valdemaro IVto ad Christianum Imum, utrisque hoc spatio comprehensis, inter dicta regna intercesserint.

§ Philologien: Breviter examinata autenthia operis Platonici de legibus, instituatur comparatio præcipuarum legum in hoc opere propositarum cum legibus reipublicæ Atheniensium et populorum Doricæ stirpis, maxime Lacedæmoniorum et Cretensium.

§ den orientalske Philologi: Ex libris Veteris Testamenti sedulo inter se collatis, et ratione simul habita linguarum cognatarum, perficiatur historia critica lingvæ hebraicæ earumque mutationum, quas subiit per illud temporis spatium, quod amplectitur codex sacer.

§ Philosophien: Quæritur, quodnam philosophiæ genus Pantheismi nomine notandum sit.

§ Æsthetifen: At karakterisere og sammenligne de latinske Digtere Horats, Virgil, og Ovid.

§ Mathematifen: Theoriam exponere functionum discontinuarum analytice exprimendarum.

§ Experimentalphysifen: Effectus laminarum porousum, quibus separantur varia corpora fluida vel aëriiformia, nondum satis explorati sunt, quanquam lux quædam compluribus naturæ secretis inde affundi posse videtur; cum vero experimenta huc pertinentia exiguo apparatu et nulla fere impensa institui possint, et nihilominus ad ingenium et scientiam autoris comprobendam sint aptissima, præmio academico cives nostros ad hanc rem tractandam invitamus.

§ Naturhistorien: Secundum quænam principia instituenda est divisio instinctus insectorum opera artificiosa conficiendi, ut ex ea plenus conspectus capi possit, quæ sit hujus instinctus in hac animalium classe natura, quæ gravissima discrimina, et quam multiplicia?

Bed at kaste et Tilbageblik paa denne Fortegnelse, erfare vi, at i de 10 Aar 1824—1833 ere ialt indkomne (de aldeles mislykkede naturligvis fraregnede) 45 Prisaffhandlinger, af hvilke 35 er tilkjendt Præmie, 10 Accessit, og saaledes fordelte paa de forskjellige Videnskabsfag:

§ Medicinen indf. Afhandl.	9	tilkj. Præmier	7	Accessit	2
= Mathematiken	—	8	—	5	—
= Lovkyndigheden	—	7	—	7	—
= Historien	—	6	—	5	—
= Æstheten	—	4	—	3	—
= Theologien	—	3	—	3	—
= Philologien	—	3	—	2	—
= Naturhistorien	—	3	—	2	—
= Experim. Physiken	—	1	—	1	—
= Philosophien	—	1	—	—	1
= den orient. Philol.	—	—	—	—	—
	ialt	45	—	35	—
					10

Foraaavidt man altsaa af et enkelt Datum og et kort Tidsløb kan være berettiget til at uddrage Slutninger, have Medicinen, Lovkyndigheden, Mathematiken og Historien fundet de fleste Dyrkere ved Universitetet, færre derimod Æstetik, Theologi, Philologi og Naturhistorie, og Experimentalphysiken, Philosophien og den orientalske Philologi de færreste.

Til Sammenligning hidsettes her en lignende Tabel for det foregaaende Aaar 1814—1823*).

§ Historien indf. Afhandl.	10	tilkj. Præmier	9	Accessit	1
= Lovkyndigheden	—	7	—	5	—
= Theologien	—	7	—	5	—

*) Se nyt theologisk Bibliothek III. S. 278—284, og Engelstofts Efterretninger S. 28—37.

3	Philologien indf. Afhandl.	7	tilf. Præmier	4	Accessit	3
=	Medicinen	—	6	—	6	—
=	Mathematiken	—	6	—	5	—
=	Naturhistorien	—	5	—	4	—
=	Philosophien	—	4	—	3	—
=	Æsthetiken	—	4	—	2	—

ialt 56 — 43 — 13

Efter denne Fortegnelse høre, foruden de ovennævnte 3 Fag, og saa Theologi og Philologi til de mest dyrkede, og for Philosophien er Resultatet her mindre ugunstigt. I den experimentale Naturlære og den orientalske Philologi kan naturligvis ikke anstilles nogen Sammenligning.

Resultatet af Sammenligningen mellem begge Tidrummene i det Hele falder ikke ud til Fordel for det senere, i hvilket kun 45 Afhandlinger, eller med et Middeltal $4\frac{1}{2}$ aarlig, have konkurreret, og 35 Præmier, eller $3\frac{1}{2}$ aarlig, ere blevne vundne, hvorimod i det tidligere Tidrum Middeltallet af de konkurrerende Afhandlinger har været $5\frac{3}{4}$ og af de vundne Præmier $4\frac{3}{10}$ aarlig, og det uagtet i flere Aar af den senere Periode have været udsatte 2 Opgaver om Aaret flere end forhen, saa at det virkelig synes, efter dette ene Datum at slutte, som om enkelte Videnskaber i den senere Tid have været mindre dyrkede end forhen.

I det hele Tidrum, i hvilket denne Indretning nu har bestaaet, nemlig i de 42 Aar 1792—1833, ere ialt tilkjendte 168 Medallier, eller med et Middeltal netop 4 aarlig, nemlig i Historien 28, i Medicinen 27, i Theologien, Lovkyndigheden og Mathematiken hver 21, i Philosophien og Philologien hver 15, i Æsthetiken 13, i Naturhistorien (siden 1814) 6 og i Experimentalphysiken (siden 1826) 1*). Foruden de tre Brødstudier,

*) Jvfr. Æst. anf. St. S. 28.

der naturligvis netop fordi de ere dette, have det største Antal af Dyrkere, synes saaledes Historie og Mathematik at være de hos os mest dyrkede Videnskaber; og af hine tre indtager, med Hensyn til Forholdet mellem deres Dyrkere og hvad i dem i den her omtalte Henseende er præsteret, Medicinen den øverste, og Theologien den nederste Plads.

Promotioner ved Universitetet i 1833.

Torsdagen den 7de Febr. forsvarede Kand. Theologiae Frederik Ludvig Bang Zeuthen (tog theologisk Examen i Jan. 1826) for Magistergraden sin af det philosophiske Fakultet antagne Disputats: *de notione modestiæ, inprimis philosophicæ*. Respondens var Kand. Theol. H. L. Martensen. Paa Embedsvegne opponerede Professorerne Sibbern og P. Møller, af Tilhørerne Studios. jurisk F. C. Bornemann. Aften, som holdtes i Regensauditoriet, varede fra Kl. 10—2 og fra 4—5½. Graden blev konfereret ifølge allerhøjeste Resolution af 26de s. M. Forfatteren tiltraadte kort efter en videnskabelig Udenlandsrejse.

Lørdagen d. 16de Febr. disputerede Kand. Medicinæ & Chirurg. Frederik Adolf Uldall (tog medicinsk Examen 1830) for Licentiatgraden, over følgende Afhandling: *de effectibus Jodii in organismum humanum*. Respondens var Kand. Medic. & Chirurg. A. A. B. Ahrensen. De ordentlige Opponentter vare Professorerne Bang og Otto; af Auditoriet opponerede Licentiat Levy, Kand. Med. & Chir. C. F. U. Schalburg, Stud. Medic. J. G. Jacobsen, og Kand. Chirurg. J. Christensen. Aften foregik i Regensauditoriet og varede uafbrudt fra Kl. 10½—4. Ved allerhøjeste Resolution af 20de Marts bemyndigedes Fakultetet til at meddele Graden.

Mandagen d. 29de April disputerede hidtilværend: Adjunkt ved Metropolitanskolen Christian Frederik Jørgensen, nylig udnævnt til Overlærer ved Randers lærde Skole, for Magistergraden. (Tog i Juli 1825 theologisk, i Sept. 1829 philologisk Embedsexamen). Afhandlingens Titel var: *de carminum Homericorum origine et historia, et de discrepantiis Iliadis observationes*. Respondens var Studios.

Philol. S. L. Povelsen. Ex officio opponerede Professorene Petersen og Madvig, ex auditorio Studiosi Philologiae J. C. P. Sief, W. A. Heger, F. L. C. Rasmussen og H. K. Witte; samt Dr. juris Assessor C. F. Normann. Aften foregik paa sædvanligt Sted og vedvarede uafbrudt fra Kl. 10—4 $\frac{1}{4}$. Den Kongl. Resolution, hvorved Facultetet bemyndigedes til at meddele Graden, var af 28de Maj.

Løverdagen d. 11te Maj forsvarede Licentiatus Medicinæ Moritz Markus Levy (Kand. fra 1831), ligeledes i Regensauditoriet, for summi honores i Medicinen en Afhandling de sympodia seu monstrositate sireniformi. Kand. Med. & Chirurg. A. A. B. Ahrensen var Respondens; Professorene Etatsraad Herholdt og Eschricht opponerede ex officio, ex auditorio Professor Medicinæ Otto og Licentiat C. J. Ballin. Aften varede fra Kl. 10 $\frac{1}{2}$ —1 $\frac{3}{4}$. Forfatteren blev efter dertil under 28de s. M. meddelt allerhøjeste Bemyndigelse den 1ste Juni freeret til Doktor tilligemed nedennævnte Licentiat Mourier. Den ny Doktor tiltraadte strag efter en videnskabelig Udenlandsrejse.

Løverdagen den 18de Maj forsvarede Kand. juris Ludvig Sophus Fallesen (Kandidat fra 1830) paa Bork's Kollegiums Auditorium sin for Magistergraden skrevne Afhandling: Tentamen physico-mathematicum de natura et proprietatibus quibusdam caloris, med tilføjede Theses. Respondens var Studios. juris B. Smith. De ordentlige Opponenten vare Professor Sibbern (istædetfor Etatsraad Drsted i dennes Engdomsforfald) og Lektor Ramus. Af Tilhørerne opponerede ingen. Aften begyndte Kl. 10 og var forbi Kl. 12. Graden blev konfereret ifølge allerhøjeste Resolution af 28de Maj.

Onsdagen den 22de Maj forsvarede Licentiatus Medicinæ Frederik Ferdinand Mourier (Kandidat i Medicinen siden 1827) sin for Doktorgraden i Medicinen udarbejdede Afhandling

de inflammatione cornæ transparentis serophulosa Prt. pst. Opponentes ordinarij vare Professorerne Bang og Otto. Af Tilhørerne opponerede Batallionschirurg S. A. B. Stein, Dr. F. C. Haugsted, og Kand. Medic. & Chir. A. G. Sommer. Respondens var Reservechirurg E. E. Larsen. Aften holdtes i Regensauditoriet og vedvarede fra Kl. 10½—2¼.

Løverdagen den 17de Aug. disputerede Kand. Medicinæ & Chirurgiæ Andreas Gartner Sommer (tog medicinsk Embeds-Examen 1828) for den lavere Grad i Medicinen over en Afhandling: de signis mortem hominis absolutam ante putredinis accessum indicantibus. Prt. pr. Respondens var Kand. Medic. J. G. Jacobsen. Ex officio opponerede Professor Etatsraad Herholdt og Professor Eschricht, ex auditorio Licentiat F. A. Uldall, Kand. Medic. & Chir. A. F. Bremer, Kand. Medic. J. N. Cantor og Studios. Med. & Chirurg. E. Fenger. Aften varede fra Kl. 10—12.

Løverdagen den 24de s. M. disputerede Kand. Medicinæ & Chir. Henrik Carl Bang Bendz (tog medicinsk Examen 1830) for samme Grad. Hans Afhandling handlede de anastomosi Jacobsonii et ganglio Arnoldi. Respondens var Kand. Medic. & Chir. A. F. Bremer. Professorerne Eschricht og Otto opponerede paa Embedsvegne; foruden disse, Studios. Medic. D. C. Drejer og Licentiat Wallin. Aften begyndte Kl. 10 og var forbi Kl. 1½. Saavel denne som Kandidat Sommer blev Licentiatgraden konfereret ifølge dertil under 10de Sept. meddelte allerhøjeste Bemyndigelse.

Mandagen d. 25de Nov. forsvarede ovennævnte Licentiat F. A. Uldall for summi honores en Afhandling de dentitione difficili infantili, cum adjuncta disquisitione de spasms et antispasmodicis. De ordentlige Opponentter vare Professorerne Bang og Otto; af Tilhørerne opponerede alene Licentiat

Sommer. Respondens var Kand. Medic. J. G. Jacobsen. Aften foregik i Regensauditoriet fra Kl. 10—2.

Lørdagen den 21de Decbr. forsvarede ovennævnte Licentiat N. G. Sommer, ligeledes for Doktorgraden, den firdste Afdeling af ovenanførte Afhandling de signis mortem o. s. v. Ex officio opponerede Professorerne Eschricht og Otto; ex auditorio Licentiat Vallin, Kand. Medic. & Chir. C. P. Bjerring, og Studios. Medic. & Chir. N. Gerner. Respondens var Kand. Medic. J. G. Jacobsen. Aften varede fra Kl. 10½—2½. Ifølge allerhøjeste Bemyndigelse af 24de Decbr. bleve saavel denne som den Nydnævnte freerede til Doctores medicinæ d. 31te Decbr. af Facultetets Decanus Etatsraad Herholdt.

Samme Dag (21te Decbr.) forsvarede Kand. Theol. og Lærer i Borgerdydsskolen i Kjøbenhavn Ernst Frederik Bojesen (Kandidat siden 1824) paa Bork's Kollegii Auditorium sin for Magistergraden skrevne og antagne Afhandling de harmonica scientia Græcorum. Pars pr. Respondens var Studios. Philol. B. N. Heger. De ordentlige Opponentter vare, Gehejmelegationsraad Brøndsted og Professor Petersen. Af Tilhørerne opponerede alene Professor Madvig. Aften varede fra Kl. 10—1.

Alle disse Disputationer ere, med Undtagelse af Mag. Fallesens og Mag. Bojesens, holdte i Regensauditoriet.

I Aaret 1833 have altsaa 11 Promotioner fundet Sted, hvilket er næsten det dobbelte af det ovenfor S. 20 for Aarene 1824—1832 angivne aarlige Middeltal, og noget større end Antallet i 1832. Af de 11 Disputatser have de 7 været af medicinsk, de 4 af forskjelligt Indhold henhørende til det philosophiske Fakultet.

Det vil uden tvivl ikke være uinteressant at sammenligne Indholdet af de Disputatser, som i Aaret 1824—1833 ere forsvarede, med det nysangivne Forhold mellem Indholdet af de Pris-

afhandlinger, som i samme Tid have konkurreret til Præmier. I disse 10 Aar ere nemlig forsvarede ialt 63 Disputatser, af hvilke 24 have været af medicinsk eller chirurgisk Indhold (men da 10 af Forfatteren have disputeret 2 Gange, er de Promoverendes Antal dog kun 14, altsaa ikke større end i det theologiske Facultet.)

14	— —	theologiske
9	— —	philologiske *)
5	— —	juridiske
3	— —	mathematisk
3	— —	historiske **)
3	— —	henhørende til den orientalske Philologi
1	— —	henhørende til Physiken
1	— —	af philosophisk Indhold.

Forholdet bliver altsaa fordelagtigt for Medicinen, Theologien og Philologien, mindst fordelagtigt for Physik og Philosophie, samt Æsthetik og Naturhistorie, i hvilke to Fag slet ingen Disputatser ere skrevne. Midt imellem begge Extremer staae Lovfyndighed, Mathematik, Historie og orientalsk Philologi.

*) Herunder indbefattet Professor Abrahams's Disputats de Roberti Vacii carmine etc.

**) Herunder indbefattet Mag. Schmidts Afhandling de sacrificiis relig. etc.

Befordringen og Afgang ved Universitetet i den sidste Halvdel af 1833.

A. Dødsfald.

Dgsaa i 1833 har Universitetet lidt et ligesaa uventet som smerteligt Tab, idet en af dets talentfuldste, lærdeste og virksomste Lærere ved Døden er bortreven i en Alder, der havde berettiget til at vente, at Fædrelandet endnu længe skulde have nydt godt af hans Duellighed og Nidkjærhed som Embedsmand og hans sjældne Virksomhed som Videnskabsmand og Skribent, i mere end et Fag. Den 25de Nov. døde efter et langvarigt Sygeleje den ældste Lærer i det theologiske Fakultet, Professore ordinarius og Dr. Theologiæ, Jens Møller, Ridder af Dannebrog, i sit 55de Aar. I Universitetets Tjeneste havde han staaet siden Sept. 1808, da han efter at have været i 6 Aar Adjunkt ved Slagelse Skole (hvor han i den største Del af Tiden fungerede som Konrektor), blev ansat som Professor extraordinarius i Theologien. I Aaret 1813 blev han udnævnt til Professor ordinarius, og disputerede samme Aar for den theologiske Doktorgrad. Sæde i Konsistorium erholdt han dog ikke forend i 1819; i 1828 blev han Ridder af Dannebrog, var siden 1830, da Professor Horneman var død og Professor P. E. Müller bleven udnævnt til Biskop over Sjællands Stift, ældste Lærer i Fakultetet, og kort før han døde, under 10de Sept. 1833, var ham allernaadigst bleven tillagt Rang i Rangforordningens 3die Klasse No. 9. Ved sin sjældne Frugtbarhed som Skribent, især i det theologiske og historiske Fag, har han sikret sig et varigt Navn i den danske Literatur. Af det theologiske Tidsskrift, som han siden 1811 under 3 forskjellige Titler, theologisk og nyt theologisk Bibliothek, samt Tidsskrift for Kirke og

Theologi, udgav, og hvis Indhold for største Delen var af ham selv, udkom ialt 54 Bind; flere hindrede Døden ham i at levere. Af hans historiske Værker, alle henhørende til Fædrenelandets Historie, er det vigtigste, men langt fra ikke det eneste, den Samling af fædrenelandiske Minder og Skildringer, som han udgav under Titel af Mnemosyne, af hvilken 4 Bind ere udkomne, det femte og sidste var endnu tilbage. Af den danske Literaturtidende, hvis Medarbejder han længe havde været, var han derhos siden 1830 Redaktør, og var et saare virksomt Medlem af det danske Bibelselskab, det danske Videnskabernes Selskab og flere lærde Samfund. Som Medlem af Konsistorium blev han 10 Aar før sin Død valgt til Universitetets Ræstor, i hvilken Post han med særdeles Duelighed og Omhu forestod Universitetets Pengesæsen.

Følgende to forhenværende Universitetslærere ere endvidere ved Døden afgangede:

Forhenværende Professor i Philosophien, Anders Gamburg, død den 11te Sept. i en Alder af næsten 80 Aar. Han blev i Aaret 1788 udnævnt til Professor extraordinarius i den praktiske Philosophi, og blev 1796 Professor ordinarius samt Udsædfor og Sekretær i Konsistorium, i hvilken Post han forblev indtil 1803 da han entledigedes med Pension. Han har efterladt en Del mest philosophiske Skrifter og Afhandlinger, af hvilke flere ere forfattede i hans høje Alder.

Næsten paa samme Tid døde en anden forhenværende Professor i Philosophien ved Universitetet, den senere, efterat han var forflyttet til det norske Universitet, til Profantaler ved dette og Medlem af den norske Regiering m. m. udnævnte Statsraad Niels Treschow, Ridder af Dannebrogen og Kommandør af Nordstjernen, der hensov den 22de Sept. 1833, 82 Aar gammel. Han begyndte sin Bane som Skolemand, da han i 1774 blev

beskikket til Konrektor ved Throndhjem Kathedralskole, hvorfra han 1780 befordredes til Rektor for Helsingør Skole, og senere, i 1789, til Rektor for Kathedralskolen i Christiania. Her forblev han til 1803 da han udnævntes til Professor ordinarius i Philosophien ved Universitetet. Denne Post beklædte han i 10 Aar og hørte til Universitetets fortrinligste og mest agtede Lærere. 1809 hædredes han med Dannebrogordenens Ridderkors, og blev 1811 virkelig Etatsraad. 1813, efterat han havde været Medlem af den Kommission, der var nedsat til at nedlægge Forslag angaaende det norske Universitet, afgik han selv til dette, og blev derfra befordret til de ovennævnte Embeder, fra hvilke han i 1826 og senere entledigedes. Hans talrige Skrifter ere dels af philosophisk, dels af politisk Indhold, og tilhøre begge Landes Literatur.

B. Anden Afgang og Befordringer.

Den 29de Juni entledigede Konsistorium, efter derom indkommen Ansøgning, 2den Underbibliothekar ved Universitets-Bibliotheket, Kand. Theol. D. M. Schiøtz, fra denne Post fra samme Maanedes Udgang at regne; og valgte under 13de Juli i dennes Sted Kand. Theol. Peder Thorsen til 2den Underbibliothekar. Valget blev den 27de s. M. af Direktionen stadfæstet,

I Anledning af Professor Jens Møllers dødelige Afgang har Konsistorium den 27de Nov. udnævnt Professor Theologie Clausen til Curator templi Divæ Virginis, samt til Medlem af Bibliothekskommissionen, - og Professor Sibbern til Medlem af Bygningskommitteen. Paa en Inspector quæsturæ i den Afdødes Sted var ved Aarets Slutning endnu ikke foretaget noget Valg.

De den Afdøde overdragne 16 Eforier ere saaledes blevene fordelte:

a. De 7 Eforier, som tilkomme den første theologiske Professor, overdroges midlertidig til Professor Clausen, som ogsaa

indtil videre beholdt de Eforier han allerede havde. De omtalte 7 Eforier ere: For Legatum Bangianum, Stipendium domus regiæ, Leg. Gludianum, L. Holmianum, L. Masio-Rostgardianum, L. Rosborgianum og L. Steenbuchianum. Ligeledes overtog Professor Clausen midlertidig Eforiet for det Brochmannske og det Binstrup-Nielsenke Legat.

b. Etatsraad Engelskøft valgtes til Eforus for Valkendorfs Kollegium.

c. Etatsraad Bornemann overtog midlertidig Eforiet for Professorum consistorialium Enkekaske.

d. Professor D. Bang udnævntes til Eforus for det Laurstrup-Buchwaldske Legat.

e. Professor Reinhardt til Eforus for det Grønbeckske Legat.

f. Professor Sibbern for v. Havens Legat.

g. Etatsraad Ørsted for det Rosenkrandske Legat.

h. Etatsraad Werlauff for det Thonboeske Legat.

Den 5te Juli udnævnte det theologiske Facultet Kancelliraad S. U. Bølling, Arkivarius ved Kommunitetet, (og Kandidatus Theologiæ), til tillige at være Notarius ved Facultetet.

Under 28de Decb. 1833 er Magister Artium Hans Mathias Welschov allernaadigst bleven beskiftet til Professor extraordinarius i Historien og de nordiske Antiquiteter med særdeles Forpligtelse til at foredrage disse og den nordiske Historie, dog saaledes, at han ogsaa deltager i de øvrige en Professor i Historien paaliggende Pligter. Angaaende Anledningen til og de nærmere Omstændigheder ved denne Udnævnelse af en tredie historisk Professor, derom se den næstpaafølgende Artikel.

Oprettelsen af et nyt Professorat i Historien og de
nordiske Antiquiteter ved Hjælp af det Kjøst-
gaardste Legat.

Universitetet har længe ejet et Legat til Oprettelsen af et saadant Professorat, hvilket nu ved nybnævnte Professor Welschovs Ud- nævnelse er begyndt at træde i Virksomhed.

Med Testament af 18de Juni 1736 stiftede den for sin Lær- dom berømte Konferentsraad Frederik Kjøstgaard et Legat til Kjø- benhavns Universitet, fornemmelig i den Hensigt, at fremme Stu- diet af den nordiske Historie og de nordiske Antiquiteter. Legatet bestod af 4000 Rdl., hvilken Sum efter Testators Bestemmelse dog først efter hans og Hustrus Død skulde udbetales, hvorefter det skulde henstaae, for ved Renter og Renteres Rente at opvoxe til en saadan Kapital, at Renterne deraf kunde være tilstrækkelige dels til Oprettelsen af et nyt Professorat i de ovennævnte Fag, dels til adskillige andre i Testamentet angivne Bøjemed. De første 5 Aars Renter af Kapitalen, hvilke Testator efter den da- værende Rentefod, 5 Procent, beregnede til 1105 Rdl., skjæn- kede han Konsistorium saaledes, at denne Sum's Renter skulde som et Honorar for Legatets Bestyrelse udbetales til dets Med- lemmer. Testator antog derhos, at Legatet efter 47 Aars Forløb fra den Tid af da dets Grundkapital blev til Universitetet udbe- talt, vilde være opvoget til en Sum af 31046 Rdl. foruden de ovennævnte 1105 Rdl., og bestemte, at Legatet først naar denne Sum var naaet skulde træde i Virksomhed, og paa den Maa- de at:

- a. til Løn for den ny Professor i Historien og de nordiske An- tiquiteter, hvilken efter Legatets Stifter skulde benævnes

Professor Rostgardianus, skulde anvendes Renten af 22000 Rdl.

b. til samme Professors Bopæl endvidere Renten af 4000 Rdl.

Den øvrige Del af Kapitalen skulde anvendes dels til nogle andre Legater, dels til yderligere Honorar for Professorerne, dels til Capitalens Fremvæxt. Endelig bestemte Testator, "at dersom noget uforudseet Uheld skulde hindre, at ikke ethvert af de opregnede Legater kunde komme istand, maatte det staae til Konsistorium, efter erhvervet Samtykke fra Universitetets Forsatte, for det første at bringe dem i Orden, som holdtes for de nødvendige, og mest at stemme overens med Fundators Hensigt, og -med Forventning af bedre Tider, siden ogsaa at sætte de øvrige i værk"; og det blev tillige overladt Konsistorium, at udvide den foreskrevne Termin af 47 Aar ved et Tillæg af tre eller flere Aar, ifald Nødvendigheden krævede det og den totale Sum af 31046 Rdl. ikke inden den ovennævnte Tid havde kunnet samles *).

Konferentsraad Rostgaard døde selv i 1745, men hans Enke ikke før 1770, og først det følgende Aar bleve de legerede 4000 Rdl. ubetalte og gjorde frugtbringende for Universitetet. Efter Testators Beregning skulde Legatet altsaa i Aaret 1818 have opnaaet den foreskrevne Størrelse; men saavel den ved Fdn. af 13de Febr. 1767 forandrede Rentesod, som i de tidligere Aar Bønseligheden i at faae de aarlige Renteafdrag gjorde frugtbringende, og senere de med Pengevæsenets Forandring forbundne Omstændigheder foranledigede, at det i 11te Juni Termin 1833 ikkun udgjorde 21284 Rdd. 92 $\frac{1}{2}$ s. Sølv, og

*) Fundatsen findes fuldstændig i Universitets-Journalen for 1798 S. 30—40.

det uden at Universitets-Professorerne havde modtaget de dem forlods tillagte Renter af 1105 Rdl. Legatet var derfor hidt til endnu ikke traadt i Virksomhed. Men da det dog nu ejede en saa anseelig Kapital, og da Testator, ved at bemyndige Konsistorium til i fornødent Fald at udvide den af ham foreskrevne Termin af 47 Aar ved Tillæg af nogle enkelte Aar, syntes at have tilkjendegivet sit Onske om at ikke mange Aar over bemældte Termin maatte forløbe, inden Legatet idetmindste for en Del kom til at virke, ansaae man det for mere stemmende med Fundatsens Aand, strax at sætte en Del af Kapitalen i Virksomhed til Opfyldelse af det af Testator angivne Hovedøjemed, som aabenbar var Oprettelsen af det omtalte Professorat, end at oppebie Legatkapitalens Komplettering til de fulde 31046 Rbd., hvortil endnu vilde udfordres 10 til 11 Aar. Naar den betydeligste Del af Legatet, f. Ex. de tre Fjerdedele, anvendtes til den ny Professors Løn, kunde det ikke blive Universitetet meget byrdefuldt at tilskyde det øvrige, og den sidste Fjerdedel af Legatkapitalen kunde da forblive henstaaende til Fremvæxt, indtil Kapitalen i Tiden kunde naae den ovennævnte fulde Sum, og da anvendes nøjagtig efter Fundatsens Forskrift. Da der just nu frembød sig en Lejlighed til at lade Legatet paa den omtalte Maade begynde sin Virksomhed, idet den ovennævnte Magister H. M. Welschow, efter at have fuldendt en videnskabelig Udenlandsrejse, havde mældt sig om Ansættelse ved Universitetet som Docent i de historiske Videnskaber, nedlagde Direktionen i Henhold til det Foregaaende allerunderdanigst Foresølling, og det behagede derpaa Hs. Majestæt, under ovenangførte Dato allernaadigst at bestikke Magister Welschow til Professor extraordinarius i Historien og de nordiske Antiquiteter, saaledes, at af den ham tillagte Gage af 800 Rbd. Sølv de 562½ — som efter Fradrag af den Uni-

versitetetskontoret af dette som af Universitetets øvrige Legater ifølge allerhøjeste Resolution af 2den Okt. 1801 tilkommende $\frac{1}{4}$ Proc. udgjøre Renterne af 15000 Rbd. — skulde udredes af det Klostgaardsske Legat, men de øvrige 237 $\frac{1}{2}$ Rbd. af Universitetets Kasse.

Examen Artium i Decbr. 1833.

3 Henhold til Bekjendtgjørelsen af 8de Septb. 1832 §. 3 afholdtes den 19de, 20de, 21de og 24de Decb. en extraordinær Examen Artium med 2 Iskændere, som i Efteraaret vare ankomne for sildigt til at trædes til den ordinære Examen

Dimitterernes Navne.	Hvorfra eller af hvem dimitteret.	Udarbejdelse i	
		Modermaalet	Latin
Harthausen, Fr. G. Ch.	Stud. Theol. S. B. Blicher.	h.il.	n. c.
Lindhard, Mgn.	Kand. jur. L. Lindhard.	h.il.	h.il.
Permin, C. Ch.	Kand. Theol. N. Thaning.	h.il.	h.il.
Rosenkrantz, Sv. Hlg. Baron,	Pastor C. Møller Holst.	ld.	h.il.
Sivertsen, John,	Konsist. Assessor Oddsen.	l. p.	ld.
Stephensen, Skapte Ni- motheus,	Besæstet Skole.	ld.	l. p.
Voltelen, C. H.	Borgerdydsskolen i Kbhvn.	ld.	ld.

Naar disse 7 føjes til de 196, som bestode i Examen i Oktober, udkommer det hele Antal af 203 Studerende, der i 1833 ere optagne som akademiske Borgere, af hvilke 6 fjendtes værdige til offentlig Ros, 131 opnaaede Karakteren Lauda-

i Oktober, og 5 andre Dimittender, som ved Sygdom havde været forhindrede fra at indstille sig til eller fuldende dennes Prøver. De bestode alle Examen med det Udfald, som følgende Liste udviser:

Latinsk Stil.	Græsk.	Hebraisk.	Religion.	Geografi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Lyf.	Fransk.	Spøds-Sa- rafter.
n. c.	h.il.	*h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	ld.	h.il.	H. ill.
h.il.	h.il.	*h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	n. c.	h.il.	h.il.	H. ill.
h.il.	h.il.	*h.il.	h.il.	h.il.	h.il.	n. c.	n. c.	ld.	ld.	H. ill.
h.il.	ld.	*ld.	ld.	ld.	ld.	n. c.	n. c.	l. p.	ld.	H. ill.
l.p.	h.il.	*ld.	ld.	ld.	ld.	h.il.	ld.	frit.	frit.	Laud.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	l. p.	n. c.	h.il.	frit.	frit.	Laud.
ld.	ld.	ld.	l.p.	ld.	ld.	l.p.	ld.	l.p.	l.p.	Laud.

bilis, 60 Haud illaud. og 6 Non contemnendi *).

*) I tredje Hefte S. 358 er Antallet af Laudabilister og Haudillaudabilister angivet til 129 og 55, men skal være 128 og 56.

Fortsettelse af den i 2det Hefte meddelte Oversigt
over Lovbestemmelser og Foranstaltninger,
vedkommende Examina.

Nærmere Bestemmelser angaaende Præliminær-Examen
for Studerende fra fremmede Universiteter, der i Kjø-
benhavn ville underkaste sig Embeds-Examen.

Den Forpligtelse for de Studerende ved Københavns Uni-
versitet, at underkaste sig Examen Artium førend de immatriku-
leres, var ved Fundatsen af 7de Maj 1788 (Kap. II. §. 2) in-
genlunde foreskrevet for Alle uden Undtagelse, men kun for dem
som fra de offentlige Skoler i Danmark eller Norge dimitteredes,
og dem som ønskede at søge de akademiske Beneficia. Alle An-
dre kunde lade sig immatrikulere uden nogensomhelst Examen,
naar de kun fremlagde troværdigt Vidnesbyrd om at de ved behørig
privat Information vare forberedede til Universitetet; derimod var
det saadanne privat Inskriberede paalagt, hvis de senere vilde
indstille sig til nogen Embeds-Examen, først at lade sig af vedkom-
mende Professorene prøve i de Sprog og Forberedelses-Kundskaber,
som til Enhvers Hovedstudium retteligen eragtedes nødvendige.
Hellerikke var det ifølge Fundatsen (Kap. III. §. 8) nogen For-
pligtelse for de Studerende, naar de ikke enten havde Oplagspenge
fra Skolerne eller agtede at søge akademiske Beneficia, at under-
kaste sig den philosophiske Examen, dog at de, hvis de ikke toge
denne, ligeledes maatte, førend de kunde stædes til Embeds-Exa-
men, lade sig prøve i de til deres Hovedstudium hørende For-
beredelses-Kundskaber. Den i de omtalte Tilfælde saaledes fore-
skrevne Præliminær-Examen traadte altsaa ialmindelighed istædetfor
de to første Examina, for dem nemlig, som ingen af disse Exa-
mina havde taget, dog ogsaa istædetfor den philosophiske Examen

alene, naar Bedkommende nemlig havde underkafstet sig Examen Artium, men ikke hin.

Denne Tilladelse til, med Tilfidesættelse af de to første Examina, eller den anden Examen alene, at underkaste sig, for Embeds-Examen, en præliminær Prøve i Forberedelses-Kundskaberne, blev senere indskrænket til et enkelt Tilfælde alene, det nemlig, naar Studerende fra et fremmed Universitet vilde lade sig indskrive i Kjøbenhavn for der at tage Embeds-Examen, dog gjaldt Tilladelsen ogsaa for dette Tilfælde kun med en betydelig Indskrænkning, som strax skal omtales. Ved Forordningen af 22de Marts 1805 blev nemlig Forpligtelsen til at underkaste sig Examen Artium gjort lige for Alle, ene med Undtagelse af dem, der, efter at være ved Universitetet i Kiel eller et udenrigst Universitet immatrikulerede, agte i Kjøbenhavn at fortsætte deres akademiske Studia, eller at promovere; og for at forebygge den Misbrug, at Studerende her fra Landet, for at undgaac de første akademiske Examina, skulde lade sig immatrikulere ved et andet Universitet, hvor saadanne Examina ikke ere indførte, og derefter strax begive sig til Kjøbenhavn, blev den sidstomtalte Bestemmelse ved den under 1ste Juli 1806 bekendtgjorte allehøjeste Resolution af 27de Juni s. A. nærmere forklaret derhen, at de som, forberedte i Danmark eller Norge, enten i offentlig Skole, eller privat Institut eller ved Privatinformation, gif til et andet Universitet end det Kjøbenhavnste, for siden ved dette at lade sig immatrikulere, dels ikke kunde indskrives her med mindre de godtgjorde, at have idetmindste i et Aar studeret ved det fremmede Universitet, dels skulde være forpligtede til, førend de kunde stædes til nogen Embeds-Examen, ikke alene at underkaste sig den philologisk-philosophiske Examen, men ogsaa i en foregaaende Examen Artium at aflægge skriftlige Prøver i de Sprog og videnskabelige Kundskaber, hvorfor kun i denne og ikke i de øvrige akademiske Examina gjøres

Nede, for hvilke skriftlige Prøver de ikke maatte have erholdt nogen ringere Karakter end Temmelig godt. Hvad angaaer den philosophiske Examen, da er der vel ikke nogen Anordning, som udtrykkelig har ophævet den ovenomtalte i Fundatsen givne Tilladelse for dem, der ikke havde Oplagspenge fra Skolerne og ikke vilde søge akademiske Beneficia, til istædetfor denne Examen at underkaste sig en præliminær Prøve, men da den philosophiske Examen efter hele sin Indretning paa det nøjeste slutter sig til Examen Artium, og, ligesom den forudsætter denne, ogsaa altid forudsættes at følge paa den, er det højest sandsynligt, at Tilladelsen til at tage Præliminær-Examen aldrig nogensinde er bleven benyttet af dem, der havde underkastet sig Examen Artium, men at disse, forsaavidt de vilde forberede sig til Embeds-Examina, altid tillige toge Philosophicum, og at det kun vare dem der ikke indstillede sig til Examen Artium, der ogsaa undlode at tage anden Examen, og da istædetfor begge Examina senere toge den præliminære Prøve, saa at Tilladelsen til at tage denne istædetfor den philosophiske Examen alene, er gaaet aldeles i Forglemmelse, hvilket og saameget lettere kunde skee, som det baade maatte erkjendes for mere stemmende med de Studerendes Lærv, i sædvanlig Tid at underkaste sig Examen philosophicum, end senere at beskæftige sig med de forberedende Studier i Forbindelse med Embedsstudierne, og derhos den præliminære Prøve, for hvis Omfang ingeninde vare foreskrevne bestemte Regler, meget let kunde gjøres ligesaa vanskelig som den philosophiske Examen, eller falde aldeles sammen med denne. Er denne Forordning rigtig, da er udentviol Forordningen af 22de Marts 1805, ved at gjøre Forpligtelsen til at underkaste sig Examen Artium almindelig for Alle, gaaet ud fra den Forudsætning at den philosophiske Examen ogsaa skulde være det, en Forudsætning, der ogsaa synes temmelig tydelig at udtale sig i den nyånsførte til Forordningen af 1805 sig refererende Bekjendtgørelse af 1ste Juli

1806 §. 2, der synes at omtale den philosophiske Examen's Nødvendighed for at kunne stædes til Embeds-Examen, som givet. En saadan Forudsætning udtaler sig endvidere i Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 §. 5, men især paa det bestemteste i Frd. af 26de Jan. 1821 §. 8, saa at man uden tvivl endog efter disse Data var berettiget til at antage, at hin i Universitetsfundatsen givne Tilladelse til istædetfor den philosophiske Examen at underkaste sig en præliminær Prøve, nu ifkun kan være gjældende i det ovenfor omtalte Tilfælde, for dem nemlig, der ogsaa ere fritagne for at tage Examen Artium; nu derimod synes efter den Kongelige Resolution, som nedenfor skal anføres, al Tvivl i denne Henseende at maatte bortfalde, da denne, ved at fastsætte Reglerne for Præliminær-Examen i det sidstnævnte Tilfælde, paa det tydeligste viser, at denne Examen kun i dette og ikke i andre Tilfælde kan finde Sted, ligesom den og i 1ste §. meget tydelig, skjønt indirekte, omtaler Forpligtelsen til at tage anden Examen, ligesaavel som Examen Artium, som almindelig.

Angaaende Formen og Omfanget m. m. af den omhandlede Præliminær-Examen, havde hidindtil ikke været givet nogen Lovbestemmelse, men det var i ethvert forekomende Tilfælde af Universitets-Direktionen bleven bestemt, i hvilke Fag Kandidaten skulde prøves*); Udfaldet af Prøven var heller ikke bleven tilkjendegivet ved de sædvanlige Karakterer, men kun derved at Kandidaten erklæredes admissus, eller admissus cum laude eller cum laude præcipua, eller non admissus. Da det ansaaes ønskeligt, at saavel i disse Henseender, som med Hensyn paa Udgangen til denne Examen bleve givne nogle nærmere Bestemmelser, indkom igiennem

*) Ifølge Universitets-Journalen 1, 55 har dog tidligere en Vedtægt i denne Henseende været indført, men som formodentlig derved, at Præliminær-Examen ved Forordningen af 1805 blev gjort langt sjeldnere end forhen, er gaaet i Forglemmelse.

Konfistorium et didsigtende Forslag, der gik ud paa, at den Udgang til at underkaste sig en Præliminær-Examen istædetfor Examen Artium og Examen philosophicum, som ifølge den nu gjældende Lovgivning tilkommer Studerende fra Hertugdømmene Slesvig, Holsten og Lauenborg, efterat de ved Kjøbenhavns Universitet ere indskriberede, ikke af dem skulde kunne benyttes, førend de godtgjorde at have idetmindste i et Aar bivaanet akademiske Forelæsninger, enten ved et indenlandsk eller udenlandsk Universitet; at de Studerende, som efter det Foranførte kunde stædes til Præliminær-Examen, skulde alle uden Undtagelse prøves i Latin, Græsk, Historie, Philosophi, Physik, samt Begyndelsesgrundene af Mathematik og Astronomi, hvortil endnu for dem, der vilde forberede sig til theologisk Embeds-Examen eller til Embeds-Examen for Lærere ved de lærde Skoler, maatte lægges Hebraisk; samt at der for ethvert enkelt Videnskabsfag skulde gives Specialkarakterer lige med dem, som bruges ved de øvrige akademiske Examina, og en Hovedkarakter af disse uddrages. Konfistorium androg tillige paa, at saadanne Studerende, der ifølge Universitetsfundatsen Kap. II. §. 9 hidtil havde været udelukkede fra at erholde akademiske Beneficia, maatte, naar de havde bestaaet den præliminære Prøve, gives Udgang til en saadan Understøttelse, saaledes nemlig, at den af Specialkaraktererne uddragne Hovedkarakter skulde i denne Henseende komme i Betragtning lige med den tilsvarende Hovedkarakter ved Examen philosophicum.

Ifølge dette Forslag vilde altsaa den præliminære Prøve, saaledes som ogsaa dens Natur — som trædende istædetfor de to første Examina, og tillige indeholdende et Beneficium for de Riekske Studerende — maatte tilfige, paa den ene Side blive af større Omfang end den philosophiske Examen, da i enkelte Fag, f. Ex. de gamle Sprog, Historie og Mathematik, vilde blive at examinere i endel Kundskaber, for hvilke ved Examen Artium og

ikke ved den philosophiske Examen gjøres Rede, men paa den anden Side af mindre Betydning end denne, idetmindste forsaavidt, at det ikke vilde være nødvendigt at forberede sig et Aar ved Universitetet, men en lige Forberedelse ved det fremmede Universitet kunde træde istædet, saa at altsaa en saadan Studerende umiddelbar efter Inscriptionen kunde indstille sig til denne Examen. Direktionen fandt derfor Konsistorii Forslag i det Hele hensigtsmæssigt, og maatte ogsaa finde det billigt, at Præliminær-Examen herefter paa den foreslaaede Maade gav Udgang til akademiske Beneficia. Men da Forslaget alene angik Studerende fra Hertugdømmene, men Lilladelsen til at tage Præliminær-Examen efter Lovgivningen tilkom enhver, der var indskreven ved et fremmed Universitet, med Undtagelse af dem der i Danmark havde modtaget deres Forberedelse, hvilke ifølge Bekjendtgjørelsen af 1ste Juli 1806 skulde desuagtet underkaste sig baade Philosophicum og en skriftlig Examen Artium, ansaae Direktionen det rigtigst, at de foreslaaede Bestemmelser bleve gjorte gjældende for alle dem der kunde tage Præliminær-Examen, og det fandtes endog mere paasende, nu at ophæve den ved den nybnævnte Bekjendtgjørelse gjorte Indskrænkning i Lilladelsen til at underkaste sig en saadan Examen, fordi den Misbrug som den omtalte Indskrænkning gik ud paa at hæve, ikke mere kunde finde Sted, naar det blev Bedkommende paalagt, først at studere et Aar ved det fremmede Universitet. Dog formenten Direktionen, at den foreslaaede Udgang som Præliminær-Examen skulde give til at søge akademiske Beneficia ikke burde tilkomme andre end dem, som enten ere fødte i Lande, der henhøre til den danske Stat, eller uden for Riget i saadanne Forhold, at de ifølge Indfødsretten ere at betragte som Indfødte, altsaa ere Sønnen af indfødte Undersaatter, som paa Rejser eller for Hans Majestæts Tjenestes Skyld ere ude

af Landet. Da saavel de første akademiske som Embeds-Examina ved Universitetet holdes til visse bestemte Tider, formentlig Direktionen, at det var gavnligt, at en lignende Bestemmelse havde for den her omhandlede Præliminær-Examen, og Den antog, at samme, forsaavidt Noget dertil mælder sig, bekvemst kunde holdes to Gange om Aaret, til de samme Tider som de tvende Prøver af den filosofiske Examen.

Efterat Direktionen over denne Sag havde brevvekslet med det Kongl. Slesvig-Holsten-Lauenborgske Rancelli, og med Generalprokurøren for Danmark, indgik Den med allerunderdanigst Forestilling desangaaende, og det behagede derefter Hans Majestæt, under 22de Nov. 1833 allernaadigst at bestemme følgende Punkter:

1) at de Studerende, som ere blevne immatrikulerede ved et andet Universitet end Kjøbenhavns, men agte at tage Embeds-Examen ved sidstnævnte Universitet, skulle, saafremt de ønske sig fritagne for at absolvere Examen Artium og Examen philosophicum, underkaste sig ved det filosofiske Fakultet en Præliminær-Examen, til hvilken de dog ikke kunne stædes naar de ikke godtgjøre at have idetmindste i et Aar bivaanet Forelæsninger ved det Universitet, hvor de først ere blevne immatrikulerede, og derefter have ladet sig immatrikulere ved Kjøbenhavns Universitet;

2) at denne Examen, forsaavidt Noget dertil mælder sig, skal afholdes to Gange om Aaret, til samme Tid som de tvende Prøver af den filosofiske Examen, samt at Gjenstandene for Præliminær-Examen skulle være for alle uden Undtagelse Latin, Græsk, Historie, Philosophi, Physik, samt Besyndelsesgrundene af Mathematik og Astronomi, hvortil endnu kommer Hebraisk for dem der agte at underkaste sig theologisk Embeds-Examen, eller Embeds-Examen for Lærere ved de

lærde Skoler; og bliver denne Præliminær-Examen at indrette i Overensstemmelse med hvad der er foreffrevet for de tvende første Examina ved Kjøbenhavns Universitet;

3) at ved denne Examen skulle gives de samme Specialkarakterer, som ved Examen philosophicum, nemlig Laudabilis, Haud illaudabilis og Non contemnendus, saaledes at Karakteren Laudabilis kan forhøjes ved Tillæget præ ceteris; samt at af disse Specialkarakterer skal udtrages en Hovedkarakter af lige Benævnelse med hine, efter de Regler, som følges ved Examen philosophicum;

4) at de Studerende, som have bestaaet i den saaledes anordnede Præliminær-Examen, skulle, forsaavidt de ere fødte i de danske Stater, eller udenfor disse i saadanne Forhold, at dem ifølge Lovgivningen tilkomme Indfødtes Rettigheder, have Udgang til at erholde akademiske Beneficia, og at den dem tilkjendte Hovedkarakter i denne Henseende skal agtes lige med den tilsvarende Hovedkarakter ved Examen philosophicum.

Angaaende denne allerhøjeste Resolution blev af Direktionen under 20de Decb. næstefter udstædt offentlig Bekjendtgjørelse.

Med allerhøjeste Reskript af 22de Maj 1833 er det bleven første og bestyrende Medlem af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, m. m., Gehejmekonferentsraad Nothe, 2det Medlem af samme Direktion, Konfessionarius m. m. Dr. Theol. Mynster, Generalprocurør og Kancellideputeret Konferentsraad Orsted, Professor i Lovkyndigheden Konferentsraad Schlegel, Højesterets=Udsætsfor Kosod, Højesterets=Udsætsfor Stellvagen, samt 3die Medlem af ovennævnte Direktion Etatsraad Hansen, allernaadigst paalagt at sammentræde i en Kommission for at tage under Overvejelse og afgive Betænkning over

404 Juridisk og kameralistisk Examen.

et allerunderdanigst indgivet Forslag angaaende Forandringer ved den juridiske Embeds-Examen ved Kjøbenhavns Universitet. Kommissionen begyndte strax sine Forhandlinger, men disse vare endnu den 31te Decb. 1833 ikke tilendebragte.

Med allerhøjeste Reskript af 2den Novb. 1833 blev det Universitets-Direktionen paalagt at nedlægge allerunderdanigst Forslag angaaende Udnævnelsen af en Kommission til at tage under Overvejelse og igjennem Direktionen nedlægge allerunderdanigst Betænkning om, hvorledes en kameralistisk Examen, som kunde give dem, der vel havde bestaaet samme, fortrinlig Udsigt til Ansættelse i kameralistiske Embeder, paa den mest hensigtsvarende Maade kunde være at indrette.

Efterat Direktionen havde efterkommet denne allerhøjeste Befaling, bleve ved allernaadigst Resolution af 19de s. M. Deputeret i Kancelliet Generalprokurør Konferentsraad Orsted, Deputeret i Rentekammeret og for Finanserne Konferentsraad Collin, Kommitteret i General-Toldkammer og Kommerce-Kollegiet Justitsraad Garlieb, Medlem af Direktionen for Statsgjælden og den synkende Fond Statsraad Johnsen, Professor i Lovkyndigheden Konferentsraad Schlegel, Direktør for den polytekniske Lærestiftelse, Professor, Statsraad Orsted, og Professor i Botaniken Statsraad Hornemann, beordrede at sammentræde i det ovenanførte Djemed.

Angaaende Resultatet af saavel denne som førstnævnte Kommissions Forhandlinger skal i sin Tid blive meddelt Undersætning i dette Tidsskrift.

Efterretning om Sorø Akademi's Tilstand og Virksomhed i det siden 1823 forløbne Tidsrum.

Skjønt allerede i Aaret 1822 var gjort den første Begyndelse til det gjenfødte Sorø Akademi's ny Virksomhed, idet Akademiets Skole bemældte Aars 1ste Oktbr. var bleven aabnet, dog kun for et indskrænket Antal Elever, da det midlertidige Lokale ikke kunde rumme det fulde Antal, var det dog først nogle Aar senere, efterat alle de nødvendige Forberedelser vare truffne — deriblandt den ny Akademibygning bleven opført — og efterat Skolen havde haft Tid til at bringe et Antal af sine Elever til Modenhed for den akademiske Undervisning, at denne kunde tage sin Begyndelse, og saaledes den ny Plan for Anstaltens Virksomhed komme til Udførelse i sin fulde Udstrækning. Allerede i 1825 vare to af Skolens Elever modne til Dimission, men da Akademibygningen først det følgende Aar kunde ventes færdig, og hellerikke endnu alle de nødvendige akademiske Lærere vare ansatte, bleve disse to Disciple, efter dertil erhvervet Kongelig Tilladelse, undtagelsesvis dimitterede til Universitetet*). Det var først det følgende Aar, 1826, efterat Akademibygningen var bleven saavidt fuldendt, at den ved det ny Skoleaars Begyndelse kunne for største Delen tages i Brug, at ikke alene Skolen den 1ste September kunde udvides til det fulde Antal Elever, den var bestemt til at optage, men ogsaa den højere Lærestift, det egentlige Akademi, aabnes for et Antal af 9 af Skolens Disciple, der i den foregaaende Juli Maaned havde bestaaet i den første Gang afholdte Examen Artium, og derefter vare indskrevne som Akademister eller akademiske Borgere. Efteraaret 1826 er altsaa det Tidspunkt, da det fornyede Akademi er fuldstændigen

*) Jfr. nærværende Tidsskrifts 1ste Hæfte S. 56 ff.

traadt i Live. Siden den Tid er det vedblevet at virke efter den ny Plan, hvis Grundtræk allerede tidligere vare foreløbigen bestemte (ved de Kongelige Resolutioner af 9de Marts 1821 og 26de April 1822), men som først blev definitivt fastsat ved de Akademiet kort efter, under 28de Jan. 1827, meddelte allernaadigste Statuter, og senere i sine enkelte Punkter blev nærmere reguleret ved de af Universitets-Direktionen efter allerhøjeste Bemyndigelse under 8de Maj næstefter udfærdigede specielle Reglementer, 1) for Bestyrelsen og Undervisningen ved Akademiet ialmindelighed, 2) for Akademiets Skole isærdeleshed, og 3) for den akademiske Læresanstalt isærdeleshed, hvortil endnu kom 4) Regler til Sagttagelse af Eleverne og de Skolesøgende i Akademiets Opdragelsesanstalt og Skole.

Disse vigtige Aktstykker skulle nu — efterat først de fornemste af de forberedende Foranstaltninger, som forinden Akademiets fuldstændige Organisation maatte være tilendebragte, ere blevne korteligen omtalte — meddeles, Statuterne in extenso, Reglementerne, saavidt Djemedet tillader, i Udtog, og derefter skulle de senere Foranstaltninger anføres, saavelsom alle de Bestemmelser, hvorved enkelte Punkter i Statuterne eller Reglementerne ere blevne modificerede eller nærmere regulerede, endelig skulle meddeles de fornødne statistiske Efterretninger om Anstaltens Virksomhed i det allerede forløbne Tidrum. Derimod vil i nærværende Hefte ikke blive Plads til nogen Efterretning om Stiftelsens økonomiske Forfatning, endnu mindre om det Agerdyrknings- og Forstinstitut, som ifølge Statuterne med samme skulde sættes i Forbindelse, eller om den paa en af Akademiet's forhenværende Arvesæstegaarde indrettede "Felsenbergske" Forsøgsanstalt til Opdragelse af fattige Drengs af Bondestanden. Disse Efterretninger forbeholder Udg. sig i de følgende Hefter at levere.

I. Forberedende Foranstaltninger.

Den vigtigste af disse var naturligvis 1) Akademibygningens Gjenopførelse *),

Efterat de af Stadsbygmester Professor Malling, hvem den ny Bygning's Opførelse var bleven overdraget, forfattede Tegninger under 29de Nov. 1822 vare blevne allernaadigst approberede **), tog Arbejdet sin Begyndelse endnu i Slutningen af Aaret 1822, og fortsattes derefter uafbrudt indtil i Aaret 1826 Hovedbygningen var aldeles færdig og i samme Aars September Maaned kunde tages i Brug, med Undtagelse af den for Økonomien indrettede Kjælder=Etage, der behøvede endnu i nogen Tid at henstaae for behørigen at blive tørret og udluftet. Derimod bleve Udhusene og flere i Forbindelse med det egentlige Bygningsarbejde staaende Bjarbejder, først det følgende Aar, 1827, aldeles fuldendte. I den ny Bygning, der bestaaer af to Hoved=Etager, samt Kjælder= og Mesanin=Etage, indeholdes alle de fornødne Lejligheder for Stiftelsens forskjellige Afdelinger — Opdragelsesanstalten, Skolen, Akademiet — nemlig Sovesale og Forberedelsesværelser for Eleverne, Spisesale for disse og Akademisterne, Beboelsesværelser for de opsigtsførende Adjunkter; Skolelokale; Auditorier for de akademiske Forelæsninger; Lokaler for Bibliotheket og de øvrige videnskabelige Samlinger og Apparater, o. s. v.

Omkostningerne, som vilde medgaae til Akademibygningens Gjenopførelse, vare paa det affattede Overslag beregnede til omtrent 180000 Rbd. Repr., hvorfra dog vilde blive at drage 80000 Rbd. Sølv, som var Udsurancensummen for den afbrændte Bygning ***). Dette Overslag var imidlertid kun

*) Den ældre Bygning var, som bekjendt, brændt i 1813.

**) Se Est. o. s. v. S. 89.

***) Hsf. St. S. 90.

beregnet paa den egentlige Hovedbygning og Terrænet til og omkring samme, ikke derimod paa de for Økonomien nødvendige Udhuse, og andre Arbejder som stode i Forbindelse med den ny Bygning, hvis Omkostninger tildels ikke kunde forud beregnes, og endnu mindre paa det fornødne Inventarium. Da flere isorvejen ikke beregnelige Omstændigheder under Arbejdets Udførelse indtraf, hvilke maatte forøge Omkostningerne betydeligt, og da tillige i flere Henseender blev mere sørget for den ny Bygning's Soliditet og Forskjønnelse end efter den første Bestemmelse, steg den Sum som medgik til selve Hovedbygningen til 209,600 Rbd. og for Terrænet 13670, eller ialt 223270 Rbd. Ropr. Hertil kom endnu for Udhusene til Økonomien, for tvende murede Brønde, Gaardens Brolægning, en Hegnmur af betydelig Længde, en underjordiff Kloak, samt en ny Port ved Indfjerselen til Akademiet fra Hovedlandevejen til den saakaldte Philosophgang, og endelig til en meget betydelig Reparation paa Akademiet's Kirke*) (foranlediget ved Nedrivelsen af den gamle underjordiffe saakaldte Munkegang, der hidtil, som man nu opdagede, havde understøttet Kirkens søndre Langflugt, og i hvis Sted maatte opføres Stræbepiller, hvortil medgik mellem 5 og 6000 Rbd.), ialt 32860 Rbd. 69 s. Ropr. Anskaffelsen af alt Inventarium, saavel det der nærmest hørte til Bygningen og dens Dekoration, som hvad der udfordredes til Anstaltens Brug i dens forskjellige Grene — Borde, Bænke, Stole, Kjøkken- og Dækketøj, Inventarium til Vass, Brygning, o. s. v. o. s. v. — herunder dog ogsaa beregnet, hvad der ved Skolens Begyndelse i 1822 havde maattet anskaffes, kostede ialt 35571 Rbd. 4 s. Ropr. Naar man sammenlægger de anførte Summer, udkommer et Totalbeløb af 291652 Rbd. Ropr., hvortil dog endnu bliver at føje det Byg-

*) Der benyttedes som Sognekirke for Sorø Bu.

mesteren tilstaaede Honorar, ialt 3600 Rbd. r. S. Fradrager man nu den med 80820 Rbd. Sedler udbetalte Brandforsikringssum, og reducerer det resterende Repræsentativbeløb til rede Solv efter Middeltallet af de i Aarene 1823-1826 gjældende Børskurser *), kan den hele Udgift som Akademibygningens Gjenopførelse foranledigede Akademiets Kasse, anslaaes til henimod 185000 Rbd. rede Solv. Disse Summer bleve næsten alene afholdte ved Hjælp af Akademiets overskydende Indtægter i Aarene 1822-1827, saa at det's Kapitalmasse ikke derved formindskedes. Alene i 1827 blev det nødvendigt at optage et Laan af 20000 Rbd. Sedler, hvilket dog meget snart igjen blev afbetalt.

2) Anskaffelse og Indretning af de endnu manglende Lektorboliger og andre Lejligheder.

I Akademibygningen var, med Undtagelse af de opsigtsførende Adjunker, ikke indrettet Vaaning for nogen af Akademiets Lærere, ikke heller for Akademisterne. For disse maatte altsaa tilvejrbringes anden Lejlighed, og ligeledes behøvedes et særskilt Sygehus **). Ved den første Indretning i 1822 havde, dels i de af Akademiets ældre Gaarde som vare disponible, dels i de 5 da tilkjøbte ny Gaarde, Embedsbolig for Direktor og de da allerede ansatte 7 Lektorer, samt for de 4 Adjunker, saaledes at de tre af disse boede i den Gaard, som midlertidig var indrømmet Eleverne, men den 4de fik sine Bærelser anviste i en anden Gaard, den saakaldte Bogtrykkergaard. Da nu Ele-

*) Middels-Børskursen for 1823 var $249\frac{3}{4}$, for 1824 $241\frac{1}{4}$, for 1825 $212\frac{1}{4}$, og for 1826 $227\frac{3}{4}$. Middeltallet for alle 4 Aar altsaa omtrent 233.

**) Om de midlertidige Foranstaltninger til Engeloale se Eft. osv. S. 189 og 308-9.

verne samt de fire Adjunkter flyttede ind i Akademibygningen, blev sidstnævnte Adjunktbolig indrømmet den nyansatte 5te Adjunkt, men den Gaard, de tre andre havde forladt, i hvilken ogsaa havde været den midlertidige Lejlighed for Økonomien — som nu forlagdes til Akademibygningens Kjælder-Etage — indrettet dels til Bolig for Akademisterne, saaledes at den for det første kunde optage indtil et Antal af 10 Akademister, dels til Embedsbolig for den Lektor, som i Akademistvaanningen skulde føre Opsigt. Da derpaa Lektor Dr. Fogtmann flyttede ind i denne Bolig som opsigtsførende Lektor, blev den Gaard, han hidtil havde beboet, der ved sin Beliggenhed tæt ved Kirken (med hvilken Akademibygningen ved en Mur er sat i Forbindelse), altsaa ganske i Nærheden, hertil var fortrinlig skiftet, indrettet til Sygehus*) samt tillige til Bolig for den antagne Sygevarterfke. For den i Aaret 1826 ansatte 8de Lektor havde Akademiet en Embedsbolig disponibel i den samme tilhørende Gaard No. 9 i Sorø, hvis ene Halvdel hidtil havde været beboet af Akademiets Forstkasserer. Da den i Slutningen af 1825 udnævnte ny Forstkasserer, Apotheker Glahn, ikke erholdt fri Bolig, blev denne Lejlighed, efter at være istandsat og bedre indrettet, indrømmet den ny Lektor, Lütken. Det følgende Aar savnedes derimod en Embedsbolig for den da ansatte Lektor i Naturvidensfaberne, men da just en Gaard i Sorø, No. 10 paa Byens Kealgade, tilhørende Slagtermester Bertelsen's Enke, blev af denne Akademiet tilbudt, blev denne Gaard med tilliggende Have, efter dertil under 27de Juli 1827 meddelt allerhøjeste Bemyndigelse, affjæbt hende for en Sum af

*) I Sygehuset ere fem Sygestuer, af hvilke de fire have Vinduerne mod Sønden og mod en aaben luftig Plads. De kunne bekvemt modtage indtil 20 Syge paa engang.

3000 Rbd. Sedler, foruden de med Kjøbet forbundne Omkostninger, og derefter for et Beløb af omtrent 400 Rbd. indrettet og oppudset og anvist den ny Lektor til Embedsbolig*). Endelig blev, for at tilvejebringe en 10de Lektorbolig, som i 1828 blev nødvendig, da endnu en Lektor (i Naturvidensskaberne) ansattes, i samme Efteraar opført en Bindingsværks 2den Etage ovenpaa den saakaldte Bogtrykkergaard (hvor forhen Akademiets Bogtrykker**) havde boet), og deri indrettet en Lektorbolig. Denne var først tiltænkt Lektor Wilster, der i 1828 var udnævnt i den entledigede Lektor Molbechs Sted — den ny Lektor i Botanik og Mineralogi, Dr. Bredsdorff, erholdt nemlig den Bolig, som Lektor Lütken forlod efter at have opteret Molbechs Gaard; — men ifølge Overenskomst mellem Lektorerne Fogtmann og Wilster flyttede denne som opsigtsførende Lektor ind i Førstnævntes Bolig i Akademistgaarden, og Fogtmann i den ny Lektorbolig, hvilken nu beboes af hans Eftermand Lektor Scharling. Da senere, i 1830, endnu en Lektorbolig blev disponibel i Gaarden No. 9, hvis anden Halvdel hidtil havde været beboet af den ved det ældre Akademi ansatte franske Sprogmeester, Moreau***), som i dette Aar ved Døden afgik,

*) Efter dette Kjøb er Akademiet nu Ejer af 15 Gaarde i Sorø, som alle benyttes af Akademiet og dets Embedsmænd, med Undtagelse af en som for Njeblikket er bortlejet. Af disse 15 Gaarde ere de 6 tilkøbte efter Akademiets Fornøelse for ialt 6240 Rbd. Sølv og 9600 Rbd. Sedler. Jøfr. Est. S. 87. Hertil bliver dog endnu at føje en 16de Gaard, der tilhører et Akademi i indværende Aar, 1833, fjenket Legat.

**) Det ny Akademi har ikke, saaledes som det ældre, en egen Bogtrykker.

***) Denne, som døde i den høje Alder af 97 Aar, var den sidste, der var tilbage af det ældre Akademi's Lærere. Den sidste af Professorerne, Molbech, som i 1822 var bleven entlediget, døde i 1824.

blev denne Bolig, efter fornøden Istandsættelse, indrømmet den i samme Aar udnævnte Lektor Henriksen, hvorimod den i Aaret 1831 ved Lektor Dr. Estrups Udnævnelse til Direktor og efter fæet Option af de øvrige Lektorer *) ledigblevne Embedsbolig indrømmedes Gymnastiklæreren Kaptajn Thomsen istædetfor den ham hidtil tillagte Husleje, hvorefter nu alle de ved Akademiet ansatte Lærere, dog siden Begyndelsen af 1832 med Undtagelse af den yngste Adjunkt**), som nu nyder Husleje, have fri Bolig. Endnu er at bemærke, at den nuværende Direktorbolig er den af daværende Godsinspektør Gehejmekonferentsraad Stemann beboede Gaard, som ved dennes Bortgang fra Sorø bestemtes til Direktorbolig, hvorimod den tidligere Direktorbolig overlodes i Leje til Amtmand Kammerherre Stemann, der senere har ombyttet den med den af Direktør Estrup i 1831 forladte Lektorgaard, hvilken han nu med allerhøjeste Tilladelse beboer paa samme Vilkaar som hin.

Den Lejlighed i øverste Etage i Gaarden No. 13, som før Akademibygningens Opførelse benyttedes som midlertidigt Skolelokale, blev, efterat Skolen var forlagt til Akademibygningen, indrettet til Lokale for Direktionens Medlemmer under

*) Det var dog ikke Dr. Estrups Gaard, hvilken overlodes Amtmand Kammerherre Stemann tilleje istædetfor den af ham hidtil beboede, men derimod denne sidste, der kom under Option. Den opteredes af Lektor Kielsen, dennes Bolig af Lektor Bredsdorff, og det var dennes Lejlighed i Gaarden No. 9, som Kaptajn Thomsen erholdt.

**) En af de fire Adjunktlejligheder i Hovedbygningen blev nemlig anvendt til andet Brug, hvorom se længere nede, og den ene Adjunkt anvistes midlertidig Bolig paa et andet Sted, hvilket senere er ophørt. Det er dog for Øjeblikket ikke den yngste, men efter Dverenskomst en af de ældre Adjunkter (der som gift ikke kunde boe i Akademibygningen) som nyder Godtgjørelse til Husleje.

deres Ophold i Sorø^{*)}). De Omkostninger som vare forbundne med Indretningen af denne Lejlighed, samt af de to Lektorboliger i Gaarden No. 9 og i Akademistvaaningen, saavelsom med dennes forandrede Indretning efter sin ny Bestemmelse, og med Indretningen af en Dypasserbolig i samme Gaards Baghus, beløb sig ialt til henimod 3500 Rbd. Repr. Til Opførelsen af den omtalte ny Etage paa Bogtrykkergaarden medgif noget over 1900 Rbd. Repr.

3) Ansættelse af de endnu manglende Lærere og Embedsmænd.

Da den egentlige akademiske Lærestiftelse ikke strax kunde tage sin Begyndelse, var det i 1822 ikke nødvendigt at ansætte andre Lektorer, end dem der udfordredes til at besørge Undervisningen i Skolens øverste Klasse, i hvilken Lektorerne, foruden deres egentlige akademiske Embede, tillige have at give Undervisning. I 1822 vare derfor alene udnævnte 7 Lektorer, nemlig i Historie og Geografi, i dansk Sprog og Literatur, i Mathematik og Astronomi, i Religion og Moral, samt i fransk, i græsk, og i tyssk Sprog og Literatur^{**}); ogsaa vare da ifkun 4 Adjunkter ansatte, hvilket Antal var tilstrækkeligt medens Skolens Discipelantal endnu var indskrænket^{***}). Men da i 1826 saavel Skolen fik den bestemte Udvidelse, som det egentlige Akademi aabnedes, blev dels en 5te Adjunkt nødvendig, dels vare flere akademiske Lærefag at besætte; saaledes sav-

*) Gaardens nederste Etage blev allerede 1822 indrettet til Lektorbolig og beboes af Lektor Hjort.

***) Den latinske Philologi var som Lærefag overdraget Direktor Zauber. I dette Fag udnævntes en Lektor efter at Lektor Estrup var bleven Direktor.

***) Om de da ansatte Lærere se Est. S. 83-84.

nedes endnu Lærere i Philosophien og i Naturvidenskaberne, saavel som i Engelsk, og af Kunstfærdigheder i Ridning og Dands. Da det ikke vel kunde paalægges een Lærer at foredrage Naturvidenskaberne i deres hele Omfang, blev det nødvendigt, heri at ansætte to Lektorer, derimod behøvedes ikke en egen Lektor i Engelsk, da just en af dem, der attraaede akademisk Ansættelse, kunde paatage sig dette Sprog i Forbindelse med sit Hovedfag. Til Lektor i Philosophi udnævntes allerede under 15de Apr. 1826 hidtilværende Adjunkt ved Akademiets Skole, Christian Lütken; det følgende Aar, under 28de Juli 1827, blev Dr. Phil. Johan Carsten Hauch, som i flere Aar ved et Rejsestipendium fra Akademiets Kasse havde været understøttet til en Udenlandrejse, udnævnt til Lektor i Naturvidenskaberne, og under 24de Maj 1828 beskikkedes Dr. Phil. og Lektor Jakob Hornemann Bredsdorff til Lektor i Botanik og Mineralogi, ligesom og, da den hidtilværende Lektor i græsk Sprog og Literatur, Molbech, kort iforvejen var bleven entlediget med Bortpenge, Magister Christian Frederik Emil Wilster, hidtil Adjunkt ved Skolen, under samme Dato udnævntes til Lektor i græsk og i engelsk Sprog og Literatur. Begge de sidstnævnte Lektorer blev derhos paalagt den Forpligtelse at undervise, den Første i Naturhistorie, den Sidste i Engelsk, igjennem hele Skolen. Lektorernes Antal steg saaledes til 10, hvilket siden den Tid er forbleven uforandret.

Foruden Studiosus, senere Kand., Theologiae Caspar Frederik Wegener, som under 6te Maj 1826 udnævntes til Adjunkt istædetfor Lektor Lütken, blev, da Undervisningen ikke længere tilbørligen vilde kunne bejrges ved de hidtilværende 4 Adjunkter, endvidere Kand. Theol. Lars Jakob Nørager Høyberg under 6te Sept. s. A. udnævnt til Adjunkt. Endelig ansattes de endnu manglende Lærere i enkelte Kunstfærdigheder. Allerede un-

der 28de Jan. 1826 var Læreren i Gymnastik, Kaptajn Thomsen, udnævnt til tillige at være Lærer i Ridning, og en Medhjælper ved den gymnastiske Undervisning, som efter Anstaltens Udvidelse vanskelig vilde kunne besørges af een Lærer, saavel som en Lærer i Dands, erholdt Akademiet i den det følgende Aar udnævnte Assistent ved den physiske Opdragelse, Løjtnant Jung.

For nemlig desto mere at sørge for den physiske Opdragelse, der ved Siden af den intellektuelle og moralske er saa vigtig for Ungdommens Dannelse, ansaaes det gavnligt og fornødent, at ved Akademiets Opdragelsesanstalt ansattes en særskilt Embedsmand til at vaage over Orden i Elevernes Renholdelse, Paaklædning, og de dem nærmest omgivende Gjenstande paa deres Sovesale, egne Kamre og ellers, m. v. Da Man troede at dertil helst maatte vælges en Person, der var vant til militær Orden, havde gaaet en offentlig Gymnastikskole igjennem, og kunde i gymnastiske Legemsøvelser, vel ogsaa i Dands, give Undervisning, blev af dem, som til denne Post havde meldt sig, under 24de Marts 1827 allernaadigst udnævnt daværende Kommandersergeant ved Kronens Regiment Carl Frederik Jung, som kort efter forundtes Titel af Løjtnant.

Denne for Opdragelsesanstalten ikke uvigtige Embedsmand erholdt ved en af Direktionen under 21de April s. A. udsærdiget Instrux nærmere Forfrister angaaende de ham i hans forskjellige Stillinger paaliggende Pligter. Da denne Instrux udentvivel i flere Henseender vil være ikke uden Interesse, skal den her meddeles fuldstændig, men den vil mere passende finde sin Plads længere nede, i Forbindelse med de øvrige specielle Reglementer for Anstaltens Virksomhed, med hvilke denne Instrux staaer i nøje Forbindelse.

4) Antagelse af en ny Økonomus og Oldfrue,
samt af en Sygevarterse.

Den ved Akademiet først antagne Økonomus, J. F. Hoppe, hvem det ogsaa indtil videre var overdraget at besørge Vaskningen af Elevernes Senge- og Ganglinned m. v., op-
sagde sin Tjeneste til 1ste Maj 1826. Da saaledes en ny Økonomus vilde blive at antage, var dette ogsaa med Hensyn der-
til den mest passende Tidspunkt til definitivt at regulere For-
delingen af de forskjellige Forretninger som vedkom Beværtning,
Vask, Rengjøren, Ordens Overholdelse, Sygepleje m. m. ved
Stiftelsen. Det ansaaes rigtigst, at der ikke antoges nogen
særskilt Oldfrue, men at de denne vedkommende Forretninger
tillige overdroges til den der antoges som Spisevært, og at der
derimod ansattes en egen Sygevarterse, som det tillige kunde
paalægges at besørge Bødning og Stopning af Elevernes Lin-
nød og Strømper, samt Smaareparationer ved deres Tøj. Til
Spiseværtinde og Oldfrue antoges Enken Madame B. E. Gar-
næs. Hun antoges, ligesom den forrige Økonomus, ikke som
fast Betjent, men paa Opsigelse med 16 Ugers Barsel fra
begge Sider, dog saaledes at Akademiet forbeholdtes Ret til
strax at affedige hende, saafremt hun maatte opføre sig saa slet,
eller hendes Hus komme i en saadan Uorden, at det skulde blive
nødvendigt, strax at vorde hende kvit. De hende i hendes dob-
belte Stilling paaliggende Pligter bleve derefter ved en under
29 Aug. 1826 udfærdiget Instrux nærmere fastsatte. Da denne
i det Væsentlige indeholder de samme Bestemmelser som den
ældre med Økonomus Hoppe oprettede Kontrakt, hvis Hoved-
indhold er meddelt i Eft. S. 193-196; forbigaaes samme
her, ligesom og det ved samme Lejlighed definitivt fastsatte
Spisereglement, der kun i ganske ubetydelige Punkter — mest
Ombytning af Netterne for enkelte Dage — afviger fra det

ældre provisoriske, der er anført sammesteds S. 196-203. Af den Del af Instruxen, der angaaer hendes Stilling som Oldfrue, bemærkes kun følgende Hovedbestemmelser: hendes første Pligt er at iagttage, at de paa Akademiet boende Lærere og Elever, og de i Akademistvaaningen boende Akademister til ingen Tid savne hvad rent Linned de kunne behøve, at Sengene hver Maaned forsynes med rene Lagener og Spisebordene hver Søndag med rent Dækketøj. Med Hensyn til Vaskningen er fastsat som Regel: a) af Ganglinned ugentlig for hver Person: 1 Natstjorte, 2 Dagstjorter eller 1 Stjorte og 2 Kraver, 2 Halstørklæder, 2 Par Strømper eller Sokker, 2 Lommestørklæder, 1 Vest og 1 Par Buger af Vasketøj; b) af Dækketøj ugentlig 1 Sæt Dækketøj af Duge og Servietter; c) Sengelinned maanedlig 1 Par Lagener, 4 à 5 Haandklæder. Forinden de to Ferier, ved Julen og om Sommeren, tilskiller Oldfruen Direktoren en af en Adjunkt i Opdragelsesanstalten attesteret Liste paa det af Elevernes Gang- eller Sengelinned, som ved Slid er bleven ubrugeligt. Det paaligger Oldfruen, strax at mælde til den opsigthavende Lærer, hvad Linned der ikke til rette Tid er afleveret af Eleverne, eller ved deres Sjødesløshed er forkommet, hvorefter denne Adjunkt anmærker det i Dagbogen til Jagttagelse ved Halvaarsrevisionen*). Endelig besørger hun ved de af hende antagne Folk al Rengjørelse i Bygningens forskjellige Værelser og Afdelinger, og al den Opvartning, som ikke vedkommer de af Akademiet selv til umiddelbar Opvartning paa Stiftelsen antagne Oppassere, samt besørger, mod særskilt Godtgjørelse, Oplysning paa Trapper osv. Befindes nogen af hendes Folk skadelige for Elevernes Moralitet, eller ved sin

*) Hvad her er sagt om de opsigtførende Adjunker, gjælder nu om Assistenten ved den pnysske Opdragelse, se Instruxen for denne.

Opførsel giver billig Anledning til Klage, er hun forpligtet til paa Direktors Opfordring at affædige en saadan. Foruden anden Løn og Emolumenter er hende tilstaaet fri Bolig i Hovedbygningen og Benyttelse af de for Økonomien indrettede Lejligheder.

Under samme Dato udfærdigedes ogsaa Instrux for den til Sygevarterse osv. antagne Madame U. M. Habsensfeldt. Ogsaa hun blev antaget paa Opsigelse med det ovenomtalte Børsel. Sygevarterseken gives fri Bolig i Akademiets Sygehus og et Brændedeputat af 16 Favne aarlig til Sygestuernes og egen Fornødenhed, foruden en fast Pengeløn. De hende overdragne Forretninger indskrænke sig til de Studerende ved Akademiet, Akademister og Elever, som have Ophold i Studenterboligen eller i Akademiets Hovedbygning. Dog er hun i fornødent Fald ogsaa pligtig til at modtage til Sygepleje de sammesteds boende Lærere, Betjente, eller andre Personer, hvis Ophold paa bemældte Steder ved en mulig indtræffende Epidemi eller smitsom Sygdom af Lægen erklæres for farlig for bemældte Baanings øvrige Beboere. Af hende forventes ialmindelighed, at hun med Opmærksomhed og moderlig Omhed stræber at vinde Ungdommens Tillid, kjærligen overbærer med ubetydelige Uttringer af barnlig Letsindighed, og retter Ubesindigheds Fejl hos Ungdommen ved godmodige Forestillinger, og Formaninger og Advarsler. Men skulde noget i den hendes Pleje betroede Ungdoms Opførsel yttre sig, som i højere Grad kunde give hende Anledning til Misnøje, har hun at mælde det til Akademiets Direktor, som vil føje de efter Sagens Beskaffenhed fornødne Foranstaltninger.

Hendes Bestilling deler sig i to Hoveddele, nemlig: A Sygevarteringen, B Reparationer af Akademisternes og Elevernes Løj. I førstnævnte Henseende har hun at paasee alt hvad

der hører til Orden og Renlighed paa Sygestuerne og omkring de Syge, besørge disses Pleje i alle Henseender, vaage eller lade vaage over dem i fornødent Tilfælde; i udvortes Sygdomme at besørge varme Omslag, Bandager o. s. v.; i langvarige udvortes Svagheder, der ikke nøde den Paagjældende til at holde Stuen, saasom Udslæt i Hovedet, Frost i Fødderne eller deslige, besørger hun ogsaa Plejen, og det til Tider som ikke kollidere med Skoletiden; ligeledes maa hun være beredvillig til at hjælpe Eleverne, naar de i mindre betydelige Upasseligheds Tilfælde, saasom ubetydelige Saar, Smaabylde, boldne Fingre o. s. v., henvende sig til hende, eller af Lærerne henvises til hende. De af Eleverne, som ikke selv kunne holde deres Hoveder rene, henvises efter Lærernes (Assistentens) Skjønnende til hende, for at hun eller hendes Medhjælperstke, en eller flere Gange ugentlig kunne eftersee dem*). Med Hensyn til den anden Hoveddel af hendes Forretninger, er blandt andet fastsat følgende: for eller efter Vaskningen af Elevernes og Akademisternes**) Linned, Strømper o. s. v., tilstiller Oldfruen hende til Reparering det af samme, som findes i brøstfældig Stand, ledsaget af behørig Fortegnelse. Finder hun noget Stykke saa maadeligt, at det ikke længer kan stoppes eller lappes til Gavn og uden Skam, mælder hun det til Oldfruen, som da henvender sig til vedkommende Lærer (Assistenten) om Anskaffelse af nyt. Hvad Gangklæder angaaer, da besørger hun kun Smaareparationer, f. Ex. at sye Knapper i, sammensye

*) De mere specielle For skrifter, som Instruxen indeholder i Henseende til Sygeplejen, forbigaaes her som mindre vigtige.

***) Da her alene er nævnet Eleverne og Akademisternes, har Direktionen i Skrivelse af 25de Sept. 1830 antaget, at de i Akademibygningen boende Adjunkter og Betjente selv have at sørge for Reparationen af det Løj, for hvilket fri Vask er dem tilstaaet.

opløbne Sømme eller Rifter o. dsl.; saa ofte derfor en Eleve i saadant Tilfælde henvender sig til hende, enten paa egen Haand eller sendt af en Lærer, eller nogen af Betjentene bringer hende et Stykke Løj til saadan Reparation, da maa hun ikke nægte sin Tjeneste. Men trænger Noget til en større Reparation, da afviser hun det til Skræderen, hvis det af en Fejltagelse blev hende tilsendt. Naar noget af Elevernes reglementerede Linned ved Slid er bleven aldeles ubrugeligt, og ved den halvaarlige Revision udslettes af Oldfruens Linnedfortegnelser, paaligger det Syersken efter Bestilling af og Afford med især langt horte boende Forældre, at anskaffe og forfærdige samme af Nytt. Naar Betalingen derfor ikke er erlagt til en vis Tid, indkasseres samme af Akademiets Regnskabsfører tilligemed Forældrenes øvrige Kontingenter. Med Hensyn til Sygevarterstens Folk er indført samme Klausul, som i Instrugen for Spiseværtinden.

II. Skolens og Opdragelsesanstaltens Udvidelse, og Akademiets Nabning i Efteraaret 1826. Anstaltens højtidelige Indvielse det paafølgende Foraar, og Betjendtgjørelse af Akademiets ny Statuter.

Under den foreløbige Indretning havde Antallet af de egentlige Elever ved Opdragelses-Anstalten ikke overstegit 30, eftersom det midlertidige Lokale ikke kunde rumme flere; derimod var det bleven tilladt endel Andre, som enten vare Søner af Forældre i og omkring Sorø, eller for hvis Ophold, Kost o. s. v., paa anden Maade blev sørget, at deltage i Skoleundervisningen alene, som skolesøgende Disciple. Dissets Antal, som oprindelig var 21 — saa at Skolen i 1822 begyndte med 51 Disciple — var efterhaanden stegit saaledes, at det i Begyndelsen af 1826 udgjorde 33. Da nu ved Begyndelsen af det ny Skolcaar

1826—1827 alle de bestemte Elevepladser kunde besættes, bleve 10 af de skolesøgende Disciple og 25 andre Aspiranter optagne som Elever, saa at disses Antal, efterat være formindsket med dem, der havde underkastet sig Examen Artium — ialt 9, 5 Elever og 4 Skolesøgende — derved voxede til 60, som var noget mindre end det bestemte højeste Antal af 64. De Skolesøgendes Antal formindskedes til 23, og Skolen begyndte saaledes med 83 Disciple.

Omtrent paa samme Tid begyndte det første Kursus af de akademiske Forelæsninger for det ovennævnte Antal af 9 Akademister, der havde underkastet sig Examen Artium. Dette Kursus sluttedes i Midten af Februar 1827, hvorefter samtlige 9 Akademister indstillede sig til den første af de tre Prøver, hvoraf den filosofiske Examen var bestemt at skulle bestaae. Det andet Kursus begyndte strax efter i Begyndelsen af Marts Maaned, og varede indtil Midten af Juli, hvorpaa Akademisterne underkastede sig anden Del af den filosofiske Examen. Derefter fulgte det tredje og sidste Kursus, der holdtes ligesom det første fra Septbr. til den paafølgende Febr. Hvorpaa dette første Sæt af Akademister efter at have bestaaet i den endnu resterende 3die Prøve, og saaledes absolveret den filosofiske Examen, i Februar 1828 forlode Akademiet. Af hvilke Forelæsninger og Øvelser disse tre Kursus bestode, vil erfares længere nede.

Akademiets højtidelige Indvielse var først berammet til Efteraaret 1826, paa samme Tid som Skolen blev udvidet og Akademiet aabnet; men da Bygningsarbejderne ikke vare blevne saa hurtigt færdige, som man havde formodet, blev den udsat til det paafølgende Foraar, og foretoges da den 21de Maj 1827 ved Hans Majestæt Kongens allerhøjeste Nærværelse. Af Direktoren var isorvejen udstædt offentlig Indbydelse til dem af Elevernes Forældre

eller Børgere, saavel som Embedsmænd, Godsejere o. s. v. i Sorø By og Omegn, som maatte ønske at bivaane samme. Enkelte af Akademiets Belgjørerere, f. Ex. Gehejmekonferentsraad Büllov til Sanderumgaard, Pastor Bastholm i Slagelse, vare af Direktionen særskilt indbudne til Højtideligheden. Hs. Majestæt Kongen ankom til Sorø den foregaaende Aften. Han modtoges af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, og Direktor Zauber udtrykte i en kort Tale Akademiets Glæde i denne festlige Anledning. Den 21de om Formiddagen Kl. 10 begav Hans Majestæt med Følge sig til Kirken, hvor et højtideligt Te Deum blev affunget; derefter til Akademibygningen, hvor Hans Majestæt i den store Solennitetsaal tog Sæde paa Thronen. Efter at en Kantate var bleven affungen, betraadte Universitets-Direktionens første Medlem, Hans Excellence Gehejmestatsminister Malling Talerstolen, og gav en historisk Udsigt over Stiftelsen fra dens Oprindelse til den nærværende Tid. Ministeren forkyndte, at Hans Majestæt allernaadigst havde givet Akademiet ny Statuter, hvilke ved denne Lejlighed første Gang skulde kundgjøres. Direktor Zauber oplæste nu Statutterne; hvorpaa Ministeren endte sin Tale nedbedende Betsignelse over Kongen, Landet og Stiftelsen. En Kantate sluttede Højtideligheden. Efter denne gav Hans Majestæt en Audients til Akademiets Direktor og Lektorer, og behagede ved denne Lejlighed allernaadigst at tillægge disse Embedsmænd Embedsbrag, Akademiets Direktor med No. 9 i 3die Klasse*), dets Lektorer med No. 8 i 5te Klasse**). Efterat Hans Majestæt derpaa havde givet Privataudients, lod han samtlige Skolens 84 Elever fremstille for sig, hver for sig navnlig, og begav sig

*) Eige med Statsraader.

**) Eige med Professores extraordinarii ved Universitetet.

derefter ned i Akademigaarden, hvor imidlertid Eleverne havde sat sig til Bords under Telte; en Sang blev her affungen. Efterat derpaa Hans Majestæt havde beseet Akademibygningen i alle dens Dele, begav han sig Kl. 3 til Taffels. Gehejmesstatsminister Malling udbragte Allerhøjstfammes Skaal, og derefter det Kongelige Huses Skaal, ved hvilke begge salutedes med 27 Kanonskud. Hans Majestæt havde den Raade, Selv at udbringe først Akademiets Skaal, som salutedes med 9 Kanonskud, siden Gehejmesstatsminister Mallings og derefter Akademiets hidtilværende Godsinspektør Gehejmekonferentsraad, nu Gehejmesstatsminister, Stemanns Skaal. Efter Taffelet besaae Hs. Majestæt, foruden Sorø By's Brandvæsen, Tinghus, o. s. v., Akademistboligen, Akademistalden og Ridehuset, samt Akademiets Plantagehave. Om Aftenen var Akademibygningen oplyst med Begfrandsse. Tirsdagen den 22de Maj om Morgenen Kl. 8 begav Hs. Majestæt sig til Akademiet og bivaandede Elevernes Lovsang; gik derpaa i Klasserne og lod Eleverne examinere fra Kl. 8—11, i 4de Klasse i Dansk, Latin, Fransk, Tyssk, Mathematik, Historie; i 3die Klasse i Historie, i 2den Klasse i Bibelhistorie, i 1ste Klasse i Naturhistorie; hvorefter Tegningerne og Skrivebøgerne fremvistes, og endelig Gymnastiken. Kl. 12 efter Frokosttaffel afrejste Hs. Majestæt fra Sorø, under Salut af 27 Kanonskud.

De to Dage som fulgte nærmest paa den, paa hvilken Akademiet var bleven indviet, udmærkede sig ved en anden Begivenhed af historisk Interesse saavel ialmindelighed som for Stiftelsen isærdeleshed. Hans Majestæt Kongen havde nemlig, foranlediget ved at en Hjernefal og to Dødningeben en Tidlang havde været fremviste i det kongelige Kunstmuseum i Kjøbenhavn, og udgivne for at være Dele af den berømte Erkebiskop Absalons Legeme, allerede i Mæret 1826 givet Ordre til at anstille en Undersøgelse af den

Grav i Sorø (Akademi's) Kirke, som udgaves for Erkebiskop Absalons, for at man kunde erholde Bished om, hvorvidt det omtalte Sagn forholdt sig rigtigt eller ikke. Gehejmestatsminister og Kongelig Historiograf D. Malling, Biskoppen over Sjællands Stift F. Münter, Sekretæren i Kommissionen for Oldsagers Opbevaring Kancelliraad E. Thomsen, og Sognepræsten i Sorø Dr. M. Sommer, var meddelt allerhøjeste Befaling til at være tilstæde ved Undersøgelsen af Graven. Denne foretoges den 22de og 23de Maj 1827 i Overværelse dels af de Ovennævnte, dels af nogle andre dertil indbudne Videnskabsmænd. Undersøgelsen afgav som Resultat dels Bished om at Graven i Sorø Kirke virkelig var Erkebiskop Absalons, dels den Overbevisning, at de omtalte Dødningsgeben ikke kunde være tagne af Absalons Lig, da de samme Dele forefandtes i hans Kiste, dels endelig endel interessante Oldsager der fandtes i Kisten, og som efter Hans Majestæts Befaling bleve udtagne og forvarede i et i Muren tæt ved Graven til den Ende anbragt Jernskab tilligemed Hjernefalken og Dødningsgebenene, der havde givet Anledning til Undersøgelsen, de sidste med Paaskrift om Urigtigheden af hint Sagn. Et Dokument, underskrevet af Statsminister Malling og Biskop Münter, som angav hvad der var bestemt, og en Afsskrift af Undersøgelsesakten, lagdes, indsluttede i tilsmeltede Glasrør, i Graven, som derpaa blev lukket.

Akademiets ny Statuter.

Disse vare vel af H. S. Majestæt underskrevne den 28de Jan. 1827, men de bleve ved den omtalte højtidelige Lejlighed, saaledes som anført, første Gang bekendtgjorte. Dette vigtige Aftstykke er af følgende Indhold:

Vi Frederik den Sjette o. s. v. gjøre vitterligt: Med den særdeles Opmærksomhed, Vi skyldte et Værk, som Vore Kongelige Stamsfædre landsfaderligen have grundlagt og vaaget over, og med den Omhu Vi, ligesom de, bære for videnskabelig Oplysning i

Vor Fædreneftat, have Vi forlængst været betænkte paa at gjenoprette Sorø Akademi, og have dertil ladet forberede dels ved Forbedringer paa Akademiets betydelige Jordegodser, dels ved ny Bygning i den forrige ved Ildbrand ødelagte Akademibygning's Sted, dels ved Erhvervelse af flere Bygninger ved og omkring Akademiet. Efter at disse Forberedelser ere fuldførte, og allerede med en begyndt Indretning er gjort Prøve, have Vi nu fundet for godt og anseet betimeligt at give det ny Akademi passende Statuter. Thi byde og befale Vi som følger:

A. Stiftelsen ialmindelighed.

§. 1. Det paa ny oprettede Sorø Akademi skal være Opdragelses- og Undervisningsinstitut for et vist Antal af Statens Ungdom, hvor de kunne dannes ikke alene ved fundamentale Skolestudier, men ogsaa ved forberedende akademiske Studier til at vorde oplyste og duelige Mænd for Staten, være sig i Embeder, naar noget saadant i Fremtiden maatte dem anbetroes, eller for det private Liv, i hvilket velordnede Kundskaber mærkeligen kunne samvirke til det offentlige Vel.

§. 2. Til den Ende skal Institutet have tvende hinanden ved Siden staaende Indretninger, nemlig: a) Skole-Indretningen for de Studier, som den studerende Ungdom i tidlig Alder behøver, for derpaa siden at grunde mere udvidede Kundskaber og Færdigheder; b) den akademiske, der ved passende Forelæsninger og Dveller vejleder til nærmere Selvtænkning og Selvarbejde i de Videnskabsfag, som dels kunne forberede til Embedsstudium ved Universiteterne, dels udvide videnskabelige Kundskaber i Privatlivets forskjellige Kredse.

§. 3. Og da Landbovæsenet er af saa høj Værd og Bigtighed i den danske Stat, og Sorø Akademi's vidtløftige Jord- og Skov-Ejendomme give der ved Stedet en ypperlig Lejlighed til praktisk Vejledning i samme, saa skal med Akademiet endvidere være forbundet et praktisk Jorddyrknings- og Ferst-Institut, først og for-

nemmeligen for de Unge som ved Sorø Akademi have fuldendt deres Kursus, især naar de have Udsigter til at komme i Besiddelse af mer eller mindre vigtige Landejendomme, og de da maatte ønske at benytte denne Lejlighed for at erhverve sig praktiske Kundskaber til sammes Bestyrelse og Drift; og dernæst ogsaa for andre i lige eller lignende Tilfælde, om de end ikke have været ved Akademiet, men ellers kunne have erhvervet sig fornødne For kundskaber og ere af sat Alder. §. 4. Til Akademiet henhøre nu følgende Fordegsøer: 1) Sorø Klosters gamle Gods, som Kong Frederik den Anden, Højlovlig Thufommelse, ved Foundation af 15de Maj 1586 har skænket og givet til Ungdommens Underholdning og Undervisning i det Sorøske Institut; 2) Friherfskabet Holberg med Alt dertil liggende, ifølge det allernaadigst konfirmerede Erektionsspatent af 6te Marts 1747, saavelsom hvad afgangne Baron Ludvig Holberg ved Testamente af 20de Januar 1748, allernaadigst konfirmeret den 1ste Marts 1754, endvidere har skænket til Akademiet; 3) Hellestrup og Ridløse Gaarde med tilliggende Gods, Ejendomme og Herligheder, saaledes som samme ved afgangne Oberst Rabe v. Kalkreuth's Testamente af 13de Novbr. 1743, konfirmeret den 11te Septbr. 1744, ere henlagte til visse Understøttelser og siden ved nærmere allernaadigst Foundation af 14de Maj 1751 overdragne Sorø Akademi til Bestyrelse; 4) Mørup Gaard og Gods, som Akademiet har tilkjøbt sig og ved Auktionsffjøde til samme er overdraget; 5) Nordruplund Gaard og Gods, som ligeledes er kjøbt og ved Auktionsffjøde Akademiet til Ejendom forsikret. §. 5. Alt dette Gods med alle dertil henhørende og dermed forbundne Rettigheder og Herligheder af hvad Navn nævnes kan, ligesom og hvad ellers af faste Ejendomme ved Kjøb eller Gave maatte herefter tilfalde Stiftelsen, skal uroffeligen være og blive den Grundfond, hvorpaa Institutet hviler og af hvis Indkomster samme underholdes, og maa

ingensinde, det Kalkkreuzste Testamente dog uforfrænkter, til andet hvilket som helst Brug anvendes. §. 6. Dog, dersom nogen eller noget af de Eiendomme, som hidtil ere tilkjøbte eller herefter tilkjøbtes, skulde til Fordel for Akademiet ved Mageslæg eller Salg eller paa anden Maade derfra igjen kunne adskilles, da maa derom til Os skee allerunderdanigst Forestilling, og saadan Omsætning kunne bevilges, imod at den Kapital eller anden Værd, som derfor erholdes, træder ind i det Afhændedes Sted og bliver en Del af Grundfonden. Til samme Grundfond skulde ogsaa de Kapitaler henlægges, som for Akademiet efter opgjort endelig Beregning blive tilbage, naar alle Omkostningerne paa den ny Hovedbygning og andre med Akademiets Gjenoprettelse forbundne Udgifter ere bestridte; ligeledes samtlige Akademiets Bygninger, nuværende eller tilkommende, udenfor og i Sorø By, saa og alle Samlinger af Bøger og andre videnskabelige Apparater, som det allerede ejer eller fremdeles ved Kjøb eller Gave maatte komme i Besiddelse af. §. 7. Ingen Gjæld maa hæftes paa Akademiets Grundfond eller Dele deraf, med mindre Vor allerhøjeste Tilladelse dertil er given. Dersom nogensinde noget kan spares i rede Kapital ved Overskud over Udgifter, da skal det Opspærrede samles til en Reservecfond og som saadan gøres frugtbringende, for at komme fortrinligen til Hjælp saafremt og naar maatte behøves. §. 8. Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler skal have Overbestyrelsen over Stiftelsen og alle dens Indretninger, Ejendomme og Midler, og føre denne Bestyrelse over Jordegods og Bygninger ved de Forvaltere, og over Skovene ved den Forstinspektør, som Vi have udnævnt, eller herefter paa Direktionens allerunderdanigste Forestillinger udnævne. Saa drager den ogsaa Omsorg for, at Kasse- og Regnskabsvæsenet i alle Grene holdes i behørig Orden. Hovedkassen skal være under dens umiddelbare Bærge, men særskilt fra alle øvrige Fonds, saaledes

at dens Obligationer og andre Beviser for Tilgodehavender, hvilke alle skulle være navnligén udstædte til Stiftelsen selv, eller paa-tegnede at være Stiftelsen tilhørende, gjemmes i Direktionens Arkiv; dens kontante Pengebeholdninger, forsaavidt disse kunne undværes fra de løbende Udgifter paa Stedet, derimod staae indsatte paa Folium i Nationalbanken, til Disposition naar behøves.

§. 9. I Løbet af ethvert Aar haver Direktionen for Os allerunderdanigst at foredrage, tilligemed en Indberetning om Stiftelsens videnskabelige Fremgang, ogsaa en nøjagtig Forklaring over dens økonomiske Stilling ved Udgangen af det sidst forløbne Aar.

§. 10. For Opdragelsen og Undervisningen ved Skolen og Akademiet skal være en af Os beskikket Direktor, som paa Stedet forestaaer samme og vaager over den indvortes Økonomi i Henseende til Bespisning, Inventariers Anskaffelse og Vedligeholdelse, og deslige.

§. 11. Til Lærefagenes Besørgelse have Vi tilforordnet og ville fremdeles tilforordne Lektorer, hver i sin Videnskab. Deres Hovedforpligtelse er til akademiske Forelæsninger og dermed forbunden Vejledning; dog paaligger dem tillige Undervisning i Skolens øverste Klasse. I de øvrige Klasser gives Undervisning af Adjunker, som Vi dertil beskikke; de skulle tillige føre dagligt Tilsyn med Eleverne i Akademibygningen.

§. 12. Derfom det maatte anses nødvendigt og gavnligt at ansætte Noget til særskilt Opsyn over Elevernes Renlighed og Orden i Paaklædning og deslige, da skulle hans specielle Forretninger i saadan Henseende ved Instruktion *) sættes i Forhold til forbemeldte Adjunkternes daglige Opsyn.

§. 13. Ogsaa til de Kunstøvelser, som ved Skolen og Akademiet dyrkes, ville Vi beskikke det fornødne Antal af Lærere i Kunsterne.

*) Se nedenfor under No. III, 5.

B. Skole-Indretningen isærdeleshed.

§. 14. Til Undervisning og Opdragelse i Skole-Indretningen skal kunne antages og deri vedligeholdes et fast Antal af ikke højere end 64. Foruden Undervisningen giver Stiftelsen dem tillige, under tilbørlig Orden og Disciplin, Bolig, Kost, Vass, Brænde, Lys og Oppasning, samt Lilsyn og Pleje i Sygdoms- Tilfælde, og ordner deri Alt saaledes at de tidligen kunne dannes til at vorde sunde, gode, forstandige, sædelige og ved udvortes Anstand sig anbefalende unge Mennesker.

§. 15. For ovenmældte Undervisning og Underholdning betaler aarligen Enhver ialt 200 Rbd. rede Sølv i fire Terminer, hver Termin forud.

§. 16. Eleverne ere i Regel alle Betalende; dog skulle nogle Gratistpladser være forbeholdne, især for Sønner af uformuende Embedsmænd, som længe have tjent Staten troelig og vel i vigtige og anselige Poster. Disse Gratistpladser have Vi bestemt til et Antal af 14, at fordeles imellem Akademiet og Skolen, og ville Vi selv allernaadigst udnævne til samme. De betalende Elever antages af Direktionen. Gratisterne nyde i Et og Alt samme Undervisning og samme Emolument i Henseende til Bolig, Kost o. s. v. som de Betalende.

§. 17. Enhver antagen Eleve, Betalende eller Gratist, skal ved sin Ankomst til Stiftelsen medbringe og saalænge han er der vedligeholde af Gang- og Senge- linned samt Klæder og Fodtojs m. v. det, som ved Reglement er bestemt, ligesom og de fornødne Bøger. Forsaavidt heri er Forsømmelse, anskaffes det Fornødne, som mangler, af Stiftelsen for Bedkommendes Regning*).

§. 18. I Henhold til Kong Frederik den Andens Bestemmelse i Fundatsen af 1586 og til afgangne Akademiets Velgjører, Baron Ludvig Holbergs Dnske og

*) Ifr. den Kongl. Resolution af 17de Aug. 1827, nedensfor under No. IV., 1.

Begjæring i Tillæg til hans Testamente af 20de Januar 1748, som ogsaa bleve fulgte i §. 6 af den senest under 29de Januar 1782 givne Fundats, skulle ikke alene Adeliges og lige med Adel Privilegeredes Børn, men ogsaa andre Embedsmænds og agtbare Borgeres Børn af god Opdragelse have Udgang til at optages i Stiftelsen, baade som Gratister og som Betalende. §. 19. Samtlige Elever staae under Stiftelsens almindelige Opsigt og Orden, og Ingen kan derfor have Høumester eller egen Tjener hos sig. §. 20. Som væsentlige Betingelser for dem, der ønskes antagne i Skolen, skal paasees, at de have fyldt deres tiende Aar eller mangle iffun nogle faa Maaneder deri; at de i det Mindste kunne læse færdigt dansk og latinsk Tryk og Skrift; at de kunne skrive det danske Sprog uden betydelige orthographiske Fejl, og overalt ere saaledes bekjendte med dette Sprog at de kunne nytte Undervisningen; at de kunne regne de 4 Species; at de ikke ere over 16 Aar; at deres Sæder ere ufordærvede og deres Anstand sommelig; at deres Alder ikke staaer i alt for stort Misforhold til den Alder, der maa ansees som den mest passende for den Klasse, til hvilken de efter deres medbragte Kundskaber kunne henhøre; at de ikke have nogen betydelig Sjæls- eller Legems-Svagthed. Enhvers Plads i Klassen bestemmes efter foregaaende Prøvelse i Forhold til hans Kundskaber. §. 21. Skolen skal have 4 Klasser. Enhver Klasse fordrer almindeligen 2 Aar; altsaa varer Skoletiden igjennem alle Klasser i Regelen i 8 Aar. Men ligesom overordentlig Flid og Fremgang i Forening med Sædelighed kan fremskynde, saa kan ogsaa Usædelighed, Uflid og Mangel af Fremgang standse eller tilbagesætte. §. 22. I Skolen skal læres og øves af Sprog: Dansk, Latin, Græsk, Fransk, Tysk, Engelsk; af Videnskaber: Religion og Moral, Geografi, Historie, Mathematik og Naturhistorie. Endvidere gives Undervisning i Gymnastikens forskjellige Grene, samt i Tegning og Mu-

sik. I Hebraiisk gives ingen offentlig Undervisning^{*)}, hvorimod desto mere Tid og Flid bør anvendes paa de levende Sprog, det franske og tyske især. §. 23. Efter fuldendte Skolestudier gaae Eleverne over til den akademiske Indretning. §. 24. Om Mødenheden til at dimitteres fra Skolen til Akademiet afgjøres af Direktor efter Overlæg med Lektorerne. §. 25. For dem, der dimitteres fra Skolen, skal paa den Tid, naar de dimitteres, afholdes en Examen Artium i samme Form som ved Kjøbenhavns Universitet for dem, som dertil dimitteres. Ved denne Examen skulle ogsaa som Censorer være tilstæde de Professorer fra Kjøbenhavns Universitet, eller andre lærde og videnskabelige Mænd, som Direktionen dertil indbyder. §. 26. Alle fra Skolen Dimitterede, som bestaae denne Examen, skulle indskrives i Akademiets Protokol som akademiske Borgere, og, saaledes indskrevne, skulle de agtes og ansees lige med de akademiske Borgere ved Universiteterne i Kjøbenhavn og Kiel. §. 27. Ingen kan dimitteres fra Sors Skole til Akademiet sammesteds, med mindre han der har nydt Undervisning idetmindste i de tvende sidste Aar og altsaa er gaaet Skolens øverste Klasse igjennem, og har fyldt det 17de Aar, eller mangler deri kun nogle Maaneder. §. 28. Fra Sors Skole dimitteres ikke til Kjøbenhavns Universitet. Til Akademiet i Sors kan ikke dimitteres undtagen fra Skolen sammesteds. §. 29. Forlader Noget Akademiets Skole uden sammesteds at have fuldendt sine Skolestudier, da meddeles ham alene fra Direktoren et Vidnesbyrd om, hvilken Fremgang han har gjort og hvorledes han der har opført sig. §. 30. Foruden de egentlige Elever kan det og, forsaavidt Plads er i Klasserne, af Direktionen vorde tilladt Sønner og Myndlinge af Embedsmænd og

*) Se nu den Angl. Resol. af 22de Marts 1833, nedenfor under No. IV., 3.

Andre, som ere bosatte i Sorø By, eller saa nær samme at de fra Forældrenes eller Børgernes Boliger kunne søge Skolen, at tage Del i Undervisningen sammesteds, imod Betaling af 30 Rbd. rede Sølv aarlig. I Tilfælde af at flere Brødre paa engang søge Skolen, kan en Moderation i denne Betaling tilstaaes *). Men da det faste Antal af Elever nu er meget forøget, skal det ikke længere finde Sted, at udenby's Børn sættes i Kost i Sorø By for derfra at være Skolesøgende. Ikkun i enkelte Tilfælde, af særdeles Uarsager, kan saadant af Direktionen tilståes §. 31. Ved alle Lejligheder, saasom ved Konfirmation og ellers, hvor der er Spørgsmaal om den Orden, i hvilken Eleverne imellem sig og i Forening med de Skolesøgende følge hinanden, tages alene Hensyn til de Pladser, som de paa den Tid have i Skolen.

C. Den højere Lærestalt eller den akademiske Indretning isærdeleshed.

§. 32. Ved Akademiet fortsættes de i Skolen begyndte Studier i den latinske og græske Philologi, Historie og dertil hørende Discipliner, Mathematik, Naturhistorie, dansk, fransk, tysk og engelsk Litteratur, i Forbindelse med udvidede Sprogøvelser; hvortil endnu kommer theoretisk og praktisk Philosophi, Physik og Astronomi; alt saaledes som passer for akademiske Borgere, der ved forøget Selvtænkning og Selvvirken under den højere Vejledning danne sig frem i de forskjellige Kundskaber, som udgjøre de saakaldte Humaniora **). §. 33. Forelæsningerne skulle holdes af Akademiets Direktor og de beskikede Lektorer, og fordeles efter Lektionstabeller, som autoriseres af Direktionen, til 3 Semestre, saaledes at det akademiske Kursus i Sorø kan være tilendebragt i 1½ Aar. §. 34. Fore-

*) Jfr. Dir. Skr. af 21de Juli 1832, nedenfor under No. IV., 1.

**) Jfr. d. Rgl. Resolution af 22de Marts 1833.

læsninger til Embeds-Examina skulle være Bore Universiteter i Kjøbenhavn og Kiel forbeholdte. §. 35. Det er ikke tilladt Noget, som er dimitteret fra Sors Skole til Akademiet sammesteds, at begive sig derfra, for at fortsætte sine Studier til Embeds-Examen ved Kjøbenhavns Universitet, førend han har fuldendt sit *cursum academicum* i Sors, og der underkæftet sig den philosophiske Examen i de bestemte Afdelinger. Men denne Prøve skal da med Hensyn til Embeds-Examen og til de akademiske Borgers Rettigheder have samme Værd og Virkning, som den philosophiske Examen ved Kjøbenhavns Universitet. §. 36. Den philosophiske Examen i Sors skal holdes offentligen i Forsamling af Stiftelsens Lærere og andre Videnskabsmænd, samt Enhver, som ellers har Lyst og Lejlighed til at være nærværende som Tilhører. Det Specielle ved denne Examen vil, ligesom det ved Examen *Artium*, i særskilt Reglement være at bestemme. §. 37. Under det akademiske Kursus anføres Akademisterne tillige til de for deres Alder passende gymnastiske Øvelser, saasom Riden, Fægten og desl., ligesom de ogsaa fortsætte de i Skolen begyndte Øvelser i Tegning og Musik, naar de dertil have Naturgaver og Lyst. §. 38. De Elever, som efter fuldendte Skolestudier gaae over til Akademiet, skulle fremdeles som Akademister vedblive, mod samme Betaling af 200 Rbdlr. rede Sølvs aarligen, som i Skoletiden er given, eller gratis, naar de i Skolen have været Gratister, at nyde Bolig, Brændsel, Lys, Vask og Oppasning i et særskilt for Akademisterne indrettet Locale, samt Kost til Middag og Aften, og Sygepleje naar behøves; i hvilken Tid de derimod ogsaa som Akademister vedblive at staae under Akademiets Love. Egen Hovmester eller egen Tjener kan heller ingen Akademist have hos sig. §. 39. Alle Forelæsninger ved Akademiet skulle holdes uden Betaling for Akademisterne. §. 40. De Skolesø-

gende fra Sorø By, som i den foreskrevne Orden ere dimitterede fra Skolen til Akademiet, skulle ligesaa vel som de andre Akademister benytte Forelæsningerne og Kunstøvelserne ved Akademiet, imod at de betale til Akademiets Kasse enhver 30 Rbdlr. rede Sølv aarlig. §. 41. Dersom Andre, som opholde sig i Sorø By eller i nærmeste Omegn, skulde ønske at høre Forelæsningerne eller nogle af samme, da kunne de dertil have Udgang imod passende Honorar, naar Direktor tillader og vedkommende Docent samtykker*).

D. Det praktiske Institut for Jorddyrkning og Forstværden, som forbindes med Akademiet.

§. 42. Naar Omstændighederne tillade det, skal det praktiske Jorddyrknings- og Forstinstitut, som forbindes med Akademiet, ogsaa sættes i Gang, og imidlertid dertil forberedes. Det indrettes med den Sparksomhed, som Akademiets Ballance maatte gjøre fornøden. Institutet bliver først og fornemmeligen praktisk. Angaaende de theoretiske Kundskaber, som udfordres med Hensyn til Gjenstandene for dette Institut, skal derhen sees, at deslige Kundskaber kunne saameget muligt foredrages af de Akademiets Lærere, til hvis Fag deslige Kundskaber henhøre, imod passende Honorarer. For det Praktiske alene skulle særskilte erfarne Lærere eller Vejledere ansættes.

§. 43. Til dette Institut, og Undervisningen som der gives, skulle først og fornemmeligen de have Udgang, som have fuldendt deres Skolestudier og deres akademiske Kursus i Sorø, og derefter, ifølge hvad foranstaaende 2den §. ommælber, ville lægge sig efter Jordbrug og Forstværden. Men da disse muligen kun ville udgjøre et lidet Antal, saa skal Institutet mod Beta-

*) Jfr. dog Direktionens Skrivelse af 16de Febr. 1833, nedenfor under No. IV., 3.

ling være aabent ogsaa for Andre, der have opoffret og vilje opoffre sig til Land- og Forstsvæsenet, og allerede have erhvervet sig nogle derhen sigtende især praktiske Kundskaber, paa det at Institutets Nytte kan vorde desmere udbredt. §. 44. Saa snart de fornødne Forberedelser dertil ere trufne, vilje Vi være betænkte paa nærmere at ordne det Hele.

E. Den akademiske Disciplin.

§. 45. De særdeles Pligter, som Akademisterne i den Tid, medens de opholde sig ved Akademiet, have at iagttage med Hensyn til den akademiske Orden og Sædelighed, blive dem, naar de ved Akademiet immatrikuleres, bekjendtgjorte ved trykte Regler. I alle Sager, som angaae Afvigelser herfra eller Forseelser herimod, skulle de staae under et akademisk Raad, der bestaaer af Direktor og samtlige Lektorer. Direktor har Forsædet i samme. Alt afgjøres ved fleste Stemmer. I Tilfælde af lige Stemmer gjælder den Mening, for hvilken Direktor har erklæret sig. Over Alt, hvad i det akademiske Raad forhandles, skal føres en dertil autoriseret Protokol. §. 46. Det akademiske Raad skal især lade sig det være anliggende, ved de mildere Midler at lede til Orden og Pligters Opfyldelse. Men i Tilfælde, at disse dets Bestræbelser skulde være frugteløse, skal det være bemyndiget til, uden Appel at tilkjende Straffe, der bestaae i Frettesættelser, private af Direktor efter Raadets Beslutning, eller offentlige i det samlede Raad, eller Pengebøder fra 2 til 20 Rddlr. rede Sølv, der tilfalde Akademiets Bibliothek. §. 47. Dersom det nogensinde imod Formodning skulde indtræffe, at nogen Akademist gjorde sig skyldig i meget grove Forseelser, skal Raadet kunne tilkjende Bortvisning fra Akademiet; men da skal saadan Kjendelse, med Oplysninger om alle Omstændigheder, indsendes til Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler, for Os derfra allerunderdanigst at fores-

drages til endelig Afgjørelse, samt til Bestemmelse, om og hvorvidt denne Bortvisning skal have samme Virkning som Delegation fra Universiteterne i Kjøbenhavn og i Kiel. Dersom det behøves, at under Sagen Vidner afhøres, skal saadant Tingsvidne optages ved Stedets civile Ret*).

F. Friheder og Benaadninger for Stiftelsen.

§. 48. Saavel for dens Hovedbygning og øvrige Bygninger paa det gamle Klosters Grund indenfor Klosterporten, som for de Gaarde og Baaninger i Sorø By, som Akademiet ejede førend Aaret 1821, skal Akademiet have samme Friheder som forhen ifølge Fundatsen af 29de Januar 1782, saaledes, at disse Gaarde og Baaninger, uagtet de tildels ere Kjøbstædbygninger, skulle være befriede for alle Skatter og Paalæg, Indkvartering undtagen. §. 49. Samtlige Stiftelsens Embedsmænd og Betjente, hvad enten de boe i og ved Akademibygningen eller i Sorø By, skulle være fritagne for alle personlige Sorø By's Bestillinger; dog at Ingen tager deraf Anledning til at fravige sig Børgemaal, som ham efter Loven kunde tilfalde. §. 50. Stiftelsen skal i alle Tilfælde være fritagen for stemplet Papiers Brug ved Udfærdigelser; ligesom den og i alle Retsfager skal have beneficium processus gratuiti. §. 51. Den Konsumtions-Frihed, som Akademiet har været forundt, skal fremdeles vedblive paa samme Maade som hidtil, nemlig saaledes, at af Sorø By's Konsumtions-Kasse udbetales 150 Rbdlr. Solv aarlig til Akademiets Kasse, imod at Konsumtions-Ulgift erlægges af alle Konsumtionspligtige Varer, som forbruges af dem, der henhøre til Akademiet, hvad enten de opholde sig paa Akademiets egen Grund eller i Sorø By.

*) Med disse tre Paragrafer bør jevnføres Direktionens Skrivelse af 29de Maj 1832, nedenfor under IV., 3.

§. 52. Ligeledes vedbliver den Tilladelse, som ved Fundatsen af 29de Jan. 1782 §. 33, Sold- og Konsumtions-Forordningen af 1ste Febr. 1797 §. 379 og Forordningen om Befordringsvæsenet i Danmark af 27de Jan. 1804 er given samtlige Embedsmænd, Betjente og Studerende i og ved Stiftelsen, til at leje Befordring af Akademiets Gods for billig Betaling, uden Paataale af Stædernes Bognmandsblaug, og uden at betale Milepenge, imod Attest fra Akademiets Hovedkontor. §. 53. Akademiet maa, som hidtil, have sit eget Segl, i hvis Skildt sees en Phønix, oplivet ved Straalerne af en lysende Sol, med Motto: *redivivus luce nova*, og ovenpaa Skildtet Bort Kongelige Siffer i dobbelt Træk, med Overskrift: *D. G. Rex Daniæ. Vand. et Goth. &c. Restaurator Academiæ Soranæ.* Dette Segl, som iffun skal være til Brug til Akademiets offentlige Dokumenter og Akter, tillade Vi at aftrykkes i rødt Vox.

Saaledes have Vi i disse Statuter bestemt de væsentligste og almindelige Grundregler for Sorø Akademi i dets fornyede Forfatning. Ved særskilte Reglementer for den indvortes Orden, hvilke Vi bemyndige Vor Direktion for Universitetet og de lærde Skoler til at udfærdige, skal alt det Specielle, som vedkommer Udførelsen, endvidere bestemmes. Fundatsen af 29de Januar 1782 ville Vi derved have ophævet. Naar Lider og Omstændigheder maatte foranledige Forandring til det Bedre i nogen af de her fastsatte Punkter, eller nogen ny gavnlig Bestemmelse, da ville Vi paa Direktionens allerunderdanigste Forslag derom tilkjendegive Vor allernaadigste Villie, altid med Kongelig Omhu for Stiftelsens Fremgang og Lyk. Givet o. s. v. den 28de Januar 1827.

III. De af Direktionen udfærdigede specielle Reglementer for den indvortes Orden, samt Instrux for Assistenten ved den physiske Opdragelse.

Ifølge den nylig anførte Kongelige Bemyndigelse bleve af Direktionen under 8de Maj 1827 udfærdigede specielle Reglementer for Bestyrelsen og Undervisningen ved Akademiet ialmindelighed, for Skolen isærdeleshed, og for den akademiske Lærestanstalt isærdeleshed, samt Regler til Sagtagelse af Eleverne og de Skoleføgende i Akademiets Opdragelsesanstalt og Skole. Hovedindholdet af disse Reglementer har Udg. her bestræbt sig for at levere saa kort som det lod sig gjøre, naar intet Punkt af Vigtighed skulde forbigaaes. De sidstnævnte Regler ere vel i Hovedsagen overensstemmende med de tidligere provisorisk fastsatte Regler, som i sin Tid ere meddelte i Efterretninger o. s. v., men da de dog ere noget modificerede og forøgede, bør de udentviol anføres i Forbindelse med de øvrige Reglementer. Til Slutning skal meddeles den oven S. 415 omtalte Instrux for Assistenten ved den physiske Opdragelse, der kan ansees som et Tillæg til de øvrige Reglementer.

1) Reglement for Bestyrelsen og Undervisningen ialmindelighed ved Sorø Akademi.

Da Stiftelsens Hjemme er ej alene Undervisning, men tillige Opdragelse, bør til begge Dele stedse tages lige opmærksomt Hensyn. Til Direktor og samtlige Lærere have den Tillid, at de ved deres Exempel som ved deres Lærdomme ville søge og vide at tilvende sig de Unges Højagtelse og Tillid, og at de, enige med hinanden, ville omgaaes Eleverne med den blide Alvorlighed, der i Ungdommens Opdragelse virker mere end idel Mildhed eller idel Stræng-
hed (§. 1). Direktoren har paa Stedet øverste Bestyrelse over og Tilsyn med Alt hvad Opdragelsen og Undervisningen vedkommer, og staaer derfor først og fornemmelig til Ansvar; han

brevvæxler med Direktionen om Akademiets og Skolens Anliggender, samt med Elevernes Forældre eller Børgere, og Andre, der i Henseende til Opdragelsen og Undervisningen maatte have noget med Akademiet at forhandle; vaager over den daglige Orden i alle Grene, og bestemmer, dersom Tvivl eller forffjellige Meninger finde Sted, hvad i Tilfældet bør skee; han drager Omsoarg for, at naar nogen Lærer hindres i at varetage sine Forretninger, disse da udføres af en anden, en gjensidig Pligt, som ingen Lærer maa unddrage sig (2—5). Direktoren tager selv Del i Undervisningen i Skolen, og holder for Akademisterne Forelæsninger for et vist Fag; han opflytter, efter Overlæg i Lærersamlingerne, de Disciple, som han dertil anseer kvalificerede. Hos ham er Arkivet med dertil hørende Protokoller og Dokumenter. Han har Bestyrelsen af Bibliotheket, og under ham som Bibliothekar staae den Amanuensis og de Betjente som derved ansættes; han forestaaer Anskaffelsen af de Bøger som aarligen indkjøbes (6—9). Han fører alt Opsyn som vedkommer den indvortes Økonomi, og paaseer, at Økonomus og Sygevartersken opfylde deres Forpligtelser. Ved Akademisternes Spisebord, og ved det for Eleverne, tager han af og til Plads, for at han blandt andet kan forviise sig om Bespisningens Beskaffenhed. Han paaseer, at alt Inventariet og de reglementerede Lydningsmaterialier, Brænde m. v. stedsse have af god Kvalitet, og at dermed forsvarligen omgaaes; foranstalter de fornødne Indkjøb eller Istandsættelser, og paaseer, forsaavidt Reparation eller ny Anskaffelse foranlediges ved Nogens Forsælse, at Skaden af den Skyldige erstattes (10—14). Angaaende alle Udgifter, som overstige 50 Rbdlr. Sølv, gjør han forud Indstilling til Direktionen; Udgifter af mindre Beløb kan han anvise paa Akademiets Kasse, mod siden efter, kvartaliter, at erhverve Direktionens Approbation; ligesledes har han angaaende Forandringer og Reparationer ved Stift-

telsens Bygninger, som i Mellemtiden mellem den aarlige almindelige Reparation gjøres fornødne, at henvende sig til Direktionen, dersom Sagen er af nogen Betydning, men angaaende smaa Udbedringer henvender han sig direkte til Bygningsinspektøren (15, 16). Mod en aarlig Godtgjørelse af 300 Rbd. Sølv bestrider han alle med Kontorhold forbundne Udgifter, og antager og lønner selv den ham fornødne Haandskriver; ligeledes antager, instruerer og affædiger han de fornødne Opvartere saavel i Akademistvaaningens som i Opdragelsesanstalten, og paaseer, at Oekonomus affædiger dem af sine Folk, til hvis Bortfjernelse der maatte være Anledning (17, 18). Overopsynet med og Overbestyrelsen af Akademiets Kirkes Indvendige, Kirkegaarden og hvad dertil hører, som forhen har været henlagt til Overhofmeester-Embedet, paaligger Direktor; men dens Bygning og Vedligeholdelse, samt Udgifter og Regnskabsvæsen, forbliver som hidtil henlagt under Bygningsinspektionen. Ligeledes overtager Direktor Bestyrelsen af Akademiets Plantagehave og den derved ansatte Gartner staaer umiddelbar under ham, dog at Lektoren i Naturhistorien faaer Indseende med den botaniske Del af Havens Kultur. Fra Haven afgives Træfrugten til Elevernes og Akademisternes Bord efter Direktors speciellere Foranstaltning*). (19, 20). Overhovedet udfører Direktor alt hvad der udfordres til øverste Tilsyn med Anstalten i dens forskjellige Dele og dens øverste Bestyrelse paa Stedet, alt under Direktionens almindelige Overbestyrelse (21). Lektorerne have hver i sit Fag at holde Forelæsninger for Akademisterne, og desuden at deltage i Undervisningen i Skolens øverste Klasse. De bør bidrage til at alt holdes i Orden og god Skik, og ere forpligtede til, ogsaa udenfor deres

*) For Plantagehaven er af Direktionen udfærdiget et eget Reglement, ligesom for Gartneren en ny Instrux.

Undervisningstimer at vise Eleverne og Akademistjerne tilrette, naar de afvige fra det som er dem foreskrevet. Ved Elevernes Middagsbord er altid en af Lektorerne skiftevis tilstæde. Ogsaa ved Akademisternes Bord tager en Lektor af og til Plads. Lektorerne i de levende Sprog tale ved Bordet disse Sprog med dem af Eleverne som ere komne saavidt, at de deraf kunne have Nytte. En af Lektorerne er altid efter Omgang tilstæde ved Elevernes Kirkegang. Onsker Direktoren udenfor Ferietiden at være fraværende paa flere Dage, har han at anmeldte dette for Direktionen, og i saadant Tilfælde, som og i Sygdoms Forfald, besørger hans Forretninger af den første af Lektorerne i Embedsaldet, eller, hvis denne skulde være forhindret, den næste efter ham o. s. fr. (22—28). Udjunkterne give Undervisning, Enhver i det eller de ham af Direktor anviste Fag, og i de ham ved Timetabellen anviste Timer, efter den Plan, som mellem vedkommende Lektor og ham med Direktorens Samtykke vedtages. Opsynet for dem blandt Udjunckterne, som tillige ere opsigtsførende, bestaaer ialmindeliged deri at de dagligen og ideligen vaage over og have Tilsyn med, at Eleverne i og udenfor Akademibygningen opføre sig som de bør, og naar de finde noget deraf afvigende, at de da formeane, advare og irettesætte. Ligeledes have de Tilsyn med at Eleverne hensigtsmæssigen anvende deres Forberedelsestimer i de dertil bestemte Øvelser. Af denne Årsag boe de i samme Bygning som Eleverne og spise med dem til Middag og Aften. Naar behøves, er ogsaa den eller de Udjuncker, som boe udenfor Akademibygningen, pligtige at tage Del i saadant Opsyn. Opsigtstiden fordeles imellem dem af Direktoren, saaledes at de deri ligeligen deltage og afvegle*). Lovrigt er det saavel Udjunckterne,

*) Forandret indtil videre ved Direktionens Skr. 6te Decb. 1831, se nedenfor under IV, 2.

enten de tage Del i Inspektionen eller ikke, som Akademiets Lærere i Sprog og Videnskaber overhovedet, aldeles forbudet, imod Betaling at meddele Elever eller Skolesøgende privat Undervisning. Heller ikke kan det tillades de i Akademibygningen boende Adjunkter at have hos sig nogen skolesøgende Discipel enten imod Betaling eller gratis (29—34). Lærerne i Kunster og Legemsøvelser have i deres Undervisningstimer samme Pligt og Myndighed til at holde Orden og god Skik, som ovennævnte Lærere i deres, og ved alle Lejligheder skal der vises dem tilhørlig Agtelse; men iøvrigt have de ingen Opsyns- eller andre Forretninger at varetage, foruden dem der forefalde i deres Timer; dog bør Musiklæreren desuden, saavidt muligt, være tilstæde naar Morgenlovsangen holdes. Ved alle passende Lejligheder bør samtlige Lærere ved Akademiet søge at gjøre de Ungefattelig, og indprænte dem, at enhver velfindet Yngling værner sig til at iagttage sin Pligt fordi det er Pligt, og fordi dens Udsøvelse fremmer hans Dannelse og Hæder, og at, naar ham tilstaaes eller nægtes hvad ham kan være behageligt, da er det ikke at ansee som vilkaarlig Belønning eller Straf, men som naturlig Følge af hans eget Forhold. Naar i Tilfælde af Forseelse de midlere Midler ikke skulde findes tilstrækkelige, f. Ex. naar nogen Eleve eller Skolesøgende viser Opsætighed eller Trodsighed mod en Lærer, tilkommer det denne øjeblikkelig og paa Stedet at revse ham med forporlig Straf, dog med Sindighed og uden at røbe Brede eller Bitterhed. Den samme Myndighed har ogsaa udenfor Undervisningstimerne den ved den physiske Opdragelse ansatte Assistent. Disse Grundsetningers Anvendelse i enkelte Tilfælde berøer paa Lærernes Skjansomhed. Stedse maa i disses Forhold i denne Henseende være aftalt Ensamighed, saa at deres Formaning, Udvarsler og Rettesættelser ikke gaac imod hverandre (35—39). Maanedlig paa en bestemt Dag, eller oftere, naar Direktoren finder det fornødent, holdes, udenfor de bestemte Un-

undervisningstimer, Lærersamling, i hvilken samtlige Lektorer, saavelsom de blandt de øvrige Lærere, som Direktoren finder det fornødent at tilfige*), ere pligtige at møde. I disse Forsamlinger overlægges saavel om Undervisningens Gang ialmindelighed, som om Indretningen af Lærernes Dagbøger, af Karakterbøger, Censurlister o. dsl., Lærebøger, Timefordelinger, m. v. Umiddelbart efter den aarlige Hovedexamen afholdes en almindelig Konference af Direktor og de øvrige Lærere angaaende Disciplenes Omflytning. Efter Overvejelse af enhver Discipels Modenhed og Sæder, og efter samtlige Læreres Bøtt bestemmes da af Direktor enten i samme Møde, eller, om han finder for godt, efter nærmere Overvejelse, i et nyt Møde, hvorledes Op- eller Omflytning skal skee. I Lærersamlingerne meddele Lærerne deres Bemærkninger om hvad der kan henføres til Opdragelse og Undervisning ialmindelighed, eller om enkelte Elever eller Skolesøgende isærdeleshed. Dersom nogen Sag af Bigtighed ønskes overvejet i Lærersamlingerne, maa det forud anmeldes for Direktor. Det væsentlige af saadanne Sager indføres i en egen Protokol, som føres af den yngste tilstædeværende Lektor. I Tilfælde af forskjellige Meninger bliver den Mening, for hvilken Direktor erklærer sig, at tage til Følge, med mindre Sagen er af den Bigtighed, at han finder det fornødent at indstille den til Direktionens Afgjørelse. De dissenterende kunne lade deres Dissens kortelig tilføre Protokollen, eller vedlægge denne en omstændeligere Udvikling. Ved Dissens om Discipels Omflytning eller Dimission skal denne tilkjendegives ved Udfyldelse af et Schema (40—46). Direktionen forbeholder sig at gjøre saavel til dette som til de øvrige Reglementer og Instruxer

*) Modificeret ved Dir. Skr. 12te Apr. 1831. Se nedensfor under IV, 2, a.

alle de Tillæg og Forandringer, som Læder og Omstændigheder maatte gjøre fornødne (47).

2) Reglement for Sorø Akademi's Skole isærdeleshed.

Enhvert Sprog og enhver Videnskab skal have sine egne Specialklasser, i hvilke Undervisningen begynder, fortsættes og fuldbringes. I disse Klasser, ialt fire, skulle Eleverne og de Skoleføgende være fordelte; efter deres Opsørsel og gjorte Fremgang maanedlig omflyttes, og siden fra Klasse til Klasse opflyttes efter deres forskjellige Evner og erhvervede Kundskaber og Færdigheder. Men da de gamle Sprog og Klassifikere altid beholde fortrinlig Rang i al videnskabelig Skoleundervisning, og da det franske Sprogs Studium er en af de vigtigere Gjenstande for Sorø Akademi isærdeleshed, saa skal ved Bedømmelsen af en Unglings Modenhed for en højere Klasse altid hans Fremgang i disse Sprog komme i fortrinlig Betragtning; dog at ikke noget af de øvrige Lærefag, det danske Sprog især, sættes tilside. Foruden den mundtlige Undervisning anstilles ogsaa skriftlige Øvelser paa samme Maade som for de lærde Skoler ialmindelighed er bestemt, saavel i Sprog som i Videnskaber, dog med den Forandring som følger af den mere udbandede Læreplan, der i Sorø for Undervisningen i de levende Sprog lægges til Grund. Denne Plan medfører, dels at Disciplene øves i at gjøre fransk, tyff og engelsk Stil, dels at Undervisningen i Historie i Skolens øverste eller fjerde Klasse meddeles i det franske Sprog*), i hvilket ogsaa den maanedlige historiske Udarbejdelse affattes (§. 1—3). Undervisningen i Kunster og Færdigheder skeer ikke efter nogen

*) Nu forandret ved Dir. Skr. 17de Okt. 1829. Se nedenfor under IV, 2, b.

Klasseafdeling. Den er ialmindelighed fælles for Elever og Skoleføgende, dog forskjellig efter deres Alder, Anlæg og Fremgang. Musikk læreren giver i Skolen 18 Timer ugentlig Undervisning, nemlig 6 i Vokalmusik til samtlige Disciple, og 12 i Instrumentalmusik til Eleverne alene. Saafremt de Skoleføgende ønske Undervisning i Instrumentalmusik, er det Musikk læreren tilladt at give dem private Timer. Ikkun de Elever, der have godt naturligt Anlæg, have Udgang til fri Undervisning heri. Om saadan Udgang bør tilstaaes eller ikke, bestemmes af Direktor efter Overlæg med Musikk læreren. Kun to af Eleverne undervises i Instrumentalmusik i samme Time. Naar Elevernes Fremgang tillader det, anstilles med dem mere sammensatte musikalske Øvelser i bestemte Timer, hvilke ere indbefattede i det ovennævnte Antal af Musiktimer, som Læreren skal give uden særskilt Betaling (4—5). Ved hvert Skoleaars Begyndelse affatter Direktor efter Overlæg med Lærerne en Timetabel, som hvert halve Aar revideres, for om nogen Forandring deri skulde være nødvendig, i hvilket Tilfælde en ny Tabel affattes. Enhver ny Tabel skal indsendes til Direktionens Approbation, og bliver derefter nøjagtigen at følge. I en Lærers Forfald sørger Direktor for at hans Timer besørages af andre Lærere (6—9). Alle Lærebøger og Læsebøger som bruges i Skolen, autoriseres af Direktionen. De skulle alle være trykte. Diktater maa ialmindelighed ikke bruges (10). Skoleaaret begynder den 1ste Sept. Harligen holdes to Examina, den ene, i Slutningen af Februar, privat, den anden, i Slutningen af Juli, offentlig. Til denne indbydes ved Program, forfattet enten af Direktor, forsaavidt hans Tid tillader det, eller af en af Lektorerne efter Omgang. Efter Halvaars Examen kan ikkun skee Omflytning i hver Klasse, efter Hovedexamen skeer Opflytning fra Klasse til, Klasse.

Saa vel Halvaars- som Hoved-Examen bestaaer af en mundtlig og en skriftlig Prøve. Direktoren bør, saavidt muligt, være tilstæde ved alle mundtlige Prøver, og han deltager i Censuren, forsaavidt han har været tilstæde. I den Klasse, hvor Direktoren ikke er nærværende, overdrages hans Partes til en af Lektorerne, som da, hvor Censorernes Antal er lige, i Tilfælde af Dissens har den afgjørende Stemme. Af Special-Karaktererne for Sprog og Videnskaber uddrages en Hovedkarakter efter de derfor fastsatte Regler. Themat for de skriftlige Examinationsprøver opgives af Direktoren, som dog herom kan konferere med vedkommende Lærere. I hver Klasse gives alle Disciplene fælles Thema. Gjenstandene for den mundtlige Examination bestemmes af Direktor, men naar han selv examinerer eller er fraværende, af den ældste tilstædeværende Lærer (11—15). Om enhver Discipels Hovedkarakter og den ham tildelte ny Plads meddeles først Underretning ved Højtideligheden i Anledning af Omflytningen. Om Examen's Udfald meddeles enhver Discipel til Underretning for hans Forældre eller Børge en schematisk og af Direktoren alene underskreven Attest, der foruden hans Karakterer og ny Plads kun i almindelige Udtryk betegne hans Flid og Sædelighed. Lærernes Dom om Elevernes Naturgaver maa ikke kun privat af Direktoren meddeles Vedkommende (16—17). I Kunst og Færdigheder aflægges den aarlige Prøve paa den Tid og Maade som af Direktor hvergang nærmere bestemmes. I de til Vinteren isærdeleshed bestemte Legemsøvelser, nemlig Voltigeringen, Springning m. v., og tillige for den øverste Klasse Begyndelsesgrundene af Exerceren, aflægges Prøve om Foraaret. I Svømning, Musik og Tegning paa samme Tid da Hovedexamen ved Skolen holdes (18). Om Discipels Modenhed for den akademiske Undervisning afgøres af Direktor efter Overvejelse af de skriftlige Bots, som han har indhentet fra samtlige Lektorer. Har

en Lektor afgivet disserterende Botum enten for eller imod en Discipels Dimission, bliver han i denne Henseende uden Ansvar (19). Naar Discipels Modenhed til Dimission af Direktor er afgjort, forbereder han Afholdelsen af Examen Artium ved at gjøre Indberetning til Direktionen, for at det kan bestemmes, hvilke af Professorene ved Universitetet der skulle indbydes som Medcensorer. Examen Artium afholdes i Juli Maaned efter den philosophiske Examen's anden Prøve, saa betimeligt, at endnu efter denne Examen's Afholdelse tillige den aarlige Hovedexamen ved Skolen kan tilendebringes inden Maanedens Udgang. Den bestaaer af skriftlige og mundtlige Prøver. Examinationsgjenstandene ere: a) af Sprog: Dansk, Latin, Græsk, Tysk, Fransk, Engelsk; b) af Videnskaber: Religion, Geografi, Historie, Mathematik. I Kunster og Færdigheder aflægges ingen særskilt Prøve; dog forevises Kandidaternes seneste Prøveskrift og Prøvetegning. De Pensa, for hvilke Dimittenderne skulle gjøre Nede, skulle i alle fælles Examinationsfag være af ikke mindre Omfang end det, der ifølge Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 fordres til Examen Artium ved Universitetet. De der for denne Examen foreskrevne Regler ere gjældende for Examen Artium ved Sorø Akademi med de Modifikationer, som dettes særegne Organisation medfører, nemlig saaledes:

1) Skriftlig Prøve aflægges i Dansk derved, at Examinandernes Færdighed i det danske Sprog bedømmes af deres skriftlige Besvarelser af Religionøpgaverne og af Opgaven i den ældre Verdenshistorie, hvilke Besvarelser derfor bedømmes saavel af Lektoren i det danske Sprog, som af Lektorerne i Religion og Historie, med Hensyn paa de deri udviste Kundskaber. Besvarelsen af Opgaven i den nyere Historie skeer paa Fransk, og bedømmes ligeledes dels af Lektoren i Historien, dels af Lek-

toeren i Fransk. I Latin oversættes skriftlig saavel fra Dansk paa Latin som fra Latin paa Dansk. I Mathematisk besvares en arithmetisk og en geometrisk Opgave skriftlig. Endelig aflægges skriftlig Prøve ved Oversættelse fra Dansk paa Fransk, Tysk og Engelsk.

2) De Opgaver, ved hvilke Examinanderne skriftlig prøves, saavel som Gjenstandene for den mundtlige Examination, bestemmes alene af de tilforordnede Professorer fra Universitetet.

3) For de enkelte aflagte Prøver gives Specialkarakterer, dog saaledes at for de skriftlige og mundtlige Prøver i eet Fag kun gives een Karakter, hvorfra dog undtages latinisk, fransk og tysk Stil, for hvilke gives en særskilt Karakter. Specialkaraktererne ere følgende fjorten.

4) Karakteren for Engelsk tælles indtil videre ikke med ved Hovedkarakterens Bestemmelse. Af de øvrige tretten Specialkarakterer, der benævnes ligesom ved Kjøbenhavns Universitet, udtrages en Hovedkarakter, paa hvilken den Orden beroer, i hvilken Akademikerne indskrives som akademiske Borgere.

5) Ved Hovedkarakterens Udtagelse iagttages følgende Regler: a) i Dansk, Latin og Græsk gjælder en ringere Karakter end Laud. dobbelt til Medsættelse af Hovedkarakteren. b) Til at opnaae Udmærkelse udfordres 7 Laud. pr. c. med ikke mindre end Laud. i de andre Rubriker. c) Hovedkarakteren Laud. eller H. illaud. bestemmes efter Flertallet af disse Karakterer i de forskjellige Rubriker. I Tilfælde af lige Antal af Laud. og H. illaud. i de enkelte Rubriker bliver Hovedkarakteren Laud.*); medmindre der er faldet H. illaud. i en af Rubri-

*) Da Antallet af alle de enkelte Rubriker er ulige, kan dette Tilfælde ikke let indtræffe. Til de Tilfælde, hvor en Karakter regnes dob-

ferne Danff, Latin eller Græff, da Hovedkarakteren bliver H. illaud. d) Et Non cont. gjælder til Hovedkarakterens Medsættelse som to H. illaud., og et Nul som to Non cont. Men et Nul i hvilken som helst Rubrik, eller to Non cont. udelukke under alle Omstændigheder den Paagjældende fra Hovedkarakteren Laud. e) Et Non cont. giver, naar to H. illaud. komme til, Hovedkarakteren H. illaud. f) Fem Non cont. eller og to Non cont., i to af Rubrikerne Danff, Latin og Græff med et Non cont. i en af de andre Rubriker giver Hovedkarakteren Non cont. g) Et Nul, endog med Laud. i de øvrige Rubriker, giver Hovedkarakteren H. illaud. Men to Nuller med Resten Laud., saavelsom et Nul, et Non cont. og to H. illaud. give Non cont. til Hovedkarakter. h) 7 Non cont., eller 2 Nuller i Forbindelse med et Non. cont. eller med to H. illaud. gjøre at den Paagjældende maa erklæres umoden *).

6) Af de tre Professorer fra Kjøbenhavns Universitet, som hver Gang af Direktionen ere indbudne, bestemme de to, tilligemed den akademiske Lærer som har undervist i det Fag, hvortil Prøven henhører, Karakteren for de skriftlige Arbejder efter de fleste Stemmer. Ved den mundtlige Prøve, som i ethvert Fag afholdes af den Lærer, som deri har undervist i Skolens øverste Klasse, ere ligeledes to af Professorerne tilstæde, og bestemme tilligemed den examinerende Lærer Karakteren efter Stemmeslæthed. Opfynt ved skriftlige Examina besørges af Skolens Ud-

belt, kan her næppe sigtes, da disse Tilfælde omtales strax efter; her maa enten sigtes til det Tilfælde, hvor En kunde have faaet Dispensation for Prøve i en enkelt Rubrik, eller snarere dertil, at Rubriken Engelsk blot indtil videre ikke tælles med.

*) Disse Regler ere aldeles overensstemmende med dem der gjælde ved Universitetet. Se Est. S. 5 fg.

junker. Lektorerne ere berettigede til at deltage i dette Opsyn, ligesom og de Kjøbenhavnske Professore, hvis de ville, kunne være tilstæde ved de skriftlige Prøvers Uarbejdelse (§. 20—25). Ferier gives i Skolen: a) fra Omslytningshøjtideligheden efter Slutningen af Hovedexamen indtil Enden af August Maaned; b) ved Julefesten fra 24de Decbr. til 3die Jan. iber.; c) ved Paaskefesten fra Onsdagen i Paaskeugen til 3die Paaske dag iber.; d) ved Pintsfesten fra Dagen før Festen til 3die Pintsdag iber. Forsaavidt nogen af Eleverne forblive i Ferier tilbage ved Akademiet, maa der være sørget for, at disse ikke blive uden Opsyn af Lærere. Udenfor Ferierne sees ikke gerne, at nogen Lærer bortrejser fra sin Post; er saadant nødvendigt, maa det ikkun skee imod at en anden Lærer paatager sig hans Læretimer, og med Direktorens Samtykke. For længere Tid end 8te Dage søges Tilladelsen hos Direktionen (26—28).

3) Reglement for den akademiske Læreanstalt - isærdeleshed.

De som have bestaaet i Examen Artium, indføres som Akademister i en egen Protokol i den Orden, som bestemmes ved Udfaldet af Examen. De staae fra den Tid ikke længer under Skoletilsyn, men dem indrømmes al den Frihed som kan bestaae med god Orden, og som deres Uddannelse og Alder kan medføre, naar de Studier og Dvenser, hvortil de ved Akademiet anføres, tilbørligen skulle fremmes. Søvrigt ventes af dem, at de i Tale, Sæder og Udfærd, inden og uden Akademiet, stedse vise sig som velopdragne unge Mennesker, der ogsaa ved videnskabelig Kultur have dannet sig. Dette bør stedse være dem i Minde og for Øjne. I at bivaane den offentlige Gudstjeneste bør de ikke være forsømmelige. Imod Direktor, Lektorer, Junkter og øvrige Lærere have de stedse at vise tilbørlig Agtelse

og Opmærksomhed. De medstuderende Akademister har Enhver altid at begegne med Høflighed og Bøffedenhed. Naar Akademistene træffe sammen med Eleverne eller de Skolesøgende, bør de altid erindre sig, hvad de som ældre og mere erfarne Studerende ved Exempel i Dmgang skulde de yngre og mindre erfarne, og derfor ej heller paa nogen Maade afdrage disse fra den Orden, de som Elever og Disciple ere underkastede (§. 1—5). Ved Forelæsningerne og Kunstøvelserne, saavelsom ved Examinatorier og Repetitionsøvelser have de nøjagtigen at indfinde sig; ligeledes skulde de deltage i de praktiske Øvelser med samme Flid og Opmærksomhed, som de skulde de egentlige Forelæsninger, og de maa ikke uden antageligt Forfald undlade at udarbejde de af Lærerne ved disse Øvelser opgivne Themata. Er deres Udeblivelse fra samme nogen enkelt Gang nødvendig, bør de, mundtlig eller skriftlig, anmeldte deres Forfald for vedkommende Docent. Til den Dag da Forelæsningerne efter Feriers Udløb atter tage deres Begyndelse, bør enhver Akademist igjen indfinde sig ved Akademiet. I Tilfælde af lovligt Forfald har han skriftlig at anmeldte dette for Direktør (6—8). Da Erfaringer noksom have bekræftet, hvor meget Enhvers Bøffærd i Livet kommer an paa god Husholdning, saa henhører ogsaa blandt Akademisternes Pligter, dertil at vænne sig, og følgelig skye Gjæld som et tærende Onde. Det bør derfor være alle Akademister i Minde, at afpasse deres Udgifter efter deres Indtægter, og at undgaae Udgifter til Overflødigheder og pengespildende Forlystelser. Behøver Nogen Kredit paa uundgaaelige Fornødenheder, da bør samme dog ikke benyttes uden foregaaende Samtykke fra Forældre eller Børgere, eller hvem paa Stedet disse maatte have givet Fuldmagt. Ingen Akademist maa holde, enten for sig alene, eller i Fællesskab med Andre, nogen Opvarter eller Tjener. Akademistene staae under det akademiske Raad, der har at vaage over Disciplinen ved Akademiet. Kal-

des nogen Akademist ind for samme, eller af noget dets Medlem, da har han uden Bøgtring at møde (9—11). For de Akademister, som have været Elever, anvises Beboelsesværelser i en egen Bygning. De forhenværende Skoleføgende have hertil ikkun Udgang, saafremt denne, efter Ansøgning, forundes dem af Direktionen. De som saadan Udgang bevilges, erlægge den samme aarlige Betaling, som de der have været betalende Elever. De Akademister, der ikke boe i Akademistbygningen, staae ligesaa vel som de andre under Akademiets Love. Inspektionen i Akademistboligen skal være overdraget til en af Akademiets Lektorer, som gives Embedsbolig i samme Gaard. Denne Inspektion gaaer ud paa at paasee, at god Skik og Orden der stedse hersker, og at Akademiets Love efterleves af de der boende Akademister. Saafremt nogen af Inspektør given Advarsel eller Paamindelse ikke af Akademisterne behørigen paaagtes, bør han derom gjøre Anmeldelse til Direktør, som da enten selv derpaa søger at raade Bod, eller bringer Sagen for det akademiske Raad til videre Forhandling og Afgjørelse; dette maa altid skee, naar Direktør og Inspektør ere af forskjellig Mening. Blandt de Værelser, som ere bestemte for Akademisterne, have disse Ret til at vælge efter den Orden hvori de ere immatrikulerede. Akademisterne i Akademistboligen nyde Middagsmad og Aftensmad i Akademiets Hovedbygning saadan og saaledes, som ved Spisereglementet er bestemt. Aftensmad kan imidlertid efter Overenskomst med Spiseværtten ogsaa gives i Akademistboligen, ligesom og for en enkelt Gang nogen Afvigelse fra Reglementet kan tillades, med Inspektørs Samtykke og paa Bedkommendes egen Bekostning. Med Kaffe eller Tevand Morgen og Eftermiddag, samt med Frokost m. v. forsyne Akademisterne sig selv. Kogt Vand to Gange daglig skal leveres dem frit af den i Akademistboligen ansatte gifte Betjent. Ingen Madlavning maa i Akademistboligen for dem finde Sted.

Nybnævnte Betjent besørger hvad Renlighed og Orden i Akademistboligen udfordrer, og yder Akademisterne den forlangte Opvartning, hvorfor han lønnes af Akademiet. Skulde Inspektør finde skjellig Grund til hans Afskedigelse, henvender han sig til Direktør. Til Akademisterne i Akademistboligen leveres af Akademiet Lys og Brænde til Fornødenhed, dog ikke mere aarlig til hver end $1\frac{1}{2}$ Pbd. gode Talglys og tre Favne Brænde. Ligeledes gives dem fri Bask og i Sygdoms Tilfælde plejes de i Akademiets Sygehus. De have hver for sig i Akademistvaaningen at iagttage god Orden, og villigen at følge de Anvisninger som gives af Inspektør. Sfardeleshed er det dem ikke tilladt, uden hans Minde at lade Nogen logere hos sig, eller at holde Aftenselskaber og deslige. Geværer tillades det dem ikke der at have, heller ikke maa de der holde Hunde. Akademistvaaningen lukkes om Søndagene Kl. 11, Søn- og Helligdagen Kl. 12 om Aftenen, til hvilken Tid Enhver bør være der tilstæde, med mindre han betimelig har underrettet Inspektør om Anledningen til hans Udeblivelse noget over denne Tid. Udeblivelser om Natten, og Rejser udenfor Ferietiden tillades alene under særegne Omstændigheder og med Direktørs Samtykke. I selskabelige Samkvem kunne Akademisterne deltage med saadant Maadehold, at det ikke bliver til nogen Skade for deres Studeringer. Men fra offentlige Bærtshuse bør de ligesaa vel afholde sig, som fra andre upassende og pengespildende Udspredelser (§. 12—21). Ved Akademiet holdes af Direktør og Lektorerne de Forelæsninger over Sprog og Videnskaber, som kunne meddele Akademisterne den for unge Studerende fornødne humanistiske Dannelse, hvorved de forberedes til at studere de Videnskaber, som udfordres til Embeds-Examina, og som alene ere Gjenstand for Forelæsninger ved Universitetet. Disse Forelæsninger holdes for alle Akademisterne uden Erlæggelse af noget Honorar. Et fuldstændigt Kursus ved Sorø Akademi varer $1\frac{1}{2}$ Aar,

og indbefatter tre Afdelinger, hver paa omtrent 6 Maaneder. Det første Semester begynder i de første Dage i September og varer til henimod Slutningen af Februar; det andet varer fra de første Dage i Marts til Midten af Juli; det tredje fra de første Dage i September til Slutningen af Februar. De for ethvert Semester bestemte Discipliner ere følgende: Første Semester: Latinsk Philologi; græsk Philologi; dansk Sprog og Litteratur; fransk Sprog og Litteratur; tysk Sprog og Litteratur; Historie; lavere Mathematik. Andet Semester: Latinske Skrivøvelser; Dansk; Fransk; Tysk, alle tre Sprog især praktiske Øvelser; Logik og Psykologi; Astronomi og praktisk Geometri; Botanik og Zoologi. Tredie Semester: Fransk; Tysk, begge især praktiske Øvelser; philosophisk Encyclopædi; Metaphysik; Philosophiens Historie; philosophisk Moral; Physik; Mineralogi; Statistik*). Forelæsningerne fordeles i ethvert Semester saaledes, at Akademikerne have at høre fire Timers Forelæsninger daglig. Valget af de Auteurs og de Dele af Historien, som gjøres til Gjenstand for Forelæsninger, er overladt vedkommende akademiske Lærere. Docenterne i den latinske og græske Philologi have at tage passende Hensyn til at befremme og ikke altfor kostbare Udgifter af de Auteurs, over hvilke de ville læse, kunne faaes. De øvrige Discipliner skulle meddeles i en almindelig for de Studerende passende Oversigt. Saavidt muligt bør trykte Lærebøger lægges til Grund; Diktata maa kun bruges indtil saadanne kunne bringes tilveje. De akademiske Docenter bør beslutte sig paa en passende Middelvej mellem for stor Korthed og for stor Udførlighed, et velberegnet Forhold mellem Foredragets enkelte Dele, Simpelt, Klarhed og stadigt Hensyn paa Djemedet. Enhver Docent

*) Angaaende den i Forelæsningsordenen foretagne Forandring se Dir. Skrivelser 28 Febr. 1829 og 3die Dec. 1833, nedenfor under IV, 3.

er det overladt, efter eget Skjønnende at ordne de praktiske Øvelser. Med skriftlige Øvelser i det tyske og franske Sprog bør Akademisternerne fornemmelig i 2det og 3die Semester beskæftiges, og saaledes at Øvelserne udvides eftersom de vinde mere Styrke i disse Sprog (§. 22—28). Den philosophiske Examen, hvori skal gjøres Rede for det lærte, bestaaer af tre Prøver, som kaldes den philosophiske Examen's første, anden og tredie Prøve. Den første holdes i den fjerde Uge af Februar, den anden i Midten af Juli Maaned, og den tredie i den fjerde Uge af den næste Februar Maaned. Ved den første Prøve examineres i Latin, Græsk, Historie, Mathematik; ved den anden i Dansk, Fransk, Tysk, Astronomi og praktisk Geometri, samt Philosophi og Naturhistorie; i Dansk aflægges tillige skriftlig Prøve. Ved den tredie Prøve examineres i de Dele af Philosophien og Naturhistorien, som i tredie Semester ere foredragne; samt i Physik, Moral og Statistik; i Fransk og Tysk aflægges skriftlig Prøve*). Disse Prøver afholdes offentlig af vedkommende akademiske Lærere, enhver i sit Fag. Den Karakter, som af Examinator tildeles, indfører han strax i Censurprotokollen under de sædvanlige Benævnelser. Naar der ved de forskjellige Prøver examineres i samme Hovedfags forskjellige Dele, gives ved den første af Prøverne kun en foreløbig Karakter, og den definitive først naar Examinationen i dette Fag er fuldstændigen tilendebragt. Det samme gjælder og om de skriftlige Prøver i Sprogene. Af disse Specialkarakterer, som ialt blive tretten, nemlig for latinsk Philologi, græsk Philologi, Dansk, Fransk, Tysk, Historie, lavere Mathematik, Astronomi, Philosophi, Physik, Naturhistorie, Moral og Statistik**),

*) Nogle nærmere Regler for disse skriftlige Prøver ere fassatte ved Dir. Skr. 13de Dkt. 1827. Se nedenfor under IV., 3.

**) Samt nu, siden 1829, Engelsk.

uddrages, naar alle tre Prøver ere afholdte, for enhver Akademist en Hovedkarakter, i Analogi med de Regler, som for Censuren ved Examen Artium ere bestemte *) (§. 30—33). Til de Legemsøvelser, Kunster og Færdigheder, hvori Undervisning gives i Skolen, gives ogsaa for Akademisterne en mere udvidet Anvisning af de dertil ved Akademiet ansatte Lærere. Til disse Øvelser bestemmes særskilte ugentlige Timer udenfor dem, der ere bestemte til Forelæsninger. Alle Akademister ere berettigede til at deltage i Undervisningen i Legemsøvelser, Kunster og Færdigheder, men de ere kun forpligtede til at tage Del i de gymnastiske Øvelser **). De Akademister, som ønske en mere fuldstændig Vejledning i Ridning, Fægtning, Tegning eller Musik, end Lærerne i disse Kunster i den ved Akademiets Undervisningsplan dertil bestemte Tid kunne meddele, maa derom træffe særdeles Aftale med vedkommende Lærere. Læreren i Gymnastik har ved Akademiet at undervise dels i Ridning, Fægtning og saadanne militære Øvelser, som ere befalede for de Studerende ved Kjøbenhavns Universitet, dels med Akademisterne at fortsætte den Undervisning, som allerede i Skolen er begyndt i Voltigieren, Svømning, m. v. Til de militære Haandgreb og Exerccering uden skarpladte Geværer ansøres Skolens Elever af øverste Klasse i Forening med Akademisterne i fælles Timer. Men Skydeøvelserne maa alene anstilles med Akademisterne, og det stedse under nøje Opsigt og alene paa den til Skydebane indrettede Plads. Det er Akademisterne aldeles forbudt at gaae paa Jagt paa egen Haand saavel som at have Geværer i Akademistboligen (34—36). Ferierne

*) Om de senere ved Dir. Skr. 9de Febr. 1828 fastsatte Regler, se nedenfor under IV., 3.

***) Angaaende Forpligtelsen til at deltage i Skyde- og Fægteøvelser, se Dir. Skr. 31te Aug. 1830, nedenfor under IV., 3.

ved Akademiet ere de samme som for Skolen ere bestemte; desuden bortfalde saavel Forelæsninger som Oveser til de Læder, da der holdes Examina (§. 37). Nisser nogen akademisk Lærer at være fraværende udenfor Ferietiden paa længere Tid end en Uge, skal Tilladelse dertil søges hos Direktionen, i andre Tilfælde kan den meddeles af Direktor. Denne kan og meddele Akademisterne Rejsetilladelse, dog dem der boe i Akademistgaarden, naar det er paa længere Tid end en Uge, ikke uden anbefaling fra den inspektionshavende Lektor (§. 38). De Akademister, som efter fuldendt akademisk Kursus forlade Akademiet, meddeler Direktor i Akademiets Navn et Testimonium paa Latin, hvori ogsaa anføres Udfaldet af de akademiske Prøver, de have underkastet sig. Forlade de Akademiet efter Examen Artium og førend de have bestaaet den philosophiske Examen, anmærkes dette i Testimoniet. Det Testimonium, som forlanges for dem der forlade Skolen uden at underkaste sig Examen Artium, udstædes paa Dansk. Alle Testimonier meddeles uden Betaling (§. 39, 40). Hø. Majestæt Kongens Fødselsdag er for Akademiet en aarlig Højtidsdag. Da holdes Tale afvejlende af Direktor og Lektorerne, og Kantater opføres af de musikkundige Akademister og Elever. Til denne Højtidelighed, hvori samtlige Lærere, Akademister, Elever og Skolesøgende deltage, indbydes Byens og Omegnens Embedsmænd og mest ansete Indvaanere. Derefter erindres Dagen ved Middagsmaaltid og Bal, hvortil ogsaa indbydes unge Mennesker af gode Familier, saavel som Akademisternes og Elevernes nærværende Forældre. Samtlige Deltagende blive paa Akademiets Bekostning sømmeligen at beværte. Foruden denne Fest gives endnu engang hver Vinter et Bal for Akademiets Personale og andre Honoratiorens fra Sorø By. Til andre end disse Forhystelser maa Akademiets Lokale ikke uden Direktionens Tilladelse benyttes (§. 41—43). Den akademiske Disciplin udøves i fornødent Fald af Direktor

med samtlige Lektorer, som Medlemmer af det akademiske Raad. Dettets Medlemmer have Sæde efter deres Embedsaldre. Stemmegivningen skeer først af den yngste Lektor, og saa fremdeles nedendra opad. Direktør bringer de tagne Beslutninger i Udførelse, dog at Direktionens Beslutning i fornødent Fald først afventes. Direktørs Funktioner, som første Medlem af det akademiske Raad, udføres i hans Forsald af den i Embedet ældste Lektor. Ingen af de i Statuterne §. 46 omtalte Straffe kan anvendes førend saadant ved simpel Pluralitet er besluttet af det akademiske Raad. I Tilfælde af lige Stemmer gjør Direktørs eller den fungerende Lektors Stemme Udslaget. Klager fra nogen af Akademiets eller Skolens Lærere over nogen Akademist bør forebringes Direktør, og det skriftligt, hvis Sagen egner sig til Forhandling for det akademiske Raad (§. 44—48)*. Naar andre akademiske Sager, som ikke vedkomme Disciplinen, foresalde, sammenkalder Direktør Lektorerne til en akademisk Lærersamling. I Henseende til det Formelle ved Sagernes Behandling iagttages her de samme Regler som for Lærersamlingerne vedkommende Skolen isærdeleshed. Men Sagerne afgjøres, ligesom i det akademiske Raad, ved Votering og Pluralitet (§. 49). Akademiets Samlinger og Apparater bevares paa de for dem bestemte Steder og bør stedse holdes i god Orden. De Lærere, til hvis Fag visse Samlinger høre, føre særlig Opsigt med disse. Ligesom den Lektor, til hvis Fag nogen af Akademiets Samlinger fortrinligvis henhører, dertil stedse har fri Udgang, saaledes kunne og enkelte Dele af disse med Direktorens Samtykke betroes ham til Brug udenfor Undervisningen, mod at han dertil staaer til Ansvar. De akademiske Lærere, hvilke saadant særligt Tilsyn med

*) Om de senere givne nærmere Bestemmelser ang. Disciplinen, det akademiske Raad og Grændserne for dettets Myndighed, se Dir. Skr. 25de Juli og 29de Aug. 1829, nedensfor under IV, 3.

Akademiets Samlinger eller Apparater er overdraget, have og at gjøre Forslag i Henseende til ny Anskaffelser eller Reparationer, hvilke Forslag overvejes i de akademiske Læreres Møde, og, naar Gjenstanden er af nogen Betydenhed, indstilles til Direktionens Afgjørelse (§. 50—52). Akademiets Bibliothek staaer fornemmelig under Direktorens Tilsyn og Bestyrelse. Til Anskaffelse af ny Skrifter indsende samtlige Lærere ved hvert Aars Begyndelse deres Forslag til Direktor, hvorefter samtlige disse Forslag i en Forsamling af Direktor og Lektorerne nærmere overvejes. Naar Direktor og Lektorerne have affattet Listen paa de Bøger i de forskjellige Fag, og Kortet, som de for denne Gang ønske anskaffede, indsendes denne til Direktionens Approbation, hvilket bør ske inden Udgangen af hvert Aars Februar Maaned. Af den til Indkjøb disponible Sum maa altid idetmindste en Sjettedel forbeholdes til Indkjøb ved forefaldende Auktioner. Bedkommende Boghandlernes eller Auktionsdirektorens Regninger paa de anskaffede Bøger indsendes til Direktor, som anviser Beløbet til Udbetaling af Hovedkassen paa Bibliothekets Konto. Ved Bibliotheket ansættes en Amanuensis, som antages af Direktionen og meddeles en egen Instrux. Den Løn som tillægges ham, saavel som den af Direktoren antagne Opvarter og Bud ved Bibliotheket, udredes ikke af dette reglementerede Indtægter, men anvises fra Akademiets Kasse. Det Specielle angaaende den Tid, i hvilken Bibliotheket ugentlig bør være aabent, Bøgers Udlaan m. v. bestemmes i et eget Reglement (§. 53—56)*.

4) Regler til Sagttagelse af Eleverne og de Skolesøgende.

Lydighed mod Lærere og Foresatte, Flid i Studering, Nænsked i Sæder, Sækkelighed i udvortes Tilstand, Beskedenhed og

*) Dette Reglement blev (provisorisk) udstædt under 26de Apr. 1823. Af samme Dato er Instruxen for Amanuensis.

Eanddrubed i Tale, Forligelighed mellem hverandre indbyrdes, Hoflighed mod Alle, Punktlighed i at rette sig efter den bestemte Fordeeling af Tiden mellem Undervisning, Selvarbejde og Forfriskning, samt endelig Nøflighed og Ugtpaagivenhed under Undervisningen, indfærpes isærdeleshed (§. 1—5). Til Ophold udenfor Undervisningen og til de nødvendige Forberedelser anvise Eleverne visse Kamre, til et bestemt Antal i Fællesskab (§. 6). I Fritimerne og om Søndagen maa Eleverne fornøje sig ved Boldspil o. dsl., og ved at foretage smaa Spadsereure; men til længere Wandringer, til at ride ud, roe ud, til Besøg, til Værender i Byen o. s. v., maa de indhente Tilladelse hos vedkommende Adjunkt. At svømme og løbe paa Skøjter er ifkun tilladt paa de bestemte Tider og under en Gymnastiklærers Opsigt. Naar det kan skee, at Jord paa bekvemt Sted kan anvise, kan deraf blive uddelt Stykker, for at de som dertil have Lyst, kunne beskæftige sig med at dyrke Blomster, Urter, o. dsl. (§. 7). Den af Eleverne i ethvert af deres Kamre, som Direktor med Hensyn til Alder, Sindighed og Edelelighed sætter til at have Opsyn over den fornødne Orden, skal vaage over at ingen Forstyrrelser i Læsetiden finde Sted; han skal under Assistentens og de opsigtsførende Lærers Tilsyn paasee, at Skabe, Borde o. s. v. ikke beskadiges ved Besmøring, Indsfjæring o. dsl. Skee nogen saadan Skade, da bør han strax angive det; kan Gjærningmanden ikke opdages, da erstattes Skaden af alle Værelsets Elever. Skulde Kammerdugens Erindringer ikke blive paagtede, henvender han sig til Assistenten, eller en af Lærerne (§. 8). Eleverne maa i deres Fritimer more sig paa deres Værelser med Musik, Sang o. dsl., med Sjaks-, Dams-, og deslige Morfskabs-spil, men ikke med Kort- eller Terningspil, og ikke om Penge; ingen Anretning med Spise eller Drikkevarer o. s. v., ingen Tobaksbrygning, ingen Nydelse af stærke Drikke maa finde Sted (§. 9). Skee nogen Skade ved en Elevers Uforsigtighed, bør den af ham

erstattet. Kan den Skyldige ikke opdages, fordeles Erstatningen enten paa dem der have det Kammer eller den Klasse fælles, hvor Skaden er skeet, eller efter Omstændighederne paa samtlige Elever (§. 10-11). Enhver Eleve skal efter Assistentens Anvisning holde Bog over sit Tøj; beskadiges noget, skal han strax anmeldte det for Assistenten, som foranstalter det istandsat, eller efter Omstændighederne erstattet ved nyt (§. 12). Ingen Eleve maa tage noget paa Kredit; med de Lommepege, hvorover der tillades dem at raade, bør de omgaaes sparsomt og fornuftigt. De skulle ved Spisebordet holde god Bordstif. De antagne Opvartere skulle de bezeugne ansættenden; med Spiseværtindens Tjenestefolk have de aldeles intet at befatte sig (§. 13—15). Om Elevernes Karakterer for Flid og Sædelighed underrettes fra Tid til anden deres Forældre eller Børgere. Begge Dele udfordres for at opflyttes enten i samme Klasse, eller fra Klasse til Klasse, saa at den der med Hensyn til Flid og Fremgang kunde blive opflyttet, dog maa staae tilbage dersom han ikke tillige har gode Karakterer for Sædelighed, thi stedse skal sees ligesaa meget paa gode Sæder som paa Kundskaber. Forseelser eller Forsømmelser straffes ved Indskrænkning i de Friheder og Behageligheder der tilstaaes dem som opfylde deres Pligter. Skulde Noget nedværdige sig til store Forseelser eller Laster, ville de nødvendige alvorlige Midler derimod blive anvendte. De mildere Midler, der skulle anvendes ved mindre Forseelser, ere: at Eleven sættes tilbage i Klasserne; at han holdes under ideligere og nøjere Opsigt end forhen; at ham tillades færre Forfrisknings- og Fritimer; at ham for længere eller kortere Tid nægtes Udgang til Familiefeskaber; at han ved fortsatte eller gjentagne Forseelser fremkaldes i Lærerforsamlingen og der gives mere eller mindre alvorlige Trettesættelser, Advarsler o. dsl., og at, hvis alt dette skulde være forgjæves, da derom indberettes til Direktionen til nærmere Bestemmelse om hvad videre med ham kan foretages, og

om han bør bortfjernes fra Akademiet*) (§. 16—18). De skoleføgende Disciple staae udenfor Undervisningstimerne under deres Opsigt, hos hvem de opholde sig; dog ville Lærerne ogsaa vaaage over deres Forhold udenfor Skolen. De ere samme Skoledisciplin undergivne som Eleverne; for usædeligt Forhold udenfor Skolen irettesættes og straffes de, og i fornødent Tilfælde udelukkes de af Skolen (§. 19—21). Eleverne staae om Morgenen op, om Sommeren Kl. 5, om Vinteren Kl. 6, og efter at have under Assistentens Opsigt paaklædt og vasket sig, og efter at være af ham mynstrede, begive de sig fra Sovesalene til Spisestuen, hvor Frokosten gives, og dernæst paa deres Værelser for at forberede sig paa deres Lektier. Naar Klokken derefter lyder til Lovsang, forsamle de sig alle i Lovsangsalen, hvor de i opstilt Orden atter mynstres af Assistenten. Efter Lovsangen begynder Undervisningen i Klasserne. Kl. 10 til 10 $\frac{1}{4}$ uddeles Mellemmad i Spisestuen. Naar Timen 12—1 ikke anvendes til Gymnastik, Tegning, Musik o. dsl., betragtes den som Fritid. Kl. 1 spises til Middag. Efter Bordet have Eleverne et Kvarters Frihed, og skulle iøvrigt anvende Tiden indtil Undervisningen om Eftermiddagen begynder, til Forberedelse paa deres Pensa. Naar Skoletiden er forbi Kl. 6, begynder i Vintersemestret Overlæsningen strax, og vedvarer indtil 8 $\frac{1}{2}$; om Sommeren indskrænker den sig formedelt Svømmingen til Timen mellem 7 og 8. Naar Klokken lyder til Aftensmaaltid Kl. 8 eller 8 $\frac{1}{2}$, indfinde sig alle ufortøvet i Spisestuen, hvor samme Orden iagttages som ved Middagsbordet. Tiden fra Aftensbordet til Sengetid er ordentligvis Fritid. Kl. 10 er den reglementerede Sengetid, fra hvilken Regel kun ved særdeles Lejlighed Afvigelse finder Sted, naar Direktor dertil giver Tilladelse. Tiden til at

*) Disse §§. ere noget modificerede ved Dir. Skr. 27de Decbr. 1828 og 9de Juni 1832. Se nedenfor under IV, 2, a.

staae op, Epise- og Sengetiden er den samme paa Son- og Hel-
 ligdage, som paa de øvrige Dage. Søndag Morgen skulle de
 ældre Elever kømme sig selv; de mindre, som ikke selv kunne be-
 sørge dette, henviser Assistenten til det dertil antagne Fruentimmer.
 Halvdelen af Eleverne skal hver Søndag indfinde sig i Lovsangs-
 salen Kl. 9 $\frac{3}{4}$ til Kirkegang (§. 22). Om Sommeren maa en Efter-
 middag hver Maaned anvendes til korte Skovrejser. hvorved Ele-
 verne under Lærernes Opsigt kunne fornøje sig paa passende Maade
 i Selskab med de Skoleføgende. Ved saadan Lejlighed kan ogsaa
 foretages Fugleskydning med Bue, dog at Udgiften til Redskaber
 og Præmier bestrides af de Deltagende. Alle de som deltage i saa-
 danne Skovture beværtes i det Grønne med Smørrebrød, Tevand
 og Puns, hvorfor Spisevæarten nyder en billig Godtgjørelse efter
 Direktorens Bestemmelse (§. 23). Fra det sædvanlige Spiseregle-
 ment maa ikke gjøres andre Afvigelser end de som i dette selv for
 visse Dage ere fastsatte. Til Sygevarterstuen have Eleverne at hen-
 vende sig for at faae repareret ubetydelige Beskadigelser paa deres
 Klædningsstykker (§. 24, 25).

5) Instrux for Assistenten ved den physiske Op-
 dragelse og ved Gymnastiken, som tillige er
 Lærer i Dands. (Dateret 21de April 1827).

Akademiets Statuter og Reglementer, saavidt de ham ved-
 komme, og denne Instrux, samt de Anvisninger, ham gives
 af Akademiets Direktor, haver han at holde sig efterrettelig (§. 1).

Som Assistent ved den physiske Opdragelse
 paaligger det ham ialmindelighed at føre Opsyn over Elevernes
 Renlighed, Orden i deres Paaklædning og nærmest omkring
 deres Person, som og udvortes Anstand (§. 2). Tiden, i
 hvilken hans Inspektion finder Sted, er den naar Eleverne ere
 udenfor Læretimerne og Læseklasserne (§. 3). Paa den Tid da

Eleverne om Morgenens skulle staae op, vækker han dem eller lader dem i sin Nærværelse vække, og paaseer den fornødne Orden ved deres Opstaaen og Paaklædning. Efterat Eleverne, siddende paa de ved deres Senge hensatte Taburetter, have taget Strømper, Benklæder og Fodtøj paa, vasse de omhyggeligen Ansigt og Hoved med den dertil bestemte Svamp, ffylle Munden, pudse Tænderne, rede og rense Haaret, til hvilken Ende Enhver skal være forsynet med en tæt Kam og en anden Kam, og vasse Hænderne. Derefter ffifte de Natsskjorten med Dagsskjorten, og henlægge Natsskjorten ordentligen paa Sengen. Naar Paaklædningen er fuldendt, og enhver Ting er ordentlig paa sit Sted henlagt, fremstille Eleverne sig, eftersom de blive færdige, for Assistenten, som omhyggeligen efterseer, om der enten i Henseende til Renlighed eller Orden skulde være nogen Mangel, hvilken han da tilholder Enhver at rette førend han forlader Sovesalen. Til Paaklædning bør ikke anvendes mere end en halv Time ialt (§. 4). Han mynstrer dem i opstillet Orden naar de, efter at have anvendt den dem givne Tid paa deres Kamre, gaae ind i Lovsangssalen, samt naar de om Middagen ere samlede for at gaae tilbords (§. 5). Ligesom ved Elevernes Opstaaen og Paaklædning om Morgenens, saaledes og ved deres Sengetid og Afklædning om Aftenens, paaseer han den behørige Orden, at de lægge hver Ting paa sit Sted, og at de derpaa med Rolighed lægge sig til Hvile. Isærdeleshed vaager han over, at de tage rent Linned paa saa ofte og til de Tider, som det ved Reglementet er bestemt. Hver Loverdag Aften om Wintermaanederne foretages ffiftevis i de to Sovesale Fodvaskning i hans Overværelse, hvorved det paasees, at Fodderne tørres vel, samt at Reglene paa Fodderne renses og flippes saa ofte fornødent er (§. 6). Saasnart Eleverne om Morgenens have forladt Sovesalene, paaseer han, at det fornødne

ved Sengeredning og Bærelsernes Rengjørelse uførtovet af de vedkommende Betjente foretages og udføres, samt at Salene udluftes, hvilket alt maa være iværksat inden 2, højst 3, Timer efterat Eleverne have forladt dem. Ligeledes paaseer han, at Sengene maanedlig forsynes med rene Lagener, samt at det reglementerede Antal af Haandklæder til rette Tid leveres (§. 7). Jævnlig, til bestemte og ubestemte Tider, lader han Eleverne oplukke deres Skabe og Skuffer i de dem anviste egne Kamre, for at forviise sig om at alting er der, hvert paa sit Sted, og intet deri findes, som ikke bør være der (§. 8). Han paaseer at Spiseværelserne, Lovsangssalen, Læseklasferne og samtlige øvrige Bærelser og Korridorer i Bygningen holdes rene, at Spisebordene ere ordentlig dækkede og afdækkede til de bestemte Tider, og anmelder for Direktør, naar Mangler, som ikke rettes efter Paamindelse, i denne Henseende befindes (§. 9). Der som nogen Badning for Eleverne kan indrettes i Wintermaanederne, da fører han ogsaa derved Opsyn og ordner det Fornødne (§. 10). Lægges Elever paa Sygestuen, da seer han i den Tid, de der ere, jævnlig til dem, og i fornødent Fald erindrer Sygevarterstuen om hvad der i Henseende til deres Pleje og Pasning er fornødent og foreskrevet. Om Søndag Morgen, som er den Tid, der er bestemt for de ældre Elever til at kæmpe sig selv, paaseer han at denne Renholdelse ordentligen foretages, samt at de mindre Elever, som ej selv kunne besørge samme, til den bestemte Tid indfinde sig hos det Fruentimmer, til hvem det er overdraget at besørge Hovedernes Renholdelse (§. 11). Paa de Tider naar Ild og Lys bruges, fører han Opsyn over at dermed i Bygningen forsigtigen omgaaes, at Raskelovnene ikke utilbørligen ophedes, og at intet Lys findes tændt, hvor det ikke behøves. Til den Ende har han om Aftenen, naar Eleverne ere til No, at rundere omkring i Bygningen for at tilsee, at intet finder

Sted, som kunde foranledige Fare for Ildsvaade (§. 12). Til at gaae Eleverne tilhaande og være dem behjælpelige med Klæders Børstning og Fodtøjs Pudsning, ere Betjente ansatte; disse staae, forsaavidt saadanne og andre Forretninger dertil henhøre, umiddelbart under ham, dog er derhos at iagttage, at forsaavidt Udjunkterne, som boe i Akademibygningen, behøve Oppaasning, denne da ikke hindres (§. 13). Over det Løj som tilhører Eleverne, holder Assistenten en Bog, i hvilken hver Eleve skal have sit Folium, hvorpaa alt Løjet er antegnet med Ansørelse om Afgang og Tilgang. I Overensstemmelse med denne Hovedbog skal hver Eleve føre sin specielle Bog, som til visse Tider konfereres med Hovedbogen, paa det Eleven til enhver Tid kan være underrettet om, hvad han har, og ved Hjemkomsten til Forældre eller Børgere derfor gjøre Rede (§. 14). Naar Eleverne rejse hjem, paafer han, at det Løj, de bringe med sig, er ordentlig indpakket, og at de medtage en Fortegnelse derpaa (§. 15). Med Eleverne i deres Fritimer holder han Øje, at den Munterhed, som dem da tilstædes, ikke udarter til faad Wildhed, og at de ikke beffadige Bygninger eller Plantning (§. 16). Da hans Opsyn indskrænker sig til den physiske Opdragelse, saa følger deraf, at Udjunkternes Opsyn i Henseende til den intellektuelle og moralske Opdragelse bliver i alle Dele uforandret som hidtil; men bemærke de, naar han er fraværende, noget som strider imod det Foranførte, ham Underlagte, er det dem uforbeholdent derom at gjøre Erindring og give Trettesættelse, ligesom han ogsaa, naar han i Udjunkternes Fraværelse hører af Eleverne, eller seer hos dem, noget utilladeligt eller uanstændigt, da skal være berettiget til at erindre og irettesætte (§. 17). Med alt det Løj, der vaskes, være sig af Senge eller Ganglinned, skal han have Opsyn, at det stoppes og vaskes som det bør. Naar nogen Mangel derved befindes, viser han det tilbage til ny Vaskning

eller Stopning. Lige Opsyn har han med Elevernes Klæder som ikke vaskes, og med deres Fodtojs, saa at han besørger, at naar noget deraf behøver at repareres, det da sendes til den eller dem, som reparere det, og kommer fra dem velforbedret. Forsaavidt Haandværkere have saadan Reparation, attesterer han deres Regninger, som derefter gives til Direktor, for i sin Orden at anvises (§. 18).

Som Assistent i Gymnastik har han at forestaae, under Læreren i Gymnastik, de Øvelser som blive ham anviste, være sig i Henseende til visse Slags, eller til visse, saasom de yngre, Klasser af Eleverne efter hvad som nærmere bliver bestemt angaaende disse Forretningers Fordeling. Al Gymnastikundervisning med Hensyn til Akademisternes skal være Gymnastiklæreren alene forbeholden (§. 19).

Som Lærer i Dands giver han Undervisning i Dandsøvelser, altid med særdeles Hensyn til Legemets Holdning og tækkelige Bevægelser, og skulle til den Ende Dandsøvelser saaledes sættes i Forbindelse med de gymnastiske, at Ingen tilstædes Udgang til Undervisning i Dands, førend han ved de forberedende gymnastiske Øvelser har opnaaet den fornødne Holdning og Anstand (§. 20). Han giver Karakterer for Fremgang i Gymnastik og Dands, ligesom og for udvortes Ordentlighed, hvortil ogsaa tages Hensyn ved at bedømme Elevernes Opførsel ialmindelighed (§. 21). I Udvølsen af de ham paalagte Pligter tilkommer ham samme Myndighed, som Udjunkterne have i Udvølsen af de Pligter, der paaligge dem (§. 22).

IV. Senere Bestemmelser og Foranstaltninger.

- 1) Nærmere Bestemmelser angaaende Kontingenter's Erlæggelse, Elever's Udstyr, Dragt, Udgangen til at optages m. m.

Da adskillige Forældre havde været forsømmelige i at erlægge de fastsatte Kontingenter for Eleverne forud til de bestemte Tider, og Mange af den i Statuternes §. 17 indeholdte Bestemmelse, at forsaavidt Forsømmelse finder Sted i Henseende til Elevernes behørig Forsyning med Klæder, Fodtøj o. s. v., anskaffes det Manglende af Stiftelsen paa Vedkommendes Regning, havde taget Anledning til at være efterladne i at forsyne deres Sønner med det, de behøvede, i den Forventning, at Udlæget vilde blive gjort af Akademiet, og derved at paabyrde dette betydelige Forskud til Elevernes løbende Fornødenheder, til Savn for Kassen og til Byrde og Besværlighed for Regnskabsføreren; samt da Tvivl var opstaaet om hvorvidt, naar nogen Eleve udmældtes i Løbet af et Kvartal, da en forholdsmæssig Del af det allerede erlagte Kontingent skulde tilbagebetales Vedkommende, bleve, efterat Direktionen havde foredraget H. S. Majestæt Sagen, følgende nærmere Bestemmelser i disse Henseender fastsatte ved allerhøjeste Resolution af 17 Aug. 1827, angaaende hvilken af Direktionen under 21 s. M. blev udstædt Bekjendtgørelse:

1. Forældre eller Børgere, hvis Børn eller Myndlinger antages som betalende Elever, skulde, forinden Eleven modtages i Stiftelsen til Undervisning og Underholdning, ved Foresøgning for Direktor af den fra Kassereeren meddelte Kvittering, godtgjøre saavel at det befalede Kontingent af 200 Rbd. r. S. aarlig er betalt forud for 3 Maaneder, som at Akademiet er erstattet det Udlæg for Elevens Sengemadratter m. v. Det Sidste gjælder ligeledes om Gratifter.

2. Naar under Elevernes Ophold paa Stiftelsen Kvartalskontingentet, som efter Statutterne bør erlægges forud, ikke inden 14 Dage efter Forfaldstiden er indbetalt, skal Kasfereren derom indberette til Direktionen, fra hvis Side derpaa vedkommende Forældre eller Børgere tilkjendegives, at saafremt de ikke inden 6 Uger derefter have afgjort Restancen, vil Eleven, dersom de ikke selv træffe Anstalt til hans Afhentelse, paa deres Bekostning blive sendt tilbage fra Akademiet under Forbehold af dettes Fordring i Anledning af hans Ophold paa Institutet og hans Hjemsendelse.

3. Saafremt det ved Statutternes §. 30 bestemte Kontingent for Skolesøgende, hvilket stedse bør erlægges hvert Kvartal forud, ikke inden det løbende Kvartals Udgang er betalt, bør saadant af Kasfereren anmeldes for Akademiets Direktor, hvem det derefter paaligger at suspendere Vedkommendes Skolegang indtil Restancen er berigtiget*).

4. Naar under en betalende Eleves eller en Gratist's Ophold paa Stiftelsen, fra Forældres eller Børgers Side maatte være Forsømmelse i at forsyne ham med hvad han behøver, maa det Udlæg, som efter Statutternes §. 17 da kan gøres fra Akademiets Kasse til det Manglendes Anskaffelse paa Vedkommendes Regning, indskrænke sig til det som er uundgaaelig og uopsættelig nødvendigt, og saaledes ingen Udgift af dette Slags af Akademiets Kasse foreskydes, med mindre paa Regningen er af Akademiets Direktor attesteret, at den eller de Artikler, til hvis Anskaffelse Udlæget skulde skee, ere for Eleven uundgaaelig og uopsættelig nødvendige, og dette derhos saaledes, at i intet Kvartal saadant Udlæg for nogen Eleve maa overstige 20 Rddkr., og at det Udlagte da, hvis det ikke forinden erstattes, indkræves og indbetales i Begyndelsen af

*) Dette er i Analogi med hvad for de lærde Skoler er bestemt. Jofr. nærv. Tidst. 3die H. S. 238.

det følgende Kvartal; det Sidste gjælder og om hvad Erstatning nogen Eleve maatte være bleven Akademiet skyldig for paaført Skade. Indtil Betaling er skeet, gives ingen ny Kredit.

5. Om en Eleve eller Skolesøgende forlader Institutet i Løbet af et Kvartal, tilbagebetales ham dog ingen Del af det forud erlagte Kvartalskontingent.

6. Hvad foran er fastsat om Restancer, som paadrages for Elever, gjælder ogsaa om Restancer paadragne af de Akademister som i Stiftelsen nyde Underholdning.

Naar ny Elever antages, hvilket i Henhold til Statuternes §. 16 skeer af Direktionen, til hvem derfor Ansøgninger desangaaende ere at indlevere, blive stedse vedkommende Forældre eller Børgere, idet Elevens Antagelse kommuniseres, tilfillede, dels Aftryk af den nybanførte Kongelige Resolution, dels Fortegnelse over hvad Løj det er bestemt at antagne Elever skulle medbringe til Stiftelsen. Uagtet sidstnævnte Fortegnelse er meddelt i Efterretninger o. s. v. gjentages den her, da det uden tvivl kunde interessere Manges, derom at finde Underretning paa dette Sted.

Enhver Eleve skal medbringe idetmindste Følgende:

6 Natstjorter af godt Hørkærred; 12 Dagstjorter af noget finere Lærred; 18 Par Strømper eller Sokker, hvoraf 6 Par hvide af Bomuld; 1 Dusin Lommestørklæder; 1 Dusin Haandklæder, 2 Allen lange. (Alt det ovennævnte Løj maa være nøjagtigen med Navn og Mærke forsynet).

3 Dragter, 2 til daglig Brug og 1 til Brug om Søndagen, den sidste af den Farve og det Snit, som ved Akademiet er indført; 1 Par Voltigerbuxer af sribet Lærred og 1 Par Svømmebuxer; 2 á 3 Par korte Støvler og 2 Par Sko; 2 Kaffetter eller 1 Hat og 1 Kasket; 1 Klædebørste; 1 Tætkam og 1 anden Kam; 1 Solvffe; 3 Par gode Lagener (nøjagtigen

mærkede); 1. Hovedpude, hvortil 3 Lærred's Vaar (forsynede med Mærke).

Det Tøj som Eleven medbringer, afleveres efter en skriftlig Fortegnelse in duplo, hvoraf det ene Exemplar med paategnet Tilstaaelse for Modtagelsen tilbageleveres den af hvem Tøjet er overleveret.

Med Hensyn til Sengklæder er, dels for større Ensfornighed's Skyld, dels for at spare vedkommende Forældre Ulejlighed og maasse forøget Beføstning, truffet den Foranstaltning, at saa stort et Antal Senge, som der ere bestemte Elevepladser, for Akademiet's Regning ere anskaffede, og enhver forsynet med tvende Madratser, en Halmmadrats og en Krølhaars, samt de fornødne Tæpper og Hovedpude. Naar en Eleve antages, bliver Akademiet's Udlæg for Sengklæderne at godtgjøre, hvorefter disse ved Eleven's Bortgang kan medtages som hans Ejendom. Skee dette ikke, tilbagebetales hvad derfor i sin Tid er erlagt.

Ensfornig Dragt for Eleverne var i Begyndelsen ikke indført. Men i Anledning af Akademiet's Indvielse blev en ensfornig Dragt først reglementeret som Højtidsdragt, og en saadan blev til Brug ved den omtalte Lejlighed for Akademiet's Regning anskaffet for samtlige Elever og Skoleføgende, hvorefter Omkostningerne paa de Vedkommende repareredes. Det følgende Aar blev endvidere bestemt, at saadan ensfornig Dragt efterhaanden skulde indføres som den eneste Dragt for Eleverne og de Skoleføgende saavel til daglig Brug som ved Højtideligheder, og Dragten blev derhos noget modificeret og saaledes nærmere bestemt, at den skulde bestaae, om Vinteren af Tøje med Skjød, Vest og Benskæder, samt ottekantet Kasket, alt af mørkeblaat Klæde, men om Sommeren af samme Tøje og Kasket, hvid Pikets Vest og blaasribede Buxer af Kadetlærred. I Tøjen ere gule Knapper, hvori er afbildet en Phønix. Klædet er for alle Elever af samme Kva-

litet, og ikke saa fint at Beføstningen for Nogen kan være tryk-
kende. Den reglementerede Dragt bæres ogsaa ved Elevernes
Konfirmation.

Det blev derhos nærmere reguleret, at enhver Eleve bør være
forsynet med:

3 Trøjer, 2 Weste, 2 Pr. Venklæder og 2 Kasketter, af
mørkeblaat Klæde.

2 Weste af hvidt Pilet.

3 Pr. Sommerbuger af blaastribet Kadetkærred; 1 Voltiger-
trøje af samme Slags Kærred; 2 Pr. Støvler og 2 Pr. Sko,
hvoraf det ene til Brug ved Dands*).

Til Direktor er det overladt, efterat Elever ere antagne, at
meddele Bedkommende nærmere Anvisning angaaende den ens-
formige Dragt, samt at indkalde Eleven til den Tid, Indlemmel-
sesprøven skal holdes. Direktionen har derhos ved Skr. af 27de
Okt. 1827 bemyndiget Direktor til at anmode Forældre og Børgere
om 1) ikke at forsyne deres Sønner eller Myndlinger med overflø-
dige Lommepege, men at indskrænke disse til en liden Sum ugent-
lig, og da helst at lade samme tilflyde dem enten ved en af de ved
Opdragelsesanstalten ansatte Lærere, eller ved nogen af Akademiets
Embedsmænd; 2) naar Eleverne ere under deres eget Tilsyn og
Ansvar, s. Ex. i Ferierne, da ikke at tillade dem Nydelsler, som
ved Opdragelsesanstalten i Sorø ere dem forbudne, saasom Lækkre-
rier, Tobaksrygning o. s. v., og i det Hele at vaage over, at de
til saadanne Tider saameget som muligt forblive ved den ved Aka-
demiet i Henseende til Elevernes Levemaade indførte Orden.

Den i Statuternes 30te §., der har fastsat den aarlige Be-
taling for de skolesøgende Disciple og de Akademister,

*) Dette gjælder naturligvis ikke hvad Eleven har at medbringe ved sin
første Indtrædelse; herom vedbliver det Dønnævnte at være Regel.

der have været Skolesøgende, til 30 Kbd. r. S., omtalte Moderation i Betalingen for det Tilfælde at flere Brødre paa engang paa denne Maade sege Skolen eller studere ved Akademiet, er nu ved Direktionens Skrivelse af 21de Juli 1832 nærmere reguleret saaledes, at for den første af flere Brødre erlægges fuld Betaling, for den 2den 20 Kbd. r. S., for den 3die 15 Kbd. r. S., og for flere end 3 betales Intet.

Med Hensyn paa Udgangen til at optages som Eleve ved Stiftelsen bemærkes her Direktionens Skrivelse af 10de Jan. 1829, ved hvilken Direktor, for det Tilfælde at Forældre, der boe i de danske vestindiske Besiddelser, Embedsmænd eller andre Kongens Undersaatter sammesteds, naar de ville sende deres Sønner i en tidligere Alder her til Landet for at opdrages, og i den Hensigt derefter at lade dem indtræde som Elever ved Sorø Akademi, hos ham erkjendte sig om, hvorvidt de da kunne gjøre sig Haab om at faae disse deres Sønner antagne ved Institutet, er bleven bemyndiget til at aabne dem Udsigt til, at deres Sønner eller Myndlinger ville, under Forudsætning af at de have de ved Statutterne foreskrevne Egenskaber, ved Konkurrence om ledige Pladser, af Direktionen efter Omstændighederne blive tagne i fortrinlig Betragtning.

Ved Stiftelsen har steds været et forholdsmæssig ikke ubetydeligt Antal af Sønner af vestindiske Forældre, saaledes som nedenfor skal blive nærmere oplyst.

2) Videre Foranstaltninger med Hensyn til Opdragelsesanstalten og Skolen.

a) Opdragelsesanstalten og Organisationen ialmindelighed angaaende.

For Elevernes Sundhed blev i Maret 1830 derved sørget, at i begge Sovesalene anbragtes de fornødne Trækruder i

Vinduerne og en Kaffelovn i hver af dem opstilledes, for at de ved behørig Udluftning og Uddampning om Vinteren kunde holdes fri for den Fugtighed som der havde vist sig. Ligeledes anbragtes Kullegardiner i Elevernes Forberedelsesværelser.

For at forebygge de Ulykkestilfælde, som ved Brugen af Kobberkar til Madlavning muligen kunne indtræffe, har Direktionen i 1832 foranstaltet at alle de til den daglige Økonomi ved Akademit hidtil brugte fortinnede Kobberkar ere blevne ombyttede med støbte Jernkar, tilbøjs forsynede med Porcelænsflak. Ligeledes er i Slutningen af 1833 foranstaltet, at de Kobberrør, der ledede Vandet til Elevernes Benyttelse op i deres Soveværelser, ere blevne ombyttede med Jernrør.

I Maret 1830 blev, da det var bemærket, at Eleverne ialmindelighed ikke fandt Behag i den ved Spisereglementet anordnede varme Aftensmad — bestaaende af Bølling, Vandgrød eller Mælkebrød — af Direktionen indtil videre tilladt at Eleverne istædet for denne maatte gives Smørrebrød alene belagt med Ost og Kjød, af samme Kvalitet som ved Spiseværtindens Instrux er bestemt for Akademisterne, og saaledes at dertil gives Ol eller en Pøgel kogt Mælk for hver Eleve; denne Aftensmad skal imidlertid, ligesom forhen, nydes i Spisesalen. Ligeledes tillod Direktionen under 30te Juni 1832 at Eftermiddags- Mellemmaden, der hidtil ifølge Spisereglementet havde bestaaet i 5 Lod Hvedebrød for hver Eleve, herefter maatte beståae af et Stykke bart Rugbrøds Smørrebrød af 12 Lods Bøgt rundt om Ragen for hver. Da Eleverne spise til Middag Kl. 1, og Aftensmaden først gives Kl. 8 eller 8½, var hin Kvantitet befundet, næppe at være tilstrækkelig.

For Elevernes Fornøjelse er i den senere Tid paa flere Maader sørget. Isærdeleshed maa mærkes den vistnok ikke uvigtige Foranstaltning, som af Direktionen under 28de Decb.

1830 blev truffen derved, at nogle Vinterforlystelser bleve Eleverne tilstaaede, ligesom ved Reglerne for Eleverne og de Skolesøgende §. 23 var bleven bevilget en Sommerforlystelse maa- nedlig. Da de fleste af Eleverne ikke havde Familiebekjendtskaber i Sorø By eller Omegn, og altsaa ingen Kredse, hvortil de i deres Fritid kunne tye, blev Følgen deraf lettelig, at de, især om Søndagene om Vinteren, Hjedede sig, istædetfor at forfriske sig under Udspredelser hendsede deres Fritid, og satte Lede til deres Ophold paa Stiftelsen. For saavidt muligt at forebygge denne i fysisk og aandelig Henseende lige skadelige Kjedsomhed, bevilgede Direktionen, foranlediget ved et Andragende fra den konstituerede Direktor Lektor Estrup, at samtlige Elever ved Opdragelsesanstalten hveranden Søndag Eftermiddag i Vintermaanederne maatte paa Akademiet's Bekostning beværtes med Tevand, Sulekage, Hvedebrøds = Smørrebrød og Puns, og have Tilladelse til, samlede i Lovsangsalen at more sig med hverandre ved Lege, Dands, og andet deslige, under almindeligt Tilsyn af de paa Akademiet boende Adjunker, hvorimod de øvrige for de Smaa mere fremmede Lærere ligesaa- lidet som Akademisterne eller de Skolesøgende deltage i disse Forlystelser.

Den i den nybansførte §. i Reglerne for Eleverne og de Skolesøgende omtalte Fugleskydning med Bue, som er tilladt ved de reglementerede Sommerforlystelser, havde hidtil ikke fundet Sted. En Banskelighed havde frembudt sig derved, at den første Anskaffelse af de fornødne Redskaber vilde medføre en for enkelte Elever byrdefuld Bekostning, hvoraf sandsynligvis andre vilde nyde mere godt end de Bidragende. Med -en for Akademiet ubetydelig Opoffrelse blev denne Hindring hævet, da det i Foraaret 1831 blev tilladt, at disse Redskaber maatte for Akademiet's Regning anskaffes, hvorimod Udgifterne til

deres Bedligholdelse, saavel som til Præmier, fremdeles skulde afholdes af de Deltagende.

Til Elevernes Fornøjelse er endvidere anlagt en Reglebane ved deres Have; til Lystsejladser paa Søen ere Baade anskaffede*), og en af disse forsynet med en Kanon af passende Størrelse.

Endelig er for Eleverne indrettet et Morsskabsbibliothek, som er opstillet i det i Slutningen af 1831 indrettede større Forberedelsesværelse, som nedenfor vil blive nærmere omtalt; adskillige Dubletter og andre passende Bøger, som fra Akademiets større Bibliothek kunde undværes, ere, dog uden at udgaae af Katalogen over dette, afgivne til Morsskabsbibliotheket, til hvis Vedligholdelse og Forøgelse Direktionen derhos under 21de Febr. 1832 bevilgede 30 Rbd. Sedler aarlig af Akademiets Kasse.

En meget vigtig Forandring i Anordningen af Opsynet med Eleverne eller Opdragelsen blev i Slutningen af Aaret 1831, dog kun provisorisk og til en Prøve, af Direktionen approberet. Ifølge Regl. I. §. 32 havde Opsynet med Eleverne hidtil været ligelig fordelt mellem de fire paa Stiftelsen boende Adjunker, og disse havde dertil ugevis stiftet. Denne Indretning havde mere end een Ufuldkommenhed. Det var paa denne Maade ikke saa godt at opnaae den Ensformighed i Elevernes Behandling, som maatte anses for meget vigtig i Opdragelsen, og som ogsaa ved sidstnævnte Reglement §. 39 var udtrykkelig indskærpet; de Opsynhavende kunde heller ikke forudfattes, alle eller altid at have lige megen Erfaring, eller lige meget Kald og Lyst til Opdragelsen, Egenskaber som naturligvis maatte være af største Vigtighed; da derhos ikke En alene havde det hele Ansvar

*) Ifr: Regl. f. Gl. og Sk. §. 7.

eller den hele *Ure*, men Enhver maatte dele begge med de *Andre*, maaske uden egen Fejl eller egen Fortjeneste, manglede saaledes en kraftig Ansporelse for dem som Opdragelsen var betroet, til at gjøre sig den yderste *Flid*. Og saa af en anden Grund var en Forandring ønskelig. Den *Indretning*, at *Udjunkterne* intet havde med *Undervisningen* i *øverste Klasse* at bestille, kunde ikke være af gavnlig *Indflydelse* paa deres *Forhold* til denne *Klassens Elever*, idet ved disses *Oprykning* i *Klassen* et vigtigt gjensidigt *Baand* pludselig bortfaldt, og det gamle *Forhold* udenfor *Skolen* dog skulde vedligeholdes som før. Alle disse *Banskeligheder* syntes at ville bortfalde, dersom *Ledelsen* af det hele *Dyfsyn* kunde betroes en af *Udjunkterne* alene, som tillige havde *Undervisningstimer* i *øverste Klasse*, især naar han ved sin *udvortes Stilling* kunde dels have mere *Uanseelse*, dels nogen *Opmuntring* ved sin mere byrdefulde *Post*. Det traf netop saaledes, at den ældste af *Udjunkterne*, *Begener*, *Naret* iforvejen var overdraget *Undervisningstimer* i *øverste Klasse*, og derhos havde erholdt *Prædikat* af *Overlærer* og *Tillæg* i *Gage*. Det syntes derfor meget passende at overdrage ham alene det hele *Dyfsyn*, og han var hertil villig mod at fritages for en *Del* af hans øvrige *Timer* i *Skolen*. *Direktionen* approberede derfor under *6te Decb. 1831* indtil videre den omtalte *Forandring* saaledes, at de *Plichter* i *Henseende* til *Elevernes Forhold* udenfor *Skolestimerne*, som hidtil havde paaligget de *fire Udjuncker* skiftevis, overdroges til *Overlærer Begener* alene, dog saaledes at de øvrige *Udjunkter* fremdeles beholdt saavel den *Autoritet*, som den *Plicht*, i *Tilfælde* af *urigtigt Forhold* hos *Eleverne*, naar *Overlærer Begener* ikke er nærværende, at anvende de øjeblikkelig fornødne *Midler*, ved *Trettesættelse* eller paa anden *Maade*. *Halvdelen* af *Overlærer Begeners Timer* i *Skolen*, eller *12 ugentlige Timer*, bleve derhos fordelte mellem de øvrige *tre Udjuncker*, der fremdeles vedbleve at boe i *Stiftelsen* og

nyde de dem forhen bevilgede Emolumenter af fri Kost og Vass, ligesom de og beholdt den Forpligtelse, i Forfaldstilfælde at vikariere i Overlærer Wegeners Sted, hvilken ogsaa i lignende Tilfælde deltager i Vikariatet i Skolen. Forandringen tog sin Begyndelse med 1ste Jan. 1832. I Forbindelse med denne Foranstaltning blev til samme Tid afhjulpet et af Akademiet længe følt Savn ved Indrettelsen af et større Forberedelsesværelse for dem af Eleverne, som af forskjellige Grunde mere end de andre kunne trænge til at være under speciel Opsyn medens de forberede sig paa deres Lektier. Et saadant Værelse kunde imidlertid ikke faaes paa anden Maade end ved dertil at anvende en af Adjunktledighederne, ved nemlig at borttage Skillerummet mellem de to Værelser, hvoraf den bestod. Denne Forandring udførtes i den paa følgende Juleferie. Den vedkommende Adjunkt blev da indrømmet midlertidig Bolig i tre smaa Værelser i Bygningen, som egentlig ere bestemte for Direktor, til Arkiv m. m., hvilken Foranstaltning dog senere ved indtruffen Balance er saaledes forandret, at nu kun to Lærere, foruden den opsigtsførende, boe i Akademibygningen, hvorimod den yngste Adjunkt faaer Godtgjørelse til Husleje.

Direktionen har under 21de Febr. 1832, i Forbindelse med den omtalte Forandring i Opsynet, endvidere fastsat følgende Punkter: 1) Opsigten med de Elever, der blive tilbage i Ferier, overtages skiftevis af den opsigtsførende Lærer og Assistenten ved den physiske Opdragelse, hvilken sidste, naar Opsynet tilfalder ham, flytter saalænge ind i de ham i Akademibygningen anviste Værelser*). I Tilfælde af at begge have

*) Assistenten har fri Bolig samt Kost og Vass paa Stiftelsen, men kun for sin Person. Den nuværende Assistent ønskede som gift Mand ikke at benytte disse Emolumenter, for hvilke derimod er tilstaaet ham en Godtgjørelse i Penge.

Forfald, overtages Inspektionen i Ferier af de øvrige i Akademibygningen boende Lærere efter en af dem vedtaget og af Direktor approberet Regel. 2) Naar den opsigtsførende Lærer ved lovligt Forfald hindres i at udføre sine Forretninger, blive disse at overtage af en af de andre i Akademibygningen boende Lærere, efter Direktors nærmere Bestemmelse. 3) Den opsigtsførende Lærer er ikke forpligtet til at ledsage Eleverne og de Skolesøgende ved Kirkegang, men denne Forpligtelse paaligger udelukkende Lektorerne og de øvrige Adjunker. 4) I Forlægningen ved Elevernes Middagsbord deltage samtlige tilstædeværende Lærere med den opsigtsførende Lærer. 5) Elevernes Morsskabsbibliothek henflyttes til det større Forberedelsesværelse og bliver at bestyre af den opsigtsførende Lærer. Direktionen fandt derhos intet at erindre imod at Overlærer Wegener i Egenkab af opsigtsførende Lærer alene paatog sig den mellem samtlige i Akademibygningen boende Lærere hidtil delte Forretning, at gennemsee og paategne Elevernes Karakterbøger og Karaktersejler, at føre Regnskab for Eleverne o. s. v.

Med Hensyn paa Skoledisciplinen maa derhos mærkes Direktionens Skrivelse af 27de Decb. 1828, hvorved som Tillæg til §§. 17 og 18 i Regl. IV. er fastsat, at naar nogen Eleve eller Skolesøgende maatte gjøre sig skyldig i en saa stor Forseelse, at den kvalificerede sig til haardere Straf og alvorligere Midler, end Fremkaldelse i Lærerforsamling for der at gives Trettesættelse, maa med ham intet videre foretages, end at affondre ham fra de øvrige Elever, inden først det Forefaldne er med alle Omstændigheder til Direktionen indberettet og dens Bestemmelse modtaget, angaaende om han bør bortffjernes fra Akademiet eller ikke, og i sidste Tilfælde, hvilken anden Straf paa ham bør anvendes. Iøvrigt er senere ved Direktionens Skrivelse af 9de Juni 1832 foretaget den Forandring i den

nydomtalte 18de §., at den i sammes Slutning anordnede Straf af Fremkaldelse i Lærerforsamlingen nu bortfalder, og i sammes Sted træder Brettesættelse af Direktor enten i Klafsens eller i hele Skolens Paahør, efter Forseelsens Beskaffenhed. I enkelte Disciplinartilfælde er foruden de sammesteds foreffrevne Straffe anvendt Uffjondring fra de øvrige Elever udenfor Skoletiden og Nægtelse af Tilladelse til at rejse hjem i Ferier, samt Uffbigt for den fornærmede Lærer.

Med Direktionens Skrivelse af 12te April 1831 er den i Regl. I. §. 40 givne Forfkrift angaaende Deltagelsen i de maanedlige Lærerforsamlinger bleven nærmere bestemt derhen, at samtlige ved Sorø Akademi og Skole ansatte Lærere, tilligemed Uffsistenten ved den physiske Opdragelse skulle tilfiges til de Lærerforsamlinger, som afholdes enten maanedlig, eller saa ofte Direktor finder fornødent, for i samme at tage Del i de der forefaldende Deliberationer. Ifølge den omtalte Paragraf vare kun Lektorerne ordentlige Medlemmer af disse Forsamlinger; af de øvrige Lærere skulde ikkun de møde, som Direktor fandt det fornødent at tilfige; men da de øvrige Lærere endog tage mere Del i Undervisningen i Skolen end Lektorerne, og flere af dem, ifølge deres Stilling, maatte antages at kunne have den sikreste Kundskab om Opdragelsesanstalten, fandtes det ikke hensigtsmæssigt, at de kunde udelukkes af Lærerforsamlingerne, et Tilfælde, som uagtet det ikke kunde formodes nogensinde at ville indtræffe naar deres Nærværelse var ønskelig, dog fandtes mere passende at burde ved bestemt Regel forebygges.

Ifølge en ved Lærestalten siden dens Gjenoprettelse iagttaget Sædvane havde altid Lærerne i Kunster og Færdigheder, saavel som Uffsistenten ved den physiske Opdragelse, rangeret, taget Plads i alle offentlige Forhandlinger, og

underskrevet efter Adjunkterne ved Skolen, uden noget Hensyn til Embedsaldere. Det fandtes af flere Grunde rigtigere at gjøre Embedsaldere alene til Regel i saa Henseende, og ved Direktionens Skrivelse af 19de Nov. 1831 blev derfor fastsat, at Adjunkterne ved Akademiets Skole, samt Lærerne i Kunstfagene, og Assistenten ved den physiske Opdragelse, herefter skulde tage Plads og underskrive imellem hverandre indbyrdes, efter Enhvers Anciennitet som Embedsmand i Akademiets Tjeneste, dog at den i denne Henseende hidtil fulgte Orden skulde blive uforandret, forsaavidt angik de af ovennævnte Embedsmænd, som paa den Tid allerede vare ved Kongelig Resolution ansatte, og at altsaa Regelen først skulde komme til Anvendelse naar ny Embedsmænd bleve beskikkede.

b) Skolen angaaende.

Ved §. 2 i Reglementet for Skolen isærdeleshed var foreskrevet, at Undervisningen i Historien i Skolens øverste Klasse skulde meddeles i det franske Sprog, i hvilket ogsaa den maanedlige historiske Udarbejdelse affattes. Erfaring viste imidlertid snart, at denne Methode, uden at medføre de forventede Fordele for Sprogundervisningen, hindrede Disciplenes Fremgang i det som maa ansees for Hovedsagen ved den historiske Undervisning; det var derhos en Methode, som fordi den forudsatte en Færdighed i det franske Sprog, der ikke altid vilde kunne findes hos den historiske Docent, ogsaa af denne Grund næppe kunde ventes at blive af Varighed. Foranlediget ved et af vedkommende Lærer indgivet Forslag tillod Direktionen derfor, i Skrivelse af 17de Oktbr. 1829, at denne Bestemmelse maatte bortfalde, dog saaledes at de maanedlige historiske Udarbejdelser fremdeles af den øverste Klasse's Disciple skulde affattes paa Fransk. Det blev nu Spørgsmaal, om ikke det,

som derved tabtes for det franske Sprog, kunde erstattes dette paa anden Maade, og i saa Fald, hvorledes dette kunde skee. Flerheden af de desangaaende indhentede Betænkninger gif imidlertid ud paa, at det hidtil satte Maal for Undervisningen i Fransk i Sorø, Færdighed nemlig i at tale, her ligesaa lidt som ved nogen anden Skoleundervisning vilde kunne naaes, eller burde beholdes, men at man burde indskrænke sig til at lægge en god Grundvold i Sproget, og bibringe den størst mulige Færdighed i at skrive samme, hvorefter da Disciplene let i en modnere Alder, eller, om de dertil havde Lyst og Lejlighed, ved private Timer paa Stedet selv, vilde kunne forskaffe sig Færdighed i at tale. Der blev derfor med Hensyn til Undervisningen i Fransk alene gjort den Foranstaltning, at adskillige Undervisningstimer om Ugen bleve tagne fra Latinen og lagte til det Franske, hvilket Sprog derefter af alle Læregjenstandene i Sorø har næst efter det Latinske Sprog det største Antal af Timer, saaledes som nedenfor nærmere skal blive forklaret. Noget vindes ogsaa for dette Sprog derved at adskillige franske Bøger ere indlemmede i Elevernes Morsskabsbibliothek (ligesom og tyske og engelske).

Ogsaa paa det tyske Sprog anvendes i Akademiets Skole, i Henhold til Statuternes §. 22, forholdsmæssig meget mere Tid end i nogen anden Skole, idet efter den for indeværende Skoleaar gjældende Timetabel ikkun Latin, Fransk og Historie ere tillagte flere Timer end det Tyske, Mathematik (Arithmetik og Geometri tilsammen) ikke flere, og det græske Sprog ikke saamange. Med Hensyn til Examinationen i Tysk ved Examen Artium er nu, for at en fast Regel kunde have, ved Direktionens Skrivelse af 3die Jult 1832 bestemt, at samtlige Kandidater, forsaavidt den mundtlige Examination angaaer, skulle prøves, ikke alene i de Pensa, som i Skolen ere gjens-

nemgaaede, men ogsaa i at oversætte og grammatikalsk at forklare et Stykke af en dem ubekjendt tysk Forfatter; hvorimod mundtlig Oversættelse i det tyske Sprog af Stykker af en dansk Forfatter ikke bør forlanges*).

Paa det Engelske anvendes derimod ikke saa megen Tid. Dette Sprog ere kun ialt 4 ugentlige Timer tillagte, to nemlig i hver af de to øverste Klasser.

Det er allerede oven berørt, at Lektorerne i Naturhistorie og Engelsk ved Ansættelsen paalagdes den Forpligtelse at undervise i deres Fag igjennem hele Skolen, da ellers Lektorerne ifølge Reglementet for Bestyrelsen og Undervisningen ialmindelighed §. 22 ifkun have at undervise i øverste Klasse. Denne Undtagelse havde formodentlig sin Grund i at det sandsynligvis vilde være det sjeldnere Tilfælde, at nogen af Adjunkterne kunde paatage sig disse Fag. En lignende Undtagelse er senere gjort med Religionsundervisningen, hvilken Lektor Mag. Scharling i Slutningen af Aaret 1831 paatog sig igjennem hele Skolen, ifølge privat Overenskomst med den af Adjunkterne, der hidtil havde besørget denne Undervisning, og som fremdeles, med Hensyn til at det isærdeleshed for dette Fag blev anseet gavnligt at Undervisningen blev givet af een Lærer, er ved allerhøjeste Resolution af 13 Aug. 1833, mod en særskilt Godtgjørelse af Akademiets Kasse, bleven ham igjennem hele Skolen overdraget. Paa den anden Side blev det, da i Aaret 1830 daværende Lektor Estrup blev allernaadigst konstitueret som Direktør, og altsaa ikke længere kunde besørge alle de historiske og geografiske Timer i øverste Klasse, og desuden hellere ønskede,

*) Som Læsebog i Tysk i 4de Klasse var i flere Aar autoriseret Schillers Afball der vereinigten Niederlande, men denne er siden 1ste Sept. 1832 bleven afløst af Bioms Krestomati til Brug for Skolers øverste Klasser. I Fransk bruges i samme Klasse nu Chrestomathie fraucaise p. Vivet.

istædetfor et bestemt Fag at overtage enkelte Timer igjennem alle Klasserne; overdraget Udjunkt Begener, som ved samme Lejlighed tillagdes Prædikat af Overlærer, at undervise i Historie og Geografi i Skolens øverste Klasse, hvoraf da ogsaa er fulgt, at han ved Examen Artium er Examinator i disse Fag ligesaa vel som de vedkommende Lektorer i deres.

Da ved en afholdt Examen Artium var opstaaet Spørgsmaal om, hvilken Regel der skulde følges ved at bestemme Immatrulationsordenen, om nemlig, naar Hovedkarakteren var den samme, flere Laud p. c. skulde kunne opveje et Haud ill., og saaledes f. Ex. 3 Laud p. c. i Forbindelse med 1 Haud ill. give Fortrin fremfor 4 Laud., eller omvendt, blev Spørgsmaalet ved Direktionskrivelse af 18de Apr. 1829 saaledes afgjort, at blandt dem som have samme Hovedkarakter have de Fortrinet, som have de fleste Laud., og naar dissees Antal for flere Akademister er lige, da igjen de af disse, som have dem i de vigtigste Fag, eller dernæst tillige have de fleste Udmærkelser. Paa samme Maade have de, som uden at have Laud. i nogen Rubrik have de fleste Haud. ill., Fortrin for dem, der have flere Non cont. Derimod kan et Antal af Laud. p. c. ikke ansees at opveje mod et Haud. illaud.

Tillige blev, i Anledning af en opstaaet Tvivl, bestemt, at de paa Fransk forfattede Besvarelser af historiske Opgaver, ved Bedømmelsen af disse i Henseende til Sproget, bør komme i Betragtning ved Bestemmelsen af Karakteren for fransk Stil, men vedkommer ikke Karakteren for mundtlig Fransk.

3) Foranstaltninger og Bestemmelser vedkommende Akademiet.

Efterat til de i Reglm. f. d. af L. N. §. 36 omtalte Skydeøvelser med skarpladte Geværer var bleven udseet en

bekvemt beliggende Plads i Nærheden af Hovedbygningen tæt ved Søen og midt for det vidtudsøgte Morads Flommen kaldet, blev til Brug ved disse Øvelser i 1829 anskaffet et Telt og derhos et Skur opført i Forbindelse med et ved Søen beliggende Fiskerhus, for deri at opbevare, dels Teltet naar samme ikke var opsat, dels de fornødne Materialier. Til Øvelserne ere anskaffede to Kuglerifler, et dobbelt- og et enkeltløbet Hagelgevær, samt to Skivepistoler, tilligemed alt fornødent Tilbehør. Til Exercerøvelserne bleve allerede i Begyndelsen af 1826 anskaffede 25 Kadetgeværer af forskjellig Størrelse, og ligesaa mange Patronatasser med Bandelerer. Det Kongelige General-Kommissariats Kollegium overlod et Exemplar af det nu gjældende Exercerreglement.

Fægtesøvelserne anstilledes først en Tidlang, da andet Lokale ikke havde, i Entreen til Akademiets Solennitetssal, men da dette Lokale led ved Øvelserne, er senere, i 1831, en Del af den saakaldte Storstald — hvor forhen var Plads til 16 Heste, nu naturligvis ikke til saamange — som hertil var særdeles bekvemt beliggende tæt ved Ridehuset, indrettet til Fægtesal og til Opbevaring af Akademiets Armatur.

Hvad angaaer Forpligtelsen til at deltage i disse Øvelser, da har Direktionen under 31te Aug. 1830 resolveret, at alle Akademisterne uden Undtagelse have at deltage i Skydeøvelserne, hvorimod det indtil videre kan være til deres eget Valg overladt, hvorvidt de ville benytte Undervisningen i Fægtning.

For Ride-skolen og Rideøvelserne ved Akademiet har Direktionen under 7de Juni 1828 udfærdiget et provisorisk Reglement (som afløste et ældre af 1827), hvoraf alene følgende Bestemmelser her skulle anføres:

Til Rideøvelserne have alene Akademisterne Udgang, men saavel de af disse, der boe i Akademistboligen, som de der ere

udenfor samme. Læreren i Ridekunsten forestaaer under Direktors Ofsyn, Rideeskolen med hvad dertil hører. Han har den umiddelbare Bestyrelse af Stalden, antager og affkediger Staldkarlene, som staae umiddelbar under hans Ofsyn. Antallet af de Heste, som holdes, beroer paa Antallet af Akademisterne, og hvorvidt nogen af disse holder Hest, hvilken da og ved Dvellerne benyttes af Ejeren og af ham alene. Ellers antages som Regel, at Akademiet holder en Hest for 3 á 4 Akademister. Har nogen Akademist Evne og Lyft til at holde egen Hest med det fornødne Ridesøj, kan dette tillades, og frit Staldrum og Opyadning i Rideeskolens Stald ham dertil efter Omstændighederne gives, dog at den efter Hesten faldende Gjødning forbeholdes Akademiet. Vedkommende Akademister have da, inden Midten af hvert Aars Juli Maaned, at henvende sig til Forstanderen for Rideeskolen, som efter Overlæg med Direktor meddeler Svar. Hvad enten Hesten saaledes holdes i Rideeskolens Stald, eller aldeles paa Ejers Bekostning andetsteds, er den til hans egen Disposition alene, saavel paa Rideeskolen, som udenfor, naar han er saavidt undervist, at han af Læreren i Ridekunsten kan betroes til at ride ud paa egen Haand. Naar han heraf vil benytte sig, begjærer han dertil Tilladelse af Læreren i Ridekunsten. Gaar Turen saa langt, at han ikke venter at komme tilbage samme Dags Aften, skal han tillige have Tilladelse fra Direktor, og, saafremt han boer i Akademistbygningen, anmeldte sin Udeblivelse for den opsigtsførende Lektor. Betalingen for den Furage, Akademisternes Heste forbruge, hvis Kvantum beregnes efter hvad for Akademiets egne Heste er reglementeret, godtgjøres Akademiets Kasse efter de gjældende Furagepriser, og erlægges kvartaliter. Det staaer Læreren i Ridekunsten frit for, til Dvelse for Akademisterne, at lade disse paa Akademiets Heste foretage smaa Rideture udenfor Byen, under hans eget Ofsyn og i hans

Følge, men derimod maa under intet Paaskud de for Akademiet's Regning holdende Heste udlaaes til Akademister eller andre til nogetsomhelst privat Brug, da de alene bør bruges til Akademisternes Rideøvelser under Lærerens Opsyn. Ved Begyndelsen af hvert Aars September Maaned gjør Direktor Indberetning til Direktionen angaaende Ridestolens Tilstand og Rideøvelsernes Fremgang i det forløbne Aar.

Sidstnævnte Bestemmelse blev det følgende Aar (Dir. Skr. 7de Nov. 1829) saaledes forandret, at denne Indberetning nu afgives hvert Tjeringaar.

Hvorledes der skal forholde, naar ny Heste skulle indkjøbes for Ridestolen, derom ere dels ved Reglementet, dels ved senere Direktionsskrivelser nærmere Regler foreskrevne.

Med Hensyn til Antallet af de Heste, som holdes ved Ridestolen, er af Direktionen, tildels til Besparelse af unødvendige Omkostninger*), under 31te Marts 1832 nu indtil videre bestemt, at til Ridestolens Brug ikkun skulle holdes to for Akademiet's Regning anskaffede veltilredne Heste, og at i Sommersemestret, uden Hensyn til Akademisternes Antal, ikkun disse to skulle benyttes ved Undervisningen; men at i Vintersemestret, forsaavidt flere Heste ville behøves for at tilvejebringe det ved Reglementet foreskrevne Forhold mellem Akademisternes og Hestenes Antal, bliver at benytte dels den Lansenerhest, der holdes for Mørup Gaard, dels Lansenerheste fra andre paa Akademiet's Godser beliggende Gaarde, naar med disse Besiddere kan træffes Overenskomst om at overlade saadanne Heste til Akademiet's Brug imod at de for dette's Regning fodres og paskes.

*) De Omkostninger, Ridestolens Vedligeholdelse udfordrede, anstoges til over 400 Rbdlr. aarlig, endog uden at regne tilfældige Tab ved Indkjøb af Heste, som ikke altid kunne undgaaes.

Til Nides, Skydes og Exerceresøvelser plejer at anvendes 5—6 ugentlige Timer. Foruden disse gives særskilte Timer i Fægtning.

Undervisning i Musik gives de Akademister, som deraf ville benytte sig, i 4 ugentlige Timer. Til Brug ved denne ere anskaffede de fornødne Instrumenter, hvoriblandt en Kontrabas, en mindre Fioloncel, to Oboer, to B, og to C Klarinetter, samt to Fløjter o. s. v.

I den ved Reglementet f. d. akad. L. N. §. 26 foreskrevne Fordeling af Forelæsninger og Øvelser paa de tre Semestre blev i Aaret 1829 for det første til en Prøve foretaget en Forandring, som dog nu er bestemt at skulle fremdeles indtil videre vedblive. Det følger af det akademiske Kursus' Udstrækning paa tre Halvaar, at i Regelen i ethvert Vintersemester to Hold Akademister ville studere sammen ved Akademiet, nemlig baade de som ved den sidstafholdte, og de som ved den næstsidste Examen Artium have erholdt akademisk Borgerret — et Tilfælde som imidlertid første Gang indtraf i Vintersemesteret 183 $\frac{2}{3}$ fordi i 1827 ingen Dimission var skeet; — men at holde en særskilt Række af Forelæsninger for ethvert af disse to Partier, hvilket vilde være nødvendigt naar den foreskrevne Lektionsorden strengt skulde følges, vilde med Hensyn til det ringe Antal, Tilhørerne da ofte vilde udgjøre — i 1829 bleve kun 3, i 1830 kun 5 Akademister immatrikulerede — saavel for de sidste, som for Docenterne, hvis Arbejde saaledes uden Nødvendighed og maasse uden Nytte fordobledes, være lidet opmuntrende. Man troede det derfor rigtigere at modificere, dels den foreskrevne Orden i Forelæsningerne, dels i fornødent Fald Foredraget selv, noget, for at opnaae den Fordel at begge Hold af Akademister i de fleste Videnskaber kunde høre fælles Forelæsninger. En af samtlige akademiske Lærere i Overensstemmelse hermed foreslaaet forandret Lektionsplan blev derfor af Direktionen under 28de Febr. 1829

approberet. Ifølge denne Plan ere alle Winterhalvaarenes Forelæsninger fælles for begge Hold af Akademisterne, ene med Undtagelse af dem over fransk og tysk Sprog og Literatur, der stedse holdes for det yngre Hold alene, medens med det ældre Hold for sig anstilles de praktiske Øvelser i begge Sprogene, med Hensyn til hvilke det færre Antal af Deltagere maatte ansees som en Fordel. Denne Orden medfører vel den Ulejlighed, at i enkelte Tilfælde en højere Videnskab for hvert andet Hold af Akademister foredrages førend den fundamentale, f. Ex. Astronomi førend lavere Mathematik o. s. v., men denne Ulejlighed, som da ved Foredragets Indhold saavidt muligt søges afhjulpet, antages at overvejes af de ovenomtalte Fordele. Efter den ny Plan, som ifølge Directionens Skrivelse af 3die Decb. 1833 fremdeles indtil videre skal følges, foredrages i Wintersemesteret, foruden at, som anført, stedse for det yngre Hold læses over fransk Sprog og Literatur og tysk Sprog og Literatur, og for det ældre Hold anstilles franske og tyske praktiske Øvelser, hvert andet Aar, fælles for alle Akademisterne, Historie, dansk Sprog og Literatur, Astronomi, philosophisk Moral, philosophisk Encyclopædi m. m. og græsk Philologi, hvert andet Aar derimod latinisk Philologi, Statistik, Mathematik, Logik og Psykologi, samt engelsk Sprog og Literatur; i Sommersemesteret, i hvilket der altid kun er eet Hold af Akademister, anstilles dels de i Reglementet §. 26 for dette Semester anordnede latiniske Skriveøvelser, og danske, franske og tyske praktiske Øvelser, dels foredrages praktisk Geometri, Botanik, Zoologi, Mineralogi og Physik, hvilke to sidste Fag nu ere henlagte til dette Halvaar. Antallet af de ugentlige Timer til Forelæsninger og Øvelser udgjøre i Regelen 24—26, efter den Fordeling, som nærmere vil sees af den Fortegnelse over Forelæsningerne og Øvelserne, som i det Følgende skal meddeles.

Med Hensyn til Gjenstandene for det akademiske Kursus i Sors er at mærke den allerhøjeste Resolution af 22de Marts 1833, ved hvilken nu er aabnet dem af Akademisterne, som deraf ville benytte sig, Udgang til at erhverve Kundskab i det hebraiske Sprog, og ved Akademiet at aflægge de for dem, der agte at underkaste sig theologisk eller philologisk Embeds-Examen, befalede foreløbige akademiske Prøver i samme. Ifølge Statutterne §§. 22 og 32 hørte det hebraiske Sprog ikke til de Gjenstande, hvori enten i Skolen eller ved Akademiet skal gives offentlig Undervisning; i Skolen kunde dette Fag heller ikke optages, uden enten at indskrænke den Tid, som ifølge den lagte Plan skal anvendes paa de levende Sprog, eller at bebyrde Disciplene med altfor mange Undervisningstimer. Imidlertid havde denne Indskrænkning været et føleligt Savn for den Del af den i Sors studerende Ungdom, som bestemt sig for det theologiske Embedsstudium, og havde maasse endog været til Hinder for Akademiets Frekvens. Enkelte af Akademiets eller Skolens Lærere havde derfor til forskjellige Tider tilbudt de Disciple eller Akademister, som maatte ønske det, Hjælp til at lære Sproget; men denne Hjælp havde dels været aldeles frivillig og var ikke at regne paa i Fremtiden, dels til Byrde uden Gjengjæld for Lærerne, som det ved Reglm. I. §. 33 er aldeles forbudt, mod Betaling at meddele Eleverne eller de Skolesøgende privat Undervisning. For at afhjælpe denne Ulejlighed, og da det ikke syntes passende, at ved Akademiet, hvis Formaal blandt andet er at forberede til Embedsstudier, skulde savnes Lejlighed til at lære et Sprog, som udfordres ved to Embeds-Examina, indgav Direktor Dr. Estrup i Aaret 1832 et didaktisk Forflag, hvorefter Akademisterne, som maatte antages i et Kursus af 1½ Aar at have dertil tilstrækkelig Tid, skulde kunne hos en af de akademiske Lærere dels erholde Undervisning i Sprogets Elementer, dels derover høre et akademisk Kursus, samt deri

aflægge de samme akademiske Prøver, som ved Universitetet ere forefrevne. Efterat Direktionen havde foredraget Hs. Majestæt denne Sag, blev ved den ovennævnte allerhøjeste Resolution bestemt følgende: 1) at de Akademister, som efter fuldendte Skolestudier selv maatte ønske at lære det hebraiske Sprog, kunne i de to første Semestre af deres akademiske Kursus erholde Undervisning i Sprogets Elementer af en dertil beskikket Lærer, og for det Lærte, der dog ikke maa være af mindre Omfang end det i Bekjendtgjørelsen af 10de Aug. 1818 §. 2 C bestemte Pensum, aflægge offentlig Prøve ved den Examen Artium, som holdes ved Akademiet Naaret efter deres Dimission fra Skolen, og da i Overværelse af de ved bemældte Examen tilforordnede Censorer; 2) at de, saafremt de have bestaaet denne Prøve, kunne, efter at have i det sidste Semester af deres akademiske Kursus hørt hos samme Lærer en akademisk Forelæsning over hebraisk Philologi, aflægge offentlig Prøve for det Gjennemgaaede til samme Tid, som de have at afslutere den sidste Del af den philosophiske Examen; 3) at de Karakterer, som vedkommende Kandidater erholde ved disse Prøver, ikke skulle komme i Beregning ved Bestemmelse af Hovedkaraktererne til Examen Artium og Examen philosophicum, men at de, anførte i en af Akademiets Direktør udstædt Attest, skulle have samme Gyldighed, som om Prøverne vare afslagne ved Universitetet. Det blev derhos overdraget til Lektoren i den latinske Philologi, Mag. Heinrichsen, indtil videre at besørge saavel den elementære som den akademiske Undervisning i det hebraiske Sprog mod en aarlig Godtgjørelse af Akademiets Kasse. Denne Foranstaltning tog sin Begyndelse, saaledes at af de Akademister, som vare dimitterede i 1832, Tvende lode sig examinere ved den i Juli Maaned 1833 afholdte Examen Artium, hvorefter for disse i det indeværende Vintersemester holdes et akademisk Foredrag over Sproget.

Da i Februar Maaned 1828 den 3die Prøve af den philosophiske Examen skulde afholdes med det i Maret 1826 dimitterede første Hold af Akademister, og derefter altsaa første Gang uddrages en Hovedkarakter af Specialkaraktererne ved de tre Examensprøver, blev det nødvendigt, nærmere at bestemme Reglerne for denne Uddragelse, angaaende hvilke i Regl. III. §. 33 alene var foreskrevet, at de skulde være analoge med Reglerne for Censuren ved Examen Artium. Disse Regler bleve da, i Lighed med de Regler, der følges ved den philosophiske Examen ved Kjøbenhavns Universitet, og efterat de akademiske Læreres Betænkninger derover vare indhentede, ved Direktionens Skrivelse af 9de Febr. 1828 saaledes nærmere bestemte:

1) Hovedkarakteren *Laudabilis et publico encomio ornatus* gives, naar Kandidaten ingen ringere Karakter har end *Laud*, og derhos *præ ceteris* idetmindste i de 7 Rubriker.

2) Naar Specialkaraktererne alle ere *Laudabilis* eller *Haud illaudabilis*, bestemmes Hovedkarakteren efter det større Antal*).

3) Det ringeste, hvorfor Hovedkarakteren *Laudabilis* kan gives, er, naar Kandidaten har i 1 Rubrik *Non contemnendus*, samt 1 *Haud illaudabilis*, men i de øvrige 11 Rubriker *Laudabilis*.

4) Det ringeste, hvorfor Hovedkarakteren *Haud illaudabilis* kan gives, er naar Kandidaten har i 3 Rubriker *Non contemnendus*, eller i 1 Rubrik *Nul*, men i de øvrige ingen ringere end *Haud illaudabilis*.

*) Da nu, efterat ogsaa det Engeste er optaget som Gjenstand for Forelæsninger og for Examinationen, Specialkaraktererne ere 14, kan det Tilfælde indtræffe, at Antallet af begge Karaktererne ere lige. I et indtruffet Tilfælde af denne Natur blev Hovedkarakteren bestemt til *Laudabilis*.

5) Det ringeste, hvorfor Hovedkarakteren *Non contemnendus* kan gives, er, naar Kandidaten har i 6 Rubriker *Non contemnendus*, eller i 1 Rubrik *Nul* samt *Non contemnendus* i 3 andre Rubriker.

6) Den som tilkjendes *Nul* i tvende Specialfag, eller igrigt flattere Specialkarakterer end under No. 5 er nævnt, bliver at afvise som *immaturus*.

Disse Regler ere, med Hensyn til at Specialkarakterernes Antal i Sorø er betydelig større, aldeles analoge med dem, som gjælde i Kjøbenhavn *), dog ere de i et enkelt Punkt strengere. Paa Grund af det større Antal af Specialkarakterer kan i Sorø

- *) Til Sammenligning hidsettes her de Regler der følges i Kjøbenhavn. 1) Til Hovedkarakteren *Laud. et pb. enc. ornatus* fordræs, at der er en Pluralitet af *Laud. præ ceteris*, og at ingen enkelt Karakter er lavere end *Laud.* 2) Til Hovedkarakteren *Laud. fordres*, at der er en Pluralitet af *Laud.* naar ingen enkelt Karakter er lavere end *H. illaud.*, men at, naar en eneste af de enkelte Karakterer er *N. cont.*, enhver af de øvrige ej maa være under *Laud.* 3) Til Hovedkarakteren *H. illaud.*, der tildeles den som har en Pluralitet af *H. illaud.* naar de øvrige Karakterer ere højere end *H. illaud.*, fordræs, at naar der blandt de enkelte Karakterer ere en *ten* tvende *) og i det højeste tvende *N. cont.*, eller et *O*, enhver af de øvrige Karakterer maa være ej under *H. illaud.* 4) Til Hovedkarakteren *N. cont.* fordræs, at naar der blandt de enkelte Karakterer ere en *ten* fire *N. cont.*, eller et *N. cont.* og et *O*, enhver af de øvrige Karakterer maa være ej under *H. illaud.* 5) *Immaturus* erklærer den, som har faaet ringere Karakterer end de under No. 4 anførte.

*) Ifølge dette Udtryk skulde man troe, at *N. cont.* i 3 af de enkelte Rubriker undertiden kunde give *N. cont.* til Hovedkarakter. Dette er dog uden tvivl ikke Tilfældet. I alt Fald er det ikke angivet, om enkelte Rubriker, og da hvilke, skulde have Bøgt fremfor de øvrige, eller om der skulde tages Hensyn paa den undertiden brugelige Karakter: *vix non cont.*

Hovedkarakteren blive Laud., uagtet der blandt Specialkaraktererne er et N. cont. og et H. illaud.; i Kjøbenhavn derimod kan iffun taales 1 N. cont. alene; ligeledes kan i Sorø en Kandidat med 6 N. cont. eller 1 Nul og 3 N. cont. endnu bestaae i Examen, i Kjøbenhavn kan iffun taales 4 N. cont. eller 1 Nul i Forbindelse med 1 N. cont. I Sorø derimod giver uagtet Rubrikerne ere flere, ligesom i Kjøbenhavn, 3 N. cont. eller 1 Nul ringeste H. illaud. til Hovedkarakter, og der ere altsaa i Sorø 6 Forbindelser, der kunne give Hovedkarakteren N. contemn., medens der ved Universitetet iffun ere 2. I alle øvrige Punkter ere Reglerne for Universitetet og Akademiet ganske ens.

Sammenligner man de nybanførte Regler med dem, der ere fassatte for Censuren ved Examen Artium, da finder man, at hine forsaavidt ere mildere, som ingen af de specielle Rubriker er tillagt nogen nedsættende Vægt fremfor de øvrige; derimod ere de strengere end Reglerne for Examen Artium derved, at ved sidstnævnte Examen 4 N. cont. saavelsom 1 Nul i Forbindelse med 1 N. cont. og 1 H. illaud. endnu kan give H. illaud. til Hovedkarakter, hvorimod ved den philosophiske Examen i disse Forbindelser gives N. cont., og at ved Examen Artium 2 Nuller ikke ubetinget, hellerikke 1 Nul og 4 N. cont., volde Rejektion, hvorved endnu er at erindre, at de anførte Regler for Censuren ved den philosophiske Examen endnu uforandrede ere gjældende, uagtet Specialrubrikerne ved denne Examen senere ere forøgede med Engelsk, der ikke her, saaledes som ved Examen Artium, er uden Indflydelse paa Hovedkarakterens Bestemmelse.

I Indretningen af den philosophiske Examen er isørigt af den ovenomtalte forandrede Lektionsorden tillige fulgt en Forandring i den Orden, hvori ved

de forskjellige Prøver examineres, hvilken retter sig efter de Discipliner, som i vedkommende Semester ere foredragne. I Henseende til de i Regl. III. §. 30 befalede skriftlige Prøver i Fransk og Tysk ved den tredie Del af denne Examen bemærkes, at ved en Direktionsskrivelse af 13de Okt. 1827 er bifaldet, dels at disse Prøver, baade i Fransk og i Tysk, skulle bestaae i en fri Udarbejdelse, hvortil Emnet kunde tages af de over det franske og tyske Sprog's Literatur forhen holdte og hørte Forelæsninger, samt i en Oversættelse fra Dansk i ethvert af disse Sprog; dels at hver Lærer i disse Sprog for ovennævnte Arbejder i ethvert af samme Sprog kun giver een Karakter, der sammenlægges med den, der ved den philosophiske Examen's 2den Del er givet for den mundtlige Prøve.

Angaaende det Spørgsmaal, hvorvidt Akademister, som enten rejceres ved den philosophiske Examen, eller have Grund til at befrygte saadant, kunne tage Examen om igjen, eller i Tilfælde af at de ved Sygdom hindres fra at fremstille sig til nogen af de forskjellige Prøver i ordinær Tid, kunne underkaste sig Prøverne til en extraordinær Tid, har Direktionen ved Skrivelse af 18de April 1829 indtil videre fastsat følgende Bestemmelser: 1) Saafremt det, uagtet den Opsigt som af Direktor og de akademiske Lærere i Sorø bør føres med Akademisternes Fliid, skulde indtræffe, at nogen Akademist ved de afslagne Prøver har faaet Nul i to Rubriker, eller Karakteren N. cont. i 6 Rubriker, eller N. cont. i 3 og Nul i 1 Rubrik, og han derefter vil fortsætte sine Studeringer ved Akademiet, saa skal det være ham tilladt at fremstille sig til ny Prøve i de Fag, for hvilke han ingen Karakter har opnaaet, eller, naar han ingen Nul har, da i samtlige 6 Fag, for hvilken Karakteren N. cont. er ham tilkjendt, endstjønt det ialmindelighed ikke kan tillades en Akademist at underkaste sig ny Prøve i et Examenfag, for hvilket han ved den offentlige Ex-

amen har faaet Nul eller Karakteren Non contemnendus. 2) Til at underkaste sig lige ny Prøve eller Prøver, er den, som virkelig er bleven rejiceret, forpligtet, saafremt han vil erhverve sig det i Regl. III. 39 foreskrevne Testimonium for de Akademister, der agte at fortsætte deres Studeringer ved Universitetet. 3) Den ny Prøve i bemældte Fag skal aflægges tilligemed den Del af den philosophiske Examen, som følger nærmest paa den mislykkede Prøve; men er det ved den tredie Halvaarsprøve i det akademiske Kursus, at de Nul eller N. cont., som gjøre Udslaget til Akademistens Rejektion, tilkjendes, saa tillades det Akademisten at forblive endnu et fjerde Halvaar ved Akademiet, for at indhente det Forsømte. Han er da forpligtet til, i Juli Maaned næstefter at underkaste sig ny Prøve i samtlige Fag, hvori han har bestaaet slet, og vil da Hovedkarakteren for ham blive at beregne efter de almindelige Regler, og at uddrage af de ham ved den fornnyede Prøve i visse Fag, tildelte Karakterer i Forbindelse med de Karakterer, han forhen har erholdt i de Fag, hvori ny Prøve af ham ikke er aflagt. 4) De som ved Sygdom ere blevne forhindrede i at underkaste sig nogen af den philosophiske Examen's Prøver i rette Tid, kunne efter Ansøgning forvente Tilladelse af Direktionen til at underkaste sig den eller de tilbagestaaende Prøver til extraordinær Tid. Saafremt ingen saadan Tilladelse ansøges og bevilges, da skal vedkommende Akademist, naar han staaer tilbage med den første eller anden Prøve, tillige ved den næstfølgende Prøve, som han underkaster sig, examineres i de samtlige Fag, hvori den eller de tilbagestaaende Prøver formedelt Sygdom ere udsatte.

De i Regl. III. §. 44—48 givne Forskrifter angaaende den akademiske Disciplin fandtes snart ved af og til indtruffen Mangel af Flid og anden Uregelmæssighed hos Akademisterne at kunne trænge til nærmere Bestemmelser. Ved Skrivelse af 25de Juli 1829 har Direktionen derfor i denne Henseende fastsat følgende

Punkter. 1) Ligesom Akademikerne ialmindelighed og ved enhver Lejlighed bør gøres opmærksomme paa de Disciplinen vedkommende Bestemmelser i Statutterne og Reglementet, saaledes bør endvidere, naar Forsømmelse hos nogen Akademikist bemærkes i Henseende til Flid og Opmærksomhed ved Forelæsninger og Qvæler, den paa-gjældende akademiske Docent give fornøden Advarsel og Trettesættelse, og, naar dette ikke strax frugter, da derom gjøre Unmældelse for Direktor, som desangaaende først har at paaklage Akademikstens Forhold for hans Forældre eller Børgere, for at forsøge, om alvorlige Trettesættelser og Advarsler fra disse have større Frugt. Men skulde uagtet saadan foregaaende gjentagen Formaning og Advarsel nogen Akademikist ikke tilbørligen forbedre sit Forhold, da bør den akademiske Lærer, som finder ham skyldig i ny Forsømmelse eller Uorden, andrage Sagen for det akademiske Raad ved skriftlig Klage, eller mundtlig, saafremt Læreren er Medlem af det akademiske Raad, til videre Foranstaltning efter Akademikens Statuter. 2) Det akademiske Raad skal, herefter samle sig engang hver Maa-ned enten paa samme Dag, da en akademisk Lærerforsamling af andre Grunde er berammet at holdes, eller til en anden bekvem Tid. Ved indtræffende Tilfælde kan Direktor ogsaa udenfor dette maa-nedlige Møde sammenkalde Raadet, naar Anledningen til et saadant Møde skriftligen af vedkommende Lærer er ham tilmældt. 3) Inspektør i Akademikistboligen bør være opmærksom paa, at de Akademikister, der ikke ellers kunne vaagne til passende Tid, vækkes saa betimelig, at de ikke komme for sildigt til at møde ved Forelæsningsnes Begyndelse om Morgenen. 4) Direktor, Inspektør, og de øvrige Lektorer bør ved Opsyn og Formaninger søge at afholde Akademikerne fra tid- eller pengespildende Forlystelser. Ogsaa Overhørigheid mod saadanne Formaninger bør være Gjenstand for Unmældelse til Direktor, for at han derom kan meddele vedkommende Forældre eller Børgere det Fornødne. 5) Rejsetilladelser

udenfor Ferietiden bør ogsaa af Direktor efter Regl. III. §. 38 kun tilstaaes Akademister, hvis Flid og Orden anbefale dem til denne Tilfaldelse, og aldrig i saadanne Tilfælde, hvor Rejser paa flere Dage maatte ønskes til unødvendig Udspredelse. 6) Disse Regler skulle bekjendtgjøres for samtlige akademiske Lærere og for alle Akademister. Med Hensyn til et fremsat Forslag tilføjede Direktionen, at uagtet en Docent ikke kan være berettiget til at modificere den Karakter, han ved Examen giver en Akademist, efter de Sagtaagelser om dennes Flid, som han ved Forelæsninger og Examinatorier har haft Lejlighed til at gøre, maa det dog staae enhver Examinator frit for, efter Omstændighederne at prøve vedkommende desto nøjere.

Følge en senere Direktionsskrivelse af 29de Aug. s. A. er det, uagtet den ovenfor under No. 1 forefrevne Meddelelse fra Direktor til vedkommende Forældre eller Børgere i Reglen bør finde Sted, som et af de i Statuternes §. 46 ommældte mildere Midler, der skulle gaae forud for de sammesteds benævnte Straffe, dog en Selvfølge, at hvor, undtagelsesvis, Forældres eller Børgers fjærntliggende Opholdssted eller andre særegne Grunde maatte give Formodning for at saadan Meddelelse ikke kan befordre det Øjemed, hvori den gives, denne Forholdsregel kan og bør undlades, og at dette ligesaa lidet som Forældres eller Børgers Hesterrettelighed med at give deres Børn eller Myndlinger de Formaning, hvortil dem gives Anledning, kan hindre det akademiske Raad i at anvende den strengere Disciplin naar de mildere Midler have vist sig frugteløse.

Da Spørgsmaal var opstaaet angaaende Grænserne for den det akademiske Raad ved Statuterne §§. 45—47 tillagte Ret til at diktere Straffe for Overtrædelser af den akademiske Orden og Sædelighed, om nemlig denne Myndighed blot skulle gaae ud paa Akademisternes Forhold i Akademisthølsken,

mod deres Lærere, og med Hensyn til Forelæsninger og Ovelser, eller om den ogsaa skulde strække sig til Forseelser begaaede udenfor Akademistboligen, især Politiforseelser, og om altsaa Akademisterne i saadanne Tilfælde skulde være undtagne fra den borgerlige Domstol, bleve, ved Direktionens Skrivelse af 29de Maj 1832 ovennævnte Paragrafer af Statutterne nærmere forklarede derhen, at de alene have haft til Hensigt at give det akademiske Raad Midler i Hænde til at opretholde den akademiske Disciplin, men ikke gaae ud paa at undtage Akademisterne fra de borgerlige Domstole; saa at altsaa den civile Øvrighed maa være berettiget til, naar Akademister maatte begaae saadanne Lovovertrædelser, som henhøre under dens Ræsført, strax at tage de fornødne Forholdsregler mod den Paagjældende, samt at paakjende og straffe Forseelsen, uden at oppebie det akademiske Raads Kjendelse i Sagen. Forsaavidt en Akademist maatte gjøre sig skyldig i nogen under den civile Ørigheds Paakjendelse henhørende Forbrydelse af den Beskaffenhed, at Sagen ifølge Statutternes §. 47 bliver at foredrage for Hs. Maj. Kongen, maa altsaa Sagen være undersøgt og paadømt af Ørigheden førend den bliver allerunderdanigst at foredrage; dog har Direktor at gjøre foreløbig Indberetning til Direktionen umiddelbar efterat Forbrydelsen er begaaet. Hvad angaaer de Pengebøder, som af det akademiske Raad maatte paalægges Akademister som Straf for begaaede Forseelser, da blive disse, forsaavidt de ikke af Vedkommende betales, i Analogi med Universitetsfundatsen af 7de Maj 1788 Kap. II. §. 7, at indeholde i de Stipendier, som ere de Paagjældende tillagte, eller saafremt dette Tilfælde ikke finder Sted, efter Raadets Foranstaltning at inddrive af vedkommende Retsbetjent.

Med Hensyn til Udgangen til at studere ved Akademiet er at mærke, dels Direktionens Skrivelse af 14de Juni 1832, foranlediget ved at en Fader havde ansøgt om at hans to

Sønner, som i Efteraaret 1832 skulde underkaste sig Examen Artium ved Kjøbenhavns Universitet, maatte, umiddelbar efter at have overstaaet denne, optages som Akademister i Sorø for der at gennemgaae det akademiske Kursus og underkaste sig den philosophiske Examen. Da Direktionen fandt, at det var aldeles udenfor Sorø Akademi's Plan at indrømme Andre Udgang til der at underkaste sig den philosophiske Examen, end dem som, efter at være dimitterede fra dets Skole, der have absolveret Examen Artium, blev den attraaede Udgang ikke bevilget; dels Direktions-skrivelsen af 16de Febr 1833, ved hvilken det Spørgsmaal er afgjort, hvorvidt Direktor og vedkommende Docenter ved Akademiet ifølge Statutterne §. 41 kunne være berettigede til at admittere Nogen til at høre offentlige Foredrag, som tidligere er formedelst mislikt Forhold bleven bortfjærnet fra Akademiet og den med samme forbundne Lære- og Opdragelsesanstalt. Direktionen bestemte, at ligesom det maa ansees som en Selvfølge, at den Akademist, der ifølge Statutternes §. 47 er ved Kongelig Resolution bortfjærnet fra Akademiet, ikke af Direktor senere kan meddeles Tilladelse til at høre Forelæsninger, forinden nærmere derom igjennem Direktionen indhentet Resolution, saaledes vil der ogsaa, naar Nogen, der som Elev er bleven bortfjærnet fra Akademiet, senere ønsker at høre Forelæsninger, være at tage Hensyn paa, om hans Bortfjærelse er skeet ifølge en Bestemmelse fra Direktionen eller ikke, da i første Fald Direktor ikke bør meddele ham Udgang til Forelæsningerne, forinden Direktionens Bestemmelse derom er indhentet, medens i sidste Tilfælde derimod Direktor, saafremt han ellers ikke i Tilfældets særegne Bessaffenhed finder nogen Tvivl, kan ifølge Statutternes §. 41 meddele den fornødne Tilladelse.

4) Oprettelsen af et Stipendielegat for Akademi- og Skolen.

Med Akademiets Statuter var, som man har seet, ikke for sammes Skole, saaledes som for de øvrige lærde Skoler er Tilfældet, bestemt nogen Uddeling af Pengestipendier for Eleverne, ligesaa lidet som for Akademisterne nogen Understøttelse i deres akademiske Aar. Dog maa de bestemte paa Skolen og Akademiet fordelte Gratistpladser i Sorø naturligtvis betragtes som et langt større Beneficium end Gratistpladserne i de øvrige lærde Skoler, da dels Gratisternerne i Sorø tilstaaes langt mere end fri Undervisning, dels Beneficiet forundes, ikke som i Skolerne kun for et Aar ad Gangen, men for hele Skoletiden og endog udstrækkes til det akademiske Aar tillige. Og selv den reglementerede Betaling af 200 Rbdlr. Selv aarlig maa anses for temmelig lav i Forhold til hvad derfor ydes. Akademiet har en senere privat Belgjører at takke for at nu ogsaa her have et Stipendielegat, der kommer saavel Opdragelsesanstaltens Elever, som Akademisterne tilgode, og saa betydeligt, at kun i en eneste af de andre Skoler — Metropolitanskolen — uddeles et ligesaa stort eller større Pengebeløb aarlig, saa at Sorø Akademi, naar Gratistpladserne tages med i Beregning, nu ogsaa i Henseende til Beneficiet yder sine Alumnier større Fordele end i de allerfleste af de lærde Skoler er Tilfældet.

Med et af den senere afdøde Distriktschirurg i Skjelsløj, Henrik Frederik Müller, d. 10 Martz 1828 oprettet og under 19de Aug. s. A. allernaadigst konfirmeret Testament blev Sorø Akademi indsat til Universalarving af hans efterladte Midler. Efterat disse ved Skifteslutningen efter den Afdøde i Decbr. 1828 vare blevne Akademiet udlagte med noget over 20000 Rbdlr., blev et i Overensstemmelse med Testamentet affattet Udkast til en Fundats for Legatet allerunderdanigst forelagt Hs. Majestæt, og under 1de Maj 1829 forsynet med allerhøjeste Konfirmation. De

vigtigste Bestemmelser i Fundatsen ere følgende: Legatet fører Navn af Distriktskirurg Müllers Legat til Sorø Akademi. Samtlige dets Kapitaler skulle stedse være i Regnskabsføringen affondrede fra Akademiets øvrige Midler og forblive urørte. Deres Renter skulle udelukkende anvendes til Understøttelse for Elever og Akademister ved Sorø Akademi. Af Legalkapitalens aarlige Renter oprettes for det første 16 Stipendieportioner, hver paa 50 Rbdslr. Sølv, som udbetales tvende Gange om Aaret, nemlig i 11te Dec. og 11te Juni Termin, hver Gang for det forløbne Halvaar. Hvad Legalkapitalen aarlig maatte afgive i Rente mere end til Uddeling af bevilgede Stipendier behøves, bliver, saavel som de Summer der maatte hjemfalde til Legatet formedelst et Stipendiums Ophør i Aarets Løb, at gjøre frugtbringende til Legalkapitalens Forøgelse, for at efterhaanden flere Stipendieportioner derved kunne opnaaes.

Sønner af forglettige Embedsmænd have, medens de som Elever eller Akademister studere ved Sorø Akademi, udelukkende Udgang til at nyde det Müllerske Legat, og det hvad enten dem allernaadigst er forundt Gratistplads eller ikke. Derimod kan Stipendiet ikke tildeles dem, som uden at være Elever, efter den i Statutterne §. 30 ommældte Tilladelse, deltage i Skoleundervisningen. Men de Akademister, som forhen have været Skolesøgende, have desuagtet Udgang til Stipendiet. Elever og Akademister, for hvilke det Müllerske Legat søges, kunne ikkun vente at komme i Betragtning til at erholde samme, naar de have Anlæg og Lyft til Studeringer, ere sædelige og flittige, samt trængende til Understøttelse. Eleverne kunne i Regelen ikke opnaae Stipendiet førend de have været et Aar i Opdragelses- og Undervisningsanstalten. Dog kan Forkortning af dette Prøveaar af Direktionen bevilges, naar tidligere have fuld Visshed om en Eleves Kvalifikation til Stipendium og et saadant er ledigt. Ansøgninger om Stipendiet indgives til Direktionen for Universitetet og de lærde Sko-

ler. De ſkulle ſtedſe være forſynede med de fornødne Attefter om Uformuenhed. De ſkulle være indgivne inden Udgangen af hvert Aars Juni Maaned, hvorefter Direktionen indhenter Underretning fra Direktor om de Elevers og Akademisters Flid og øvrige Forhold, for hvilke Stipendiet ſøges. Naar Direktionen har indhentet diſe Oplyſninger, beſtemmer den Stipendiernes Fordeling, dog kun for eet Aar ad Gangen. Imidlertid kunne de Elever og Akademister, ſom vedblive at anbefale ſig ved Flid og Opførelſe, og hvis økonomiſke Stilling ikke er forbedret, vente at beholde det dem engang tildelte Stipendium for den hele Tid, i hvilken de ſtudere ved Akademiet. Stipendiet fratages, naar en Eleve eller Akademist ved Forsømmelighed i ſine Studeringer, og i at høre akademiſke Forelæſninger, eller ved uſædelig Opførelſe dertil gjør ſig uærdig. Ligeledes ophører det naar Stipendiatens Formuesomſtændigheder forbedres, eller naar han forlader Akademiet.

Saaſnart Legatets Kapital er opvoget til 21,250 Rbd. Solv, oprettes en 17de Stipendieportion, og ſaaledes fremdeles en for hver 1250 Rbd. Solv, hvormed Kapitalen forøges, indtil Portionernes Antal er voget til 20, til hvilken Tid nærmere Beſtemmelse forbeholdes.

Den nyſomtalte 17de Stipendieportion er endnu ikke oprettet, men Kapitalen vil inden kort Tid være ſaaledes forøget, at dette kan ſkee. Legatet blev første Gang uddelt for Aaret fra 11te Juni 1829 til 11te Juni 1830, og har ſiden hvert Aar været uddelt paa lignende Maade, ſtedſe til det fulde Antal af 16 Elever og Akademister. Den Beſtemmelse i Fundatſens 7de §., at Stipendiet ophører naar en Eleve eller Akademist forlader Akademiet, er ved Direktionens Skrivelse af 31te Marts 1832 antaget alene at gjælde for det Tilfælde, at Stipendiaten uden at have fuldendt ſit Underviſningskursus forla-

der Akademiet, og Stipendiet udbetales derfor ogsaa de Akademister, som i Februar Maaned. efter fuldendt akademisk Kursus forlode Akademiet, uden Afkortning, for det hele fra Juni til Juni beregnede Aar, for hvilket Stipendiet er dem tillagt.

V. Blandede Efterretninger om Stiftelsens Tilstand og Virksomhed i det her omhandlede Tidrum.

Antallet af de Studerende ved Akademiet har i de siden dets fuldkomne Organisation forløbne Aar været følgende*):

	Akademi- ster.	Betalende Elever.	Gratistister**).	Skolefø- gende.	Ialt.
1ste Sept. 1826.	9	48	12	23	92
— — 1827.	9	49	12	24	94
— — 1828.	10	45	12	18	85
— — 1829.	11	48	14	18	91
— — 1830.	8	45	14	23	90
— — 1831.	12	41	13	17	83
— — 1832.	13	45	12	18	88
— — 1843.	14	42	11	24	91

Middeltallet af Akademister (naar man nemlig tager Antallet af de to Hold Akademister som altid i Winterhalvaaret studere sammen ved Akademiet; thi Middeltallet for Sommersemestret, eller med andre Ord Middeltallet af de aarlige Dimissioner, har kun været 6) bliver altsaa omtrent 11 ($10\frac{2}{3}$); Middeltallet af Elever har været mellem 45 og 46 naar man blot regner dem som ere betalende, men tager man Gratistjerne med, har det været omtrent 58; Middeltallet af de skoleføgende Disciple har været mellem 20 og 21, og af samtlige Studerende noget over 89.

*) At ikke alle de her anførte Tal stemme nøjagtig med dem i 3die Hefte S. 260 angivne, hidrører fra, at ved den Angivelse, som er benyttet til sidstnævnte Liste, ikke altid var taget hensyn til samme Tid.

**) Dog kun de blandt disse som endnu ere Elever, ikke Akademisterne.

U. F. E. F. Krogh, Søn af Oberstløjtnant Kammerherre Krogh.

H. F. M. Mau, Søn af Postmester og Apotheker Mau.

Efter den for indeværende Skoleaar 183 $\frac{3}{4}$ approberede Time- tabel for Akademiets Skole er Undervisningstiden fordelt mellem de forskjellige Sprog og Videnskaber saaledes som højskole- gende Tabel udviser:

	IV Kl.	III Kl.	II Kl.	I Kl.	Talt
Latin *)	10	8	12	10	40
Græsk	3	3	6	=	12
Fransk	6	6	8	2	22
Tysk	6	3	3	2	14
Dansk	2	2	2	3	9
Engelsk	2	2	=	=	4
Religion	3	2	4	2	11
Historie	4	4	4	4	16
Geografi	1	2	2	2	7
Mathematisk	4	3	7	=	18
Regning	=	=	=	4	
Naturhistorie	1	1	1	2	5
<hr/>					
	42	36	49	31	158
endvidere Direktors Timer	1	1	=	=	2
Regning	=	2	4	2	8
Skrivning	=	=	3	3	6
Gymnastik	1	1	2	2	6
Dands	1	1	1	1	4
Bokalmusik	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{1}{2}$	6
<hr/>					
	46 $\frac{1}{2}$	42 $\frac{1}{2}$	60 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{1}{2}$	190
Disciplenes Antal	16	21	26	14	77

Paa denne Tabel ere de 12 Timer i Instrumentalmusik, som gives de egentlige Elever alene, ikke medtagne. Akademiets Direktor har i de Timer, han har overtaget, ikke bundet sig til noget bestemt Fag, men forbeholdt sig at prøve Disciplene i

*) Latinsk Stil var ikke særskilt angivet.

hvilket Fag han finder for godt. Iøvrigt bemærkes det, at 4de Klasse i Latin og Tysk tildels har været delt i to Partier, og at anden Klasse altid har været det i Latin, Græsk, Fransk, Religion og Tegning, samt de fleste Gange i Mathematik, saa at de i disse Rubriker anførte Timer ere beregnede ved at sammenlægge de Timer der gives de to Partier af Klassen, eller, i øverste Klasse, dels den hele Klasse, dels de enkelte Partier.

Sammenligner man nu Time-Fordelingen i Sorø med den i adskillige af de lærde Skoler, saaledes som den for disse i 3die Hefte S. 265 og 266 er beregnet, da befindes det, at i Sorø Skole anvendes betydelig mindre Tid paa de lærde Sprog i Forhold til den de øvrige Læregjenstande tildelte Tid, end i de lærde Skoler. Paa det nybanførte Sted fandtes nemlig for de 7 der opregnede Skoler Forholdet i denne Henseende at være følgende, at mod 15 Timer der anvendtes paa de øvrige Sprog og Videnskaber (Skjønsskrivning, Tegning, Musik og Gymnastik derunder ikke indbefattede), anvendtes paa de lærde Sprog fra 14—12 Timer, og for en enkelt Skole lidt over 10 Timer, og naar der toges Hensyn til de øverste Klasser alene, blev Forholdet som 15 paa den ene Side mod fra 16—12 paa den anden Side. Men efter ovenstaaende Tabel vil man finde, at i Sorø ere, mod 15 Timer anvendte paa de øvrige Læregjenstande (ligeledes med Undtagelse af Skjønsskrivning o. s. v.) ifkun $7\frac{1}{2}$ Time tildelte de lærde Sprog; og i de to øverste Klasser for sig ifkun $6\frac{2}{3}$; i Sorø er altsaa Forholdet som 2 mod ikke fuldt 1, medens det i de lærde Skoler er som 5 mod 4 + ca Brøk, hvorhos maa bemærkes, at i Sorø anvendes ogsaa betydelig mere Tid paa Tegning, Musik og Gymnastik, end i Skolerne. At i hin Skole ikke læres Hebraisk, er ikke den eneste Grund til dette forskjellige Forhold, thi om man endog vilde beregne 4 ugentlige Timer i Hebraisk (flere anvendes ikke i Odense Skole, der har omtrent det samme Discipelantal som Sorø) og lade disse

gaae over fra de øvrige Sprog og Videnskaber til de lærde Sprog, saaledes at Totalantallet af Timer blev uforandret, vilde dog Forholdet mellem den disse og den hine tildelte Tid blive at udtrykke med Tallene $8\frac{4}{7}$ og $8\frac{2}{3}$ (for de to øverste Klasser): 15, som endda vilde være betydeligt anderledes end i Skolerne.

Over dem, som siden Akademiets Fornyelse, efter at være dimitterede fra Skolen og at have bestaaet i Examen Artium, ere blevne indskrevne som Akademister, meddeles her følgende For-

Kandidaternes Navne.	De speci					
	Udarbejdelse i Dansk.	Latin.	Lat. Stil.	Græsk.	Fransk.	Fransk Stil.
1826:						
Bagger, Carl Christian,	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	"
Bunghen, Jean Baptiste Louis						
Camill Edvard,	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.	"
Fiedler, Harald Waldemar,	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	"
Malling, Sn. Aug.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	"
Petit, Fr. C.	h. il.	ld.	n. c.	h. il.	h. il.	"
Schmettau, Ch. Ed. Ep.,						
Greve,	ld.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.	"
Thygeson, Thyge G. C. Fr.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	"
Wendelboe, Andr. Ch. . . .	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	"
Wendelboe, Pt. Aug. . . .	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	"
1827:						
Ingen.						
1828:						
Buchvald *), Hugo Emil,	h. il.	ld.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Hoyer, H.	ld. p.	ld.	h. il.	ld.	ld. p.	ld.
Langberg, Ed. Em.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Monrad, C. Ed.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.

*) Forlod Akademiet uden at tage 2den Examen, for at fortsætte sine Studier ved Universitetet i München.

På den meddelte Tabel sees fremdeles, at de Gjenstande, hvorpå i Akademiets Skole lægges mest Vind, er Latin, Fransk, Mathematik, Historie, Tyss og Græsk, hvilket Forhold ogsaa betyder tydelig afviger fra det i de lærde Skoler, hvor f. Ex. Græsk, paa een Undtagelse nær, altid har den anden Plads.

tegnelse, med Angivelse af de specielle Karakterer i de enkelte Examinations-Kubriker ved Examen, samt Hovedkarakteren.

elle Karakterer.

Tyff.	Tyff Stil.	Religion.	Geograf.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Hovedkarakter.	Engelsk.
ld.	"	h. il.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	Laud.	ld. p.
ld.	"	ld.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	Ld. p. e. orn.	ld. p.
ld.	"	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	Laud.	ld.
ld. p.	"	ld.	ld. p.	ld. p.	ld.	h. il.	Laud.	ld.
ld.	"	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.	H. ill.	h. il.
h. il.	"	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	H. ill.	h. il.
h. il.	"	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	H. ill.	h. il.
ld.	"	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud.	h. il.
ld.	"	ld.	ld. p.	ld. p.	h. il.	ld.	Laud.	ld.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	Laud.	h. il.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	Laud.	h. il.
ld.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	H. ill.	h. il.
ld.	h. il.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.	Laud.	n. c.

Kandidaternes Navne.	Udarbejelse i Danff.	Latin.	Lat. Stil.	Greff.	Kranff.	Kranff Stil.
Neergaard, Sigvard Im.						
E. Busfy	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.
Povelsen, S. Ed.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld.	h. il.
Kaasloff, Hr. Sv.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.
Schulin, Th. Sgm., Greve,	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Lillisch, G. Flemming . .	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.	n. c.
Bitter ^{*)} , E. Ch. Fr. . . .	ld.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.
1829:						
Jørgensen, Ch. Aug. . . .	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.
Scavenius, Jf. Brønnum.	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Smidt, Ed. Fr.	ld.	h. il.	n. c.	n. c.	ld.	h. il.
1830:						
Bierfreund, E. Aug. . . .	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.
Siemsen, B. Godske . . .	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.
Stub, Fr. Stl. Krægenstein	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.
Toft, Nf. Pt. Hr.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.
Vendelboe, Fr. Fdn. . . .	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.
1831:						
Borch, Pt. Fr. Keutsch . .	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	h. il.
Gjerfing, Dve Malling . .	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	h. il.
Glahn, Dd. Nf. Blicher . .	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Monrad, E. Hn.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	ld.
Rosensorn, Mt. H. . . .	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.	ld.
Sparre, Ch. Aug.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.
Ulrich, Erasm. Dt. Fr. . .	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.
1832:						
Nehling, Dt. Ch.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Nothe, Bg.	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld. p.	ld.
Scheel, E. Fr. S. Paulson	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.
Sponneck, B. C. Eppingen,						
Greve,	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	h. il.
Folderlund, E. Em. . . .	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Folderlund, Jf. Fdn. . . .	h. il.	ld.	h. il.	ld.	ld.	h. il.

*) Døde i 1829.

D e s p e c i

Kandidaternes Navne.	D e s p e c i					
	Udarbejdelse i Dansk.	Latin.	Lat. Stil.	Greff.	Frans.	Frans. Stil.
1833:						
Fiedler, N. Ch. G. Sporon	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	ld.
Herløb, Ove Malling . .	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	ld.
Nygaard, En. Sph. . . .	ld.	h. il.	ld.	ld.	ld. p.	ld.
Nygaard, Pt. Alf. Fr. . .	ld.	h. il.	ld.	ld.	ld.	ld.
Pederfen, Nd. Fr.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.
Platou, E. Ch. B.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.
Rosensørn, Mt. Pt. St. . .	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.
Bedel-Heinen, N. Ch. Fr.	ld.	h. il.	n. c.	ld.	ld.	ld.

I de 8 Aar 1826—1833 ere altsaa dimitterede 48 Disciple fra Skolen til Akademiet, af hvilke 2, nemlig:

J. B. L. E. E. Bunken, dimitteret 1826, og
M. H. Rosensørn, dimitteret 1831,

ere fundne værdige til offentlig Ros, 32 have erholdt Karakteren Laudabilis, 14 Haud illaudabilis. Sammenlignes dette Resultat, efter at være beregnet paa samme Maade, som paa de i første Hefte meddelte Tabeller er sleet for Skolerne, med Generaltabellen S. 105, da bliver Forholdet mellem de gode og slette Karakterer for Skolen i Sorø at udtrykke med Tallet $\frac{1}{9}$, og Akademiets Skole staaer altsaa vel tilbage for Borgerdydsfakolen i Kjøbenhavn og Metropolitanskolen, med hvilke den i Henseende til Dimittendernes Antal nærmest kan sammenlignes, men faaer dog en meget fordelagtig Plads paa Tabellen, nemlig mellem No. 6 og No. 7.

Af de i Sorø givne Specialkarakterer er uddraget følgende Tabel, A, til Sammenligning med den S. 106 meddelte

alle Karakterer.

Søst.	Søst. Stil.	Religion.	Geografi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Hoved- Karakter.	Engelsk.
ld.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	Laud.	ld.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	Laud.	ld.
ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	Laud.	ld.
ld.	h. il.	ld.	ld. p.	ld.	h. il.	ld.	Laud.	h. il.
ld.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	Laud.	ld.
ld.	h. il.	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld.	Laud.	ld.
ld. p.	h. il.	ld.	ld. p.	ld.	h. il.	h. il.	Laud.	ld.
ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	H. ill.	h. il.

Tab. A.

Tabel over de enkelte Karakterer, som i Tidbrummet 1824—1827 ere givne ved Universitetet. Resultatet af Sammenligningen har Udg. søgt at fremstille paa den lille Tabel B, hvori Bøfernes Tællere udtrykke de bedre Karakterer, Laud. og Laud. p. c., Nævnerne derimod de slettere. Tællene ere tagne tilnærmelsesvis, for ikke at faae dem alt for store og ulige.

	Danif.	Latin.	Et. Stil.	Græsk.	Fransk.	Sp. Stil.	Tysk.	S. Stil.	Religion.	Geografi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Engelsk.
Laud. p. c.	2	2	=	4	10	=	8	2	3	16	8	8	7	3
Laud.	42	30	22	32	31	15	31	18	35	25	28	26	21	20
H. illaud.	4	16	22	11	7	23	8	17	10	7	12	13	18	22
N. cont.	=	=	4	1	=	1	1	2	=	=	=	1	2	3

Tab. B.

	Dansk.	Latin.	Lat. Stil.	Latin o. Lt. Stil.	Græsk.	Fransk.	Tysk.	Religion.	Histor. o. Geogr.	Mathematik.	Engelsk.
Universitetet	$\frac{2}{1}$	$\frac{8}{3}$	$\frac{6}{3}$	$\frac{3}{2}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{7}{3}$	11
Sorø	$\frac{11}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{11}{3}$	$\frac{4}{3}$	$\frac{3}{1}$	$\frac{7}{4}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{4}{1}$	$\frac{2}{1}$	$\frac{23}{3}$

Man vil see, at Rubrikerne for Latin og Latinſt Stil, ſamt for begge tilſammen, falde noget fordelagtigere ud for Univerſitetet end for Sorø, og dette vilde formodentlig endnu mere være Tilfældet, dersom ikke Univerſitetet var belæmret med det betydelige Antal Privatifter, hvis Karakterer netop i diſſe Rubriker ſom ofteſt ere ſlette. Urfagen til denne Forſkjel er uden tvivl at ſøge i den ſtorre Tid der anvendes paa Latinen i Skolerne fremfor i Sorø; imidlertid viſer Tabellen i Rubriken Græsk, hvor ſamme Urfag maatte gjælde, et lige Reſultat for begge, men naar der tages Hensyn til Privatifterne, vil dog Fordelen ogſaa her være paa Univerſitetets Side. I alle de andre Rubriker ſtaaer Akademiet fordelagtigere end Univerſitetet, iſærdeleshed i Danſk, Religion og Mathematik, thi at Rubrikerne Fransk og Tysk viſe et tilſyneladende modsat Reſultat, kommer aabenbar af de langt ſtrængere Prøvet, ſom Kandidaterne i Sorø ere underkaftede, hvilket ogſaa falder i Djnene ved af Beregningen for Sorø at udelade den franſke og tyſke Stil, thi da bliver Fordelen paa Akademiets Side. Foruden den latinſte Stil er i Sorø Engelsk den eneſte Rubrik, hvor de ringere Karakterer udgjøre det ſtorre Antal.

De anførte Akademister, der efterhaanden have studeret ved Sorø Akademi, have alle, forsaavidt de hidtil have haft Tid til at fuldende Prøverne, underkastet sig den philosophiske Examen, med Undtagelse af 2, af hvilken den ene døde et halvt Aar efterat han havde absolveret Examen Artium, og den anden strax forlod Akademiet for at studere ved et fremmed Universitet. Følgende er en Fortegnelse over dem, der hidtil have bestaaet denne Examen, med Tilføjelse af de givne specielle og Hovedkarakterer.

Af de 32 Akademister, som have absolveret denne Examen, have 6 erholdt offentlig Berømmelse, nemlig:

J. B. L. E. E. Bunken	}	1827—1828.
P. A. Wendelboe		
F. F. Wendelboe	}	1831—1832.
N. P. H. Toft		
M. H. Rosenørn	}	1832—1833.
E. H. Monrad		

13 Laudabilis, 12 H. illaud. og 1 Non cont. 19 have faaet samme Karakter som ved Examen Artium, 7 en' bedre, og 6 en ringere.

Sortegnelse
som have underkafstet
ved Sors Akademi
med de dem tilbedste

De Studerendes Navne.	De speci					
	Danff.	Latin.	Greff.	Kranff.	Syff.	Engelff.
1827—1828.						
Bagger, C. C.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	h. il.	=
Bunßen, J. B. L. C. C. .	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	=
Fiedler, H. B.	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	=
Malling, H. A.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	=
Petit, F. C.	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	=
Schimettau, C. L. L., Greve,	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	=
Thygeson, T. G. C. F. . .	h. il.	ld.	ld.	n. c.	n. c.	=
Wendelboe, A. C.	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	=
Wendelboe, P. A.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	=
1829—1830.						
Hoyer, H.	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld.
Langberg, C. C.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	ld.
Monrad, C. C.	h. il.	ld.	n. c.	h. il.	h. il.	ld.
Neergaard, C. L. C. B. .	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld.
Povelsen, S. L.	ld.	ld. p.	ld. p.	h. il.	h. il.	ld.
Raasloff, H. J.	n. c.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.
Schulin, J. S., Greve, .	n. c.	h. il.	ld.	n. c.	h. il.	ld.
Zillisch, G. F.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	n. c.	h. il.
1830—1831.						
Torgensen, C. A.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.
Scavenius, J. B.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.
Smidt, E. F.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.

over dem

sig Examen philosophicum

i Åarene 1827—1833,

Karakterer.

Alle Karakterer.

Historie.	Mathematik.	Astronomi.	Philosophi.	Physik.	Naturhistorie.	Moral.	Statistik.	Soved-karakter.
ld.	ld.	h. il.	ld. p.	ld.	ld.	h. il.	ld.	Laud.
ld.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
ld.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld.	Laud.
h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	Laud.
h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	h. il.	ld.	H. ill.
ld.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	Laud.
ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud.
h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.	H. ill.
ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld. p.	H. ill.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
ld. p.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	n. c.	h. il.	ld.	H. ill.
h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	ld.	H. ill.
ld.	h. il.	h. il.	ld.	n. c.	h. il.	h. il.	h. il.	H. ill.
ld. p.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	H. ill.
ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	ld.	Laud.
n. c.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	H. ill.

De Studerendes Navne.	De s p e c i					
	Dansk.	Latin.	Grek.	Fransk.	Tysk.	Engelsk.
1831—1832.						
Bierfreund, C. H.	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	h. il.
Siemsen, B. G.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.
Stub, F. G. K.	ld.	ld.	ld.	h. il.	ld.	ld.
Toft, N. P. H.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld. p.
Wendelboe, F. F.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.
1832—1833.						
Borch, P. F. K.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.
Gjerding, D. M.	ld.	ld.	ld.	h. il.	h. il.	ld.
Glahn, D. R. B.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.
Monrad, E. H.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.
Rosenørn, M. H.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.
Sparre, C. H.	ld.	h. il.	ld.	ld.	ld.	ld.
Ulrich, E. D. F.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.

Følgende er Fortegnelsen over de Forelæsninger og Ovelser som i indeværende Vintersemester 1833—1834 holdes ved Akademiet.

Direktor Dr. Estrup foredrager i Timerne 11—12 Formiddag, Onsdag, Torsdag, Fredag og Lørdag, Karthagos Historie.

Lektor Ingemann læser Torsdag og Fredag i Timen 9—10 over den danske Literaturs Historie.

— Kielsen læser Mandag og Onsdag fra 9—10, samt Tirsdag 11—12, over Astronomien.

elle Karakterer.

Historie.	Mathematik.	Astronomi.	Philosophi.	Physik.	Naturhistorie.	Moral.	Statistik.	Hovedkarakter.
ld.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
h. il.	ld.	n. c.	n. c.	h. il.	n. c.	h. il.	ld.	N. cont.
ld.	h. il.	h. il.	ld.	h. il.	h. il.	ld.	ld.	Laud.
ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
n. c.	h. il.	n. c.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	H. ill.
h. il.	ld.	ld. p.	h. il.	h. il.	ld. p.	ld.	ld.	Laud.
h. il.	ld.	h. il.	h. il.	h. il.	ld. p.	n. c.	h. il.	H. ill.
ld.	ld.	ld.	ld. p.	ld.	ld.	ld.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld. p.	ld.	ld.	ld. p.	ld. p.	Laud. p. enc. orn.
ld.	ld.	n. c.	ld.	h. il.	ld.	h. il.	ld.	H. ill.
n. c.	h. il.	h. il.	h. il.	h. il.	n. c.	h. il.	h. il.	H. ill.

Lektor Nothe holder med de ældre Akademister, Løvedag fra 8—10, skriftlige og mundtlige Sprogøvelser, hvorhos han for de yngre Akademister, om Tirsdagen 8—10, og Torsdag 1—2, dels indretter Sprogøvelser, dels begynder at foredrage en historisk Udsigt over Frankrigs Litteratur. Forelæsning og Examinatorium holdes paa Fransk.

— Hjort holder om Tirsdagen fra 8—10 de befalede praktiske Øvelser med de ældre Akademister, og læser om Løvedagen fra 8—10 og Onsdag 1—2 over den tyffe Lite-

ratur's Historie for de yngre Akademister, hvormed forbindes Repetitorier og skriftlige Sprogøvelser.

Lektor Lütken giver i Timen 12—1, Mandag, Tirsdag, Fredag og Lørdag, en encyklopædiske og historiske Udsigt over Philosophien ialmindelighed og Metaphysiken isærdeleshed.

— Mag. Wilster gennemgaaer i Timerne Mandag 11—12, Onsdag 12—1, Torsdag og Fredag 8—9, Sophokles's Philoktet, og meddeler en Udsigt over den græske Litteratur's Historie.

— Mag. Henrichsen forklarer i tvende ugentlige Eftermiddagstimer de tyve første Kapitler af Esaias.

— Mag. Echarling foredrager den filosofiske Moral i Timerne 8—9 Mandag og Onsdag, samt 12—1 Torsdag.

Musiklærer Pedersen giver i Aftentimerne 6—7 de fire sidste Dage af Ugen Vejledning i Instrumental- og Vokalmusik for de Akademister, som maatte have Anlæg og Lyst til at afbenytte samme.

Tegnelærer Harder giver trede Timer ugentlig Undervisning i Tegning og Maling for de Akademister, som maatte have Lyst og Anlæg til at fortsætte Ovelserne i denne Kunst.

Gymnastiklærer Kaptajn Thomsen underviser alle Søndage undtagen Torsdag, fra 1—2, i Riden, Brugten af Jagtgeværer og Pistoler, samt Exerceren. For de Akademister som maatte ønske Undervisning i Fægtning, anvises særskilte Timer.

De ældre Akademister have altsaa 24 ugentlige Forelæsningsstimer at høre, de yngre 26, hvortil komme to Timer i He-

braist for dem som deraf ville benytte sig, samt Dvelferne i Kunst og Færdigheder.

Uf de ved Akademiet's første Begyndelse i 1822 ansatte akademiske Lærere, nemlig:

Direktor E. G. Zauber, og
Lektorerne, Dr. H. F. J. Estrup, B. S. Inge-
mann, D. W. Kielsen, Lic., senere Dr., Theol.
N. Fogtmann, L. U. Rothe, E. F. Molbeck
og P. Hjort,

blev Direktor Zauber under 10de Juli 1830, efter Ansøgning og formedelt svageligt Helbred, i Raade entlediget med Bartzpenge. (Maret efter blev han konstitueret som Rektor for Frederiksborg Skole.) I hans Sted blev Lektor Dr. Estrup først under s. D. allernaadigst konstitueret, og den 10de Maj 1831 udnævnt til Akademiet's Direktor.

Ligeledes blev Lektor Molbeck, efter derom indgiven Ansøgning, paa Grund af Svagelighed, under 8de April 1828 i Raade og med Bartzpenge entlediget, og Lektor Dr. Fogtmann blev den 25de Maj 1830 befordret til Professor ordinarius i Theologien ved Universitetet. (Maret efter blev han Biskop i Ribe og 1833 Biskop over Aalborg Stift.)

Dels i de tre Afgangnes Sted, dels fordi flere Lærere vare fornødne, ere senere følgende ny Lektorer udnævnte:

Christian Lürken, hidtil Adjunkt ved Akademiet's Skole, den 15de April 1826 udnævnt til Lektor i Philosophien.

Dr. Phil. Johan Carsten Hauch under 28de Juli 1827 til Lektor i Naturvidenskaberne (Physik, Chemi og Zoologi).

Dr. Phil. Jakob Hornemann Bredsdorff, d. 24de Maj 1828 til Lektor i Mineralogi og Botanik.

Mag. Christian Frederik Emil Wilster, hidtil Adjunkt ved Skolen, under f. D. til Lektor i græsk Sprog og Literatur (i Lektor Molbechs Sted), samt i engelsk Sprog og Literatur. Han er tillige Amanuensis ved Bibliotheket.

Mag. Rudolf Johannes Frederik Henrichsen, Overlærer ved Helsingør lærde Skole, under 4de Sept. 1830 beskiftet til Lektor i latinisk Sprog og Literatur, hvilket Fag ved Direktor Taubers Afgang var bleven ledigt.

Mag. Carl Emil Scharling f. D. udnævnt til Lektor i Religion og Moral (i Professor Fogtmanns Plads). Sidstnævnte er under 11te Jan. 1834 bleven befordret til Professor ordinarius i Theologien ved Universitetet.

Lektor Ingemann blev i 1828 og Direktor Dr. Estrup 1831 benaadede med Dannebrogordenens Ridderfod.

De i 1822 ansatte Lærere i Kunstfærdigheder ved Akademiet og Skolen, nemlig:

F. W. C. Pedersen i Vokal- og Instrumentalmusik,

H. Harder i Tegning, og

Kaptajn J. C. Thomsen i Gymnastik,

beklæde endnu alle deres Post; Sidstnævnte blev under 28de Jan. 1826 udnævnt til tillige at være Lærer i Ridning ved Akademiet; og foruden disse tre er senere tilkommen:

Løjtnant Carl Frederik Jung, under 24de Marts 1827 udnævnt til Assistent ved den physiske Opdragelse og ved Gymnastiken, samt Lærer i Dands.

De i 1822 ansatte 4 Adjunkter:

E. Lütken, E. F. E. Wilster, J. B. Daugaard og
Kaalund,

ere alle befordrede til andre Embeder, de to Førstnævnte i 1826 og 1828 til Lektorer ved Akademiet; de to Andre til gejst-

lige Embeder, Daugaard d. 7de Juni 1827, Kaalund d. 25de Marts 1829 (er siden død). De senere udnævnte Udjunkter ere:

Espar Frederik Wegener, Studiosus, senere Kandidatus, Theologiae, udnævnt i Lektor Vulfens Sted d. 6te Maj 1826. 1ste Sept. 1830 forundt Prædikat af Overlærer og overdraget den historiske og geografiske Undervisning i Skolens øverste Klasse samt Examinationen i disse Fag ved Examen Artium, ligesom ogsaa senere Opfygten med Eleverne udenfor Skoletiden er ham ene overdragen.

Carb Jakob Rorager Højberg, Kand. Theol., ansat d. 9de Sept. 1826 som 5te Udjunkt. Blev under 3die Aug. 1832 befordret til gejstligt Embede.

Ludvig Emil Dviftgaard, Kand. Theol., udnævnt d. 18de Aug. 1827 i Pastor Daugaards Sted, d. 20de Aug. 1830 befordret til gejstligt Embede.

Carl Emil Mundt, Kand. Theol., udnævnt 16de Maj 1829 i Pastor Kaalunds Sted.

Arent Sibbern, Kand. Philos., konstitueret d. 16de Maj 1828 i Lektor Wilsters Plads; under 4de Sept. 1830 beskikket til Udjunkt.

Carl Henrik Lorenzen, Studios. Philol., konstitueret, efter Udjunkt Dviftgaards Befordring, den 11te Jan. 1831. (Efterat Kand. Theol. C. W. Kolthoff, som i Sept. 1830 var bleven konstitueret, i Decb. s. A. igjen var fratraadt, og da Kand. Theol. Lacour, som derpaa var bleven konstitueret, hellerikke ønskede at modtage Posten). Den 3die Decb. 1831 udnævntes han til Udjunkt.

Peter August Wendelboe, Kand. Theol., udnævnt d. 29de Sept. 1832 i Pastor Højbergs Sted. Denne er

d. 27de Decb. 1833 befordret til gejstligt Embede, og under 7de Jan. 1834 er Kandidatus Theologiae Carl Adolf Hansen i hans Sted konstitueret.

Da Akademiets ældre Bibliothek ved Branden 1813 var bleven aldeles ødelagt, maatte der ved Stiftelsens Gjenoprettelse tænkes paa at grundlægge et nyt. Dette skete, og dels ved de betydelige Summer, som af Akademiets egne Midler dertil ere anvendte, dels ved rige kongelige og private Gaver, er Bibliotheket allerede nu opvoget til en meget anseelig Størrelse, og vedbliver fremdeles at voxe ved en dertil bevilget betydelig aarlig Sum.

Ogsaa er Akademiet i Besiddelse af flere tildels betydelige videnskabelige Samlinger, mest hidrørende fra Gaver.

Den første Grundvold til Bibliotheket blev lagt derved at i Aaret 1823 noget over 2500 Rbd. af Akademiets Kasse med allerhøjeste Tilladelse anvendtes til Indkjøb af Bøger, hvorhos det blev tilladt, at for det første paa 10 Aar en Sum af 600 Rbd. r. S. aarlig maatte anvendes til Bibliothekets Forøgelse, og denne Sum er nu, da hine 10 Aar med Aaret 1833 ere udløbne, ved allerhøjeste Resolution af 28de Maj 1833 definitivt henlagt til dette Djemed. Foruden disse Summer bleve med allerhøjeste Tilladelse i 1824 500 Rbd. og i Aarene 1830 og 1831 1000 Rbd. af Akademiets Kasse anvendte til overordentlige Indkjøb paa Bogauktioner, og enkelte større Værker, f. Ex. Spix og Martius' naturhistoriske Værk over Brasilien, ere ligeledes anskaffede udenfor den reglementerede Sum. Som Gave fra Hs. Majestæt har Akademiet

derhos modtaget et Exemplar af *Scriptores rerum danicarum*, samt af *Catalogus nummorum veterum Græcorum et Latinorum Musæi Regis Daniæ*, og et illumineret Exemplar af de indtil Udgangen af 1823 udfomne 30 Hefter af *Flora danica*, hvilket Værks Fortsættelse bekostes af Akademiet selv.

En betydelig Tilvæxt erholdt Bibliotheket ved den af afdøde Gehejmekonferentsraad Bilov til Sønderumgaard ved Gavebrev af 29de Juli 1826, allernaadigst konfirmeret under 2den Juni 1827, skjenkede Bogsamling, der bestod af 5400 Bind foruden nogle Haandskrifter, og hvoraf Akademiet i 1828 efter Giverens Død kom i Besiddelse.

En anden betydelig Forøgelse har Bibliotheket ivente ifølge en af Pastor, Ridder, Bastholm i Slagelse i sin Tid gjort Disposition over den ham tilhørende Bogsamling. Direktionen har nemlig, ifølge dertil under 8de Nov. 1825 meddelt allerhøjeste Tilladelse, modtaget det af Pastor Bastholm gjorte Tilbud, at overdrage Sors Akademi denne Bogsamling, der i Aaret 1825 udgjorde 5263 Bind, for det meste bestaaende af Hovedværker i alle Videnskaber og alle Literaturer, og som fremdeles aarlig af Ejeren forøges, paa Vilkaar at Stiftelsen, fra den Tid af da Samlingen, enten medens han endnu lever, eller efter hans Død, til samme overleveres, svarer ham, eller efter hans Død hans Enke, en aarlig Livrente, beregnet til 4 Procent af den Værdi, som Bogsamlingen efter en af ham selv ansat meget moderat Vurdering, som det endog er Direktionen overladt yderligere at nedsætte, maatte ved Overleveringen befindes at have. Under Bogsamlingen er tillige indbefattet Kort, Haandskrifter, Noeler og Depositorier, samt nogle Naturalier og physiske Instrumenter. En fuldstændig Katalog over Bogsamlingen med Tilhørende er af Pastor Bastholm til Akademiet afleveret, hvilken er tilføjet de for Overdragelsen til Akademiet

fastsatte Betingelser tilligemed en skriftlig Erklæring, hvorved han formeligen har vedtaget disse Betingelser.

Desuden har Bibliotheket af enkelte Private flere Gange modtaget større eller mindre Gaver af Bøger.

Under Direktor, der er Bibliothekar, er ansat en Amanuensis ved Bibliotheket, hvis Løn nu ved Kongl. Resolution af 6te Aug. 1831 er fastsat til 200 Rbd. Sølv aarlig. En scientifick Katalog over Bibliotheket er affattet, og desuden et alfabetisk Register, der refererer sig til dette; begge fortsættes. Ved Udgangen af 1833 bestod Bibliotheket af 11790 Bind.

Akademiet ejer en Instrumentsamling, som det kom i Besiddelse af da Hs. Majestæt ved allerhøjeste Reskript af 30te Aug. 1827 til samme skjænkede den udmærkede og kostbare Samling af physikalske Instrumenter og Apparater m. v. som forhen havde tilhørt Overkammerherre Hauch, men af ham var afhændet til Hs. Majestæt. Efterat Samlingen, bestaaende af omtrent 700 Numere, ved en duelig Mechanikus var bleven efterseet og afpudset, blev den bragt til Sorø, og i Begyndelsen af 1829 opstillet i dertil indrettede Skabe i det for den bestemte Lokale i Hovedbygningen.

Akademiet har ligeledes en naturhistorisk Samling, bestaaende dels af en Mineraliesamling, dannet af tvende mindre Samlinger, der kort efter Stiftelsens Gjenoprettelse affjøbtes to Privatmænd for ialt 260 Rbd., og som senere er forset med et Antal af 100 Exemplarer af Urter og Afarter, der hidtil mangede i samme, hvilke af Lektor Dr. Breddorff ere blevne skjænkede, dels af en Samling af udstoppede indenlandske Fugle, skjænket Akademiet i Slutningen af 1827 af daværende Premierløjtnant, nu Ritmester, ved Hs. Kongl. Højhed Prinds Frederik Ferdinands Dragonregiment, G. Møller, og som oprindelig bestod af 43 Urter i 150 Exemplarer, men senere af Giveren

er forſøget med 5 ny Urter foruden et Antal af Væg af 12 forffjellige Fuglearter. Samlingen er opſtillet i Hovedbygningen i de fornødne Glaſkaſer.

Akademiet er endvidere, ved Gave af Gehejmelegationsraad Profeſſor Brøndſted, kommen i Beſiddelse af en udmærket god Samling af 302 Svovlkopier af et Udvalg af de græſke Mynter, ſom findes i det kongl. franſke Myntkabinet. Senere er ved Kjøb anſkaffet en Samling af 1300 græſke og romerſke Mynter i Aftryk paa Metalplader befæſtede paa Pap.

Endelig maa bemærkes, at Plantagehaven — en til Akademiets Hovedbygning hønhørende Have, til hvilken i ſin Tid er indtaget en Del af Sorø lille Ladegaards i Aaret 1794 udparcellerede Jorder, og ſom ſiden Akademiets Gjenoprettelse ijerdeleſhed anvendes til botaniſk Have-Kultur — har modtaget en væſentlig Forbedring ved et i 1829 og 1830 opført nyt Væxthuſ for fremmede Planter, og ved Opførelſen af en Mur langs Havens nordlige Side. Et eget Kvarter i ſamme er under Tilſyn af Lektoren i Botaniken bleven indrettet til Anlæg af et botaniſk System, ſom Hjælpe middel for Underviſningen i Botanik.

Ligeſom tidligere Hans Majestæt Kongens Buſte er anſkaffet for Akademiet, ſaaledes blev efter Gehejmeſtatsminiſter Mallings Død dennes Portræt ligeledes anſkaffet, og ophængt i Bibliothekets Læſeværelſe.

Ved Gave af Reviſor ved den grønlandſke Handel, Bugge, er Akademiet kommen i Beſiddelse af et Miniaturportræt af detſ afdøde Belgjører, Baron L. Holberg, malet paa Elfenben i hans levende Live.

En Samling af 14 gamle Kongeportrater, forestillende Regenterne Christoffer II, Valdemar IV, Oluf, Margrethe, og af den oldenborgske Stamme fra Kong Hans til Frederik V, hvilke havde undgaaet det ældre Akademi's Odeløggelse, ere i 1831 blevene fremdragne og, da deres Kunstværd kun var ringe, op-
hængte i en af Akademiets Korridorer.

